G. J.
H
34

Ex Bibliotheca
Dominici Cotunnii.

BIBL. NAZ.
VITT. EMANUELE III
111
H
10
NAPOLI

111
H
10.

63
H
34

Digitized by Google

Digitized by Google

88
E
17

ΛΟΓΓΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ

ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΒΙΒΛΙΑ Δ

LONGI PASTORALIVM

DE

DAPHNIDE ET CHLOE

LIBRI IV

BIBLIOTECA NAZIONALE DI NAPOLI

CVRAVIT

VARIETATEM LECTIONIS AC NOTAS

R. COLVMBANII G. IVNGERMANI

P. MOLLI ET SVAS

CVM

LAVRENTII GAMBARAE EXPOSITIS

ADDIDIT

M. BENI. GOTTLIB LAVR. BODEN

PROF. POES. ORD. APVD VITEBERGENSES

LIPSIAE

SVMTIBVS IO. FRIDERICI IVNII

CIƆCCLXXVII

SERENISSIMO PRINCIPI
AC DOMINO
FRIDERICO EVGENIO
DVCI WÜRTEMBERGAE ET TECCAE
COMITI MONTISBELLIGARDI
DYNASTAE HEIDENHEMII
CAET. CAET.
PRINCIPI AC DOMINO SVO
INDVLGENTISSIMO
BENIAMIN GOTTLIB LAVRENT. BODEN

Ex quo licuit auguſtum vultum TVVM, *SERENISSIME PRINCEPS, in hac ciuitate contueri ac venerari coram,* TVA*que ſingularis comitas mihi fecit poteſtatem,* TIBI *aliquid de meo qualicumque penu litterario ſub oculos ferendi, mei me ſere poenituit, nihil, quod*

2 TE

TE dignum eſſet, iuuenientem. Malui tamen hoc tenui exilique munuſculo defungi, quam omnem plane occaſionem, meae in TE pietatis ac reuerentiae publice declarandae, dimittere e manibus, meoque deeſſe animo, qui gratiae beneuolentiaeque TVAE memoriam quotidie ſecum circumtulit, nullaque temporis longinquitate conuelli patietur. Accipe igitur, qua polles, gratia, Celſiſſimae Genti TVAE haereditaria, haec Paſtoralia Longi, quae, quum ſuus et ruri ſit honor, Illuſtriſſimus quondam Princeps Naſſouiae, D. Guilielmus Fridericus, Belgarum Gubernator, in manibus Molli, Profeſſoris apud Friſios, minime reſpuit, ſed, factus memor, etiam Achillem poſt arma bellicosque labores ad citharam commeaſſe, aequus ac lubens ſibi dedicari paſſus eſt. Nihil dicam de Philippo, celebratiſſimo illo Duce Aurelianenſi, omnes qui Longi ſcenas ſua ipſe manu picturae honoribus decorauit, quos deinde magnus artifex affabre graphio reddidit in aere. Aliud eſt, quod auſus meos TIBI excuſet. Scio, TE aliquot abhinc menſibus, quum Ornatiſſimam

Prin-

Principem Filiam in complexum Auguſtiſſimi Sponſi deducebas, in itinere plurima inter omnis aetatis, ſexus et ordinum, effuſa gaudia, nec ruſticos paſtoritiosque cultus ſpreuiſſe, imo potius ex illa pietate agreſti, quae thuris loco TIBI *lacte meroque litarat, pro ſumma, quae in* TE *eſt, humanitate, gratam concepiſſe voluptatem. Siccine vel mihi ſit nonnihil de tanta* TVA *indulgentia ſperandum, ſi hanc ſimplicem ruſticarum amoenitatum picturam ad pedes* TVOS *in ſymbolum debitae obſeruantiae collocare fuerit animus? Noli, o noli,* SERENISSIME PRINCEPS, *tenues ruris opes, quas integra haec mea manus offert, contemnere, quum nihil habeam ſublimius. Maiora dent alii, eaque* CELSISSIMO TVO *Nomine digniora, dent Homerica, quibus Tanto* DVCI *conſecratis, licet in lumina Domus Auguſtiſſimae gloriamque auitam excurrere, nec praeterire laudes bellicas, rebus praeclare geſtis partas, armorumque ſcientia ac rei militaris prudentia incredibili, cuius vi toties cum minore manu longe maioris multitudinis impetum nunc*

ſuſti-

ſuſtinuiſti, nunc repuliſti, ſemper autem peritiſſimi, exercitatiſſimi ſtrenuique imperatoris lauream TIBI *comparaſti. Mihi vero nihil conceditur, niſi in diuinas animi* TVI *virtutes intueri,* TVIque *nobilitatem pectoris, et ſenſum pulchri ac venuſti, beneuolentiamque in fouendis pacis artibus ſtudiisque doctrinae commendare poſteritati. Faxit modo Numen O. M. vt in* TVI *Perſona principum decus per longam annorum ſeriem generi humano interſit,* TVAEque *mentis aequitas perpetua regiarum virtutum* CONIVGIS *ſalute* CELSISSIMAEque DOMVS, *de die in diem laetius effloreſcentis, incolumitate, magis magisque ſtabiliatur, vt crebro nouae gratulationes prioribus ſint a bonis omnibus, quorum in numero et me, veſim, habeas, ſubiiciendae. Scribeb. Vitebergae Nundinis Lipſienſium Vernalibus A. C.* ꝏIↃCCLXXVII.

LECTO-

LECTORI
GRAECARVM LITTERARVM STVDIOSO

S. D. P

EDITOR

Quae res me haud ita pridem eo mouit, vt Achillis Tatii *fabulam typis repetendam curarem, ea quoque* Longi, *dulciſſimi ſcriptoris,* Paſtoralium *nouam editionem prae caeteris eroticis adornare coegit. Quippe longo abhinc tempore in Soſiorum noſtrorum tabernis vel omnino fruſtra quaerebatur ille liber, communi admirationi ſat diu a Politianis, Muretis, Barthiis, Scaligeris, Trilleris, Chriſtiis, Hereliis etiam atque etiam commendatus, vel, ſi difficulter inuentus eſſet, cariſſimo tamen venibat pretio, quod in exemplaribus antiquis auxerat raritas, in nouiſſimo autem conſtituerat ſplendor operis, elegantibus chalcographicae typographicaeque artis ſubſidiis inſtructi. A manibus haud multis etiamnum teruntur minusque frequenter in catalogis bibliothecarum diuendendarum occurrunt codices huius erotici, vbique fere ſtellula notati. Quum de ipſo* Longo *nihil ſit, quod ediſſeram, quia nihil de eius vita ad nos peruenit, niſi quod Sophiſta fuerit, ac ſaeculo, ni fallor, quarto vel quinto, floruiſſe videatur, age, nonnulla de editionibus huius fabulae, quas omnes in manibus habui, praemonebo.*

Inter rariores rariſſima, vix in ſexcenteſima bibliotheca reperiunda, editio prima numeratur, formis quaternis a Raphaele Columbanio *e bibliotheca* Aloiſii Alemanni *publici iuris facta Florentiae apud* Philippum Iuntam *A. C.* ∞ I ɔ xcviii. *Hic liber tandem Dreſda in meas manus incidit, quum iam notas ex bibliotheca Goettingenſi mihi beneuole deſcripſiſſet doctiſſimus* Heymius, *vbi lectores obſeruent, litteris N. et V. codices, nimirum* noſtrum, *i. e. Florentinum et Vrſinianum, notari, atque, vbi varietas lectionis probata fuerit Vrſino, P. eſſe ſcriptum. Nec minus infrequens altera eſt, quae vna cum* Achillis Tatii *ac* Parthenii Nicaeenſis *Eroticis prodiit octonis ex officina Commeliniana A.* ∞ I ɔ c i. *curantibus* Iuda *et* Nicolao Bonuitiis. *Hanc ſerie temporis quidem excipit, ordine vero anteit,* Godofredi Iungermani, *eadem forma impreſſa Hanouiae typis Wechelianis A.* ∞ I ɔ c v. *valore interno nulli, ne ornatiſſimae quidem, ſecunda. Tantam curam vir adprime doctus in recenſendo, interpretando illuſtrandoque, textu poſuerat. Negat quidem* Petrus Mollus, *Snecanus, I. V. D. et graecarum litterarum Profeſſor in academia Franequerana, qui anno ſaeculi ſuperioris* LX. *eosdem libros foras dedit, illas ſe* Iungermani *curas oculis vidiſſe ante, quam ſuae iam fuiſſent typis mandatae atque excuſae. Res vero ipſa docet, paratam huic ingenio fuiſſe diſſimulationem, qua ſingulare plagium protegeretur. Multa enim inſunt, clam* Iungermano *ſubtracta, quae voluit* Snecanus *ſuo ex ingenio peperiſſe videri, vt ſuis locis notaui. Nimium tamen plagiario pudorem imponi, vel ipſum legis Fabiae reum condemnari, nolim, propterea quod longe plura de ſuis copiis addidit, lectu neque iniucunda, neque plane inutilia graecarum litterarum antiquorumque rituum ſtudioſis, licet ingenue ſit fatendum, longius nonnulla eſſe repetita, locis ſimilibus nonnumquam cumulatis ad faſtidium, nec pauca ſatis iam nota viris in hoc litterarum genere verſatioribus. Quo factum eſt, vt ſuos Petrus ille et vituperatores*

ratores haberet et laudatores, opus vero ipſum iamdudum in bibliopolarum officinis deficeret, ita, vt, quemadmodum ex indice bibliothecae Chriſtiae *animaduertis, notula raritatis inſigniatur. Tandem ſaeculo noſtro ſplendida veſte* Longum *iterum prodire iuſſit* Nealmus (Neaulme) *bibliopola clarus et illuſtris, graece et latine vna cum emendationibus vncis incluſis Lutetiae Pariſiorum anno* LIV *quaternis, cuius varietatem lectionis ante, quam ipſius libri copia fieret, Lipſiae deſcripſit* Zeunius, *collega nobis coniunctiſſimus. Recte fabula, cuius argumentum in prooemio e tabula picta deſcribenda natum eſſe fingitur, reuocatur ad picturam XXIX. figuris aeri inciſis ab* Alderano, (Audran) *qui eo tempore ante alios callebat arte laminis aeneis picturas radio inſcribendi. Siſtunt hae tabulae partes fabellae potiores, quas olim felici manu* Philippus, *Dux Aurelianenſis, lineis coloribusque expreſſerat, addita tabula, magni* Coypelii *arte delineata. Neque alia deſunt ornamenta initiis et clauſulis librorum, ab A.* Cochin *et a C.* Eiſen *adornata, et a* Sim. Fokke *in aes eleganter inſculpta, quae omnia libri huius praeſtantiae melius, quam noſtris crumenis, reſpondent. Etenim, et nitidiſſimis illis picturae linearis tabulis, et exemplorum paucitate, quorum non niſi CXXV. negotiatori librario aes meruiſſe dicuntur, pretium exardeſcit adeo, vt noſtrae gentis alumni hoc quidem ſaeculo ilicet ab emtione repellantur. Quis autem ſenſu boni venuſtique imbutus, neque is expers litterarum Graecarum, abſtinere poſſit a lectione ſcriptoris adeo feſtiui, ad quem nos allicit gratia rerum iucunda, imago vitae ruſticae, priſcorum hominum integritas, malorum fuga, tot fortunae ludibria et inopinati euentus palmaque nobilitatae virtutis, cum ſimplici narrationis genere, nullis pigmentis falſisque verborum lenociniis infucato, ſed natura magis, quam arte, facundo, et Athenarum proprium ſaporem redolente. Igitur iubebatur, vt inter principes fabularum Mileſiarum ſcriptores*

ſuauiſſimus ille Longus *vna cum ipſis doctorum hominum animaduerſionibus aere parabili in plurium manus perueniret. Quod vt per me fieret, ad quinque illos libros, ſupra commemoratos, textum recenſui, e variis lectionibus Florentini, potiſſimum vero Romani, quem Vrſinianum etiam vocant, multa in eo emendaui, nonnullas etiam lacunas ſuppleui, aliorum ac meis qualibuscunque coniecturis infra ſubiectis. Animus quidem erat mihi, Molli notas excerpere, quia multa inſunt, quae commode poſſint in arctius contrahi, multa ſunt ſuperuacanea, imo ieiuna et vitioſa. Sed auctores fuere docti viri, vt integras adderem, non modo propter tirones, quibus et ſint aliquod intelligendae graecitatis auxilium, et ex grammaticis antiquis, a Mollo ſaepe laudatis, primaria ſubſidia linguae probe addiſcendae commendent; tum propter eruditos, qui, breuitati ſtudentes, lectorem ſaepe in commentariis criticis ad vberiores has Molli animaduerſiones remiſerint, easque ipſas modo laudent, modo vituperent. Quum vero in his, vt ſupra monui, locus non vnus* Columbanio *vel* Iungermano, *quorum curae in vſum doctorum in primis adſuendae videbantur, deberi animaduerteretur, impediui, vbi fieri poterat, quo minus bis dicta nauſeam crearent legenti ipſamque libri molem nimis augerent praeter vſum. Ita, fonte, vnde hauſiſſet alter, indicato, quae hinc et inde repetita legebantur, ex altero reſecui.*

Vt e regione adponeretur verſio Molliana, quae et in editione Pariſina retinetur, eaedem poſtulabant notae, quod in illis haec interpretatio ſaepe vindicatur. Etenim, niſi periculum fuiſſet, ne, alia ſubſtituta, animaduerſiones illae multis obſcuriores futurae eſſent, prius antiquiorem Iungermani dediſſem, vtpote cui locis quibusdam debetur principatus. Interea loci curaui tamen, vt a ſoloeciſmis, qui magis ſcribentis feſtinationi, quam, vt viſum nonnullis, ignorantiae, tribuendi ſunt, purgaretur, ac ſimul, vbi opus videbatur, componeretur ad ea, quae vel in textu a me ſunt emendata, vel addita. Memoratur quidem a

Bailio

Bailio voc. Longus, item a Lanceloto in praefatione ad Longum francogallice verſum, (hic enim, quantum e commentariis academiae Pariſinae in eius vita didici, ille eſt Anonymus, qui Amioti laborem iterum edidit anno huius ſaeculi XXXI. ſine loci mentione) alia Latina verſio, quae ſecundum illum ſit antiquior Iungermania. Sed dubito, vtrum haec vmquam extiterit in rerum natura. Certe omnes docti, quibuscum ea de re per litteras egi, oculis eam vidiſſe, vel in aliquo bibliothecae indice reperiſſe, negant. Diſſident etiam hi duumviri in anno editionis, quem Bailius in primo, Lancelotus autem in ſexto, ſuperioris ſaeculi, poſuit. Videntur Commelinianam, cui Gambarae Expoſiti inſunt, cum illa confundere. Praeter ea ſuſceperat etiam Huetius, quod ipſe libro de fabulis Romanenſibus p. 67 profitetur, Longum latine interpretandum, ſed, falſa ac paene ridicula religione captus, iterum e manibus depoſuit.

Quo maiores gratias agant Francogalli Amioto ſuo, quippe qui primus Longum reddidit Pariſiis ∞IↃLIX, aliquoties poſtea temporis repetitum ac per Lancelotum a maculis repurgatum; Angli vero Georgio Thornlejo (Thornley) qui Londini A. ∞IↃCLVII. ignotum ſuis hominem ciuitate donauit; maxime vero noſtrates viro eleganter docto ac modeſto, qui, celato quidem nomine, ab aliis tamen enunciato, Daphnin et Chloen Teutonum oculis ſubiecit Berolini ante hos XII. annos caſte, ac, ſi perpauca exceperis, fideliter etiam. In quo vehementer probo, quod, quae obſcoena viderentur, ſine detrimento fabulae maluit omittere, quam cum Huetio abiicere omnia. Sequutus eſt L. Gambarae verecundiam, qui non minus in poematio ſuo libidinis deſcriptiones praeterierat. Hos ego Expoſitos, ne iniuria temporis perirent, tollendos iuſſi, primum, quia carmen ipſum ſe multis veneribus commendat, paucis laborat vitiis, deinde, quia pro verſione latina, vel metaphraſi, Longi a multis perperam habetur. Argumentum quidem ex Graeco deprompſit poeta, ſed vſus liber-

libertate ſua, multis commutatis, multis aliunde translatis, nouum quaſi poemation compoſuit. Non nego, in Commeliniano libro, e quo Gambaram *typis repetendum curaui, quaedam ineſſe vitioſa: at haec me commouebant, vt rectam, quae meo ingeniolo videretur, lectionem, alio litterarum genere iuncis incluſam, adſcriberem.*

Quod vero ad peccata et mea et operarum attinet, de doctis et aequis lectoribus ſpero, beneuole ipſos neque omni ſine venia de curis meis eſſe iudicaturos, ſi quid humani praeter voluntatem acciderit, quod potiſſimum de Mollianis metuendum, in quibus, quoniam plures quam mille locos corrigendos videbam (plures forte ſagaciores viderint) Spartana profecto fuit opus patientia.

Caeterum opus maioris et ornatus et praeſtantiae exſpectent alio tempore a Viro Clariſſimo, Ioanne Baptiſta Caſparo d'Anſſe de Villoiſon, *regiae inſcriptionum bonarumque litterarum Academiae, quae Pariſiis floret, pluriumque aliarum ſocietatum, celeberrimo ſodali, qui, paucis abhinc menſibus, iam operis per aliquod tempus ſudantibus, ſuum euulgandi huius etiam Longi animum mihi ſignificauit. Quam praeclara vero ab eruditione optimi viri, cui et regiis codicibus uti licet, ſperanda ſint, coniici facile poteſt ex* Apollonii Lexico Homerico, *quo ab ſe recens edito de re litterata meruit eximie.*

Prius vero, quam calamum ponam e manibus, ſummas, quas mente concipere poſſum, gratias ago habeoque doctiſſimis viris, qui ad caeteros eroticos, in quibus etiam duo ſurgent ἀνέκδοτοι, ſuam mihi operam per litteras promiſerunt, ex parte etiam re ipſa conferendi initium fecere, quorum ego nomina ſuo loco efferam cum debita gloria et praedicatione, additis precibus, vt et in poſterum ſuo me fauore dedignari nolint. Vale. Scrib. Viteb. XII. Kalend. Maias A. C. ∞IↃCCLXXVII.

SVM,

SVMMARIVM

LIBRI PRIMI.

Auctor in Lesbo inſula picturam amatoriam conſpicit elegantiſſimam, eamque quatuor libris deſcribere adgreditur. Mitylenes in Lesbo (vbi tota haec fabula agitur) ſitus depingitur. Lamo caprarius, capellam ſuam ſequutus, forte inuenit puellum expoſitum vna cum crepundiis pretioſis: tollit, educit, nominat Daphnin. Biennio poſt Dryas, opilio, ſuam quaerens ouem, in antro Nympharum reperit puellam pari fortuna: educat et vocat Chloen. Dryas atque Lamo ſomnio viſo illos expoſitos ſimul ad paſcenda pecora foras emittunt. Hi laeti ludibundiue agunt. Ibi hircum inſectatus Daphnis incautus cadit cum illo in ſoueam, lupae capiendae paratam; ſed viuus et ſanus extrahitur. Deſunt aliqua de oſculo (vt eſt coniicere) et initio amoris. *Dorco bubulcus petit Chloen a Dryante ſibi vxorem; verum fruſtra. Lupina igitur pelle velatus inſidioſe illam rapere ſatagit, ſed a canibus peſſime accipitur. Daphnis et Chloe varie inter ſe afficiuntur. Enarratur a Daphnide fabula palumbis. Denique Tyrii piratae populabundi inuadunt agros et abſtrahunt ſimul Daphnin. Dorco moribundus relictus, Chloen ſuperuenientem et inopem conſilii, donat mirabili fiſtula, cuius inflatu boues abducti naues ſubuertunt, et ſic cum Daphnide emergunt incolumes; piratae vero ſubmerguntur. Tum Dorconem ſepeliunt, et conſueta repetunt.*

SVMMARIVM LIBRI SECVNDI.

Vindemia celebratur. Poſt ad paſtum redeunt Daphnis et Chloe. Superuenit ipſis Philetas bubulcus, deque Cupidine et amore ſermonem habet longum. Amor inter ipſos creſcit. Interim Methymnaei iuuenes ſui oblectandi veniunt in agros Mitylenaeos, et venatui, aucupio, et aliis voluptatibus indulgent. Nauem, amiſſo rudente, vimine alligant litori. Vimen rodit capella. Nauis plena argenti et opum venti vi abripitur. Methymnaei irati autorem inquirunt, et nacti Daphnin male multant. Aduolant ruſticani ad opem ferendam. Philetas conſtituitur iudex. Accuſat Methymnaeus. Reſpondet Daphnis. Datur lis ſecundum Daphnin. Vt agentes tum Methymnaei a ruſticis accepti fuſtibus ſe in fugam dant. Reueniunt domum. publice de iniuria illata (falſo re expoſita) conqueruntur. Methymnaei ſtatim Bryaxin ſtrategum cum decem nauibus mouere iubent contra Mitylenenſes omnium inſcios. Agunt, ferunt obuia quaeque Chloen ſimul, et celeriter abnauigant. Daphnis, hoc cognito, mori vult. Eum ſolantur Nymphae. Pan immittit terrorem (qui graphice deſcribitur) Methymnaeis, et ducem eorum in ſomnis monet, reducat ſtatim Chloen. Paret dux, et ſic ad Daphnin laetum laeta illa reuertitur. Agitant ferias Pani, aduenitque Philetas. Lamo narrat fabulam de fiſtula. Philetas fiſtulam ſuam artificioſiſſimam dono dat Daphnidi. Daphnis et Chloe inter ſe amatorium iuramentum coniurant

SVMMARIVM LIBRI TERTII.

Mitylenaei illa direptione hoſtili comperta Hippaſum ducem cum copiis terreſtribus contra Methymnaeos mittunt. Sed res componitur. Hyeme ſe disiungi aegre ferunt Daphnis et Chloe. Daphnis, vt eam videat, profectus, quaſi

quaſi aliud agens Dryantis ante caſam aucupium exercet. Introducitur a Dryante, et Dionyſiis celebrandis intereſt. Vere exorto, rurſus ſua paſtoralia repetunt. Daphnis ignarum ſe amoris exercendi dolet. Lycaenium callide eum decipit. Daphnis, praeternauigantibus nautis, ediſſertat Chloae fabellam de Echone. Proci multi et diuites Chloen ambiunt, Dryante partim eorum petitis adnuente. Daphnis vehementer contriſtatur, vtpote pauper omnino, et omnium rerum egenus. Verum Nympharum ope inuenit crumenam argento refertam. Dat hoc Dryanti et habet ſic pactam Chloen; praeter, quod Lamo, cum ſeruus ſit Dionyſophanis, dominum hunc ſuum dicit exſpectandum, vt ille ratum habeat. Daphnis donat Chloae eximium pomum.

SVMMARIVM LIBRI QVARTI.

Conſeruus quidam Lamonis nunciat mox dominum aduentaturum. Amoenus hortus amoene deſcribitur. Lamo, omnia vt niteant curat, itidem Daphnis et Chloe. Eudromus, quam mox dominus ſit aduenturus, indicat. Lampis, bubulcus, iratus, quod fruſtra Chloes expetiiſſet nuptias, iratum illis reddere et acerbum dominum auidus, noctu hortum turpiter vaſtat, inobſeruatusque abit. Lamo cum ſuis die inſequenti miſeras querelas fundit. Eudromus iterum aduenit, quo adſcito in medium conſulunt. Mox venit Aſtylus minor herus cum paraſito Gnathone. Et Aſtylus promittit ſe iis veniam impetraturum a patre ob horti damnum. Gnatho homo paedicator Daphnidi vim inferre nequidquam conatur. Venit mox et Dionyſophanes dominus cum vxore Clearista, qui inter alia viſit capellas, vbi Daphnidis mirabilem fiſtulandi artem admirantur. Gnatho Aſtylum rogat, vt adducat ſecum Daphnin in vrbem, ſuae nempe libidinis explendae,

plendae, idque obtinet. Audit clam omnia Eudromus, aperitque Daphnidi. Ibi Lamo tempus eſſe ratus, Dionyſophani omnem rem denarrat, quomodo Daphnis qua inuentus, qua educatus, Dionyſophanes et Cleariſta re accurate perpenſa tandem inueniunt, eum eſſe ſuum filium. Igitur magno omnium gaudio recipiunt; et Dionyſophanes explicat, cur expoſuerit. Aduentant ruſticani gratulabundi. Chloe interim pecora paſcens queritur ſui oblitum Daphnin. Rapitur a Lampide. Hoc vbi comperit Daphnis, ſolus lamentari incipit. Audit Gnatho latens et Chloen liberans Daphnidi adfert, inque gratiam recipitur. Mox Dryas Chloes caſum pariter exponit. Eam abducunt ſecum in vrbem. Ibi in conuiuio apud Dionyſophanem Megacles Mitylenenſis agnoſcit eam ſuam filiam. Mox nuptiae rure Daphnidi et Chloae celebrantur.

ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΒΙΒΛΙΑ Δ

LONGI PASTORALIVM

DE

DAPHNIDE ET CHLOE

LIBRI IV

MOLL. pag. 1.

ΛΟΓΓΟΥ[1] ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ[2]

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ

ΕΝ Λέσβῳ 3) θηρῶν, ἐν ἄλσει 4) νυμφῶν 5) θέαμα 6) εἶδον κάλλιστον, ὧν εἶδον·

1) ΛΟΓΓΟΣ, Longus. Dubio procul nomen hoc latinum eſt: quippe quibus longior corporis ſtatura erat, Romanis Longuriones, teſte *Varrone*, etiam Longi dicti fuerunt. Anno V. C. 749. Romae conſulem nomine Longum fuiſſe legimus. Ioan. Funccius in chronologia. Quatuor monachi fratres a temporibus Arcadii et Honorii Imper. fuerunt in partibus Aegypti, in Scethi, qui ob corporis proceritatem Longi dicti fuerunt: videlicet Ammonius, Dioſcorus, Euſebius, et Euthumus, vita et doctrina celebres. *Nicephorus* lib. 13. cap. 10. De noſtro vero nihil comperti habemus, τίς δ' οἱ πόλις ἠδὲ τοκῆες. Huius nusquam *Athenaeus*, veterum alioquin nomenclator auctorum ſedulus, mentionem facit. Non *Suidas*, non *Volaterranus* eius meminere: quamobrem, quiſnam is fuerit, aut quando vixerit, ab aliis expectabimus.

MOLLVS.

De Longo apud antiquos ſcri-

LONGI PASTORALIVM DE DAPHNIDE ET CHLOE LIBER PRIMVS

PROOEMIVM

Cum in Lesbo feras indagarem, Nymphaerum in luco ſpectaui longe omnium,

A 2 quae

ſcriptores nihil ſane me legere memini. Apud recentiores vero aliquoties eum maxime laudatum comperi. Ex quibus tamen, neque quis ille fuerit, neque quando vixerit, potui colligere: hoc igitur alii docebunt. Lectionum varietates, quas in noſtro codice inuenimus, N. litterae ſigno notauimus. Quas vero ex Vrſinianis adiecimus, litterae V. Si quae autem ſunt etiam P. ſigno notatae, eas Vrſino probatas eſſe ſcito.

RAPH. COLVMBANIVS.

[2]) Ποιμενικὰ] Latine paſtoralia, intellige πράγματα, ea ſiquidem, quae paſtorum ſunt; vel quae ad paſtores pertinent, hac appellatione veniunt: a *Marone* carmina paſtoralia βουκολικὰ inſcripta fuerunt, tanquam bubula pro paſtoralibus diceret. Tria ſunt paſtorum genera, αἰπόλοι, ποιμένες, βουκόλοι, caprarii, opiliones, bubulci, ait *Donatus*: imo etiam plura, vt ſunt porcorum, equorum et animantium reliquorum cuſtodes: itaque per ſynecdochen ex ſpecie

εἶδον· εἰκόνος 7) γραφὴν, ἱστορίαν ἔρωτος. Καλὸν μὲν καὶ τὸ ἄλσος, πολύδενδρον, ἀνθηρὸν, κατάῤῥυτον.

ſpecie genus appellatur ποιμενικὸν, ſicut βουκολικόν.

Libri huius facit mentionem *Conradus Lycoſthenes in ſuo Elencho ſcriptorum*, edito ann. 1551. *Longus* quidam ſcripſit ποιμενικὰ, id eſt Paſtoralia, quae adhuc graece extant in Italia. Quae ſua aetate extare in Bibliotheca Strozae ſcripſit Geſnerus.

MOLLVS.

Quidquid in laudem feſtiuiſſimi auctoris dictum fuerit a pluribus, fuere tamen inter ipſos librorum cenſores, qui ne ſtilum Longi quidem noſſent. *Bernardus a Mallinckrot* in *Paralipomenis de hiſtoricis graecis* pag. 39. hoſce libros *heroico carmine* ſcriptos eſſe autumat, licet eo tempore graecus textus iam quater eſſet typis excuſus. Eumdem errorem errauit *Morerius* in *Diction. Hiſtor.* T. II. p. 441. ſcribens: *Il laiſſa quatre Livres de vers Paſtoraux ou Eglogues.* Decepti vero ſunt boni viri *Laurentii Gambarae* metaphraſi poetica, quam infra dabimus.

BODEN.

3) Ἐν λέσβῳ] Λέσβος, Leſbos inſula in Aegeo, dicta a λαιὸς βίος, h. e. ſiniſtra, vel praua vita: vel a λᾶιος βίος: ſolet quippe frequenter larga τροφὴ in μάργην τρυφὴν, h. e. libidinoſum luxum vertere. Nam Leſbus inter Graecos aeque male audiit, ac Sodoma olim inter Chananaeos. Hinc λεσβίζειν et λεσβιάζειν, eſt Leſbios obſcoenis atque execrandis imitari moribus. Alii dictam volunt a nomine vrbis eius regionis principis, potentiſſimaeque. Sunt, qui appellatam tradunt a Leſbo Japeti filio, qui in inſulam eam nauigauit. P. Mela: Leſbos eſt in Troade, haud procul a Tenedo. Ambitus eius eſt ſtadiorum centum ſupra mille, quemadmodum *Strabo* libr. 13. teſtatur, h. e. 24. fere miliar.

quae oculis vſurpaui vnquam, ſpectaculum pulcherrimum: videlicet tabulam pictam, imaginem, hiſto-

 riam-

liar. Germanicorum. A Borea protenditur in Auſtrum, quingenta et ſexaginta habens ſtadia feraci agro; et multa materia claſſibus conficiendis idonea: vnde non nullis μακαρία, i. e. beata dici meruit. Vrbes in ea memoratu dignae fuere Mitylena, cuius paulo poſt mentio fiet, a qua poſteriori ſeculo tota inſula denominata fuit. Vulgo Metellinum et Metelin, Pyrrha, Ereſſos, Antiſſa, Methymna, de qua libr. 4. in princ. Ex inſula hac prodiere Pittacus, vnus ex ſeptem Graeciae ſapientibus, Alcaeus, Sappho, mulier poetices peritiſſima, quam Strabo θαύμαστόν τι χρῆμα, foeminam admirandam appellat. Haec patria Theophraſti Philoſophi, quem Ariſtoteles ſucceſſorem ſibi habuit.

MOLLVS.

4) Εν ἄλσει] Αλσος, lucus, ſaltus, vbi ſtirpes ἄλλονται, h. e. ſaliunt. Poteſt etiam verti viridarium: *Suet.* in *Tib.* militem praetorianum ob ſurreptum e viridario pauonem capite puniuit. Luci antiquis ſacri erant, quapropter nefas eos caedere. Ea propter Heſiodus ἱερὸν ἄλσος dixit. *Tacit. Annal.* lib. 14. Praeſidium poſthac impoſitum vicis, caeſique luci, ſaeuis ſuperſtitionibus ſacri. *Plinius* libr. 12. c. 1. lucos dicit fuiſſe, Numinum templa, priſcoque ritu ſimplicia rura etiamnum Deo praecellentem arborem dicare. Inde factum, vt rami ſyluarum ſertis coronarentur, non aliter ac Dii. *Ouid.* 8. *Metamor.*

Verba Lelegis:

—Equidem pendentia vidi
Serta ſuper ramos, ponensque recentia dixi,
Cura Deum Di ſint, et qui coluere, colantur.

IDEM.

5) Νυμφῶν] Νύμφη, ſponſa, noua nupta, Graecis dicta quaſi νέα φαίνουσα. Antiquitas Nymphas fontium, montium, ſyluarum praeſides

φυτον. μία πηγὴ[8]) πάντα ἔτρεφε, καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ δένδρα· ἀλλ' ἡ γραφὴ τερπνοτέρα, καὶ pag. 2. τύχην ἔχουσα περιττὴν, καὶ τέχνην ἐρωτικήν·[9]) ὥςε πολλοὶ τῶν ξένων κατὰ φήμην ἧεσαν, τῶν μὲν νυμφῶν ἱκέται, τῆς δὲ εἰκόνος θεαταί. Γυναῖκες ἐπ' αὐτῆς τίκτουσαι, καὶ ἄλλαι σπαργάνοις κοσμοῦσαι[10]) παιδία ἐκκείμενα· ποίμνια τρέφοντα·

des appellauit. *Scholiaſtes in Theocritum*, Nymphas eſſe dicit, τὰ ἐν γυναικείῳ σχήματι ἐν τοῖς ὄρεσι φαινόμενα, h. e. ſpectra muliebri forma in montibus apparentia, quae proprie Graecis ὀρεστιάδες dicuntur.

Νύμφαι ὀρεστιάδες, κοῦραι διὸς αἰγιόχοιο.

Nymphae monticolae, filiae Iouis aegidem quatientis.

Neque duntaxat montium, ſed et ſyluarum, ac locorum credebantur eſſe, *Hom. Il.*

Οὔτ' ἄρα Νυμφάων, ταί τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται.

Neque ſane Nympharum, quae nemora pulchra habitant. Hae a Graecis vocantur ἁμαδρυάδες, item δρυάδες, ita procul dubio dictae, quod cum quercubus naſci, et vna cum iiſdem interire crederentur: dictae et ἀλσηΐδες, ab ἄλσος, i. e. lucus, cui praeſidebant, cuiuſmodi videntur fuiſſe illae ipſae, quarum hoc loco fit mentio. Quae floribus et paſcuis praeſidebant, Napeae et ἐπιμελίδες dicebantur. Praeerant et fluuiis. *Homerus:*

— νέμονται

Καὶ πηγὰς ποταμῶν, habitant et fontes fluuiorum. *Odyſſ.*

Νύμφαι κρηναῖαι, Nymphae fontanae.

Nymphae aquarum dicebantur, Ναΐδες, Νηρεΐδες, ὑδριάδες, κρηνίδες, ἐπιποταμίδες, h. e. Naiades, Nereides etc. Quae numina cumprimis colebant paſtores. IDEM.

6) Θέαμα] Editio Pariſ. θεαμάτων. BODEN.

7) Ei-

riamque amoris continentem. Lucus ille amoenus erat, vtpote arboribus, floribusque denſus, aquis irriguus. Cuncta fons vnicus, etiam flores et arbores, vegetabat: at eo iucundior haec pictura, quod eximiam quandam fortunam, artemque amandi haberet, adeo vt multi peregrini, fama exciti, huc ventitarent, cum Nymphis ſupplices, tum ſpectatores imaginis huius

7) Εἰκόνος] N. et V. εἰκόνα. COLVMB.

Εἰκόνος γραφήν] Vtrum hic legas εἰκόνος, an εἰκόνα per appoſitionem, vt Gramm. loquuntur, ſiue participio ſubintellecto aliquo, vt περιέχουσαν, aut ſimili, manum non verterim. Nam genitiuus poterit ſubſiſtere, cum eadem loquendi forma vſus ſit *Achilles Tatius* libr. 8. quando loquitur de tabula, quae continebat fabulam Europae atque Iouis: περιιὼν οὖν καὶ τὴν ἄλλην πόλιν, καὶ περισκοπῶν τὰ ἀναθήματα, ὁρῶ γραφὴν ἀνακειμένην, γῆς ἅμα καὶ θαλάσσης. Εὐρώπης ἡ γραφὴ etc. Deinceps cum alia ciuitatis loca perluſtrarem, ac in Deorum templis munera tholis ſuſpenſa contemplarer, video tabulam, terram ac mare, nec non Europae fabulam continentem. MOLLVS.

8) Μία πηγὴ] *Diodor. Sicul.* lib. I. εἶχε δὲ πηγὴν μεγάλην, ἐξ ἧς ἀρδεύεσθαι συνέβαινε τὸ φυτουργεῖον. IDEM.

9) Καὶ τύχην ἔχουσαν περιττὴν καὶ τέχνην ἐρωτικήν] Mutatur in aliis ordo, ſecundum edit. Pariſin. Καὶ τέχνην ἔχουσα περιττὴν, καὶ τύχην ἐρωτικήν. BODEN.

10) Σπαργάνοις κοσμοῦσαι] Non dicit ſimpliciter, ἐσπαργάνωσαν, faſciis inuoluerunt; ſed ἐκόσμησαν. Ideo quod nobili et ſplendidiore familia nati infantes σπαργάνοις diſtingui ſoleant a plebeiis. Hinc *Commodus* apud *Herodianum* gloriatur, μὴ πειραθῆναι ἰδιωτικῶν σπαργάνων, h. e. ſeſe intactum fuiſſe plebeiis faſciis. Atque alicubi

φοντα·[11]) ποιμένες ἀναιρούμενοι·[12]) νέοι συντιθέμενοι· λῃστῶν καταδρομή· πολεμίων ἐμβολή· πολλὰ ἄλλα καὶ πάντα ἐρωτικὰ ἰδόντα με καὶ θαυμάσαντα, πόθος ἔσχεν ἀντιγράψαι τῇ γραφῇ. καὶ ἀναζητησάμενος ἐξηγητὴν τῆς εἰκόνος, τέτταρας βίβλους ἐξεπονησάμην,[13]) ἀνάθημα μὲν ἔρωτι, καὶ νύμφαις, καὶ Πανί· κτῆμα δὲ τερπνὸν πᾶσιν ἀνθρώποις, ὃ καὶ νοσοῦντα ἰάσεται· καὶ λυπούμενον παραμυθήσεται· τὸν ἐρασθέντα ἀναμνήσει· τὸν οὐκ ἐρασθέντα παιδεύσει. πάντως γὰρ οὐδεὶς ἔρωτα ἔφυγεν, ἢ φεύξεται, μέχρις ἂν κάλλος ᾖ, καὶ ὀφθαλμοὶ βλέπωσιν.[14]) Ἡμῖν καὶ ὁ θεὸς παράσχοι[15]) σωφρονοῦσι[16]) τὰ τῶν ἄλλων[17]) γράφειν.

ΚΕΦΑΛ.

cubi homini ignobili obiiciuntur, τὰ εὐτελῆ τῆς γενέσεως σπάργανα, h. e. viles et plebeiae faſciae, quibus in pueritia faſciatus fuerat.

MOLLVS.

11) Ποίμνια τρέφοντα] Per ποίμνια videtur intelligere capram atque ouem, a quibus Daphnis ac Chloe ſunt enutriti. Niſi quis malit legere ποίμνια τρεφόμενα, greges, qui paſcebantur. IDEM.

12) Ποιμένες ἀναιρούμενοι] Verti, paſtores tollentes, nimirum infantes; quippe interfectos paſtores interpretari, rerum geſtarum veritas minus permittit, cum legamus vnicum tantum bubulcum, nomine Dorconem, a praedonibus periiſſe. Imo dicit et poſtea, ἀναιρεῖται μὲν τὸ βρέφος, tollit infantem. IDEM.

13) Ἐξεπονησάμην] Proprie elaboraui, labore meo confeci. IDEM.

14) Ὀφθαλμοὶ βλέπωσιν] *Publius*: *Amor, vt lacryma, oculis oritur, in pectus cadit.* V. *Barthium* p. 171. ſqq. ad *Claud.* BODEN.

15) Ἡμῖν

huius futuri. Erat in hac videre tabula, mulieres ſuos enixas partus, alias infantulos faſciis adornantes expoſitos: pecudes eos alentes: paſtores tollentes: iuuenes ſocietatem componentes: latronum incurſionem: hoſtium impreſſionem. Multa praeterea alia, at omnia amatoria, mihi contemplanti, atque admiranti, cupido inceſſit, commentaria hancce in tabellam ſcribendi. Itaque, perquiſito huius picturae interprete, quatuor conſcripſi libros, donum Cupidini, Nymphis, Panique conſecratum: rem cunctis iucundam hominibus, quae et aegro medelam afferet, et moerentem conſolabitur; amore capto memoriam refricabit, eius immunem erudiet. Nullus quippe omnino amorem effugit, aut effugiet, vſquedum venuſtas fuerit, et oculi viderint. Det nobis Deus, vt caetera caſtis modeſtisque ſcribamus. CA-

15) Ἡμῖν ὁ θεὸς παράσχοι] Voto tandem concludit τῆς πραγματείας ὑπόθεσιν. Admodum id familiare eſt poetis, vt initio operis ſui Muſarum opem implorent. Idem nonnunquam faciunt oratores et philoſophi. Socrates ille φιλοποιητὴς apud Platonem: ἄγετε, ὦ μοῦσαι, ξύν μοι λάβεσθε τοῦ μύθου, agite, Muſae, exordimini vna dicere. MOLLVS.

Ex ſcriptoribus proſaicis ab numinis inuocatione librum ſuum orſus eſt et *Iamblichus* de vita Pythagorae: Ἐπὶ πάσης μὲν φιλοσοφίας ὁρμῆς θεὸν δήπου παρακαλεῖν ἔθος ἅπασι τοῖς γε σώφροσιν. Vide plura exempla excitata a *Barthio Aduerſ.* L. LVII. cap. 17. item a *Turnebo Aduerſ.* Lib. XIV, cap. 13. Tandem in deſuetudinem abiit hoc exordiendi genus, tamquam nimium commune et peruulgatum, quod *Aſconius* docet ad *Ciceronis* librum de *Diuinatione*. BODEN.

16) Σωφρονοῦσι] Sententia eſt

ΚΕΦΑΛ. α´.

pag. 3. Πόλις ἐςὶ[1]) Λέσβȣ, Μιτυλήνη,[2]) μεγάλη καὶ καλή. διείληπται γὰρ εὐρίποις[3]) ὑπεισρεούσαις τῇ θαλάττῃ, καὶ κεκόσμηται γεφύραις ξεςȣ͂

eſt ambigua. Nam ſi referatur ad antecedens ἡμῖν, hic ſenſus eſt, vt nos ſana ſiue caſta mente ſcribamus: ſin referatur ad lectores, vt haec caſtis ſcribamus.

MOLLVS.

17) Τὰ τῶν ἄλλων] Verti caetera, reliqua: quia Graeci dicunt τὰ δὲ τῶν ἐλπίδων, pro ἡ ἐλπὶς ſpes; Τὰ τῆς ἐκςρατείας, pro ἡ ἐκςρατεία, ipſa expeditio; τὰ τῶν γραμμάτων, pro γράμματα, τὰ τῶν βαρβάρων, pro βάρβαροι. Niſi quis malit τά τῶν ἄλλων, πράγματα, vel ὄντα exponere, aliorum fortunas, caſus, etc.

IDEM.

1) Πόλις ἐςί] Talis deſcriptio Alexandriae, atque eiuſdem laus extat apud *Achill. Tat.* libr. 5. initio: Τριῶν δὲ πλεύσαντες ἡμερῶν, εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἤλθομεν etc.

IDEM.

2) Μιτυλήνη] Vrbis nomen, dicta, vt *Diodor. Siculus* libr. 4. refert a Μιτυλήνη, filia Machari. Erat haec vrbs ſita in Lesbo, a cuius nomine poſtea tota inſula Mitylene nomen ſortita fuit, inter Methymnam et Maleam, a Malea diſtans ſeptuaginta ſtadiis. Vrbs haec rebus omnibus inſtructa fuit, duos habens portus, quorum auſtralis quinquaginta triremium ac nauium capax erat: borealis vero magnus ac profundus, aggere protectus. Vitruuius hanc vrbem teſtatur magnificenter et eleganter aedificatam fuiſſe, ſed non prudenter poſitam: in qua auſter cum flat, homines aegrotant: quum corus, tuſſiunt: quando ſeptentrio, ſanitati priſtinae reſtituuntur. Huius vrbis facit et mentionem D. *Lucas Act.* 20. v. 14. ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς Μιτυλήνην, recepto

CAPVT I.

Eſt in Lesbo ciuitas, nomine Mitylene, magna atque pulchra. Diuiſa enim eſt foſſis, in mare ſeſe exonerantibus, ornataque pontibus, polito

pto eo venimus Mitylenen. *Cicero* contra *Rullum*, Mitylenas vocat vrbem et natura, ſitu, et deſcriptione aedificiorum, et pulchritudine inprimis nobilem, agros iucundos et fertiles.

IDEM.

3) Εὐρίποις] Εὔριπος ab εὖ et ῥίπτω, quia facile proiicitur, ſeu reiicitur. Proprie pars maris, quae eſt inter Aulidem Boeotiae portum, et Euboeam inſulam, quae ſepties, aut ſaepius potius, vt inciderint paſſim venti, quemadmodum Liuius exiſtimauit, die ac nocte reciprocatur, quod Seneca his teſtatus eſt verſibus, in Hercule Oetaeo.

Euripus vndas flectit inſtabilis vagas,
Septemque curſus flectit, et totidem refert,
Dum laſſum Titan mergit Oceano iubar.

Suidas: Εὔριπος, πέλαγος στενὸν, ἢ τόπος ὑδατώδης μεταξὺ δύο γαιῶν, τουτέστι Βοιωτίας καὶ Ἀττικῆς. ἑπτάκις δὲ τῆς ἡμέρας τὸ ἐκεῖσε ὕδωρ τρέπεται, h. e. Euripus, anguſtum mare, vel aquoſus locus inter duas terras, hoc eſt inter Boeotiam et Atticam. Septies autem quotidie eius aqua mutatur. Hinc riuuli quoque e mari, aut alio flumine, per locum aliquem deducti, Euripi nomen adepti fuere, ab illorum euriporum ſimilitudine, qui in mari ſunt, terra vtrinque ſepti. Et eo modo hoc loco ſumitur. *Heſych.* certe εὐρίπους interpretatur, τόπους πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ὑδάτων, vt ſunt, quos Latini vocant lacus, lacunas, ſtagna, ciſternas. Tales riuuli noſtratia oppida in Friſia pulcherrime diſtinguunt, ac diſſecant. Olim Romae in profanas aedes aquae, circum theatra, per fiſtulas

ϛοῦ καὶ λευκοῦ λίθου. νομίσαις 4) οὐ πόλιν ὁρᾷν, ἀλλὰ νῆσον. Ἀλλὰ ἐκ ταύτης 5) τῆς πόλεως τῆς μιτυλήνης ὅσον ἀπὸ ϛαδίων διακοσίων, 6) ἀγρὸς ἦν ἀνδρὸς εὐδαίμονος, κτῆμα κάλλιϛον· ὄρη θηροτρόφα· πεδία πυροφόρα· γήλοφοι κλημάτων· νομαὶ ποιμνίων· καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐπ' ἠιόνος ἐκτεταμένη 7) ψάμμῳ μαλθακῇ. 8) Ἐν τῷδε τῷ 9) ἀγρῷ νέμων αἰπόλος, Λάμων τοὔνομα, παιδίον εὗρεν ὑπὸ αἰγὸς τρεφόμενον 10). δρυμὸς ἦν καὶ λόχμη κάτω βάτων· 11) καὶ κιττὸς ἐπιπλανώμενος, καὶ πόα μαλθακή, καθ' ἧς ἔκειτο τὸ παιδίον. Ἐνταῦθα ἡ αἶξ θέουσα συνεχὲς, ἀφανὴς ἐγίνετο πολλάκις, καὶ τὸν ἔριφον ἀπολιποῦσα, τῷ βρέ-

las aut tubos immiſſae, euripi dicebantur. *Cic.* libr. 5. *de legib.* Ductus aquarum, quos iſti Nilos euriposque vocant, quis quum viderit, non irriſerit. *Suet.* Circenſibus ſpatio circi ab vtraque parte producto, et in gyrum euripo addito. *Ael. Spart.* in *Heliogab.* Euripis vino plenis nauales circenſes exhibuit. *Ioſeph.* in *antiq. Iud.* περιήγαγον εὔριπον μέγαν καὶ βαθύν, circumduxit euripum magnum ac profundum. IDEM.

N. Εὐρίποις ἐπεισρεούσαις τῇ θαλάττῃ. COLVMB.

Hanc lectionem pro vitio vel librarii, vel typographi, habeas. Retinui veterem: εὐρίποις ὑπεισρεούσαις. Tulerim tamen etiam ἐπεισρεούσαις. BODEN.

4) Νομίσεις] N. et V. νομίσαις. P. COLVMB.

Pro νομίσεις leg. νομίσαις. MOLLVS.

5) Ἀλλὰ ἐκ ταύτης] V. ἀλλὰ ταύτης. COLVMB.

6) Pro εἴκοσιν leg. διακοσίων. MOLLVS.

7) Pro ἐν ἠϊόνι ἐκτεταμένης leg. ἐπ' ἠϊόνι ἐκτεταμένη. IDEM.

8) Pro

lito candidoque lapide compoſitis: putares, non vrbem, verum inſulam, videre te aliquam. Hac ab vrbe ducenta circiter diſtabat ſtadia, viri opulenti cuiusdam ager, poſſeſſio pulcherrima: montes ferarum, prata tritici feracia: colliculi palmitibus, paſcua gregibus abundabant. Mare in littore protento arenam alluebat mollem. Hoc in agro pecudes paſcens caprarius quidam, nomine Lamon, capram offendit infantulum nutrientem. Sylua erat, nemusque arbuſtis, virgultis, atque rubis denſum. Inſuper hedera inerrans, nec non mollis herba, in qua iacebat infans. Quo continuo accurrens capra, non ſemel oculis ſubducebatur,

8) Pro ψυχαγωγίας μαλθακῆς, leg. ψάμμῳ μαλθακῇ.

IDEM.

Longus varie deprauatus. In Commeliniana legebatur perperam: Καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐν ἠϊόνι, ἐκτεταμένης ψυχαγώγιο (forte ψυχαγώγιον ſcriptum fuerat) μαλθακῆς. Aliae: Καὶ ἡ θάλ. προσ. ἐν ἠϊόνι ἐκτεταμένης ψυχαγωγίας μαλθακῆς. Ego vero praetuli coditum lectionem, quam *Vrſinus* probauit, et ex parte noſter ipſe *Mollus*.

BODEN.

9) Ἐν τῷδε τῷ] Ita principes editiones. *Mollus* dederat: ἐν τῷ δὲ ὦ ἀγρῷ.

IDEM.

10) Παιδίον ὑπ᾽ αἰγὸς τρεφόμενον. *Lucian. de ſacrific.* Idem de Ioue: ἐς τὴν κρήτην ἐκτεθεὶς, ὑπ᾽ αἰγὸς ἀνετράφη, καὶ ὁ πέρσης κῦρος ὁ πρότερον ὑπὸ τῆς κυνός. Iupiter in Cretam expoſitus a capra fuit educatus, primusque Cyrus Perſa a cane.

MOLLVS.

Vid. *Caroli Frid. Pezoldi* Diſſ. de *hominibus a beſtiis nutritis.*

BODEN.

11) Pro λίχμη κάτω βάτων,

βρέφει παρέμενε. Φυλάττει τὰς διαδρομὰς ὁ Λάμων, οἰκτείρας ἀμελȣμενον τὸν ἔριφον, καὶ μεσημβρίας ἀκμαζȣσης κατ᾽ ἴχνος ἐλθὼν, ὁρᾷ τὴν μὲν αἶγα πεφυλαγμένως περιβεβηκυῖαν, μὴ ταῖς χηλαῖς βλάπτοι πατȣσα. τὸ δὲ, ὥσπερ ἐκ μητρῴας θηλῆς τὴν ἐπιῤῥοὴν ἕλκον τȣ γάλακτος,[12] καὶ θαυμάσας, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, πρόσεισιν ἐγγὺς, καὶ εὑρίσκει παιδίον ἄῤῥεν, μέγα καὶ καλὸν καὶ τῆς κατὰ τὴν ἔκθεσιν τύχης ἐν σπαργάνοις κρείττοσι. Χλαμύδιόν[13] τε γὰρ ἦν ἁλουργές.[14] καὶ πόρπη χρυσῆ,[15] καὶ ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον.

των, leg. λόχμη βάτων.
MOLLVS.

N. λόχμη βάτων.
COLVMB.

Malim: λόχμη κατὰ βάτων.
BODEN.

[12]) Ἐπιῤῥοὴν ἕλκει τȣ γάλακτος] *Theodoretus* ſimili phraſi vſus loquitur noſtro de Saluatore, oratione 10. οὕτω τοιγαροῦν γεννηθεὶς ὁ δεσπότης Χριστὸς, ἕλκει μὲν μητρῴαν θηλὴν παραπλησίως ἡμῖν. Alibi dicit τὴν θηλὴν ἔσπασαν.
MOLLVS.

[13]) Χλαμύδιον] Diminutiuum a χλαμὺς, chlamys, paludamentum, a χλαίνω, calefacio, quia corpus munit aduerſus frigus. Numa, Rex ſecundus Romanorum, cum Iſaurorum, vel vt alii, Albanorum legationem accepiſſet, atque illorum geſtaminis figuram et formam animaduertiſſet, ab illis acceptam inuenit chlamydis geſtationem et veſtem, coniuncta regia veſte cum ſenatoria: non extrinſecus addens, at intrinſecus adiiciens purpurae tincturam, vt horum vtroque corpore vnum conficeretur. Vide ſis *Suidam* in voce Χλαμύς. *Virgilius* dat chlamydem Didoni libr. 4. Aeneid.

Sidoniam picto chlamydem circumdata limbo.

Conuenit deliciis etiam hoc geſtamen, vt patet ex *Polluce:*

tur, ſuoque relicto foetu apud infantulum permanebat. Lamon tandem miſertus neglecti hoeduli, vltro citroque curſitationem obſeruat. Soleque iam ad altitudinem mediae lucis producto ſequens veſtigia, obſeruatam capram videt infantem circumeuntem, ne calcando vngulis laederet, cauens. Ille autem, vt par eſt, miratus, accedensque propius, infantem inuenit maſculum, magnum atque formoſum, lac haud ſecus quam maternis educentem mammis, inſuper faſciis inuolutum, longe praeſtantioribus, quam pro expoſiti fortuna. Erat quippe

luce: πρώτη δὲ, φασὶ, Χλαμύδα ὠνόμασε Σαπφὼ ἐπὶ τοῦ ἔρωτος, εἰποῦσα, ἐλθόντ' ἐξ οὐρανοῦ πορφυρᾶν ἔχοντα προϊέμενον Χλαμύδα. IDEM.

14) Αλουργές] Dicitur et ἁλουργὴς et ἁλουργὸς, purpureus, purpuriſſatus; dictum hoc nomen, quaſi ἁλὸς ἔργον, i. e, maris opus: quippe πορφύρα, purpura, eſt concha nobiliſſima, cuius ſucco, quem mediis in faucibus habet, veſtes tinguntur. Purpura apud omnes ferme gentes in pretio extitit, quam Romani fecere tanti, vt eius tinctura, eiusque commercio priuatis interdixerint. l. 1. Cod. quae res venire non poſſunt. IDEM.

15) Πόρπη χρυσῆ] Πόρπη fibula, a πείρω figo, quia infigitur, vt affigat. *Pollux* ait, veſtes connecti ſolitas ſignate circa humeros, περόναις κατὰ τοὺς ὤμους διῇρτο. *Nonnus* libr. 1. intellexit fibulam illam, canens, Νεβρίδα σφίγξατέ μοι στέρνοισι, ceruinam mihi adſtringite pectori. Quando venatum Didonem proficiſcentem depingit *Maro* libr. 4. Aeneid. ita fatur:

Aurea purpuream ſubnectit fibula veſtem.

Ex more venantium foeminarum, quibus veſtis ſubſtricta fibula, ne impediantur. *Philoſtratus iunior* dat fibulam Atalantae venatrici

πον.16) τὸ μὲν ȣ̓ν πρῶτον ἐβȣλεύσατο μόνα τὰ γνωρίσματα βαστάσας,17) ἀμελῆσαι τȣ̃ βρέφȣς.

Επειτα

natrici, τῆς ἐσθῆτος εἰς περόνας συνεχομένης, veſte ad fibulas contracta, addita ratione, διὰ τὸ ἔνεργον εἶναι, vt prompta ſit ad agendum.

IDEM.

16) Ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον] Ελεφαντόκωπος, comp. ex ἐλέφας, ebur, et κώπη, manubrium, capulus. Hinc ἐλεφαντόκωπον ξίφος, gladius eburneum capulum habens. Huiusmodi gladius ſolet eſſe decus, et tutamen in armis. Vnde Reges et magnates legimus ſibi curare ſolitos e dentibus elephantorum conficiendos enſes. *Heliodor.* libr. 2. *Aethiopic.* ſcribit, gladium Thyamidos habuiſſe caelatam aquilam in ebore: ἐλέφας εἰς ἀετὸν ἐκτετόρνευται, aquila ebore caelata eſt. Tangit hunc morem *Plin.* libr. 33 c. 12. Et quid attinet haec colligere, cum capuli militum, ebore etiam faſtidito, caelentur argento, vaginae batillis, baltea laminis crepitent? *Ouid.* 7. *Metamor.* id ipſum ad morem vetuſtiſſimum referre videtur. Narrat enim, ſuae vxori vterum ferenti, adductaeque ad ſaxum ſoli, Aegea, Athenarum Regem, gladium, cui eburneus erat capulus, calceosque ſubiecisse, mandato addito, vt, ſi prolem maſculam eniteretur, hunc enſem cum calceis tolleret, filioque, vbi ad adultiorem perueniſſet aetatem, traderet.

Cum pater in capulo gladii cognouit eburno.

IDEM.

17) Τὰ γνωρίσματα βαστάσας] Eſt autem γνώρισμα a γνωρίζω, notum facio, et γνωρίζομαι, fio notus, innoteſco. Dicuntur etiam σπάργανα, faſciae, quibus infans inuoluitur: Συνθήματα, ſigna, quae ex compoſito dantur. *Donatus*, enarrans verba illa Comici: ciſtellam, Pythia, domo effer: monumenta eſſe inquit, quae Graeci γνωρίσματα et σπάργανα appellant:

ſed

quippe illi chlamydula purpurea, quam aurea ne-ctebat fibula: gladiolus, cuius eburneus erat capulus. Hinc

ſed accipiendo monumenta in certa et peculiari ſignificatione, vt ſumitur apud praedictum *Comicum* in *Eunuch. Act.* 4. *ſcen.* 6. Abi, tu, ciſtellam, Pythia, domo effer cum monumentis. Cuius ſignificationis aptiſſimum videtur exemplum habere iſte *Pauſaniae* locus in *Atticis.* libr. 1. κρηπῖδας Αἰγέα ὑπὸ πέτρᾳ, καὶ ξίφος θεῖναι, γνωρίσματα εἶναι τῷ παιδὶ, crepidas Aegeum ſub ſaxo, et enſem depoſuiſſe, quo ea ſibi ſigna in filio agnoſcendo forent. Locus ille *Terentii*, vt hoc obiter addam, optime conuenire videtur cum loco illo Plauti in Rudent. Vbi Daemones ſenex ait: omnia inſunt ſalua: vna ciſtella excepta eſt modo cum crepundiis, quibuscum hodie filiam inueni meam. Hinc Latinis ea, quibus ignoti noteſcunt, dicuntur ſigna, argumenta, notacula, notationes, characteres, ſpecimina, monumenta, crepundia. Quippe moris erat partus exponentibus ſuos, praeſertim quos caſus et neceſſitas eo adigebant, vna monumenta, ſiue crepundia quaedam exponere, tanquam fortunae viatica, vt, qui hos in infantulos incidiſſent, haberent, vnde alerent: vel ſi deſiiſſet nouercari fortuna, paternis laribus iam, aut olim, redderentur. Hinc illa apud *Heliodorum*: ὥστε ὥρα σοι πάντως ἐπιδεικνύναι μοι τὴν ταινίαν, ἣν τῇ παιδὶ συνεκτεθεῖσαν ὑποδέδεχθαι μετὰ τῶν ἄλλων γνωρισμάτων ἔλεγες· Quamobrem tempus eſt, vt mihi faſciam oſtendas, quam cum filia expoſitam, te cum caeteris indiciis recepiſſe dicebas. Quam varia fuerint haec γνωρίσματα, vide clariſſimum eruditiſſimumque virum *Ioan. Bourdelotium* in animaduerſionibus ſuis ad libr. 4. *Heliodor.*

IDEM.

Praeter laudatum *Heliodori* locum Libri IV. p. 174. *edit. Commel.* habes monumenta

Επειτα αἰδεσθεὶς, εἰ μηδὲ *) αἰγὸς φιλανθρωπίαν [18]) μιμήσεται, νύκτα φυλάξας, κομίζει πάντα πρὸς τὴν γυναῖκα, [19]) Μυρτάλην, καὶ τὰ γνωρίσματα, καὶ τὸ παιδίον, καὶ τὴν αἶγα αὐτήν. Τῆς δὲ ἐκπλαγείσης, εἰ παιδία τίκτουσιν αἶγες, ὅδε πάντα αὐτῇ διηγεῖται, πῶς εὗρεν ἐκκείμενον· πῶς εἶδεν [20]) τρεφόμενον· πῶς ᾐδέσθη καταλιπεῖν ἀποθανούμενον· Δόξαν δὴ κἀκείνῃ, [21]) τὰ

menta illa etiam L. V. p. 112. Η μὲν Χαρίκλεια τὸν συνεκκείμενον αὐτῇ πατρῷον ἐδείκνυ δακτύλιον. Et L. VI, p. 286 mentio fit τῶν συνεκτεθέντων μητρῴων κειμηλίων καὶ γνωρισμάτων.

BODEN.

[18]) Επειτα αἰδεσθεὶς, εἰ μηδὲ αἰγὸς φιλανθρωπίαν] Alia ratio mouit Aegyptium apud *Heliodor.* libr. 2. infantem tollentem expoſitum, cum inquit: οὐ γὰρ ἦν μοι θεμιτὸν ἐν κινδύνῳ ψυχὴν ἅπαξ ἐνανθρωπήσασαν παριδεῖν, ἓν γὰρ τοῦτο παράγγελμα τῶν γυμνῶν παρὰ ἡμῖν σοφῶν. Neque enim fas erat in periculo verſantem animam, ſemel ingreſſam humanum corpus, deſpicere et negligere; eſt enim hoc etiam vnum ex praeceptis Gymnoſophiſtarum, qui ſunt apud nos.

MOLLVS.

[19]) Πρὸς τὴν γυναῖκα] Ad eundem modum apud *Dion. Halicarn. libr.* 1. *antiqu.* Fauſtulus regii pecoris magiſter Romulum et Remum expoſitos, domum ad vxorem ſuam Laurentiam perducit.

IDEM.

*) Εἰ μηδὲ] Notandum hic Grammatices Studioſis, εἰ aliquando politioribus Graecis pro ὅτι vſurpari, praeſertim, ſi ſequatur verbum, affectum aliquem animi ſignificans: vt ſunt ἐκπλήττομαι, attonitus ſum. αἰδέομαι, timeo, verecundor, θαυμάζω, miror, χαίρω, gaudeo, ἄχθομαι, doleo, δακρύω, lugeo, κλαίω, fleo, et ſimilia. Demoſth. de legatione

Hinc primum ſtatuerat, monumentis illis ſolis ſublatis, infantulum habere neglectui. Deinde cum puderet illum, humanitatem non imitari caprae, nocte obſeruata, cuncta haec ſuam ad vxorem Myrtalem portat: videlicet crepundia, infantulum, nec non capram ipſam. Cui attonitae, quod puerulos etiam caprae parerent, rem totam enarrat. Videlicet, quomodo expoſitum offenderit, quomodo enu-

tione falſa. καὶ τοὺς Ἀρκάδας ὑμῖν ἀπήγγειλεν ὡς ἔχαιρον εἰ προσέχει τοῖς πράγμασιν ἤδη ἡ τῶν Ἀθηναίων πόλις, Arcades etiam eo vobis lactari nuntiauit, quod iam Athenienſium ciuitas rerum ſatageret. Syn. ἔκλαιον οὐκ εἰ τεθνηξοίμην, flebam non quod paulo poſt moriturus eſſem. *Iſocrat.* θαυμάζω τῶν ἐν ταῖς πόλεσι δυναστευόντων εἰ προσήκειν αὐτοῖς ἡγοῦνται μέγα φρονεῖν; miror equidem ciuitatum principes, quod efferri ſuum eſſe putent. *Pauſan.* ἦν δὲ ἄρα καὶ δήμου δίκαιον βούλευμα, εἰ δὴ καὶ Ἀθηναῖοι μετέδοσαν δούλοις δημοσίᾳ ταφῆναι. Aequitatis autem pleniſſimum illud plebiſcitum fuit, quia publicae ſepulturae honorem ſeruis communicarunt. Vide de hac particula D. *Bez.* ad §. 15. cap. 7. ad Corinth.

IDEM.

20) Εὗρεν] N. et V. εἶδεν. P.

COLVMB.

Praeter codd. etiam interpres legit εἶδεν, quod recepi. BODEN.

21) Δόξαν δὴ κἀκείνῃ] Locutio Atticis non infrequens, apud quos participia verborum impersonalium pro genitiuo ponuntur. *Lucian.* δόξαν οὖν μοι διὰ πολλοῦ προσειπεῖν Νιγρῖνον τὸν πλατωνικὸν φιλόσοφον, cum igitur viſum mihi eſſet, Nigrinum Platonicum illum philoſophum multis compellare. *Thucyd.* καὶ δόξαν αὐτοῖς ἐχώρουν ἐς τὸ τεῖχος. Dicitur et δόξαν δὲ ταῦτα a Platone et Xenophonte: ſic ἐξὸν pro ἐξόντος.

τὰ μὲν συνεκτεθέντα κρύπτȣσι, τὸ δὲ παιδίον αὐτῶν ἐπονομάζȣσι, τῇ δὲ αἰγὶ τὴν τροφὴν ἐπιτρέπȣσιν. Ὡς δ᾽ ἂν καὶ τὸ ὄνομα τοῦ παιδίου ποιμενικὸν δοκοίη, Δάφνιν αὐτὸν ἔγνωσαν καλεῖν.[22])

ΚΕΦΑΛ.

Lucian. in *Timone* ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν, cum liceret frui. *Demoſth.* χηρεύȣσα ἠνείχετο, ἐξὸν ἄλλῳ συνοικεῖν, vidua eſſe ſuſtinebat, quum ei liceret alii nubere. In *apophthegmatibus Alcibiad* ἐξὸν φυγεῖν, μὴ ζήτει δίκην, cum licet fugere, ne quaeras iudicium. Talia ſunt παρὸν, δέον, δεῆσαν, ἐνδεχόμενον, ἀκουσθὲν, γεγραμμένον, et ſimilia, quae paſſim occurrunt.

MOLLVS.

Locutio Atticis familiaris, quemadmodum ἀρέσαν, βεβȣλευμένον et caetera id genus, de quibus *Suidas*, *Bud.* Et Latini *Sall.* in 5. Hiſt. apud Priſcian. lib. 18. de ordinatione verbi: At Lucilius audito Martium regem pro conſule per Lycaoniam cum tribus legionibus in Ciliciam tendere. In eodem, legiones Valerianae comperto lege Gabinia Bithyniam et Pontum conſuli datam, miſſos eſſe.

COLVMBAN.

22) Δάφνιν αὐτὸν ἔγνωσαν καλεῖν] Apud Iudaeos ſtatim poſt circumciſionem, quae octauo fiebat die, nomen infanti imponebatur. Vide *Lucam* cap. 1. §. 59. ἐκάλȣν αὐτὸ ἐπὶ τῷ ὀνόματι τȣ̃ πατρὸς αὐτȣ̃, et eum patris eius nomine appellabant. Vid. *Gen.* 21. §. 3. 4. Apud Romanos dies infantium luſtricus et nominalis dicebatur, eratque octauus, vt apud Iudaeos, puellarum, at nonus puellorum. (Cauſſam diſce ex *Plutarchi Quaeſt. Roman.* edit. *Boxhorn.* p. 67. qui feminas ideo citius luſtratas fuiſſe contendit, ὅτι αὔξεται τὸ θῆλυ καὶ ἀκμάζεται καὶ τελειȣ̃ται πρότερον τȣ̃ ἄρρενος. Quod autem puellae die, cuius numerus par, mares,

cuius

triri viderit: quo pacto ipſum moribundum deſerere puduerit. Illa factum approbante mariti, cuncta, quae vna erant expoſita, ambo occultant: infantem ſuum nuncupant, eumque caprae alendum permittunt. Quo autem infantis nomen paſtorale videretur, Daphnidem nominare decreuerunt.

cuius impar eſſet, fuerint nominatae, in eo quaerit, quod numerus impar ſit praeſtantior pari ex diuiſione Pythagorica, vnde hunc mari, illum puellae, conuenire putabant. Docet etiam *Caſaubonus* ad *Perſ.* p. 159. cur non prius liberis nomina impoſuerint, nimirum, quia olim, non ſtatim, vt erat natus infans aliquis et tolli iuſſus, pro vitali et γονίμῳ partu fuerit habitus, ſed aliquam multi exſpectati ſint dies, qui ſidem vitalis foetus fecerint, quodque ante diem ſeptimum infans pluribus ſit caſibus expoſitus. BODEN.) Apud Athenienſes decimo die ſacra fiebant, nomenque imponebatur infanti. *Suidas :* Ἀμφιδρομία, ἣν πέμπτην ἄγουσιν ἐπὶ τοῖς βρέφεσιν. ἐν ᾗ ἀποκαθαίρονται τὰς χεῖρας αἱ συναψάμεναι τῆς μαιώσεως, τὸ βρέφος περιφέρουσι τὴν ἑστίαν τρέχοντες, καὶ δῶρα πέμπουσιν οἱ προσήκοντες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πολύποδας, καὶ σηπίας. Τῇ δεκάτῃ δὲ τοὔνομα τίθεται. Hoc eſt, Ἀμφιδρομία, quintus a natis infantibus dicebatur dies, quem ſcil. Graeci ſolenniter celebrant. Hoc die manus purgant illae, quae obſtetricis munere ſunt perfunctae. Infantem autem circum focum ferunt currentes, et propinqui dona puerperae mittunt, plerumque polipodes et ſepias. Decimo vero die infanti nomen imponunt. Vide *Scholiaſt. Ariſtoph.* in *Lyſiſtrat. fol.* mihi 886. Dabantur autem, aut auorum nomina, aut parentum, vt ipſa nominis recordatione ad imitandas eorum virtutes accenderentur: Hinc apud Graecos a Pyrrho plures Pyrrhi, a Philippo Philippi,

ΚΕΦΑΛ. β΄.

Ἤδη δὲ διετοῦς χρόνου διηνυσμένου¹) ποιμὴν ἐξ ἀγρῶν ὁμόρων νέμων, Δρύας τὸ ὄνομα,²) καὶ αὐτὸς pag. 5. ὁμοίοις ἐπιτυγχάνει καὶ εὑρήμασι καὶ θεάμασι. Νυμφῶν ἄντρον³) ἦν πέτρα μεγάλη, τὰ ἔνδοθεν κοίλη, ἔξωθεν περιφερής, τὰ ἀγάλματα τῶν νυμφῶν

lippi, a Ptolomaeo Ptolomaei. Legimus et apud Poenos Annibalem aui nomen tuliſſe. Verum hi ignari parentum et maiorum nominum, expoſito infanti nomen paſtoris indiderunt, appellantes eum Daphnidem. Daphnis quippe paſtoris nomen eſt apud *Maronem*, vt et apud *Theocrit.* Idyll. 6. n. 1.

Δαμοίτας, καὶ Δάφνις ὁ βουκόλος.

Damoetas, et Daphnis bubulcus, et alio loco:

Αὔλει Δαμοίτας, σύρισσε δὲ Δάφνις ὁ βώτας,

Tibia canebat Damoetas, fiſtula vero ludebat Daphnis bubulcus.

Ego nullus dubito, quin hoc nomen dimanauerit a paſtore Daphnide, filio Mercurii, admodum formoſo, qui etiam bucolici carminis inuentor perhibetur: niſi malimus hunc puerum fuiſſe dictum a δαφνίς, ίδος, laurus, vel laurea bacca.

MOLLVS.

Lex fuit Graecorum, τοὺς γονέας θέσθαι τὄνομα ἐξ ἀρχῆς, καὶ πάλιν ἐξαλῆψαι. De iure igitur Lamon et Myrtale puero adoptiuo nomen dedere.

BODEN.

¹) Διικνουμένου] V. διηνυσμένου.

COLVMB.

²) Δρύας] Nomen paſtoris, qui inuentor fuit, et pater habitus Chloes, a δρῦς, quercus.

MOLLVS.

³) Νυμφῶν ἄντρον ἦν] Ἄντρον dictum ab ἀνὰ, et τρέω perforo. Vide elegantiſſimam deſcriptionem apud *Plutarch.* in *vita Craſſi*, in quo delituit ille octo menſes in Hiſpania. Nymphae in antris plurimum habitare credebantur antiquis. Hinc

CAPVT II.

Iamque biennio exacto, paſtor quidam e vicinis agris, cui Dryas nomen erat paſcendo pecora, haud diſſimile quid inuenit, atque vidit. Ingentis molis petra, intus cauos habens receſſus, forma rotunda, Nympharum antrum erat, quarum

Hinc *Orpheo* in *Nympharum hymno* dicuntur κρυψίδομοι, non vt vulgo ſcribitur κρυψίδρομοι.

Κρυψίδομοι, Βάκχοιο τροφοὶ, χθόνιαι, πολυγηθεῖς. Ante dixerat: γαίης ὑπὸ κεύθεσιν οἰκί' ἔχουσαι, et poſtea ἀντροχαρεῖς. Vide ſis *Caſaub.* libr. 1. de ſatyrica poeſi. *Virg.* libr. 1. *Aeneid. Fronte ſub aduerſa ſcopulis pendentibus antrum: Intus aquae dulces, viuoque ſedilia ſaxo, Nympharum domus. Hom. Odyſſ.* μ. verſ. 317.

Νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοῖλον σπέος εἰσερύσαντες, ἔνθα δ' ἔσαν νυμφῶν καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.

Nauem quidem ſubduximus in cauam ſpeluncam attractam: Hic autem erant Nympharum pulchri loci, atque ſedilia. Ea de cauſſa crediderim, antra antiquis religioſa fuiſſe. *Sen. epiſt.* 41. Si quis ſpecus, ſaxis penitus exeſis, montem ſuſpenderit, non manu factus, ſed naturalibus cauſis in tantam laxitatem excauatus, animum tuum quadam religionis ſuſpicione percutiet. *Athen.* libr. 5. in pompa Ptolomaei: ἄντρα κατεσκεύαστο, κατὰ μέσον δὲ τῶν ἄντρων νύμφαι ἐλείφθησαν, conſtructa erant antra, in quorum medio Nymphae erant poſitae; et libr. 12. Deipnoſoph. εἰς τὰ Νυμφῶν ἄντρα ἀποδημοῦντες διετέλουν μετὰ πάσης τρυφῆς, abeuntes ad Nympharum antra viuebant cum omni voluptate. *Pauſanias* ſcribit, ad caput amnis Melis fuiſſe antrum, in quo tradatur, Homerus feciſſe ſua carmina. Quo enim ille confugeret commodius, quam ad loca Muſis

φῶν αὐτῶν λίθοις ἐπεποίητο. πόδες ἀνυπόδητοι 4) χεῖρες εἰς ὤμους γυμναί, 5) κόμη μέχρι τῶν αὐχένων λελυμένη· 6) ζῶμα περὶ τὴν ἰξύν· 7) μειδίαμα περὶ

ſis ſacra? Nymphae hae, quae in antris degebant, dicebantur etiam *Napeae*, *Ecl.* 2.

Quae colitis ſyluas Dryades, quaeque antra Napeae.

IDEM.

4) Πόδες ἀνυπόδητοι] Recte: Nymphae quippe venatui addictae erant. Apud *Callimachum* in hymno venatrix Diana a Joue petit, vt det ſibi, ἐς γόνυ μέχρι χιτῶνα, tunicam tantum vsque ad genu, addita ratione, ἵνα ἄγρια θηρία καίνω, vt agreſtes feras interficiam.

IDEM.

Ἀνυπόδητος idem qui γυμνόπους negatur a *Suida* ſcribi poſſe per ε ἀνυπόδετος, quod *Mollum* fugerat. Dicitur enim et in reliquis ἀνυποδησία et ἀνυποδητεῖν.

BODEN.

5) Χεῖρας εἰς ὤμους γυμναί] Manus aduſque humeros nudae. Hoc habitu Atalanta inducitur a *Philoſtrato iuniore*, venatui indulgens ἐς ὦμον etiam vſque nuda. Ratio διὰ τὸ ἔνεργον εἶναι, vt ſit prompta ad agendum.

MOLLVS.

6) Κόμη μέχρι τῶν αὐχένων λελυμένη] Coma vſque ad humeros ſoluta. Deabus ferme nunquam diſtinctae comae, aut compoſitae: Nam quod de Fotide ſua *Apuleius* libr. 2. ait, capillorum non operoſus, ſed inordinatus ornatus eſt: idem hic de Nymphis, quod vid. I. Metamor. de Daphne.

—*poſitos ſine lege capillos.*

Horat. od. 2. libr. 3. ſparſum humeris capillum dixit. *Heliod.* libr. I. dat Charicliae capillum, bacchico more ſub corona iactatum, et occupantem partes tergi. *Valer.* 5. *Argonaut.* de Nymphis venantibus.

— *Tenuis leuis innatat vmbra*
Crinis ad obſcurae decurrens cingula mammae.

Inde Dianae a Claudiano dicuntur,

— *In-*

rum ſimulacra lapidibus effiċta, pedes diſcalceati, palmae atque brachia ad humeros vſque nuda: coma in ceruicem pendula: iuxta lumbos zona erat: mollis

— *Indociles errare comae.*

IDEM.

7) Ζῶμα περὶ τὴν ἰξὺν] Lege: ζώνη περὶ τὴν ἰξὺν. Ζώνη, latine, Zona, a Iċto inter muliebria veſtimenta numeratur, qua ſe mulieres cingebant, ſic diċta a verbo ζωννύω, vel ζώννυμι, quod eſt cingo. Haec alio nomine latino dicitur cingulum. *Feſtus:* cingulo nona nupta praecingebatur, quod vir in leċto ſoluebat, de quo *Catullus:*

Ne quaerendum aliud quicquam neruoſius illo,
Quod zonam poſſet ſoluere virgineam.

et *Ouid.*

Cui mea virginitas auibus libata ſiniſtris,
Caſtaque fallaci Zona reuinċta manu.

At de ea zona hic ſermo non eſt: ſed pro mundo muliebri hic ſumitur; de quo *Hom.* cum ei dicitur Calypſo zonam circumpoſuiſſe Nympharum lumbis auream, *Odyſſ.* ε. verſ. 231.

— περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξύϊ, καλὴν, χρυσείην. Hinc mulier bene ornata, εὔζωνος *Homero* dicitur: vt Il. α. v. 529.

Εὐζώνοιο γυναικός. Hic *ſcholiaſtes*, καλῶς, καὶ εὐςόλȣ. *Euſtat.* Il. β. ad verſum 479. ἔοικε φθάσας καὶ γυναῖκα εὔζωνον εἰπεῖν, τὴν εὐκόσμητον, ἀπὸ μέρȣς τῆς ζώνης τὸν ὅλον ἐμφήνας καλλοπισμὸν ἐοίκασι δὲ φιλοτίμως καὶ πάλαι γυναῖκες ἔχειν τȣ͂ ζώννυσθαι.

IDEM.

Eſt locus iſte, ſi quiſquam alius, integerrimus, neque opus eſt, vt cum *Mollo* legas ζώνη pro ζῶμα, quod neſciit vir doċtiſſimus interdum poni pro ζώνη. Porrigit Eleċtra apud *Sophoclem* in tragoedia cognomine Aċt. I. Sc. 5. p. 102. edit. Stephan. Chryſothemidi ζῶμα, quo parentis ſepulcrum coronet. Reċte *Camerarius* ζῶμα, ȣ̓ χλιδᾶς

περὶ τὴν ὀφρύν.[8]) Τὸ πᾶν σχῆμα, χορεία ἦν ὀρχουμένων· Η ὤα τοῦ ἄντρου,[9]) τῆς μεγάλης πέτρας ἦν τὸ μεσαίτατον· ἐκ δὲ τῆς πηγῆς ὕδωρ ἀναβλύζον, ῥεῖθρον ἐποίει χεόμενον, ὥστε καὶ λειμὼν πάνυ γλαφυρὸς ἐκτέτατο πρὸ τοῦ ἄντρου, πολλῆς καὶ μαλακῆς πόας ἀπὸ τῆς νοτίδος τρεφομένης. Ἀνέκειντο δὲ καὶ γαυλοὶ, καὶ αὐλοὶ πλάγιοι,[10]) καὶ σύριγγες, καὶ κάλαμοι, πρεσβυτέρων ποιμένων ἀναθήματα.

δαῖς ἠσκημένον, reddidit *cingulum non ſpectabili ſane opere elaboratum*, quam mentem etiam adſequutus eſt *Steinbrüchel* Celeb. in translatione teutonica. Nam Scholiaſtes notat ad h. l. Ζῶμα δὲ νῦν τὴν ζώνην δηλοῖ, οὐ τὸ ἔνδυμα. BODEN.

8) Μειδίαμα περὶ τὴν ὄφρυν] Μειδίαμα ſuauis ac mollis riſus eſt, qui maxime foemineum ſexum decet. Eſtque a μειδιάω, idem quod μειδάω, leniter et molliter rideo. Videtur ortum a μεῖον, minus: quoniam ὁ μειδιῶν, ſubridens, μείονι κέχρηται γέλωτι, minori vtitur riſu. Cuiuſmodi riſus noſtratibus patrio ſermone dicitur *een Glimlach*. *Lucian.* in *iudic. Deor.* γλαφυρόν τι καὶ προσαγωγὸν ἐμειδίασε, blandumque et illecebroſum etiam arriſit. *Heliodor.* libr. 4. ἡ δὲ πυκνὰ τὴν κεφαλὴν ἐπέσειε, καὶ σεσηρὸς ὑπεμειδία. Illa autem identidem caput commouebat, et ſubridebat. MOLLVS.

9) Η ὤα τοῦ ἄντρου] Lege: ἡ ὦα τοῦ ἄντρου. ὦα cum circumflexu, faſtigium forſan ab ouali figura, quam faſtigium habebat. *Varinus*: ἐν ῥητορικῷ λεξικῷ δὲ γράφεται, ὅτι ὦαι αἱ ἔσχαται ἄκραι. Si legas τὰ ὦα vertendum fuerit coenaculum, conclaue huius antri. *Euſtath.* Τὰ μετέωρα τῶν οἰκημάτων, ὦα καλοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅθεν ὑπερῷον, τὸ οἷον εἰπεῖν ὑπερύψηλον. Act. I. v. 13. ἀνέβησαν εἰς τὸ ὑπερῷον, adſcenderunt

mollis commendabat riſus ſupercilia. Vniuerſa haec figura, tripudiantium chorea Nympharum erat. Ipſo in medio ingentis huius petrae faſtigium erat antri, cuius e fonte aqua ſcaturiens ſuo liquore frequentem mollemque herbam prati ſubiecti, varietate ſua grati, alebat. Paſtoralia pocula, item tibiae obliquae, fiſtulae et calami, paſtorum

runt in coenaculum, ſiue conclaue. IDEM.

[10]) Αὐλοὶ πλάγιοι] Tibiae obliquae, Nos *Dwers-pipen* dicimus: *Bion* in *Bucolicis* compoſita dictione πλαγίαυλος dixit, cuius inuentor Pan eſt: εὗρε, inquit, πλαγίαυλον ὁ πὰν, ὡς αὐλὸν Ἀθάνα, Fiſtulam obliquam inuenit Pan, vt tibiam Pallas. Erat autem αὐλὸς πλάγιος, genus tibiae, quae fiebat ex loto, vnde πλάγιος, καὶ λότινος συνωνύμως *Polluci* dicitur, ſed obliquo ductu. *Pollux* dicit eſſe Libyorum inuentum lib. 4. in ipſo ſtatim initio Cap. περὶ τῶν ὀργάνων. Atque ibi pro πλαγίαλον lege πλαγίαυλον, hinc aiunt gallicum nomen flagiolet, quaſi plagiaulet. Huius meminit *Theocritus* Idyll. 20. v. 29.

Κἠν αὐλῷ λαλέω, κἠν δώνακι, κἠν πλαγιαύλῳ,

Etſi, vel quum tibia loquor, et quum calamo, et quum obliqua tibia. Obliqua haec tibia Graecorum erat, et cum primis paſtorum. *Heliodor.* libr. 5. *Aethiopic.* παιδαρίσκος μὲν πέτρας πρὸς περιωπὴν ἐφεστὼς, τὴν δὲ νομὴν τῇ ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλήμασι διατάττων, puer paſcebat oues, non admodum editae rupi circumſpiciendi cauſa, tanquam ſpeculae, inſiſtens, paſcua gregi obliquis tibiis diſtribuens. Vide de obliquis tibiis *Bourdelotium* libr. 1. *Florid.* ad *Apulei. Scaliger.* libr. 1. c. 20, *Poet.* Qui aliter quam *Pollux:* quando ita ſcribit; Hae omnes tibiae ab ſummo

ματα. Εἰς τȣ̃το τὸ νύμφαιον[11]) ὄϊς ἀρτιτόκος συχνὰ φοιτῶσα, δόξαν πολλάκις ἀπωλείας παρεῖχε. Κολάσαι δὲ βȣλόμενος αὐτὴν, καὶ εἰς τὴν προτέραν εὐνομίαν καταςῆσαι,[12]) δεσμὸν ῥάβδȣ χλωρᾶς λυγίσας ὅμοιον βρόχῳ τῇ πέτρᾳ προσῆλθεν, ὡς ἐκεῖ ληψόμενος αὐτήν. Επιςὰς δὲ, ȣ̓δὲν εἶδεν, ὧν ἤλπισεν· ἀλλὰ τὴν μὲν, διδȣ̃σαν πάνυ ἀν-
pag. 6. θρωπίνως τὴν θηλὴν[13]) εἰς ἄφθονον τȣ̃ γάλακτος ὁλκήν· τὸ δὲ παιδίον ἀκλαυςὶ[14]) λάβρως εἰς ἀμφοτέρας τὰς θηλὰς μεταφέρον τὸ ςόμα, καθαρὸν[15]) καὶ φαιδρὸν, οἷα τῆς ὄϊος τῇ γλώττῃ τὸ πρόσωπον ἀπολιχμωμένης, μετὰ τὸν κόρον τῆς τροφῆς. Θῆλυ ἦν τȣ́τῳ τὸ παιδίον. καὶ παρέκειτο καὶ τȣ́τῳ σπάργανα γνωρίσματα, μίτρα[16]) διάχρυ-

mo inflabantur directo flatu; Afri primo inuenerunt eam, cui Plagion et plagiaulon fecere nomen; non quod eſſet curua, vt quidam ſunt arbitrati, ſed quia ab latere inflabatur, quemadmodum et Germanica.

IDEM.

Ανέκειντο] Diis ruſticis paſtores emeritas fiſtulas conſecrabant, quod illuſtratur paullo infra hoc ipſo libro: Εστεφάνωται τὰ ἀγάλματα, τὴν δὲ τȣ̃ Δόρκωνος σύριγγα τῆς πέτρας ἐξήρτησαν ἀνάθημα. Et Lib. IV. Ενταῦθα ὁ Δάφνις συναθροίσας πάντα τὰ ποιμενικὰ κτήματα, διένειμεν ἀναθήματα τοῖς θεοῖς. Τῷ Διονύσῳ μὲν ἀνέθηκε τὴν πήραν, καὶ τὸ δέρμα, τῷ Πανὶ τὴν σύριγγα καὶ πλάγιον αὐλόν. Sic et *Nemeſianus* Eclog. I, 14.

Iam mea ruricolae diſpendet fiſtula Fauno.

BODEN.

[11]) Τὸ νύμφαιον] Deeſt ἄντρον. Scribendum tamen νύμφαιον, vt ſit proparoxytonum, auctore *Harpocratione* voc. νύμφαιον, vbi conſulendus *Mauſſacus*, p. 256. et

rum aetate prouectiorum conſecrata dona, de tholis pendebant. Illud Nympharum antrum recens enixa ouis frequentans, ſaepiuſcule ſui interitus opinionem praebuit. Itaque paſtor eandem coercere volens, et ad priora paſcua reducere, vinculo e virga viridi contorto ad inſtar laquei, petram adit, haud ſecus, quam illam capturus. Vbi vero aggreſſus erat, plane quid inexpectatum oculis incurrit. Vidit hic ouem humaniter vbere ſuo affluenter lactantem, infantem autem vtraque ad vbera ſine fletu vllo, impetu cum quodam os transferentem, nitidam atque hilarem; vt pote, vbi illam lactis cepiſſet ſatietas, faciem eius oue ſua delambente lingua. Infans

et 344. Editiones habebant νυμφαῖον. IDEM.

12) Εἰς τὴν προτέραν εὐνομίαν καταςῆσαι] Ad priorem viuendi ſtatum reducere. Eſt proprie εὐνομία, recta iuris legumque conſtitutio, rectaque iuri conſtituto obtemperatio, quod non niſi metaphorice oui conuenire poteſt. Niſi velis mecum exponere reducere ad prius paſcuum, quippe Herodoto εὐνομιδέςαται κτήνεσι νομαὶ, dicuntur paſcua pecoribus accommodatiſſima. MOLLVS.

13) Θηλήν.] Hoc a quibusdam abeſt, in primis vero reperitur. BODEN.

14) Ακλαυςί] In aliis eodem fere ſenſu legitur ἀκλαγγὶ, quae vox minus eſt vſitata. IDEM.

N. et V. ἀκλαυτί. P. COLVMB.

15) Τὸ καθαρόν] Vtrum ad παιδίον an ad ςόμα, referas, parum refert. καθαρὸν retuli ad παιδίον, non ad ςόμα. MOLLVS.

16) Μίτρα] Mitra, a μίτος, licium, filum, voluntque dictam, quaſi μιτηρὰν, alii

διάχρυσος, ὑποδήματα ἐπίχρυσα,[17] καὶ περισκελίδες χρυσαῖ.[18] Θεῖον δή τι νομίσας τὸ εὕρημα

alii quod ſit περὶ τὰ ἴτρα. Aliquando pro zona capitur, qua venter cingitur apud *Hom.* Saepius pro capitis tegmine foeminis proprio, atque ita hic capitur: quippe mitra mundo muliebri accenſeri ſolet. *Iſidorus Hiſpalenſis* in gloſſis: Calyptra, genus mitrae. *Achill. Tat.* libr. 3. Ὡς μὴ ῥᾳδίως τὰ σπλάγχνα διαπίπτει, καὶ ἐνσκευάσαντες τῇ κόρῃ τοῦτον τὸν τρόπον καὶ στολὴν ἔξωθεν περιβαλόντες, μίτραις τε καὶ ζώσμασι ἐνδεδυμένη, ταύτην τὴν σκευὴν ἐπικρύψομεν. Ne viſcera facile elabantur, hunc in modum, ventrem illum fictitium ex pelle ouilla concinnatum puellae adaptantes, ſtolaque ſuperimpoſita, mitris deinde ac vittis additis, apparatum iſtum occultabimus. Recte *Seruius* ad libr. 9. Aeneid. dicit, pilea eſſe virorum, foeminarum mitras, quas calanticas vocant, quae, teſte Nonio, capiti innectebantur. *Caelius Rhodigin.* libr. 6. antiquarum lection. cap. 10. ex Euripide et Herodot. docet, mitram eſſe, genus faſciae, ſiue taeniae, quo caput obligatur. *Scholiaſt.* ad *Ariſtoph.* μίτρα διάδημα, ἢ ζώνη, ταῦτα δὲ εἴδη ἐσθήτων ἐστὶν, ἁρμόττοντα ταῖς γυναιξὶν, οὐ τοῖς ἀνδράσιν. Mitra diadema, aut zona. Eſt vero haec ſpecies veſtium apta foeminis, non autem viris. Hac de cauſa *Hiarbas* inter alia lib. 4. Aeneid. obiicit Aeneae et veſtitum foeminarum:

Maeonia mentum mitra, crinemque madentem, ſubnixus. Et quae hic dicitur μίτρα διάχρυσος, aliis χρυσόπαστος, auro variegata. Vide Athen. libr. 12.

IDEM.

17) Ὑποδήματα ἐπίχρυσα] Calcei aurei, ſiue inaurati. Graecorum foeminae calceis admodum luxuriarunt. Ita, vt in calceis non tantum ſuberem geſtarint, quo grandiores ſtatura viderentur. *Xen. oecon.* Iſchomachi

fans haec foemella erat. Et huic crepundia, expoſiti monumenta addita: videlicet mitra auro diſtincta,

chi vxorem] ὑποδήματα ὑψηλὰ habentem introducit, ὅπως, inquit, μείζων δοκείη εἶναι, ἢ ἐπεφύκει, quo videretur procerior, quam natura tulerat, verum eo dementiae dilaberentur, vt et aureos calceos ſibi aptarent. *Victor.* libr. 14. *variar. lection.* cap. 33. Quem morem grauiter *Clemens Alexandrinus* l. 11. c. 9 paed. taxat. Similiter, inquiens, in calceamentis ſuperbae arrogantesque foeminae magnam quoque oſtendunt mollitiem. Vere ergo ſunt turpia illa ſandalia, in quibus ſunt aurea velut donaria, quin etiam circumcirca clauos ſoleis infigere aequum cenſent. Multae autem iis quoque amatorias ſalutationes imprimunt, vt vel per terram immenſe incedentes, meretricios ſpiritus inceſſu inſculpant. Valere ergo iubendum eſt, aureorum et gemmeorum ſandaliorum manuum artificium, et crepidae atticae et Sicyoniae, cothurnaeque Perſicae et Hetruſcae, *Plut.* πλείστων γυναικῶν ἂν ὑποδήματα διάχρυσα περιέλῃς. Pluribus mulieribus ademeris aureos calceos. Hunc morem tangit et *Lucian.* in *Iou. Aeſculap. et Herc.* Vbi Herculi Aeſculapius exprobrando obiicit, illum vapulaſſe aureo ſandalio, ὅτι ἔξαινον ἔρια ἐν Λυδίᾳ, καὶ πορφυρίδα ἐνδεδυκώς, καὶ παιόμενος ὑπὸ τῆς Ὀμφάλης χρυσῷ σανδάλῳ. Neque lanas in Lydia carpſi, purpura indutus, et ab Omphale aureo ſandalio verberatus.

IDEM.

18) Καὶ περισκελίδες χρυσαῖ] Aureaeque periſcelides; περισκελὶς a περὶ, circum, et σκέλος, crus. *Caelius Rhodig.* putat idem eſſe, quod in Italia gremiale vocant, et tranſuerſum. Tribuitur hoc ornamentum puellis, ac mulieribus. *Menand.* apud *Pollucem* libr. 2. dicit, τὰς κόρας φορεῖν περισκελίδας. Idem *Poll.* libr. 5. c. 16. in

γυναι-

ρημα 19) καὶ διδασκόμενος παρὰ τῆς οἶος ἐλεῖν 20) τε τὸ παιδίον καὶ φιλεῖν, ἀναιρεῖται μὲν τὸ βρέφος ἐπ' ἀγκῶνος, ἀποτίθεται δὲ τὰ γνωρίσματα κατὰ τῆς πήρας, εὔχεται δὲ ταῖς νύμφαις ἐπὶ τύχῃ χρηστῇ 21) θρέψαι τὴν ἱκέτιν αὐτῶν. Καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν ἀπελαύνειν τὴν ποίμνην, ἐλθὼν εἰς τὴν ἔπαυλιν, τῇ γυναικὶ διηγεῖται τὰ ὀφθέντα, δείκνυσι τὰ εὑρεθέντα· παρακελεύεται θυγάτριον νομίζειν, λανθάνουσαν ὡς ἴδιον τρέφειν. Η μὲν δὴ Νάπη (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο) μήτηρ εὐθὺς ἦν, καὶ ἐφίλει τὸ παιδίον, ὥστε ὑπὸ τῆς οἶος παρευδοκιμηθῆναι 22) δεδοικυῖα καὶ τίθεται καὶ

γυναικείῳ κόσμῳ, h. e. in muliebri mundo, inter alia ponit περισφύρια, περιπεζίδας ſeu περιπέζια, et περισκελίδας, addens, Porphyrio περισκελίδας eſſe ornamentum pedis circa crura. *Horat.* Epiſt. 17. libr. 1.

Nota refert meretricis acumina, ſaepe catellam,
Saepe periſcelidem raptam ſibi flentis, uti mox
Nulla fides damnis, verisque doloribus adſit.

Gloſſ. Periſcelides, ornamenta, vel circuli aurei crurum muliebrium. *Tertullianus de cultu foeminarum:* Neſcio, an crus de periſcelio in neruum ſe patiatur arctari. *Petron. Arbiter:* Iam mentum, iam ceruix, iam manus, iam pedum candor intra auri gracile vinculum poſitus, parium marmor extinxerat. *Ariſtoph.* vocat has πέδας χρυσᾶς. *Cyprianus* compedes: alii catenas, vincula. Num etiam in conſpectum haec foeminae ornamenta dabant? Audi *Clement. Alexandr.* C. 10. *paed.* Quemadmodum igitur veſtium compoſitionem honeſtam, et ab eo, quod eſt indecorum, mundam eſſe oportet, ita etiam vitanda eſt

ſta, calcei inaurati, nec non periſcelides aureae. Ratus itaque diuinum quid, hocce inuentum, edoctusque ab oue miſereri, amoreque infantem proſequi, vlnis terra ſublatum excipit, inque peram ſuam monumenta reponit, precatus Nymphas, vt felicibus auſpiciis educare dignentur hanc ſibi ſupplicem. Et quoniam iam tempus erat abigendi in paſcua gregem ad ouium caulam, quaecunque viderat, vxori refert, inuenta oſtendit, hortatur, vt pro ſua agnoſcat, atque educet. At Napa (hoc enim illi nomen erat) ſtatim mater erat, amabatque prolem, quaſi verita, ne ab oue affectu humanitatis ſuperaretur. Quin et ipſa

eſt vſus immoderatio. Nec enim ſicut Lacaenas virgines ſupra genu veſtiri honeſtum eſt: nullam enim partem foeminae nudari decorum eſt. IDEM.

19) Εὔρημα] In aliis eſt εὕρεμα, quod recentiorem redolet Graecitatem. BODEN.

20) Ελεεῖν] Vide Cap. I. n. 17. MOLLVS.

21) Επὶ τύχῃ χρηστῇ] *Longus* hoc dictum enunciat cum praepoſitione, vt et *Ariſtophanes*: ὦ Φοῖβ᾽ Ἄπολλον πύθι᾽ ἐπ᾽ ἀγαθῇ τύχῃ πρᾶγμ᾽ ὃ μηχανᾶται. Apollo Pythie, felicibus auſpiciis ſuccedat res, quam machinatur. Sed frequentius Graeci genus hoc dicendi ſine praepoſitione efferunt, dicentes, τύχῃ ἀγαθῇ, τύχῃ χρηστῇ, bonis auſpiciis, quod felix fauſtumque ſit. IDEM.

22) Ὑπὸ τῆς οἰὸς παρευδοκιμηθῆναι] Ne ab oue ſuperaretur. Eſt, inquit *Budaeus*, in comment. Graec. ling. παρευδοκιμεῖσθαι, vinci, ſuperari ab alio, h. e. inferiorem eſſe claritate famae ac nominis. Vſus eius ſatis frequens eſt, vt: παρευδοκιμεῖται ἡ φιλοσοφία ὑπὸ τοῦ ψεύδους παρὰ πολὺ, εὐπρόσωπον γὰρ

καὶ αὐτὴ ποιμενικὸν ὄνομα πρὸς πίϛιν αὐτῷ,[23] Χλόην.[24])

ΚΕΦΑΛ. γ΄.

pag. 7. Ταῦτα τὰ παιδία ταχὺ μάλα ηὔξησε, καὶ κάλλος αὐτοῖς ἔφαίνετο κρεῖττον ἀγροικίας. ἤδη ἦν[1]) ὁ μὲν, πέντε καὶ δέκα ἐτῶν ἀπὸ γενεᾶς· ἡ δὲ τοσέτων, [2]) δυοῖν ἀποδεόντοιν. καὶ ὁ Δρύας καὶ ὁ Λάμων [3]) Επὶ μιᾶς νυκτὸς ὁρῶσιν ὄναρ [4]) τοιόν δέ τι. Εἰδέναι [5]) τὰς νύμφας ἐδόκεν ἐκείνας τὰς

γὰρ ἐκεῖνο, καὶ διὰ τῦτο ἥδιον, vincitur et claritate ſuperatur Philoſophia a mendacio: ſpecioſum quippe eſt illud, et ob hoc iucundum.

IDEM.

23) Πρὸς πίϛιν αὐτῷ] Lege πρὸς τὸ εἶναι πίϛιν αὐτῷ. Poteſt referri hoc vel ad ὄνομα, vel potius ad totum illud negotium, quod moliebantur. IDEM.

Si quid propria auctoritate ſupplendum, equidem mallem ſcribi, πρὸς τὸ ποιῆσαι πίϛιν αὐτῷ, cuius verbi ellipſis admodum eſt peruulgata. Ita vero referendum erit ad Napam.

BODEN.

24) χλόην] Chloe nomen infantis erat, a χλόη ſiue χλόα, dicta. Eſt proprie χλόη herba virens, viride germen. Aliquando Epithetum Cereris eſt, quae inde Latinis Poetis flaua Ceres nominatur.

MOLLVS.

Largior equidem in *Pauſaniae Attica* Cererem vocari Chloen, conſentiente *Euſtathio* p. 772. vbi Χλόης Δήμητρος ἱερὸν reperitur, tametſi ſaepius epitheton εὔχλοος ipſi tributum fuerit: in eo tamen adſentiri Mollo non poſſum, quod inde Latinis poetis flaua nominetur. Hoc enim potius reſpondet cognomento ξανθὴ vel ευςέφανος. BODEN.

1) Ηδη ἦν] Lege ἤδη τε ἦν.

MOLLVS.

N. et

ipſa nomen illi paſtoritium indidit, vocando Chloen, vt magis hoc illorum molimen fidem mereretur.

CAPVT III.

Vtraque haec proles breui temporis ſpatio ingens cepit incrementum, elucebatque in vtraque forma longe, quam pro ruſtica ſorte, praeſtantior. Cum iam alter quindecim annorum eſſet: altera totidem, at annis minus duobus. Forte Dryas et Lamon eadem nocte tale quid in ſomniis viderunt.

Viſae

N. et V. ἤδη τι ἦν. COLVMB.

2) Τοσέτων] Edit. Commel. τοσέτοιν. BODEN.

3) Λάμων] Nomen paſtoris; hic fuit inuentor, et poſtea habitus Daphnidis parens. Λάμων, latine gramioſus, h. e. lippus. *Caelius* apud *Nonium*: gramioſis oculis ipſe, attritis dentibus, filius Herculis ex Omphale natus, Lamon dictus fuit. Fuit et monachus, qui epiſcopatum recuſabat, hoc nomine appellatus. MOLLVS.

4) Ορῶσιν ὄναρ] Ad eundem modum *Xenoph.* ὄναρ εἶδε τοιόνδε, eiuſmodi vidit ſomnium. Dicunt et latini cernere, videre ſomnia. *Ouid.*

— *Cur haec ego ſomnia vidi?*

Lucr. *cernere.* Nonnumquam Graeci dicunt addita praepoſitione κατὰ. *Matth.* 2. §. 12. χρηματισθέντες κατ᾽ ὄναρ, diuinitus admoniti in ſomnio. Frequentius tamen ſine praepoſitione. *Plut.* in *Peri.* ἡ θεὸς ὄναρ φανεῖσα, Dea per quietem, ſiue in ſomnis ſeſe offerens. *Lucian.* ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάντα οἱ τὸν Ἀλέξανδρον, viſus eſt in ſomnis ſibi adſtare Alexander; quem loquendi modum hic ſequitur *Longus.* IDEM.

5) Εἶναι] Τὸ εἶναι redundat. IDEM.

Εἶναι τὰς] V. τι. τὰς P. COLVMB.

Repo-

ταῖς ἐν τῷ ἄντρῳ, ἐν ᾧ ἡ πηγὴ, ἐν ᾧ τὸ παιδίον εὗρεν ὁ Δρύας, Δάφνιν[6]) καὶ τὴν Χλόην παραδιδόναι παιδίῳ μάλα σοβαρῷ καὶ καλῷ, πτερὰ ἐκ τῶν ὤμων φέροντι· βέλη σμικρὰ ἅμα τοξαρίῳ φέροντι. τὸ δὲ ἐφαψάμενον ἀμφοτέρων ἑνὶ βέλει, κελεῦσαι λοιπὸν ποιμαίνειν, τὸν μὲν τὸ αἰπόλιον, τὴν δὲ τὸ ποίμνιον. Τοῦτο τὸ ὄναρ ἰδόντες, ἤχθοντο μὲν οἱ ποιμένες, εἰ ἔσοιντο[7]) καὶ ἴσως οὗτοι[8]) αἰπόλοι, τύχην ἐκ σπαργάνων ἐπαγγελλόμενοι κρείττονα, δι' ἣν αὐτοὺς καὶ τροφαῖς ἁβροτέραις ἔτρεφον, καὶ γράμματα ἐπαίδευον καὶ πάντα ὅσα καλὰ ἦν ἐπ' ἀγροικίᾳ. Εδόκει δὲ πείθεσθαι θεοῖς περὶ τῶν σωθέντων προνοίᾳ θεῶν. Καὶ κοινώσαντες ἀλλήλοις τὸ ὄναρ, καὶ θύσαντες τῷ τὰ πτερὰ
pag. 8 ἔχοντι παιδίῳ παρὰ ταῖς νύμφαις (τὸ γὰρ ὄνομα λέγειν οὐκ εἶχον) ὡς ποιμένας ἐκπέμπουσιν αὐτοὺς ἅμα ταῖς ἀγέλαις, ἐκδιδάξαντες ἕκαστα. πῶς δεῖ νέμειν[10]) πρὸ μεσημβρίας, πῶς δεῖ νέμειν κοπάσαντος τοῦ καύματος· πότε ἄγειν ἐπὶ ποτόν· πότε ἀπάγειν ἐπὶ κοῖτον· ἐπὶ τίσι καλαύροπι χρηστέον, ἐπὶ τίσι μόνῃ φωνῇ. Οἱ δὲ, μάλα χαίροντες, ὡς ἀρχὴν μεγάλην παρελάμβανον, καὶ ἐφίλουν τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα μᾶλλον ἢ ποιμέσιν.

Repoſui ex edit. Pariſienſi: εἰδέναι.

EODEN.

6) Δρύας, Δάφνιν] Vel cum Pariſienſi lege: Δρύας, καὶ Δάφνιν κ. τ. λ. vel ex coniectura *Iungermanni:* Δρύας, Δάφνιν τε καὶ τ. λ. IDEM.

7) Εἰ ἔσοιντο] Εἰ ſubinde diſertioribus Graecis ſignificat ὅτι, vid. ſupra.

MOLLVS.

8) Καὶ

Viſae ſunt eaedem, quae praeſidebant antro, Nymphae, in quo fons erat, et inuenerat infantem Dryas, Daphnidem, vna et Chloen, tradere puero cuidam, admodum venuſto ac formoſo, geſtanti alas humeris, ferentique vna cum arculo tenella quaedam ſpicula, atque, illis vno ambobus telo fixis, iuſſiſſe, vt deinceps alter caprarum, altera ouium, greges paſceret. Haec ipſa viſio magno moerore afficiebat paſtores, propterea quod gregibus paſcendis deſtinarentur, qui meliorem ſuis monumentis poſcerent fortunam, qua de cauſa etiam delicatioribus cibis enutriti, literisque, et quaecunque ruri praeclara habebantur, edocti erant. Placuit Diis morem gerere, quod illos attinet, qui Deorum prouidentia ſeruati videbantur. Hi paſtores, ſibi inuicem hocce communicato ſomnio, oblatoque apud Nymphas ſuo ſacrificio puero huic alato, (nomen eius dicere nequibant) veluti paſtores futuros dimittunt, vna cum gregibus ſingulis iam informatos: ſcilicet qua arte paſcendi greges ante meridiem, quomodo ceſſante ſolis feruore: quando appellendi ad potum, quando abigendi ad caulam: in quos vtendum pedo, in quos voce duntaxat. Illi vero oppido gaudentes, tanquam magnum

 adepti

8) Καὶ ἴσως ἦτοι] N. et V. καὶ ἦτοι. P.

COLVMB.

9) Δὶ ἣν] Pro eo lege, διὸ καί. MOLLVS.

N. δι' ὃ καὶ. V. διὸ καὶ.

COLVMB.

10) Δεῖ νέμειν] Quomodo debeant paſcere; niſi credideris, hic legendum ἐπιμένειν, permanere, perſeuerare.

MOLLVS.

N. et

σιν ἔθος· ἡ μὲν ἐς ποίμνιον ἄγουσα τῆς σωτηρίας τὴν αἰτίαν·[11]) ὁ δὲ, μεμνημένος ὡς ἐκκείμενον αὐτὸν αἶξ ἀνέθρεψεν.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Ηρος ἦν ἀρχὴ, καὶ πάντα ἤκμαζεν ἄνθη, τὰ ἐν δρυμοῖς, τὰ ἐν λειμῶσι, καὶ ὅσα ὄρεια. βόμβος ἦν ἤδη[1]) μελιττῶν· ἦχος ὀρνίθων μουσικῶν· σκιρτήματα[2]) ποιμνίων ἀρτιγεννήτων· ἄρνες ἐσκίρτων ἐν τοῖς ὄρεσιν· ἐβόμβουν ἐν τοῖς λειμῶσιν αἱ μέλιτται· τὰς λόχμας κατῆδον ὄρνιθες. Τοσαύτης δὴ πάντα κατεχούσης εὐωδίας,[3]) οἱ παλαιοὶ καὶ νέοι, μιμηταὶ τῶν ἀκουομένων ἐγίνοντο καὶ βλεπομένων. ἀκούοντες μὲν τῶν ὀρνίθων ᾀδόντων, ᾖδον· βλέποντες δὲ σκιρτῶντας τοὺς ἄρνας, ἥλλοντο κοῦφα, καὶ τὰς μελίττας δὲ μιμούμενοι, τὰ ἄνθη συνέλεγον. καὶ τὰ μὲν εἰς τοὺς κόλπους ἔβαλλον· τὰ δὲ, στεφανίσκους πλέκοντες, ταῖς νύμφαις ἔφε-
pag. 9. ρον. Ἔπραττον δὲ κοινῇ πάντα πλησίον ἀλλήλων νέμον-

N. et V. ἐπιμένειν.
COLVMB.

[11]) Ἡ μὲν ποίμνιον ἄγουσα τῆς σωτηρίας αἰτίαν] Sententia haec ambigua eſt: quippe ſi intelligas mecum per αἰτίαν, τὴν οἶν, hoc eſt ouem Chloes nutricem, quae procul dubio Chloae ſemper domi in deliciis pretioque fuit, verſio noſtra ſubſiſtet: ſin vero fingas illam ouem iam pridem fuiſſe extinctam, mens erit: Ad gregem ouium ſuae ſalutis cauſam referebat: Et tum ἄγουσα idem erit, quod ἀναφέρουσα.
IDEM.

N. et V. ἀναφέρουσα. P.
COLVMB.

[1]) Βόμ-

adepti imperium, amabant capras atque oues, vltra quam paſtorum vulgus ſolet. Haec ad ouium gregem ſuae ſalutis autorem adducit: recordante altero, quam largiter ipſum lactaſſet expoſitum capra.

CAPVT IV.

Initium veris erat, cum omnes flores, in nemoribus, pratis, montibus, ſuo in vigore erant. Iam bombus audiebatur apum: nunc modulatio ſcite canentium auium: hic ſaltus ouium recens partarum: illic in montibus agni laſciuiebant: inque pratis ſuos edebant bombos apes: in virgultis ſuos modulabantur cantus aues. In tanta hac rerum omnium fragrantia, ſenes iuxta ac iuuenes viſa auditaque imitabantur. Audito auium cantu canebant; conſpecto laſciuientium agnorum ſaltu, et ipſi leuiter ſaltabant; quin et apes aemulantes floſculos legebant, quorum alios ſinu exceptos, alios coronis intextos, Nymphis ferebant. Vnanimi conſenſu omnia, haud longe a ſe inuicem paſcentes,

1) Βόμβος ἦν ἤδη] Recte: hic enim ſonus apiculis eſt proprius, dictus ita per onomatopoeiam, ex imitatione literae β. Vel a βοῇ. Vnde βομβέσσα μέλισσα. Latini quoque bombum apibus tribuere. MOLLVS.

2) Σκιρτήματα] Sic in pictura apud *Heliod.* L. V. p. 225. Γέγραπτο δὲ ἀρνειῶν ἁπαλὰ σκιρτήματα. BODEN.

3) Τοσαύτης κατεχούσης εὐωδίας] Cum iam tanta rerum eſſet fragrantia. Niſi malis legere pro εὐωδίας, εὐωρίας, h. e. cum ita otiarentur, tam ſecure agerent. MOLLVS.

Εὐωδίας.

νέμοντες. Καὶ πολλάκις μὲν ὁ Δάφνις τῶν προβάτων τὰ ἀποπλανώμενα συνέστελλε. Πολλάκις δὲ ἡ Χλόη τὰς θρασυτέρας τῶν αἰγῶν ἀπὸ τῶν κρημνῶν κατήλαυνεν· ἤδη δέ τις καὶ τὰς ἀγέλας ἀμφοτέρας ἐφρούρησε, θατέρου προσλιπαρήσαντος ἀθύρματι. Αθύρματα δὲ ἦν αὐτοῖς ποιμενικὰ καὶ παιδικά. Η μὲν ἀνθερίκους ἀνελομένη ποθὲν ἐξελθοῦσα ἀκριδοθήραν ἀνέπλεκε· 4) καὶ περὶ τοῦτο πονου-

Εὐωδίας. N. et V. εὐωρίας. P. et mox iidem. ἁπαλοὶ pro παλαιοί. P.

COLVMB.

4) Ακριδοθήραν ἀνέπλεκε] Ακριδοθήρα nomen Theocriteum, decipula ad locuſtas capiendas. *Idyll.* I. v. 52.

> Αυτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν
> πλέκει ἀκριδοθήραν,

At ille ex culmis pulchram nectit locuſtis capiendis decipulam. Comp. dictio, ex ἀκρὶς, locuſta, et θηράω, venor. Belgae haec inſecta *Sprinckhaenen* vocant, ita a ſaltando dicta, quod propter alarum infirmitatem e terra ſe modicis volatibus attollant, ac ita ferantur, vt ſaltare potius, quam volare, videantur. Recte ac vtiliter facit decipulam capiendis locuſtis. Quippe *Plin.* libr. 11. cap. 29. locuſtas peſtem irae Deorum nuncupat, easque ſumme noxias frugibus, quas exedunt, et perdunt ad internecionem, quod maximo mortalium incommodo vniuerſus orbis quandoque experitur, quas ita *Claudianus* deſcripſit.

> *Horret apex capitis, medio*
> *fera lumina ſurgunt.*
> *Vertice cognatus dorſo du-*
> *reſcit amictus:*
> *Armauit natura cutem,*
> *dumique rubentes*
> *Cuſpidibus paruis multis*
> *acuere rubores.*

Habet humana natura, quamuis ſaepiſſime fallatur, ſuas vires ſuamque ſolertiam, quibus, quicquid infeſtat, a ſe propellit, et ab inimi-

tes, promiſcue agebant. Saepe Daphnis aberrantes cogebat oues. Frequenter Chloe admodum temerarias e praecipitiis deorſum egit capras. Nunc alter, altero ludicris intento, vtriusque gregis cuſtodiam agebat. Quippe habebant etiam ſua paſtoralia ludicra puēriliaque. Haecce digreſſa, ſublatis aliunde culmis, capſulam locuſtis captandis nectebat, iisque intenta minus curabat gregem. Ille vero,

inimico ſe tutum defendit. Ideo leges non tantum in hominum moribus inſtituendis, ſed etiam in hoc, de quo agimus, euulgauit, et modum praeſcripſit: vt videlicet locuſtae, vel procul arceantur, ne irrumpant, vel praeſentes iam atque omnia vaſtantes abſumant, quemadmodum optime clariſſimus atque doctiſſimus *Leo Allatius* loquitur. *Plin.* libr. 11. cap. 29. In Cyrenāica regione legem fuiſſe refert, ter anno eas debellandi, primo oua obterendo, deinde foetum, poſtremo adultas, deſertoris poena in eum, qui ceſſauerit. Et in Lemno inſula certa menſura praefinita eſt, quam ſinguli enecatarum ad magiſtratus referant. Et inferius. Necare et in Syria militari imperio coguntur. Quod et in Lucania, nec non Japygia lege eſſe ſancitum, dum hoc malum terras homineſque infeſtat, ſibi eſſe relatum, imo ſe obſeruaſſe clariſſimus *Allatius* narrat.

MOLLVS.

N. et V. ἀκριδοθήκην. P.

COLVMB.

Quae hic decipula narratur facta capiendis locuſtis magis ad luſus vitae agreſtis pertinet, quam, vt *Mollo* placet, ad eas propellendas. Quot decipulis, quanto temporis ſpatio fuiſſet opus, ſi vel exiguum horum inſectorum numerum internecioni dare voluiſſent. Venabantur multitudinem ſumo facto, quemadmodum con-

πονουμένη, τῶν ποιμνίων ἠμέλησεν. Ὁ δὲ, καλάμους ἐκτεμὼν λεπτοὺς, καὶ τρήσας τὰς τῶν γονάτων διαφυὰς, ἀλλήλους τε κηρῷ μαλθακῷ 5) συναρτήσας, μέχρι νυκτὸς συρίζειν ἐμελέτα· καί ποτε δὲ ἐκοινώνουν γάλακτος καὶ οἴνου· καὶ τροφὰς, ἃς οἴκοθεν ἔφερον, εἰς κοινὸν ἔφερον, θᾶττον ἄν τις εἶδε τὰ ποίμνια καὶ τὰς ἀγέλας ἀπ᾽ ἀλλήλων μεμερισμένας, ἢ Χλόην καὶ Δάφνιν.

ΚΕΦΑΛ. ε΄.

Τοιαῦτα δὲ αὐτῶν παιζόντων, τοιάνδε σπουδὴν ἔρως ἀνέπλασε.[1] Λύκαινα τρέφουσα σκύμνους [2]) νέους, ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν ἐξ ἄλλων ποιμνίων

conſtat ex *Agatharcide:* Κάπνῳ δὲ ταύτας θηρῶσιν, ἐκ τοῦ ἀέρος ἐπὶ γὴν καταφέροντες. Quicum *Strabo* conſentit: Ἐν ταῖς χαράδραις δὲ ἐμβάλλοντες ὕλην καπνώδη, καὶ ὑφάψαντες μικρόν· ὑπερπετάμεναι γὰρ τὸν καπνὸν σκοτοῦνται, καὶ πίπτουσι. Vid. *Bocharti Hieroz.* T. II. p. 495. Exhibui ἀνθερίκους paullo ante, quum in plerisque eſſet ἀνθερίσκους, praeeunte Pariſina.

BODEN.

5) Ἀλλήλους τε κηρῷ συναρτήσας μαλθακῷ] Pan perhibetur primus inueniſſe artem calamos conglutinandi cera, vt teſtatur *Maro Eclog.* 2.

Pan primus calamos cera coniungere plures
Inſtituit.

Hinc Aeſchylus fiſtulam κηρόπλαστον dixit, *Pollux,* κηρῷ συνδεθεῖσα. *Theocr.* εἰδ. 1. ἐκ κηρῶ (dorice pro ἐκ κηροῦ) σύριγγα καλάν, ex cera fiſtulam pulchram. Nota vnamquamque cicutam ſonum ſuum ab aliis diſcrepantem habuiſſe. Verba *Scaligeri* notatu digna: Fiſtulae figuram apprime ſignant proportione certa alae figuram in ſummo, qua inflabantur, aequa-

excisa tenui arundine, perforatisque internodiorum interuallis, molli cera conglutinatis calamis, in noctem vſque canendo ſe exercebat. Nonnunquam lac et vinum inter ſe communicantes, cibum domo allatum in commune conferebant; citius quis ouium ac caprarum greges a ſe inuicem disiunctos, quam Chloen atque Daphnidem, vidiſſet.

CAPVT V.

Interea dum illi puerorum more ita ludebant, rem ſeriam commentus eſt Cupido, hoc modo. Lupa quaedam, recentes alens catulos, proximis ex agris,

aequales: inaequales, qua exit ſpiritus. Ordo itaque fiſtularum ſemper decreſcebat, iuxta hanc *Tibulli* deſcriptionem:

Fiſtula cui ſemper decreſcit arundinis ordo,
Nam calamus cera iungitur vſque minor.

Formam veteris fiſtulae multis perſequitur *Achilles Tatius.* Nota veteres in nuptiis et plerisque ſolennitatibus laeti argumenti binis fuiſſe vſos tibiis, ad monodias et planctus ſingulas adhibuiſſe.

MOLLVS.

[1]) Ἀνέπλασε] N. et V. ἀνέκαυσε. COLVMB.

[2]) Λύκαινα τρέφουσα σκύμνους] Signate: lupi quippe ferociores ad praedam eſſe feruntur, cum et ipſi fame, verius ventris rabie agitantur: et cum eorum catuli ſicco ſunt ore, ac ieiuni, tunc enim magno furore ad praedam conuolant. Firmat dicta mea *Maro* lib. 2 *Aen.* verſ. 358.

— Inde lupi ceu
Raptores atra in nebula, quos improba ventris,
Exegit caecos rabies, catulique relicti,
Fau-

p. 10. μνίων πολλάκις ἥρπασε, 3) πολλῆς τροφῆς 4) ἐς ἀνατροφὴν τῶν σκύμνων δεομένη. 5) Συνελθόντες οὖν οἱ κωμῆται νύκτωρ, σιρροὺς ὀρύττουσι τὸ εὖρος ὀργυιῶν 6) . . . τὸ βάθος τεσσάρων. Τὸ μὲν δὴ χῶμα τὸ πολὺ σπείρουσι, κομίσαντες μακράν. ξύλα δὲ ξηρὰ τείναντες ὑπὲρ τοῦ χάσματος, τὸ περιττὸν τοῦ χώματος κατέπασαν εἰς πρότερον γῆς εἰκόνα. 7) ὥστε κἂν λαγὼς ἐπιδράμῃ, κατακλᾷ τὰ ξύλα κάρφων ἀσθενέστερα ὄντα, καὶ τότε παρέχει μαθεῖν, ὅτι γῆ οὐκ ἦν, ἀλλὰ μεμίμητο γῆν. Τοιαῦτα πολλὰ ὀρύγματα, κἂν τοῖς ὄρεσι, κἂν τοῖς πεδίοις, ὀρύξαντες, τὴν μὲν λύκαιναν οὐκ εὐτύχησαν λαβεῖν

Faucibus expectant ſiccis. *Philoſtratus* luporum mentione iniecta, ait: ὡς ἀεὶ προσκείμενοι τῷ ἁρπάζειν, qui ſemper rapinis ſunt intenti.

MOLLVS.

3) Πολλάκις ἥρπασε] Placet πολλὰ ἥρπασε.

IDEM.

N. et V. πολλά. P.

COLVMB.

4) Πολλῆς τροφῆς] Nunquam ſane magis ſaeuiunt ferae, quam cum ieiunos eſurientesque relinquunt catulos. *Cyrill. Alexandr.* in cap. 13. Oſeae ait: Τότε γὰρ μάλιστα φασι τῆς ἐμφύτου μανίας εἰς ἄκρον ἔρχεσθαι τὸ θηρίον. Tunc enim potiſſimum hanc belluam ferunt peruenire ad ſummum furoris inſiti. Ipſae etenim ferae, vt *Seneca* ait, epiſtola 99. foetus ſuos diligunt, quarum concitatus eſt amor, et pene rabidus. *Plin.* libr. 8. cap. 16. de Leaena: cum pro catulis foeta dimicat, oculorum aciem traditur in terram defigere, ne venabula expaueſcat.

MOLLVS.

5) Δεομένη] Male in Commelin. δεομένη.

BODEN.

6) Τὸ εὖρος ὀργυιῶν] Hic deſi-

agris, multa rapiebat ſaepe de aliis gregibus, vtpote plurimi alimenti ad ſuos ſuſtentandos catulos indiga. Noctu itaque congreſſi vicani, cuniculos fodiunt latos vlnas ..... altitudine quatuor. Longeque ferentes magnum terrae cumulum diſpergunt, aridisque lignis eadem ſuper foſſa porrectis, id, quod huius ſuperfluum erat cumuli, iniecerunt, adeo, vt complanatum, ſicut ante, ſolum eſſet. Vt vel lepus, ſi percurriſſet ligna haec, fregiſſet, vtpote ſtipulis imbecilliora. Atque tum indicium faciebat, terram non eſſe, ſed illam imitari. Multis id genus foſſis in montibus et campis ductis, non tamen

deſideratur aliquid: nam non dicitur, quot patuerit vlnas. Eſtque ὀργυὰ, quod latinis eſt vlna. *Plin.* arboris craſſitudo quatuor hominum vlnas complectentium implebat. *Heſych.* ἡ τῶν ἀμφοτέρων χειρῶν ἔκτασις. Idem *Heſych.* exponit, τρίπηχυ μέτρον, h. e. τρεῖς πήχεις ἔχον. Eſt et menſura, iuxta *Herodotum* ſex pedum. Deriuatur ab ὀρέγω, extendo, et γυῖον, pes. Eſt quippe extenſorum pedum menſura. MOLLVS.

N. et V. ὀργυιᾶς. P. COLVMB.

7) Τῆς πρότερον γῆς εἰκόνα] Correxi ſecundum Pariſ. εἰς πρότερον γῆς εἰκόνα. BODEN.

Quod *Plutarch.* in *Numa* ἰσόπεδον nominat, vbi loquitur de aedicula ſubterranea, in qua virgo veſtalis, conuicta ſtupri, viua terra obruta, conditur. καὶ καταχρύπτεται τὸ οἴκημα, γῆς πολλῆς ἄνωθεν ἐπιφορουμένης, ὥστε ἰσόπεδον τῷ λοιπῷ χώματι γενέσθαι τὸν τόπον, et aedicula multa iniecta deſuper humo contegitur, donec complanatum ſolum aggeris ſit. Quo pacto Aegyptii captent ἱπποποτάμους, videſis *Tat.* l. 4. c. 3. MOLLVS.

1) Οἷα

λαβεῖν· αἰσθάνεται γὰρ καὶ γῆς σεσοφισμένης. πολλὰς δὲ αἶγας καὶ ποίμνια διέφθειραν, καὶ Δάφνιν παρ' ὀλίγον, ὧδε.

ΚΕΦΑΛ ϛ'.

Τράγοι παροξυνθέντες εἰς μάχην συνέπεσον. τῷ οὖν ἑτέρῳ τὸ ἕτερον κέρας, βιαιοτέρας γενομένης συμβολῆς, θραύεται· καὶ ἀλγήσας, φριμαξάμενος ἐς φυγὴν ἐτράπετο. Ο δὲ νικῶν κατ' ἴχνος ἑπόμενος, ἄπαυστον ἐποίει τὴν φυγήν. Ἀλγεῖ Δάφνις
p. 11. περὶ τῷ κέρατι, καὶ τῇ θρασύτητι ἀχθεσθεὶς, ξύλον καὶ τὴν καλαύροπα λαβὼν, ἐδίωκε τὸν διώκοντα. Οἷα δέει 1) τοῦ μὲν ὑπεκφεύγοντος, τοῦ δὲ ὀργῇ διώκοντος, οὐκ ἀκριβὴς τῶν ἐν ποσὶν ἡ πρόσοψις ἦν. 2) ἀλλὰ κατὰ χάσματος ἄμφω πίπτουσιν· ὁ τράγος

1) Οἷα δέει] Reſtitui ſecundum auctoritatem codd. Perperam in editionibus fuit οἷα δέ. IDEM.

2) Οὐκ ἀκριβὴς τῶν ἐν ποσὶν ἡ πρόσοψις ἦν] Πρόσοψις, proprie, adſpectus, facies. *Sophocl.* in *Aiace.* σὴν πρόσοψιν ἐσιδεῖν, faciem et os tuum intueri. Atqui hoc loco idem eſt, quod proſpectus: vt et apud *Thucyd.* libr. 4. οὐκ οὔσης τῆς προσόψεως, ἢ ἀλλήλοις ἐπιβοηθεῖν, quum proſpicere non poſſent, qua parte auxilia ſummitti poſſent. Et libr. 12. μὴ ἔχων τὴν πρόσοψιν τῶν πολεμίων, cum hoſtes proſpicere nequirent. Latini dicunt videre id, quod ante pedes eſt. *Terent. Iſtuc eſt ſapere, non quod ante pedes modo eſt videre.* Quod *Sophocl.* Τὰ πρὸς ποσὶ σκοπεῖν. *Minutius Felix* pro pedibus dixit, in *Octau.* Proinde ſi quid ſapientiae vobis, aut verecundiae eſt, definite coeli plagas, aut mundi

tamen captura lupae ex animi ſententia ceſſit, ſentientis terrae huic fraudem ſubeſſe. Sed multas capras et oues perdidit. Atque parum aberat, quin perdidiſſet Daphnidem, et quidem hoc modo.

CAPVT VI.

Hirci, ad pugnam concitati, ſunt congreſſi. Quapropter alterius cornu, inualeſcente pugna, vulneratur, qui dolore correptus frendensque ſeſe in fugam coniecit. Victor autem prope in veſtigiis ſequens fugientem perſequendo non deſtitit. Daphnis amiſſo dolens cornu, offenſusque contumacia illa, ligneo ſuo ſumpto pedo, perſequentem perſequebatur. Quippe dum alter elabi conabatur, alter autem perſequebatur, minus accurate proſpicientes, in foueam ambo incidunt; prior hircus,

mundi fata, ſecretaque rimari, ſatis eſt pro pedibus adſpicere. Noſter hoc loco παροιμιάζεται, reſpiciens abſque dubio ad ſcomma iactum olim in Thaletem Mileſium, qui ſydera contemplans, in foueam incidit, quem ancilla Threſſa irriſit, quod ea, quae in ſublimi eſſent, cognoſcere vellet, cum ea, quae ante pedes eſſent, non videret.

MOLLVS.

Παροιμιῶδις a ſcommate ancillae in Thaletem deductum Latini ante pedes. *Terent. Iſtuc eſt ſapere* caet. ' Quod ante eum dixerat *Sophocles Oed. Tyr.* τὰ πρὸς ποσὶ σκοπεῖν. Etiam pro pedibus dixerunt. *Minutius Felix* in *Octauio: Proinde ſi quid* caet. Quod ex *Democriti* illo apud *Cic. de diuin.* expreſſum videtur. *Quod eſt ante pedes nemo ſpectat, caeli ſcrutantur plagas.*

COLVMB.

3) Δάφνιν

τράγος πρότερος· ὁ Δάφνις δεύτερος. Τοῦτο καὶ ἔσωσε Δάφνιν χρήσασθαι 3) καταφορᾶς ὀχήματι τῷ τράγῳ, ὁ μὲν, τὸν ἀνιμησόμενον, εἴ τις ἄρα γένοιτο, δακρύων ἀνέμενεν. Η δὲ Χλόη θεασαμένη τὸ συμβὰν, δρόμῳ παραγίνεται εἰς τὴν σιῤῥόν. καὶ μαθοῦσα, ὅτι ζῇ, καλεῖ βουκόλον ἐκ τῶν ἀγρῶν τῶν πλησίων πρὸς ἐπικουρίαν. Ο δὲ ἐλθὼν, σχοῖνον ἐζήτει μακρὰν, ἧς ἐχόμενος, ἀνιμώμενος ἐκβήσεται. καὶ σχοῖνος μὲν οὐκ ἦν. ἡ δὲ Χλόη λυσαμένη ταινίαν, δίδωσι καθεῖναι τῷ βουκόλῳ· καὶ οὕτως οἱ μὲν ἐπὶ τοῦ χείλους ἑστῶτες 4) εἷλκον. Ο δὲ ἀνέβη ταῖς τῆς ὁλκῆς ταινίαις 5) ταῖς χερσὶν ἀκολουθῶν. Ανιμήσαντες δὲ καὶ τὸν ἄθλιον τράγον συντεθραυσμένον ἄμφω τὰ κέρατα, (τοσοῦτον ἄρα ἡ δίκη μετῆλθε 6) τοῦ νικηθέντος τράγου) τοῦτον μὲν
p. 12. δὴ τεθυσόμενοι 7) χαρίζονται σῶστρα τῷ βουκόλῳ.

3) Δάφνιν χρήσασθαι] Leg. Δάφνιν διὰ τὸ χρήσασθαι.
MOLLVS.

4) Ἐπὶ τοῦ χείλους ἑστῶτες] Χεῖλος proprie labrum, dictum παρὰ τὸ χέειν, fundere, quia per labra potum fundimus. Hic metaphorice pro crepidine foſſae: quemadmodum et apud *Hom.* Il. μ. v. 51. vbi ſermo de equis eſt, foſſam transſilire non audentibus.

— μάλα δὲ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρῳ
Χείλει ἐφεσταότες· ἀπὸ γὰρ δειδίσσετο τάφρος, Εὐρεῖα.

Valde enim hinniebant in ſummo
Labro ſtantes: Nam deterrebat foſſa lata.

Liu. Extra duplex vallum foſſae circumdedit: interiore labro cum turribus crebris obiecit. *Caeſ.* Quantum ſumma labra foſſa diſtabant. IDEM.

Eadem, vt in praecedentibus notauerat *Columbanius.* BODEN.

5) Ταῖς

cus, poſterior Daphnis. Quod ipſum etiam Daphnidem ſeruauit, vtpote hirco pro vehiculo vſus, quando praeceps deferebatur, qui lacrymans, ſi quis forte veniret, ſubducturum praeſtolabatur. Chloe, conſpecto, quod euenerat, curſu contendit ad cuniculum, atque viuere illum intellecto, accerſit paſtorem vicinis ex agris, vt ſuppetias ferat, rogans. Ille accedens, longum quaerebat funem, vt, apprehenſo eo, extrahatur, atque euadat: verum ad manum non erat funis. Quapropter Chloe ſuas taenias ſolutas dat paſtori demittendas, ſtantesque in crepidine trahebant. Ille vero ſequendo manibus taenias, quibus trahebatur, adſcendit. Poſtquam autem miſerum illum hircum extraxiſſent, vtroque vulneratum cornu (vſque adeo deuicti hirci poenas perſecutor dedit) hunc ipſum iamiam immolaturi, praemium partae ſalutis bubulco

5) Ταῖς τῆς ὁλκῆς ταινίαις] Pro eo lege, ταῖς τῆς ταινίας ὁλκαῖς.

MOLL. et COLVMB.

6) Η δίκη μετῆλθε] Videlicet τὸν διώκοντα. Habet hoc verbum μετέρχομαι crebro vlciſcendi ſignificationem, item perſequendi et puniendi. *Antiph.* μετέρχομαι τὸν φονέα τοῦ πατρὸς, vlciſcor occiſorem patris. *Euripid.* μετελθεῖν γάμους Ἑλένης ὑβρισθέντας, ſumere vindictas de violatis Helenae nuptiis. *Aphth.* Τὰ ἁμαρτήματα τῶν παίδων μετέρχονται, peccata puerorum puniunt. *Pauſ.* fere vt noſter, libr. I. Attic. niſi quod vſus fuerit verbo περιέρχεσθαι, quando inquit, Κλεοπάτραν δὲ περιῆλθεν ἡ δίκη τῆς Πτολεμαίου φυγῆς. Digna autem facinore poena Cleopatram conſecuta eſt. *Plut.* in vita Craſſi: δίκη Ηρώδην μετῆλθε, poenas dedit Herodes.

MOLLVS.

7) Τυθησόμενοι] Lege τεθυσό-

κόλῳ.[8] καὶ ἔμελλον ψεύδεσθαι πρὸς τοὺς οἴκοι λύκων ἐπιδρομήν, εἴ τις αὐτὸν ἐπόθησεν. Αὐτοὶ δὲ ἐπανελθόντες, ἐπισκοποῦντο τὴν ποίμνην καὶ τὸ αἰπόλιον· καὶ ἐπεὶ κατέμαθον ἐν κόσμῳ νομῆς καὶ τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα, καθίσαντες ἐπὶ στελέχει δρυὸς, ἐσκόπουν μή τι μέρος τοῦ σώματος ὁ Δάφνις ᾕμαξε καταπεσών. Τέτρωτο μὲν οὖν οὐδὲν, οὐδὲ ᾕμακτο οὐδέν· χώματος δὲ καὶ πηλοῦ πέπαστο, καὶ τὰς κόμας, καὶ τὸ ἄλλο σῶμα· ἐδόκει δὲ λούσασθαι, πρὶν αἴσθησιν γενέσθαι τοῦ συμβάντος Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ. Καὶ ἐλθὼν ἅμα τῇ Χλόῃ πρὸς τὸ ἄντρον τῶν νυμφῶν,[9] τῇ μὲν ἔδωκε καὶ τὸν χιτῶνα, καὶ τὴν πήραν — — ἐγένετο.[10]

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Τοιαῦτα πρὸς αὐτὸν ἀπελήρει. τί ποτέ με Χλόης ἐργάσεται φίλημα; χείλη μὲν ῥόδων ἁπαλώτερα, καὶ στόμα κηρίων γλυκύτερον. τὸ δὲ φίλημα,

θυσόμενοι. Niſi quis malit τιθυσόμενον, h. e. iamiam immolandum. IDEM.

V. τιθυσόμενοι. P. COLVMBAN.

An τυθησόμενον; IVNGERM.

8) Σῶστρα τῷ βουκόλῳ] Σῶστρον eſt praemium, quod conſeruatus conſeruatori reddit. Apud Romanos quercina corona dari ſolet τῷ σώσαντι πολίτην ἐν πολέμῳ, qui ciuem in bello ſeruaſſet. Apud *Xenophont.* de ſeruo fugitiuo: ἄλλους παρακαλοῦ σῶστρα τούτῳ ἀνακηρύσσειν, vt praemia denuntient ei, qui fugitiuum mihi aſſeruarit. MOLLVS.

Vide, quae ad *Achillem Tat.* Cap. I. Lib. I. notaui. BODEN.

9) Τῶν Νυμφῶν] Addendum putat *Columbanius*: ἐν

bubulco donant, ementituri apud ſuos luporum incurſionem, ſi quis illum deſideret. Ipſimet reuerſi ouium caprarumque inſpiciunt gregem. Cumque intellexiſſent, vtrumque gregem decenti ordine paſcere, inſidentes quercus trunco, numquam corporis partem praeceps delapſus cruentaſſet, ſpeculabantur; ſed pars nulla laeſa, aut cruentata erat, coma tantum corporeque reliquo puluere lutoque aſperſo. Quare viſum fuit, prius abluere corpus, quam caſus ille innoteſceret Lamoni atque Myrtalae. Deinde vna cum Chloe ad antrum Nympharum veniens, eidem peram atque tunicam tradidit. — —

CAPVT VII.

Haec et id genus alia deinde apud ſe nugabatur. Quid tandem mihi creabit Chloes oſculum? Labia quidem ipſis roſis delicatiora, osque eius mellis

ἐν ᾧ ἡ πηγὴ, in quo fons erat. MOLLVS.

10) Τὴν πήραν .... ἐγένετο] Velim ſuppleant hanc lacunam, quibus diuerſi in mundo ſint codices. Si mea quid coniectura valeat, hoc modo huic loco medicinam facerem, addendo, καὶ πολλὰ φιλήματα ἐγένετο, multaque interceſſerunt oſcula. Clariſſ. G. *Jungermannus* ſic reſtituendum putat: ἐπὶ δὲ μόνος ἐγένετο, poſtquam vero ſolus fuit. IDEM.

Labes manifeſtiſſima: cui tamen medicinam neque e libris noſtris, neque ex iis lectionum varietatibus, quas ex *Vrſino* accepimus, facere potuimus. COLVMB.

1) Καὶ

λημα, κέντρȣ μελίττης πικρότερον.[1]) Πολλάκις ἐφίλησα ἐρίφȣς· πολλάκις ἐφίλησα σκύλακας ἀρτιγενήτȣς, καὶ τὸν μόσχον, ὃν ὁ Δόρκων ἐχαρίσατο. ἀλλὰ τȣ̃το φίλημα καινόν·[2]) ἐκπηδᾷ μȣ τὸ πνεῦ-
p. 13. μα, ἐξάλλεται ἡ καρδία,[3]) τήκεται ἡ ψυχὴ, καὶ ὅμως πάλιν φιλῆσαι θέλω. ὢ νίκης κακῆς· ὢ νόσȣ καινῆς, ἧς ȣ̓δὲ εἰπεῖν οἶδα τὸ ὄνομα. ἆρα φαρμά-

[1]) Καὶ στόμα κηρίων γλυκύτερον. Τὸ δὲ φίλημα κέντρȣ μελίττης πικρότερον] *Apuleius*, ſuae Fotidi oſculo fixo, pronus in illam, qua fine ſummum cacumen capillus aſcendit, inquit, mellitiſſimum illud ſuauium impreſſi. Ad quae Fotis: Heus tu, Scholaſtice, dulce et amarum guſtulum carpis, caue, ne nimia mellis dulcedine, diutinam bilis amaritudinem trahas. Eſt haec ſententia Plautina ex *Ciſtellaria*. Amor, et melle, et felle, eſt foecundiſſimus: guſtu dat dulce, amarum ad ſatietatem vſque aggerit. *Clitophon* apud *Achill. Tat.* libr. 2. iactans oſculi dulcedinem, ait: ἠθόμην δὲ ἐπικαθημένȣ μοι τȣ̃ φιλήματος ὥσπερ σώματος, καὶ ἐφύλαττον ἀκριβῶς, ὡς θήσαυρον τὸ φίλημα τερπῶν ἡδονῆς· ὃ πρῶτόν ἐστιν ἐραστῇ γλυκύ. Baſium in labris reſidere ſentiebam, et dulcedinem eius, ceu theſaurum quempiam, diligenter cuſtodiebam. Id enim eſt, quod primum amanti dulce accidit.

MOLLVS.

[2]) Τȣ̃το φίλημα καινόν] Tria ſunt, teſte *Donato*, oſculandi genera: oſculum, baſium, et ſuauium; oſcula officiorum ſunt, baſia pudicorum affectuum, ſuauia libidinum, vel amorum. Addidit non ſine cauſa pronomen τȣ̃το. Eſt enim in pronominibus magnum dicendi pondus, magnusque ex his intellectus naſcitur. Nam dicendo τȣ̃το φίλημα vult intelligi illud dulciſſimum ſuauium, quod amatori amaſia, ſiue amica, ardenter

mellis fauis dulcius; at oſculum quouis apis aculeo acerbius. Saepius oſcula fixi haedis, frequenter ſuauia recens natis catulis, nec non vitulo, dedi, quem donauit Dorco: at hocce oſculum admirabile eſt. Quippe ſpiritus meus exultat; cor exilit; anima liqueſcit: attamen iterum ſuauiari cupio. O improbam victoriam! O nouum morbum! Cuius ne

denter, vel vice verſa infigit: illud, quo labella labellis ferruminantur: illud, quod Venus quinta parte ſui nectaris imbuit: denique illud, quod libidinis eſt ſuſcitabulum, et ſubagitantis anteludium.

IDEM.

3) Εκπηδᾷ μου τὸ πνεῦμα, ἐξάλλεται ἡ καρδία] *Achill. Tat.* lib. 2. Τὸ φίλημα βάλλει τὴν καρδίαν. ἡ δὲ ταραχθεῖσα τῷ φιλήματι, πάλλεται, εἰ δὴ μὴ τοῖς σπλάγχνοις ἦν δεδεμένη, ἠκολούθησεν ἂν ἑλκυσθεῖσα τοῖς φιλήμασιν. Cor pulſat baſium, quod baſio conturbatum ſalit: ac niſi viſceribus nexum haereret, attractum baſia ſequeretur. Veteres amatoria quadam dementia excoecati, animas credebant inſpirari poſſe, et amatorio oſculo in aliud transfundi corpus. *Euſtathius*: καὶ ὅλην κατέδακνον καὶ ὅλην ἀνέῤῥοφον τοῖς χείλεσι, καὶ ὅλος ὅλην ὡς κίττος ξυνεῖχον κυπάρισσον, ξυνεχόμην αὐτῇ, καὶ τὴν φύσιν ἐζήτουν κοινώσασθαι. Et totam mordebam oſculo, et totam exſugebam labris, et totus totam, ceu hedera adſtringit cupreſſum, amplexabar puellam, copulabar ipſi, et naturam, ſeu animam, quaerebam communicare. *Phauorinus*: τί γὰρ ἄλλο ποιοῦσιν οἱ τῷ ϛόματι ψαύοντες, ἢ συνάπτουσι τὰς ψυχάς; (Quid enim aliud faciunt ora iungentes (oſculantes) quam quod animas coniungant?) *Petronius Arbiter*:

Qualis non fuit illa, Di, Deaeque!
Quam mollis thorus! haeſimus calentes,
Et

φαρμάκων 4) γεύσατο Χλόη μέλλουσά με φιλεῖν; πῶς οὖν οὐκ ἀπέθανεν; οἷον ᾄδουσιν αἱ ἀηδόνες· ἡ δὲ ἐμὴ σύριγξ σιωπᾷ; οἷον σκιρτῶσιν οἱ ἔριφοι, κἀγὼ κάθημαι; οἷον ἀκμάζει τὰ ἄνθη, κἀγὼ στεφάνους οὐ πλέκω; ἀλλὰ τὰ μὲν ἴα καὶ ὁ ὑάκινθος ἀνθεῖ· Δάφνις δὲ μαραίνεται. ἆρά μου καὶ Δόρκων 5) εὐμορφότερος ὀφθήσεται; τοιαῦτα ὁ βέλτιστος Δάφνις ἔπασχε καὶ ἔλεγεν, οἷα πρῶτον γενόμενος τῶν ἔρωτος ἔργων καὶ λόγων.

ΚΕΦΑΛ. η'.

Ὁ δὲ Δόρκων ὁ βουκόλος ὁ τῆς Χλόης ἐραστής, φυλάξας τὸν Δρύαντα φυτὸν κατορύττοντα πλησίον κλήματος, πρόσεισιν αὐτῷ μετὰ τυρῶν καὶ συρίγγων τινῶν γαμικῶν· 1) καὶ τοὺς μὲν

τυροὺς

Et transſudimus hinc et
hinc labellis,
Errantes animas.
IDEM.

4) Ἆρα φαρμάκων ἐγεύσατο Χλόη] *Moſchus:*

— καὶ ἢν ἐθέλῃ σε φιλᾶσαι,
φεῦγε· κακὸν τὸ φίλαμα, τὰ
χείλεα φάρμακόν ἐντί.

— Atque ſi voluerit te
oſculari,
Fuge: malum eſt oſculum,
ipſa labra ſunt venenum.
IDEM.

Hunc *Moſchi* locum ex Idyllio I. v. 26, 27. petitum ante *Mollum* iam adduxerat *Raphael Columbanius* in notis. Addo ſimilem *Virgilii* Aeneid. I, v. 691. vbi Venus praecipit filio de Didone:

Cum dabit amplexus atque
oſcula dulcia figet,
Occultum inſpires ignem
fallasque veneno.

Nullum eſt dubium, quin poeta reſpexerit illud Graecorum φάρμακον, quamquam *Seruius*, cui exploſa illa veneni

ne quidem nomen dicere poſſum. Numquid Chloe mihi datura oſculum, venenum guſtauit? Qui fit igitur, quo minus ipſa perierit? et, vtut luſciniae canunt, mea haec fiſtula tacet? vtut ſaliunt hoedi, ego ſedeo? vtut flores ſuo ſunt in vigore, ego nullas corollas necto? Violae quidem et Hyacinthi florent, at Daphnis marceſcit. Num Dorco me illi etiam videbitur formoſior? Hoc animo affectus Daphnis, ita loquebatur, vtpote primum facta dictaque amoris delibans.

CAPVT VIII.

At Dorco, bubulcus ille, amator Chloes, ad Dryantem, iam plantam prope palmitem defodientem, obſeruatumque accedit, cum caſeis, atque nuptialibus quibusdam tibiis. Atque caſeos il-

los

veneni etymologia nondum diſplicebat, ideo *venenum* dictum eſſe oſculum putabat, quod per *venas* iret. BODEN.

5) Δόρκων] Nomen Bubulci; eſt autem δόρκων Graecis, caprea, capreolus. Eſt et matronae nomen apud D. *Lucam Actor.* 9. §. 39. ὅσα ἐποίει μετ' αὐτῶν οὖσα ἡ Δορκάς. Quaecunque fecerat, dum adhuc cum ipſis eſſet illa Dorcas, ſiue caprea. MOLLVS.

1) Τινῶν γαμικῶν] Ita ex Cod. *Vrſini* locum concinnauimus. (Is enim ante, quam nos hunc librum impreſſioni ſubiiciendum traderemus, locos aliquot cum ſuis codicibus collatos, Roma ad nos remiſerat.) A noſtro τινῶν aberat, et pro γαμικῶν, γενικῶν legebatur. COLVMB.

Neſcio, quid hic ſibi velint tibiae nuptiales, quibus in ipſa feſtiuitate quidem opus fuiſſet, minus tamen

in

τυροὺς ²) δῶρον εἶναι δίδωσι, πάλαι φίλος ὢν ἡνίκα αὐτὸς ἔνεμεν. Ἐντεῦθεν δὲ ἀρξάμενος ἀνέβαλε λόγον περὶ τοῦ τῆς Χλόης γάμου· καὶ εἰ λαμβάνοι γυναῖκα, δῶρα πολλὰ καὶ μεγάλα, ὡς βουκόλος, ἀπηγγέλλετο· ζεῦγος βοῶν ἀροτήρων, σμήνη τέτταρα μελιττῶν, φυτὰ μηλεῶν πεντήκοντα, δέρ-
p. 14 μα ταύρου τεμεῖν ὑποδήματα, μόσχον, ἀνὰ πᾶν ἔτος ³), μηκέτι γάλακτος δεόμενον· ὥστε μικροῦ δεῖν ὁ Δρύας θελχθεὶς τοῖς δώροις, ἐπένευσε τὸν γάμον. Ἐννοήσας δὲ ὡς κρείττονος ἡ παρθένος, ἀξία νυμφίου, καὶ δείσας, μὴ φωραθείς ποτε, κακοῖς ἀνηκέστοις περιπέσοι ⁴) τόν τε γάμον ἀνένευσε, καὶ συγγνώμην ἔχειν ᾐτήσατο, καὶ τὰ ὀνομασθέντα δῶρα παρῃτήσατο.

ΚΕΦΑΛ.

in contractu ſtipulationum ac ſpe nuptiarum, cum primus ſermo de nuptiis et earum conditione habebatur. Vel eſt locus deprauatus, vt ex diuerſis codicum lectionibus ſit probabile, vel accipiendus de tibiis amatorum, quibus adoleſcentes ante amicarum domos vtebantur. *Horatius* L. III. Od. 7. ad Aſterien amicam:

Prima nocte domum claude: neque in vias
Sub cantum querulae deſpice Tibiae:
Et te ſaepe vocanti
Duram difficilis mane.

Huc etiam pertinet carmen *Propertii* L. II. el. 6.

— Mea quum tales caneret tibi Cynthia ſomnos
Tibia.

Videntur hae σύριγγες γαμικαὶ deſtinatae fuiſſe carminibus, quibus Chloes amorem ſibi conciliaret Dorco, hanc ſi pater deſpondiſſet. BODEN.

²) Τυροὺς] Scholium eſſe putat *Vrſinus*, quippe quod ex margine in textum irrepſerit, vt plerumque fit,

cuius

los dat illi dono, quicum illi iam olim amicitia interceſſerat, cum et ipſemet boues paſceret. Inde autem exorſus, ſermonem de Chloes nuptiis ſuſcepit, qua accepta vxore, multa magnaque dona, vt bubulcus, promittebat: videlicet par boum aratorum: quatuor apum examina: plantas malorum quinquaginta: corium calceis conficiendis idoneum: vitulum, cui in ſingulos annos amplius lacte opus non eſſet. Adeo, vt parum abeſſet, quin Dryas, hisce delinitus muneribus, ratas habuiſſet nuptias. Attamen conſiderans praeſtantiori dignam eſſe ſponſo virginem, veritusque, ne aliquando in eo deprehenſus, grauiſſima in mala incideret, abnuit coniugium, atque, ſibi ignoſcat, rogans, dicta dona recuſat.

 CAPVT

cuius opinio eo magis mihi probatur, quod a noſtris libris vox illa τυρὸς abeſt.

COLVMB.

3) Ἀνὰ πᾶν ἔτος] Toto anno, verti, vel, per totum annum. Sic dicimus ἀνὰ πάντα τὸν βίον per totam vitam, vel in tota vita. At ſi ponas poſt ἔτος comma, vertes, in ſingulos annos, ſiue quotannis.

MOLLVS.

4) Κακοῖς ἀνηκέστοις περιπέσοι] Ne in grauiſſima mala, ſeu maxima, et quibus nullum maius eſſe poſſit, incideret. Eſt autem ἀνήκεστος compoſ. ex α priuante, et ἄκεστος ſanabilis, cuius thema ἀκέομαι, ſanor, medicor. Eſt igitur metaphora haec ducta a morbis, qui, cum inſanabiles ſunt, pro grauiſſimis habentur. Vel denotat tale malum, ex quo ſequatur damnum irreparabile, ſiue inexpiable. *Iſocrat.* in Encom. Helenes. καὶ κακοῖς ἀνηκέστοις περιπεσόντες. In extrema delapſi mala. *Idem* Panathenaico, οὐδ᾽ ἄλλο οὐδὲν τῶν ἀνηκέστων κακῶν.

IDEM.

1) Πε-

ΚΕΦΑΛ. Θʹ.

Δευτέρας δὴ διαμαρτὼν ὁ Δόρκων ἐλπίδος, καὶ μάτην τυρὸς ἀγαθὸς ἀπολέσας, ἔγνω διὰ χειρῶν ἐπιθέσθαι τῇ Χλόῃ μόνῃ γενομένῃ· καὶ παραφυλάξας, ὅτι παρ᾽ ἡμέραν ἐπὶ τὸν ποτὸν ἄγουσι τὰς ἀγέλας, ποτὲ μὲν ὁ Δάφνις, ποτὲ δὲ ἡ παῖς, ἐπιτεχνᾶται τέχνην ποιμένι πρέπουσαν. Λύκου μεγάλου δέρμα λαβὼν, ὃν ταῦρός ποτε πρὸ τῶν βοῶν μαχόμενος τοῖς κέρασι διέφθαρε, περιέτεινε τῷ σώματι, ποδῆρες κατανωτισάμενος·[1]) ὡς τοὺς τ᾽ ἐμπροσθίους πόδας ἐφηπλῶσθαι[2]) ταῖς χερσὶ, καὶ τοὺς κατόπιν τοῖς σκέλεσιν ἄχρι πτέρνης, καὶ τοῦ στόματος τὸ χάσμα σκέπειν τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ ἀνδρὸς ὁπλίτου κράνος.[3]) Εκθηριώσας δὲ αὐτὸν

[1]) Περιέτεινε τῷ σώματι, ποδῆρες κατανωτισάμενος] Ita *Apoll.* lib. I. *Argon.*

Δέρμα δ᾽ ὁ μὲν ταύροιο ποδηνεκὲς ἀμφέχετ᾽ ὤμους,
Αργος Αριστορίδης λάχνῃ μέλαν.
Pellem Tauri, demiſſam ad imum induit circa humeros,
Argus Ariſtorides atram lanugine.

IDEM.

Artem huic non diſſimilem comminiſcebatur, vel hunc ipſi *Longi* locum imitando exſequebatur *Guarini*, Italus, in dramate, cui titulus: *Paſtor fidus.*

BODEN.

[2]) Εφηπλῶσθαι] Lege ἐφαπλίσασθαι. MOLLVS.

Diſplicet haec *Molli* coniectura, quam ipſi translationi latinae intulerat: *ita, vt anteriores lupi pedes* armarent *manus*, nimirum bubulci. Fugerat doctum virum idea verbi ἐφαπλόω, cuius ſimplex ἁπλόω magis eſt in vſu. Explicat vero *Suidas* ἐφαπλώματα, *integumenta.* Αριστοφάνης, inquit grammaticus, πεπλώματα λέγει. Igitur correxi verſionem: *ita, vt anteriores*

CAPVT IX.

Altera hac ſpe fruſtratus Dorcon, fruſtraque bonis illis caſeis perditis, decreuit vi ſolam adoriri Chloen. Itaque animaduerſo quotidie ad aquas appellere greges, nonnumquam Daphnidem, nonnumquam puellam ipſam, artem quamdam bubulco conuenientem comminiſcitur. Itaque ingentis molis pellem lupi cuiuſdam ſumptam, quem aliquando pro armentis pugnans taurus ſuis interfecerat cornibus, demiſſamque ab humeris vſque ad talos, corpori obtendebat, ita, vt anteriores lupi pedes integerent manus, poſteriores ad calcaneum vſque crura: atque oris hiatus inſtar viri armati galeae, ipſum operiret caput. Cum

res lupi pedes integerent *manus*, praeeuntibus aliis interpretibus. Verterat Amyotus, graecarum litterarum longe peritiſſimus: *que les pieds de devant luy tomboient jusques ſur les mains.* Quem etiam ſenſum adſequutus eſt interpres Teutonicus: *Daß die Vorderfüße der Haut ſeine Hände, und die Hinterfüße derſelben ſeine Ferſen bedeckten.* BODEN.

3) Καὶ τȣ̃ ςόματος τὸ χάσμα σκέπειν τὴν κεφαλὴν, ὥσπερ ἀνδρὸς ὁπλίτου κράνος] Ad eundem modum poetarum princeps *Maro* II. Aeneid.

— *caput ingens oris hiatus*
Et malae texere lupi cum dentibus albis.

Plut. in vita Marii de Cimbris: Κράνη μὲν εἰκασμένα θηρίων φοβερῶν χάσμασι καὶ προτομαῖς ἰδιομόρφοις ἔχοντες, ἃς ἐπαιρόμενοι λόφοις πτεροτοῖς εἰς ὕψος ἐφαίνοντο μείζȣς. Galeas gerebant, quae repraeſentarent ſaeuarum belluarum rictus, et inuſitatas figuras, quae

p. 15. αὐτὸν ὡς ἔνι μάλιστα, παραγίνεται πρὸς τὴν πηγὴν, ἧς ἔπινον αἱ αἶγες καὶ τὰ πρόβατα μετά τὴν νομήν. Εν κοίλῃ δὲ πάνυ γῇ ἦν ἡ πηγὴ, καὶ περὶ αὐτὴν πᾶς ὁ τόπος ἀκάνθαις, καὶ βάτοις, καὶ ἀρκεύθῳ ταπεινῇ, καὶ σκολύμοις 4) ἠγρίωτο· ῥᾳδίως ἂν ἐκεῖ καὶ λύκος ἀληθινὸς ἔλαθε λόχῳ. Ενταῦθα κρύψας ἑαυτὸν, ἐπετήρει τοῦ ποτοῦ τὴν ὥραν ὁ Δόρκων, καὶ πολλὴν εἶχεν ἐλπίδα, 5) τῷ σχήματι φοβήσας, λαβεῖν ταῖς χερσὶ τὴν Χλόην. Χρόνος ὀλίγος διαγίνεται, καὶ Χλόη κατήλαυνε τὰς ἀγέλας εἰς τὴν πηγὴν, καταλιποῦσα τὸν Δάφνιν φυλλάδα χλωρὰν 6) κόπτοντα, τοῖς ἐρίφοις τροφὴν μετὰ

quae alatis faſtigiantes criſtis, apparebant eminentiores. *Euripides* de Hercule: Δεινῷ χάσματι θηρὸς, terribili rictu ferae. Atque ita ſe ornabant, quo hoſti maiorem incuterent terrorem. Atque, vt hoc obiter addam, hic habitus etiam heroum fuit, atque magno in pretio apud ſeculum prius, tantum ad ferocitatem quandam praeſeferendam, aliosque terrendos. Firmat haec *Maro:*

— procul Orphitus armis
Ignotis, et equo venator Iapyge fertur,
Cui pellis latos humeros erepta iuuenco,
Pugnatori operit.

De Achille *Ennod.* in declamatione. Illos humeros, quos ſpoliati Leonis terga calefecerant, auro diſtincta, vel murice palla claudebat. Interpres *Apollon.* σύνηθες τοῖς ἥρωσι, δερματοφορεῖν, conſuetum erat Heroibus pelles geſtare. Apud *Apuleium* lib. 4. Vnus a latronum numero vrſae effigiem ſubierat, cum Democharis aedes expilaturi venerant, qui mox a canibus venaticis cinctus atque obſeſſus, multisque numero vulneribus laniatus, interiit.

MOLLVS.

4) Σκο-

Cum ſe, quoad eius fieri poterat, ita efferaſſet, accedit ad fontem, ex quo capra atque oues a paſtu bibere ſolent. Erat fons hic omnino caua in valle agroque humili, locusque circa hunc totus ſpinis, rubis, iuniperis atque ſcolymis horrebat, vt vel verus lupus facile ibidem in inſidiis delituiſſet. Hic ſeſe abſcondens, obſeruabat appellendi gregis ad potum horam, magnaque fouebatur ſpe, fore, vt, eo habitu incuſſo terrore, manibus ſuis caperet Chloen. Exiguum intercedebat temporis interuallum, cum Chloe ad fontem cogebat greges, Daphnide, viridem ſecante frondem, relicto, qua poſt

4) Σκολύμοις] Σκόλυμος cardui ſpecies. *Heſiod.* ἐν ἔργ. ἦμος δὲ σκόλυμος τ' ἀνθεῖ.

Quum vero carduus floret. Vocatur hoc nomine etiam herba, quam alio κυνόγλωσσον nomine appellant.

IDEM.

Diſtinguit tamen σκόλυμον a Romanorum carduo *Salmaſius* in Hyle Iatrica cap. LIX. quem vide. Non vero poſſumus non ad genus carduorum, tamquam ſpeciem, referre.

BODEN.

5) Πολλὴν εἶχεν ἐλπίδα] N. et V. ταύτην εἶχε τὴν ἐλπίδα.

COLVMB.

Ego vero nihil mutaui. Solent enim Graeci hoc epitheton ſpei adiicere. *Thucydides* Lib. VIII. Ἐλπίδας δὲ πολλὰς ἔχει κἀκείνοις τὸ ςράτευμα διαλλάξειν. Et in numero ſingulari, vt apud *Longum*, reperitur in *Platonis* Apologia Socratis: ὡς πολλὴ ἐλπὶς ἐςιν ἀγαθὸν αὐτὸ εἶναι.

BODEN.

6) Φυλλάδα χλωρὰν] Viridem frondem, *Homerus* θαλλὸν dixit. Od. ρ. Σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι. Vt eſſet ſtabuli curator, et frondem, ſeu virentem ramum, hoedis ferret. Mirum enim in modum

μετὰ τὴν νομήν· καὶ οἱ κύνες, οἱ τῶν προβάτων ἐπιφύλακες καὶ τῶν αἰγῶν, ἑπόμενοι, οἷα δὴ κυνῶν ἐν ῥινηλασίαις περιεργία 7) κινέμενον ὑλακτήσαντες, 8) ὥρμησαν ὡς ἐπὶ λύκον· καὶ περισχόντες, πρὶν ὅλως ἀναστῆναι δι' ἔκπληξιν, ἔδακνον κατὰ τε δέρματος. 9) Τέως μὲν οὖν τὸν ἔλεγχον αἰδέμενος, καὶ ὑπὸ τε δέρματος ἐπισκέποντος φρερέμενος, ἔκειτο σιωπῶν ἐν τῇ λόχμῃ.
p. 16. Επεὶ δὲ ἥ τε Χλόη πρὸς τὴν πρώτην θέαν διαταραχθεῖσα, τὸν Δάφνιν ἐκάλει βοηθὸν, οἵτε κύνες π·ρισπῶντες τὸ δέρμα, τε σώματος ἥπτοντο αὐτε, μέγα οἰμώξας, ἱκέτευε βοηθεῖν τὴν κόρην καὶ τὸν Δάφνιν ἤδη παρόντα. Τὲς μὲν κύνας δὴ

dum delectatur frondibus hoc animal. *Plut.* de poet. aud. Η μὲν μέλιττα διώκει τὸ ἄνθος, ἥδε αἲξ τὸν θαλλὸν, ἡ δὲ ὗς τὴν ῥίζαν.

MOLLVS.

Sic ſaepe et ſemper *Longus.* Vid. *Caſaubonus* I. Animadu. ad *Athenaeum.*

IVNGERMANN.

7) Εν ῥινηλασίας περιεργίᾳ] Legendum eſſe exiſtimo: ἐν ῥινηλασίαις περιεργία. Ita, vt περιεργία ſit nominatiui caſus. Atque ita etiam verti.

MOLLVS.

Hoc ſuo ingenio non debet *Mollus*, ſed, vt ſtatim videbis, *Columbanio.* Legebatur in antiquiſſimis editionibus: ἐν ῥινηλασιας περιεργίᾳ. Vitioſius in Molliana: ἐν ῥινηλασίαις περιεργίᾳ, quod ad mentem Raphaelis emendaui. BODEN.

N. Ρινηλασίαις. Quod ſi probetur, legendum fortaſſe, οἷα περιεργία, nominandi caſu. COLVMB.

Libanius paraſito: τῶν κρυτῶν κυνῶν αἳ ῥινηλαττεσαι.

IVNGERM.

8) Κινέμενον ὑλακτήσαντες] V. Κινέμενον τὸν Δόρκωνα πρὸς τὴν

poſt paſtum alerentur hoedi: at canes illi, quibus ouium caprarumque erat demandata cuſtodia, ſequuti, atque illico, pro ea, quae illis eſt in odorando ſagacitas, allatrantes ſeſe mouentem Dorconem, haud ſecus ac in lupum irruere, ac circumfuſi, antequam omnino prae pauore ſurgeret, eius pellem mordebant. Quippe indicium veritus, pelleque, quae illum tegebat, munitus, tacitus inter virgulta iacebat. Cum autem, Chloe primo perterrita aſpectu, opemque Daphnidis implorante, ipſum corpus, dilacerato iam corio, morſu apprehenderent, vehementer ille plorans, obteſtatur puellam atque Daphnidem iam praeſentem,

τὴν ἐπίθεσιν τῆς κόρης φωράσαντες, μικρὸν μάλα ὑλακτήσαντες. P. IDEM.

Aegre temperare mihi poteram, quin ipſi textui hanc lineam inſerrem. Nihil me prohibuit, niſi conſenſio Codicum. Metuendum enim, ne gloſſa interpretis cuiuſdam pro verbis auctoris ſit e margine vendita. BODEN.

9) Εδάκνον μετὰ κράτους] Dicunt Graeci μετὰ κράτους, h. e. μετὰ βίας, vi, totis viribus, vehementer, omni ope, eodem ſignificatu; vt κατὰ κράτος τὴν πόλιν ἑλεῖν, vrbem vi capere, vrbem expugnare. *Iſocrat. Plutarch.* et vbique Hiſtorici. MOLLVS.

N. et V. Κατὰ τοῦ δέρματος P. al. V. κατὰ κράτος. COLVMB.

Δάκνειν μετὰ κράτους, quam lectionem *Mollus* receperat, pro genuina non habeo. Praetuliſſem κατὰ κράτος, quod magis Graecum eſt, atque in libris nonnullis reperitur, niſi in optimis legeretur κατὰ τοῦ δέρματος, quod adoptaui. BODEN.

10) Ανα-

δὴ ἀνακλήσει συνήθει [10]) ταχέως ἡμέρωσαν, τὸν δὲ Δόρκωνα κατά τε μηρῶν καὶ ὤμων δεδηγμένον, ἀγαγόντες [11]) ἐπὶ τὴν πηγὴν, ἀπένιψαν τὰ δήγματα, [12]) ἵνα ἦσαν τῶν ὀδόντων αἱ ἐμβολαὶ, καὶ διαμασησάμενοι φλοιὸν [13]) χλωρὸν πτελέας, ἐπέπασαν· ὑπὸ

[10]) Ανακλήσει συνήθει] N. et V. ἀνακαλέσαντες συνήθως. COLVMB.

[11]) Αγαγόντες] N. ἄγοντες. IDEM.

[12]) Απένιψαν τὰ δήγματα] Abluerunt morſus, h. e. vulnera. Adſpergebant Veteres aqua vulnera, rati ſanguinis fluxum aquarum frigore contineri atque ſiſti. *Virg.* 12. Aeneid.

Fouit ea vulnus lympha longaeuus Iapix.

Et mox,

— omnis ſtetit imo vulnere ſanguis.

Et Aeneid. 10.

Interea genitor Tyberini ad fluminis vndas,
Vulnera ſiccabat lymphis.

Item Aeneid. 3.

Poſtquam altos tetigit fluctus, et ad aequora ventum eſt,
Luminis effoſſi fluidum lauit inde cruorem.

Ouidius:

Crudelia vulnera lymphis abluere.

Statius:

Vulnera de lymphis Epidaurius eluit Idmon.

Apul. libr. 8. Ac de hinc vulneribus medelas varias adhibere feſtinant: hic cruorem praeterfluentis aquae rore diluere. *Silius* quoque forma Maroniana libr. 5. *Punicorum:*

Mulcebat lympha purgatum ſanguine vulnus.

Act. 16. §. 33. Καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν. Atque ille eodem illos noctis veſtigio cepit, et a plagis abluit. Addo et corpora defunctorum ablui ſolere apud veteres. Videſis *Apuleium* libr. 8. de aur. aſino. MOLLVS.*

[13]) Διαμασησάμενοι φλοιὸν] Ad verbum: manducatum corticem viridem vlmi inſperſerunt: itaque de ſucco intellexi, cum ipſe cortex in-

tem ſuppetias veniant: qui more receptui canentes, otius canes ſedarunt, atque Dorconis humeros femoraque morſibus laeſi, deductique ad fontem, vulnera, vbicunque dentium apparebant veſtigia abluere, manducatum viridemque corticem vlmi vulne-

inſpergi nequiret. Habet enim, teſte *Plinio*, vim contrahendi vulnera atque ſpiſſandi vlmi foliorum et corticis ſuccus. IDEM.

Scio equidem, ſuccum vlmi a priſcis medicis adhibitum eſſe in ſanandis vulneribus, maxime humorem prima germinatione in folliculis enaſcentem, auctore *Dioſcoride* L. I. c. 111. Teſtatur idem *Plinius* H. N. L. XXIV. ſect. 33. atque ex eo fortaſſe carmen recentius repetit. *Caſtor Durant.* in Herbario Ital. apud *Vrſinum* in Arboreto Biblico Cap. VIII.

Folliculis vlmi contento
deinde liquore
Vulnera ſanantur, puerorumque enterocelae.

Sed perſuadere mihi non poſſum, φλοιὸν χλωρὸν pro ſucco ex vlmi cortice expreſſum ab auctore ſumtum. Nolim igitur a vera notione vocabuli φλοιὸς, *cortex*, recedere. Nam Plinius loco laudato prohibet: *Multi*, inquiens, *corticem commanducatum vulneribus vtiliſſimum putant.* Quomodo vero, *Mollus* ait, cortex *inſpergi* poteſt? Reſpondeo, vnica litterula hunc poſſe ſcrupulum euelli. Lege pro ἐπίπασαν, cum editore Pariſienſi ἐπέπλασαν, ac verte: *manducatum corticem viridem vlmi impoſuerunt.* Sic nullo tropo opus eſt. Neſcio, vtrum illud ἐπέπλασαν ſibi e probato codice praecipuam auctoritatem conciliauerit, an ſit editoris coniectura, quoniam vnco includitur. Quae tamen, ſi mea eſſet, eius profecto me numquam poeniteret. Dabo vero, in omnibus libris legi ἐπέπασαν. Quis contendat ἐπι-

ὑπό τε ἀπειρίας ἐρωτικῶν τολμημάτων ποιμενικὴν παιδίαν νομίζοντες, τὴν ἐπιβουλὴν τȣ̃ Δόρκωνος [14]) ȣ̓δὲν ὀργισθέντες, ἀλλὰ καὶ παραμυθησάμενοι, καὶ μέχρι τινὸς χειραγωγήσαντες, ἀπέπεμψαν. Καὶ ὁ μὲν κινδύνȣ παρὰ τοσȣ̃τον ἐλθὼν, καὶ σωθεὶς ἐκ κυνὸς, [15]) φασὶν, ȣ̓ λύκȣ ςόματος [15]), ἐθεράπευε τὸ σῶμα.

ΚΕΦΑΛ.

πάσσειν non niſi de liquoribus poni? Repugnat *Dioſcorides* L. IV. a *Stephano* ac *Budaeo* excitatus, a quo ſcilicet ἐπιπαθεῖσα ῥίζα vocatur radix in paſtillos conformata. Et apud *Theocriti Scholiaſten* ad Idyll. XI, v. 2. diſtinguuntur φάρμακα in ΧΡΙΣΤΑ, ἅπερ χρίομεθα εἰς θεραπείαν, in ΠΟΤΑ, ἅπερ πίνομεν, et in ΕΠΙΠΑΣΤΑ, ἅπερ ἐπιπάττομεν. Vides, hoc loco ἐπιπάττεσθαι conuenire cum verbo ἐπιπλάσσειν eiusdemque eſſe notionis.

BODEN.

14) Τὴν ἐπιβολὴν τȣ̃ δέρματος] Repone, τὴν ἐπιβολὴν τȣ̃ Δόρκωνος.

MOLLVS.

V. ἐπιβȣλὴν τȣ̃ Δόρκωνος. P.

COLVMB.

Hanc Vrſiniani codicis lectionem prae caeteris probo. Ferri quidem poteſt Molli emendatio, τὴν ἐπιβολὴν τȣ̃ Δόρκωνος, (quae vt pleraeque omnes, e Columbanianis eſt concinnata), magis tamen ſibi opponi animaduertes ποιμενικὴν παιδίαν et ἐπιβȣλὴν, *luſum agreſtem*, atque *inſidias paſtoris*. Penitus vero improbabis mecum vulgatam lectionem ἐπιβολὴν τȣ̃ δέρματος.

BODEN.

15) Σωθεὶς ἐκ κυνός, φασὶν, ȣ̓ λύκȣ ςόματος] Ereptus canis, non lupi faucibus, vt eſt in prouerbio. Ἐκ λύκȣ ςόματος, e lupi rictu, vbi res quaepiam praeter ſpem omnem recipitur, quae iam plane periiſſe videbatur, veluti cum pecunia erepta a praedonibus, aut rapaci Tyranno, inopinato aliquo

caſu

vulneribus impoſuere, prae imperitia amatoriorum auſorum rati, inſidias has Dorconis, tantum luſum iocumque fuiſſe paſtoritium, ne quidem illi ſuccenſentes, ſed conſolatione adhibita, aliquatenus manuductum dimiſerunt. Eo diſcriminis prouectus ille, et, vt aiunt, e canis, non autem lupi ſeruatus ore, ſuum curabat corpus.

caſu recuperatur. Solent autem ſic recepta eſſe gratiora. *Flaccus* in odis. *Vel hoedus ereptus lupo.* Nota eſt metaphora. Totum hoc videtur natum ab Aeſopica fabula, quae narrat gruem, cum ſtipulata mercedem, os, quod lupi gutturi inhaeſerat, immiſſo capite, deduxiſſet, praemium exigentem irriſam a lupo fuiſſe; cum is diceret, abunde magnum eſſe praemium perſolutum, quod ex ore lupi caput incolume retuliſſet. Vide *Suidam.*

MOLLVS.

Ἐκ λύκου στόματος (inquit *Suidas*) ἐπὶ τῶν ἀνελπίστως παρά τινων τι λαμβανόντων, κατὰ τὸν μῦθον τοῦ λύκου καὶ τῆς γεράνου. Huius prouerbii meminit etiam *Apoſtolius Biſantius* in paroemiis.

COLVMB.

Quae Mollus notauit, ſuffuratus eſt ex *Eraſmi* Adagiis. Ipſiſſima verba lege in Chiliad. II. Centur. VII. n. 63. Licet expiare rapinam duobus locis aliis, ad hoc illuſtrandum prouerbium ex *Aeliano* ac *Phile* deſumtis. Ille in *Hiſtoria Animal.* L. II. Cap. 11. de trochilo, ſanguiſugas roſtro e faucibus crocodili extrahente narrat, a crocodilo non laedi: Τὸ μηδὲν ἀδικῆσαι τὸν τροχίλον, λογίζεται οἱ μισθόν. Hic vero de eadem aue extremo carmine LXXXII.

— Τὴν κεφαλὴν ἀντὶ μισθοῦ
λαμβάνει,
Μηδὲν κακὸν παθοῦσαν ἐκ τοῦ
θηρίου.

BODEN.

ΚΕΦΑΛ ί.

Ο δὲ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη κάματον πολὺν ἔχον μέχρι νυκτὸς τὰς αἶγας καὶ τὰς ὄϊς συλλέγοντες· ὑπὸ γὰρ τῦ δέρματος πτοηθεῖσαι,[1]) καὶ
p. 17. ὑπὸ τῶν κυνῶν ὑλακτησάντων ταραχθεῖσαι· αἱ μὲν εἰς πέτρας ἀνέδραμον, αἱ δὲ μέχρι τῆς θαλάττης αὐτῆς κατέδραμον. Καίτοιγε ἐπεπαιδεύοντο καὶ φωνῇ πείθεσθαι, καὶ σύριγγι θέλγεσθαι, καὶ χειρὸς παταγῇ συλλέγεσθαι· ἀλλὰ τότε πάντων αὐταῖς ὁ φόβος λήθην ἐνέβαλε, καὶ μόλις, ὥσπερ

[1]) Ὑπὸ γὰρ τῦ δέρματος πτοηθεῖσαι] Lupi enim pelle conſternatae. Nequaquam hoc mirum: quippe inter illa bruta maxima omnium ἀντιπάθεια eſt. Hinc Graeci, cum ſignificatum volunt, inſanabile eſſe diſſidium, dicere ſolent: πρίν κεν λύκος ὄϊν ὑμεναιοῖ. *Ante lupus ſibi iunget ouem.* Vid. *Ariſtoph.* in εἰρήνῃ. Hinc *Virg.* libr. 9. Aeneid.

Ac veluti pleno lupus inſidiatur ouili.

Stat. 5. Theb.

Ille velut pecoris lupus expugnator opimi.

Ouid.

More lupi clauſas circumeatis oues.

Arnob. lib. I. *Ouilibus inſidiatur lupus.*

MOLLVS.

Nubem locorum propius hunc *Longi* ſpectantium habes in *Bocharti* Hierozoico, qui Libro II. c. 47. multis exponit, quanta ſit inter oues et lupos antipathia, vbi vide, quem horrorem vel ſola pellis excoriati lupi ouibus incutiat, certe incutere credatur.

EODEN.

[2]) Ἐπεπαιδεύοντο καὶ φωνῇ πείθεσθαι] Habent magiſtri pecoris voces quaſdam proprias, atque peculiares, quibus aſſueſcunt pecudes: vt, σίττα ἢ σίττι apud *Theocritum* Idyll. 8. v. 68.

Σίττα

CAPVT X.

At Daphnis et Chloe in noctem vſque defatigabantur, capris ouibusque colligendis; quippe lupi exuuiis conſternatae, canumque latratu perterritae, aliae in petras euaſerant, aliae ad mare vſque curſu contenderant: et quantumuis eſſent edoctae voci obtemperare, fiſtulaque demulceri, et vel manuum ſtrepitu cogi, eorum omnium terror ille obliuionem induxerat, aegreque tandem, veluti lepores ſuis veſtigiis deprehendentes, cau-

 las

Σίττα νέμεσθε, νέμεσθε.

Heus paſcimini, paſcimini. *Euſtat.* σίττα, ἢ σίττε, inquit, ἐπιφθέγμα ποιμενικὸν, ἐπισπευστικὸν τῶν θρεμμάτων, ὃ καὶ φίττα λέγεται. Ita paſtores hac voce vtuntur, quum ſuos greges accelerare aliquo, vel alicunde celeriter abducere volunt.

MOLLVS.

Variis modis ſcribitur vox illa paſtoralis Σίττα, vt apud *Theocritum* IV, 45, 46. V, 3, 10. VIII, 69. nec φίττα ſolum, vt eſt apud *Euſtathium* ad *Homeri* Iliad. Λ ac *Meurſium* de ludis graecorum, pag. 65 ſed etiam ψίττον et ψύττα apud *Heſychium* ſub his vocc. et *Euripidem* in Cyclope v. 49. item *Luc.* T. II, 504. Variis opilionum dialectis hanc vocem puto fuiſſe corruptam, originem mihi viſus, ſi coniecturae locus eſt, in vocabulo Σῖτα, quod notat apud *Suidam*, *cibaria*, *alimenta*, inueniſſe. Forte paſtores, ouibus cibum praebituri, hac voce vtebantur, eaque pecus ad ſtabula vel praeſepia conuocabant, quam vero deinde, quoties celerrime gregem huic ſono adſuefactum abducere volebant, repetebant, ita; vt, quia ſe paſtum iri ſperabat, dicto eſſet audientior. Prae caeteris animalibus hanc obedientiam in ouibus

ὥσπερ λαγὼς ἐκ τῶν ἰχνῶν εὑρίσκοντες,[3] εἰς τὰς ἐπαύλεις[4]) ἤγαγον. Εκείνης μόνης τῆς νυκτὸς ἐκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον,[5]) καὶ τῆς ἐρωτικῆς λύπης φάρμακον τὸν κάματον ἔχον. Αὖθις δὲ ἡμέρας ἐπελθούσης, πάλιν ἔπασχον παραπλήσια. Εχαιρον ἰδόντες, ἐλυποῦντο ἀπαλλαγέντες, ἤλγουν ἐθέλοντί· ἠγνόουν ὅ,τι θέλουσι. Τοῦτο μόνον ᾔδεσαν, ὅτι τὸν μὲν φίλημα,[6]) τὴν δὲ λουτρὸν ἀπώλεσεν.

ΚΕΦΑΛ.

ouibus praedicat *Aelianus* Hiſt. Anim. L. VII, c. 27. Εὐπειθέστατα δὲ ἄρα τῶν ζώων τὰ πρόβατα ἦν, καὶ ἄρχεσθαι φύσει πεπαιδευμένα. Ὑπακούουσι γοῦν καὶ τῷ νομεῖ κ. τ. λ. Quem locum, vna cum noſtro Longi, notes ad *Io.* I, 3. Τὰ πρόβατα τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούει. BODEN.

3) Λαγὼς ἐκ τῶν ἰχνῶν εὑρίσκοντες] Lepores veſtigiis perſequuntur venatores. Hinc Graeci metaphorice: πᾶσιν ἴχνεσι ζητεῖν, pro eo, quod eſt, omnibus inquirere veſtigiis. Dicitur de eo, qui ſumma cura, ſummaque diligentia rem perueſtigat. Latini etiam dicunt. *Cic.* in orat. pro *Cluent.* Quid? Albiana pecunia, veſtigiis ne nobis odoranda eſt, an ad ipſum cubile nobis ducibus venire poſſumus? Et paulo poſt: Cluentii numus nullus iudici datus, vllo veſtigio reperitur. MOLLVS.

4) Εἰς ἐπαύλεις] Lege: εἰς τὰς ἐπαύλεις. IDEM.

V. εἰς τὰς ἐπαύλεις. P. COLVMB.

5) Ἐκοιμήθησαν βαθὺν ὕπνον] Frequens Poetis phraſis haec, βαθὺς ὕπνος, altus, ſiue profundus ſomnus. *Theocr.* εἰδ. II. v. 65.

Ω λάμπουρε κύων οὕτω βαθύς ὕπνος, ἔχει τύ;
οὐ χρὴ κοιμᾶσθαι βαθέως σὺν παιδὶ νέμοντα.

O Lampre canis, ſiccine altus ſomnus tenet te?
Non oportet dormire profunde cum puero paſcentem.

Diuus

las ad ſuas reduxerunt. Sola tunc illa nocte profundo correpti ſomno, dormiuerunt, atque illam eandem defatigationem, ſuae ex amore conceptae aegritudinis, ſibi medicamento habuerunt. Redeunte die, iisdem iterum conflictati malis, mutuo conſpectu gaudebant, digreſſi moerebant, ſuaque dolebant ſponte. Ipſimet, quid vellent, ignorabant. Illud ſolum modo norant, quod alterum oſculum, alteram perdidiſſet lauacrum.

Diuus *Lucas* Act. 2. §. 9. καταφερόμενος ὕπνῳ βαθεῖ, obrutus ſomno profundo; vel merſus ſomno graui, oppreſſus alto ſomno. *Virg.* 8. Aeneid. pecudumque genus ſopor altus habebat. *Luc.* ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης, ſubaudito accuſat. ὕπνον.

MOLLVS.

6) Τὸν μὲν φίλημα ἀπώλεσεν] *Xenophontis* libr. I. memorabilium Socratis: Ὦ Ἡράκλεις, ἔφη Ξενοφῶν, ὡς δεινήν τινα λέγεις δύναμιν τοῦ φιλήματος εἶναι. καὶ τοῦτο, ἔφη ὁ Σωκράτης, θαυμάζεις; οὐκ οἶσθα, ἔφη, ὅτι τὰ φαλάγγια οὐδ' ἡμιωβελιαῖα τὸ μέγεθος ὄντα, προσαψάμενα, μόνον τῷ στόματι, ταῖς τ' ὀδύναις ἐπιτρίβει τοὺς ἀνθρώπους, καὶ τοῦ φρονεῖν ἐξίστησι; Ναὶ μὰ Δί' ἔφη ὁ Ξενοφῶν ἐνίησι γάρ τι τὰ φαλάγγια, κατὰ τὸ δῆγμα. ὦ μωρὲ, ἔφη Σωκράτης, τοὺς δὲ καλοὺς οὐκ οἴει φιλοῦντας ἐνιέναι τι, ὅ, τι σὺ οὐχ ὁρᾷς? Papae, inquit *Xenophon*, quam grauem mihi narras oſculo vim eſſe. Tum Socrates: an vero id mirare? Neſcis quod Phalangia, quae magnitudine ne dimidium quidem obolum aequant, vbi ſolum attigerunt homines ore, doloribus eos exagitant, et a mente alienant? Verum eſt, ait *Xenophon*: immittunt enim aliquid phalangia mordendo. O ſtulte, Socrates inquit, pulchros vero oſculantes non inſerere putas quippiam, quod viſum noſtrum effugiat?

IDEM.

I) Δέν-

ΚΕΦΑΛ. ια΄.

Ἐξέκαε δὲ αὐτοὺς καὶ ἡ ὥρα τοῦ ἔτους. Ἦρος οὖν ἤδη τέλη, καὶ θέρους ἀρχὴ, καὶ πάντα ἐν ἀκμῇ· Δένδρα ἐν καρποῖς·[1]) πεδία ἐν λῃΐοις· ἡδεῖα μὲν τεττίγων ἠχή· γλυκεῖα καὶ ἡ τῆς ὀπώρας ὀδμή· τερπνὴ δὲ ποιμνίων βληχή. Εἴκασεν ἄν τις καὶ
p. 18. τοὺς ποταμοὺς ᾄδειν, ἠρέμα ῥέοντας· καὶ τοὺς ἀνέμους συρίττειν[2]) ταῖς πίτυσιν ἐμπνέοντας· καὶ τὰ μῆλα ἐρῶντα[3]) πίπτειν χαμαί· καὶ τὸν ἥλιον φιλόκα-

[1]) Δένδρα ἐν καρποῖς] Verbatim, arbores erant in fructibus, hoc eſt cum fructibus, vel iis onuſtae, et tanquam veſtitae. Dicunt Graeci ἐν πορφύρᾳ aliquem eſſe, pro purpura eſſe amictum. Vel poteſt dici, eſſe hypallagen: vt, καρποὶ ἦσαν ἐν δένδροις. Hoc vult auctor ſignificatum et dictum: Arbores erant onuſtae ſuis fructibus. Nam ἐν praepoſitio hic potius tempus, quam locum, denotat. Ita enim Graeci: ἐν οἴνῳ ὄντες, dum compotabant. Neque ab hoc genere loquendi Latini abhorrent. *Terent.* Vel here in vino, quam immodeſtus fuiſti. Dicunt enim in vino, in ioco, in alea. Quibus loquendi generibus tempus ſignificatur poſt conuiuium. Nam ſublatis epulis, pocula tamen apud veteres relinquebantur, quibus mutuo inter ſe certantes conuiuae, iocis hilarabant animum, aut alea ludebant, aut aliquid faciebant eiuſmodi. IDEM.

[2]) Καὶ τοὺς ἀνέμους συρίττειν] *Achill. Tat.* lib. 5. c. 16. Αἰγυρῶς δὲ συρίζει περὶ τοὺς κάλους καὶ τὸ πνεῦμα. ἐμοὶ μὲν ὑμεναῖον ἄγειν δοκεῖ τὰ τῶν ἀνέμων αὐλήματα. Ipſaque ventorum tam ſuauiter circa rudentes obſtrepentium murmura hymenaeum canere mihi videntur.

IDEM.

Orpheus hymn. in Apoll.

Πᾶνα

CAPVT XI.

Iam Solis feruor hac anni tempeſtate illos adurebat: ver enim praeceps, atque initium aeſtatis erat, cunctaque vigebant. Arbores ſuo grauidae erant foetu, campi ſegetibus: ſuauis cicadarum cantus, grata pomorum fragrantia, iucundior gregum balatus. Putaſſes flumina ſenſim labentia, modulari cantum, atque ventos pinos inflantes, fiſtula canere: poma amore capta humi cadere: quin ipſum

 Solem

Πᾶνα θεῶν δικέρωτ᾽ ἀνέμων συρίγμαθ᾽ ἱέντα.

IVNGERM.

Theocritus hunc arborum ſuſurrum initio Idyllii I. ψιθύρισμα vocat, quod tamen interpres per Syrigma exponit: ψιθύρισμα δὲ, ἢ τὸ μέλισμα, ἢ τὸ σύριγμα, ἢ τὸ κρῦμα. *Claudianus* de raptu Proſerpinae L. I. v. 206.

Stridula coniferis modulantur carmina ramis.

Manil. III, 651.

— *Totumque canora*
Voce nemus loquitur.

Proxime ad *Longum* accedit *Apuleius* L. II. Aſini Aurei:

Arbores clementi motu brachiorum obſibilabant.

vt et *Claudianus* nupt. Honor. et Mar:

Et platano platanus alnoque aſſibilat alnus.

BODEN.

3) Μῆλα ἐρῶντα] *Cicero* arborum baccas, ſi ad maturitatem perueniunt, vietas vocat et caducas, id eſt languidas, iisque mauult ſenectutem comparari, quam iuuentutem, amori deditam, in *Catone* Cap. II. Diſplicet ſenilis amor: diſplicent μῆλα ἐρῶντα. Et cuius amore capiuntur mala? Tellurisne, cuius gremio excipiuntur? quam granis reddunt praegnantem? Longius haec mihi quidem petita videntur. Si locus eſt coniecturae, ſcriptum fuiſſe putem ἐρῶντι vel εἰς ἔρωτα. Simul enim Veneri

λόκαλον ὄντα, πάντας ἀποδύειν.4) Ο μὲν ἦν Δάφνις θαλπόμενος τέτοις ἅπασιν,5) εἰς τὲς ποταμὲς ἐνέβαινε· καὶ ποτὲ μὲν ἐλέετο, ποτὲ δὲ καὶ τῶν ἰχθύων τὲς ἐνδινέυοντας ἐθήρα· πολλάκις δὲ καὶ ἔπινεν ὡς τὸ ἔνδοθεν καῦμα σβέσων. Η δὲ χλόη μετὰ τὸ ἀμέλξαι τὰς ὄϊς καὶ τῶν αἰγῶν τὰς πολλὰς, ἐπὶ πολὺν μὲν χρόνον εἶχε πηγνῦσα τὸ γάλα· δειναὶ γὰρ αἱ μυῖαι λυπῆσαι καὶ δακεῖν, εἰ διώκοιντο.6) Τὸ δὲ ἐντεῦθεν, ἀπολουσαμένη τὸ πρόσωπον, πίτυος ἐςεφανῦτο κλάδοις, καὶ τῇ νεβρίδι ἐζώννυτο,7) καὶ τὸν γαυλὸν ἀναπλήσασα οἴνε

Veneri ſacra erant, ſimul ab amantibus legebantur, ad prouocandum laceſſendumque amorem. Modo mala muneri ferebant, vt paſtor Theocriteus Amaryllidi *Idyll.* III, 10: Ηνίδε τοι δέκα μᾶλα φέρω, et amaſio Virgilianus *Ecloga* III, 71.

Aurea mala decem miſi: cras altera mittam.

alter item II, 52.

Ipſe ego cana legam tenera lanugine mala.

Et *Horat.* I, 1, 77. de haeredipetis, viduas diuites inescantibus:

Cruſtis et pomis viduas venentur auaras.

Modo adliciendo amori ſe malis petebant. *Theocritus* Idyll. V, 88.

Βάλλει καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον ἁ Κλεαρίςα,
Τὰς αἶγας παρελῶντα, καὶ ἁδύ τι ποππυλιάσδει.

Idem VI, 6.

Βάλλει τοι, Πολύφαμε, τὸ ποίμνιον ἁ Γαλάτεια
Μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν αἰπόλον ἄνδρα καλεῦσα.

vbi Scholiaſtes: Μήλοισι βάλλει, μηλοβολεῖ, εἰς ἔρωτα ὑπάγεσθαι βελομένη. Hoc expreſſit *Maro* Eclog. III, 64.

Malo me Galatea petit, laſciua puella.

Quo etiam ſpectat epigramma in *Anthologia* L. VII. 203. edit. Lubin.

Τῷ

Solem venuſtatis amantem, omnes veſtibus ſuis exuere. Daphnis autem his omnibus incaleſcens, vndas ingrediebatur, atque inter lauandum nonnunquam piſces, tremula exultantes cauda, venabatur: frequenter etiam bibebat, tanquam internum extincturus calorem. Cum iam oues, atque capras mulxiſſet, diu Chloe intenta lacti coagulando fuit, faceſſentibus illi negotium muſcis, quae maxime vexare, mordereque ſolent, ſi quem perſequantur. Illa deinde, abluta facie, pineis ſeſe coronans ramis, pellem hinnuli induerat, paſtorali quodam poculo

Τῷ μήλῳ βάλλω σε· σὺ δ᾽ εἰ μὲν ἑκοῦσα φιλεῖς με,
Δεξαμένη, τῆς σῆς παρθενίης μετάδος.

Ariſtophanes in Nubibus:

Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνιδίου.

Quod vberius declarat *Heliodorus* Aethiopic. L. III. p. 132. ed. Com. Ἤδη δὲ ὅσαι δημώδεις γυναῖκες καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατείᾳ κρύπτειν ἀδύνατοι, μήλοις τε καὶ ἄνθεσιν ἔβαλλον, εὐμένειαν ἀπ᾽ αὐτοῦ τινα ἑλκόμεναι. Quid? quod ideo in obſcoenam partem ſaepe poma accipiuntur, vt in laudato *Virgilii* loco *cana tenera lanugine mala*, et apud *Propertium* L. 1. el. 3. v. 24.

Nunc furtiua cauis poma dabam manibus,

vt nihil dicam de liberiore petulantia Priapeorum carminum. BODEN.

4) Ἀποδύειν] Sic vtitur *Lucianus* in Nigrino: Τὴν δὲ ἐσθῆτα τὴν ποικίλην, καὶ τὰς πορφυρίδας ἐκείνας ἀπέδυσαν αὐτὸν, ἀστείως πάνυ τὸ ἀνθηρὸν ἐπισκώπτοντες τῶν χρωμάτων. IDEM.

5) Τούτοις ἅπασιν] N. ὑφ᾽ ἅπασιν. COLVMB.

6) Εἰ διώκοιντο] ἴς: ἐδιώκοντο et comma praecedens delendum. IVNGERM.

7) Τῇ νεβρίδι ἐζώννυτο] Ceruina pelle amictus erat. *Lucian.*

οἴνȣ καὶ γάλακτος, 8) κοινὸν μετὰ τȣ̃ Δάφνιδος ποτὸν εἶχε. Τῆς δὲ μεσημβρίας ἐπελθȣ́σης, ἐγίνετο ἤδη ὀφθαλμῶν ἅλωσις αὐτοῖς· ἡ μὲν γὰρ γυμνὸν ὁρῶσα Δάφνιν, 9) ἐπανθȣ̃ν ἐνέπιπτε τὸ κάλλος,

Lucian. de Maenadibus in *Bacch.* Νεβρίδας ἐνημμένας, ceruina pelle amicti. Hinnuli pellis Satyrorum et Silenorum proprie geſtamen erat. *Pollux* libr. 4. c. περὶ ὑποδημ. καὶ ἐσθήτων· ἡ σατυρικὴ ἐσθὴς νεβρὶς, αἰγῆ, ἣν καὶ ἰζάνην ἐκάλȣν, ἢ τραγῆν. Satyrica, inquit, veſtis eſt hinnuli pellis, vel caprina, quae veſtis dicta αἰγῆ, et ἰζάνη, et τραγῆ. Pro ἰζάνη, vt hoc obiter dicam, legit *Caſaubonus* ἰτάλη. Vulgata tamen lectio *Pollucis*, iuxta opinionem *Caeſ. Scaligeri* ſubſiſtit, qui ἰζάνην putat dictam, παρὰ τὸ ἰζάνειν, ſubſidere; quia ſine rugis toti adſidebat corpori, atque adhaereſcebat. Videtur hic ſumi pro διφθέρα, hoc eſt coriacea veſte, ſiue tunica e pellibus, vel ſago pelliceo, cuiuſmodi erant paſtoritii rhenones. *Ariſtoph.* in Nub. ὥσπερ ὁ πατήρ σȣ διφθέραν ἐνημμένος, loquitur de caprario: Sicuti pater tuus penulam pelliceam indutus. *Pollux* modo citato capite: πήρα, βακτηρία, διφθέρα, ἐπὶ τῶν ἀγροίκων.

MOLLVS.

Sic *Prop.* III, 11. vbi de agreſtis olim iuuentutis amoribus: *Hinnulei pellis totos operibat amantes* etc. quae pulchre luſus eroticos vett. ſyluicolarum exprimunt.

IVNGERM.

8) Τὸν γαυλὸν ἀναπλήσασα οἴνȣ καὶ γάλακτος] Inter vaſa ruſtica γαυλȣ̀ς recenſet *Pollux* lib. I. c. περὶ βȣκολίων. Γαυλὸς, inquit *Suidas*: τὸ ποιμενικὸν ἀγγεῖον, ὃ δέχεται τὸ γάλα, paſtorale vas, quod excipit lac, mulctrale, ἢ οἰνηρὸν ἀγγεῖον ἐκ ξύλων κατεσκευασμένον, ἣν ἰταλοὶ μαγγάναν ὀνομάζȣσι, vas vinarium, ex lignis confectum, quam Itali manganam appellant. Apud *Plautum* in Rudente: Gaulus eſt vaſculum in formam Cymbii, *Paréus*

culo vino atque lacte impleto: habebat quippe cum Daphnide potum communem. Appetente iam meridie, amborum oculi fuerunt capti. Illa enim nudum conſpicata Daphnidem, eſſloreſcentem in eius pulchri-

Pareus in Lexico Plautino. Videtur hic ſumi pro poculo paſtorali: Quippe apud Athenaeum libr. 11. inter pocula connumerari videmus, φιάλας, τριήρεις, τραγελάφους, καρχήσια, γαυλοὺς, ὁλοχρύσους, πλοῖα, τοὺς κάδους μὲν οὖν καλοῦσι γαυλοὺς πάντες οἱ προγάστορες.

Hoc eſt.

Phialas, triremes, tragelaphos, carcheſia,
Gaulos ex auro ſolidos, nauigia, cados,
Quos etiam Gaulos apellant omnes ventricoſi.

Dalechamp. in Athen. Gaulon quidam eſſe volunt militare, ac viatorium poculum, quod caueum in Peſcennio *Spartianus* vocat. Cum milites quoſdam in caueo argenteo, inquit, expeditionis tempore bibere vidiſſet, iuſſit omne argentum ſubmoueri ab vſu expeditionali.

IDEM.

9) Γυμνὸν ὁρῶσα Δάφνιν] Senſit amoris ardentiores flammas Chloe, nudo, eoque tam formoſo conſpecto corpore Daphnidis: Quippe, teſte *Achille Tatio*, κάλλος ὀξύτερον τιτρώσκει βέλους, καὶ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν εἰς τὴν ψυχὴν καταῤῥεῖ, forma ad inferendum vulnus telo acutior eſt, atque per oculos in animum penetrat. Apud *Xenophont.* Socrates dicit: ἴσως δὲ οἱ ἔρωτες, τοξόται διὰ τοῦτο καλοῦνται, ὅτι καὶ πόῤῥωθεν οἱ καλοὶ τιτρώσκουσιν, fortaſſis et Cupidines idcirco ſagittarii dicuntur, quoniam ſpecioſi a longinquo etiam vulnerant. Nequaquam Chloe ſuis affectibus coercendis, Liuiae par fuiſſe dici poterit, quae cum incidiſſet in iuuenes aliquot nudos, ac ideo morte damnandos, nihil a ſtatuis illos honeſtis matronis differre dixit. Vide *Xiphilinum* in vita Tiber. Grande

λος, καὶ ἐτήκετο, μηδὲν αὐτοῦ μέρος μέμψασθαι δυναμένη. Ο δὲ, ἰδὼν ἐν νεβρίδι καὶ ϛεφάνῳ πίτυος
p. 19. ὀρέγουσαν τὸν γαυλὸν, μίαν ᾤετο τῶν ἐν τῷ ἄντρῳ νυμφῶν ὁρᾷν. Ο μὲν οὖν τὴν πίτυν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἁρπάζων, αὐτὸς ἐϛεφανοῦτο, πρότερον φιλήσας τὸν ϛέφανον·[10]) ἡ δὲ, τὴν ἐσθῆτα αὐτοῦ λουομένου καὶ γυμνωθέντος ἐνεδύετο, πρότερον καὶ αὐτὴ φιλήσασα. Ηδη ποτὲ καὶ μήλοις ἀλλήλους ἔβαλον,[11]) καὶ τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων ἐκόσμησαν,

de nefas viro eſt, denudatum corpus ſuum aliis conſpiciendum praebere. *Herodot.* παρὰ τοῖσι λύδοισι σχεδὸν δὲ καὶ παρὰ τοῖσι ἄλλοισι βαρβάροισι, καὶ ἄνδρα ὀφθῆναι γυμνὸν, αἰσχύνην μεγάλην φέρει. Apud Lydios, quin etiam propemodum et apud caeteros barbaros, vel virum conſpectum fuiſſe nudum, magnam affert ignominiam. Non tamen aeque fuit probroſum hiſce, vtpote veri atque ſinceri glutino amoris nexis. IDEM.

10) Πρότερον φιλήσας τὸν ϛέφανον] More amantium, qui ſibi rebus ab amatis miſſis, oſcula figere amant. Clitophon oſculum dat poculo a Leucippe amica accepto. *Ach. Tat.* libr. 2: καὶ ἅμα κατεφίλει τὸ ἔκπωμα, ſimulque poculum ſuauiabar. Iuno apud Lucian. ſuo exprobrat Ioui, quod calici, a Ganymede ipſi porrecto, oſculum imprimat, cuius haec verba: πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιε, καὶ ἔνθα προσήρμοσε τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνῃς ἅμα, καὶ φιλῇς, ebibis, qua parte ipſe bibit, et vbi labia applicuit, vt et bibas ſimul, et oſculeris. IDEM.

11) Ηδη ποτὲ καὶ μήλοις ἀλλήλους ἔβαλον] Malis ſe inuicem petierunt. Nugae ſunt amantium hae, quando ſe mutuo ad amorem laceſſunt, prouocantque. Vnde apud *Maronem* Eclog. 3.

Me malo Galatea petit laſciua puella,

Aurea

pulchritudinem incidit, atque contabuit, cum nullam eius partem vilipendere poſſet. Hic vero illam contuitus corona pinea, hinnulique indutam exuuiis, ſibi porrigentem paſtorale poculum, viſúsque ſibi videre aliquam ex nymphis antrum incolentibus, coronam illam, pineam de capite illius raptam, ſuomet capiti, primum impreſſo oſculo, imponebat. At illa viciſſim, dato oſculo, veſtem illius, iam loti atque denudati, induebat. Hinc ſeſe mutuo malis

Aurea mala decem miſi, cras altera mittam. *Acontius* apud *Ouid.* ad pedes Cydippae malum deuoluit, carmine quodam inſcriptum. *Ariſtoph.* in Nubilis: Μήλῳ βληθεὶς ὑπὸ πορνίδιος, *a ſcorto malo percuſſus.* Hic interpres adſcribit, malum amoris eſſe ſymbolum. Quod genus pomi ſemper in deliciis habitum, quod natum videtur vel ex natura ipſius, et pulchritudine, qua aliis praeſtat: vel ex tutela, quia ſub praeſidio Veneris eſſe perhibetur. Quod ad primum attinet, ſatellites apud Perſas regii μηλοφόροι, quaſi maligeri dicas, dicebantur, quod geſtarent in haſtis mala aurea: neque hi ſolummodo ad praeſidia comparati, ſed et ad delicias erant. Veneri malum eſſe ſacrum apud omnes in confeſſo. *Scholiaſt. Ariſtoph.* Τὸ μῆλον ἀφροδίτης ἐϛὶν ἱερὸν, malum eſt ſacrum veneri. Mala, teſte *Artemidoro* lib. 1. c. 85. in ſomnis rei venereae fruitionem portendunt, et in tutela ſunt Veneris, cum inquit: Ταῦτα ἀνάκειται τῇ ἀφροδίτῃ. *Pauſanias* libr. 2. Veneris adducit ſimulacrum Canachi opus, quae altera manu papauerum capita, altera malum tenebat, τῶν χειρῶν δ᾽ ἔχει τῇ μὲν μήκωνα, τῇ δὲ ἑτέρᾳ μῆλον, *Philoſtratus* ἐν εἰκόσιν, Amorum iconem explicans, inter ſe malis ludentium, eo ſymbolo ſignificari

σαν,[12]) διακρίναντες τὰς κόμας, καὶ ἡ μὲν εἴκασεν αὐτοῦ τὴν κόμην, ὅτι μέλαινα, μύρτοις· ὁ δὲ, μήλῳ τὸ πρόσωπον αὐτῆς, ὅτι λευκὸν καὶ ἐνερευθὲς[13]) ἦν. Εδίδασκεν αὐτὴν καὶ συρίττειν, καὶ ἀρξα-

ficari amicitiam mutuam, et reciprocum ſtudium, ſcribit, his verbis: οἱ μὲν διὰ τοῦ μήλου παίζοντες πόθου ἄρχονται, ὅθεν ὁ μὲν ἀφίησι φιλήσας τὸ μῆλον, ὁ δὲ ὑποδέχεται ταῖς χερσὶ, δῆλον ὡς ἀντιφιλήσων εἰ λάβῃ. *Lucian.* in dial. meretr. Ioeſſ. Pyth. et Lyſ. τέλος δὲ τοῦ μήλου ἀποδακὼν, εὐστόχως τοῦτο εἰς τὸν κόλπον αὐτῆς προσηκόντισας, poſtremo autem etiam demorſo malo, apte idem in ſinum eius iaculabaris. Eundem hunc ritum etiam *Theocritus* tangit, Idyll. 5.

Βάλλει καὶ μάλοισι τὸν αἰπόλον ἁ Κλεαρίστα.

Et Idyll. 6.

Βάλλει τοι πολύφαμε τὸ ποίμνιον ἁ γαλάτεια,
Μάλοισιν, δυσέρωτα τὸν ἄνδρα καλεῦσα.

Petit caprarium etiam malis Clearista.
Petit tibi Polypheme gregem Galatea,
Malis, difficilem amatorem caprarium hominem vocans.

IDEM.

Vide, quae ſupra n. 3. notaui. BODEN.

[12]) Τὰς κεφαλὰς ἀλλήλων ἐκόσμησαν, διακρίναντες τὰς κόμας] *Apuleius* libr. 2. Aſin. diſtringere τὸ διακρίνειν nominat. Tanta denique eſt capillamenti dignitas, vt quamuis auro, veſte, gemmis, omnique caetero mundo exornata mulier incedat, tamen niſi capillum diſtrinxerit, ornata non poſſit videri. *Plut.* in problemat. διὰ τί τῶν γαμουμένων αἰχμῇ δορατί οὐ τὴν κόμην διακρίνουσιν; cur nuptarum comam diſcriminant haſtae cuſpide. Obeunt hic ornatricum munus Daphnis atque Chloe: quippe ancillarum erat crines diſponere, edoctarum certis magiſtris ad hoc miniſterium, velut artificium l. 65. §. 3. ff. de legat. 3. vocantur dicta lege ornatrices. Alias appellantur, teſte *Cuiacio* libr. 11. obſeru. c. 16. ciniflones

malis petebant, atque diſcriminantes comam, inuicem capita adornabant ſibi. Illa caeſariem illius, vtpote colore nigricantem, myrteis baccis: hic illius faciem, candidam, et rubore quodam tinctam, cum malo

ſtiones. De id genus foeminis *Galenus* de theriaca ad Piſonem ita ſcribit: αὗται δὲ ἦσαν αἱ πρὸς τὸ κάλλος αὐτῆς εἰς κόσμον τῦ σώματος ὑπηρέτεῖν ἡρμοσμέναι. ἡ μὲν ἀναπλέκουσα τὰς τρίχας εὐπρεπῶς. *Iulian.* in Caeſar. ὀψοποιῦ καὶ κομμωτρίας βίον ἔχων, qui conuiuiorum inſtructoris, et exornandae comae artificis, vitam agis. Eiuſcemodi ornatrices Graeci κομμωτρίας appellabant. *Heſych.* κομμώτρια κοσμῦσα τὰς τρίχας. Dicuntur etiam ψεκάδες, ἀπὸ τῶν ψεκάδων, a guttis et aſperginibus crebris. *Polluci* dicuntur κομωταὶ, et κεροπλάσται. Talis erat Cypaſſis Ouidiana, ſerua Corinnae, de qua ille:

Comendis in mille modos perfecta capillis,
Comere, ſed ſolas digna, Cypaſſi, deas.

Talis liberta illa, cuius mentionem facit *Sueton.* in Claud. Haec matris meae liberta, et ornatrix fuit. At Daphnis et Chloe, qui mutuum ornabant capillos, affectataeque comae neſcii, ornatricibus non egebant illis. MOLLVS.

Conf. Ill. *Trilleri* Obſeruat. Critic. Cap. XV.

BODEN.

13) Ενερευθὲς] Rubenti quid affine eſt, et a flauo rubrum. Imo remiſſam rubedinem indigitat, quem eſſe colorem optimi ſanguinis, ſunt e medicis, qui ſcribant, vt *Actuarius* libro de vrinis, cap. 4. Hanc enim vim particula ἐν habet in hac et ſimilibus dictionibus: non enim otioſa eſt, neque intendit ſignificationem, ſed potius imminuit. *Dioſcor.* libr. 7. de veneno araneorum: ὁ τόπος, ait, ἐνερευθὴς φαίνεται· quod ſtatim ipſe interpretatur, μετρίως ὑπέρυθρος.

MOLLVS.

De hac voce *Caſaub.* ἐ

 πάνυ

ἀρξαμένης ἐμπνεῖν,[14]) ἁρπάζων τὴν σύριγγα τοῖς χείλεσιν αὐτὸς τοὺς καλάμους ἐπέτρεχεν·[15]) καὶ ἐδόκει μὲν ἁμαρτάνουσαν διδάσκειν, εὐπρεπῶς δὲ διὰ τῆς σύριγγος τὴν Χλόην ἐφίλει.[16])

ΚΕΦΑΛ. ιβ΄.

Συρίττοντος δὲ κατὰ τὸ μεσημβρινὸν, καὶ τῶν ποιμνίων σκιαζομένων, ἔλαθεν ἡ Χλόη κατανυστάξασα. Φωράσας[1]) τοῦτο ὁ Δάφνις, καὶ καταθέμενος τὴν σύριγγα, πᾶσαν αὐτὴν ἔβλεπεν ἀπλήστως,[2]) οἷα μηδὲν αἰδούμενος, καὶ ἅμα καὶ αὐτῇ ἠρέμα·[3]) ὑπεφθέγγετο. Οἷοι καθεύδουσιν ὀφθαλ-

πάιν I. Anim. ad *Athen.* 20. videndus. *Theocrit.* Θαλυσ. Ω μάλοισιν ἔρωτες ἐρευθομένοισιν ὅμοιοι.

IVNGERM.

[14]) Εμπνεῖν] Similis amatoria calliditas eſt illa Clitophontis apud *Achillem Tatium*, in ore vulnus accepiſſe a quadam ape ſimulantis, vt eius labris ſua Leucippe admoueret, indeque ſuauia ipſe furari poſſet.

COLVMB.

[15]) Τοῖς χείλεσιν αὐτὸς τοὺς καλάμους ἐπέτρεχεν] *Calpurnius* Eclog. III, 55.

Ille ego ſum Lycidas, quo te cantante ſolebas
Dicere felicem, cui dulcia ſaepe dediſti
Oſcula, nec medios dubitaſti rumpere cantus,
Atque inter calamos errantia labra petiſti.

Vide *Barthium* ad h. l. qui ſimiles *Ariſtenaeti* locos laudat Lib. I, epiſt. 27. et Lib. II, epiſt. 5.

BODEN.

[16]) Εφίλει] V. ἐξεφίλει. P.

COLVMB.

[1]) Φωράσας] Male emendatur: ὁράσας. Eodem enim ſenſu *Heliodorus* L. II. φωράσας τὴν γυναῖκα.

BODEN.

[2]) Αὐ-

malo conferebat. Docebat illam etiam tibia canere, cui, auſpicanti inflare, eandem ereptam ipſemet ſuis percurrebat labiis: atque, dum videbatur errantem informare, admodum decore fiſtulae beneficio oſculabatur Chloen.

CAPVT XII.

At meridiem circiter, illo canente tibia, dum greges opaca teguntur vmbra, imprudens in ſomnum dilabitur Chloe; quo animaduerſo Daphnis, fiſtulaque depoſita, totam illam inexplebiliter contemplatur, vtpote nihil verecundans, tacitisque ſimul illam verbis affatur. Quales hi dormiunt oculi?

2) Αὐτὴν ἔβλεπεν ἀπλήστως] Libr. 1. Aeneid. *Virg.*

Praecipue infelix peſti deuota futurae,
Expleri mentem nequit, ardeſcitque tuendo
Phoeniſſa.

Catull. in Nuptiis Pelei:

Nec prius ex illo flagrantia declinauit
Lumina, quam toto concepit pectore flammam,
Funditus, atque imis exarſit tota medullis.

Vere hic valet, quod Graeci dicunt,

Γυναικὸς ὄμμα τοῖς ἀκμάζουσι βέλος.

Mulieris facies et oculus eſt iuuenibus ſpiculum.

Creſcit aſſidue ſpectando cura puelli.

Sanctus *Antioch.* Homil. 17. Ipſe enim vel adſpectus mulieris, telum eſt veneno lethali litum. *Anacreon.*

Νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον
Καὶ πῦρ καλή τις οὖσα.

Vincit ferrum et ignem formoſa mulier.

MOLLVS.

3) Ηρέμα] Lege κρύφα.

IDEM.

N. et V. κρύφα P.

COLVMB.

4) Δά-

p. 20. ὀφθαλμοί· οἷον δὲ ἀποπνεῖ τὸ στόμα· οὐδὲ τὰ μῆλα τοιοῦτον, οὐδὲ αἱ λόχμαι. ἀλλὰ φιλεῖν μὲν δέδοικα· δάκνει τὸ φίλημα τὴν καρδίαν, 4) καὶ ὥσπερ τὸ νέον μέλι, 5) μαίνεσθαι ποιεῖ· ἐκνῶ μὴ

4) Δάκνει τὸ φίλημα τὴν καρδίαν] *Achill. Tatius:* καὶ τὸ φίλημα μιχθὲν ἕπεται, καὶ βάλλει τὴν καρδίαν. Ac oſculum cum eo coniunctum ſequitur, atque cor ferit. *Moſchus* in Idyll. quod ἔρως δραπέτης inſcribitur.

Φεῦγε· κακὸν τὸ φίλημα, τὰ
χείλεα φάρμακον ἐντί.
Fuge: malum eſt oſculum,
ipſa labra ſunt venenum.
MOLLVS.

5) Καὶ ὥσπερ τὸ νέον μέλι μαίνεσθαι ποιεῖ] Mirum eſt, ita de melle loqui auctorem noſtrum; cum veteres in omni dulciario opere ſoleant vti melle, vti nunc nos ſaccharo, quod illis erat incognitum. Mellis enim condimento ſaporis gratiam palato parabant: et quae triſtioris erant et amarioris ſaporis, eo, quo minus homines offenderentur, condiebant, et imbibebant, et multa etiam inde panificia et potus concinnabant, vt recte *Virgilius* mel coeleſtia dona, *Plinius* diuinum nectar vocauerint. Graeci Cyrnios putarunt πολυχρονιωτάτους διὰ τὸ μέλιτι ἀεὶ χρῆσθαι, multum viuentes ob aſſiduum mellis vſum. *Hippocrates* ait: τὸ μέλι, ξὺν μὲν τοῖς ἑτέροις ἐσθιόμενον, καὶ τρέφει, καὶ εὐχροίαν παρέχει, mel cum caeteris ſumptum, et nutrit, et coloris bonitatem facit. Itaque quod hic in genere enuntiat, ad ſpeciem reſtringendum fuerit. Eſt etenim et mel tale, quod hominem furere facit. Quod *Strabo* μέλι μαινόμενον vocat. Putaui itaque aliquando pro νέον ſcriptum fuiſſe μαινόμενον. De hoc melle ita ſcribit *Strabo* lib. 12. οἱ δὲ ἑπτὰ κωμῆται, τρεῖς ποιμπηίου σπείρας κατέκοψαν, διεξιοῦσας τὴν ὀρεινὴν, κεράσαντες κρατῆρας ἐν ταῖς ὁδοῖς τοῦ μαινομένου μέλιτος, ὃ φέρουσι οἱ ἀκρέμονες τῶν δένδρων, πιοῦσι γὰρ καὶ παρακόψασιν ἐπιθέμενοι,

li? Quem os exhalat ſpiritum? certe non talem mala, non eum virgulta, ſed oſculum figere vereor: cor quippe mordet ſuauium, et inſtar recentis mellis furorem inducit. Nullus auſim, ne il-

μενοι, ῥᾳδίως διεχειρίσαντο τοὺς ἀνθρώπους. Septem pagani etiam tres Pompeii cohortes conciderunt, cum eae per montes iſtos iter facerent. Nam inſani mellis crateras eis propinarunt in itinere, quod arborum ſumma ferunt germina: eo poto iam mente abalienatos adorti facile interfecerant. Inſanioſum mel apud Macronas memorat *Xenophon*, quod qui copioſius ediſſent, et vomere, et excernere cogebantur, neque omnino ſtare poterant, et ad inſaniam adigebantur. Verba eius, quae exſtant, lib. 4. de expeditione Cyri: τὰ δὲ σμήνη πολλὰ ἦν αὐτόθι, καὶ τῶν κηρίων ὅσοι ἔφαγον τῶν στρατιωτῶν πάντες ἄφρονές τε ἐγίγνοντο καὶ ἤμουν, καὶ κάτω διεχώρει αὐτοῖς, καὶ ὀρθὸς οὐδεὶς ἐδύνατο ἵστασθαι, ἀλλ᾽ οἱ μὲν ὀλίγον ἐδηδοκότες, σφόδρα μεθύουσιν ἐῴκεσαν οἱ δὲ πολὺ μαινομένοις. Graeci quoque referente *Diodoro* lib. 12. e Babylone redeuntes, cum in agrum Colchorum deſcendiſſent, ibique ingentem alueariorum per ea loca multitudinem conſpexiſſent, et fauos multo melle redundantes ad vſum eripuiſſent, guſtaſſentque, in quendam incredibilem caſum inciderunt. Nam deglutito mellis liquore repente in dementiam verſi, humique mox proſtrati, extinctis ſimiles videbantur: cumque multos dulcedo ad edendum traxiſſet, breui creuit proſtratorum eadem cauſa numerus. etc. Quin ergo pro νέον, quid obſtat, quo minus legatur ποντικὸν, vel μανικόν. IDEM.

Locus mirus et vbi mihi non, quod dicitur, aqua, ſed res ipſa haeret. Mel quidem bilem augere ex *Plin.* L. XXII, c. 24. noui, vt et in Ponto apud gentem Sannorum mel naſci, quod

μὴ [6]) καὶ Φιλήτας αὐτὴν ἀφυπνίσῃ. Ὦ λάλων τεττίγων, οὐκ ἐάσουσιν αὐτὴν καθεύδειν μέγα ἠχοῦντες· ἀλλὰ καὶ οἱ τράγοι τοῖς κέρασι παίουσι μαχόμενοι· ὦ λύκων ἀλωπέκων δειλοτέρων, οἳ τούτους οὐχ ἥρπασαν. Εν τούτοις ὄντος αὐτοῦ λόγοις, τέττιξ φεύγων χελιδόνα θηράσαι θέλουσαν, [7]) κατέπεσεν εἰς τὸν κόλπον Χλόης· καὶ ἡ χελιδὼν ἑπομένη ἐπ' ἐκείνῃ, [8]) τὴν μὲν οὐκ ἠδυνήθη λαβεῖν, ταῖς δὲ πτέρυξιν ἐγγὺς διὰ τὴν δίωξιν γενομένη, τῶν παρειῶν αὐτῆς ἥψατο. Η δὲ οὐκ εἰδυῖα τὸ πραχθὲν,

quod ab inſania quam gignit μαινόμενον vocant, ex eodem L. XXI. c. 13. Meminit et *Strabo* L. XII. μέλιτος μαινομένης et *Diod. Siculus* et *Dioſcorides*. Non tamen ideo μαινόμενον pro νέον fuerit ſtatim reponendum. Nouum ſane mel μανιοποιὸν neminem dixiſſe vel ſcripſiſſe puto. Cl. *Rhodomannus*, quem honoris cauſſa nomino, coniiciebat forte leg. ποντικὸν μέλι ſeu νέον ἐν Πόντῳ μέλι etc. Id enim ad inſaniam certi temporis adigere: indicabatque de eo locum *Xenoph.* ἀναβασ. δ. fine. Audaciter etiam primo tentabam legere: κέντρον μελίττης μαίνεσθαι etc. quoniam ſupra ait Daphnis: τὸ δὲ φίλημα κέντρου μελίττης πικρότερον. Scias et τὸν θεῖον *Grotium* adprobare Cl. Rhodomanni, Ponticum interpretantis illud μέλι μαινόμενον, ſententiam. Meas igitur nugas ſuſtineo. IVNGERM.

Retinui τὸ νέον μέλι, quia Ponticum iſtud mel non, niſi nouum, fuit pernicioſum, quod ex *Plinio* patet L. XXI, c. 13. Mulſum tamen ex eo inueteratum, innocuum eſſe conſtat. BODEN.

[6]) Οκνῶ μὴ] V. ὀκνῶ δὲ μὴ P. COLVMB.

[7]) Φεύγων χελιδόνα θηρίσαι (lege θηράσαι) θέλουσαν.] Venantur inſecta hirundines, iisque victitant. Hinc *Plut.*

lam baſiando expergefaciam. O ſonoras cicadas, altum ſonando non dormire illam ſinentes! ſed vt capri, cornibus confligentes, ſtrepitum edunt. O lupos vulpibus magis ignauos, illos non rapientes! Interea dum haec faciebat verba, cicada fugiens captare volentem hirundinem, in Chloes incidit ſinum, illamque ſecuta, ſpe praedae excidit: ſed propius perſequendo accedens alis ſuis illius genas tetigit, quae ignara facti, altum clamans, e ſomno exiluit. At videns prope etiam-

 num

Plut. Sympoſ. 8. qu. 7. etiam inter cauſas ex *Ariſtot.* citat, cur Pythagoras in aedibus hirundinem haberi vetabat, nimirum quod cicadas venetur, quia hae Muſis ſunt ſacrae, et canorae. Ita *Plutarch.* σαρκοφάγος γὰρ ἐστι (nempe χελιδὼν) μάλιστα τὰς τέττιγας ἱερὰς καὶ μουσικὰς ὄντας ἀποκτίννυσι, καὶ σιτεῖται, καὶ πρόσγειος αὐτῆς ἡ πτῆσίς ἐστι, τὰ μικρὰ, καὶ λεπτὰ τῶν ζώων ἀγρευούσης, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης. Carniuora eſt enim hirundo, et maxime cicadas Muſis ſacras et canoras interficit, iisque veſcitur; propterque terram volitat, exigua vexans animalcula, vt ait *Ariſtoteles.* *Plinius,* libr. 10. cap. 24. Hirundinem ſolam auem ex iis, quae aduncos vngues non habent, carnibus veſci notat. Dicta eſt Grammaticis χελιδὼν a χείλη δονεῖν, quod labra agitet, vel quia χείλη οἰδαίνει, labra ei tumeant: vel potius χείλεσιν ᾄδει, labiis canat. In hanc auem fabulantur poetae Pandionis Athenienſis Regis filiam Prognem, nuptam Thracum regi Thereo, mutatam eſſe.

MOLLVS.

8) Ἑπομένη, adde ἐκείνῃ.

IDEM.

N. et V. ἐπ' ἐκείνῃ.

COLVMB.

Haec in editionibus deficien-

χθὲν. μέγα βοήσασα τῶν ὕπνων ἐξέθορεν. 9) Ἰδοῦσα δὲ καὶ τὴν χελιδόνα ἔτι πλησίον πετομένην, καὶ τὸν Δάφνιν ἐπὶ τῷ δέει γελῶντα, τοῦ φόβου μὲν ἐπαύσατο, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἀπέματτεν 10) ἔτι καθεύδειν θέλοντας. Καὶ ὁ τέττιξ ἐκ τῶν κόλπων ἐπήχησεν 11) ὅμοιον ἱκέτῃ χάριν ὁμολογοῦντι τῆς σωτηρίας.

ficientia ob Florentinum et Vrſini codd. ſuppleui.

BODEN.

9) Τῶν ὕπνων ἐξέθορεν] *Luc.* in dial. Cyclop. et Neptun. ὡς βαθὺν ἐκοιμήθης, ὦ τέκνον, ὃς οὐκ ἐξέθορες μεταξὺ τυφλόμενος. Vt alte dormiuiſti, fili, qui non exilieris interim, dum excoecaris. Alio loco addidit praepoſitionem, ἐκθορεῖν ἀπὸ τοῦ ὕπνου, e ſomno exilire.

MOLLVS.

10) Τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπέματτεν] Exprimit vere eorum geſtus, qui, ſomno excuſſi, oculos fricare amant.

IDEM.

11) Καὶ ὁ τέττιξ ἐπήχησεν] D. *Euſtathius* in Hexaem. οἱ δὲ τέττιγες ἐν ἐπομβρίᾳ γίνονται, ἡσυχάζουσι δὲ καιρὸν, ἐπειδὴ τῇ δρόσῳ πήγνυνται· πλήττειν δὲ καὶ ᾄδειν τὸ πτερὸν αὐτῶν φάσκουσι. Cicadae imbre generantur, et obmuteſcunt, quando rore concreſcunt; earum alam et cantum, et ſtrepitum edere aſſeuerant. Hinc Cicadae inter inſecta ἐγκέλαδα numerantur, quod ſonoram edant vocem, quod Graecis dicitur τεττίζειν, id eſt ſtridere. *Theocritus* a ſono, quem emittunt, vocat λαλαγεῦντας. Idyll. 7. v. 139.

Τέττιγες λαλαγεῦντες ἔχον πόνον,

Cicadae canentes ſuſtinebant laborem, id eſt laborabant. Latini Cicadas dicunt fritinnire, auctore illo, cuius de Philomela extat carmen:

Et cuculus cuculat, fritinnit rauca cicada.

Adrianus Turnebus in ſuis ad *Varronem* de lingua latina commentariis, ait: Hirundo fritinnit ſuauiter; alii cicadam fritinnire, hirundinem trinſare aſſerunt.

Incre-

num volantem hirundinem, Daphnidemque illius riſu pauorem excipientem oculis abſterſis, etiamnum ſomno grauatis, vltra timere deſiit. Atque cicada inſtar ſupplicis gratias agentis de ſalute parta, ipſo e ſinu inſonuit. Iterum altum clamauit Chloe, riſit Daphnis: atque illam occa-

Increpare cicadas *Calpurnius* dixit, hoc eſt cum ſtrepitu, et ſonora voce in aliquem inſurgere. Cauſam, quare Cicadae canant, exponit *Ariſtot.* libr. de iuuent. et ſeneƈt. vita et morte, reſpirat. cap. 11. Videntur enim ex ratione illa ſcilicet membranarum elatione anhelare et refrigerari quodammodo, et lib. 4. de hiſtor. animal. c. 9. declarat modum huius ſoni: ait enim membranas illas ſpiritu interiori, non exteriori illiusque ſpiritus attritu ſonum edi. Τὰ μὲν ȣ̓̃ν ἔντομα, ȣ̓́τε φωνεῖ, ȣ̓́τε διαλέγεται, ψοφεῖ δὲ τῷ ἔσω πνεύματι, ȣ̓ τῷ θύραζε. ȣ̓δὲν γὰρ ἀναπνεῖ αὐτῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν, βομβεῖν, οἷον μέλιττα, καὶ τὰ πτηνὰ αὐτῶν· τὰ δὲ, ᾄδειν λέγεται, οἷον οἱ τέττιγες. πάντα δὲ ταῦτα ψοφεῖ τῷ ὑμένι ὑπὸ τὸ ζῶμα, ὅσοι διῄρηται, οἷον τὸ τῶν τεττίγων γένος τῇ τρίψει τȣ̃ πνεύματος. Ideoque ad hoc, vt canant, neceſſe eſt, vt ſint praecinƈtu diuiduae, et ſub ſepto tranſuerſo diſſeƈtum eſſe illis, ſiue maiores ſint, ſiue minores: nam non diuiduis, et quibus non eſt ſciſſum, mutae ſunt omnino. Dorſo illas reſonare ſcripſit *Horus* libr. 2. cap. 55. ȣ̃τος γὰρ διὰ τȣ̃ ςόματος ȣ̓ λαλεῖ, ἀλλὰ διὰ τῆς ῥάχεως φθεγγόμενος καλὸν μέλος ᾀείδει. *Aelianus* de hiſtor. animal. lib. 1. cap. 20. Τὰ μὲν ἄλλα τῶν ἰνδικῶν ὀρνέων εὔςομεῖ, καὶ τῇ γλώττῃ φθέγγεται δίκην ἀνθρώπȣ. οἱ δὲ τέττιγες κατὰ τὴν ἰξὺν εἰσι λαλίςατοι. *Proclus Diadochus* arbitrabatur ex alarum ſolo attritu cantum cicadarum prouenire, cum inquit: ὁ τέττιξ ὑπὸ ταῖς πτέρυξι τρίβων ἑαυτὸν, καὶ ἦχον ἐκπέμπων, cicada

p. 21. ρίας. Πάλιν ὖν ἡ Χλόη μέγα ἀνεβόησεν· ὁ δὲ Δάφνις ἐγέλασε. Καὶ προφάσεως λαβόμενος, καθῆκεν αὐτῆς εἰς τὰ ςέρνα τὰς χεῖρας,[12] καὶ ἐξάγει τὸν βέλτιςον τέττιγα, μηδὲ ἐν τῇ δεξιᾷ σιωπῶντα. Η δὲ ἥδετο ἰδῦσα,[13] καὶ ἐφίλησε λαβῦσα,[14] καὶ αὖθις ἐνέβαλλε τῷ κόλπῳ λαλῦντα.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

Ετεριψεν αὐτὺς τότε[1]) φάττα βυκολικὴ[2]) ἐκ τῆς ὕλης φθεγξαμένη. Τῆς Χλόης ζητύσης μαθεῖν

ſub alis ſemet atterens, atque vocem ſiue ſtrepitum emittens. IDEM.

[12]) Καθῆκεν αὐτῆς εἰς τὰ ςέρνα τὰς χεῖρας] In ſinum illius demiſit manus; vel illius pectori manus admouit. Sunt hae merae amantium ineptiae, atque nugae; videlicet inuadere baſiolis amatas, illas improba tractare manu, implere lactentibus papillis manus, easque in ſinum demittere, *Ouid.* 1. Amor.

Forma papillarum, quae fuit apta premi.

Lucian. in dial. meretric. καὶ περιέβαλλον, καὶ τὺς μαςὺς ἔθλιβον, et implexabantur, et papillas premebant. Apud *Plaut.* in Pſeud. papillarum horridularum oppreſſiunculae. *Terent.* in Heaut. Vidin' ego te modo manum in ſinum huic meretrici inſerere? IDEM.

[13]) Ηδετο ἰδῦσα] Haec figura antiquis dicebatur παρήχησις, quae definitur Hermogeni, figura continens ὀνόματα ὅμοια μὲν ἠχῦντα, διάφοραν δὲ δήλωσιν ἔχοντα. Recentioribus παρανομασία, ſiue adnominatio vocatur: quando dictio, literae, aut ſyllabae alicuius commutatione, ſignificatione quoque commutatur. Tale ςῆμα eſt: μαιμήσεταί τις μᾶλλον, ἢ μιμήσεται, quod *Plinius*

occaſionem nactus, manu ſuo pectori illius admota, optimam illam cicadam, nequedum in dextera intra ſilentium ſeſe continentem, eduxit: qua conſpecta admodum delectabatur, apprehenſamque deoſculata, iterum ſinu ſuo excipit ſonantem.

CAPVT XIII.

Oblectauit illos etiam palumbes paſtoralis e ſylua canendo. Quaerentem autem Chloen quidnam

nius XXXV, 9. retenta eadem figura, enunciauit hoc modo: inuiſurum aliquem facilius, quam imitaturum. Haec ſententia fuit Apollodori Pictoris Athenienſis. IDEM.

Nota παρήχησις, vt et inferius: ἡ δὲ ἥδε ταῖς ἀηδόσιν ἐρίζουσα, et ἐπὶ πολὺ λυπεῖν οὐ θέλουσα. De hac figura eiusque ſpeciebus latiſſime *Euſtathius* agit in primum Iliad. et *Hermog.* περὶ εὑρεσ. tom. 4. περὶ παρηχήσεως. (Reliqua *Mollus* habet.) COLVMB.

14) Ἐφίλησε καὶ λαβοῦσα] V. ἐφίλησε λαβοῦσα. IDEM.

Forte pro καὶ λαβοῦσα legendum καταλαβοῦσα, vt in editione Pariſ. BODEN.

1) Τότε] In Iungermanni, vt et Columbanii editionibus legebatur πότε, quod mendum ope Florentini codicis et Vrſiniani eluendum. IDEM.

N. et V. τότε P. et mox pro βουκολικὸν N. et V. βουκολικὴ P. COLVMB.

2) Φάττα βουκολικὴ] Habebatur noſtro in codice βουκολικόν. Itaque ſi quis hoc ipſum retinendum eſſe contendat, non magnopere refragor, verteſque carmen paſtorale: quemadmodum ferale dicimus carmen. Inter caeteras aues, quae ſuo cantu

θεῖν 3) ὅ, τι λέγει, διδάσκει αὐτὴν ὁ Δάφνις μυθολογεῖν 4) τὰ θρυλλούμενα. „Ην παρθένος, 5) παρ„θένε, ὡς σὺ, οὕτω 6) καλὴ, καὶ ἔνεμε βοῦς πολλὰς „οὕτως ἐν ἡλικίᾳ. 7) ἦν ἄρα καὶ ᾠδικὴ, καὶ ἐτέρ„ποντο αἱ βόες αὐτῆς τῇ μουσικῇ, καὶ ἔνεμεν οὔτε „καλαύροπος πληγῇ, οὔτε κέντρου προσβολῇ· ἀλ„λὰ καθίσασα ὑπὸ πίτυν, καὶ ϛεφανωσαμένη „πίτυϊ, ᾖδε πᾶνα καὶ τὴν πίτυν. Καὶ αἱ βόες τῇ „φωνῇ παρέμενον. Παῖς οὐ μακρὰν νέμων βοῦς, καὶ „αὐτὸς καλὸς, ᾠδικὸς ὡς ἡ παρθένος, φιλονεικήσας 8) πρὸς

cantu paſtores oblectare ſolent, palumbes recenſeri ſolent. *Virg*. Ecl. I. verſ. 58.

Nec tamen interea raucae,
tua cura, palumbes.
Nec gemere aeria ceſſabit
turtur ab vlmo.

Dicta φάσσα a φάζω occido, quod obnoxia occiſioni. *Athenaeus* libr. 9. c. 11. ex Ariſtotele tradit, quod quinque ſint columbarum ſpecies, περιϛερὰ, οἰνὰς, φὰψ, φάσσα, τρυγὼν, columba, vinago, palumbes minor, vulgo Biſet, palumbes maior, vulgo Ramier, ita *Dalechampius*. *Euſtat*. in Hexaem. de hac aue ita ſcribit: αἱ δὲ φάσσαι οὐκ ἔνθα τίκτουσιν ἐπωάζονται, ἀλλὰ μεταϛᾶσαι διὰ τὸ πλῆθος τῶν θηρευτῶν εἰς ἕτερον τόπον ἐκτρέφουσι τοὺς νεοττούς. καὶ ἐπειδὰν αἴσθονται εἰς θήραν ἀφιγμένους τινὰς, τῶν νεοττῶν ἀνίπτανται, καὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων σπουδὴν εἰς ἑαυτὰς περισπῶσι, καιρὸν φυγῆς τοῖς νεοττοῖς παρέχουσαι, καὶ ἐκφυγόντων τῶν νεοττῶν, μάλα θαρσαλέως σὺν τοῖς νεοττοῖς, ἀπάρασαι, αἰθεροβατοῦσιν. Palumbes non, vbi pariunt, pullationem faciunt, ſed multitudine venatorum, locis mutatis, alibi pullos nutriunt; vbi venatores fuerint odoratae, ante pullos excurrentes euolant, et in ſemet venatorum impetum, et ſtudium conuertunt, interim pullos, fuga parata, tutan-

nam auis caneret, docet hanc vulgo celebratam decantare fabulam. Virgo erat, mea virgo, vt tu, admodum formoſa, tibique par aetate, quae multas paſcebat vaccas. Erat profecto et illa admodum canendi perita, impenſeque illius modulatione delectabantur boues, adeo vt non regeret illam pedi plaga, aut vllo ſtimuli ictu; ſed ſub pino ſedens, pineaque cincta fronde, Pana atque Pinum cantu celebraret, eoque delinitae vaccae ab illa nunquam diſcederent. Iuuenis non longo illinc interuallo paſcens boues,

tutantur, quibus in fugam datis, audacter volatus eorum matres proſequutae, ſublimi aeri ſe committunt. Vtrum ſeſe ita res habeat, nec ne, nos in medio relinquimus.

MOLLVS.

3) Χλόης ζητούσης μαθεῖν] Φιλόμυθον γάρ πως τὸ μὲν γυναικῶν γένος, ait *Tat.* L. V. vbi itidem Leucippe Philomelae et Terei depictas fabulas videns, quaerit ex Clitophonte τί βούλεται τῆς εἰκόνος ὁ μῦθος;

IVNGERM.

4) Μυθολογεῖν] In Pariſ. pro coniectura μυθολογῶν, quod idem fere eſt.

BODEN.

5) Ην παρθένος] Απορνίθωσις palumbis.

IVNGERM.

6) Παρθένε, ὡς σὺ] Verba: ὡς σὺ aberant a textu, reperiebantur vero in vtraque verſione tam Iungermanni, quam Molli, nec minus in Vrſiniano codice, quare textui inſerenda putaui.

BODEN.

V. παρθένε (ὡς σὺ) οὕτω. P.

COLVMB. IVNG. MOLL.

7) Εν ἡλικίᾳ] Niſi malis legere ἐν ὕλῃ, in ſylua.

MOLLVS.

N. et V. ὕλῃ. P.

COLVMB.

8) Φιλονεικήσας πρὸς τὴν] V. φιλονεικήσας τὴν. P.

COLVMB.

9) Τῇ

ἴσως μὴ δοκοῖεν βάρβαροι, προσέχον τοῖς ἀγροῖς· καὶ ἐκβάντες σὺν μαχαίραις καὶ ἡμιθωρακί-
οις

appellata. Quia tricenarius numerus ἡμιόλιος eſt vicenarii. Si quae onerariae remis agebantur, eae non plures quam vicenos habuerunt, et εἰκόσοροι ideo appellatae. Quo plures autem remos haberet nauis, eo neceſſario longior erat. Ideo et πεντηκόντορος longae nomen meruit. Media inter vtramque, id eſt, inter πεντηκόντορον et εἰκόσορον fuit ea, quae dicebatur τριακόντορος, atque ἡμιολία. Non tam longa erat, quam πεντηκόντορος, longior εἰκοσόρου, leuiorque et agilior, quia pluribus remis incitabatur. *Thucyd.* libr. 4. τριακόντορον inter piratica nauigia recenſet. Veteres quoque Grammatici ἡμιολίαν piraticae genus eſſe interpretantur. *Suidas*, ἡμιολίοις, πειρατικοῖς πλοίοις. Auctor incertus apud eundem, et forſean *Polybius*. λῃσταί τινες εἰς πολυχειρίαν καὶ πειρατικαῖς ἡμιολίαις τῇ λακωνικῇ προσενεχθέντες εἰς τὰ χωρία ἐσωσάμενοι λεῖαν ἀπήγαγον. Latrones quidam magna manu, et piraticis nauigiis ad Laconicam appulſi, in agros irruptione facta, praedam abegerunt. Non igitur dubium eſt ex his, quae diximus, quin τριακόντορος et ἡμιολία idem ſit nauigii genus, quo vt plurimum piratae vti conſueuerant. Non enim longis nauibus, quales erant πεντηκόντοροι vtebantur, nec rurſus onerariis, quales εἰκόσοροι, quia tardiores erant, vtpote paucioribus impulſae remis. Aptiſſima forma videtur fuiſſe praedas in mari agentibus τριακόντορος, ſiue tricenis remis acta, quia breuior eſſet, et velocior εἰκοσόροις, quae vſitatiſſima ſpecies fuit onerariarum remis inſtructarum, ideo et τριακόντορος, ἡμιολία dicta eſt τῆς εἰκοσόρου. Plura vide apud praedictum D. *Salmaſium* et *Bayſium*. At Clariſſimus D. *Ioannes Schefferus* in erudito atque ſtu-

pendo

viderentur, appulere agros, atque e mari exeuntes, inſuper gladiis accincti, et dimidiatis armati thoracibus,

pendo ſcripto de militia nauali, libr. 2. c. 2. negat Hemiolas eſſe triacontoros, cum *Heſychius* clare dicat, ἡμιόλιον πλοῖον μικρὸν, Hemiolam paruum nauigium; et *Appianus* μικροῖς σκάφεσι περιπλέοντες, paruis ſcaphis circumnauigantes, deinde addens ἐκαρποῦντο τὴν θάλασσαν μυοπάρωσι, καὶ ἡμιολίαις, quaeſtum faciebant e mari, myoparonibus ac hemiolis. At Triacontoros μικρὰς σκάφας, aut μικρὰ πλοῖα, id eſt paruas ſcaphas et nauigia uocari, nuſpiam ſe obſeruaſſe ait. Quod vt firmius perſuadeat, profert verba *Arriani*, quae extant init. VI. Expedit: Παρεσκευάσθησαν αὐτῷ ἐπὶ τοῦ ὑδάσπου ταῖς ὄχθαις πολλαὶ μὲν τριακόντοροι καὶ ἡμιόλιοι, πολλὰ δὲ ἱππαγωγὰ πλοῖα. Parauerunt ei ad Hydaſpis ripas multas triacontoros, et hemiolas, multas etiam hippagines. *Vulcanius* reddidit biremes, ſecutus *Heſychium*, qui inquit, ἡμιολία, ἡ δίκροτος ναῦς, hemiola eſt dicroton, vel biremis. Sed exiſtimo plane *Heſychium* minimam nauiculam intelligere, quae binis remis a ſingulis, inquit Cl. *Schefferus*, ampherum more agitatur. Non quaſi omnes fuerint eiuſmodi, ſed quia aliquae ex iis, quae ſic agerentur, ordinibus certe binis intelligere non potuit: ſed διηρημιολία potius fuit eo modo ſtructa, ſicut τριηρημιολία, id eſt Hemiola cum duobus ordinibus: quae praeter caetera, in eo quoque differebat a biremibus, quod nec tam longa eſſet, nec tot remis ageretur, quemadmodum et τριηρημιολία talis fuit, ſed cum tribus ordinibus. Haec D. *Schefferus*, quem vide dicto capite. *Bayſius* dicit eſſe genus nauigii, quod a puppi ad malum vſque binis remis, a malo ad proram vnico agitatur, cuiuſmodi ſunt, quas hodie fuſtas vocamus. MOLLVS.

οις 3) κατέσυρον πάντα τὰ εἰς χεῖρας ἐλθόντα· οἶνον ἀνθοσμίαν, 4) πυρὸν ἄφθονον, μέλι ἐν κηρίοις, ἤλασάν τινας καὶ βȣ̃ς ἐκ τῆς Δόρκωνος ἀγέλης. Λαμβάνȣσι καὶ Δάφνιν 5) περὶ τὴν θάλατταν ἀλύοντα. 6) ἡ γὰρ Χλόη βραδύτερον 7) ὡς κόρη

3) Ημιθωρακίοις] Ημιθωράκιον, dimidiatus thorax. *Poll.* libr. I. περὶ ὅπλων ὀνομάτων. Ιάσων δὲ ὁ Θετταλὸς, καὶ ἡμιθώρακια προσεξεῦρε, Iaſon ille Theſſalus etiam dimidiatas loricas inuenit. Erat ſimile quiddam hodierno pectorali, ſed minus longum, et aequabiliter quadrum, quod Romani pectorale vocabant, a re, et vſu, quod pectori tegendo eſſet inuentum. Ima ventris ſatis ſcutum muniebat. Hoc genus *Polyaenus* etiam ἡμιθωράκια appellat, h. e. ſeniloricas. *Pauſanias* veterum et homericas loricas deſcribens: duae, inquit, erant aereae partes, illa quidem pectori apta, haec vt dorſo tegmen eſſet. Vocabant et Gyala, ſiue caua, et curua, a forma. Illam antrorſum, hanc retrorſum induebant. Deinde fibula vtramque iungebant. In vtroque item latere loricas illas fibulae iungebant.

IDEM.

4) Οἶνον ἀνθοσμίαν] Ανθοσμίας οἶνος, vinum eſt florum odorem habens, odoriferum, odoratum, compoſ. ex ἄνθος, flos, et ὀσμὴ, odor. *Heſych.* Ανθοσμίας οἶνος· εὔπνȣς, ἢ ἄνθος ἔχων. *Suidas:* ἀνθοσμίας· εὐώδης οἶνος, εὔοσμος. ἀπὸ τȣ̃ τόπȣ Ανθοσμίȣ, ἢ ὡς ἀπὸ εἴδȣς ἀμπέλȣ· ἢ ὁ ἡδὺς, καὶ περίοσμος, καὶ ἀνθηρός. Vinum odoriferum, vinum odoratum, vel ab Anthoſmio loco ſic dictum, vel a vitis genere ſic adpellatum, vel ſuaue, vel quod valde ſuauem odorem habet, et floridum. *Ariſtoph.* in Ran. Διόνυσε πίνεις οἶνον ȣ̓κ ἀνθοσμίαν, Dionyſe, bibis vinum non anthoſmiam, i. e. non generoſum, non ſuaue. Alii exponunt illud *Ariſtophanis*, Dionyſe, florem vini vete-

bus, cuncta, quae in manus incidebant, diripiebant: nempe vinum odoriferum, magnam frumenti copiam, etiam mel, quod ſuis continebatur fauis. Abegerunt et boues nonnullas de grege Dorconis. Capiunt etiam Daphnidem indignantem, aegreque ferentem

veteris haud bibis, flores olens. Dicitur quis ἄνθεος ὀσδόμενος, *Xenoph.* apud Athen:

Εν κεράμοις ἄνθεος ὀσδόμενος,
In doliis flores olens.

Ad haec *Caſaubonus.* Quod vulgo Graeci anthoſmiam vinum appellabant, Xenophanes intellexit illo verſu apud *Deipnoſophiſtam:*

Μείλιχος ἐν κεράμοις ἄνθεος
ὀσδόμενος.

Euſtath. ad verſum hunc, qui exſtat Odyſſ. β.

Εν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιȣ̃
ἡδυπότοιο
Εστασαν, ἄκρητον, θεῖον ποτὸν ἐντος ἔχοντες.
Ibi vero dolia vini veteris
dulcis
Stabant, purum, diuinum
potum habentia.

ȣ̃ καὶ ἀπὸ σόματος σάμνων ἀνοιγομένων, ὄζει ἴων, ὄζει δὲ ῥόδων, ὄζει δ' ὑακίνθȣ ὀσμὴ θεσπεσία. Deinde addens τὸν δὲ τοιȣ̃τον, ὑπονοητέον ἀνθοσμίαν εἶναι. Cuius ab ore apertis doliis diuinus odor olet violas, roſas, et hyacinthum: cogitandum eſt tale eſſe anthoſmiam.

IDEM.

5) Καὶ Δάφνιν] V. καὶ τὸν Δάφνιν et ſtatim περὶ τὴν θάλατταν ἀλύοντα. V. ἀλύοντα περὶ τὴν θάλατταν.

COLVMB.

6) Αλύοντα] Indignantem, ita *Theodoretus* ἐν λόγῳ. 13. ἀλύοντα καὶ δυσχεραίνοντα, indignantem, aegreque ferentem moram. Alias exponitur nauſeo. *Plutarch.* in Anton. καὶ μεθ' ἡμέραν μὲν ὕπνȣς καὶ περιπάτȣ ἀλύοντος, ſomnos diurnos ac ambulationes nauſeantis. Alias vagor. Idem *Plut.* de Cleopatra: συνεπλανᾶτο καὶ συνηλήλυε, comitabatur per plateas, ac cum eo vagabatur. Laetor, apud *Sophoclem* ἐᾶτε μ' ὧδ' ἀλύειν, permittite me ſic laetari. Sum otioſus,

κόρη[8]) τὰ πρόβατα ἐξῆγε τοῦ Δρύαντος, φόβῳ τῶν ἀγερώχων ποιμένων. Ἰδόντες δὲ μειράκιον
p. 23. μέγα καὶ καλὸν, κρεῖττον τῆς ἐξ ἀγρῶν ἁρπαγῆς, μηκέτι μηδὲν εἰς [9]) τὰς αἶγας, μηδὲ εἰς τοὺς ἄλλους ἀγροὺς περιεργαζόμενοι,[10]) κατῆγον αὐτὸν εἰς τὴν ναῦν κλαίοντα καὶ ἠπορημένον, καὶ μέγα Χλόην καλοῦντα. Καὶ οἱ μὲν, τὸ πεῖσμα[11]) ἄρτι ἀπολύσαντες, καὶ τὰς κώπας[12]) ταῖς χερσὶν ἐμβαλόντες, ἀπέπλεον εἰς τὸ πέλαγος. Χλόη δὲ κατήλαυνε τὸ ποίμνιον, σύριγγα καινὴν

τῷ

ſus, ſecurus. *Plut.* in vita Anton. ἐν ταῖς περὶ κάνωβον καὶ ταφόσιριν ἀκταῖς ἀλύειν καὶ παίζειν μετ᾽ αὐτῆς, vt oſcitaret luderetque. In qua ſignificatione ſi quis hic ſumpſerit, non valde reluctor: nempe otioſum et ſecurum incedentem. Item errabunda et anxia mente afficior, inquietus oberro, quod etiam non incongruens huic loco fuerit. Auctor Etymologici duo huius verbi ἀλύω etyma tradit, quorum vnum eſt hoc, quod ſit ab ἀλῶ, id eſt, vagor, quod, qui anxii ſunt, vagari ſoleant. Alterum eſt, quod ἀλύω ſit ex λύω, et α priuatiuo, ſitque ἀλύω, quaſi ſolutionem malorum non inuenio, id eſt, rationem nullam inuenio, qua me exſoluam et liberem malis. MOLLVS.

7) Βραδύτερον τοῦ Δρύαντος] Tardius, quam Dryas, ſcil. ſolet. Vel tardius Dryantis oues eduxerat, et ſuas dele in verſione.

IDEM.

8) Κόρη] N. γυνή.

COLVMB.

9) Μηδὲν εἰς] V. Μηδὲν μηδὲ εἰς. P.
IDEM.

10) Περιεργαζόμενοι] V. περιεργασάμενοι. P.

IDEM.

11) Τὸ πεῖσμα] Πεῖσμα funis nauticus eſt. *Suid.* πείσματα τὰ ἀγκύρεια σχοινία. παρὰ τὸ πείθεσθαι δι᾽ αὐτῶν

τὴν

moram. Chloe enim, vtpote puella, tardius Dryante, agreſtium prae metu paſtorum, eduxerat oues. Hi cum vidiſſent iuuenem hunc procerum ac formoſum, ipſa rapina ex agris ablata praeſtantiorem, non vltra ſatagentes caprarum, aut aliarum in agris rerum, illum ad nauem plorantem, conſilii inopem, altaque voce Chloen clamantem, deduxerunt. Hi ilico, ſoluto fune, remisque manibus iniectis, in altum proueɦuntur. Interea Chloe gregem agebat, nouam fiſtulam allatura Daphnidi. At cum

vide-

τὴν ναῦν. Πείσματα ſunt anchorales funes, quibus nauium anchorae ligantur, ita dicti, quod per eos nauis nauris pareat. Nam eiuſmodi funibus retinetur, atque eorundem beneficio, veluti gubernatori paret. *Hom.* Ἀπέκοψα πείσματα, *Praecidi retinacula. Ouid.*

Lux erat, et querno ſoluunt a ſtipite funem.

Vocauit etiam retinacula, cum inquit: *Soluunt retinacula. Iulian.* Imper. in Caeſar. Σὺ δὲ αὐτοῦ τῶν ἐντολῶν ἔχου πεῖσμα, καὶ ὅρμον ἀσφαλῆ, ζῶντί τε σαυτῷ παρασκευάζων. Tu vero eius praeceptis obtemperato, illum tibi tutum retinaculum, ſtationemque, dum viuis, comparans. Hic πεῖσμα metaphorice non ſine venere ſumitur.

MOLLVS.

[12]) Τὰς κώπας] Ad remigationem pertinent tranſtra, remi, lora, pelles. Auctor *Pollux* libr. 1. c. 9. Remi perticae ſunt longiores, in latitudinem quandam deſinentes, quibus nauis vel impellitur, vel ſtabilitur. Poetae tonſas appellarunt, quod et *Iſidorus* firmat. Remi a remouendis, et tonſae a tondendis et decutiendis fluctibus. Etiam palmulas dixere. Graeci κώπας ab auctoribus, vt opinatur Doctiſſ. *Schefferus.* Copas enim eas inueniſſe ferunt. Alii tamen deriuant

τῷ Δάφνιδι δῶρον [13]) κομίζουσα. Ιδοῦσα δὲ τὰς αἶγας τεταραγμένας, καὶ ἀκούσασα τοῦ Δάφνιδος ἀεὶ μεῖζον αὐτὴν [14]) βοῶντος, προβάτων μὲν ἀμελεῖ, καὶ τὴν σύριγγα ῥίπτει· δρόμῳ δὲ πρὸς τὸν Δόρκωνα παραγίνεται δεησομένη βοηθεῖν. Ο δὲ ἔκειτο πληγαῖς νεανικαῖς συγκεκομμένος ὑπὸ τῶν λῃστῶν, καὶ ὀλίγον ἐμπνέων [15]) αἵματος πολλοῦ χεομένου. [16]) Ιδὼν δὲ καὶ τὴν Χλόην καὶ ὀλίγον ἐκ τοῦ πρότερον ἔρωτος ἐμπύρευμα λαβών· [17]) Εγὼ μὲν,

uant a κόπτω, ferio, tundo.

IDEM.

13) Σύριγγα καινὴν τῷ Δάφνιδι δῶρον] More amantium, qui muneribus amorem procreare conſeruareque conantur. Corydon etiam ſuo Alexidi dono offert fiſtulam, nec non capreolas, apud *Virg.* Eclog. I.

Eſt mihi, diſparibus ſeptem compacta cicutis,
Fiſtula.

Sic Eclog. 3. ait Damoetas miſſurum munera ſuae Veneri, videlicet, palumbes, Menalcas mala. *Theocrit.* Εἰδ. 5.

Κἠγὼ μὲν δωσῶ τᾷ παρθένῳ αὐτίκα φάσσαν.

Et ego mox virgini dabo palumbem.

Ouid. libr. 10. Metamorph. agens de Pygmalione, et virginis, quam amabat ille, ſtatua, ita canit:

Munera fert illi conchas, teretesque lapillos,
Et paruas volucres, et flores mille colorum.

IDEM.

14) Αὐτὴν] N. αὐτῇ.

COLVMB.

15) Ολίγον ἐμπνέων] Eodem, quo hic ſignificatu, hoc verbum ἐμπνέω ſumitur, in *Accſtid.* σμικρὸν ἐμπνέουσι ἔτι. *Plat.* in apologia Socratis: ἕωσπερ ἂν ἐμπνέω, *dum ſpiritus hos regat artus.* dum anima ſpirabo mea. lib. 2. de Repub. ἔτι ἐμπνέοντα, καὶ δυνάμενον φθέγγεσθαι.

MOLLVS.

16) Χεομένου] In quibusdam φερομένου. Sed meliores

videret capras perterritas, audiens Daphnidem ſemper magis magisque vociferantem, neglectis ouibus, fiſtulam proiicit, atque ad Dorconem curſu contendit, oratura, vt ſuppetias ferat. Ille vero grauibus plagis a praedonibus exceptus, aegreque ſpiritum, manante ſanguine, ducens, proſtratus iacebat; attamen viſa Chloe, ſcintillaque exigua priori ex amore ſuſcepta, mea Chloe, inquit, ego paulo poſt ſupremum explebo diem: nefarii enim me praedo-

res codd. hoc reiiciunt. BODEN.

N. et V. χεομένου. P. COLVMB.

Forſan: χεομένου. MOLLVS.

17) Εμπύρευμα λαβὼν] Eſt autem ἐμπύρευμα proprie carbo cineribus obrutus, ad accendendum ignem, quum opus eſt, relictus. *Suidas* vocat σπέρμα πυρὸς, λείψανον πυρός. (Falſo. *Suidas* interpretatur ἔναυσμα, σπέρμα πυρός. *Heſychius* autem λείψανον. Clarius exponit hanc vocem, probante *Küſtero*, Etymologus: Εμπύρευμα, κυρίως λείψανον πυρὸς ἐναπομεῖναν σποδιᾷ. καταχρηστικῶς καὶ ἐπὶ λειψάνου. BODEN.) Hic metaphorice pro exiguis amoris priſtini reliquiis. Pari *Nonnus* metaphora, σπινθῆρα ἐρώτων, amoris ſcintillam dixit. Hinc flamma, ardor, ignis, incendium, pariter Graecis ac Latinis, amatoria ſunt. *Virg.*

Heu furiis incenſa feror.

His dictis incenſum animum inflammauit amore.

Idem:

— Et caeco carpitur igni.

Ouid.

Interea tacitae ſerpunt in viſcera flammae.

Ioannes Chryſoſt. γυναῖκα φλέγουσαν λογισμὸν, foeminam vrentem rationem. *Horat.* libr. I. Car. 27.

— Venus

Non erubeſcendis adurit ignibus.

Ouid. in epiſt. Parid.

— Quis

μὲν, εἶπε, Χλόη τεθνήξομαι μετ᾿ ὀλίγον· οἱ γάρ με ἀσεβεῖς λῃσαὶ πρὸ τῶν βοῶν μαχόμενον, κατέκοψαν ὡς βοῦν. Σὺ δέ μοι καὶ Δάφνιν σῶσον,[18) κἀμοὶ

— *Quis namque abſconderet ignem?*

Maximian.

Certe difficile eſt abſcondere pectoris ignes.

Panditur et clauſo ſaepius ore furor.

Sed ſane poetis familiare vſque adeo eſt, ignem pro amore et venerea libidine ponere, vt putidum ſit exemplis id confirmare.

IDEM.

18) Ἐγὼ τεθνήξομαι μετ᾿ ὀλίγον, et paulo poſt, σοὶ δέ μοι vel σὺ δέ μοι καὶ Δάφνιν σῶσον] Videtur hic Longus Dorconi in vicinia mortis conſtituto vim aliquam vaticinandi aſſignare, poetarum aliorumque exempla ſecutus, qui neſcio quo conſenſu, vaticinia in vitae exitu, moribundis identidem tribuere. Apud *Hom.* Iliad. 16. Patroclus ab Hercule lethaliter percuſſus, et iam moribundus, mortem illi denuntiat.

Οὔ θην οὐδ᾿ αὐτὸς δηρὸν βέῃ ἀλλά τοι ἤδη,

Ἄγχι παρέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.

Non ſane, neque tu ipſe diutius viues, ſed tibi iam

Prope adeſt mors, et fatum violentum.

Hector etiam pari affectus fato ab Achille, diuinat fore, vt Paris ac Phoebus perdant Achillem. Apud *Calabrum.* lib. 6. Machaon percuſſori ſuo Eurypilo fatum praedicit. Polymeſtor apud *Euripidem* in Hecub. praediuinat Caſſandrae, atque Agamemnoni, vtrique infelicem obitum. Cum Eudemus, apud *Curtium*, libr. 3. iuſſu Darii, ad capitale ſupplicium abſtraheretur, vaticinabundus, et ne tum quidem ſuae libertatis oblitus: Habeo, inquit, paratum mortis meae vltorem, expetet poenas mei conſilii ſpreti ipſe, contra quem tibi ſuaſi. Tu quidem licentia regni ſubito mutatus, documentum eris poſteris; homines, cum ſe per-

nes pro bobus pugnantem, haud ſecus ac bouem percuſſerunt. Tibi, mihique Daphnidem ſeruato: meamque mortem vltum, illosque perditum ito.

 Meas

permiſere fortunae, etiam naturam dediſcere. *Iſocrates*, orator celeberrimus, nonageſimum iam annum ingreſſus, cum accepiſſet Athenienſes in Chaeronenſi pugna a Philippo Macedonum rege deuictos, quiritando Euripideum verſiculum recitauit, ad ſe ipſum referens:

Σιδώνιόν ποτ᾽ ἄςυ Κάδμος ἐκλιπών.

Sidonis vrbem Cadmus olim deſerens.

Quibus cum adieciſſet, fore, vt Graecia in ſeruitutem redigeretur, e vita deceſſit. Cuius vaticinii veritatem, rerum euentus comprobauit. Fortaſſis hac de cauſa morientibus praedicendi facultas tribuitur, quod animus moribundo corpore iamiam expediendus, ſenſuum vinculis liberandus, propinquiorque loco ſuae originis, creditur acutius intelligere, illa quae poſt hanc vitam ſequutura ſunt. Hinc *Cic.* libr. I. de Diuinat. affirmat, animam inſtante morte multo eſſe diuiniorem. Vide ſis *Spondan.* ad verſ. 852. Iliad. π. *Ioan. de la Cerda* ad verſ. Virg. 739. Aeneid. 10. Ibidemque loci *Germanum Valentem.* IDEM.

Hic auctor videtur Dorconi animam efflanti vaticinationem adfingere, veterum ſequutus opinionem, de qua *Euſtathius* in Il. π. COLVMB.

Σὺ δέ μοι καὶ Δάφνιν σῶσον] Vulgatae habebant: Σοὶ δέ μοι καὶ Δ. σ. Sed editionem ſequutus omnium primam, quicum Florentinus codex, nec non Vrſinianus, atque, vt videtur ex edit. Pariſ. vnus vel alter codd. regg. conſentiunt, reſtitui τὸ σὺ, quod vidi etiam *Iungermanno* placuiſſe, cuius tamen in editione legitur: σοὶ δέ μοι καὶ Δ. σ. Potes vero alio etiam modo huic mederi loco, transponenda par-

κἀμοὶ τιμώρησον, κἀκείνους ἀπόλεσον. Ἐπαίδευ-
p. 24. σα τὰς βοῦς ἤχῳ σύριγγος ἀκολουθεῖν,[19]) καὶ διώ-
κειν τὸ μέλος αὐτῆς κἂν νέμωνταί μοι[20]) μακράν.
Ἴθι δὴ[21]) λαβοῦσα τὴν σύριγγα ταύτην, ἔμπνευσον
αὐτῇ μέλος ἐκεῖνο, ὃ Δάφνιν ἐγώ ποτε ἐδιδαξάμην,
σὲ δὲ Δάφνις. τὸ δὲ ἐντεῦθεν τῇ σύριγγι
μελήσει καὶ τῶν βοῶν ταῖς ἐκεῖ. χαρίζομαι δέ
σοι καὶ τὴν[22]) σύριγγα αὐτὴν, ᾗ πολλοὺς ἐρίζων
καὶ

particula καὶ hunc in modum: Σοὶ δὲ καί μοι Δ. σ.

BODEN.

Τὸ μοι forte delendum: niſi potius legendum: σὺ δέ μοι καὶ, quod placet.

IVNGERM.

19) Ἐπαίδευσα τὰς βοῦς ἤχῳ σύριγγος ἀκολουθεῖν] Boues docui fiſtulae ſonum ſequi. *Calpurn.* Eclog. 4.

Experior calamos, here, quos mihi doctus Iolas
Donauit, dixitque: truces haec fiſtula tauros
Conciliat, noſtroque ſonat dulciſſima Fauno.

MOLLVS.

20) Νέμωνταί μοι] N. ποι.

COLVMB.

21) Ἴθι δή] Eſtque ἴθι hoc loco aduerbium hortandi. *Xenoph.* ἴθι οὖν ἐπισκεψώμεθα, agedum igitur conſideremus. *Plat.* libr. I. de Repub. ἴθι δὴ μετὰ ταῦτα τὸ δὲ σκέψαι, age hoc deinde conſidera, et perpende.

MOLLVS.

N. et V. ἴθι.

COLVMB.

22) Χαρίζομαι δὲ καὶ τὴν] Leg. χαρίζομαι δέ καί σοι τὴν σύριγγα. Dono tibi hanc tibiam. Verbum χαρίζομαι, teſte *Heſychio*, ſignificat, δράω τὰ κεχαρισμένα, facio, quae ſunt grata et accepta. Sed hoc loco ſignificat, dono, largior. Ita etiam apud *Moſchum* in Idyll. quod ἔρως δραπέτης inſcribitur.

Ἢν δὲ λέγῃ, λαβὲ ταῦτα, χαρίζομαι ὅσσα μοι ὅπλα
Μήτι θίγῃς, πλάνα δῶρα. τὰ γὰρ πυρὶ πάντα βέβαπται.

Si

Meas edocui vaccas tibiae ſonum ſequi, cantumque eius conſectari, quantumuis longe paſcentes. Agedum, tute, accepta hac fiſtula, eandem canito cantiunculam, quam egomet aliquando docui Daphnidem, te autem Daphnis. Reliqua curae erunt fiſtulae, et quae ſunt illic, vaccis: dono tibi et fiſtulam illam, qua contendens multos ſuperaui bubulcos ac caprarios. Tu vero pro hisce etiamnum ſuperſtitem oſculo

Si vero dixerit: cape haec, dono tibi haec arma, quaecunque mihi ſunt.
Ne quoque attigeris· fallacia dona ſunt, et igne omnia tincta.

Herodian. libr. 3. τῶν ἀναιρουμένων χαριζόμενος τὰς οὐσίας, dans, ſiue largiens facultates occiſorum. *Idem* lib. I. τῶν δὲ πλουσίων τὰς οὐσίας χαρίσασθαι ἐβούλετο, bona diuitum largiri volebat. Videtur inter paſtores moris fuiſſe, vt fiſtulam ſuam, qua canere ſolent, alicui ex maxime familiaribus, atque amiciſſimis in morte dono darent. Corydon apud *Virg.* ſe a moriente Damoeta fiſtulam accepiſſe iactat.

Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis
Fiſtula, Damoetas dono mihi quam dedit olim.
Et dixit moriens, te nunc habet iſta ſecundum.

Corydon apud *Theocritum* Idyll. 4. dicit, ſibi dono eſſe relictam fiſtulam.

— ἐπεί ποτε Πῖσαν ἀφέρπων,
Δῶρον ἐμίν νιν ἔλειπεν.

Quoniam ad Piſam abiens
Ipſam mihi dono fiſtulam reliquit.

Propterea forſan, quia magno in pretio ſemper atque ſemper fiſtula magiſtris pecorum fuit, quaque prae caeteris maxime rudior illa aetas, vtpote Panis praeſidis ſui inuento, delectabatur. *Hom.* Il. 6.

Οἱ δὲ τάχα προγένοντο, δύο δ᾽ ἅμα ἕποντο νομῆες,
Τερπόμενοι σύριγξι.

Illi vero cito procedebant, ducque ſimul ſequebantur paſtores,
Oblectantes ſeſe fiſtula.

Ideo *Plato* libr. 13. de Repub.

καὶ βȣκόλȣς ἐνίκησα καὶ αἰπόλȣς· σὺ δὲ ἀντὶ τȣ́των, καὶ ζῶντα ἔτι φίλησον, καὶ ἀποθανόντα κλαῦσον. Κἂν ἴδῃς ἄλλον νέμοντα τὰς βȣ̃ς, ἐμȣ̃ μνημόνευσον. Δόρκων μὲν τοσαῦτα εἰπὼν, καὶ φίλημα φιλήσας [23]) ὕστατον, ἀφῆκεν ἅμα καὶ τῷ φιλήματι καὶ τῇ φωνῇ τὴν ψυχήν. [24])

ΚΕΦΑΛ ιέ.

Η δὲ Χλόη λαβȣ̃σα τὴν σύριγγα, καὶ ἐνθεῖσα τοῖς χείλεσιν, ἐσύριζε μέγιστον ὡς ἐδύνατο· καὶ αἱ βόες ἀκȣ́ȣσι, [1]) καὶ τὸ μέλος γνωρίζȣσι, καὶ ὁρμῇ μιᾷ μυκησάμεναι, πηδῶσιν εἰς τὴν θάλατταν. Βιαίȣ δὲ πηδήματος εἰς ἕνα τοῖχον τῆς νεὼς γενομένȣ, καὶ ἐκ τῆς ἐμπτώσεως τῶν βοῶν κοίλης τῆς θαλάττης δια-

pub. lyram et citharam adſignat vrbibus: κατ᾽ ἀγρȣ̀ς τοῖς νομεῦσι σύριγγα, hoc eſt, paſtoribus in agris fiſtulam. *Sophocl.* in Philoctet.

Οὐ μολπὰς σύριγγος ἔχων,
Ὡς ποιμὴν ἀγροβότας.
Non fiſtula canens,
Velut paſtor agreſtis.

MOLLVS.

Ex Vrſiniano codice inſerui τὸ σοι, quod in editionibus deſideratur.

BODEN.

V. Δέ σοι καί. P.

COLVMB.

23) φίλημα φιλήσας] Haec loquendi ratio Atticis oppido quam familiaris eſt. *Lucian.* ὁ ἀττικώτατος, de his, qui merced. conduct. εἶτα δειπνῶν δεῖπνα θορυβώδη, praeterea tumultuoſa conuiuia agitans. Et ibidem paulo poſt: Τίνα ἄλλον ὁ μάταιος ἐμαυτῷ βιώσομαι βίον; quam tandem aliam mihi demens vitam viuam? *Hom.* μάχην ἐμάχοντο. *Apoll.* lib. 4. δῆριν δηρίσαντο. *Herod.* καμάτȣς κάμνειν. Id imitati Latini, dicunt: pugnare pugnam,

oſculo dignare, mortuumque deplora. Et vbi videris alium paſcentem boues, mei memento. Hiſce dictis, Dorconem, nouiſſimoque fixo oſculo, vna cum voce ac oſculo, vita deſtituit.

CAPVT XV.

Accepta fiſtula, Chloe, labiisque eadem admota, quanta poſſet, voce maxima canebat. Extemplo boues audiunt, cantum agnoſcunt, mugituque edito, vno eodemque impetu in mare deſiliunt. At violentiori ad alterum nauis latus ſaltu facto, lapſuque eo cauo diducto mari, nauis euer-

pugnam, viuere vitam.
MOLLVS.

24) Ἀφῆκεν ἅμα τὴν ψυχήν] Quod *Matth.* c. 27. §. 50. ἀφῆκε τὸ πνεῦμα dixit, emiſit animam. *Hom.* Il. χ. verſ. 467.
— ἀπὸ δὲ ψυχὴν ἐκάπυσσε.
Et animam exſpirauit.
IDEM.

1) Αἱ βόες ἀκούσι] Fuit in edit. *Molli* αἱ ἀκούσι, omiſſo vocabulo βόες, quod in plerisque reperi, atque ipſe Mollus in notis deſiderauit. BODEN.

Lege: καὶ αἱ βόες ἀκούσι.
MOLLVS.

Ne quis fidem talibus abroget, inueniet apud *Aelianum* L. VIII. περὶ ζω. c. 19. parem et geminam prorſus hiſtoriam de porcis, qui pariter ſuos raptores cum naui dedere peſſum. Eam et *Plin.* VIII, c. 51. breuiter ſic refert: *Compertum agnita voce ſuarii furto abactos merſo nauigio inclinatione lateris vnius remeaſſe.*
IVNGERM.

2) Καὶ

διαςάσης, ςρέφεται μὲν ἡ ναῦς, 2) καὶ τȣ̃ κλύδωνος συνιόντος, ἀπόλλυται. Οἱ δὲ ἐκπίπτȣσιν, ȣ̓χ ὁμοί-
p. 25. αν ἔχοντες ἐλπίδα σωτηρίας. Οἱ μὲν γὰρ λῃςαὶ τὰς μαχαίρας παρήρτηντο, 3) καὶ τὰ ἡμιθωράκια λεπιδωτὰ 4) ἐνεδέδυντο, καὶ κνημίδας 5) εἰς μέσην κνήμην ὑπεδέδεντο. Ο δὲ Δάφνις, ἀνυπόδητος ὡς ἐν πεδίῳ νέμων, καὶ ἡμίγυμνος, ὡς ἔτι τῆς ὥρας ȣ̓́σης καύμα-

2) Καὶ ἐκ τῆς ἐμπτώσεως — ὁ ναῦς] Melius cum *Iungermano* reddas: Exque caſu boum profundo mari dehiſcente, nauis vertitur. BODEN.

3) Οἱ μὲν γὰρ λῃςαὶ τὰς μαχαίρας παρήρτηντο] Ita *Lucian.* in Hercul. καὶ τὸν γωρυτὸν παρήρτηται, et pharetram ſuſpenſam ab humeris habet. MOLLVS.

4) Λεπιδωτὰ] Hae loricae ea propter ſquameae, ſiue hamatae ſunt dictae, quia ſquamis et laminis conſtabant; dicebantur quoque φολιδωτὰ, a ſquamis piſcium, vel ſerpentum. Atque eiuſcemodi loricae honeſtiorum virorum geſtamen erant. Iungebantur catenis ſquamae iſtae, quas etiam plumas vocabant Romani, vnde et lorica plumata dicta, cuius meminit *Maro* libr. II. Aeneid.

— *Quam pellis ahenis*
In plumas ſquammis auro conſerta tegebat.

Plumarium hoc opus attingit *Salluſtius*, cuius haec verba: Equis paria operimenta erant, quae lintea in modum plumae ferreis laminis adnexuerant. Hoc opus plumarium antiquis erat cognitum, laudatum, quodque in armatura ipſa imitabantur, a multiplici liciorum varietate πολύμιτον dictum. Sunt qui verſum *Hom.* 384. Il. τ. de plumario hoc opere capiunt, intellectumque volunt. Quod tamen ſecus eſt; quippe eo loco poeta Achillem inducit recentia a Vulcano fabrefacta explorantem arma,

euertitur, fluctibusque coeuntibus, perditur. Elabuntur vectores, non tamen eandem ſpem ſalutis habentes. Quippe praedones gladiis accincti, atque dimidiatis ſquamoſisque thoracibus induti, necnon ocreati ad media vſque crura erant. Daphnis autem, tanquam in ſolo paſcens, diſcalceatus, inſuper ſeminudus, vtpote illa anni tempeſtate

ma, an ſibi bene, apteque conuenirent. Quae ita affabre corpori Achillis quadraſſe ait, vt plumae pennaeque decent aues. *Plut.* in vita Luculli eiuſcemodi thoracis mentionem facit, quem hic noſter λεπιδωτὸν appellat, ille φολιδωτόν: θώρακα μὲν ἔχων ἀποςίλβοντα σιδηρῶν φολιδωτόν, habens thoracem ferreum ſquamis refulgentem. Hunc innuit *Silius* libr. 5.

Loricam induitur, tortos huic nexilis hamos
Ferro ſquama rudi permiſtoque aſperat auro.

Item *Virg.* lib. 11. Aeneid.

Cingitur ipſe ferens certatim in praelia Turnus,
Iamque adeo Rutulum thoraca indutus ahenis
Horrebat ſquamis, ſurasque incluſerat auro.

IDEM.

Notes hanc vocem ad emendandum *Symmachum* in Hexaplorum reliquiis 1. *Sam.* XVII. Quam enim Goliathi loricam *Aquila* recte φολιδωτὸν vocat, *Symmachus* inſcite ἀσπιδωτὸν dixiſſe creditur ab ipſo *Montefalconio:* Sed recte emendauit ex hoc ipſo loco λεπιδωτὸν *Io. Fr. Fiſcher* in proluſ. de verſionibus graecis V. T. litterarum hebr. magiſtris, ſub finem.

BODEN.

5) Καὶ κνημῖδας] Κνημὶς a κνήμη, tibia: eſt itaque tibiale, ocrea, tegumentum tibiae. Auctor numero multitudinis ex more veteri vtitur: quemadmodum *Maro* libr. 8. Aeneid. *Tum laeues ocreas.* Apud ſeculum prius vtrumque muniebant crus ocreis. At medio

καύματος.6) Εκείνους μὲν οὖν ἐπ᾽ ὀλίγον νηξαμένους τὰ ὅπλα κατήνεγκεν εἰς βυθόν· ὁ δὲ Δάφνις τὴν μὲν ἐσθῆτα ῥαδίως ἀπεδύετο, περὶ δὲ τὴν νῆξιν ἔκαμνεν, οἷα πρότερον νηχόμενος ἐν ποταμοῖς μόνοις, ὕστερον δὲ παρὰ τῆς ἀνάγκης τὸ πρακτέον διδαχθεὶς7) εἰς μέσας ὥρμησε τὰς βοῦς· καὶ δύο βοῶν κεράτων 8) ταῖς δύο χερσὶ λαβόμενος, ἐκομίζετο μέσος ἀλύπως καὶ ἀπόνως, ὥσπερ ἐλαύνων ἅμαξαν. Νήχεται δὲ ἄρα βοῦς, ὅσον οὐδὲ ἄνθρωπος· μόνον λείπεται τῶν ἐνύδρων ὀρνίθων, καὶ αὐτῶν ἰχθύων. οὐδ᾽ ἂν ἀπόλοιτο βοῦς νηχόμενος, εἰ μὴ τῶν χηλῶν οἱ ὄνυχες περιπέσοιεν. διάβροχοι γενόμενοι. Μαρτυροῦσι τῷ λόγῳ μέχρι νῦν πολλοὶ τόποι τῆς θαλάσσης βοὸς πόροι9) λεγόμενοι.

ΚΕΦΑΛ.

dio quodam aeuo immutatus mos ille fuit, ita, vt alii populi ſiniſtrum modo crus armarent, ii videlicet, qui iaculis pugnabant. Ex mente *Vegetii* funditores ſiniſtrum crus ferro tectum habuere, legionarii contra, dextrum, addita cauſa; quia in proelio cominus dextros pedes inanes milites habere debeant: at, cum miſſilibus certatur, ſiniſtros. Hique milites *Herodoto* dicuntur κνημιδοφόροι.

MOLLVS.

6) **Καύματος**] In edit. Pariſ. καυματώδους pro variet. lect.

BODEN.

7) **Παρὰ τῆς ἀνάγκης τὸ πρακτέον διδαχθείς.** Quod faciendum reſtabat, a neceſſitate edoctus. Rheraulas apud *Xenophont.* lib. 2. Hiſtor. οὐ γάρ ἐστι διδάσκαλος τούτων οὐδεὶς κρείττων τῆς ἀνάγκης, ἣ ἡμᾶς καὶ λίαν ἀκριβοῦν ταῦτα ἐδίδαξε. Nullus enim magiſter in his potior eſt neceſſitate, quae nos haec vt admodum accurate diſceremus, docuit. *Archytas* cum Eratoſthenis Mercurium

ſtate adhuc aeſtu flagrante erat. Reliquos igitur, paulułum cum nataſſent, arma in profundum demerſere. Daphnis quidem ſuam facile exuebat veſtem, at natando deſatigabatur, vtpote qui ante ſolis in fluminibus natare conſueuerat: verum deinceps, quod facto opus, ab ipſa edoctus neceſſitate, medias in boues ruit, et vtraque manu duarum cornibus boum apprehenſis, medius ſine vlla moleſtia atque negotio, inſtar currum agitantis, ferebatur. Longius ſane bos natat homine, cedens duntaxat auibus aquaticis, ipſisque piſcibus. Neque facile bos natando perierit, niſi vngulae aquis maceratae deciderint. Multi maris loci, ad hanc vſque aetatem bouis traiectus nuncupati, meis dictis teſtimonium perhibent.

rium legiſſet, hunc verſum protulit:

Χρειὼ πάντ' ἐδίδαξε· τί δ' οὐ χρειὼ κεν ἀνεύροι;

Neceſſitas omnia docuit. Quid enim illa non inueniret? MOLLVS.

De hoc vide *Plutarchum* libro: quod etiam mulier erudienda ſit, addito illo *Suidae*: Χρειὼ διδάσκει, κἂν ἄμουσος ᾖ, σοφόν.

BODEN.

8) Δύο βοῶν κεράτων] In vulgatis δύο βοῶν δύο κεράτων. Sed poſterius auctoribus codd. expunxi. IDEM.

Lege: δύο βοῶν κεράτων. MOLLVS.

V. βοῶν κεράτων. P. COLVMB.

9) Βοὸς πόροι λεγόμενοι] Βοὸς πόρος, vnica dictione βόσπορος, quaſi dicas: Bouis traiectus, appellatur. Duo ſunt huius nominis freta, quorum alterum Boſporus Thracius, alterum Cimmericus nominatur. Ideo hi loci Boſpori ſunt dicti, vt ſcribit *Ammian. Marcell.* libr. 22. quod per eos quondam Inachi filia, mutata (vt poetae fabulan-

ΚΕΦΑΛ. ιϛʹ.

p. 26. Εκσώζεται μὲν δὴ τοῦτον τὸν τρόπον ὁ Δάφνις, δύο κινδύνους παρ᾽ ἐλπίδα πᾶσαν διαφυγὼν, ληστηρίου καὶ ναυαγίου. Εξελθὼν δὲ καὶ τὴν Χλόην ἐπὶ τῆς γῆς γελῶσαν ἅμα καὶ δακρύουσαν εὑρὼν, ἐμπίπτει τε αὐτῆς τοῖς κόλποις, καὶ ἐπυνθάνετο, τί βουλομένη συρίσειεν. Η δὲ αὐτῷ διηγεῖται πάντα· τὸν δρόμον τὸν ἐπὶ τὸν Δόρκωνα· τὸ παίδευμα τῶν βοῶν· πῶς κελευσθείη συρίσαι· καὶ ὅτι τέθνηκε Δόρκων, μόνον αἰδεσθεῖσα τὸ φίλημα οὐκ εἶπεν. Εδοξε δὴ τιμῆσαι τὸν εὐεργέτην· 1) καὶ ἐλθόντες μετὰ

tur) in bouem, ad mare Ionium permeauit. *Scholiaſt. Apoll.* lib. 2. num. 8. δύο εἰσὶ βόσποροι, κιμμέριος καὶ θρᾴκιος, ὁ πάλαι Μύσιος καλούμενος, etc. Vid. *Strab.* libr. 12. Hoc idem *Aeſchylus* in Prometh. indicat.

Εσται δὲ θνητοῖς εἰς ἀεὶ λόγος μέγας
Τῆς σῆς πορείας, Βόσπορος δὲ ἐπώνυμος κεκλήσεται·

Vnde erit hominibus fama ſemper ingens de tua traiectione:
Nam Boſporus cognomine vocabitur.

Ioannes Tzetzes Hiſt. chil. 1. n. 832.

Δύο δ᾽ εἰσὶν οἱ βόσποροι, καὶ μάθε τίνες οὗτοι.
Ο σκύθης ὁ κιμμέριος, δι᾽ οὗ μαιῶτις λίμνη
Τῇ ποντικῇ μίγνυται θαλάσσῃ τοῦ εὐξείνου,
Ο παρ᾽ ἡμῖν τε θρᾴκιος, ὁ καὶ ἑλλησποντίας.

Duo autem ſunt Boſpori, et diſce, quinam hi:
Scythiae Cimmerius, per quem Maeotis palus
Pontico commiſcetur pelago Euxini:
Qui et apud nos Thracius, et Helleſpontias.

Vide ſis *Dionyſii* deſcriptionem orbis verſu 140 et ſequentibus.

MOLLVS.

Etymol. M. βόσπορος οἱονεὶ βοὸς πόρος. Ωνόμασται γὰρ ἀπὸ τῆς Ιοῦς τῆς θυγατρὸς Κάδμου. (Vbi, pro Κάδμου, Ινάχου fortaſſe legendum: niſi

CAPVT XVI.

Hunc in modum Daphnis, geminis periculis, ſcilicet latrocinii et naufragii, omnem praeter ſpem, defunctus, inque terram egreſſus, Chloen inuenit ridentem ſimul et flentem; in cuius ſinu reclinatus, quidnam ſibi voluiſſet cantus ille, quaerebat. Ad haec illa omnia illi ordine enarrat: nimirum curſum ſuum ad Dorconem inſtitutum; et quicquid edoctae eſſent boues; quomodo ipſa iuſſa tibia canere; et quo pacto Dorco vitam cum morte commutauerit; oſculum ſolum prae pudore

 alto

niſi aliter ab aliis fabula narrata ſit. Nam etiam in Phauorini dictionario eſt θυγατρὸς Κάδμου.) Idem fere ait *Stephanus* de vrbibus. Quam fabulam tetigit *Dionyſius* de ſitu orbis, cum cecinit:

Τῇ δ' ἐπὶ Θρηϊκίου ςόμα Βοσπόρου, ὅν ποτε Ἰὼ
Ἥρης ἐννεσίῃσιν ἐνήξατο πόρτις ἐοῦσα caet.

Et *Flaccus* in IV. Argon.

— — *rurſusque capeſſunt*
Aequora, qua rigidos eructat boſporus amnes.
Illos, Nile, tuos nondum dea gentibus Io
Tranſierat fluctus, vnde haec data nomina Ponto.

Ad hanc etymologiam reſpexit *Plinius* H. N. VI, 1. cum inquit ad boſporos duos, vel bobus meabili tranſitu. Traditur et alia huius etymi cauſſa, quemadmodum videre licet in *Etymologico* et apud *Euſtath.* in praecitatum Dionyſii locum. COLVMB.

[1]) Ἔδοξε δὴ τιμῆσαι τὴν εὐεργέτιν] Honor ſepulturae ſemper, et vbique gentium in pretio fuit. *Virg.* Aeneid. 10.

— *Inhumataque corpora terrae*
Mandemus, qui ſolus honos Acheronte ſub imo eſt.

Hom. Iliad. π. mentionem

μετὰ τῶν προσηκόντων, 2) Δόρκωνα θάπτȣσι τὸν ἄθλιον. 3) γῆν μὲν ȣ̃ν πολλὴν ἐπέθεσαν, 4) φυτὰ δὲ

nem faciens defunctorum ſepulturae, ita canit:

Ενθα ἑ ταρχύσȣσι κασίγνητοί τε ἔται τε
Τύμβῳ τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Ibi ipſum ſepelient fratres, ciuesque
Monumento et columna; Hic enim honor eſt mortuorum.

Liban. Declamat. 15. ἐκοσμήσατε τȣ̀ς ἐν τῇ μάχῃ καλῶς ἀποθανόντας, qui praeclare in bello occubuerunt, decorauiſtis. *Soph.* In Elect. de honore mortuorum loquens, dicit eſſe καλὸν, hoc eſt, honeſtum, pulchrum. Alibi ſepultum ἔντιμον vocat honoratum, vtpote ſepultum. Et in *Antigone* loquens de Creonte ſepeliente Eteoclem, ait: τὸν μὲν προτίσας, hunc quidem honorans: ac de eodem, ſepelire Polynicen recuſante, dixit: τὸν ἀτιμάσας, hunc autem dehoneſtans. Ibidem Antigone dicitur τάφον κοσμȣ̃σα, cum ſepulchrum adornaſſet.

MOLLVS.

In primis habita ratio meritorum in decernendo honore ſepulturae, quod factum in Valerio Publicola, vti conſtat ex *Plutarcho* in vita: Ο δὲ δημὸς ὥσπερ ȣ̓δὲν εἰς ζῶντα τῶν ἀξίων πεποιηκὼς, ἀλλὰ πᾶσαν ὀφείλων χάριν, ἐψηφίσατο δημοσίᾳ ταφῆναι τὸ σῶμα, καὶ τεταρτημόριον ἕκαστος ἐπὶ τιμῇ συνεισήνεγκεν. Sic propter merita Menenius Agrippa, qui inter patres et plebem publicae gratiae ſequeſter fuit, aere collato funeratus eſt. *Seneca* ad Alb. c. 10. Et idem grati populi ſpecimen in Q. Fabio Maximo enituit. Val. Max. L. V. c. 2.

BODEN.

2) Καὶ ἐλθόντες μετὰ τῶν προσηκόντων] Semper more receptum fuit, vt propinqui ad ſepulturam exequiasque defuncti conueniant. *Ariſtotel.* Eth. 9. c. 2. καὶ εἰς τὰ κήδη δὲ μάλιστα οἴονται δεῖν τȣ̀ς συγγενεῖς ἀπαντᾶν, atque exiſtimant, cognatos maxime funeribus et parentalibus

alto inuoluens ſilentio. Decreuit igitur honore aliquo tam bene de ipſis meritum afficere. Dehinc

 con-

bus intereſſe oportere. *Lucian.* περὶ πένθους. De luctu: καὶ πάρεισιν οἱ προσήκοντες, καὶ τοὺς γονέας παραμυθοῦνται, τετελευτηκότος, adſunt neceſſarii, qui parentes defuncti conſolantur.

MOLLVS.

3) Θάπτουσι τὸν ἄθλιον] Atque eo modo Daphnis atque Chloe vna cum reliquis ſuprema officia celebrant, iuſtis Dorconis corpori ſolutis. *Lactant.* libr. 6. c. 12. Non patiemur figuram Dei iacere feris in praedam, ſed reddamus id terrae, et quamuis in homine ignoto, neceſſarium munus implebimus. *Pauſan.* libr. 1. Attic. πάντως ὅσιον ἀνθρώπου νεκρὸν γῇ κρύψαι, pium omnino eſt, mortuum mandare terrae. Imo adeo receptus, et veluti neceſſarius mos ſepeliendi fuit, vt cadauera quamuis ignota in viis reperta mandarentur ſepulturae. *Quinctil.* declamat. 5. Ignotis cadaueribus humum congerimus. *Aelianus* var. hiſtor. libr. 5. cap. 14. Νόμος γὰρ οὗτος ἀττικός, ὃ ἂν ἀτάφῳ περιτύχῃ σώματι ἀνθρώπου πάντως ἐπιβάλλειν αὐτῷ γῆν. Lex attica fuit, vt qui in cadauer inſepultum hominis incideret, ſaltem ei terram iniiceret. Imo execrabilis habebatur, hoc qui neglexiſſet humanitatis officium. Quare Scholiaſtes *Sophoclis* ait: οἱ γὰρ νεκρὸν ὁρῶντες ἄταφον, καὶ μὴ ἐπαμησάμενοι κόνιν, ἐναγεῖς εἶναι ἐδόκουν, qui mortuum cernerent inſepultum, neque puluerem ſuper iniicerent, videbantur eſſe execrabiles. Quamobrem qui de pietatis generibus ſcripſerunt, primum locum in ſepultura voluerunt. Multa de hoc P. *Faber* ſemeſtr. libr. 2. cap. 1. Adde caput 1. *Tobiae.*

IDEM.

4) Γῆν μὲν οὖν πολλὴν ἐπέθεσαν] Multum igitur terrae iniecere. Quippe quo maius ſepulchrum, eo honeſtius. Il. ψ. iubet Achilles Patroclo ſuo ſepulchrum latum

δὲ ἥμερα πολλὰ ἐφύτευσαν,[5]) καὶ ἐξήρτησαν αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχάς.[6]) ἀλλὰ καὶ γάλα κατέ-

latum altumque conſtrui. *S. Hieronymus* in vita Pauli de ſepulchris diuitum agens, operoſa ſaxis illorum ſepulchra eſſe ait. Haec iniectio terrae variis formis ſolet apud antiquos exprimi. *Theocriti* interpres, ἐπιχέειν γῆν dixit. *Aelian.* ἐπιβάλλειν γῆν. *Scholiaſtes Sophocl.* ἐπαμᾶσθαι κόνιν. *Hom.* abſolute. Ipſe *Sophocl.* κόνιν παλύνας. *Phocyl.* γαῖαν ἐπιμείρασθαι ἀταρχύτοις νεκύεσσι, hoc eſt, ἀτάφοις, terram impertire inſepultis mortuis. *Nonnus* περιχεύειν κονίην. Latini, iniicere, congerere humum, nonnulli ſimpliciter iacere dixerunt. Noſtro videtur hic accipi, atque intelligi τὸ χῶμα, h. e. tumulus, ſeu terrae egeſtae cauitas, in qua defunctus deponitur, quaeque recepto corpore, operitur aggeſta humo, quae effoſſa fuerat: ita tamen, vt altior fiat, inque molem quamdam adſurgat. Hoc *Plato* intelligit libr. 11. de legib. χῶμα δὲ μὴ χαννῦναι ὑψηλότερον ἢ πέντε ἀνδρῶν ἔργον ἐν πένθ᾽ ἡμέραις ἀποτελούμενον. Quod *Cic.* de leg. libr. 2. vertit: extrui autem vetat ſepulchrum altius, quam quod quinque diebus homines quinque abſoluerint. *Homerus* alio loco σῆμα χεῦαι, alio τύμβον χεῦαι, h. e. χῶμα χῶσαι, ſepulchrum ſtruere, humo foſſione egeſta, et iterum in tumulum aggeſta. Vnde latinis aggeſtus. *Quint.* Ignotis cadaueribus humum congerimus, et inſepultum quodlibet corpus, nulla feſtinatio tam rapida tranſcurrit, vt non quantulocunque veneretur aggeſtu.

IDEM.

5) Φυτὰ δὲ ἥμερα πολλὰ ἐφύτευσαν] Plantas quam plurimas ſatiuas plantarunt. Solent veteres ſepulchra ornare floribus, ſertisque, quod ruri etiam factum a noſtratibus memini. Huc *Maro* alludit.

— *Manibus date lilia plenis,*

Pur-

congregati vna cum propinquis, miſellum Dorconem ſepulturae mandant, plurimumque terrae ingerentes,

Purpureos ſpargam flores, animamque nepotis
His ſaltem accumulem donis.

Epigramm. lib. 3.

Βάλλεθ' ὑπὲρ τύμβου πολιὰ κρίνα,
Conſpergite tymbum liliis candidis.

Antoninus apud *Herodian.* libr. 4. ornat ſepulchrum Achill. στεφάνοις τε, καὶ ἄνθεσι, coronis et floribus. Tangit ritum hunc *Pindarus* od. 4. Nem.

Οὕνεκ' Ἀμφιτρύωνος ἀγλαὸν παρὰ τύμβον,
Καδμεῖοί νιν οὐκ ἀέκοντες
ἄνθεσι μίγνυον.
Quandoquidem Amphitryonis
Celebrem apud tumulum
Cadmei illum haud inuiti
Floribus ornabant.

Theſſali apud *Philoſtratum* in heroicis dabant ſepulchro Achillis στεφάνους ἀμαρανθίνους, coronas amaranthi, quod factum videtur ad indicandam mortalis vitae fragilitatem. IDEM.

Non ſolum fuit mos ſpargere flores in ſepulcra, vt *Mollus* rem ſatis decantatam probare ſtudet, ſed etiam plantare flores in terra tumulo aggeſta, de quo hic videtur eſſe ſermo, in vicinia etiam ſerere arbores, vt flores vernas Elyſii delicias ſignificarent, arbores vero ſanctitatis opinionem, vt in lucis, ſepulcris conciliarent creſcentesque obumbrarent locum. *Martialis* de *Alcimo* ſepulto:

Accipe, non Phario mutantia marmora ſaxo,
Quae cineri vanus dat ruitura labor.
Sed fragiles buxos et opacas palmitis vmbras,
Quaeque virent lacrymis humida prata meis.

Lib. III. ep. 89. et *Propert.* II, 10, 33.

Sit in exiguo laurus ſuperaddita buſto,
Quae legat extincti funeris vmbra locum.

Iuuenalis item VII, 207.

Di

κατέσπεισαν,7) καὶ βότρυας κατέθλιψαν,8) καὶ σύριγγας πολλὰς κατέκλασαν.9) Ηκούσθη καὶ τῶν

Dî maiorum vmbris tenuem
et ſine pondere terram,
Spirantesque crocos et in
vrna perpetuum ver.

coll. *Perſio* I, 39.

Nunc non e tumulo fortu-
nataque fauilla
Naſcentur violae.

Hinc *Lancelotus* locum recte expreſſit: *Et planteront autour de ſa foſſe pluſieurs arbres.*

BODEN.

— 6) Απαρχὴν] Lege ἀπαρχὰς· ἐξήρτησαν αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχὰς, primitias laborum illi ſuſpenderunt, dicarunt. Ex more, quo ſepulchris imponebantur, aut iuxta figebantur ea, quae defunctis in vita cara fuerant, aut quibus frequenter vti conſueuere. *Hom.* Odyſſ. μ.

Πήξαμεν ἀκροτάτῳ τύμβῳ εὐή-
ρες ἐρετμὸν,

Fiximus in ſummo ſepulcro
bene fabrefactum remum.

Virg.

At pius Aeneas ingenti
mole ſepulcrum
Imponit, ſuaque arma viro,
remumque tubamque.

Loquitur de ſacris Miſeno factis. Niſi quis contendat, hic pro ἐξήρτησαν, legendum, ἀπήρξαντο αὐτῷ τῶν ἔργων ἀπαρχὴν, libamentum illi frugum fecerunt. Quippe ἔργα in plurali ſaepe idem ſignificat, quod *Virgilius* dixit, *hominumque boumque labores*, βοῶν καὶ ἀνδρῶν ἔργα. *Philo* metaphorice de vita Moſis lib. 3. Ψυχικοῦ κάλλους ἀπαρχὴν περιπωδεστάτην ἀπήρξαντο, hic ἀπαρχὴ exponitur libamentum.

MOLLVS.

Απαρχὰς praeter *Columbanium* et *Vrſinum* etiam *Iungermanus* legendum eſſe ſuadet, ſed optime exhaurit locum Gallus: *y pendirent chacun quelque choſe de leur métier.* Spectat enim *Longus* munera, quae fuſius commemorat *Kirchmannus* de funeribus L. III. c. 5.

BODEN.

7) Καὶ γάλα κατέσπεισαν] Quin et lac libarunt. Lac etiam

rentes, multas ſatiuas plantare plantas, primitiasque laborum ipſi dicarunt. Quin et lacte buſtum perfude-

 runt,

etiam mortuis offerri moris erat. *Sophocl.* in Elect. Ἐπεὶ γὰρ ἦλθον, πατρὸς ἀρχαῖον τάφον ὁρῶ κολώνης ἐξ ἄκρας νεορρύτους πηγὰς γάλακτος, poſtquam veni ad antiquum ſepulchrum patris, video alto ex iugo fuſos nuper fontes lactis. Apud *Euripidem*, vbi Helena inter alia ait ad Electram:

Μελίκρατ᾽ ἄφες γάλακτος, οἰνωπόν τ᾽ ἄχνην,

Demitte ibi mel cum lacte miſtum et vini ſpumam:

καὶ στᾶσ᾽ ἐπὶ ἄκρου χώματος, λέξον τάδε· Ἑλένη σ᾽ ἀδελφὴ ταῖς δὲ δωρεῖται χοαῖς, *et ſtans ſummo in tumulo, dices ita: Helena ſoror te donat his inferiis.* *Sen.* in Oedip. lactis liquorem fundit, et Bacchum manu. Imo qui attente Graecos poetas legerit, inueniet is, ſex praecipuas res contineri inferiarum nomine: videlicet, aquam, mel, lac, vinum, ſanguinem, comam. At noſter meminit tantum lactis, atque vini. Apud *Heliodorum* libr. 6. In defuncti ſacris, lac in foſſam infunditur, vt et apud *Philoſtratum* in heroicis γάλα ἐγχέας dicitur. *Maro* in ſacris factis Polydoro III, 66.

Inferimus tepido ſpumantia cymbia lacte.

Haec ſuperſtitioſa credulaque fecit antiquitas, quod putaret, manes iis libationibus ali. *Lucian.* de luctu: τρέφοντας δὲ ἄρα ταῖς ἡμῖν χοαῖς, καὶ τοῖς καθαγιζομένοις ἐπὶ τῶν τάφων. Aluntur autem noſtris libationibus inferiisque, quae ſepulchris inferuntur. MOLLVS.

8) Βότρυας κατέθλιψαν] Vuas preſſerunt. Etiam ex more veterum, qui merum fundebant in defunctorum gratiam, quique ſaepe vino recens expreſſo, et plane muſteo faciebant. Quippe *Thucyd.* 3. in re mortuorum, ait offerri ἀπαρχὰς, h. e. primitias. *Maro* de Aenea, genitori ſuo inferias fundente libanteque, ait:

Hic

τῶν βοῶν ἐλεεινὰ μυκήματα,[10]) καὶ δρόμοι τινὲς ὤφθησαν ἅμα τοῖς μυκήμασιν ἄτακτοι, καὶ ὡς ἐν ποιμέσιν εἰκάζετο καὶ αἰπόλοις ταῦτα, θρῆνος

Hic duo rite mero libans
carcheſia Baccho,
Fundit humi, duo lacte nouo,
duo ſanguine ſacro,
Purpureosque iacit flores.

Hunc ritum ſalſe ridet *Lucianus*, ſub perſona filii defuncti ad parentes verba facientis, eosque obiurgantis: Τί δὲ ὁ ὑπὲρ τοῦ τάφου λίθος ἐστεφανωμένος; ἢ τι ὑμῖν δύναται τὸν ἄκρατον ἐπιχεῖν; ἢ νομίζετε καταστάξειν αὐτὸν πρὸς ἡμᾶς, καὶ μέχρι τοῦ ᾅδου διίξεσθαι; Quidne ſaxum coronis ornatum ſepulchro imponitur? aut quid valet, quod merum infunditis? Num putatis, illud ad nos deſtillaturum? Vide plura apud *Lucian.* de luctu.

In verbis κατέσπεισαν, κατέθλιψαν, κατέκλασαν eſt epiſtrophe, quae numerus eſt, quo ſimilis ſonus in clauſulis iteratur. *Cic.* pro Pomp. vt eius voluntatibus non modo ciues aſſenſerint, ſocii obtemperauerint, hoſtes obedierint: ſed etiam venti tempeſtatesque obſecundarint. IDEM.

9) Σύριγγας πολλὰς κατέκλασαν] Alludit ritum, quo defunctorum abſumi alias rogo ſolent, quae ſingulis eſſent cariſſima. Firmat hoc ipſum *Hom.* Odyſſ. μ.

Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη, καὶ
τεύχεα νεκροῦ.
Sed poſtquam mortuus combuſtus,
et arma defuncti eſſent.

Aelian. var. Hiſt. libr. 7. c. 8. ὅτε ἡφαιστίων ἀπέθανεν, Ἀλέξανδρος ὅπλα αὐτῷ εἰς τὴν πύραν ἐνέβαλε, cum diem obiiſſet Hephaeſtion, Alexander arma in pyram coniecit. Eadem hacce conſuetudine etiamnum teneri Barbaros in India occidentali nequedum domitos, ab oculatis teſtibus accepimus. IDEM.

10) Ηκούσθη καὶ βοῶν ἐλεεινὰ μυκήματα etc.] Auditi ſunt et miſerabiles boum mugitus. Daphnin apud *Maronem* tam mites, quam immites

runt, vuas preſſerunt, tibiasque multas fregerunt. Miſerabiles ſunt et auditi mugitus, viſique vna cum mugitibus curſus quidam inconditi. Atque haec ipſa, vt opilio-

mites deflebant beſtiae, Ecl. 5.

Non vlli paſtos illis egere diebus
Frigida Daphni boues ad flumina, nulla neque amnem
Libauit quadrupes, nec graminis attigit herbam.

Moſchus in epitaphio Bionis Idyll. 3: n. 23.

Ὤρεα δ' ἐστὶν ἄφωνα, καὶ αἱ βόες αἱ ποτὶ ταύροις
Πλαζόμεναι γοάοντι, καὶ οὐκ ἐθέλοντι νέμεσθαι.

Montes vero ſunt muti, et vaccae, quae apud tauros
Vagantur, plorant, et non volunt paſci.

Similiter:

Πολλαὶ οἱ παρὰ ποσσὶ βόες, πολλοὶ δέ τε ταῦροι,
Πολλαὶ δ' αὖ δαμάλαι, καὶ πόρτιες ὠδύραντο.

Multi ei ad pedes boues, multi vero etiam tauri,
Multa etiam iuuencae, et vitulae luxerunt.

Eodem modo apud *Virg.* Eclog. 10. dicuntur ob Galli mortem pabulo abſtinuiſſe pecudes, flentesque circumſtetiſſe illum.

Stant et oues circum, noſtri nec poenitet illas.

Sueton. in vita I. Caeſaris: Proximis diebus equorum greges, quos in traiiciendo Rubicone flumine conſecrarat, ac vagos et ſine cuſtode dimiſerat, comperit pertinaciſſime pabulo abſtinere, vbertimque flere.

IDEM.

Ad eundem morem eleganter cecinit *Nemeſianus* Eclog. I, 65 ſeqq.

Felix o Meliboee vale: tibi frondis odore
Munera dat, lauros carpens, ruralis Apollo.
Dant Fauni, quod quisque valet, de vite racemos,
De campo culmos, omnique ex arbore fruges,
Dat grandaeua Pales ſpumantia cymbia lacte,
Mella ferunt Nymphae, pictas dat Flora coronas.
Manibus hic ſupremus honos: dant carmina Muſae,
Car-

p. 27. θρῆνος[11]) ἦν τῶν βοῶν ἐπὶ βȣκόλῳ τετελευτηκότι. Μετὰ τὴν[12]) τοῦ Δόρκωνος τάφον, λούει τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη[13]) πρὸς τὰς νύμφας ἀγαγοῦσα, εἰς τὸ ἄντρον εἰσαγαγοῦσα. καὶ αὐτὴ τότε πρῶτον, Δάφνιδος ὁρῶντος, ἐλούσατο τὸ σῶμα, λευκὸν, καὶ καθαρὸν ὑπὸ κάλλȣς, καὶ ȣ̓δὲ λȣτρῶν ἐς κάλλος δεόμενον· καὶ ἄνθη τε συλλέξαντες, ὅσα ἄνθη τῆς ὥρας ἐκείνης, ἐστεφάνωσαν τὰ ἀγάλματα,[14]) καὶ τὴν τȣ̃ Δόρκωνος σύριγγα, τῆς πέτρας ἐξήρτησαν ἀνάθημα.[15])

ΚΕΦΑΛ.

Carmina dant Muſae: nos te modulamur auena.
Silueſtris nunc te platanus, Meliboee, ſuſurrat,
Te pinus reboat, te, quidquid carminis Echo,
Reſpondent ſiluae, te noſtra armenta loquuntur.

BODEN.

11) Ταῦτα θρῆνος] Omnino diſtingui putaui: αἰπόλοις ταῦτα, θρῆνος.

IVNGERM.

12) Μετὰ τὸν] V. Μετὰ δὲ τὸν. P.

COLVMB.

13) Λȣ́ει τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη] Et hoc ex ritu, priſcaque veterum religione: quippe polluti habebantur, quicunque exequiis interfuerant, proinde purgandi abluendique aqua. *Virg.* libr. 6. Aeneid.

Item ter ſocios (intellige, qui funeri aderant) *pura circumtulit vnda* (h. e. purgauit vnda)
Spargens rore leui et ramo felicis oliuae,
Luſtrauitque viros, dixitque nouiſſima verba.

Quem ritum *Naſo* tangit libr. 4. Metamorph. vbi Iuno, quae inferos adierat, luſtratur ab Iride, priusquam coelum repetat.

Laeta redit Iuno, quam coelum intrare parantem,
Roratis luſtrauit aquis Thaumantias Iris.

Scholiaſtes *Ariſtoph.* in Nub. ἔθος ἦν μετὰ τὴν ἐκκομιδὴν τȣ̃ νεκρȣ̃ λȣ̃σθαι τȣ̀ς κατ᾽ οἶκον, καθαρμȣ̃ χάριν, moris fuit poſt elationem cadaueris,

fami-

opiliones caprariique coniectabant, lamentatio boum erant, defunctum ſuum bubulcum lugentium. Poſt Dorconis has exequias abluit Daphnidem Chloe ad Nymphas in antrum adductum. Quo tempore et illa, aſpiciente Daphnide, ſuum lauit corpus, candidum et prae pulchritudine purum, neque lauacro opus ad venerem conciliandam habens. Hinc collectis, pro anni tempeſtate, floribus, Nympharum coronant ſigna, Dorconisque fiſtulam, de petra conſecratam ſuſpendunt.

CAPVT

familiares lauari, purgationis gratia. *Poll.* libr. 8. καὶ οἱ ἐπὶ τὴν οἰκίαν τοῦ πενθοῦντος ἀφικνούμενοι, ἐξιόντες ἐκαθαίροντο, ὕδατι περιῤῥαινόμενοι, qui ad aedes lugentis peruenerant, cum inde exibant, purgabantur, aqua circumſperſi. MOLLVS.

14) Ἐστεφάνωσαν ἀγάλματα] Veteres coronabant ſtatuas Deorum, aut qui in Deorum numerum relati erant. *Lucian.* in Scyth. de Toxari Deorum numero aſcripto ab Athenienſibus, verba faciens, ait: πλὴν ἀλλ' ἐστεπταί γε ἀεὶ, verum ſemper coronatus eſt. IDEM.

15) Καὶ τὴν τοῦ Δόρκωνος σύριγγα, τῆς πέτρας ἐξήρτησαν ἀνάθημα] Id eſt, ἀνέθεσαν. Sunt enim, vt illud hic obiter dicam, haec verba ἀνατιθέναι, et ἐξαρτᾷν, ſacrorum. *Ariſtoph.* καὶ ταῦτα ἀναθέσων ἔρχομαι πρὸς τὸν θεὸν, et venio, vt haec Deo ſuſpendam, conſecrem; quo loco ἀναθέσων idem eſt, quod ἐξαρτήσων καὶ κρεμάσων. Eodemque modo apud Latinos, verbum ſuſpendere ſacrum eſt.

Virg. Aeneid. 12.

— *et notas ſuſpendere veſtes.* Lib. 9.

— *ſuſpendiue tholo.*

Idem 6. Aeneid.

— *Arma patri ſuſpendet capta Quirino.* Catul.

— *Tacito ſuſpendit vota labello.*

IDEM.

1) Φρι-

ΚΕΦΑΛ. ιζ'.

Καὶ μετὰ τοῦτο ἐλθόντες, ἐπεσκόπουν τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα. Τὰ δὲ πάντα κατέκειτο, μήτε νεμόμενα, μήτε βληχώμενα· ἀλλ' οἶμαι τὸν Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην ἀφανεῖς ὄντας ποθοῦντα. Ἐπειδὴ γοῦν ὀφθέντες καὶ ἐβόησαν τὸ σύνηθες, καὶ ἐσύρισαν, τὰ μὲν ἀναστάντα ἐνέμετο· αἱ δὲ αἶγες ἐσκίρτων φριμμασσόμεναι,[1]) καθάπερ ἡδόμεναι σωτηρίᾳ συνήθους [2]) αἰπόλου.[3]) Οὐ μὴν ὁ Δάφνις χαίρειν ἔπειθε τὴν ψυχήν· ἰδὼν τὴν Χλόην γυμνήν, καὶ τὸ πρότερον λανθάνον κάλλος, ἐκκεκαλυμμένον, ἤλγει τὴν καρδίαν, ὡς ἐσθιομένην ὑ-
p. 28. πὸ φαρμάκων. καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ποτὲ μὲν λάβρον ἐξέπνει,[4]) καθάπερ τινὸς διώκοντος αὐτόν, ποτὲ

[1]) φριμασσόμεναι] Verbum hoc φριμάσσομαι caprarum proprium eſſe voluit *Pollux*. δοκεῖ δὲ ἴδιον ἐπὶ αἰγῶν εἶναι, μᾶλλον ὁ φριαγμός. *Theocr.* Idyll. 5. (quem laudauit etiam *Iungerm.*)

— φριμάσσεο πᾶσα τραγίσκων
Νῦν ἀγέλα.
Prae gaudio fremat vniuerſus hircorum
Nunc Grex.

At *Herodot.* in Thalia etiam equis tribuit φριμάξασθαι καὶ χρεματίσαι, cum equos dicit infremuiſſe, ac hinniiſſe: vel vt aliis placuit, calidum flatum e naribus emiſiſſe. Vide *Suidam.* IDEM.

Scholiaſtes Theocriti ad Idyll. V, 141. negat, hoc verbum caprarum eſſe proprium. φριαγμὸς μὲν γάρ ἐστι κυρίως ἡ τῶν ἵππων· βληχὴ δὲ ἡ τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων. Translate igitur accipiendum, quemadmodum ab illo ipſo paullo ante ad laudatum Theocriti locum exponitur: φριμάσσεο, τουτέστι μεθ' ἡδονῆς σκίρτα. Conuenit hoc verbum cum cognato

CAPVT XVII.

Poſtea redeuntes capras atque oues inſpiciebant, quae omnes iacebant humi, neque paſcentes, neque balantes, ſed, vt puto, Daphnidem, atque Chloen ex oculis ablatos, deſiderantes. Illis igitur conſpectis, vt conſuetam edidere vocem, tibiaque cecinerunt, ilico ſurgentes pecudes paſcebant. Caprae frementes prae gaudio exultabant, veluti laetae conſueti ſalute paſtoris. Non tamen Daphnis vt gauderet animum inducere potuit. Poſtquam enim nudam vidit Chloen, atque pulchritudinem prius abſconditam, nunc detectam, ingentem corde ſentiebat dolorem, haud aliter, quam ſi a veneno depaſceretur. Quin ſpiritum ipſum aliquando

to φριάττομαι, quod proprie quidem notat *fremere*, metaphorice autem, *ferocire*, *ſuperbire*, *prae gaudio ſe efferre*. Non igitur ſatis accurate tranſtulit Teuto: *Die Ziegen ſprungen* ſchnaubend *auf*. Pro quo reddendum erat, *muthig*. Hoc ſequentia vberius docent: καθάπερ ἡδόμεναι σωτηρίᾳ συνήθους αἰπόλου. Nec melius verterat Gallo-francus: *en beſlant*. Quae vero hic a *Mollo* diſputantur, erepta ſunt *Stephano* Theſ. Gr. L. T. IV. p. 225. BODEN.

2) Συνήθους] N. συνήθει. COLVMB.

3) Αἰπόλου] Αἰπόλος, caprarius, quaſi αἰγοπόλος καὶ κατὰ συγκοπὴν, αἰπόλος, ὁ περὶ τὰς αἶγας πολῶν, καὶ στρεφόμενος, qui circa capras verſatur, et occupatur. Hinc αἰπολέω, *Theocr.* Idyll. 8. v. 85. αἰπολέοντα διδάξαι, capras paſcentem docere. MOLLVS.

4) Καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα ποτὲ μὲν λάβρον ἐξέπνει etc.] Multa amoris occulti indicia recenſentur a *Luciano* in libel. de Dea Syria. ἔρωτος δὲ ἀφα-

ποτὲ δὲ ἐπέλειπε[5]) καθάπερ ἐκδαπανηθὲν ἐν ταῖς προτέραις ἐπιδρομαῖς.[6]) Εδόκει τὸ λουτρὸν εἶναι τῆς θαλάσσης φοβερώτερον. Ενόμιζε τὴν ψυχὴν ἔτι παρὰ τοῖς λῃσταῖς μένειν, οἷα νέος ἄγροικος καὶ ἔτι ἀγνοῶν τὸ ἔρωτος λῃστήριον.

ΛΟΓΓΟΥ

ἀφανέος πολλὰ σημήϊα, ὀφθαλμοί τε ἀσθενέες, καὶ φωνὴ, καὶ χροὴ, καὶ δάκρυα, et paulo poſt: τὴν δὲ χροιὴν ἠλλάξατο, καὶ ἱδρώειν ἤρξατο, καὶ τρόμῳ ἔχετο, καὶ ἡ καρδίη ἀνεπάλλετο. Amoris autem occulti multa ſunt ſigna, oculi languentes, vox, color et lachrymae. Deinde colorem mutare, ſudorem emittere incipiebat, et tremore corripiebatur, eique cor ſubſultabat.

IDEM.

Male in vulgatis quibusdam legebatur καὶ αὐτὸν τὸ πνεῦμα. Emendaui ad Iungermani textum καὶ αὐτὸ τὸ πνεῦμα, quod Vrſini codex confirmat.

BODEN.

V. αὐτὸ. P. COLVMB.

5) Ετ-

do rapidum, eum tanquam perſequente aliquo, ducebat; nonnunquam prioribus veluti incurſionibus conſumptus, deficiebat. Lauacrum hoc illi ipſo terribilius mari videbatur. Animum ſuum etiamnum apud latrones eſſe, vtpote iuuenis agreſtis, latrociniique cupidinis ignarus, autumabat.

LONGI

5) Επέλιπε, leg. ἐπέλειπε. MOLLVS.

N. et V. ἐπέλειπε. P. COLVMB.

6) Εν ταῖς προτέραις ἐπιδρομαῖς] Praepoſitio ἐν apud bonos auctores ſaepe redundat. *Lucian.* Quom. conſcr. ſit Hiſtor. καὶ ἐλέφαντας ἐν ἀκοντίῳ φονεύοντα, et elephantos ſagitta interfeceris. Idem in Aſin. τεθνηκὼς ἐν ταῖς πληγαῖς ψεύδεται, ſeſe verberibus ſimulat enectum. *Euripid.* ἐν βέλει πληγεὶς, telo percuſſus. *Muſaeus* verſ. 159.

Θυμὸν ἐρωτοτόκοισι παραπλάγξας ἐνὶ μύθοις,
Animum amoribus errare faciens verbis.

Vide D. *Phochen.* §. 47. MOLLVS.

 1) Ev

p. 29. # ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α΄.

Ἤδη δὲ τῆς ὀπώρας ἀκμαζούσης, καὶ ἐπείγοντος τοῦ τρυγητοῦ, πᾶς ἦν κατὰ τοὺς ἀγροὺς ἐν ἔργῳ·[1]) ὁ μὲν, ληνοὺς ἐπεσκεύαζεν· ὁ δὲ, πίθους ἐξεκάθαιρεν· ὁ δὲ, ἀῤῥίχους ἐπελέκιζεν·[2]) ἔμελέ τινι

[1]) Ἐν ἔργῳ εἶναι] Apud *Thucyd.* pro in ipſo eſſe conflictu. Hinc metaphorice etiam de re venerea dicitur. *Lucian.* in dial. Apoll. ac. Mercur. ἐπεὶ δὲ ἐπέβησαν τοῦ λέχους, καὶ ἐν ἔργῳ ἦσαν, vbi igitur lectum conſcendiſſent, et in opere eſſent. *Vlpian.* l. 23. ff. ad leg. Iul. de adult. *Pomponius* ſcripſit, in ipſis rebus Veneris deprehenſum occidi: et hoc eſt, quod Solon et Draco dicunt ἐν ἔργῳ. Verum enim vero, non ita hic capitur; ſed pro opere, quod ruri fit, quo ſignificatu apud *Hom.* dicitur Od. ξ.

— ἔργον δέ μοι οὐ φίλον ἔσκεν,
Opus autem ruſticum non erat mihi gratum.

Hinc et ἔργα plurali numero vtrique ſcriptores vocant terram, in qua opus factum eſt, i. e. cultam: Quemadmodum et Latini culta neutro genere, arua appellant.
MOLLVS.

[2]) Ἀῤῥίχους ἐπελέκιζεν] Dolabat:

LONGI PASTORALIVM DE DAPHNIDE ET CHLOE LIBER SECVNDVS

CAPVT I.

Adulto iam autumno, inſtanteque vindemiae tempore, quilibet in agris operi intentus erat: alius prela inſtaurabat: alius dolia expurgabat: alius cophinos texebat: alius faculam vuis prae-

labat: ſed pro eo lege ἔπλεκεν, texebat, nectebat. Eſtque metonymia effecti: quippe intelligit τὰς λύγους, hoc eſt vimina, quibus cophini conficiuntur: Ita *Maro* Eclog. 10.

Serta mihi Phyllis legeret, h. e. flores, vnde ſerta. Ἄῤῥιχος, inquit *Heſychius*, κόφινος ἢ ἀγγεῖον λύγινον, vas vimineum. Ita etiam *Etymolog.* et *Euſtath.* ἄῤῥιχοι ſunt κόφινοι ἰσύϊνοι. Patet tamen ex *Ariſtophane* in Auib. prorſus non eſſe idem ἄῤῥιχον, atque κόφινον, dicente:

Αλλ᾽ ὡς τάχιστά συ μὲν ἰὼν τὰς ἀῤῥίχους,
Καὶ τοὺς κοφίνους ἅπαντας ἐμπίπλη πτερῶν.

Sed quam citiſſime tu quidem iens, ciſtas
Et cophinos omnes imple pennis.

Ad haec *Scholiaſtes*: vtrumque vas eſt ex genere eodem: habet tamen aliquid differentiae, cum ait: λέγουσι δὲ καὶ νῦν σαράκων τι εἶδος

τινι δρεπάνης μικρᾶς ἐς βότρυος τομήν· καὶ ἑτέρῳ
p. 30. λίθε, θλίψαι τὰ ἔνοινα[3]) τῶν βοτρύων δυναμένε· καὶ ἄλλῳ, λύγε ξηρᾶς πληγαῖς κατεξασμένης, ὡς ἂν ὑπὸ φωτὶ νύκτωρ τὸ γλεῦκος φέροιτο. Αμελήσαντες ἒν καὶ ὁ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη τῶν προβάτων καὶ τῶν αἰγῶν, χειρὸς ὠφέλειαν ἀλλήλοις μετεδίδοσαν· ὁ μὲν ἐβάςαζεν ἐν ἀῤῥίχοις βότρυς, καὶ ἐπάτει ταῖς ληνοῖς ἐμβάλλων, καὶ εἰς τὲς πίθες ἔφερε τὸν οἶνον. ἡ δὲ τροφὴν παρεσκεύαζε τοῖς τρυγῶσι, καὶ ἐνέχει ποτὸν αὐτοῖς πρεσβύτερον οἶνον,

δος ἀῤῥίχες. Et nunc dicunt σωράκων eſſe ſpeciem Αῤῥίχες. Eſt vero σώρακος, teſte *Heſychio*, ἀγγεῖον εἰς ὃ σῦκα ἐμβάλλεται, vas, in quod fici coniiciuntur. At hoc loco ἄῤῥιχοι ſignificant κοφίνες ςαφυλοφόρες, fiſcellas, ſiue ciſtellas aptas gerendis vuis. IDEM.

V. ἔπλεκεν. P. Quod et in verſione mea ſum ſequutus, vt ſemper, vbi lectio in Codice F. vel V. viſa fuerit verior. Αῤῥιχος λέγεται ὁ κόφινος, ἐν ᾧ κομίζεσι τὲς βότρυς, ait *Etymolog.* in ἀναῤῥιχᾶσθαι. IVNGERM.

Notari meretur alia coniectura in editione Nealmenſi propoſita, vbi proponitur legendum ἐπελύγιζεν, *vinciebat*, *flectebat*, *contorquebat*, cuius ſimplex λυγίζω frequentius eſt, et ab interprete Theocriteo ad Idyll. I, 97. per καταδῆσαι redditur. Certe, quum ἄῤῥιχος apud *Heſychium* ſit ἀγγεῖον λύγινον, principatum tenet lectio ἐπελύγιζεν, vel, ſi malis, ἐλύγιζεν prae vulgata ἐπελέκιζεν, atque reſpondet τῷ ἔπλεκεν in codice Romano, quod vero reiicit *Hemſterhuſius* ad *Poll.* X, 130. BODEN.

3) Ενοινα] Lege εὔοινα, εὔοινος, bonum vinum ferens, vino abundans, vini ferax. *Pell.* ἄμπελος εὔοινος, vitis vini ferax. MOLLVS.

Infra

praecidendis curabat: alius lapidem, qui vini plenas vuas conterat, alius viticem aridam ictibus contuſam praeparabat, quo cum lumine de nocte muſtum feratur. Hinc neglectis Daphnis atque Chloe ouibus caprisque, mutuas ſibi praeſtabant operas. Ille geſtabat fiſcellis vuas, iniectasque torculari calcabat, inque dolia ferebat vinum. Haec vero cibum vindemiantibus apparabat, illisque potum, vinum vetuſtius, infundebat, nec non humiliores carpebat vuas. Omnis

Infra hoc libro Ες ἀνολκὴν λίθε θλίβοντος· τὰ πατηθέντα βοτρύδια etc. Vinaceorum enim vſus in conficienda lora, quam *Turnebus* dictam putat, quod loreo ſane prelo adducto exprimatur.

IVNGERM.

Quum nec planum eſſe putem, corruptum eſſe hunc Longi locum, tum an ſit ita emendandus, ambigo. Videtur enim ἔνοινα quidem ἅπαξ λεγόμενον; quod commodum tamen ſenſum pariat. Vuae in torculari iam pedibus calcatae ſubiiciebantur prelis, quae trabes erant, quantum poſſit ſucci, paulliſper exprimentes. Quum deſierat ſub prelo fluere muſtum, circumcidebantur extrema, atque iterum premebantur folliculi acinorum, addita tandem aqua, vnde οἶνος δευτερίας ſ. δευτερίνης. *Heſychio* eſt ὁ μετὰ τὸ ὕδωρ ἐπιχεθῆναι εἰς τὰ σέμφυλα οἶνος. De hoc vino ſecundario, quod operariis dabatur hyeme, videtur eſſe hoc loco dictum, vt ſint τὰ ἔνοινα τῶν βοτρύων *vinacea*, ſiue vaginae vuarum iamiam calcatarum ac preſſarum, in quibus tamen nonnihil ſucci ſuperſit, quod, maceratis aqua vinaceis, iniecto lapide, exprimatur. Vid. *Varro* de R. R. I, 54. *Plin.* XIV, 10. *Dioſcor.* V, 13. et *Anatolius Geop.* VI, 13.

BODEN.

4) Πο-

οἶνον, 4) καὶ τῶν ἀμπέλων τὰς 5) ταπεινοτέρας ἀπετρύγα· πᾶσα γὰρ κατὰ τὴν Λέσβον ἦν ἄμπελος ταπεινὴ, οὐ μετέωρος, οὐδὲ ἀναδενδράς· ἀλλὰ κάτω τὰ κλήματα ἀποτείνουσα, καὶ ὥσπερ κιττὸς νεμομένη· καὶ παῖς ἂν ἀφίκοιτο βότρυος, ἄρτι τὰς χεῖρας ἐκ σπαργάνων λελυμένος.

ΚΕΦΑΛ. β΄.

Οἷον οὖν εἰκὸς ἐν ἑορτῇ Διονύσου, καὶ οἴνου γενέσει· αἱ μὲν γυναῖκες ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν εἰς ἐπικουρίαν 1) κεκλημέναι, τῷ Δάφνιδι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπέβαλλον, 2) καὶ ἐπῄνουν ὡς ὅμοιον τῷ Διονύσῳ τὸ κάλλος· καί τις τῶν θρασυτέρων 3) καὶ ἐφί-
p. 31. λησε, καὶ τὸν Δάφνιν παρώξυνε, 4) τὴν δὲ Χλόην ἐλύπησεν. Οἱ δὲ ἐν ταῖς ληνοῖς, 5) ποικίλας φω-

νὰς

4) Ποτὸν πρεσβύτερον οἶνον] Vina noua olim non guſtabant, niſi hieme exacta, idque menſe ἀνθεστηριῶνι, id eſt, Maio, qui dies illis dicebatur ἀγαθοῦ δαίμονος, etiam πιθοιγία, quaſi doliorum apertio. Erat hoc feſtum bacchicum apud Graecos; quale eſt, quod in honorem S. Martini agitatur. Tunc vouebant, priuſquam biberent libantes, vt vinum eſſet ſalutare, locoque medicamenti.

MOLLVS.

5) Αμπέλων τὰς] V. ἀμπέλων δὲ τὰς. P.

COLVMB.

1) Εἰς ἐπικουρίαν] Adde, οἴνου κεκλημέναι.

COLVMB. et MOLLVS.

2) Τῷ Δάφνιδι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπέβαλλον] Huic affinis locus eſt ille *Heliod.* Aethiop. libr. 3. ἤδη δὲ ὅσαι δημώδεις γυναῖκες, καὶ τὸ τῆς ψυχῆς πάθος ἐγκρατείᾳ κρύπτειν ἀδύνατοι, μήλοις τε καὶ ἄνθεσιν ἔβαλλον, εὐμένειαν ἀπ᾽ αὐτοῦ τινα, ὡς ἐδόκουν, ἐφελκόμεναι. κρίσις γὰρ αὕτη μία

παρὰ

quippe in Lesbo vitis erat humilis, non ſublimis, non arboribus maritata: at deorſum pampinos protendens, atque hederae inſtar ſerpens. Quin infans facile, modo ſolutis extra faſcias manibus, vuas apprehenderit.

CAPVT II.

Mulieres igitur Bacchi feſto, vindemiaeque tempore, vt moris erat, ad opem ferendam proximis ex agris accerſitae in Daphnidem oculos coniiciebant, laudantque veluti forma Bacchum referentem. Et quaedam ex audacioribus oſculum figendo Daphnidem irritauit, Chloeque aegre fecit. Qui autem in cupis vuas calcabant,

I 4 varias

παρὰ πᾶσιν ἐκρατύνετο, μὴ ἂν φανῆναί τι κατ' ἀνθρώπους, ὃ καὶ Θεαγένους ὑπερβάλλοι κάλλος. Denique vulginagae quaedam mulieres, et quae affectum animi continentia occultare non poterant, malis et floribus illum petebant, beneuolentiam quandam ab ipſo, vt videbatur, captantes. Idem enim iudicium apud omnes valebat; non poſſe quicquam humani apparere, quod Theagenis pulchritudinem ſuperaret. MOLLVS.

3) Θρασιτερῶν] Correxi. Erat in editis θρασυτέρων. EODEN.

4) Παρώξυνε] Verti: irritauit, non ad iram, ſed animum commouit, vt *Siluius: pocula irritant luxum;* inflammauit animum. MOLLVS.

5) Οἱ δὲ ἐν ταῖς ληνοῖς] Scil. ὄντες. Innuit praecipue τοὺς ληνοβάτας et τραπετὰς, videlicet τοὺς ἐν τῷ ληνῷ τὰς σαφυλὰς ἐμπατοῦντας, vuarum calcatores. Nota ληνὸν hoc loco eſſe generis foeminini,

νὰς ἔῤῥιπτον ἐπὶ τὴν Χλόην, καὶ ὥσπερ ἐπί τινα βάκχην σάτυροι[6]) μανικώτερον ἐπήδων,[7]) καὶ ηὔχοντο γενέσθαι ποίμνια, καὶ ὑπ᾽ ἐκείνης νέμεσθαι. Ὥστε αὖ πάλιν ἡ μὲν ἥδετο, Δάφνις δὲ ἐλυπεῖτο· εὔχοντο δὲ δὴ ταχέως παύσασθαι τὸν τρυγητὸν, καὶ λαβέσθαι τῶν συνήθων χωρίων, καὶ ἀντὶ τῆς ἀμούσου βοῆς, ἀκούειν σύριγγος, ἢ τῶν ποιμνίων αὐτῶν βληχωμένων. Καὶ ἐπεὶ διαγενομένων ὀλίγων ἡμερῶν, αἱ μὲν ἄμπελοι τετρύγηντο, πίθοι δὲ τὸ γλεῦκος εἶχον· ἔδει δ᾽ οὐκ ἔτι οὐδὲν πολυχειρίας, κατήλαυνον τὰς ἀγέλας εἰς τὸ πεδίον· καὶ μάλα χαίροντες, τὰς νύμφας προσεκύνουν, βότρυς αὐταῖς κομίζοντες ἐπὶ κλημάτων, ἀπαρχὰς τοῦ τρυγητοῦ.[8]) οὐδὲ τὴν προτέ-

minini, cum alias ferme ſemper ſit maſculini. Dicitur παρὰ τὸ λεαίνω, τὸ λεπτύνω, comminui, frango. Calcatorium.

IDEM.

Gloſſa Bened. *Calcatorium.* IVNGERM.

6) Ὥσπερ ἐπί τινα βάκχην σάτυροι] Omnium equidem Bacchi comitum praecipui fuerant ſecundam Bacchas Satyri et Sileni: quos non ſpecie, ſed aetate ſolum, differre Graecorum plerique cenſuere. Sileni Satyrorum propter aetatem grandiorem quaſi Epiſtatae erant, Bacchi ipſius paedagogi, τροφοὶ atque baiuli, Satyri Bacchi colluſores. Hos in venerem pronos credidit antiquitas: vnde et a voce σάθη, quae partem eam denotat, qua viri ſumus. Vnde σάθωνες bene veſati. Nam vt ab ἅλμη ἁλμυρὸς, ſic a σάθη σαθυρὸς, libidinoſus. Sunt qui putent, vocabulum hoc proprium initio fuiſſe Dorum: σάτυρ enim, aut σάτυρ in illorum dialecto ludere ſignificabat: vnde et διασάτυρ pro διαπαίζειν, Lacedaemonii vſurparunt. *Heſych.* διασάτυρ

varias proferebant voces in Chloen, inſanoque illam excipiebant cantu, haud ſecus atque Satyri Baccham aliquam, optantes de grege eſſe illius, eique paſci. Quare et illa viciſſim delectabatur, Daphnis autem moerebat. Porro non aliud illis in votis erat, quam vt mox, vindemia finita, ſuos habeant conſuetos campos, proque incondito illo clamore fiſtulam, aut ipſos balantes audiant greges. At poſtquam, pauculis interiectis diebus, vuae e vitibus eſſent decerptae, vaſa continerent muſtum, neque vltra haberent opus operarum multitudine, ſuos in paſcuum abigebant greges: atque admodum laeti, Nymphas adorabant, offeren-

I 5 do

σάτυρ, διεκπαίζειν, λάκωνες. Hanc coniecturam iuuat, quod Attici et Iones Satyros vocarunt φῆρας, ſiue φηρέας Etiam poetarum principi φῆρες ſunt Centauri, quibus fuit cum Satyris commune genus. Hinc ſcimus eos a poetis φιλοπαίγμονας vocari, et ſemper ludibundos induci.

MOLLVS.

7) Επήδων] Leg. ἐπῆδον cantabant. Niſi malis retinere ἐπήδων et vertere ſaltabant, qui geſtus Satyrorum eſt. IDEM.

Neſcio, an rectius ſic ἐπήδων, *ſaltabant*. Saltantes Satyri plerumque inducuntur. Sed mox tamen ait ἀμύστ8 βοῆς. *Varro* ὄνος λύρας. Homines ruſticos in vindemia incondita cantare, ſarcinatrices in machinis.

IVNGERM.

8) Απαρχὰς τ8 τρυγητ8] *Vindemiae primitias*. Mos antiquorum erat, quando Cereri, Baccho, aut aliis Diis agri annua vota ſoluerent, pro laeto frugum fructuumque prouentu, vt primitias rerum collectarum in lancem congeſtas, cuique

Deo

πρότερον χρόνον ἀμελῶς ποτε παρῆλθον, ἀλλ' ἀεί τε ἀρχόμενοι νομῆς, προσήδρευον, καὶ ἐκ νομῆς ἀνιόντες, προσεκύνουν· καὶ πάντως τι ἀπέφερον, ἢ ἄνθος, ἢ ὀπώραν, ἢ φυλλάδα χλωρὰν, ἢ γά-
p. 32. λακτος σπονδήν· καὶ τούτου μὲν ὕστερον ἀμοιβὰς ἐκομίσαντο παρὰ τῶν θεῶν. Τότε δὲ κύνες, 9) φασὶν, ἐκ δεσμῶν λυθέντες ἐσκίρτων, ἐσύριττον, ἦδον τοῖς τράγοις, καὶ τοῖς προβάτοις συνεπάλαιον.

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Τερπομένοις δὲ αὐτοῖς, ἐφίσταται πρεσβύτης, σισύρας ἐνδεδυμένος, 1) καρβατίνας ὑποδεδεμένος,

Deo pro ratione eius cultus offerrent.

MOLLVS.

9) Τότε δὲ κύνες] Alludit ad canes catenarios, qui vinculis exempti ſuis, liberius vagari ſolent. Noſtrates: Hy is ghelyck een hond die van de band koomt.

IDEM.

De canibus δεσμίοις vid. *Caſaub.* in *Theophr.* ad c. περὶ ἀγροικ. et *Douſae* 1. Praecid. *Tibull.* V. et *Phaedr.* fab. 46.

IVNGERM.

Cato de R. R. 124. *Canes interdiu clauſos eſſe oportet, vt noctu acriores et vigilantiores ſint.* Notes vero ellipſin particulae ὡς, τότε δὲ ὡς κύνες, vt in *Homero* Iliad. ω. 258. θεὸς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, *tamquam Deus erat inter homines.* Ita ſupplet *Euſtathius* ad h. l. Δεῖ κἀνταῦθα προσυπακούειν συνήθως τὸ ὡς, ἵνα λέγῃ, ὡς θεὸς ἦν. Sic et apud Latinos in *Horat.* Arte Poet. v. 133.

Nec verbum verbo curabis reddere fidus
Interpres.

BODEN.

1) Σι-

do vna cum palmitibus vuas, vindemiae primitias: quas nunquam neglectim habuere; ſed ſemper, antequam in paſcua greges abigerent, huic cultui incumbebant, eque paſcuis redeuntes, [1] adorabant, ſemper nonnihil afferentes, ſiue florem, ſiue poma, ſiue ramum viridem, ſiue lac ad libandum. Quod inſequenti tempore illis abunde a Deabus eſt penſatum. Tunc temporis autem, vt canes, quod aiunt, vinculis exempti, tripudiabant, fiſtula canebant, cantu mulcebant hircos, cumque ouibus colluctabantur.

CAPVT III.

Illis vero tanto delibutis gaudio, ſenex quidam, rhenone indutus, carbatinis calceatus, ſuſpenſam de

[1]) Σισύρας ἐνδεδυμένος] Rhenone indutus. Σισύρα, inquit *Suidas*, ἱμάτιον τραχὺ καὶ παχύ. περιβόλαιον ἀγροικικὸν, δουλικὸν, παλαιόν. ἢ χιτὼν δερμάτινος, h. e. Siſyra eſt veſtis aſpera, et craſſa, veſtimentum ruſticum, ſeruile, antiquum, vel ſagum pelliceum. *Ariſtoph.* in Veſpis eius mentionem facit: Καὶ μὴ θρέψω γ' αὐτὸν, παρέχων ὅσα πρεσβύτῃ ξύμφορα, χόνδρον λείχειν, χλαῖναν μαλακὴν σισύραν.

Alere hunc penitus volo, ſufficiens quaecunque ſeni commoda, lambet alicam, mollicula aderit laena. Ad haec interpres: Σισύρα καλεῖται παρὰ μὲν τισιν, ἡ βαίτη. ἔστι δὲ περιβόλαιον ἐκ δερμάτων συνεῤῥαμμένων προβάτων ἐχόντων τὰ ἔρια. οἱ δὲ ἀκριβέστεροί φασιν, χλαῖναν παλαιὰν εἶναι ἁπλοΐδα. Τὴν αὐτὴν δὲ καὶ σισύραν καλοῦσι καὶ σισύρναν. Amictum ex pellibus lanigeris eſſe autumat *Scholiaſtes* et aliter βαίτην vocat, et ſane credibile eſt, eſſe hic διφθέραν, et quem *Caeſar* cum *Varrone* dicit Rhenonem ab ouibus pellitis. Antiqui

μένος, [2]) πήραν ἐξηρτημένος, καὶ τὴν πήραν παλαιάν. οὗτος πλησίον καθίσας αὐτῶν, ὧδε εἶπε· „Φιλητᾶς, ὦ παῖδες, ὁ πρεσβύτης ἐγώ· ὃς πολλὰ μὲν

tiqui (vt notarunt alii) Tityrum vocabant τὸν κριόν, inde ego putem σισύρας nomen. Tamen *Heſychius* eam componit ex pellibus caprinis, et contra hunc Scholiaſtem differre facit, σισύραν a σισύρνα; nam Siſyrnam a Lybicis paſtoribus vocari ait veſtem ex pellibus villoſis conſutam; et Siſyram ſtragulum potius eſſe et μηλωτήν. Neque conſentiunt Grammatici inter ſe: Nam alii σισύραν faciunt laenam ſimplicem, alii duplicem. Non eſt facile nobis has controuerſias conciliare, qui tantum abeſt, vt veterum veſtes ſatis dignoſcamus, vt noſtras ipſi quotidie mutemus, longe diſſimiles Philoclionis iſtius, qui odio Laconum, baxeas, quae Laconicae dictae, nunquam in animum inducere potuit, vt indueret. Nos hodie non σισύρας, hoc eſt, tunicas promiſſas ex corio, ſed ſericas veſtes vario habitu inducere gaudemus, exoticarum elegantiarum ſimioli. MOLLVS.

Σισύραν, vel σισύρνον, et σίσον, tam confundunt, quam diſtinguunt Grammatici. Quae videantur apud *Heſych. Etymolog. Suid.* ex quibus ſane patet, Siſyram fuiſſe paenulam ſcorteam vel laenam ex pellibus ouillis conſarcinatam. Qua ruſticani vtebantur, et ὁδοιποροῦντες, praeſertim hyeme. Cubabant autem et in iſtis Siſyris. *Ariſtoph.* Init. Νεφελ. v. 10. ἐν πέντε σισύραις ἐγκεκορδυλημένος, quem locum adfert *Etymol.* in σισύρα. Sunt autem verba Strepſiadae de Phidippide ſecuro ſtertente. Et bene *Friſchlinus* vertit. — inuolutus quinque ſtragulis. Idem Comicus ὄρνιθ. non longe ab initio: Εἴ τινα πόλιν φράσειας ἡμῖν εὔερον ὥσπερ σισύραν ἐγκατακλινθῆναι μαλθακήν. Quid in eadem Siſyra haut mollis princeps Iulianus dor-

de ſe habens peram, eamque admodum vetuſtam, ſuperuenit: qui iuxta illos conſidens, hunc in modum fatur. Ego ſum, pueri cariſſimi, ſenex ille Phi-

dormiebat, non e plumis, vt ait *Ammian.* I, 16. vel ſtragulis ſericis, ambiguo fulgore nitentibus, ſed ex tapete et ſiſyra exſurgens. Quod ipſe etiam de ſe praedicat in *Miſopog. Heſych.* σισύρα δὲ διφθέρα, ὡς ἀμπεχόνην καὶ στρωμνὴν ἐπιτηδείως ἔχουσα καθάπερ τὰ κώδια καὶ μηλωταί. *Onomaſt. Graecol.* Lodix σισύρα. Haec eo coaceruabam, ſi locus *Agathiae* inſignis poſſet mendo liberari iſte l. 3. Narrat ſcilicet Soterichi praefecti, ipſiusque filiorum caedem a Miſimanis perpetratam noctu, ipſum cum ſuis ſomno indulgentem opprimentibus. Καὶ τοίνυν, ait, ὑπὸ δέους ἐκ τῶν εὐνῶν ἀνεπάλλοντο, ἔτι δὲ τῷ ὕπνῳ καρηβαροῦντες καὶ παρειμένοι, ἀμύνεσθαι αὐτοῖς οὔτι μάλα παρῆν· οἱ μὲν γὰρ ταῖς σκύραις τὼ πόδε περιελιττόμενοι, εἴργοντο τῆς πορείας, etc. Porſena illud σκύρας vertit veſte oblonga praepediti. Quem reprehendunt viri doctiſſ. et interpretantur ſcrupis inuoluti. A quibus ſi mihi verecunde diſſentire licet, et, quod ſentio, proferre, dico, illos ſcrupos hoc loci nihil agere, niſi quod ſcrupulum moueant. Poſſet igitur legi, σύραις, quas pro lacernis vilibus exponunt *Schol. Ariſtoph.* vel συρίαις, id eſt, παχείαις χλαίναις, vt ait *Heſych.* Quid multis moror? σισύραις puto legend. apud *Agath.* Iis nempe pedes inuoluere voluerant, ne nocturno frigore humi latentes laederentur; iis igitur prae ſomno non poterant ſtatim euoluere Soterichiani, et aufugere. Haec quum ita ſcripſiſſem, incidi forte fortuna in diu deſideratos Comm. *Caſauboni* in Apolog. *Apuleii*, vbi vidi illud ἄκρον ἄωτον τῶν φιλολογησάντων pariter σισύραις in Agathia reponere: quod vt mirum quantum fuerim gaui-

μὲν ταῖσδε 3) ταῖς νύμφαις ᾖσα, πολλὰ δὲ τῷ Πανὶ ἐκείνῳ ἐσύρισα, βοῶν δὲ πολλῆς ἀγέλης ἡγησάμην μόνῃ μουσικῇ. ἥκω δὲ ὑμῖν, ὅσα εἶδον, μηνύσων· ὅσα ἤκουσα, ἀπαγγελῶν. 4) Κῆπός ἐστί μοι τῶν ἐμῶν χειρῶν· 5) ὅν, ἐξ οὗ νέμειν διὰ γῆρας ἐπαυσάμην, ἐξεπονησάμην· ὅσα ὧραι φέρουσι, πάντα ἔχων ἐν αὐτῷ καθ' ὥραν ἑκάστην. Ἦρος, ῥόδα, κρίνα, καὶ ὑάκινθος, 6) καὶ ἴα ἀμφότερα·

gauiſus, ita id virorum illi clariſſimo lubens meritoque reſcribo, ne quid alienum nempe in armum tollam. Quid enim bona hora exaudiat, vt ille ait, iſtud a me ſemper alienum fuit, eſt, eritue.

IVNGERM.

2) Καρβατίνας ὑποδεδεμένους] Καρβατίνη, teſte *Heſychio*, dictum fuit vile et ruſticum calceamentum vna ſuppactum ſolea. *Xen.* de exped. Cyri libr. 4. fol. mihi 130. Ὅσοι δὲ ὑποδεδεμένοι ἐκοιμῶντο, εἰσεδύοντο εἰς τοὺς πόδας οἱ ἱμάντες, καὶ τὰ ὑποδήματα, περιεπήγνυντο. καὶ γὰρ ἦσαν, ἐπειδὴ ἀπέλιπε τὰ ἀρχαῖα ὑποδήματα, καρβάτιναι πεποιημέναι ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν. Quotquot autem calceati cubabant, iis lora in pedes imprimebantur, calceique pedibus adhaereſcebant. Habebant enim, poſteaquam veteres calcei defeciſſent, carbatinas factas de corio recens bobus detracto. Idem dicit *Suidas*, quem vide ſis in voce καρβάτιναι. Scribit *Ariſtoteles* libr. 2. de animalibus, camelos calcari carbatinis, ne ſcilicet in exercitu longiore itinere fatiſcant. Nam, vt *Herodianus* teſtatur lib. 4. cap. 15. αἵτε κάμηλοι μάλιστα ἔχουσι ἁπαλὰ τὰ πέλματα, habent molliſſimas vngulas.

MOLLVS.

Heſychius: Καρπάτινον ἀγροικικὸν ὑπόδημα μονόδερμον. Καρβατίνας ἐκ τῶν νεοδάρτων βοῶν ait *Suidas*. Crepidas autem Carbatinas dixit *Catullus* epigr. 99. in Vectium,

Philetas, qui ſaepius in honorem harum Nympharum cecini, frequenterque in laudem Panis illius fiſtula mea ſum modulatus. Sola vocis modulatione numeroſum armentum boum duxi, venio vobis, quaecunque vidi, indicaturus, et, quaecunque audiui, relaturus. Eſt hortus mihi, mearum manuum opus, quem ego ſedulo, ex quo meam propter ſenectam paſtorem agere deſii, excolui, omnia in iſto pro

ctium, vt princeps reſtituit *Politianus* Miſcell. c. 2. (vbi locum Longi laudat, et alia de carbatinis docet) quod tamen improbare conatus eſt *Muretus* ad illud Catulli, improbatus ab Ill. *Ioſ. Scaligero*, qui *Politiani* lectionem adſerit, quam etiam adprobaſſe patet *Scalig.* patrem. in IV. Poet. 5. et VI. Poet. 7.

IVNGERM.

3) Ταῖς δὲ] Ταῖς δε. Edidi, vt erat pro varia lectione in Pariſino.

BODEN.

4) Απαγγελὼν] Lege: ἀπαγγελῶν. IVNGERM.

5) Κῆπος ἐςὶ μοι τῶν ἐμῶν χειρῶν] Subaud. ἔργον. *Curt.* libr. 6. Hanc veſtem, qua indutus ſum, ſororum non donum ſolum, ſed etiam opus vides. Hi homines, qui ſua ipſorum manu ac labore terram colunt, vnica dictione αὐτεργοὶ Graecis appellantur. *Xen.* lib. 5. Memorab. καὶ τὲς μὲν αὐτεργὲς διὰ τῶν χειρῶν γυμνάζεσα, ἰσχὺν αὐτοῖς προστίθησιν. Eadem illos, qui manibus ſuis laborant, exercendo magis robuſtos efficit. Elegantem horti deſcriptionem vide apud *Lucian.* in dial. qui inſcribitur ἔρωτες.

MOLLVS.

6) Υάκινθος] Quia praeceſſit ἔχων, ſuſpicor legendum ὑακίνθες, ſed inemendatum reliqui, quia apud bonos autores eiuſcemodi variata loquendi forma non raro occurrit. IDEM.

N. ὑάκινθον, fortaſſe, quia praeceſſerat ἔχων. Nihil tamen

p. 33. ρα· 7) θέρους, μήκωνες, καὶ ἀχράδες, καὶ μῆλα πάντα· νῦν, ἄμπελοι, καὶ συκαῖ, καὶ ῥοιαὶ, καὶ μύρτα χλωρά. Εἰς τοῦτον τὸν κῆπον ὀρνίθων ἀγέλαι συνέρχονται τὸ ἑωθινόν· τῶν μὲν ἐς τροφὴν, τῶν δὲ ἐς ᾠδήν· 8) συνηρεφὴς γὰρ καὶ κατάσκιος, 9) καὶ πηγαῖς τρισὶ κατάῤῥυτος· ἂν περιέλῃ τις τὴν αἱμασιὰν, ἄλσος ὁρᾷν οἰήσεται. Εἰσελθόντι δέ μοι τήμερον ἀμφὶ μέσην ἡμέραν, ὑπὸ ταῖς ῥοιαῖς καὶ ταῖς μυῤῥίναις, βλέπεται παῖς, μύρτα καὶ ῥοιὰς ἔχων, λευκὸς, ὥσπερ γάλα· 10) καὶ ξανθὸς ὡς πῦρ· στιλπνὸς ὡς ἄρτι λελουμένος· γυμνὸς ἦν· 11) μόνος ἦν· ἔπαιζεν ὡς ἴδιον κῆπον τρυγῶν. Ἐγὼ μὲν οὖν ὥρμησα ἐπ᾽ αὐτὸν ὡς συλληψόμενος, δείσας μὴ ὑπ᾽ ἀγερωχίας τὰς μυῤῥίνας καὶ τὰς ῥοιὰς κατακλάσῃ. Ὁ δέ με κούφως καὶ ῥᾳδίως ὑπέφευ-

men muto: ſequitur enim et μήκωνες. Forma autem quaedam loquendi variata reperitur etiam apud *Ariſtot.* in Poet. Ἐπεὶ, ἐὰν μὴ τύχῃ προεωρακὼς, οὐχὶ μίμημα ποιήσει τὴν ἡδονὴν ἀλλὰ διὰ τὴν ἀπεργασίαν, ἢ τὴν χροίαν. Quem in locum lege *Victorium.* COLVMB.

7) Ἴα ἀμφότερα] Proprie vero ἴα appellantur purpureae nigricantesque violae. Hinc in Epigramm. ἴον κυαναυγές. *Theoph.* καθάπερ τὰ ἴα καὶ τά γε λευκὰ, vt violae tam nigrae quam candidae. Veruntamen et ἴον μέλαν dicit, Hiſt. plant. lib. 1. et ἴον λευκὸν lib. 6. MOLLVS.

Λευκόϊον ſcilicet et μελάνιον. Speciem luteum, namque, quam Arabico nomine *Keyri* vocant, Graecos ἴων nomine continuiſſe non arbitror. Nec ſane iſta verno tempore florere ſolent. IVNGERM.

8) Τῶν δὲ εἰς ᾠδὴν] Hae aues *Luciano* appellantur

pro quauis anni tempeſtate habens, verno tempore roſas, hyacinthos, et vtrasque violas. Aeſtiuo mihi ſunt papauera, piraſtra, atque omne genus mala: nunc vites, fici, mali punicae, et baccae viridis myrti. Hunc in hortum tempore conueniunt matutino auium greges: aliae ad paſtum, aliae ad canendum. Etenim vmbroſus eſt et opacus tribusque irriguus fontibus. Si quis ſeptum ſuſtulerit, lucum putabit videre ſe. Illum ingreſſo hodie circa meridiem, viſus mihi puer eſt, ſub punicis myrtisque, manu tenens myrti baccas malaque punica, lac ipſum ſuo candore, flaua coma ignem referens, nitidus, tanquam modo lotus. Hic nudus, ſolusque erat, ludibundus hortum, haud ſecus quam ſuum, vindemiabat. Hac de cauſa irrui in illum, veluti

ὄργανα μουσικά. libr. 2. ver. hiſt.

MOLLVS.

9) Συνηρεφὴς γὰρ καὶ κατάσκιος] *Lucian.* in Amoribus· αἳ ταῖς κόμαις εὐθαλέσιν ἄχρι πόῤῥω βρύοντα, τὸν πέριξ ἀέρα συνωρόφουν, quorum arborum frondibus virentibus, in longum vſque promanantibus ambientem aerem contegebant.

IDEM.

10) Λευκὸς ὥσπερ γάλα] Lactis candorem refert. At *Moſch.* Idyll. 1. Cupido negatur Veneri albus, cum inquit:

Χρῶτα μὲν ὐ λευκὸς, πυρὶ δὲ εἴκελος.

Corpore non albus, verum igni ſimilis.

IDEM.

11) Γυμνὸς ἦν] Sola, primaque vt puto, Sappho, amorem veſte tectum finxit, quam deinceps nonnulli ex hiſtoricis atque poetis ſunt ſecuti. Videſis elegantiſſimam Cupidinis deſcriptionem apud *Moſchum* Idyll. 1. quod inſcribitur Amor fugitiuus.

IDEM.

12) Μη-

ὑπέφευγε. Ποτὲ μὲν ταῖς ῥοδωνιαῖς ὑποτρέχων, ποτὲ δὲ ταῖς μήκωσιν ὑποκρυπτόμενος,[12]) ὥσπερ πέρδικος νεοττός.[13]) Καί τοι πολλάκις μὲν πρᾶγμα[14]) ἔχον ἐρίφους γαλαθηνοὺς διώκων· πολλάκις δὲ ἔκαμον μεταθέων μόσχους ἀρτιγεννήτους· ἀλλὰ τοῦτο ποικίλον τι χρῆμα ἦν καὶ ἀθήρατον.
p. 34. Καμὼν οὖν, ὡς γέρων, καὶ ἐπερεισάμενος τῇ βακτηρίᾳ, καὶ ἅμα φυλάττων, μὴ φύγῃ, ἐπυνθανόμην, τίνος ἐστὶ τῶν γειτόνων· καὶ τί βουλόμενος ἀλλότριον κῆπον τρυγᾷ; Ο δὲ ἀπεκρίνατο μὲν οὐδὲν, στὰς δὲ πλησίον ἐγέλα πάνυ ἁπαλὸν,[15]) καὶ

12) Μήκωσιν ὑποκρυπτόμενος] Sub papaueribus latens; niſi quis μύκωσιν legendum eſſe exiſtimet; eſt enim μύκων, teſte *Heſychio*, idem quod θυμὼν, ſiue σωρὸς, aceruus palearum, aut aliarum rerum.

IDEM.

V. Μύκωσιν. COLVMB.

13) Ὥσπερ πέρδικος νεοττός] Quemadmodum perdicis pullus. Videtur alludere Auctor ad etymon huius auis, quae nomen habet a πηδᾷν, quod ſaltet e loco in locum. Huius pulli admodum ſunt pernices agileſque. Imo ſimul ac nati et excluſi ſunt, mox educente in agros parente, gradiuntur, atque plumis obueſtiti, ſibimet cibum capiunt. *Mantuanus:*

Sedula per ſtipulas tenera cum prole coturnix
Paſcitur, et magno natorum examine perdix.

Niſi putemus *Longum* reſpexiſſe ad dolum et calliditatem auis, cuius inſimulatur. Graecis in prouerbio eſt: πέρδικος πους, ſiue πέρδικος σκέλος, perdicis pes, perdicis tibia. Quod adagium ad dolos et vafritiem ſpectat, cum videlicet ſubdolo quempiam ingenio hac progreſſum ſperas: ille tamen è veſtigio alia ſe proripit,

luti comprehenſurus, veritus, ne prae inſolentia malos punicas viteſque frangeret. At ille celeriter, et ſine vllo negotio, me effugit, nunc ſubeundo roſaria, nunc ſeſe papaueribus inſtar perdicis pulli, abscondendo. Quamquam ſaepe occupatus fui lactentes perſequendo haedos, ſaepe me defatigaui curſu inſequendo recens natos vitulos: ſed hoc varium quid erat, capique nequibat. Defatigatus igitur, vtpote aetate grauis baculoque ſuffultus, vnaque obſeruans, ne elaberetur, cuiusnam eſſet vicini puer, et quidnam ſibi vellet, decerpendo alienum hortum,

 quae-

ripit, atque ita vacillatione ſpectantium ſpem eludit, vt iter eius, aut rerum progreſſus, euentumque nunquam poſſis certa coniectura comprehendere. De perdice ita D. *Euſtath.* in Hexaem. Δολερὸν ὁ πέρδιξ, καὶ ζηλότυπον, καὶ κακοῦργον, συμπράττον τοῖς θηρευταῖς πρὸς τὴν ἄγραν etc. Perdix dolo, obtrectationi et malitiae, ſeruit, cum ipſis venantibus auxilio ſit. Spina et frutice, referente *Plinio*, ſic muniunt receptaculum, vt contra feras abunde valleantur. Ouis ſtragulum molli puluere contumulant, nec, in quo loco peperere, incubant, neue, cui frequentior conuerſatio ſit ſuſpecta, alio transferunt. Vnde et *Ariſtophani* fictum verbum in Auibus ἐκπερδικίζειν, id eſt, aſtute elabi, periculumque vitare. Ad id verb. *Schol.* οἱ δὲ πέρδικες πανοῦργοι ὄντες ὕπτιοι γενόμενοι καὶ ἐπιβάλλοντες ἑαυτοῖς κάρφη, paulo ante, οὕτως ἐπικαλύπτουσι καὶ ἐκκλίνουσι ſcil. τὸν κίνδυνον. Porro de auis huius aſtutia conſule *Plinium* libr. 10. c. 33.

MOLLVS.

14) Πρᾶγμα] N. et V. πράγματα. P.

COLVMB.

15) Εγέλα πάνυ ἁπαλὸν] Eodem ſignificatu hoc ipſum aduer-

καὶ ἔβαλλέ με τοῖς μύρτοις,[16]) καὶ οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἔθελγε μηκέτι θυμοῦσθαι. Ἐδεόμην οὖν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν,[17]) μηδὲν φοβούμενον ἔτι, καὶ ὤμνυον κατὰ τῶν μύρτων ἀφήσειν, ἐπιδοὺς μήλων καὶ ῥοιῶν, παρέξειν τε ἀεὶ τρυγᾶν τὰ φυτὰ καὶ δρέπειν τὰ ἄνθη, τυχὼν παρὰ αὐτοῦ φιλήματος ἑνός. Ἐνταῦθα πάνυ καπυρὸν γελάσας,[18]) ἀφίησι

aduerbialiter ab *Homero* etiam vſurpatur, Odyſſ. ξ. cum *Vlyſſes* dicit:

—οἶνος γὰρ ἀνώγει
καί θ᾽ ἁπαλὸν γελάσαι, καί τ᾽ ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,

Vinum enim iubet, et leniter, ſiue molliter ridere, et ſaltare impellit.

MOLLVS.

16) Καὶ ἔβαλλέ με τοῖς μύρτοις] *Petebat me myrti baccis.* Μύρτος foem. idem ac μυῤῥίνη, hoc eſt, arbor, myrtus dicta. *Alcaeus*, ἐν μύρτου κλαδὶ τὸ ξίφος φορήσω. At τὸ μύρτον, fructus myrti, i. e. bacca myrti, idque plerumque plurali num. *Plat.* 2. Polit. loquens de bellariis ſuorum ciuium: καὶ μύρτα, καὶ φήγους σποδιοῦσι πρὸς τὸ πῦρ. Ad ignem ſub cinere fagi glandes, et myrti baccas torrebunt. Apte et decore dicitur Cupido illum myrti baccis petere: quippe myrtus ſacra Veneri eſt, vt aeſculus Ioui. Hinc *Gellius* libr. 5. c. 6. myrtum appellat frondem Veneris. *Lucianus* horti faciens Veneris mentionem, ait: περιττὸν γε μὴν ἡ πυκνόκαρπος ἐτεθήλει μυῤῥίνη παρὰ τὴν δέσποιναν αὐτῆς. Abunde vero denſa fructu myrtus, apud dominam ſuam (Venerem) pullulauerat.

IDEM.

17) Ἐδεόμην οὖν εἰς χεῖρας ἐλθεῖν] *Rogabam igitur, vt ad manus veniret.* Εἰς χεῖρας ἐλθεῖν. Genus dicendi eſt, quod proprie rem militarem ſpectat, vt videre eſt apud *Thucyd. Xenoph.* caeteroſque Hiſtoricos. Quod Latini dicunt, manus conſerere, congredi, confligere, et ad manus venire. Verum

quaerebam? Ne gry quidem ille reſpondit: at prope adſtans molliter riſit, petens me myrti baccis, meque demulcens, neſcio quomodo, quominus ira efferueſcerem. Rogabam itaque illum, vt, omiſſo metu, propius accederet, coramque ageret, iurans per myrtos me illum dimiſſurum, addito per mala atque granata, me praebiturum ſemper vindemian-

 das

rum phraſis illa hoc loco illam ſignificationem non recipit: ſed potius εἰς ὁμιλίαν, καὶ δεξίωσιν φιλικὴν ἐλθεῖν. Nam in congreſſu ſymbolum beneuolentiae eſt, manus porrigere. Sicuti etiam εἰς χεῖρας ἰόντα apud *Thucyd.* vſurpari Scholiaſtes adnotauit. Vt et apud *Polyb.* μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἐπιπλεῖον ἐλθὼν εἰς τὰς χεῖρας τῷ Σωσιβίῳ διὰ τοὺς ἵππους. Hic ἐλθὼν εἰς τὰς χεῖρας, *Cum in ſermonem, ſeu colloquium, veniſſet.* IDEM.

18) Καπυρὸν γελάσας] *In magnum effuſus riſum.* Eſt enim καπυρὸς, vehemens, magnus. Sic *Theocrito* dicitur καπυρὰ νόσος, Idyll. 2. v. 85. poet. amor vehemens, qui morbi ardentis inſtar corpus paulatim abſumit. Alias torridus, vt ſit a κάω et πῦρ. *Euſtath.* dicit eſſe compoſitum ἐκ τοῦ καίειν καὶ πυρῶν. Apud *Theocr.* Idyll. 6. v. 16. Ταὶ καπυραὶ χαῖται. Latinus interpres vertit: *Rufae comae.* Graecus: Αἱ κεκαυμέναι ὑπὸ τοῦ ἡλίου διὰ τὴν θερμότητα, a ſole ob calorem aduſtae. Καπυρὸς exponitur ab *Heſychio* καπύων ἐκπνέων, quo ferme modo hoc loco a noſtro ſumitur; et in Epigrammate:

Καὶ καπυρὸν γελάσας παραμείβεο,

vt proprie ſit magno cum cachinno veluti efflans riſum. *Lucian.* in deor. dial. Pa. et Mer. μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ καπυρόν. *Muſicus enim ſum, et fiſtula prorſus ſtridulum cano.* IDEM.

Amat, vt dixi, noſter cum *Theo-*

ησι φωνὴν, οἵαν οὔτε χελιδὼν, οὔτε ἀηδὼν, [19] οὔτε κύκνος, ὅμοιος ἐμοὶ γέρων γενόμενος. [20] Ἐμοὶ μὲν, ὦ Φιλητᾶ, φιλῆσαί σε πόνος οὐδείς. Βούλομαι γὰρ φιλεῖσθαι μᾶλλον, ἢ σὺ γενέσθαι

Theocrito loqui. Hic enim Idyll. VII, 37. Καὶ γὰρ ἐγὼ μοισᾶν καπυρὸν στόμα, vbi ſcholion in Mſ. vet. λαμπρὸν, ἡδὺ, μεταφορικῶς. Τὰ γὰρ ἔξοπτα τῶν ἐδεσμάτων ἡδύνει τὴν γεῦσιν. Καπυρὸς enim, vt *Euſtathius* ad Iliad. δ'. et Il. π'. ἀπὸ τοῦ καίειν et πυρεῖν dicitur, qualia alia plurima pari modo ἐκ ταυτοσήμων λέξεων συγκείμενα recenſet idem Enarrator ad init. Iliad. δ'. Adferunt et ex *Epigrammate:* Καὶ καπυρὸν γελάσας παραμείβεο. Certe hoc verbum non ſemper *igneum* vel *aridum* quid ſignificare patet ex loco noſtri Longi et ſcholio illo mſ. Theocr. quibus addo locum *Luciani*, vbi omnino ſuaue et iucundum denotat. (*Vid. not. ſuper.* B.)

IVNGERM.

Duplicis naturae, eiuſdem tamen ſoni, vocabulum eſt. Alterum componitur, vt legiſti, ex καίειν et πυρεῖν, cuius vim vides in *Theocr.* II, 85 et VI, 16. Alterum, quod ad nos pertinet ac VII. *Theocr.* v. 37. deſcendit ab antiquo verbo κάπω, pro quo repoſuit vſus κάπτω, *os aperio ad aerem captandum*, vulgatius κάπτω, *edo auidiuscule.* Dicitur inde reſpiratio vehementior κάπος et κάπυς, quod interpretatur *Heſychius* πνεῦμα, κῆπος. Ex illo κάπυς fit καπυρὸς, *Heſych.* καπύσσαν, ἐκπνέων. Optime redditur hoc loco πάνυ καπυρὸν γελᾶν, *in cachinnos effundi, ridere immoderatius, non ſine magna reſpiratione, toto corde.*

BODEN.

19) Ἀηδὼν] Luſcinia, dicta Graecis ab ἀείδω, cano, quia auicula haec canora eſt. Alii deriuant ab ἀεὶ et ᾄδω, quod propemodum ſine intermiſſione canat, vbi inceperit. Latinis luſcinia, quod lugens canat, vel potius quod ante

das vites, floresque decerpendos, vnico duntaxat potitum oſculo. Hic in cachinnos effuſus, emittit vocem, qualem neque hirundo, neque luſcinia, neque par mihi aetate cygnus. Non eſt, inquit, Phileta, mi-

 hi

ante lucem canat. Huius cantum praeter *Plinium*, *Homerum*, *Auctor Philomelae* inſigniter extulit, ita canens:

Dulcis amica veni, noctis ſolatia praeſtans,
Inter aues etenim nulla tibi ſimilis:
Tu philomela potes vocum diſcrimina mille,
Mille potes varios ipſa referre ſonos.
Nam quamuis aliae volucres modulamina tentent,
Nulla poteſt modulis aequiualere tuis.
Inſuper eſt auium ſpatiis garrire diurnis;
Tu cantare ſimul nocte dieque potes.

Quamobrem dicitur ab *Euſtathio* in comment. in Hexaem. vbi de luſcinia agit: καὶ ἔϛιν ἄγρυπνον τῇ μελῳδίᾳ σχολάζετα. et *inſomnis modulatum edit ſonum.*

MOLLVS.

20) Οὔτε κύκνος ὅμοιος ἐμοὶ γέρων γενόμενος] Neque par mihi aetate cygnus. Κύκνος grammaticis dicitur ἀπὸ τοῦ κυκᾷν πλέον τῶν ἄλλων τὴν ἰλὺν ἐπὶ ἀναψηλαφήσει τροφῆς, quod plus caeteris immiſceat limi in cibis indagandis. Veteres non poetae duntaxat, ſed etiam oratores, fabulati ſunt, cygnos, aetate confectos canere cantum ſuauiſſimum. Vnde *Auſon.*

Dulcia defecta modulatur carmina lingua
Cantator, cygnus, funeris ipſe ſui.

Et *Ouid.*

Sic vbi fata vocant, vdis abiectus in herbis,
Ad vada Maeandri concinit albus olor.

Pauſanias etiam in Atticis ſcribit, eſſe κύκνῳ τῷ ὄρνιθι μουσικῆς δόξαν. *Cic.* in fin. 6. Tuſc. Vt cygni praeuidentes, quid in morte boni ſit, cum cantu, et voluptate moriuntur, ſic omnibus, et bonis, et doctis eſt faciendum. Hinc cygnea di-

citur

θαι νέος· ὅρα δὲ, εἴ σοι καθ' ἡλικίαν τὸ δῶρον. οὐδὲν γάρ σε ὠφελήσει τὸ γῆρας, πρὸς τὸ μὴ διώκειν ἐμὲ μετὰ τὸ ἓν φίλημα. Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι[21]) καὶ ἀετῷ,[22]) καὶ εἴ τις ἄλλος
p. 35. τούτων ὠκύτερος ὄρνις. Οὔτοι παῖς ἐγὼ, καὶ εἰ δοκῶ παῖς,[23]) ἀλλὰ τοῦ Κρόνου πρεσβύτερος, καὶ αὐτοῦ

citur cantio, quicquid vel in eloquentia, vel doctrina alicuius ſenis ſedatum, ſuaue et elaboratum eſſe videatur. *Lucianus* in praefat. ſua, quae inſcribitur περὶ τοῦ ἠλέκτρου, ἢ τῶν κύκνων, totum eſſe figmentum, quod de cygnorum narratur cantione, ait: cui etiam quotidiana adſtipulatur experientia. Scribit et eiuſmodi cantum fabuloſum eſſe *Iul. Scaliger* in Cardanum inuectus, cum inquit: De Cygni vero cantu ſuauiſſimo, quem cum mendaciorum parente Graecia iactare auſus es, ad Luciani tribunal, apud quem aliquid noui dicas, ſtatuo te. Apud *Athen.* libr. 9. p. m 393. *Alexander Myndius* dicit: πολλοῖς κύκνοις τελευτῶσι παρακολουθήσας, οὐκ ἀκοῦσαι ᾀδόντων, ſe moribundos plures proſecutum cantum nullum audiuiſſe. IDEM.

21) Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι] *Sum difficilis captu etiam accipitri.* Ἱέραξ, ἀπὸ τοῦ ἵεσθαι ῥᾳον, a celeritate volatus; vel ἀπὸ τοῦ ἵεσθαι, ἤγουν φέρεσθαι ἐν τῷ ἀέρι ῥᾳδίως. Sunt, qui malunt dictam ab ἱερὸς, ſanctus, quia Marti ſacer, vtpote pugnax. *Ariſtophani* vocatur παντόφθαλμος, quia eximia oculorum acie praeditus. *Heſiodo* a pernicitate ὠκυπέτης, *Homero*, ὠκύπτερος dicitur. Latinis ab accipiendo, eius rapacitatem indigitantibus. IDEM.

Poſſet et hic eſſe ſenſus: Capi non poſſum, et ſum pernicior, vel pernicitate vinco accipitrem, aquilam et alias aues. Quomodo tamen eſſet legendum: Δυσθήρατος ἐγὼ καὶ ἱέρακι, καὶ ἀετῷ

hi in difficili, figere tibi oſculum: malo etenim oſculari, quam tu iuueneſcere. At vide, num hoc munus tuae conueniat aetati. Nihil enim tua tibi proderit aetas, quominus me aſſecteris, vel vnicum poſt oſculum. Non accipiter, non aquila, venando capere, et ſi quis ales hiſce pernicior, me potis eſt. Puer non

 ſum,

ἀετῷ καὶ εἴ τις ἄλλος ὄρνις, τούτων ὠκύτερος. Verum, quod fui interpretatus, melius placet. IVNGERM.

22) Καὶ ἀετῷ] Ἀετὸς, aquila, ab α intenſ. et ἔτος, quod viuax, vnde prouerb. *Aquilae ſenecta;* auis pernix rapaxque, quae praecipue lepores et cygnos, item anſeres, venando infeſtare dicitur, quod notat *Maro* libr. Aeneid. 9.

Qualis vbi aut leporem, aut
candenti corpore cygnum
Suſtulit alta petens pedibus
Iouis armiger vncis.

MOLLVS.

23) Οὔτοι παῖς ἐγὼ, ἀλλὰ τοῦ κρόνου πρεσβύτερος] Puer non ſum, ſed Saturno antiquior. *Lucian.* in Dial. *Cupid.* et *Iouis.* σὺ παιδίον, ὦ ἔρως, ὃς ἀρχαιότερος εἶ πολὺ τοῦ ἰαπετοῦ; Tune puer es, Cupido, qui es Iapeto longe antiquior?

Plut. in Erotico. Διὸ Παρμενίδης μὲν ἀποφαίνει τὸν ἔρωτα τῶν ἀφροδίτης ἔργων πρεσβύτατον, ἐν τῇ κοσμογονίᾳ γράφων:

Πρώτιστον μὲν ἔρωτα θεῶν μητίσατο πάντων.

Ἡσίοδος δὲ φυσικώτερον ἐμοὶ δοκεῖ ποιεῖν ἔρωτα πάντων πρεσβύτατον, ἵνα πάντα δι' ἐκεῖνον μετάσχῃ γενέσεως. Itaque *Parmenides* Amorem oſtendit Veneris operum eſſe antiquiſſimum, in libr. de ortu mundi, ſic ſcribens:

Ante omnes alios ſuperos
generauit Amorem.

Heſiodus autem naturae congruentius mihi conſtituere videtur Amorem omnium antiquiſſimum, vt per eum omnia naſcantur. *Lucian.* in amoribus: Μόνον ἡμῖν, σὺ δαῖμον οὐράνιε, καὶ ῥώς παράστηθι, φιλίας εὐγνώμων, ἱεροφάντα μυστηρίων ἔρως, οὐ κακὸν νήπιον, ὁποῖα ζωγράφων παίζει.

τοῦ τοῦ παντὸς χρόνου.[24]) καί σε οἶδα νέμοντα πρωθήβην[25]) ἐν ἐκείνῳ τῷ ἕλει τὸ πλατὺ βȣκόλιον·[26]) καὶ παρήμην σοι συρίττοντι πρὸς ταῖς φηγοῖς ἐκείναις ἡνίκα ἤρας Αμαρυλλίδος, ἀλλά με ȣ̓χ ἑώρας, καίτοι πλησίον μάλα τῇ κόρῃ παρεςῶτα· σοὶ μὲν ȣ̃ν ἐκείνην ἔδωκα, καὶ ἤδη σοι παῖδες ἀγαθοὶ βȣκόλοι καὶ γεωργοί. Νῦν δὲ Δάφνιν ποιμαίνω καὶ Χλόην, καὶ ἡνίκα ἂν αὐτȣ̀ς εἰς ἓν συνάγω τὸ ἑωθινὸν, εἰς τὸν σὸν ἔρχομαι κῆπον, καὶ τέρπομαι τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς φυτοῖς, κἂν ταῖς πηγαῖς ταύταις λȣ́ομαι. διὰ τȣ̃το καλὰ καὶ τὰ ἄνθη καὶ τὰ

παίζȣσι χεῖρες, ἀλλ᾽ ὃν ἡ πρωτόσπορος ἐγέννησεν ἀρχὴ, τέλειον εὐθὺ τεχθέντα. Tu modo nobis, aetherie Deus, in tempore aſſiſte, amicitiae fautor, et arcanorum ſacerdos Cupido, nequaquam prauus infans, qualem pictorum manus iocando fingunt, ſed quem primario ſemine principium creauit, perfectum protinus editum. Sentit tamen aliter *Agatho*, qui apud *Platonem* in ſympoſio, cum Phaedro, de ipſo Amore ſubtiliter diſputat, ita diſſerens: Ἐγὼ δὲ Φαίδρῳ πολλὰ ἄλλα ὁμολογῶν, τȣ̃το ȣ̓χ ὁμολογῶ ὡς ἔρως κρόνȣ καὶ ἰαπετȣ̃ ἀρχαιότερός ἐςι, ἀλλά φημι νεώτατον αὐτὸν εἶναι θεῶν, καὶ ἀεὶ νέον. De multis aliis cum Phaedro conſentiens, de hoc ipſi non aſſentior, videlicet Amorem Saturno atque Iapeto eſſe antiquiorem; ſed dico illum omnium deorum natu minimum, atque ſemper eſſe iuuenem.

IDEM.

Alludit fortaſſe ad *Empedoclis*, *Parmenidis* et aliorum opinionem, amorem et amicitiam antiquiſſimos eſſe, quod ex eis omnia generationem nacti ſint, vt refert *Simplicius* in *Ariſt.* Phyſ. et *Plut.* in Erotico.

COLVMB.

24) Καὶ αὐτȣ̃ παντὸς τȣ̃ χρόνȣ] Negabat hoc olim Peri-

ſum, quamuis videar; ſed ipſo Saturno, omni et quouis tempore, antiquior. Noui te adoleſcentulum late paluſtribus in locis diffuſum paſcentem armentum. Aderam tibi fiſtula canenti prope fagos illas, quando Amaryllidem amabas: at me non videbas, quantumuis puellae adſtantem prope admodum. Illam itaque tibi dedi: atque etiamnum tibi ſunt pueri, boni bubulci agricolaeque. Nunc curam gero Daphnidis atque Chloes, et tempore matutino, in vnum illis coactis, hortum intro, meque floribus plantisque oblecto, fontibusque in hiſce lauor. Ob hoc flores

Periander, qui rogatus, quid antiquiſſimum? reſpondebat, χρόνος, tempus.

MOLLVS.

25) Προθήβην] Malo πρωθήβην. Eſt vero πρωθήβης, teſte *Heſychio*, ἀρτίως ἀκμάζων, qui primos pubertatis annos attigit, nunc primum pubeſcens. Hom. Il. θ. 518.

Παῖδας πρωθήβας, πολιοκροτάφους τε γέροντας,

Pueros pubeſcentes, et temporibus canos ſenes.

Auctor Scholiorum breuium: Παῖδας πρωθήβας, πρώτως ἡβῶντας, νέους τοὺς ὄντας, ἀπὸ τῆς ἀκμῆς, ὅ ἐστιν ἡλικίας.

IDEM.

In omnes editiones irrepſerat προθήβην. Legebatur in ipſo *Heſychio*, quem *Schreuelius* dederat, vt et in Lexicis nonnullis, προθήβης. Sed ad mentem *Camerarii, Salmaſii* ipſiusque *Molli* emendaui πρωθήβην. Sunt et apud *Homerum* Od. Θ. 263. Κοῦροι πρωθῆβαι, et ά, 431. Fuerat quidem in *Pollucis* Onomaſt. L. II. Sect. 9. itidem προθήβης in pr. edit. ſed et hic mutatum reperis cura *Seberi* in πρωθήβης.

BODEN.

26) Τὸ πλατὺ βουκόλιον] Armentum late diffuſum. Greges dicuntur Graecis πλατεῖς, hoc eſt, ampli, late diffuſi, ſiue late palantes. Il. β. αἰπόλια πλατέα αἰγῶν,

τὰ φυτὰ, τοῖς ἐμοῖς λȢτροῖς ἀρδόμενα. ὅρα δὲ μή τί σοι τῶν φυτῶν κατακέκλασαι, μή τις ὀπώρα τετρύγηται, μή τις ἄνθȢς ῥίζα πεπάτηται, μή τις πηγὴ τετάρακται. Καὶ χαῖρε μόνος ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ θεασάμενος τȢ͂το τὸ παιδίον.[27] Ταῦτα εἰπὼν, ἀνήλατο καθάπερ ἀηδόνος νεοττὸς ἐπὶ τὰς μυῤῥίνας, καὶ κλάδον ἀμείβων ἐκ κλάδȢ,
p. 36. διὰ τῶν φύλλων ἀνεῖρπεν εἰς ἄκρον. Εἶδον αὐτοῦ καὶ πτέρυγας[28] ἐκ τῶν ὤμων καὶ τοξάρια μεταξὺ

γῶν, *greges late diffuſi caprarum.* Potuiſſet etiam πλατὺ βȢκόλιον verti, *magnum armentum:* ὅτι ἐν διαστήματι μεγάλῳ, καὶ πλατεῖ νομῷ νέμεται, quod in ſpatioſo, et lato agro paſcatur. Eſtque βȢκόλιον, τὸ τῶν βοῶν πλῆθος, vt ἱπποφόρβιον, τὸ τῶν ἵππων· ποίμνιον, τῶν προβάτων· συβόσιον, τῶν χοίρων.

MOLLVS.

27) Καὶ χαῖρε μόνος ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ τȢ͂το τὸ παιδίον] Addatur θεασάμενος, et laetare, qui ſolus mortalium in ſenectute hunc vidiſti puerulum. Niſi quis ita malit vertere: Et ſolus mortalium laetare hocce puerulo. Quippe verbum χαίρω cum accuſatiuo iunctum inuenitur. *Ariſtot.* in *Rhetor.* χαίρω τὴν ἡδονὴν, afficior quadam voluptate. Apud *Demoſth.* Ταυτὰ χαίρειν, pro ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς. At prius malo.

IDEM.

V. Γήρᾳ θεασάμενος τȢ͂το. P.

COLVMB.

Quum Vrſini codex, ipſo adprobante, *Iungermano*, *Mollo*, *Doruillioque* ad *Charit.* Libr. II. cap. 9. ſuffragantibus, in ſinum textus receperit, nullus dubitaui et ipſe textui inſerere. Aperte hoc verbum deficit, vel ἰδὼν, vt Charitonis interpres vna coniicit, pluribus eiusdem generis defectibus notatis. Potes etiam hunc locum cum primis editionibus interpungere alio modo, ſenſumque non alienum elicere. Καὶ χαῖρε, μόνος

res illi, plantaeque ſunt venuſtae, vtpote meis lauacris irrigatae. Vide num quae planta tibi ſit fracta, num quod pomum decerptum, num quae floris radix conculcata, denique num fons quis turbatus ſiet. Ac toto laetare pectore, qui ſolus mortalium in ſenectute hunc puerulum vidiſti. His dictis, inſtar pulli luſciniae Myrtis inſiliit, et ramum ramo mutando, ſurſum per frondem in cacumen nitebatur. Vidi illius alas humeris enatas, arculosque

νος ἀνθρώπων ἐν γήρᾳ. Τοῦτο τὸ παιδίον ταῦτα εἰπὼν κ. τ. λ. *Tu vero gaude in ſenectute mortalium ſolus. Quibus dictis puerulus iſte tamquam pulius luſciniae myrtis inſiliuit.* Idem vidit Interpres Teutonicus: *Als der Knabe dieſes geſagt hatte, hüpfte er als eine junge Nachtigall auf die Myrten.* Notes tamen σύνθεσιν hoc loco accipi debere, vt genus magis ad ſenſum, quam ad verba reſpiciat, vt *Io.* XV, 26. ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ τῆς ἀληθείας, ΕΚΕΙΝΟΣ μαρτυρήσει. et *Gal.* IV, 19. ΤΕΚΝΙΑ μου ΟΥΣ πάλιν ὠδίνω. it. *Gen.* III, 15. vbi σπέρμα praeceſſerat, ſequitur αὐτὸς, ſimili generis διυτερώσει. BODEN.

28) Εἶδον αὐτοῦ καὶ πτέρυγας] *Vidi etiam illius alas.* Vbique alatum Cupidinem faciunt poetae, vt et *Socrates* apud *Platonem* in Phaedro, vbi de amore hunc citat verſum:

Τὸν δ' ἤτοι θνητοὶ μὲν ἔρωτα
καλοῦσι ποτηνόν.

Mortales Amorem vocant alatum.

Rationem eius addit *Heliodorus* libr. 4. *Aethiop.* οὐκ οἶσθα ὅτι καὶ ἔρωτα πτεροῦσιν οἱ γράφοντες, τὸ εὐκίνητον τῶν ὑπ' αὐτοῦ κεκρατημένων αἰνιττόμενοι. An neſcis, quod Amorem etiam alatum faciunt pictores: agilitatem illorum, qui eo detinentur, quaſi aenigmate quodam ſignificantes?

MOLLVS.

29) Καὶ

ξὺ πτερύγων 29) καὶ τῶν ὤμων, καὶ οὐκέτι εἶδον οὔτε ταῦτα, οὔτε αὐτόν. Εἰ δὲ μὴ 30) μάτην ταύτας τὰς πολιὰς ἔφυσα, μηδὲ γηράσας ματαιοτέρας τὰς φρένας ἐκτησάμην, ἔρωτι, ὦ παῖδες, κατέσπεισθε, καὶ ἔρωτι ὑμῶν μέλει.“

ΚΕΦΑΛ. δ΄.

Πάνυ ἐτέρφθησαν ὥσπερ μῦθον, οὐ λόγον, ἀκούοντες, καὶ ἐπυνθάνοντο· τί ἐστί ποτε ὁ ἔρως, πότερα, παῖς, ἢ ὄρνις, καὶ τί δύναται; Πάλιν οὖν 1) ὁ Φιλητᾶς ἔφη· „Θεός ἐστιν, ὦ παῖδες, ὁ ἔρως· νέος, καὶ καλὸς, 2) καὶ πετόμενος· διὰ τοῦτο καὶ νεότητι χαίρει, 3) κάλλος διώκει, καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ. 4) Δύναται δὲ τοσοῦτον, ὅσον οὐδὲ ὁ Ζεύς.

29) Καὶ τοξάρια μεταξὺ πτερύγων] *Et arculos ſub alis.* Sine dubio alluſit *Longus* ad illud *Chaeremonis Tragici* apud *Athen.* qui duos Cupidini dat arcus, quando ait:

Δίδυμα γὰρ τόξα αὐτὸν ἐκτείνεσθαι,
Χαρίτων τὸ μὲν ἐπ᾽ εὐαίωνι τύχᾳ,
Τὸ δ᾽ ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.

Duos arcus illum tendere,
Alterum gratiarum, proſperaque fortuna,
Alterum doloris, quo vita permiſcetur hominum.

Euripid. in *Aulid.*

Δίδυμ᾽ ἔρως χρυσοκόμας
Τόξ᾽ ἐντείνεται, χαρίτων,
Τὸ μὲν ἐπ᾽ εὐαίωνι πότμῳ,
Τὸ δ᾽ ἐπὶ συγχύσει βιοτᾶς.

Cupido auricomus geminos
Arcus intendit, Gratiarum
Vnum quidem ad facilem vitam,
Alterum vero vitae ad confuſionem.

IDEM.

30) Μὴ] Male in Commeliniana legebatur μὲ, quod

que inter alas humeroſque medios: at deinde non vidi illa, neque illum amplius. Ac niſi fruſtra hosce produxi canos, atque ſeneſcens magis atque magis deliro, vos pueri, cupidini dicati, cupidinique curae eſtis.

CAPVT IV.

Omnino delectati ſunt, tanquam fabulam, non veram enarrationem, audiendo, quaerentes, quidnam rei eſſet Cupido? vtrum puer, an auis, et qua polleat virtute? Iterum ad haec Philetas: Deus eſt, o pueri, hicce Cupido, iuuenis, alatus atque formoſus: ob hoc gaudet iuuenta, pulchritudinem ſectatur, atque animos cupiditate accendit: tantum poteſt,

quod pro ſphalmate habendum. BODEN.

1) Οὖν] N. Νῦν. COLVMB.

2) Καλὸς] Οὕτω ἐμοὶ δοκεῖ, ὦ Φαῖδρε, ἔρως πρῶτον αὐτὸς ὢν κάλλιστος, καὶ ἄριστος. Ita mihi videtur, o Phaedre, ipſe Amor primum pulcerrimus, primusque eſſe. MOLLVS.

3) Καὶ νεότητι χαίρει] *Quare iuuenta gaudet. Plato* ſub perſona Agathonis de Amore loquens, inquit: μετὰ δὲ νέων αἰεὶ ξύνεστί τε καὶ ἔστιν· ὁ γὰρ παλαιὸς λόγος εὖ ἔχει, ὡς ὅμοιον ὁμοίῳ αἰεὶ πελάζει. Semper ſe iuuenibus miſcet. Scite quidem veteri prouerbio fertur: ſimile ſemper ſimili haerere. IDEM.

4) Καὶ τὰς ψυχὰς ἀναπτεροῖ] *Animis alas addit.* Sed metaphorice ἀναπτερόω, excito quempiam ad aliquid agendum, aut ad rei alicuius deſiderium, inſtigo, animum addo, in ſpem erigo; et in eo ſignificatu hic commode accipi poteſt. *Ariſtoph.* in auibus: Λέγων ἀνεπτέρηκεν, lege ἀνεπτέρωκεν, ὥσθ'

ζεύς.5) κρατεῖ μὲν στοιχείων· κρατεῖ δὲ ἄστρων· κρατεῖ δὲ τῶν ὁμοίων θεῶν· οὐδὲ ὑμεῖς τοσοῦτον τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων. Τὰ ἄνθη πάντα ἔρωτος ἔργα· τὰ φυτὰ ταῦτα τούτου ποιήματα.6) διὰ τοῦτον καὶ ποταμοὶ ῥέουσι, καὶ ἄνεμοι πνέουσιν. Εγνων δὲ ἐγὼ καὶ ταῦρον ἐρασθέντα καὶ ὡς οἴστρῳ πληγεὶς ἐμυκᾶτο· καὶ τράγον φιλήσαντα αἶγα,
p. 37. καὶ ἠκολούθει πανταχοῦ. Αὐτὸς μὲν γὰρ ἤμην νέος, καὶ ἠράσθην Ἀμαρυλλίδος· καὶ οὔτε τροφῆς ἐμεμνήμην, οὔτε ποτὸν προσεφερόμην, οὔτε ὕπνον ᾑρούμην.7) Ηλγουν τὴν ψυχήν· τὴν καρδίαν ἐπαλλόμην:

ὥσθ' ἱππηλατεῖν. *Alas loquendo affixit, vt iam geſtiat equitare* Eraſm. *Meum incendit adoleſcentulum ad cupiditatem equorum.*

IDEM.

5) Δύναται δὲ τοσοῦτον ὅσον οὐδὲ ὁ ζεύς] *Tantum pollet, quantum ne ipſe quidem Iupiter. Lucian.* in dial. Iun. et Iou. Ο δὲ ἔρως βίαιόν τί ἐστιν, καὶ οὐκ ἀνθρώπων μόνων ἄρχει, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐνίοτε. Eſt autem amor violentum quiddam, neque ſolis hominibus, ſed etiam nobis ipſis interdum imperat. Ad eundem ferme modum *Achilles Tat.* vt noſter, loquitur libr. I. C. II. Αρχει βρέφος οὐρανοῦ καὶ γῆς, καὶ θαλάττης, Infans ille caelo, terrae et mari imperet. *Menand.*

Δέσποιν', ἔρωτος οὐδὲν ἰσχύει πλέον,
Οὐδ' αὐτὸς ὁ κρατῶν ἐν οὐρανῷ θεῶν
Ζεὺς, ἀλλ' ἐκείνῳ πάντα ἀναγκασθεὶς ποιεῖ.

Hera, nihil eſt amore valentius:
Ne ipſe quidem, qui in caelo Diis imperat,
Iupiter, ſed eo vrgente nihil non facit.

Atque alio loco:

— ἔρως δὲ τῶν θεῶν
ἰσχὺν ἔχων πλείστην,
— *Amor inter Deos*
Potentiſſimus eſt.

IDEM.

Adde

poteſt, quantum ne quidem ipſe Iupiter. Dominatur elementis, imperat aſtris, inque Deos ſibi pares imperium obtinet. Neque vos tantum imperii in capras ouesque habetis. Omnes flores ope cupidinis proueniunt. Hae plantae illius opera natae, huius beneficio et flumina labuntur, et venti ſpirant. Memini taurum amore correptum atque veluti oeſtro percitum mugiiſſe, hircum caprae amore captum illam vbique fuiſſe inſecutum. Egomet ipſe iuuenis fui, et amaui Amaryllidem. Ne quidem de cibo cogitabam, non capiebam ſomnum: animo dolebam:

Adde illud *Heliodori* L. IV. Μέγιστος θεῶν ὁ ἔρως, καὶ ἤδη καὶ θεῶν αὐτῶν ποτὲ κρατεῖν λεγόμενος. Hinc *Agapetus* in ſcheda regia ἔρωτας vocat πανδαμάτορας cap. 68. Cf. *Stobaeum* ſerm. 61 et 62. *Luciani* illum *Tatii*que locum ante *Mollum* excitauerat *Columbanius*.

BODEN.

6) Ποιήματα] Verti *facturas*, qua voce *Plinius* L. XXXIV, c. 14. de ferro vtitur. Notum non refugere hanc formam optimos auctores. Sic (vt ne exſcribam, quae *Giſan.* Ind. Lucret. in Diſpoſitura et Preſſura) Curuatura apud *Lactant.* de opif. c. 10. Flatura *Arnob.* L. I. Genitura, *Arnob.* ib. Flexura *Sen.* epiſt. 71. Preſſura *Lact.* L. IV. c. 26. et L. VIII, c. 17. caet.

IVNGERM.

7) Οὔτε ὕπνον ᾑρέμην] *Neque ſomnum capiebam.* *Charinus* in prologo mercat. reliquas inter aerumnas tribuit et amanti inſomniam. Sed amori etiam haec, quae diximus, accedunt: Inſomnia, aerumnae, error, terror, etc. *Terent.* in Eunuch. Nam aut iam reuertere, aut mox noctu horſum te adiget inſomnia. Clitophon apud *Achill. Tatium* libr. I. c. 6. et 9. idem teſtatur: ὡς δὲ εἰς τὸ δωμάτιον

L

λόμην· 8) τὸ σῶμα ἐψυχόμην ἐβόων ὡς παιόμενος· ἐσιώπων ὡς νεκρούμενος· εἰς ποταμοὺς ἐνέβαινον ὡς καιόμενος· 9) ἐκάλουν τὸν Πᾶνα βοηθὸν, 10) ὡς καὶ αὐτὸν τῆς πίτυος ἐρασθέντα· 11) ἐπῄνουν τὴν ἠχὼ,

τιον παρῆλθον, ἔνθα μοι καθεύδειν ἔθος ἦν, οὔτε ὕπνου τυχεῖν ἠδυνάμην. Vt vero intra cubiculum me recepi, in quo cubare conſueueram, ſomnum nulla ratione capere quiui. Addita hac ratione: Τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς τραύματα, μὴ κινουμένου τοῦ σώματος, πολὺ μᾶλλον ὀδυνᾷ. Vulnera quippe animi, quieſcente corpore, maiore dolore cruciantur. Quemadmodum hic Philetas, ita et apud *Plautum* adoleſcens Alceſimarchus in *Ciſtell.* II, 1. enarrat animi cruciabilitates, ita de iis conquerens: Credo ego amorem primum apud homines carnificinam commentum. Hanc ego de me coniecturam domi facio, ne foris quaeram, qui omnes homines ſupero, atque antideo cruciabilitatibus animi: iactor, crucior, agitor, ſtimulor, verſor in amoris rota miſer, exanimor, feror, differor, diſtrahor, diripior, ita nullam mentem animi habeo: vbi ſum; ibi non ſum: vbi non ſum, ibi eſt animus. Ita mihi omnia ingenia ſunt. Quod lubet, non lubet id iam continuò. Ita me amor lapſum animi ludificat, fugat, appetit, raptat; retinet, iactat, largitur. Quod dat, non dat, deludit. Modo quod ſuaſit, diſſuaſit: quod diſſuaſit, id oſtentat etc.

MVLLVS.

8) Τὴν καρδίαν ἐπαλλόμην] Contremiſcebam corde. *Plut.* in Cic. καὶ μόλις ἐπαύετο παλλόμενος, vix deſinebat contremiſcere. Alias apud probatos auctores ἡ καρδία dicitur πάλλειν neutraliter, pro palpitare prae formidine. Quod *Plautus* vocat, ludicram artem facere in *Aulular.* continuo meum cor coepit artem facere ludicram.

IDEM.

Supra

bam: corde contremiſcebam: corpus ſuo deſtituebatur colore: vociferabar tanquam vapulans: tacebam veluti emortuus: flumina ingrediebar haut ſecus, quam ardore inflammatus. Implorabam Panis

L 2 auxi-

Supra Daphnis eodem adfectu motus dixerat: ἐκπηδᾷ μου τὸ πνεῦμα, ἐξάλλεται ἡ καρδία, τήκεται ἡ ψυχή. *Muſaeus* ψ. 97. Ετρεμε μὲν κραδίη.

BODEN.

9) Καιόμενος] In quibusdam legitur καόμενος. Neque hoc male. Habetur καόμενος apud *Xenophontem* et *Lucianum*.

IDEM.

10) Εκάλουν τὸν πᾶνα βοηθὸν] *Implorabam Panis auxilium.* Recte. Pan etenim paſtorum Numen eſt. Fingitur, eſſe ſemicaper ſiue capripes, et hirci modo libidinoſus. Hinc veteres πᾶνας dixere, τοὺς σπουδάζοντας περὶ τὰς συνουσίας, nimium in Venerem propenſos.

MOLLVS.

11) Ως καὶ αὐτὸν τῆς πίτυος ἐρασθέντα] *Vt qui et ipſe olim Pinum deperierat.* *Egnatius* hanc fabulam ſuis in racemationibus ex Graeco nobis latinam dedit. c. 16. Pityn puellam Pan, et Boreas adamabant, dari ſibi ſemicaper Deus, dari ſibi Thrax inſtabat Boreas. Puella Pana Boreae praetulit. Boreas impatiens, nactus ſolam ſpatioſo in campo, ſolo allidit. Moribundam eam tellus intra gremium exceptam in arborem mutat cognominem, ex cuius poſtea ramis praecinctus ſemper ſpectatur Arcas Deus. *Propert.*

Arcadio pinus amata Deo.

IDEM.

Πίτυος ἐρασθέντα. Pan amauit pinum: amauit pariter et Boreas, qui ſe poſtferri Pani videns, in ſaxa proiectam puellam interfecit, cuius miſerta terra in arborem cognominem mutauit. Eius rami Pani in coronas ſolemnes fuere poſtea. Qui inde puto, πιτυόστεπτος: Vt *Suid.* in πίτυς, *Propert.* 1. Eleg. 18. —

Vbi

ἠχὼ,¹²) τὸ Ἀμαρυλλίδος ὄνομα μετ' ἐμὲ καλοῦσαν· κατέκλων τὰς σύριγγας, ὅτι μοι τὰς μὲν βοῦς ἔθελγον, Ἀμαρυλλίδα δὲ οὐκ ἦγον. Ἔρωτος γὰρ οὐδὲν φάρμακον, οὐ πινόμενον, οὐκ ἐσθιόμενον, οὐκ ἐν ᾠδαῖς λαλούμενον.¹³) ὅτι μὴ φίλημα¹⁴) καὶ περιβολὴ,¹⁵) καὶ συγκατακλιθῆναι γυμνοῖς σώμασι.“

ΚΕΦΑΛ. ε΄.

Φιλητᾶς μέντοι ταῦτα παιδεύσας αὐτοὺς, ἀπαλλάττεται, τυροὺς τινας παρ' αὐτῶν καὶ ἔριφον

Vbi tacet *Beroald.* nil etiam *N. Comes* in Mytholog. Non tacuit vero polítiſſ. *Douſa* ad illud *Propert.* c. 5. Vbi fabulam illam e *Conſtant. Geoponic.* L. XI, c. 11. et *Non. Dionyſ.* adfert. *Nonnus* meminit ſtatim l. 2. *Dionyſ.* et deinde ſic 42.

— — ἀλλὰ καὶ αὐτὴν
Μελπεπόρον φυγόδεμνον ὀρειάδα σύνδρομον αὔρης,
Πανὸς ἀλυσκάζουσαν ἀνυμφεύτους ὑμεναίους.

Reſpexiſſe et noſtrum ad hanc fabulam ſupra l. 1. puto, vbi de palumba: ᾖδε πᾶσιν καὶ τὴν πίτυν. *Lucian.* etiam, cuius verba infra hoc lib. in fine, vbi noſter eiusdem rei meminit, reddo. IVNGERM.

Vide *Luciani* dialog. *Pan* et *Mercur.* et *Brouckhuſius* ad *Propert.* L. I, el. 18. BODEN.

¹²) Ἐπῄνουν τὴν ἠχὼ] Poetae Echo nympham fuiſſe fabulantur: quae cum a Narciſſo, cuius deperibat amore, ſperneretur, longo moerore contabuit, atque eius corpore in ſaxum conuerſo, nihil praeter vocem retinuit. *Alexand. Aphrod.* problem. libr. 1. quaeſt. 154. MOLLVS.

¹³) Οὐκ

auxilium: nam et ipſe olim Pinum deperierat. Laudibus extollebam Nympham Echo, vna mecum Amaryllidis nomen vocantem. Meas infringebam tibias, quod mihi boues demulcerent, non autem adducerent Amaryllidem. Nulla amoris medicina eſt, ſiue hauriatur, ſiue deglutiatur, ne quidem carminum illecebrae quicquam valent, niſi oſculum, amplexus, nudorumque concubitus corporum accedat.

CAPVT V.

Haecce Philetas illis eruditis, diſcedit, acceptis nonnullis caſeis, hoedoque iam cornuto. Illi relicti

13) Οὐκ ἐν ᾠδαῖς λαλούμενον] Ad verbum: *neque quod per carmina dicitur.* Hoc dicit. Ne carmina quidem ſanare poſſunt. *Plut.* ἐν τῷ ἐρωτικῷ. Amatorium furorem, vbi ſerio corripuit inflammauitque hominem, nulla iam Muſa, non carminis illecebris placant. Neque inconcinne verti poterit: Nec medicina, quae dicitur, ſiue fit incantamentis, quidquam efficit. Credidit enim vana ſuperſtitio carminibus amorem poſſe conciliari, poſſe etiam abigi. Dido apud *Maronem* lib. 4. Aeneid.

Haec ſe carminibus promittit ſoluere mentes,
Quas velit, aſt aliis duras immittere curas.

Lucian. in dial. meretr. ἧκέ μοι, τὸ πλέον ὑπὸ τῆς ἐπῳδῆς ἀγόμενος, venit mihi in cantatione prorſum attractus, et in primo dial. meretr. ἐκείνη ἐξέμηνε τὸν ἄνθρωπον, πιεῖν τῶν φαρμάκων ἐγχέασα, καὶ νῦν τρυγῶσιν αὐτόν. Illa in inſaniam vertit hominem, ei temperato pharmaco, quod biberet, et nunc ipſum vindemiant. *Plinius* auctor eſt, magicas artes in tantum euectas, vt cunctis herbis fidem abrogare poſſint.

ἔριφον ἤδη κεράστην λαβών. Οἱ δὲ μόνοι καταλειφθέντες, καὶ τότε πρῶτον ἀκούσαντες τὸ ἔρωτος ὄνομα, τάς τε ψυχὰς συνεστάλησαν ὑπὸ λύττης,[1]) καὶ ἐπανελθόντες νύκτωρ εἰς τὰς ἐπαύλεις, παρ-
p. 38. έβαλλον οἷς ἤκουσαν τὰ αὐτῶν. Αλγοῦσιν οἱ ἐρῶντες· καὶ ἡμεῖς. Αμελοῦσιν ἴσως· καὶ ἡμεῖς ἠμελήκαμεν. Καθεύδειν οὐ δύνανται·[2]) τοῦτο μὲν καὶ νῦν πάσχομεν ἡμεῖς.

Καίεσθαι

ſint. Deque ligationibus et ſolutionibus rerum, multa diſputantur apud *Cornelium Agrippam*, libr. de *occulta Philoſophia*

IDEM.

[14]) Οτι μὴ φίλημα] Ita fere omnes. *Iungermanus* tamen habet: ὅτι μοὶ φίλημα. BODEN.

[15]) Περιβολὴν] Capite V. vocat περιπλοκήν.

IDEM.

[1]) Τάς τε ψυχὰς συνεστάλησαν ὑπὸ λύττης] Niſi malis legere pro ὑπὸ λύττης, ὑπὸ λύπης, hoc eſt, prae moerore animis fuere deiecti. Attamen lectio illa ſuſtineri poteſt. Quamuis enim λύσσα, ſiue λύττα, proprie de canibus rabidis dicatur; dici tamen etiam ſolet de impetu quodam furibundo, ſiue ἐπιτεταμένη μανία. *Hom.* Il. I, 239.

— κρατερὴ δὲ ἑ λύσσα δέδυκεν.

Ingens autem ipſum rabies inuaſit.

Il. Φ. de Achille Troianos vſque ad moenia proſequente. v. 542.

— λύσσα δέ οἱ κῆρ
Αἰὲν ἔχε κρατερὴ, μενέαινε δὲ κῦδος ἀρέσθαι.

— *Rabiesque eius cor*
Semper habebat, cupiebat enim gloriam referre.

Hinc amantes κακῶς φρονοῦντες Graecis ſaepiſſime dicuntur, et latinis maleſani. Hinc *Maecius* in Epigrammate contra Cupidinem:

Σωφροσύνης ὑβριστὰ, φρενοκλόπε, ληστὰ λογισμοῦ.

Prudentiae corruptor, mentis ſurreptor, fur rationis.

Quatuor furoris conſtituit ſpecies *Plato*, ſed illum maximum eſſe dixit, quo amantes

relicti ſoli, tum primum audito amoris nomine, animis inſano prae amore angebantur, reuerſisque de nocte ad caſas, ſua, cum iis, quae audiuerant, conferebant. Dolent amantes: etiam nos dolemus. Rerum ſuarum minus ſatagunt: et nos neglectui habemus. Somnum capere nequeunt: idem et nobis vſu venit. Vri videntur: et nobis inhaeret

 flam-

tes occupantur. *Gramm.* λύσσαν dictam volunt παρὰ τὴν λύσιν τῶν λογισμῶν, quod rationem ſoluat.

MOLLVS.

Non modo hanc etymologiam, quam auctor Etymol. M. tradit, anteponendam eſſe cenſeo Dammianae, a λύκος, *lupus*, deducenti, quod proprie in lupum rabioſum cadat, ſed etiam hanc ipſam lectionem ὑπὸ λύττης retineo, illamque coniecturam ὑπὸ λύπης penitus reiicio. Nam qui ſunt aliis ἐρωμανέοντες, iidem ſunt vocabulo minus duro, vt mihi quidem videtur, λυσσομανεῖς, de quibus *Nemeſianus* Ecl. II.

Formoſam Donacen puer Idas et puer Alcon
Ardebant rudibusque annis incenſus vterque
In Donaces Venerem furiata mente ruebant.

Eſt etiam Λύσσα perſona, quae Herculem ad inſaniam impellit apud *Euripidem* in *Herc. fur.* Act. III. v. 823 ſeqq. Quid? quod ipſa Venus a *Sophocle* λύσσα μανὰς vocata legitur apud *Stobaeum* ſerm. 61. Et *Nonnus* L. III. ἔμφρονα λύσσαν dixit. De his plura vide in *Parei* Comment. in *Muſaeum* ad v. 11. et 85.

BODEN.

²) Καθεύδειν ὐ δύνανται] *Virg.* 4. Aeneid. de Didone amore flagrante ardens, infit.

— *Nec placidam membris*
dat cura quietem.

Clitophon apud *Achill. Tat.* libr. 1. c. 9. ὐ φέρω, κλεινία, τὴν ἀνίαν· ὅλος γάρ μοι προσέπεσεν ὁ ἔρως, καὶ αὐτόν μȣ διώκει

Καίεσθαι δοκοῦσι, καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πῦρ.3) ἐπιθυμοῦσιν ἀλλήλους ὁρᾶν· διὰ τοῦτο θᾶττον εὐχόμεθα γενέσθαι τὴν ἡμέραν. σχεδὸν τοῦτό ἐστιν ὁ ἔρως· καὶ ἐρῶμεν ἀλλήλους οὐκ εἰδότες. εἰ τοῦτο μέν ἐστιν ὁ ἔρως, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος,4) τί οὖν ταῦτα ἀλγοῦμεν; τί δὲ ἀλλήλους ζητοῦμεν; ἀληθῆ πάντα εἶπεν ὁ Φιλητᾶς. Τὸ ἐκ τοῦ κήπου παιδίον ὤφθη καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν ὄναρ ἐκεῖνο, καὶ νέμειν ἡμᾶς τὰς ἀγέλας ἐκέλευσε. Πῶς ἄν τις αὐτὸ λάβοι; μικρόν ἐστι καὶ φεύξεται. Καὶ πῶς ἄν τις αὐτὸ φύγοι; πτερὰ ἔχει καὶ καταλήψεται.5) ἐπὶ τὰς νύμφας δεῖ βοηθοὺς

κει τὸν ὕπνον τῶν ὀμμάτων, Dolori, o Clinia, par eſſe nequeo: amor enim in me furorem omnem effudit, nullum omnino ſomno locum vt relinquat. Queritur de eo et illa apud *Naſonem*:

Nec ſomni faciles, et nox erat annua nobis,
Et gemitus, nullo laeſa dolore, dabam.
Nec cur hoc facerem poteram mihi reddere cauſam,
Nec noram, quid amans eſſet, at illud erat.

Graeci amoris curam ea de cauſa ἄϋπνον i. e. inſomnem, item παννύχιον appellarunt, i. e. plane inſomnem.

MOLLVS.

Vide, quae ſunt notata ad huius libri cap. VI. n. 7.

BODEN.

3) Καίεσθαι δοκοῦσι, καὶ παρ' ἡμῖν τὸ πῦρ] *Vri videntur, atque nobis inhaeret flamma.* Ita et Dido, concepto Aeneae amore, ardere dicitur.

Ardet amans Dido; traxitque per oſſa furorem.

Ac ibidem:

— Et caeco carpitur igni.

Apollonius ſagittam amoris dicit eſſe πυρὶ ἴκελον, igni ſimilem. De qua peſte *Philo*: πάντα δίκην ἀσβέστου πυρὸς, ὧν ἂν προσάψηται, καταφλέγουσα. Similis omnino igni perpetuo, quicquid attigerit

flamma. Mutuum deſiderant aſpectum: ob id ipſum citius oriri diem optamus. Forſan hoc ipſum amor eſt, atque ignorantes mutuo tenemur amore. Quod ſi illud amor eſt, ego ſum amaſius. Quorſum igitur haec nos male habent? Quid alter alterum quaerimus? Cuncta ſe ita habent, vt dixit Philetas. Puer ille hortenſis viſus fuit etiam in ſomnis parentibus noſtris, iuſſitque nos greges paſcere. Sed quo pacto quis illum capere poterit? puſillus eſt et fugiet. Et qua quis ratione illum effugerit? alas habet et nos aſſequetur. An confugiendum ad Nympharum

rit more ignis adurit. Dido apud *Virg.*

— *Agnoſco veteris veſtigia flammae.*

Dicitur in Epigrammate quodam πῦρ ἔγκρυφον, et ἐνδόμυχον, quaſi ignis in interioribus abditus receſſibus. MOLLVS.

4) Ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος, τί ἦν] Poſſet aliquis coniectare, deeſſe hic tale quid Σὺ δὲ ἡ ἐρωμένη, vel totum locum ſic ſupplendum: εἰ τοῦτο μέν ἐστιν ὁ ἔρως, καὶ σὺ ἡ ἐρωμένη, ἐγὼ δὲ ὁ ἐρώμενος, τί κ. τ. λ. IVNGERM.

5) Πτερὰ ἔχει καὶ καταλήψεται] Idem apud *Achillem Tat.* libr. 2. c. 5. Κάτωθεν δὲ, ὥσπερ ἐκ τῆς καρδίας, ὁ ἔρως ἀντεφθέγγετο. Καὶ τολμηρὲ, κατ᾽ ἐμοῦ στρατεύῃ καὶ ἀντιπαρατάττῃ; ἵπταμαι, καὶ τοξεύω, καὶ φλέγω. Πῶς δυνήσῃ με φυγεῖν; ἂν φυλάξῃ μου τὸ τόξον, οὐκ ἔχεις φυλάξασθαι τὸ πῦρ· ἂν δὲ καὶ κατασβέσῃς, ita lege cum Salmaſio: σωφροσύνῃ τὴν φλόγα, αὐτῷ σε καταλήψομαι τῷ πτερῷ. Amor ſcilicet, qui erat infra in imo pectore, quaſi ex corde reſpondebat. An igitur tantum tibi ſumis, vt contra me arma feras, mihique reſiſtere audeas? mihi ad volandum pennae, ad vulnerandum ſagittae, ad exurendum faces datae ſunt. Quonam te modo euaſurum

βοηθὲς καταφυγεῖν· ἀλλ᾽ ὐδὲ Φιλητᾶν ὁ Πὰν ὠφέλησεν Ἀμαρυλλίδος ἐρῶντα. Ὅσα εἶπεν ἄρα φάρμακα, ταῦτα ζητητέα· φίλημα, καὶ περιπλοκὴν, καὶ κεῖσθαι γυμνὲς χαμαί. κρύος μὲν, ἀλλὰ μαρτυρήσομεν δεύτερον μετὰ Φιλητᾶν.[6])

ΚΕΦΑΛ. ϛ'.

p. 39. Τῦτο αὐτοῖς γίνεται [1]) νυκτερινὸν παιδευτήριον. καὶ ἀγαγόντες τῆς ἐπιὕσης ἡμέρας τὰς ἀγέλας εἰς νομὴν, ἐφίλησαν μὲν ἀλλήλες ἰδόντες, ὃ μήπω πρότερον ἐποίησαν, καὶ περιέβαλον [2]) τὰς χεῖρας ἐπαλλάξαντες. Τὸ δὲ τρίτον ὤκνεν φάρμακον, ἀποδυθέντες κατακλιθῆναι, θρασύτερον γὰρ ὐ μόνον παρθένων ἀλλὰ καὶ νέων αἰπόλων. Πάλιν

rum ſperas? Vt ſagittarum ictus declines, faces tu quidem certe nunquam euitabis. Quod ſi earum flammis temperantiae ſcutum opponas, volatu profecto te comprehendam.

IVNGERM. et MOLLVS.

6) Ἀλλὰ μαρτυρήσομεν δεύτερον κατὰ Φιλητᾶν] Hic μαρτυρήσομεν, vertimus *probabimus*. Deliberat Daphnis, vtrum confugiendum ipſis ſiet ad Nymphas, an ad oſcula et amplexus etc. Poſterius ſuggeſſerat illi conſilium Philetas, idque ſequendum ſibi eſſe concludit, dicitque δεύτερον μαρτυρήσομεν, alterum nimirum conſilium Philetae comprobabimus. Illam enim ſignificationem verbum μαρτυρέω nonnunquam recipit. *Xen.* ἐυρήσει αὐτὰ μαρτυρῦντα, comperiet ipſum ſuo illud teſtimonio comprobare. *Plut.* in *apophthegm. Epaminond.* καὶ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον ἐμαρτύρησεν, ὡς εἰδότος ἄριστα τὲς πολίτας. Et verba eius res comprobauit, ita praeclare ciues ſuos nouerat. Locus hic me aliquan- diu

opem? At nihil quicquam Pan profuit Philetae, Amaryllidem amanti. Sunt igitur quaerenda nobis illa, quae dixit remedia, nempe oſculum, amplexus, nudusque humi concubitus. Frigus quidem eſt, ſed alterum ſecuti Philetae conſilium probabimus.

CAPVT VI.

Hic ludus illis nocturnus erat: atque in paſcua eductis gregibus, vt in conſpectum venerunt, mutua oſcula dederunt, alternatimque ante, quod nunquam fecerant, in amplexus ruerunt. Tertium illud remedium, nempe exutis concumbere veſtibus, prae verecundia non adhibebant. Hoc quippe maioris erat audaciae, quam vt in virgines, vel etiam

diu torſit, vt tandem ſuſpicarer pro μαρτυρήσομεν eſſe legendum, καρτερήσομεν, tolerabimus, non improbante clariſſimo Viro, *Ioachimo Frencelio*, anatomes Profeſſ. ordinario, collega honorando, obque multiiugam eruditionem longe celeberrimo, mihique dilectiſſimo, quicum huncce locum communicaſſe memini. Quam emendationem olim etiam placuiſſe Clariſſ. Heinſio, Iungermanus refert.

IDEM.

Καρτερήσομεν Cl. Heinſius emendat, quo nil verius. Alterum enim nihil ſane eſt.

IVNGERM.

[1]) Γίνεται] V. γίγνεται.

COLVMB.

[2]) Εφίλησαν μὲν ἀλλήλους ἰδ. ὃ μ. π. ἐ. κ. π.] Emend. ἐφίλησαν μὲν ἀλλήλους ἰδόντες, ὃ μήπω πρότερον ἐποίησαν καὶ περιέβαλον etc. Patet ex iis, quae mox ſequuntur: καὶ ἐφιλήσαμεν, καὶ οὐδὲν ὄφελος. Περιεβάλομεν, καὶ οὐδὲν πλέον σχεδόν.

IVNGERM.

Vitioſe in nonnullis editum erat: ἐφίλησο μὲν ἀλλή-

Πάλιν οὖν ἀγρυπνίαν ἔχουσαι καὶ ἔννοιαν 3) τῶν γεγενημένων, κατείμεμψις 4) τῶν παραλελειμμένων καὶ ἐφιλήσαμεν, καὶ οὐδὲν ὄφελος· περιεβάλομεν 5), καὶ οὐδὲν πλέον σχεδόν· Τὸ οὖν κατακλιθῆναι, μόνον φάρμακον ἔρωτος· πειρατέον καὶ τούτου· πάντως ἐν αὐτῷ τι κρεῖττον ἔσται φιλήματος. Ἐπὶ τούτοις τοῖς λογισμοῖς οἷον εἰκὸς καὶ ὀνείρατα ἑώρων ἐρωτικά· 6) τὰ φιλήματα, τὰς περιβολάς, καὶ ὅσα δὲ μεθ᾽ ἡμέραν οὐκ ἔπραξαν, ταῦτα ὄναρ ἔπραξαν· 7) γυμνοὶ μετ᾽ ἀλλήλων ἔκειντο.

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Ἐνθεώτεροι δὲ κατὰ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέραν ἀνέστησαν, καὶ ῥοίζῳ τὰς ἀγέλας κατήλαυνον, ἐπει-
p. 40. γόμενοι κατὰ τὰ φιλήματα 1) καὶ ἰδόντες ἀλλήλους, ἅμα μειδιάματι κατέδραμον. Τὰ μὲν 2) οὖν φιλήματα ἐγένετο, καὶ ἡ περιβολὴ τῶν χειρῶν ἠκολού-

λους, ἰδόντες δ᾽ ὃ μήπω πρότερον ἐποίησαν, καὶ περιέβαλλον.

BODEN.

3) Ἀγρυπνίαν ἔχουσα καὶ ἔννοια] Ita repoſui e codice Vrſiniano, probantibus *Columbanio*, *Iungermano* ac *Mollo*, pro eo, quod in vulgatis erat: ἀγρυπνία ἔχουσα καὶ ἔννοιαν τῶν γεγενημένων.

IDEM.

4) Κατάπεμψις] Sic in Commel. et Iungerm. edit.

IDEM.

Mihi viſum fuit leg. Καὶ κατάμεμψις, quod et Cl. Rhodomanno viſum.

IVNGERM.

5) Περιεβάλομεν] *Iungermanus* coniiciebat ſcribendum eſſe περιεβάλλομεν, quod non improbo, ſi paullo ante retinueris περιέβαλλον τὰς χεῖρας.

BODEN.

6) Ὀνει-

etiam iuuenes caprarios caderet. Iterum anteacto-rum recordatio inſomniam comitem trahens, neglectorum ipſos inſimulat. Oſcula mutua dedimus; ſed nihil profuit. In mutuos ruimus amplexus; ſed inde nihil vtilitatis ad nos redundauit. Concubitus igitur ſolum amoris erit remedium. Illud itaque tentandum: omnino in eo quidpiam erit oſculo efficacius. Cum haecce animo agitant, vt par eſt, ſomnia amatoria oculis obuerſabantur, videlicet oſcula, amplexus: et, quaecunque de die non fecerant, illa in ſomnis peragebant, ſcilicet nudi concumbentes.

CAPVT VII.

Ac ſequenti die maiori iam Cupidinis afflati numine ſurrexerunt, magnoque cum impetu ſuos egerunt greges, ad oſcula feſtinantes, ſeſeque inuicem conſpicati, riſu cum blando ſibi mutuo occurrerunt. Interceſſerunt igitur oſcula nonnulla, amplexi-

6) Ονείρατα ἐώρων ἐρωτικά] Clitopho apud *Tat.* L. I. c. 6. Πάντα δὲ ἦν μοι Λευκίππη τὰ ἐνύπνια, διελεγόμην αὐτῇ, συνέπαιζον, συνεδείπνουν, ἡπτόμην, πλείονα εἶχον ἀγαθὰ τῆς ἡμέρας. Καὶ γὰρ κατεφίλησα, καὶ ἦν τὸ φίλημα ἀληθινόν. IVNGERM.

Vide, quae ad locum excitatum a me notata ſunt. BODEN.

7) Ταῦτα ὄναρ ἔπραξαν] Haec verba deerant in editione Molliana. IDEM.

1) Κατὰ τὰ φιλήματα] N. et V. πρὸς. P. COLVMB.

Lege πρὸς τὰ φιλήματα. MOLLVS.

2) Μὲν] Abeſt ab edit. *Iungerm.* commode vero nequit abeſſe. BODEN.

3) Καθί-

ἠκολούθησε· τὸ δὲ τρίτον φάρμακον ἐβράδυνε, μήτε τοῦ Δάφνιδος τολμῶντος εἰπεῖν, μήτε τῆς Χλόης βουλομένης κατάρχεσθαι, ἕς τε τύχη καὶ τοῦτο ἔπραξαν. Καθέζοντο ἐπὶ στελέχους δρυὸς 3), πλησίον ἀλλήλων· καὶ γευσάμενοι τῆς ἐν φιλήματι τέρψεως, 4) ἀπλήστως ἐνεφοροῦντο 5) τῆς ἡδονῆς. Ἦσαν δὲ καὶ χειρῶν περιβολαὶ, θλίψιν τοῖς στόμασι παρέχουσαι, 6) κατὰ 7) τὴν τῶν χειρῶν περιβολὴν 8) βιαιότερον δὴ τοῦ Δάφνιδος ἐπισπασαμένου, κλίνεταί πως ἐπὶ πλευρὰν ἡ Χλόη. 9) κἀκεῖνος δὲ συγκατακλίνεται τῷ φιλήματι ἀκολουθῶν. καὶ γνωρίζαντες τῶν ὀνείρων τὴν εἰκόνα, κατέκειντο πολὺν χρόνον ὥσπερ συνδεδεμένοι. Εἰδότες 10) δὲ τῶν ἐντεῦθεν οὐδὲν, καὶ νομίσαντες τοῦτο εἶναι πέρας ἀπολαύσεως ἐρωτικῆς, μάτην τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας δαπανήσαντες, διελύθησαν, καὶ τὰς ἀγέλας ἀπή-

3) Καθέζοντο-στελέχους] Supple ἐπὶ στελέχους.

MOLLVS.

V. καθέζοντας ἐπὶ στελέχους. P. COLVMB.

Sic L. I. καθίσαντες ἐπὶ στελέχει δρυός.

IVNGERM.

4) Τῆς ἐν φιλήματι τέρψεως] H. e. διὰ φιλήματος γενομένης. Vel dicetur praepoſitio ἐν hoc loco παρέλκειν. *Paul.* 1. ad *Corinth.* c. 16. §. 16. ἀσπάσασθε ἐν φιλήματι, ſalutate alii alios.

MOLLVS.

Ἐν φιλήμασι, coniectura *Iungermani* ſuperflua.

BODEN.

5) Ἀπλήστως ἐνεφοροῦντο] Verbatim, inſatiabiliter implebantur. Proprie de iis ſumitur, qui cibo ac potu implentur. *Xiphilin.* in vita Vitellii: ἀπλήστως τε ἐμφορούμενος, cum inſatiabiliter impleretur. At hic metaphorice

amplexibus inſecutis: caeterum tertium illud ceſſabat remedium, Daphnide ne quidem auſo dicere, neque Chloe auſpicium facere volente, donec caſu quodam hoc ipſum feciſſent. In quercus ſedebant trunco, alter prope alterum: atque guſtata, quae eſt in oſculo, dulcedine, expleri voluptate nequibant, inter mutuos amplexus arctius ora prementes. Interea dum Daphnis violentius inter amplexus illam attraheret, in latus vtcunque ſeſe reclinat Chloe, cumque illa oſculum ſequendo vna procumbit. Hic reuocati in memoriam oblatae ſibi in ſomnis imaginis, longo tempore haud ſecus ac conſtricti, iacuere. Cumque inde nihil horum ſe percipere vltra vidiſſent, ratique hanc eſſe fructus ſummam ſui amoris, incaſſum potiſſima diei parte conſumpta, digreſſi ſunt, gregesque

phorice ad animum refertur: quemadmodum et apud *Maronem* lib.I.Aeneid.

Praecipue infelix peſti deuota futurae
Expleri mentem nequit, ardeſcitque tuendo.

Cedren: ἐμπιπλάς θυμόν. MOLLVS.

6) Θλίψιν τοῖς στόμασι παρέχουσαι] Pari forma loquendi vſus eſt *Theocrit.* χείλεα θλίβειν, *pro premere labra oſculando.* IDEM.

7) Κατὰ] N. καὶ. COLVMB.

8) Περιβολὴν] N. et V. προσβολήν. IDEM.

9) Κλίνεταί πως ἐπὶ πλευρὰν ἡ χλόη] Vlyſſes apud *Euripid.* dicit Cyclopi. κλίθητι νῦν μοι πλευρὰν θεὶς ἐπὶ χθονός, *accumbas, vel potius inclines te ad iacendum, huc ponens latera in terra.* MOLLVS.

10) Εἰδότες] Repoſui ex Vrſini libro. Legebatur in omni-

ἀπήλαυνον, τὴν νύκτα μισοῦντες. Ισως δὲ καὶ τῶν ἀληθῶν τι ἔπραξαν,[11]) εἰ μὴ θόρυβος τοιόσδε
p. 41. πᾶσαν τὴν ἀγροικίαν ἐκείνην κατέλαβε.

ΚΕΦΑΛ. ή.

Νέοι Μηθυμναῖοι πλέσιοι [1]) διαθέσθαι τὸν τρυγητὸν ἐν ξενικῇ τέρψει θελήσαντες, ναῦν μικρὰν καθελκύσαντες, καὶ οἰκέτας προσκώπους καθίσαντες, [2]) τοὺς Μιτυληναίων ἀγροὺς περιέπλεον, ὅσοι [3]) θαλάσσης πλησίον. Ευλίμενός τε γὰρ ἡ παραλία, καὶ οἰκήσεσιν ἠσκημένη πολυτελῶς καὶ λουτρὰ συνεχῆ, παράδεισοί [4]) τε καὶ ἄλση·

omnibus editionibus ἰδόντες.

BODEN.

V. εἰδότες. P. recte patet ex ſequentibus.

IVNGERM.

[11]) Ισως δὲ καὶ τῶν ἀληθῶν τι ἔπραξαν] Forſan inceptum patraſſent; eſt autem veteribus patratio rei venereae conſummatio. *Herodianus* de Heliogabalo: ἵνα δὴ καὶ τὰ τῶν ἀνδρῶν πράττειν δοκοίη, vt aliquid ſaltem virile facere videretur. Eodem ſenſu vſus eſt noſter verbo πράττειν, quo aliquando *facere* vtuntur Latini. *Plaut.* Mauult ancillae facere, quam liberae. Idem. Si tibi cordi eſt *facere*, i. e. amplecti amicam. *Sen.* epiſt. 123. Vna felicitas eſt bonae vitae, facere, eſſe, bibere, frui patrimonio.

MOLLVS.

[1]) Πλέσιοι] N. πλούσιοι.

COLVME.

[2]) Καὶ οἰκέτας προσκώπους] Πρόσκωπος, q. d. qui eſt ad remum, ſeu iuxta remum, *Bud.* nauta, qui remis adhaeret. *Bayf.* notat apud *Thucyd.* libr. 1. p. 4. προσκώπους eſſe αὐτερέτας et μαχίμους, videlicet remiges, qui etiam, quum opus erat, decertabant et propugnabant. Niſi quis putet hic eſſe

geſque abegerunt noctem exoſi. Fortaſſe autem non infecta re digreſſi fuiſſent, ni eiuſcemodi quidam tumultus totum illum agrum occupaſſet.

CAPVT VIII.

Iuuenes quidam opulenti, natione Methymnaei, vindemiam hilare peregrino in ſolo agitare volentes, nauicula deducta, famulisque ſuis remigibus conſtitutis, Mitylenaeorum oras mari vicinas legebant. Eſt enim ora illa maritima portubus opportuna, atque magnifice domiciliis inſtructa, nec non lauacris frequentibus adornata. Erant et horti,

eſſe legendum προκώπους; Eſt autem πρόκωπος, qui in verſu ſuo primus ſedet ad proram; et ἐπίκωπος, qui poſtremus eſt ad puppim. *Bayſius* et qui cum eo faciunt, θρανίτας et θαλαμάκους, id genus remiges appellat. IDEM.

3) Οσοι] *Iungerm.* ὅσα. BODEN.

4) Παράδεισοι] Παράδεισος, *hortus*, *viridarium*, *paradiſus*. Vox haec deflexa eſt, quidam vt volunt, a Chaldaeo *Pardes*, quod hortum ſignificat domeſticum. Alii ad Graecos vocem hanc tranſiiſſe cenſent ex Hebraeo nomine, quod ſignificat ſyluam, nemus. Barbaram vero, ſiue peregrinam eſſe hanc vocem, non meminit *Suidas*, quum eius originem Graeciae tribuit, adducens geminum etymon. Παράδεισος δὲ εἴρηται, παρὰ τὸ δεύσω, τὸ βρέχω, ῥηματικὸν ὄνομα, δεῦσος. παράδεισος τροπῇ τοῦ υ ψιλοῦ εἰς ι. οἱ δέ φασι παρὰ τὸ τὴν δεῖσαν ποιεῖσθαι, ὅ ἐστι, βοτανῶν συλλογήν. Παράδεισος vero dictus eſt a futuro δεύσω, rigabo, quod a δεύω, rigo. Vnde formatum verbale nomen δεῦσος, quaſi dicas locus, qui rigatur, et compoſitum

ἄλση·[5] τὰ μὲν φύσεως ἔργα, τὰ δὲ ἀνθρώπων τέχνη· πάντα ἐνοικῆσαι[6] καλά. Καταπλέοντες δὲ καὶ ἐνορμιζόμενοι,[7] κακὸν μὲν ἐποίουν οὐδέν· τέρψεις δὲ ποικίλας ἐτέρποντο·[8] ποτὲ μὲν ἀγκίστροις καλάμων ἀπηρτημένοις ἐκ λίνου λεπτοῦ, πετραίους ἰχθῦς

positum παράδευσος, verſoque υ. in ι. παράδεισος. Alii dicunt παράδεισος dictum eſſe, quod faciat δεῖσαν, id eſt, herbarum collectionem. Duplicis paradiſi meminit ſacer codex, terreſtris, et coeleſtis. Terreſtris eſt ille, in quem primi parentes, initio ſancti, translati, ibique, donec laberentur, permanentes, qui a *Moſe* deſcribitur *Geneſ.* II. Coeleſtis paradiſi facit mentionem Seruator *Luc.* 23. §. 43. *Paul.* 2 Cor. c. 14. §. 4. *Ioan. Apocal.* 11. §. 7. Hic pro horto atque viridario ſimpliciter ſumitur, qui bene conſeptus, ac diligenter conſitus eſt omnis generis plantis. De tali loquitur *Xenophon.* in *Oeconomico:* ἐπιμελεῖται, ὅπως κῆποί τε ἔσονται, οἱ παράδεισοι καλούμενοι, πάντων καλῶν τε καὶ ἀγαθῶν μεστοὶ, ὁπόσα ἡ γῆ φύειν ἐθέλει, ſtudioſe dat operam Rex, vt horti ſint, quos paradiſos vocant, omnibus referti, quaecunque pulchra et bona enaſci e terra poſſunt. *Zoſimus* libr. 3. Καὶ ἅμα θριγκόν τινα συμπαρατεινόμενον, εἰς ἔρυμα μὲν παραδείσου βασιλικοῦ τὴν ἀρχὴν ᾠκοδομημένον. Et vna ſepem quandam (cernentes) ad eam porrectam, ab initio muniendi paradiſi cauſa regii ſtructam. Fuerunt itaque paradiſi clauſi, atque plerumque in iis alebantur ferae, quarum venatu ſeſe principes delectarent: vnde redditur aliquando ferarum ſeptum, viuarium. *Gell.* libr. 2. cap. 20. Viuaria, quae nunc vulgus dicit, ſunt quos παραδείσους Graeci appellant. *Xenoph.* in *Hell.* 4. παραδείσους μεστοὺς δένδρων καὶ θηρίων, paradiſos arboribus ac feris plenos.

MOLLVS.

Confer notata noſtra ad

Achill.

ti, atque luci, partim opera naturae, partim induſtria humana elaborati: cuncta habitatu egregia. Itaque in portum ac ſtationem appellentes, nihil perpetrabant mali, ſed variis ſemet oblectabant modis. Nonnunquam hamis tenui ſuſpenſis filo cala-

 mis,

Achill. Tat. Lib. I. cap. 15.

BODEN.

5) Αλση] Niſi malis ἀλωὴ, ſiue ἀλωὰ, *locus vitibus conſitus*, *vinea*. *Hom* Il. ι.

Οὔτε ἄρα ἕρκεα ἴσχει ἀλωάων ἐριθηλέων.

Neque ſepta retinent vinearum late virentum.

Hic *Scholiaſt.* ἀλωάων, χωρίων, ἀμπελοφύτων ἢ δένδρων, cui libet, ita legat.

MOLLVS.

Αλση. N. ἀλωή.

COLVMB.

6) Ενοικῆσαι] V. ἐνικῆσαι.

IDEM.

7) Καταπλέοντες καὶ ἐνορμιζόμενοι] Καταπλέω, eſt nauigando deſcendo, e mari videlicet in terram. Huic opponitur ἀναπλέω, in altum nauigo. Eſtque ἐνορμίζομαι, et ἐνορμίζω, nauem in ſtationem appello: alias ὀκέλλω εἰς λιμένα, item ὑποδύω. Quod *Virg.* Aeneid. 3. dixit:

Portuque ſubimus Chaonio.

MOLLVS.

8) Τέρψεις δὲ ἐτέρποντο] Hoc loquendi genus aliquando elegantiam ſapit, quando verbale ſuum verbo additur. Lubet hoc loco verba *Suidae* adſcribere, relata a *Conr. Ritterhuſio* in comm. libr. 4. *Halieut.* *Opp.* Αττικὸν σχῆμά ἐςι, τὸν εἰπόντα τὸ πρᾶγμα ἐπαγαγεῖν τὸ ἀπὸ τοῦ πράγματος ὄνομα, ὡς τὸ ὕβριν ὑβρίζειν, λῆρον ληρεῖν, χαρὰν χαίρειν, μανίαν μαίνεσθαι, φυγὴν φεύγειν, δουλείαν δουλεύειν. Plura exempla dicto loco a *Ritterhuſio* recenſita, qui volet, petat. Quod ipſum etiam Latini ſunt imitati. *Plaut.* ſeruire ſeruitutem. *Gell.* gaudium gaudere. *Macrob.* ſaltare ſaltationem. *Apul.* coenas coenare. *Virg.* furere furorem. *Lucil.* pugnare pugnam. Cui volupe eſt, plura videre exempla,

ἰχθῦς 9) ἁλιεύοντες ἐκ πέτρας ἁλιτενοῦς· ποτὲ δὲ κυσὶ καὶ δικτύοις λαγωοὺς φεύγοντας, τὸν ἐν ταῖς ἀμπέλοις θόρυβον, λαμβάνοντες. Ἤδη δὲ καὶ ὀρνίθων ἄγρας ἐμέλησεν αὐτοῖς, καὶ ἔλαβον βρόχοις χῆνας ἀγρίους καὶ νήττας 10) καὶ ὠττίδας· 11) ὥστε καὶ ἡ τέρψις αὐτοῖς καὶ τραπέζης ὠφέλειαν παρεῖχεν. εἰ δέ τινος προσέδει, παρὰ τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς ἐλάμβανον, περιτ-

empla, conſulat *Helienoleæiam* Clariſſ. D. *Danielis Vechneri* cap. 1. de rectione verborum generali.

IDEM.

9) Πετραίους ἰχθῦς] Πετραῖοι ἰχθύες, dicuntur piſces ſaxatiles, propterea, quod in petris ſtabulentur. Hoc nomine enim latine a *Columella Plinioque* appellantur. *Athen.* libr. 7. Τὰ πετραῖα τῶν ἰχθυδίων ἀπέσθιε, piſciculos ſaxatiles ne comede. *Galen.* libr. 1. ad *Glauconem*, οἱ πετραῖοι τῶν ἰχθύων, ex piſcibus iis, qui ſaxatiles nominantur. *Plauto* ſaxatilis piſcatus dicitur, qui in ſcopulis exercebatur. Vid. *Meurſ.* ad *Lycophr.*

IDEM.

10) Χῆνας ἀγρίους καὶ νήττας] *Anſeres atque anates.* Χὴν, dicitur παρὰ τὸ χαίνειν ἢ χανδὸν ἐσθίειν, teſte *Euſtath.* et *Varrino*, hoc eſt, ab oris hiatu et voracitate. Vel quia frequenter hiſcit et ſtridit. *Etymologus* deducit ab ἠχῇ, quod obſtreperum et clamoſum ſit animal. Hodie vulgo in Graecia χῖνα appellatur. Nos Belgae *een gans.* Ruſtici *Goes* dicunt. Vnde Hollandos caeteroſque Philippo Hiſpaniarum Regi rebellantes Goeſios, id eſt, anſeres appellatos fuiſſe, *Vlyſſes Aldrouandus* autumat. Νῆσσα, ſiue Νῆττα dicitur ἀπὸ τοῦ νεῖν, ſicut et Anas *Varroni* a nando. Recentioribus Graecis dicitur χῆνα, aliis παπίτζα. Quae poſtea dicuntur vtilitatem aliquam illorum menſae attuliſſe. Anſeres atque Anates veterum menſis

mis, ſaxatiles humili e rupe piſces capiebant: aliquando canibus et caſſibus, fugientes tumultum in vineis obortum, lepores captabant. Nunc cordi illis erat auium captura, laqueis anſeres feros, anates et otides capientibus, ita vt oblectatio etiam illa aliquod emolumentum illorum menſis attulerit. Si qua re opus haberent, ab iis, qui in agris degebant,

ſis non fuiſſe abdicatas, ex ipſorum ſcriptis habemus. Nobis quoque ſaepiſſime in cibum cedunt.

IDEM.

[11]) Ὠττίδας] Frequentius ſimplic. τ. ὠτὶς ſcribitur. Germanis *een Trappgans*. Dicitur ab οὖς ὠτὸς, auris. Quae ita a *Bellonio* depingitur: Otis multo craſſior eſt, et validior grue, et corpulentiae cygni comparari poteſt. Caput, ſi id ſolum inſpicias, diceres eſſe vulturis, tam eſt craſſum atque inconcinnum. Roſtrum habet robuſtum valde, gallinacei haud diſſimile. Caput et collum coloris ſunt cinerei, ad ventriculum vſque procedentis. Alae inferius candicant, qua ſola nota a tetrace differt, ſi magnitudinem excipias. Tibiae quoque longae ſunt, collum quoque longum fuiſſe oportuit. Totum dorſum caſtaneis ac ſubnigris maculis reſperſum eſt: caetera candida, exceptis pennis alarum longioribus, quarum extremitates nigrae ſunt. Meatus auditorii in hac aue, vnde illam nomen habere ſuum exiſtimo, quam in vlla alia terreſtrium auium euidentiores, adeoque patuli ſunt, vt extremitatem digiti imponas. Si introſpicias, duo apparent anfractus, vnus roſtrum verſus, alter recta ad cerebrum vergens. Latent ſub plumis, quas niſi auferas, meatus non videbis. Pennarum Otidis radices rubrae ſunt. Femora albicant. Tibiae craſſae pollicem, medium pedem longae

p 42. περιττοτέρους τῆς ἀξίας ὀβολοὺς καταβάλλοντες. Ἔδει δὲ μόνον ἄρτου, καὶ οἴνου, καὶ στέγης. οὐ γὰρ ἀσφαλὲς ἐδόκει, μετοπωρινῆς ὥρας ἐνεστώσης,[12]) ἐνθαλαττεύειν. ὥστε καὶ τὴν ναῦν ἀνεῖλκον ἐπὶ τὴν γῆν, νύκτα χειμέριον δεδοικότες. Τῶν δή τις ἀγροίκων, ἐς ἀνολκὴν λίθου θλίβοντος τὰ πατηθέντα βοτρύδια χρήζων[13]) χοίνου, τῆς πρότερον ῥαγείσης, κρυφὰ ἐπὶ τὴν θάλατταν ἐλθὼν, ἀφρουρήτῳ τῇ νηῒ προσελθὼν, τὸ πεῖσμα ἐκλύσας, οἴκαδε κομίσας, ἐς ὅ, τι ἔχρηζεν, ἐχρήσατο.

ΚΕΦΑΛ. θ'.

Ἕωθεν οὖν οἱ Μηθυμναῖοι νεανίσκοι ζήτησιν ἐποιοῦντο τοῦ πείσματος, καὶ ὡμολόγει γὰρ οὐδεὶς τὴν

longae, ſquamoſae ſeu corticoſae. Crura pennis nuda. Pedes admodum craſſi, ſub quibus callus conſpicitur magnus, inſtar muſculi: vngues breues: digiti pedis vtriuſque contra reliquarum auium morem, ternis tantum: cauda inferius, qua podicem ſpectat, alba, ſuperius caſtanei coloris, nigris maculis reſperſi. Pectus craſſum eſt ac rotundum: lingua ſerrata, vtrinque acuta, et in extremo dura. Idem *Bellonius* Otidem auem ait eſſe delicatam, et in conuiuiis caeteris auibus praeferri.

IDEM.

Gaza apud *Ariſtot.* auem tardam bene tranſtulit. Eam tamen, ſi non barbaram adpellationem certe recentioris Latinitatis exiſtimari ait *H. Steph.* c. 8. *de Latin. ſuſp.* ſed iniuria puto. Gloſſae enim illae latino gr. quae ſi non ita vetuſtae, barbariei certe notam facile effugiunt: ὠτὶς, τὸ ὄρνεον, *Auis tarda*, et

accipientes, vltra iuſtum pretium numos ſoluebant. Pane duntaxat, vino, atque tecto indigebant: non enim tutum videbatur, ſeneſcente iam autumno, mare frequentare: quamobrem tempeſtuoſam timentes noctem, nauim in terram ſubduxerunt. Quidam vero ex agricolis ad tollendum ſaxum, premendis calcatis vuis idoneum, opus habebat fune, ſuo, quem ante habuerat, rupto, atque clam ad mare veniens, accedensque nauim ad incuſtoditam, funem ſolutum, domumque allatum, in vſum conuertit ſuum.

CAPVT IX.

Mane igitur Methymnaei illi iuuenes, quaeſitum furto ablatum rudentem ibant, ſed enim nemine

et Excerpta poſt eaſdem: *Auis tarda* ὦτος. vbi forte leg. ὠτίς. Nam otum volunt aſionem eſſe e noctuino genere. Sed tamen et *Athenaeus* l. 9. confundit ὦτιν et ὠτίδα, vt monuit *Dalechamp*. Quid? quod apud *Plin.* habes eam vocem L. 10, c. 22. Proximae, ait, eis ſunt, quas Hiſpania aues tardas adpellat, Graecia otidas, damnatas in cibis. Tetracem *Nemeſiani* eſſe *Iunius* in Nomencl. et *R. Steph.* in *Suppl. ling. lat.* volunt. Alias tetrax et otis non ead. auis, quod ex eod. *Athen.* l. 9. patet, vbi *Laurentius* ſuos conuiuas docet, qualis auis tetrax fuerit.

IVNGERM.

12) Εϛώσης] Lege ἐνεϛώσης. MOLLVS.

N. et V. ἐνεϛώσης. P.

COLVMB. et IVNGERM.

13) Χρήζων] Refero ad hominem agreſtem. Minus recte excuſum eſt in Commeliniana et Iungerm. χρήζοντες. De reliquis conferas

τὴν κλοπὴν,[1]) ὀλίγα μεμψάμενοι[2]) τοὺς ξενοδόχους,[3]) παρέπλεον· καὶ σταδία τριάκοντα παρελάσαντες, προσορμίζονται τοῖς ἀγροῖς, ἐν οἷς ᾤκουν ἡ Χλόη καὶ ὁ Δάφνις. ἐδόκει γὰρ αὐτοῖς καλὸν εἶναι τὸ πεδίον ἐς θήραν λαγωῶν. σχοῖνον μὲν οὖν οὐκ εἶχον ὥστε ἐκδήσασθαι πεῖσμα· λύγον δὲ χλωρὰν μακρὰν στρέψαντες ὡς σχοῖνον, ταύτῃ τὴν ναῦν ἐκ τῆς πρύμνης[4]) ἄκρας εἰς τὴν γῆν ἔδησαν. Επειτα
p. 43. τοὺς κύνας ἀφέντες ῥινηλατεῖν ἐν ταῖς εὐκαίροις φαινομέναις τῶν ὁδῶν ἐλινοστάτουν.[5]) Οἱ μὲν δὴ κύνες ἅμα ὑλακῇ διαθέοντες, ἐφόβησαν τὰς αἶγας· αἱ δὲ τὰ ὀρεινὰ καταλιποῦσαι, μᾶλλόν τι πρὸς τὴν θάλασσαν ὥρμησαν. Εχουσαι δὲ οὐδὲν ἐν ψάμμῳ τρώξιμον, ἐλθοῦσαι πρὸς τὴν ναῦν αἱ θρασύτεραι αὐτῶν

feras notam Cap. I. huius libri. BODEN.

[1]) Καὶ ὁμολόγει οὐδεὶς τὴν κλοπὴν] Hic copulatiua καὶ pro aduerſatiua ἀλλὰ poſita inuenitur. Ita et apud *Demoſthenem* de *Cherſon*: αἴτιον δὲ τούτων; καὶ μοι πρὸς θεῶν, ὅταν ἕνεκα τοῦ βελτίστου λέγω, ἔστω παῤῥησία. Iſtorum autem cauſa haec eſt, ſed per Deos, liceat mihi, vbi de re vtiliſſima dicendum eſt, fidenter loqui. Aliquoties in N. T. *Matth.* I. §. 25. c. 7. §. 25. c. 12. §. 39. *Luc.* 21. §. 18. *Ioann.* c. 16. 32. *Act.* c. 10. §. 28. Sunt, qui putent, hebraeorum exemplo in eo ſignificatu vſurpari. Sed ὁ ἀττικώτατος *Theophraſtus* non ſemel eodem ſenſu καὶ pro aduerſatiua ἀλλὰ vſus fuit. MOLLVS.

[2]) Μεμψάμενοι] In Commel. μεμψόμενοι, quod reiicias. BODEN.

[3]) Ξενοδόχους] Vſitatius ξενοδόχους. *Plut.* in Alexand. ὁ δὲ Αλέξανδρος ἀποστραφεὶς πρὸς ξενοδόχον τὸν καρδιανόν, Alexander autem conuerſus ad hoſpitem. Attamen apud

mine conſitente furtum, leuiter hoſpitibus obiurgatis, oram legebant: atque ſtadia triginta emenſi, eos appellunt agros, quos Chloe atque Daphnis incolebant: hoc quippe ſolum aptum illis leporum venatui videbatur. Itaque deſiderato iunco, quo funem texerent, vimine longo et virenti, haud ſecus ac fune contorto, nauim ſumma de puppi ad terram religarunt. Deinde canibus ad feras indagandas dimiſſis, in viis maxime opportunis ſibi viſis, caſſes tendebant. Verum canes latrando loca illa percurrentes, metum incuſſerant capellis, quae, montanis relictis locis, ad mare vehementi contendere curſu. Cumque in arena, quod ederent, non haberent, audaciores quaedam harum ad nauim pro-

apud Homerum Odyſſ. ϑ. extat ξεινοδόχος,

—ἵν' ὅμως τερπώμεθα πάντες,
Ξεινοδόκοι καὶ ξεῖνος,
Vt ſimul oblectemur omnes,
Hoſpitio ſuſcipientes, hoſpesque.

MOLLVS.

4) Ἐκ τῆς πρύμνης] Πρύμνα, quam et οὐρὰν poetae appellant, aliquando adiect. eſt, et idem quod extremus: vt ναῦς πρυμνή, extrema pars nauis. Aliquando ſubſtant. Eſtque idem ac πρυμνὴ ναός, vt hoc loco. Summitas ipſius ἄφλαστον vocatur, vt *Pollux* docet, compoſ. ab α et φλᾶσθαι, quod non facile contundatur a πρυμνὰ, πρυμνήσια funes, quibus naues a puppi religantur ad portum.

IDEM.

5) Ἐλινοστάτουν] Hoc eſt, ἵστων τὰ λίνα, collocabant, ſiue ponebant retia. Verbum hoc λινοστατέω, rarum quidem, attamen apud *Platonem* eius paſſiuum reperitur. Quemadmodum apud *Euſtath.* notat. Ἐθηρεύετο λινοστατούμενος, ὑπ' ἔρωτος δηλαδή. Capiebatur illaqueatus, ab

αὐτῶν, τὴν λύγον 6) τὴν χλωρὰν, ᾗ δέδετο ἡ ναῦς, ἀπέφαγον. Ην δέ τι καὶ κλυδώνιον ἐν τῇ θαλάσσῃ, κινηθέντος ἀπὸ τῶν ὀρῶν πνεύματος. ταχὺ δὴ 7) μάλα λυθεῖσαν αὐτὴν, ὑπήνεγκεν ἡ παλίῤῥοια τοῦ κύματος, καὶ ἐς τὸ πέλαγος μετέωρον ἔφερεν. Αἰσθήσεως δὴ τοῖς Μηθυμναίοις γενομένης, 8) οἱ μὲν, ἐπὶ θάλασσαν ἔθεον, οἱ δὲ τοὺς κύνας συνέλεγον· ἐβόων 9) δὲ πάντες, ὡς πάντας τοὺς ἐκ τῶν πλησίον ἀγρῶν ἀκούσαντας συνελθεῖν. ἀλλ' ἦν οὐδὲν ὄφελος· 10) τοῦ γὰρ πνεύματος ἀκμάζοντος, ἀσχέτῳ τάχει κατὰ ῥοῦν ἡ ναῦς ἐφέρετο. 11) Οἱ δ' οὖν ἐκ ὀλίγων κτημάτων Μηθυμναῖοι στερόμενοι, ἐζήτουν τὸν νέμοντα τὰς αἶγας· καὶ εὑρόντες

τὸν

ab amore ſcilicet. Hinc λινωστασία, retium collocatio comp. ex λίνον, linum, rete, et ἵστημι, pono. Linum pro rete meton. mat. *Ouid. Lina madent comites.* Item: *Nodoſaque tollite lina.*

IDEM.

6) Τὴν λύγον] Articulus abeſt in Molliana.

BODEN.

7) Δὴ] Forte legend. δέ.

IDEM.

8) Αἰσθήσεως τοῖς Μηθυμναίοις γενομένης] Quod cum ſenſiſſent Methymnaei. Hac phraſi vtitur et *Dion Halicarn.* libr. 5. *Antiq. Rom.* Ταχεῖα τοῖς τυῤῥηνοῖς αἴσθησις ἐγένετο, mox ſenſerunt Etruſci. Et libr. 9. ταχείας γενομένης τοῖς ῥωμαίοις αἰσθήσεως, mature dolum ſenſerunt Romani.

MOLLVS.

9) Εβοῶν] Εθόων. Ita exſcripſeram, at in noſtro archetypo ſecunda littera eius dictionis θ adeo ambigue vel deſcripta, vel poſtea emendata a librario fuit, vt facile non quiuerit dignoſci, num ἐθόων legendum, an potius ἐβόων, quod fortaſſe magis quadrat.

IVNGERM.

10) Ἀλλ'

progreſſae, virens vimen, quo religata erat nauis, morſu auellerunt. Nonnullus maris erat aeſtus, vento a montibus flante, vnde fluctuum reciprocatio quam celeriter nauim ſolutam auehebat, inque altum auferebat. Quod cum ſenſiſſent Methymnaei, alii ad mare accurrere, alii canes congregare. Clamabant omnes, adeo vt e proximis agris, hoc audito, cuncti conuenirent. Sed nihil inde emolumenti capiunt. Vento quippe increbreſcente, irreuocabili celeritate quadam, aeſtu ferebatur ſecundo. Methymnaei igitur non exiguis orbati bonis, ipſum quaerebant caprarium, at Daphnidem inuentum caedebant, veſtibusque exuebant.

10) Ἀλλ' ἦν οὐδὲν ὄφελος] Haec loquendi ratio oppido familiaris Graecis eſt, cum ſignificatum volunt, id quod adhibetur, fruſtra adhiberi, nihilque prodeſſe. *Plat.* μηδὲν ὄφελος εἶναι, nihil iuuare dixit. *Lucian.* τῶν ὄφελός ἐστιν οὐδὲν, quorum nullus eſt vſus: quae nihil iuuant. *Polyb.* οἱ δὲ καρχηδόνιοι πρὸ ὀφθαλμῶν ἐλάμβανον τὴν αὑτῶν ἄγνοιαν, ὅτ' ἦν οὐδὲν ὄφελος. Tum demum Carthaginienſibus error ſuus ob oculos obuerſari, cum nihil eos ſera poenitentia iuuaret. Pari modo ac venere dicunt: οὐδεὶς φθόνος, pro οὐδεὶς φθονεῖν δύναται: vel οὐδένα χρὴ φθονεῖν. *Lucian.* in *dial. Iun.* et *Iou.* εἰ δὲ παιδιᾷ καὶ τρυφῇ πρόσεστιν, οὐδεὶς φθόνος, ſi vero luſibus et deliciis inter haec indulget, non eſt quod inuideas.

MOLLVS.

11) Κατὰ ῥοῦν ἡ ναῦς ἐφέρετο] Κατὰ ῥέον, inquit *Euſtath.* eſt ἐν ὕδατι κάτω ῥέοντι καὶ οὐ στατῷ, κατὰ ἰσότητα ἐπιφανείας. Ita et *Budaeus*: κατὰ ῥοῦν φέρεσθαι, vertit ſecundo nauigare flumine. Vnde metaphorice τὰ πράγματα dicuntur κατὰ ῥοῦν φέρεσθαι

τὸν Δάφνιν ἔπαιον, ἀπέδυον. εἷς δέ τις [12]) καὶ
p. 44. κυνόδεσμον ἀράμενος περιῆγε τὰς χεῖρας, [13]) ὡς δήσων. Ο δὲ ἐβόα τε παιόμενος, καὶ ἱκέτευε τοὺς ἀγροίκους, [14]) καὶ πρώτους τε τὸν Λάμωνα καὶ τὸν Δρύαντα, βοηθοὺς ἐπεκαλεῖτο. Οἱ δὲ ἀντείχοντο σκιῤῥοὶ [15]) γέροντες, καὶ χεῖρας ἐκ γεωργικῶν ἰχυρὰς

ρεῖσθαι, proſpere, et ex voto cedere. IDEM.

[12]) Εἷς δέ τις] Ita *Marc.* cap. 14 §. 47. εἷς δέ τις τῶν παρεστηκότων, vnus autem quidam aſtantium. In hoc genere dicendi, inquit *Beza*, vel τὶς redundat, vel cum addatur ſecundus caſus, traiectioni locus eſt: ac ſi ſcriptum eſſet: τὶς δὲ εἷς τῶν παρεστηκότων, quidam vero, qui erat vnus ex circumſtantibus. *Plut.* in *vita Pyrrhi*, εἷς δέ τις ἀνὴρ ἐπιεικής. Cicero vti ſolet, cum incerta eſt perſona: *Vnus aliquis.* IDEM.

[13]) Περιῆγε τὰς χεῖρας] Subaud. ὀπίσω, poſt tergum manus retorſit. περιάγειν, *Heſych.* κάμπτειν, περιφέρειν. Videtur id ſemper quaſi ſolemne fuiſſe, vt captiuis poſt tergum manus illigarentur. *Plut.* in *Philopaem.* ἐπεὶ δὲ κεφαλὴν ἐπάρας διέβλεψεν, ἀθρόοι περιπεσόντες ἀπέστρεφον αὐτοῦ τὰς χεῖρας ὀπίσω. Tandem cum caput attolleret (Philopaemenes) atque oculos aperiret, conferti ſuperfuſi manibus poſt tergum illigatis, abduxerunt eum. *Xiphilin.* de Vitellio narrat libr. 9. καὶ τὼ χεῖρε εἰς τοὐπίσω δήσαντες, τῷ τε αὐχένι σχοινίον περιθέντες, κατήγαγον ἐκ παλατίου τὸν καίσαρα. Vinctis a tergo manibus, ac laqueo in collo religato, Caeſarem e palatio deducunt. *Hom.* Il. φ. δῆσε δ' ὀπίσσω χεῖρας, *ligauit poſt tergum manus. Ariſtoph.* in Lyſiſtrat. ὀπίσω τὼ χεῖρε δεῖ, *liga a tergo manus. Maro* Aeneid. 2. de Sinone capto.

Ecce manus iuuenem interea
poſt terga reuinctum,
Paſto-

bant. Vnus aliquis, ſumpto canis vinculo, manus illius in tergum, vt vincturus, retorſit. At ille vapulans clamare, ſupplexque agricolarum opem implorare, et ante omnes Lamonem ac Dryantem in auxilium vocare. Hi vero duri ſenes, opereque ruſtico validas habentes manus, ſummisque viribus

Paſtores magno ad regem clamore trahebant Dardanidae.
Horat. libr. 3. od. 5.
— *Vidi ego ciuium Retorta tergo brachia libero.*

Hinc *Varro* libr. 4. *ling. latin.* Victoriam vult eſſe dictam ab eo, quod ſuperati vinciantur.

IDEM.

14) Καὶ ἱκέτευε τοὺς ἀγροίκους] Supplex implorabat agricolarum opem. *Plut.* in Solone. ἱκέτευσαν τὰς γυναῖκας, ſupplices implorarunt mulierum opem.

IDEM.

15) Σκιῤῥοὶ] Lege σκληροί: quippe σκιῤῥὸς vocabulum eſt medicum, quod ſignificat tumorem praeter naturam durum dolorisque expertem, qui tres praecipue corporis partes infeſtat, hepar, lienem, vterum, quod minime huic loco quadrat. At σκληροὶ dicuntur hic agricolae, hoc eſt, duri. Procul dubio reſpexit Auctor ad illud *Lucretii:*

Et genus humanum multo fuit illud in aruis
Durius, vt decuit, tellus quod dura creaſſet.

Doctiſſimus *Iungermanus* contendit, eſſe legendum σκιῤῥογέροντες, vt τυμβογέροντες, ὠμογέροντες.

IDEM.

Ingenii capitalis ille *Heinſius* meus ſcrib. vult σκληροὶ γέροντες. Et apud *Ariſtotelem*, ait, et alios, vox σκληρὸς et ἄγριος ſemper fere περὶ τῶν ἀνδρῶν coniungitur. Nollem a miraculo iſto hominis vlla in re diſſentire, ſed tamen, vt ipſius coniecturam non improbo, πολλοῦ γε δεῖ· ita, (quod emenda-

ρὰς ἔχοντες, καὶ ἠξίευ δικαιολογήσασθαι[16]) περὶ τῶν γεγενημένων. Ταῦτα δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἀξιέντων, δικαςὴν καθίζουσι Φιλητᾶν τὸν βουκόλον. πρεσβύτατός τε γὰρ ἦν τῶν παρόντων, καὶ κλέος εἶχεν ἐν τοῖς κωμήταις δικαιοσύνης περιττῆς.

ΚΕΦΑΛ. ί.

Πρῶτοι δὲ κατηγόρευν οἱ Μηθυμναῖοι σαφῆ καὶ σύντομα, βουκόλον ἔχοντες δικαςήν. „Ηλθομεν εἰς τούτους τοὺς ἀγροὺς θηράσαι θέλοντες, τὴν

mendationis eius bona pace dixiſſe velim) illud a me exſculptum : σκιῤῥογέροντες (vt τυμβογέροντες, ὠμογέροντες caet.) Neſcio, quomodo magis blanditur atque placet, ſcilicet μαινόμεθα τοῖς εὑρήμασιν. Habeo praeter ea magnum adprobatorem τὸν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀκριβέςατον *Rhodomanum.*

IVNGERM.

Nihil muto. Quamquam σκίῤῥος vocabulum eſt medicum, apud *Hippocratem* et *Galenum* pluribus locis obuium, tranſit tamen, vt multa eiuſdem generis, ad alias etiam notiones, quae ſimilitudinem aliquam habent. Quum definierit *Galenus* in *Hippocratem de ratione victus* σκίῤῥον ὄγκον ἀνώδυνον et *Meth. Med.* L. XIV, c. 6. ὄγκον σκληρὸν, ἀνώδυνον, οὐ μὴν ἀναίσθητόν γε πάντως, apparet σκίῤῥον nonnumquam nihil eſſe, niſi *induratum, calloſum,* recteque de hominibus agreſtibus dici, quorum cutis multo labore denſior facta obduruerit. Sequitur enim: χεῖρας ἐκ γεωργικῶν ἰσχυρὰς ἔχοντες. Accedit, quod *Heſychius* voc. σκιῤῥοῦται deſcribit: σκίῤῥος ἐςὶν ἡ λατύπη, i. e. caementum, ſiue minora fruſta lapidum, quibus ſoliditas ſtructurarum in muris durior efficitur, vt vix particulam decutias;

vt

ribus renitendo, retinentes, vt in iudicio de facto cognoſceretur, volebant: cui ſententiae aliis aſtipulantibus, iudex conſtituitur Philetas ille bubulcus: ipſus enim erat praeſentium natu maximus, nec non inter paganos, iuſtitiam illum religioſe colere fama erat.

CAPVT X.

Primi autem Methymnaei hunc bubulcum ſortiti iudicem, perſpicuam, conciſamque inſtituunt accuſationem, hunc in modum. Venandi gratia hoſce

vt nihil dicam, eumdem *Heſychium* σκιῤῥώσασθαι expoſuiſſe per ἀποσκληρῦσθαι. Sunt igitur σκίῤῥοι iidem, qui σκληροί.

BODEN.

[16]) Δικαιολογήσασθαι] Laxius hoc verbum accipias, quomodo a *Luciano* vſurpatum *Budaeus* in Commentariis Gr. L. p. 58. teſtatur, vbi ἐδικαιολογεῖτο πρός με redditur: *amice expoſtulabat, quod ei iniuriam intuliſſem.* Neque aliter ſumenda vox τῦ δικαςῦ, quae reſpondet hoc quidem loco vocabulo διαιτητῦ ſiue ἐπικριτῦ, et quidem non ex eorum genere, qui κληρωτοὶ, *ſortito electi e magiſtratibus*, dicebantur, ſed qui αἱρετοὶ ſiue οἱ καθ᾽ αἵρεσιν conſenſu litigantium delecti, non vero a magiſtratu dati, de rebus ex aequo bona fide cognoſcebant, cum Romanorum compromiſſariis comparandi. Diſtinguit quidem *Harpocration* voc. διαιτηταὶ arbitros a iudicibus: Εἰσὶ δὲ οἱ διαιτηταὶ ἕτεροι τῶν δικαςῶν. Non tamen vbique δικαςὴς adeo anguſtis fori cancellis circumſcribitur, vt arbitrum vel compromiſſarium excludat, qualem hic loci Philetas bubulcus agit, in quo legendo aetatem etiam reſpexere partes litigantes. Arbitros enim ſexageſimum annum

τὴν μὲν οὖν ναῦν λύγῳ χλωρᾷ δήσαντες ἐπὶ τῆς ἀκτῆς κατελίπομεν· αὐτοὶ δὲ διὰ τῶν κυνῶν ζήτησιν ἐποιέμεθα θηρίων. [1]) Ἐν τούτῳ πρὸς τὴν θάλασσαν αἱ αἶγες τούτε κατελθοῦσαι, τήν τε λύγον κατεσθίεσι, καὶ τὴν ναῦν ἀπολύεσιν. Εἶδες αὐτὴν ἐν τῇ θαλάσσῃ φερομένην, πόσων οἴει μεστὴν ἀγαθῶν; [2]) οἷα μὲν εὐθὺς ἀπόλωλεν [3]); οἷος δὲ κόσμος

annum apud Graecos exceſſiſſe oportebat, et inſigni probitate prae caeteris eminere. Vide *Poſſardum* de *magiſtratibus Athenienſ.* c. 8. IDEM.

[1]) Διὰ δὲ τῶν κυνῶν ζήτησιν ἐποιέμεθα θηρίων] *Ope canum indagabamus feras.* Innuit canes veſtigatores, qui Graecis dicuntur κύνες ἰχνευτικοὶ, etiam ῥινηλάται. Latinis odori, vel odoriſequi. Noſtratibus *Spoorhonden*, *Bracken*, *Bloethonden*, *Stowers.* Qui, vt ait *Cicero*, ad indagandum nati. Proprie tamen magiſtratus atque iudices dicuntur ζήτησιν ποιεῖν, dum in rem aliquam inquirunt, quod vulgus informationem facere dicit. *Plutarch.* θαυμάσαντες ἂν οἱ βουλευταὶ, πολλὴν ἐποιήσαντο τῆ πράγματος ζήτησιν. MOLLVS.

[2]) Πόσων οἴει μεστὴν ἀγαθῶν] *Quam multis putas bonis plenam?* Ad ēandem formam *Lucian.* in *Gallo.* πολὺ ὦ πυθαγόρα, χρυσίον εἶδον, πολὺ, πῶς οἴει καλὸν? multam vim auri, Pythagora, vidi, multam, quam putas pulchri? IDEM.

[3]) Οἷα μὲν εὐθὺς ἀπόλωλεν] Non diſplicet diſcrepans lectio editionis Nealmenſis, vbi pro εὐθὺς ſubſtituitur ἐσθὴς, ſiue vela, ſiue veſtimenta, intellexeris. Veſtes enim, quas ipſe *Varro* de L. L. IV, 29. a velis deriuat, de velificatione nonnumquam adhibentur. *Iuuen.* XII, 67, 68. de

hoſce ingreſſi ſumus agros. Itaque noſtram nauim, vimine virenti in littore religatam, reliquimus; ipſimet canum ope feras indagaturi. Interea temporis huius caprae ad mare deſcendentes, et vimen depaſcuntur, nauimque ſoluunt. Tutemet in altum prouectam vidiſti, quantis putas bonis plenam? qualia ſtatim perierunt? qualis mundus caninus? quantum argenti? Agros quispiam horum,

de veſtimentis velorum vice paſſis:

Ventus adeſt: miſerabilis arte cucurrit
Veſtibus extentis.

Adde *Tacitum* Hiſt. V, 23. *Captae lintres ſagulis verſicoloribus, haud indecore pro velis iuuabantur.* Quo loco ſi quis malit cum Florentino codice legi *pro telis*, alium ſibi habeat *Taciti* locum *Annal.* II, 24. *Claudae naues raro remigio, aut intentis veſtibus, et quaedam a validioribus tractae, reuertere.* Malim tamen ipſas nautarum veſtes, quibus ſe contra tempeſtatis iniuriam defendebant, cilicia, vel alia integumenta, ſubintelligas. Quamquam enim remiges in monumentis antiquis frequentius nudi in opere verſantur, vt eo promtius ſua videantur obire munia: reliqui tamen nautae ſe contra ventorum impetum veſtimentis muniuerunt, in primis gubernator ſingulari ornatu fuit inſignis, in formam pallii, de quo ornatu nauclerico *Plautus* agit *Mil. Glor.* IV, 4, 41. Cf. *Scheffer* de *milit. nau.* L. II. c. 5. et 7. Opinor igitur, Methymnaeos, depoſitis veſtibus exterioribus, quas in nauiculis reliquerint, ſe venatui dediſſe, vt eo promtiores agilioresque feras perſequerentur, illamque ipſam integumentorum iacturam hoc loco deploraſſe. Sequitur enim c. XI. ἀλλὰ ἐσθὴς ἐνέκειτο καὶ ἄργυρος.

BODEN.

 4) Οἷος

p. 45. κόσμος κυνῶν 4) ὅσον δὲ ἀργύριον 5) τοὺς αἰγροὺς ἄντις τούτων ἐκεῖνα ἔχων ὠνήσατο. Ἀνθ᾽ ὧν ἀξιοῦμεν ἄγειν τοῦτον, πονηρὸν ὄντα αἰπόλον, ὃς ἐπὶ τῆς θαλάττης νέμει τὰς αἶγας ὡς ναύτης. Τοιαῦτα οἱ Μηθυμναῖοι κατηγόρησαν.

ΚΕΦΑΛ. ια΄.

Ο δὲ Δάφνις διέκειτο μὲν κακῶς ὑπὸ τῶν πληγῶν, Χλόην δὲ ὁρᾶν 1) παροῦσαν, πάντων κατεφρόνει. Καὶ ὧδε εἶπεν· Ἐγὼ νέμω τὰς αἶγας καλῶς. Οὐδέ ποτε ᾐτιάσατο κωμήτης οὐδὲ εἷς, 2) ὡς ἢ κῆπον αἲξ ἐμὴ κατεβοσκήσατο, ἢ ἄμπελον βλαστάνουσαν κατέκλασεν. Οὗτοι δέ εἰσι κυνηγέται πονηροὶ καὶ κύνας ἔχουσι κακῶς πεπαιδευμένους· οἵτινες τρέχοντες 3) πολλὰ, καὶ ὑλακτοῦντες σκληρὰ, κατεδίωξαν αὐτὰς ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν πεδίων ἐπὶ τὴν θάλασσαν, 4) ὥσπερ λύκοι. Ἀλλὰ ἀπέφαγον

4) Οἷος δὲ κόσμος κυνῶν] *Xen.* de *venat.* κυνῶν δὲ κόσμος δέραια, τελαμονίαι, ἱμάντες. *Canum ornatus, collaria, cinctus, lora.*

MOLLVS.

5) Ἀργύριον] N. Ἀργυρον.

COLVMB.

1) Χλόην δὲ ὁρᾶν] *Xenoph.* de *Venat.* ὅταν μὲν γάρ τις ὁρᾶται ὑπὸ τοῦ ἐρωμένου ἅπας ἑαυτοῦ ἐστὶ βελτίων.

IVNGERM.

2) Οὐδὲ εἷς] *Ne vnus quidem*, idem quod οὐδείς. *Plutarch.* in *Mario*: ὡς οὐδὲ εἷς. *Lucian.* de *mercede conduct.* ὡς τῦφος ἐν αὐτοῖς οὐδὲ εἷς. Non eſt, qui bonum facit, ne vnus quidem: οὐδὲ εἷς. Vſus huius dictionis praecipuus eſt, cum quid factum eſſe, vel fieri poſſe diffitemur: quaſi dixeris minime omnium, vel nullo modo. Apud Atticos frequenti

rum, illis inſtructus bonis, facile praeſtinauerit. Pro quibus ducere illum volumus, vtpote improbum caprarium, qui inſtar nautae iuxta mare ſuas paſcit capras. Hunc in modum ſuam Methymnaei adornauerant accuſationem.

CAPVT XI.

Verum Daphnis male habens, tot verberibus multatus, conſpecta ibidem praeſente Chloe, omnia haec ſusque deque habebat: atque ita fatus eſt. Ego equidem recte meas paſco capras. Ne vnus quidem incola huius pagi me culpauerit, mea quod capra vel hortum depauerit, vitemue germinantem defregerit. Mali ſunt hi venatores, maleque inſtitutos canes habent, qui illas multum currendo, ac duriter latrando, ad mare vſque de montibus ac campis inſtar luporum proſecuti ſunt.

quenti eſt in vſu, tam in fine, quam initio periodi ὐδὲ εἷς, et μήτε εἷς, pro ὐδεὶς, et μηδείς. Quin inter vtramque vocem inſeritur aliquando ἂν, quod ad ſequens verbum referatur. *Demoſth.* contra *Leptin.* Υμῶν τοίνυν ὐδ' ἂν εἷς ὐδὲν ὧ ἰδίᾳ τινὶ δοίη, ταῦτα ἀφέλοιτο πάλιν. Nemo quidem veſtrum, vel, ne vnus quidem veſtrum, quicquam vlli vnquam abſtulerit, quod ei ſemel dederit.

MOLLVS.

3) Τρέχοντες] Ita recte *Mollus* edidit ex Vrſiniano codice, nam *Columb.* et *Iungerm.* ſcribunt: V. τρέχοντες. P. Editiones vero ante *Mollum* habuere τρύχοντες, quod plane nihil eſt.

BODEN.

4) Επὶ τὴν θάλασσαν] Non ita recte abeſt articulus

ἔφαγον τὴν λύγον· οὐ γὰρ εἶχον ἐν ψάμμῳ πόαν,5) ἢ κόμαρον,6) ἢ θύμον.7) ἀλλὰ ἀπώλετο ἡ ναῦς ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ τῆς θαλάττης· ταῦτα χειμῶνος, οὐκ αἰγῶν, ἐστιν ἔργα. ἀλλὰ ἐσθὴς8) ἐνέκειτο καὶ ἄργυρος· καὶ τίς πιστεύσει νοῦν
p. 46. ἔχων,9) ὅτι τοσαῦτα φέρουσα ναῦς, πεῖσμα εἶχε λύγον;

ΚΕΦΑΛ. ιβʹ.

Τούτοις ἐπεδάκρυσεν ὁ Δάφνις καὶ εἰς οἶκτον ὑπηγάγετο τοὺς ἀγροίκους πολύν· ὥστε ὁ Φιλητᾶς ὁ δικαστὴς ὤμνυε Πᾶνα καὶ νύμφας, μηδὲν ἀδικεῖν

lus ab editione Molliana. Paullo ante ſuſpectum mihi videtur illud αὐτὰς, quod nimis remotum eſt. Melius reponas αἶγας hunc in modum ſanato loco: Κατεδίωξαν αἶγας ἐκ τῶν ὀρῶν καὶ τῶν πεδίων· ἐπὶ τὴν θάλατταν. IDEM.

5) Πόαν] N. et V. λύγον. P. COLVMB.

6) Η κόμαρον] Κόμαρος *Plin.* comarus et comaron. Ita *Plinius* vnedonem vocat libr. 15. cap. 24. Arbor eſt, quae et arbutus, et fructus eiuſdem, qui primo exortu viret, deinde flaueſcit, maturus vero rubet, aſpero tactu, nullo intus oſciculo, ſagorum modo, quorum etiam effigiem refert. Sapor eius inſipidus, et auſterus, linguam et palatum ſtimulans, vnde et vnedonis nomen factum, quod, vno comeſto, alter, vel tertius, non expetatur. *Mathiol.* Fructus hic cibus caprarum eſt. Hinc frequens eius apud poetas mentio. Apud *Virg. Georg.* 3. v. 300.

Poſt hinc digreſſus, iubeo frondentia capris,
Arbuta ſufficere, et fluuios praebere recentes.

Item in *Eclog.* 3.

Dulce

At tamen vimen ſunt depaſtae: non habebant enim in ſabulo herbam, aut arbutum, aut thymum. At nauis a vento atque mari periit; hoc tempeſtati, non autem capris imputandum venit. Sed veſtimenta et argentum naui continebantur. At quis credat, ſi ſapit, nauim tanta vehentem bona, pro rudente, vimen habuiſſe?

CAPVT XII.

His dictis illachrymans Daphnis, omnino ad miſericordiam agricolas commouit: quamobrem Philetas iudicem agens, per Pana atque Nymphas,

Dulce ſatis humor, depulſis arbutus hoedis.
Horat. libr. 1. od. 17.
Impune tutum per nemus arbutos
Quaerant latentes et thyma deuiae
Olentis vxores mariti.
Columell. libr. 7. cap. 6. enumerans caprarum cibos, ita inquit: Ea ſunt arbutus, atque alaternus, cythiſusque agreſtis. *Pallad.* XII, 13. Hoedis arbuti, et lentiſci cacumina ſunt ſaepe praebenda, nec non hedera.
MOLLVS. et IVNGERM.

7) Η θύμον] Θύμος et θύμον, thymus et thymum, frutex ſurculoſus et dodrantalis, foliis canis, exilibus, multis, immortalibus ex purpura candicantibus, ſuauiſſimi odoris, capitellis ſpecie complicatarum formicarum, radice lignoſa. Thymo mire delectantur apes, vſque adeo, vt *Plin.* lib. 12. cap. 18. dicat, apiarios prouentum mellis ſperare, longe floreſcente thymo. MOLLVS.

8) ἰθὴς] Male in Iuntica ἰθής.
BODEN.

9) Νοῦν ἔχων] Mente praeditus, mentis compos, prudens, cordatus. Vſitata loquen-

ἀδικεῖν Δάφνιν, ἀλλὰ μηδὲ τὰς αἶγας· τὴν δὲ θάλασσαν καὶ τὸν ἄνεμον, ὧν ἄλλους εἶναι δικαστάς. Οὐκ ἔπειθε ταῦτα Φιλήτας Μηθυμναίοις λέγων· ἀλλ᾽ ὑπ᾽ ὀργῆς ὁρμήσαντες, ἦγον τὸν Δάφνιν πάλιν, καὶ συνδεῖν ἤθελον. Ενταῦθα οἱ κωμῆται ταραχθέντες, ἐπιπηδῶσιν αὐτοῖς ὡσεὶ ψᾶρες,¹) ἢ κολοιοί· καὶ ταχὺ μὲν ἀφαιροῦνται τὸν Δάφνιν ἤδη καὶ αὐτὸν μαχόμενον· ταχὺ δὲ ξύλοις παίοντες, ἐκείνους εἰς φυγὴν ἔτρεψαν. Ἀπέστησαν δὲ οὐ πρότερον, ἕς τε τῶν ὅρων αὐτοὺς ἐξήλασαν ἐς ἄλλους ἀγρούς. Διωκόντων δὲ τοὺς Μηθυμναίους ἐκείνων, ἡ Χλόη κατὰ πολλὴν ἡσυχίαν ἄγει πρὸς τὰς νύμφας τὸν Δάφνιν, καὶ ἀπονίπτει τε τὸ πρόσωπον²) ἡμαγμένον ἐκ τῶν ῥινῶν ῥαγεισῶν ὑπὸ πληγῆς τινος, καὶ τῆς πήρας προκομίσασα ζυμή-

τοῦ

quendi ratio diſertioribus. *Demoſth.* pro corona: οὔτι ὅστις πενίαν προπηλακίζει, νοῦν ἔχειν ἡγοῦμαι, non arbitror, ſi quis paupertatem probris inſectetur, mentis eſſe compotem. *Plut.* de cohibenda iracund. οὓς φασι νοῦν οὐκ ἔχειν, οἱ νοῦν ἔχοντες.

MOLLVS.

¹) Ὡσεὶ ψᾶρες] *Haud ſecus ac ſturni.* In nominat. dicitur ψὰρ, et ψάρος. *Euſtath.* παρὰ τὸ ψαίρειν, διακινοῦσι γὰρ τὰ παραπίπτοντα οἱ ψάρες ἐν τῷ διαχαράσσειν καὶ ζητεῖν τροφήν τινα κάτωθεν. Ab eo quod terram pedibus mouent et radunt, et obuia quaeque verrunt, dum alimentum ſibi quaerunt. Friſii *Staarg.* Belgae *Spreeuwe.* Alii a ψαίρω, accelero. Sine dubio videtur auctor reſpexiſſe ad Homericum illud, quod habetur *Iliad.* ρ.

Τῶν δ᾽ ὥστε ψαρῶν νέφος ἔρχεται, ἠὲ κολοιῶν,
Οὖλον κεκλήγοντες, ὅτε προΐδωσιν ἰόντα

Κίρκον

phas, nullam iniuriam Daphnidem, aut pauperiem feciſſe capras, iurat: verum mare atque ventos eſſe in culpa, quorum alios eſſe iudices. Haecce Philetas dicendo non perſuadebat Methymnaeis: ſed prae ira irruentes, iterum ductum Daphnidem conſtrictumque volebant. Ibi vicani conſternati in illos haud ſecus ac ſturni graculique impetum fecerunt, ereptoque ſubito Daphnide, etiamnum et ipſo pugnante, illos tundendo baculis, mox in fugam conuerterunt. Neque ante deſtiterunt, quam illos per montes alios in agros expuliſſent. Interea dum illi Methymnaeos perſequuntur, placide admodum Chloe, ad Nymphas deducto Daphnide, faciem eius aſperſam ſanguine, naresque ictu contuſas, abluit, atque e pera fermentati particulam panis

 pro-

Κίρκον, ὅτε σμικρῇσι φόνον
φέρει ὀρνίθεσσι.

Horum autem ſicut ſturnorum agmen venit, vel graculorum,
Acute vociferantes, quando vident accedentem
Accipitrem, qui paruis caedem affert auibus.

Gregatim hae aues plerumque volant. Eſt enim, inquit *Plinius*, ſturnorum generi proprium, cateruatim volare (quod apud nos autumni hora fieri conſueuit) et quodam pilae orbe circumagi, omnibus in medium agmen tendentibus. Ita, vt optime huic loco quadret haec ſimilitudo.

IDEM.

2) Ἀπονίπται τε τὸ πρόσωπον] Vide quae notata ſunt ſupra. Vulnerati ac caeſi abluebantur. *Act.* 16. §. 33. καὶ παραλαβὼν αὐτοὺς ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τῆς νυκτὸς, ἔλουσεν ἀπὸ τῶν πληγῶν. Atque ille eos eodem noctis veſtigio cepit, et a plagis abluit.

IDEM.

3) Zu

p. 47. τȣ μέρος,[3]) καὶ τυρȣ̃ τμῆμά τι, δίδωσι φαγεῖν. Τότε μάλιϛα ἀνακτησαμένη αὐτὸν, φίλημα ἐφίλησε μελιτῶδες ἀπαλοῖς τοῖς χείλεσι. Τότε μὲν δὴ παρὰ τοσȣ̃τον Δάφνις ἦλθε κακȣ̃.

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

Τὸ δὲ πρᾶγμα ȣ̓ ταύτῃ πέπαυτο, ἀλλ' ἐλθόντες οἱ Μηθυμναῖοι μόλις εἰς τὴν ἑαυτῶν, ὁδοιπόροι μὲν ἀντὶ ναυτῶν, τραυματίαι δὲ ἀντὶ τρυφώντων,[1]) ἐκκλησίαν τε συνήγαγον τῶν πολιτῶν, καὶ ἱκετηρίας θέντες,[2]) ἱκέτευον τιμωρίας ἀξιωθῆναι· τῶν μὲν ἀληθῶν λέγοντες ȣ̓δὲ ἕν, μὴ καὶ προσκαταγέλαϛοι γένοιντο, τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα παθόντες ὑπὸ ποιμένων· κατηγορȣ̃ντες δὲ Μιτυληναίων ὡς τὴν ναῦν ἀφελομένων. καὶ τὰ χρήματα ἁρπασάν-

3) Ζυμήτȣ μέρος] Subaud. ἄρτȣ. ἄρτος ζυμίτης, vel ζυμήτης panis fermentatus. Et apud *Etymolog.* ἄρτοι ζυμῆται, ſunt etiam οἱ μεγάλοι panes grandes. *Athenaeus* libr. 3. cap. 27. καὶ ῥωμαῖοι δὲ πάνυ τὸν ἄρτον καλȣ̃σι. Ναϛὸς ἄρτος ζυμίτης καλεῖται μέγας. Ἄρτον Romani panem vocant. Naſton panem fermentatum, et eum magnum.

IDEM.

Qui *Athen.* Ill. et *Polluci* ζυμίτης, cui iidem opponunt ἄζυμον.

IVNGERM.

1) Τρυφώντων ἐκκλησίαν] Auctius Florent. et V. Τρυφώντων καὶ ἐν ἡσυχίᾳ ὄντων τȣ́τȣς εἰς βοήθειαν ἥκειν ἱκέτευον, ἐκκλ. P.

COLVMB. et IVNGERM.

2) Ἱκετηρίας θέντες] *Per-acta ſupplicatione. Plut.* τιθέναι τῷ θεῷ ἱκετηρίαν, peragere Deo ſupplicationem. ἱκετηρία interdum generaliter ſumitur pro ſupplicatione,

prolatam, caſeique fruſtulum, dat illi comedendum. Cum iam maxime illum recreaſſet, oſculum tenellis mellitum fixit labiis. Tum autem eo malorum venerat Daphnis.

CAPVT XIII.

Sed finis eo modo huius negotio nequedum impoſitus erat: nam Methymnaei magna cum difficultate domum ſuam, pro nautis viatores pedeſtres, atque pro deliciis, vulneribus onuſti, redeuntes, in concionem ſuos coegerunt ciues, peracta ſupplicatione, orabant ſupplices, vt digna ſibi illata iniuria vindicta habeatur, ne quidem verbum vllum verum praedicantes: ne ſint inſuper ludibrio hisce et id genus aliis a paſtoribus iniuriis affecti;

 accu-

ne, ſeu, vt veteres loquebantur, pro ſuppliciis. Vnde *Herodian.* libr. 7. ἱκετηρίας θαλλοὺς, ſupplicationis ramos, hoc eſt, qui ſupplicationi adhiberi ſolent. *Iſocrat.* de pace: ἱκετηρίας πολλὰς, καὶ δεήσεις ποιούμενοι, multas ſupplicationes precesque facientes; in quo ſignificatu hic ſumitur: niſi arbitremur θέντες pro τείνοντες hic fuiſſe ſcriptum, ſiue προτείνοντες. Eſt enim ἱκετηρία alias ramus oleae lana obuolutus, quem ſupplices geſtabant, et praetendebant. *Ariſtoph.* in *Plut.* ἱκετηρίαν ἔχοντα, vid. ad haec Scholiaſt. *Herod.* ἱκετηρίαν λαβών. *Liu.* Oratores ad Romanos cum infulis et velamentis miſerunt. Quod Hiſtorici Graeci dicunt. ἱκετηρίαν ἔπεμψαν, legatos ſupplices miſerunt. *Xiphil.* in Vitell. *Zoſimus* libr. 3. ἐπεὶ δὲ ἱκετηρίαν αὐτοὺς ἐλεεινῶς προτεινομένους, cum miſerabilem in modum ſupplices factos.

πασάντων πολέμου νόμῳ. 3) Οἱ δὲ πιστεύοντες διὰ τὰ τραύματα, καὶ νεανίσκοις τῶν πρώτων οἰκιῶν παρ᾽ αὐτοῖς τιμωρῆσαι δίκαιον νομίζοντες, Μιτυληναίοις μὲν πόλεμον ἀκήρυκτον 4) ἐψηφίσαντο· τὸν δὲ στρατηγὸν ἐκέλευσαν δέκα ναῦς καθελκύσαντα κακουργεῖν αὐτῶν τὴν παραλίαν. 5) Πλησίον γὰρ χειμῶνος ὄντος, οὐκ ἀσφαλὲς ἦν 6) μείζονα στόλον 7) πιστεύειν τῇ θαλάσσῃ. Ὁ δὲ εὐθὺς τῆς

ctos. *Idem* libr. I. ἱκετηρίας ἀπὸ τοῦ τείχους προτεινομένους, cum de muro porrigebant ſupplices.

MOLLVS.

3) Πολέμου νόμῳ] *Iure belli.* Vel more hoſtium: Νόμος enim pro vtroque ſumitur. *Herodian.* libr. 2. dicit πολεμίῳ νόμῳ· κυκλώσασθαι αὐτοὺς πολεμίῳ νόμῳ. *Circuirent vniuerſos more hoſtium.*

IDEM.

4) Πόλεμον ἀκήρυκτον] *Bellum per praeconem, ſeu caduceatorem non indictum.* *Herodot.* ἀκήρυκτον πόλεμον Ἀθηναίοισι Αἰγινῆται ἐπέφερον. Aeginetae bellum Athenienſibus non indictum, non denuntiatum, intulerunt. Hic videtur ſumi pro bello acerrimo, et quod ſummis odiis geritur, ita, vt caduceator minime interueniat. Sic apud *Cteſiphont.* ἦν γὰρ ἄσπονδος καὶ ἀκήρυκτος ἡμῖν ὁ πρὸς θεατὰς πόλεμος.

IDEM.

5) Κακουργεῖν αὐτῶν τὴν παραλίαν] Vaſtare, populari, maritimam illorum oram. Verbum hoc, praeter receptam ſignificationem, notat hic vaſtare: et dicitur peculiariter de praedonibus atque hoſtibus. *Thucyd.* libr. 2. Τοῦ μὴ λῃστὰς ἐκπλέοντας ἐξ Ὀποῦντος, καὶ τῆς ἄλλης Λοκρίδος, κακουργεῖν τὴν Εὔβοιαν, vt damno afficerent, vaſtarentque Euboeam. Sic libr. 3. Τὰ ἐγγὺς τῆς πόλεως κακουργεῖν, loca propinqua ciuitati praedationibus, et incurſionibus infeſtare. *Xiphilin.* libr. 8. in Commod.

καὶ

accuſantes autem Mitylenaeos ac ſi iure belli nauim ademiſſent, et reliqua bona rapuiſſent. Hi vero fide habita ob vulnera illa, nec non aequum cenſentes ire vltum iuuenibus, illuſtri apud illos loco natis, illatam iniuriam, acerrimum Mitylenaeis inferre bellum decreuerunt, belli praefectum iubentes, nauibus deductis decem, maritimam praedationibus atque incurſionibus infeſtare oram. Non enim tutum

καὶ πολλὰ κακεργέντων (τῶν βρετάννων) cum Britanni multa vaſtaſſent. IDEM.

6) Οὐκ ἀσφαλὲς ἦν] Ην deeſt in editt. Iuntica, Commel. Iungerman. BODEN.

N. Οὐκ ἦν ἀσφαλές. COLVMB.

7) Στόλον] Ante paulo dixit δέκα ναῦς. Recte itaque haec nauium multitudo claſſis appellari poterit. Quippe, ſi pauciores fuiſſent, nomen claſſis mereri non potuiſſet. Sex ſane non conſtituunt. (Mira narrat. BODEN.) *Florus* libr. 1. cap. 11. Extant et parta de Antio ſpolia, quae Maenius in ſuggeſtu fori, capta hoſtium claſſe, ſuffixit. Si tamen illa claſſis, nam ſex fuere roſtratae. Eſt autem Claſſis, ſeu exercitus naualis, vt optime definit clariſſ. *Ioannes Schefferus*, libr. 2. *de militia nauali*, iuſta ordinataque nauium expeditarum, id eſt, armis, viris, nautis, ac remigibus probe inſtructarum, multitudo, quae fines hoſtium, non furtim latrocinantium more, ſed palam et aperte audet inuadere. Graecis ϛόλος dicitur, ἀπὸ τῦ ϛέλλειν, hoc eſt, mittere. Hinc ſaepe ipſaemet copiae, quae ϛέλλονται, hoc nomine veniunt. Aliquando ϛέλλειν idem eſt, quod πλεῖν nauigare, auctore *Scholiaſt. Eurip. in Hecuba.* A Latinis claſſis dici ab equitibus coepit, cum primum ſtipendia in eam contribuerent. Proprie enim, inquit

p. 48. τῆς ἐπιούσης ἀναγόμενος αὐτερέταις στρατιώταις,8) ἐπέπλει τοῖς παραθαλαττίοις τῶν Μιτυληναίων ἀγροῖς. Καὶ πολλὰ μὲν ἥρπαζε ποίμνια, πολὺν δὲ σῖτον, καὶ οἶνον ἄρτι πεπαυμένου τοῦ τρυγητοῦ· καὶ ἀνθρώπους δὲ οὐκ ὀλίγους, ὅσοι τούτων ἐργάται. Επέπλευσε καὶ τοῖς τῆς Χλόης ἀγροῖς καὶ τοῦ Δάφνιδος· καὶ ἀπόβασιν ὀξεῖαν θέμενος, λείαν ἤλαυνε9) τὰ ἐν ποσίν.10)

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

Ο μὲν Δάφνις οὐκ ἔνεμε τὰς αἶγας, ἀλλὰ ἐς τὴν ὕλην ἀνελθὼν, φυλλάδα χλωρὰν ἔκοπτεν, ὡς ἔχοι τὴν1) τοῦ χειμῶνος παρέχειν τοῖς ἐρίφοις τροφήν· ὥστε2) ἄνωθεν θεασάμενος τὴν καταδρομὴν, ἐνέκρυψεν ἑαυτὸν στελέχει καὶ ξύλῳ ξηρᾶς

ξηρᾶς

quit *Seruius*, claſſes equitum dicimus. Alii ἀπὸ τῶν κάλων, a lignis, dictam volunt. *) Vnde et vnam aliquando nauim claſſem veteres appellauere. *Horat.* libr. 3. Od. 11.

Me vel extremos Numidarum in agros Claſſe releget.

Scholiaſt. Apoll. ad verſ. 704. στόλον τὸ τῆς μιᾶς νηὸς πλῆθος εἶπε, multitudinem vnius nauis claſſem dixit. MOLLVS.

*) Quis abſurdam hanc eſſe *claſſis* etymologiam neget, in triuio edoctus, dici a καλεῖν ſ. kalando, multitudinem ad comitia, vel expeditionem bellicam conuocatam? Pro κλῆσις vocata eſt κλᾶσις, ac duplicato ſibilo claſſis. BODEN.

8) Αντερέταις στρατιώταις] Lege αὐτερέταις, quippe perperam apud *Pollucem* lib. 1. περὶ πλεόντων legitur ἀντερέτης, pro αὐτερέτης. Apud *Thucyd.* recte αὐτερέτης, vt et

et

tum erat, imminente hyeme, maiorem mari committere claſſem. Hic confeſtim die ſequenti militum claſſicorum ope in altum prouectus, Mitylenaeorum agros mari proximos inuadens, multos greges, multum frumenti ac vini, paulo ante finita vindemia, hominesque non paucos, quicunque ſuam illis operam nauarunt, rapiebat. Inuadebat et ſua claſſe Chloes atque Daphnidos agros: egreſſusque, quanta celeritate poſſet, quaeuis obuia agebat, ferebatque.

CAPVT XIV.

Verum Daphnis non paſcebat capras, ſed in ſyluam digreſſus, frondem amputabat virentem, quo hiberno haberet tempore, quod ſubminiſtraret pabulum hoedis: quare e ſublimi incurſione hac conſpecta, ſemet trunco et ſub lignis aridae ſciſſimae

et apud *Suidam:* αὐτερέται, οἱ ἐλαύνοντες, καὶ μαχόμενοι. Οἱ αὐτοὶ καὶ ἐρέται, καὶ ὁπλῖται, qui remigant, et pugnant, data occaſione. Qui ſunt iidem et remiges, et milites. *Euſtath.* οἱ αὐτερέται δὲ ἄλλο τι δηλοῦσιν. ὅτι δηλαδὴ οἱ αὐτοὶ, ἐρέται εἰσὶ, καὶ ὁπλῖται. MOLLVS.

9) Λείαν ἤλαυνε] In V. eſt hoc ſcholion: εἰ μὲν ἔλαβε, τὸ λει δίφθογγον. εἰ δὲ μὴ, ἰῶτα. COLVMB.

10) Τὰ ἐν ποσὶν] *Quae ſunt inter pedes*, proprie, vel *ante pedes. Hom.* dixit προπάροιθε ποδῶν. *Pindar.* παρὰ ποδός. Hoc loco τὰ ἐν ποσὶν, quae ante pedes erant, hoc eſt, obuia quaeque: quaecunque occurrebant. *Thucyd.* τὴν ἐν ποσὶν ἀεὶ αἱρεῖν κώμην, obuium ſemper quemque vicum capere. MOLLVS.

1) Τὴν] Deeſt in plerisque editis. BODEN.

2) Τροφὴν· ὥστε] V. τροφήν· καὶ

ξηρᾶς ὀξύνης.3) Η δὲ Χλόη παρῆν ταῖς ἀγέλαις· καὶ διωκομένη καταφεύγει 4) πρὸς τὰς νύμφας ἱκέτις, καὶ ἐδεῖτο φείσασθαι καὶ ὧν ἔνεμε, καὶ αὐτῆς διὰ τὰς θεάς· 5) ἀλλ᾽ ἦν ὐδὲν ὄφελος. οἱ γὰρ Μηθυμναῖοι πολλὰ τῶν ἀγαλμάτων κατακερτομήσαντες, 6) καὶ τὰς ἀγέλας ἤλασαν, κἀκείνην ἤγαγον ὥσπερ αἶγα ἢ πρόβατον παίοντες λύγοις.

p. 49. Εχοντες δὲ ἤδη τὰς ναῦς παντοδαπῆς ἁρπαγῆς μεςὰς, ὐκέτ᾽ ἐγίνωσκον περαιτέρω 7) πλεῖν, ἀλλὰ τὸν οἴκαδε πλῦν ἐποιῦντο, καὶ τὸν χειμῶνα καὶ τὺς πολεμίυς δεδιότες. Οἱ μὲν ὖν ἀπέπλεον εἰρεσίᾳ ταλαιπωρῦντες· 8) ἄνεμος γὰρ ὐκ ἦν.

ΚΕΦΑΛ.

καὶ ὥςε P. al. V. non habet καί. COLVMB.

3) Οξύνη, vel ὀξύα et ὀξύη] Ion. arbor apud Theophraſtum abieti non multum abſimilis, cui folium eſt ἐξακανθίζον ἐξ ἄκρυ καὶ εἰς ὀξὺ συνηγμένον, vnde et denominata eſt. Gaza vertit Sciſſima. Alii fagum eſſe dicunt. MOLLVS.

Στελέχει ξύλῳ ξηρᾶς ὀξύνης. An rectius ξύλου? Caeterum ὀξύας eruditi fagum *Theophraſti* exponunt, a quibus et *Caſaub.* 4. ad *Athen.* 25. non diſſentit. *Gloſſ.* fagus, ὄξεινον leg. puto: faginus, ὀξύινος. Quidam et carpinum volunt. Sed de his viderint βοτανολόγοι· ἐγὼ δὲ ἐφ᾽ οἷς μὴ φρονῶ, σιγᾶν φιλῶ, vt ait *Sophocl.* Niſi hoc adnotandum videtur ex oxya haſtas fabricatas, et inde eſſe, quod *Hom.* ἔγχεα ὀξυόεντα vocet, vt Il. θ. Odyſſ. τ. Docet *Porphyr.* ὁμηρ. ζητημ. ιά. ἀλλ᾽ ἐπεὶ μελίη τὸ δόρυ ἀπὸ τῦ δένδρου τῆς μελίας δῆλον, ὡς καὶ τὸ μειλινὸν ἔγχος ἐκ μελίας τῦ δένδρου, οὐ μὴν ὡς οἱ πολλοὶ τὸ μακρὸν καὶ ἔγχεα ὀξυόεντα, ἐξ ὀξύης τῦ δένδρυ ὡς καὶ Αρχίλοχος ὀξύη ποτᾶτο ἀλλ᾽ οὐ τὰ ὀξέα, ὡς οἱ γραμματικοὶ ἀποδεδώκασι. Quibus poſſunt

addi

mae occultauit. Chloe aderat gregibus: et cum illam perſequerentur, ſupplex ad Nymphas confugiens, orabat, vt et illis, quos paſceret, gregibus, atque ſibi propter Deas parcerent. Sed ne hilum quidem profecit precando. Quippe haud paucis conuiciis atque probris ex Dearum ſimulacris laceſſitis, Methymnaei greges abegerunt, et illam ipſam non aliter, quam capram, aut ouem, virgis feriendo prae ſe egerunt. Illi naues ſuas iam praeda omnigena onuſtas habentes, non vlterius nauigare decernebant; ſed domum, hyemem hoſtemque timentes, dirigebant. Itaque ſoluebant inde, ſumma ope remis incumbentes, vento vtpote non illis operam dante.

CAPVT

addi iam ab aliis allata loca *Heſychii:* ὀξυόεντι, ὀξεῖ, ἢ ὀξυΐνῳ. ὀξεία δὲ εἶδος δένδρου. et *Euſtathii* Homerici interpr. κατὰ τὴν ὀξύαν τὸ φυτὸν, ἀφ' ἧς καὶ βέλη κατά τινας ὀξυόεντα.

IVNGERM.

Καὶ deeſt in *Iungermanicana.* BODEN.

4) Καταφεύγει] In editis: φεύγει. IDEM.

V. καταφεύγει. P.

COLVMB. et MOLLVS.

5) Διὰ τὰς θεὰς] Articulus abeſt a Molliana.

BODEN.

6) Κατακερτομήσαντες] *Maledictis inceſſentes*, vel *deridentes*. Odyſſ. N.

— σὲ δέ κερτομέεσαν ὀΐω.
Te autem illudentem puto:

Proprie verbis cor ſcindo. Vnde κέρτομος λόγος, ὁ κέαρ τέμνων, inquit *Euſtath.* θυμοδάκης.

MOLLVS.

Καθάπερ τομήσαντες.

IVNGERM.

7) Περαιτέρω] Codex meus habebat παραιτέρω.

MOLLVS.

8) Εἰρεσίᾳ ταλαιπορεῦντες] *Remigatione perfungentes.* *Thucyd.* lib. I. ἐ δὲ βελομένοις

ΚΕΦΑΛ. ιε΄.

Ο δὲ Δάφνις, ἡσυχίας γενομένης, ἐλθὼν εἰς τὸ πεδίον ἔνθα ἔνεμον, καὶ μή τε τὰς αἶγας ἰδὼν, μή τε τὰ πρόβατα καταλαβὼν, μήτε Χλόην εὑρὼν, ἀλλὰ ἐρημίαν πολλὴν, καὶ τὴν σύριγγα ἐῤῥιμμένην, ᾗ συνήθως ἐτέρπετο ἡ Χλόη, μέγα βοῶν καὶ ἐλεεινὸν κωκύων,[1]) ποτὲ μὲν πρὸς τὴν φηγὸν ἔτρεχεν ἔνθα ἐκαθέζετο· ποτὲ δὲ ἐπὶ τὴν θάλασσαν, ὡς ὀψόμενος αὐτήν· ποτὲ δὲ ἐπὶ τὰς νύμφας, ἐφ᾽ ἃς ἑλκομένη κατέφυγεν.[2]) Ενταῦθα καὶ ἔῤῥιψεν ἑαυτὸν χαμαὶ, καὶ ταῖς νύμφαις ὡς προδούσαις κατεμέμφετο.[3]) Αφ᾽ ὑμῶν ἡρπάσθη Χλόη, καὶ τοῦτο ἰδεῖν ὑμεῖς ὑπεμείνατε; ἢ τοὺς

νοις ταλαιπορεῖν, cum laboribus illis perfungi nollent. Aliquando ταλαιπορεῖν, eſt vexari. *Greg.* ὑπαιθρίοις κρυμοῖς, καὶ ὄμβροις, ταλαιπορεῖν, ſubdialibus frigoribus, imbribusque vexari.

IDEM.

1) Κωκύων] *Plorans.* Codex habebat κοκκύων. *Hom.* Il. τ. v. 284.

Αμφ᾽ αὐτῷ χυμένη, λίγ᾽ ἐκώκυε.
Circa ipſum (Patroclum) fuſa ſtridule lamentabatur Briſeis.

Il. χ. 407.

Κώκυσεν δὲ μάλα μέγα κατεμέμφετο.

IDEM.

Leg. κωκύων, vel κοκκύζων. Prius placet.

IVNGERM.

Praeter Iungermanum etiam Commelinus ediderat κοκκύων, quod merito emendandum fuit. Apud *Homerum* tamen non niſi de feminis adhibetur κωκύειν, de Briſeide, Hecuba, Thetide, Penelope, Troianisque mulieribus. In *Achille Tatio* vero L. I. c. 13. etiam de Clinia ponitur: Διολύγιον ἐκώκυσε.

BODEN.

2) Εφ᾽ ἃς ἑλκομένη κατέφυγεν] Verti: *ad quas illa ſe vertens,*

CAPVT XV.

Daphnis, iam tranquillitate oborta, ingreſſus campum, vbi paſcere ſolebant, ſed neque conſpectis capris, neque deprehenſis ouibus, neque inuenta Chloe, ſed vbique magna ſolitudine, et proiecta fiſtula, qua ſe pro more oblectabat Chloe, magno clamore, miſerabilique ploratu edito, nunc curſu contendebat ad fagum, vbi ſederat: nunc vero ad mare, tanquam viſurus illam: aliquando ad Nymphas, ad quas illa ſe vertens confugerat. Ibi ſeſe proſtrauit humi, proditionis Nymphas inſimulans. In conſpectu veſtro rapta eſt Chloe, idque videre oculis veſtris ſuſtinuiſtis? Illa quae vobis texere coronas;

vertens, confugerat, vt ſubaudiatur ἑαυτήν. Vſus enim *Hom.* actiua ſignificatione eſt Il. λ. 582.

Αὐτίκα τόξον ἕλκετ᾽ ἐπ᾽ Εὐρυπύλῳ.

Statim tendebat et vertebat arcum aduerſus Eurypylum.

At ſi paſſ. ſign. capias, expones τὸ ἑλκομένη, quum traheretur. Quod nequaquam improbo. Aduertendum eſt hoc verbum de iis dici, qui ad templa et ad aras confugiunt. *Pauſan.* libr. 5. Αἴας ἕλκων κάσσανδραν ἀπὸ τῦ ἀγάλματος τῆς Ἀθηνᾶς, et libr. 10. αὐτὴν (κάσσανδραν) ὁ Αἴας ἀφεῖλκε. *Virg.* Aeneid. 2.

Ecce trahebatur paſſis Priameia virgo
Crinibus a templo.

In verbo quippe ineſt contumelia, trahi enim noxiorum eſt.

MOLLVS.

3) Κατεμέμφετο] In antiquiſſimis editionibus legitur ἐμέμφετο.

BODEN.

V. κατεμέμφετο. P.

COLVMB.

O 4) H

τοὺς στεφάνους ὑμῖν πλέκουσα· ἢ σπένδουσα τοῦ πρώτου γάλακτος.[4] Ἧς καὶ ἡ σύριγξ[5] ἦδε ἀνάθημα. Αἶγα μὲν οὐδὲ μίαν μοι λύκος ἥρπασε, πολέ-
p. 50. μιοι δὲ τὴν ἀγέλην καὶ τὴν συννέμουσαν. Καὶ τὰς μὲν αἶγας ἀποδέρουσι, καὶ τὰ πρόβατα καταθύουσι· Χλόη δὲ πόλιν οἰκήσει.[6] Ποίοις ποσὶν ἄπειμι παρὰ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα, ἄνευ τῶν αἰγῶν, ἄνευ Χλόης, λειπεργάτης ἐσόμενος; ἔχω γὰρ νέμειν ἔτι οὐδέν. Ενταῦθα περιμένω[7] κείμενος ἢ θάνατον ἢ πολέμιον[8] δεύτερον. Αρα καὶ σὺ Χλόη τοιαῦτα πάσχεις; ἆρα μέμνησαι τοῦ πεδίου τοῦδε, καὶ τῶν νυμφῶν τῶνδε,[9] κἀμοῦ; ἢ παραμυθοῦνταί σε τὰ πρόβατα καὶ αἱ αἶγες αἰχμάλωτοι μετὰ σοῦ γενόμεναι;

ΚΕΦΑΛ. ιϛ'.

Ταῦτα[1] λέγοντα αὐτὸν, ἐκ τῶν δακρύων καὶ τῆς λύπης, ὕπνος βαθὺς καταλαμβάνει· καὶ αὐτῷ αἱ τρεῖς ἐφίστανται νύμφαι, μεγάλαι γυναῖ-

4) Η σπένδουσα τοῦ πρώτου γάλακτος] Crebro lactis mentio in vſu ſacrorum. *Theocrit.* εἰδ. 5.

Στάσω δὲ κρητῆρα μέγαν λευκοῖο γάλακτος
Ταῖς Νύμφαις.

Statuam craterem magnum albi lactis
Nymphis.

Plut. in Rom. ἐπισπένδουσι γάλα τοῖς ἱεροῖς. Firmat hoc *Maro*, cuiusuis antiquitatis tenaciſſimus, *Eclog.* 5.

Pocula bina nouo ſpumantia lacte quotannis etc.

Quale lac Graeci Νεόβδαλτον, et Νεαλὲς γάλα vocant. In ſacrificio Mithridatis facto Ioui militari, etiam lac adhibitum fuiſſe refert *Appianus.* MOLLVS.

Perti-

ronas; illa, quae vobis primitias lactis libare aſſolet, cuius etiam haecce fiſtula vobis dicata pendet. Nullam quidem lupus mihi capram eripuit; ſed hoſtes gregem, et illam, quae vna paſcebat mecum. Quin capras excoriabunt, et oues immolabunt; Chloe deinceps in ciuitate habitabit. At quibus pedibus patrem et matrem, operis deſertor, ſine capris, ſine Chloe adibo? Amplius quod paſcam non habeo. Hic iacens, aut mortem, aut alterum hoſtem exſpecto. An tu talia pateris Chloe? Meminiſtine amplius huius campi, Nympharum harum, atque mei? Num tibi etiam ſolatium capellae, ouesque vna tecum in captiuitatem abductae, praebent?

CAPVT XVI.

Haec ipſum dicentem poſt lacrimas et moerorem, ſomnus profundus occupat, atque tres illae Nymphae, mulieres procerae et formoſae,

ſemi-

Pertinent Nymphae cum reliquis diis ruſticis ad Numina ἄοινα, quibus pro vino lac libatum. Vid. *Stuck.* de *ſacrif.* p. 72.

BODEN.

5) Ἡ σύριγξ] Articulus deeſt in *Iungerm.*

IDEM.

6) Πόλιν οἰκήσει] Πόλιν λοιπὸν οἰκήσει. IVNGERM.

7) Περιμένω] Coniectura Iungermani περιμενῶ, omnino probanda. BODEN.

8) Πόλεμον] Leg. πολέμιον. MOLLVS.

9) Τῶν δὲ] Coniectura edit. Nealmenſis τῶνδε.

BODEN.

1) Ταῦτα] V. τοιαῦτα. P.

IDEM.

2) Me-

γυναῖκες καὶ καλαί· 2) ἡμίγυμνοι καὶ ἀνυπόδετοι· 3) τὰς κόμας λελυμέναι· καὶ τοῖς ἀγάλμασιν ὅμοιαι. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐῴκεσαν ἐλεῆσαι τὸν Δάφνιν· ἔπειτα ἡ πρεσβυτάτη λέγει ἐπιῤῥωννῦσα. Μη-
δὲν ἡμᾶς μέμφου Δάφνι· Χλόης γὰρ ἡμῖν μᾶλλον
p. 51. ἢ σοὶ μέλει. Ἡμεῖς καὶ παιδίον οὖσαν αὐτὴν ἠλεήσαμεν, καὶ ἐν τῷ δὲ 4) τῷ ἄντρῳ κειμένην αὐτὴν ἀνεθρέψαμεν. Ἐκείνη πεδίοις κοινὸν οὐδὲν ἔχει 5) καὶ τοῖς προβατίοις τοῦ Λάμωνος. 6) Καὶ νῦν δὲ ὑμῖν πεφρόντισται τὸ κατ' ἐκείνην· ὡς μήτε εἰς τὴν Μήθυμναν κομισθεῖσα δουλεύοι, μήτε μέρος γένοιτο λείας πολεμικῆς. Καὶ τὸν Πᾶνα ἐκεῖνον τὸν ὑπὸ τῇ πίτυϊ ἱδρυμένον, ὃν ὑμεῖς οὐδέποτε οὐδὲ ἄνθεσιν ἐτιμήσατε, τοῦτον 7) ἐδεήθημεν ἐπίκουρον γενέσθαι Χλόης· συνήθης γὰρ στρατοπέδοις 8) μᾶλλον ἡμῶν, καὶ πολλοὺς ἤδη πολέμους ἐπολέμησε τὴν ἀγροικίαν

κατα-

2) Μεγάλαι γυναῖκες] *Homerus* ait, Vlyſſem apparuiſſe μείζονα, maiorem. Dabant quippe veteres ſuis diis corpus maius corporibus mortalium.
MOLLVS et IVNGERM.

Sic *Achilles Tat.* L. I. Ἐφίσταταί δέ μοι γυνὴ φοβερὰ καὶ μεγάλη. Et *Phaedrus* L. IV. *Caſtorem* et *Pollucem* vocat iuuenes, humanam ſupra formam.
BODEN.

3) Ἡμίγυμνοι καὶ ἀνυπόδετοι] Talis habitus tribuitur etiam Europae comitibus ab *Achille Tat.* lib. I. c. I. Κόμαι κατὰ τῶν ὤμων λελυμέναι· τὸ σκέλος ἅπαν γεγυμνωμέναι· τὸ μὲν ἄνω, τοῦ χιτῶνος, τὸ δὲ κάτω, τοῦ πεδίλου. Crines per humeros diffuſi, crus totum illis nudum, ſuperne quidem tunica, infima vero parte calceo.
MOLLVS ex COLVMB.

4) Τῷ δὲ] In plerisque erat ῷδε, quod ad reliquarum

feminudae diſcalceataeque, crinibus ſolutis, ſignis illis ſimiles, illi ſuperueniunt. Viſaeque fuerunt primum miſereri Daphnidis, deinde natu maxima, animum dictis addens, inquit: Noli nos inſimulare Daphni: nobis quippe magis curae, quam tibi eſt, Chloe. Nos eius etiamnum infantis miſertae fuimus, et hocce in antro iacentem nutriendam curauimus. Nihil illa commune habet cum agris ouiculisque Lamonis. Atque res illius etiamnum nobis ſunt curae: ne videlicet, abducta Methymnam, ſeruiat, aut pars bellicae praedae fiat. Nos illum hunc Pana, qui pinu ſub hac ſedem habet, quem vos nunquam adhuc vllis decoraſtis floribus, hunc, inquam, orauimus, vt Chloae ſuppetias veniat. Magis enim, quam nos, aſſueuit caſtris: atque relicta hacce villa, plurima bella geſſit: atque abit

 non

rum exemplum emendaui. BODEN.

5) Εχει[Deeſt in Iungermania. IDEM.

6) Εκείνη — Λάμωνος] ἴσως· ἐκείνη κοινὸν ȣ̓δὲν πεδίοις κ. τ. λ. IVNGERM.

7) Τȣ͂τον] Τοσȣ͂τον. IDEM.

8) Συνήθης γὰρ ϛρατοπέδοις μᾶλλον ἡμῖν] *Magis enim, quam nos, aſſueuit caſtris.* Pan ipſemet apud *Lucianum* bellatorem ſe praedicat in *bis accuſat.* Τὰ δὲ ἄλλα αἰπόλος, καὶ χορευτὴς, καὶ πολεμικὸς, ἢν δέῃ. Caeterum etiam paſtor, ſaltator, et ſi ſit opus, bellator. Suam etiam in bello iactat fortitudinem apud *Luc.* in *dial. Merc. et Panis.* πρώην δὲ καὶ Αθηναίοις συμμαχήσας, ȣ̎τως ἠρίϛευσα ἐν Μαραθῶνι, ὥϛε καὶ ἀριϛεῖον ἡρέθη μοι, τό ὑπὸ τῇ ἀκροπόλει σπήλαιον. Nuper quoque Athenienſibus opem ferens, ita ſtrenue in Marathone me geſſi, vt fortitudinis

καταλιπών. καὶ ἄπεισι τοῖς Μηθυμναίοις ἐκ ἀγαθὸς πολέμιος. Κάμνε δὲ μηδέν· ἀλλὰ ἀναστὰς ὄφθητι Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ· οἳ καὶ αὐτοὶ κεῖνται χαμαὶ, νομίζοντες καί σε μέρος γεγονέναι τῆς ἁρπαγῆς. Χλόη γάρ σοι τῆς ἐπιέσης ἀφίξεται μετὰ τῶν αἰγῶν, μετὰ τῶν προβάτων· καὶ νεμήσετε [9]) κοινῇ, καὶ συρίσετε κοινῇ.

ΚΕΦΑΛ. ιζ'.

Τὰ δὲ ἄλλα μελήσει περὶ ὑμῶν ἔρωτι. Τοιαῦτα ἰδὼν καὶ ἀκέσας Δάφνις, ἀναπηδήσας τῶν ὕπνων· καὶ ὑφ' ἡδονῆς [1]) καὶ λύπης μεςὸς δακρύ-
p. 52. ων, [2]) τὰ ἀγάλματα τῶν νυμφῶν προσεκύνει, καὶ ἐπηγγέλλετο σωθείσης Χλόης, θύσειν τῶν αἰγῶν τὴν ἀρίςην. δραμὼν δὲ καὶ ἐπὶ τὴν πίτυν ἔνθα τὸ [3]) τῦ Πανὸς ἄγαλμα ἵδρυτο, τραγοσκελὲς, κερασφόρον, [4]) τῇ μὲν σύριγγα, [5]) τῇ δὲ τράγον πηδῶντα·

dinis praemium tulerim, antrum illud ſcilicet, quod eſt ſub arce. Fuit etiam Pan Bacchi ſocius in expeditione Indica.

MOLLVS.

Vnde in Syringa, ſiue ea *Simmiae* eſt, ſiue *Theocriti* de Pane: Οὖ αἶθι πάρος φρένα τέρμα σάκους.

IVNGERM.

9) Νεμεύσετε] Codex habebat, Νεμήσεσθε.

MOLLVS.

N. νομήσετε. V. νεμήσετε. P.

COLVMB.

Νομήσεσθε. IVNGERM.

1) Καὶ ὑφ' ἡδονῆς] In codice erat: καὶ κοινῇ ἡδονῆς.

MOLLVS.

N. ὑφ' ἡδονῆς καὶ λύπης δακρ. V. ὑφ' ἡδονῆς καὶ λύπης μεςὸς δακρ. P.

COLVMB.

2) Δακρύων] Κρύων in *Iungermaniana*.

BODEN.

3) Ev-

non vtilis Methymnaeis hoſtis futurus. Noli laborare hac de re: ſed, vbi ſurrexeris, prodi in conſpectum Lamonis et Myrtalae, qui et ipſi humi iacent, rati, te partem eſſe factum huius rapinae. Poſtero die tibi vna cum capris ouibusque Chloe redibit: atque vna paſcetis, et vna fiſtula canetis. Caetera de vobis curae erunt cupidini.

CAPVT XVII.

Hisce viſis ac auditis, Daphnis, e ſomno exiliens, prae laetitia ac moerore obortis lacrymis, Nympharum ſigna adorat, vouens, ſoſpite Chloe, optimam ex capris ſeſe oblaturum: directoque contendens curſu ad pinum, vbi Panis ſimulacrum poſitum erat, pedibus hircinis, cornigerum, altera manu fiſtulam, altera hircum ſalientem tenens, eumque adorans, proque Chloe preces

3) Ενθα τὸ] *Iungerm.* et *Commel.* ἔνθεν τὸ.

IDEM.

4) Τραγοσκελὲς, κερασφόρον] Eiuſmodi deſcriptio Panis extat apud *Lucian.* ἐν τῇ ἐκκλ. τῶν θεῶν· ὧν ὁ μὲν κέρατα ἔχων, καὶ ὅσον ἐξ ἡμισείας ἐς τὸ κάτω αἰγὶ ἐοικὼς, καὶ γένειον βαθὺ καθειμένος, ὀλίγον τράγου διαφέρων ἐστίν. Quorum hic quidem cornutus, dimidiati corporis, inferiore parte capram referens, barbaque promiſſa, parum ab hirco differt Et in dial. *Pan.* et *Merc.* εἰδὲ κερασφόρος, καὶ τραγοσκελὴς, μὴ λυπείτω σε. Quod ſi cornutus es, ſunt verba matris ad Pana, ac pedibus hircinis, ne id aegre tibi ſit.

MOLLVS.

5) Τῇ μὲν σύριγγα] *Altera manu tenens fiſtulam.* Recte: Pan enim Muſicus inter

δῶντα κατέχον,[6]) κἀκεῖνον προσεκύνει, καὶ ηὔχετο ὑπὲρ τῆς Χλόης, καὶ τράγον θύσειν ἐπηγγέλλετο. Καὶ μόλις ποτὲ περὶ ἡλίου καταφορὰς παυσάμενος δακρύων καὶ εὐχῶν, ἀράμενος τὰς φυλλάδας, ἃς ἔκοψεν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἔπαυλιν· καὶ τοὺς[7]) ἀμφὶ τὸν Λάμωνα πένθους ἀπαλλάξας καὶ εὐφροσύνης[8]) ἐμπλήσας, τροφῆς τε ἐγεύσατο, καὶ ἐς ὕπνον ὥρμησεν, οὐδὲ τοῦτον ἄδακρυν· ἀλλ' εὐχόμενος μὲν

inter paſtores perhibetur. *Lucian.* in citato ſupra dial. *Panis* et *Merc.* καὶ μὴν οὐ καταισχύνω σε, ὦ πάτερ, μουσικός τε γάρ εἰμι, καὶ συρίζω πάνυ καπυρόν. Atqui, pater, non futurus ſum tibi dedecori: Muſicus enim ſum, et fiſtula prorſus ſtridulum cano. Hinc συρίκτης, id eſt, fiſtulator, nuncupatus, vt *Phurnutus* habet.

IDEM.

6) Τῇ δὲ τράγον πηδῶντα κατέχει] Malo κατέχειν. Nullus dubito, quin noſter alludat ad ritum Athenienſium, qui Pani hircum coleatum ſacrificare ſolent. *Lucian.* in *bis accuſat.* Vbi Pan ipſe loquens inducitur: ὅμως δὲ δὶς, ἢ τρὶς, τοῦ ἔτους ἀνιόντες, ἐπιλεξάμενοι τράγον ἔνορχιν, θύουσί μοι. Sed tamen bis terue quotannis aſcendentes, ſegregato ab hoc hirco aliquo coleato, mihi ſacrificant.

IDEM.

Placet cum Vrſ. et ipſius C. κατέχον. Pan nempe altera manu fiſtulam, altera hircum, tenebat. Daphnidi namque, vnde hircus eſſet; cui in illa direptione adeo nil relictum, et cui bono fiſtulam in vna manu ſupplicans tenuiſſet? Fiſtulam enim Pani tribuunt. *Lucian.* dialog. *Iou.* et *Ganymed.* σὺ γὰρ ὁ Πὰν ἐκεῖνος; εἶτα πῶς σύριγγα οὐκ ἔχεις, οὐδὲ κέρατα, οὐδὲ λάσιος εἶ τὰ σκέλη, etc. Idem *Baccho*: τεράστιον ἄνθρωπον (Pana) τράγῳ τὰ νέρθεν ἐοικότα, κομήτην τὰ σκέλη, κέρατα ἔχοντα,

preces fundens, promittebat ſe hircum ſacrificaturum. Deinde aegre circa ſolis occaſum flendi ac precandi finem faciens, ſublatis, quas inciderat, frondibus, ad villam rediit; inſuper Lamone moerore liberato, impletoque gaudio, cibum ſumſit, et ad ſomnum feſtinauit, non ſine lacrymis tranſactum: ſed iterum precatus, vt

τα, βαθυπώγωνα, ὀργίλον, καὶ θυμικὸν, θατέρα μὲν σύριγγα φέροντα, τῇ δεξιᾷ δὲ ῥάβδον καμπύλην, ἐπηρμένον καὶ περισκιρτῶντα, etc. Idem δὶς κατηγορουμένῳ· ὅστις ἔτος ὁ προσιὼν ἐστιν, ὁ κερασφόρος, ὁ τὴν σύριγγα, ὁ λάσιος ἐκ τοῖν σκελοῖν. v. et *Schol. Theocr.* Idyll. I.

IVNGERM.

N. et V. κατέχων, al. V. κατέχον. P.

COLVMB.

7) Καὶ τῦ ἀμφὶ τὸν Λάμωνα] Lege τὺς ἀμφὶ caet. Οἱ ἀμφὶ τὸν Λάμωνα, pro Lamone ipſo. Et ſic mox infra leg. τὺς ἀμφὶ τὸν Δρύαντα καὶ Λάμωνα. Sic et alias *Longus* loqui amat.

IVNGERM.

V. τὺς. P. COLVMB.

Ita *Hom.* Il. γ. Οἱ δὲ ἀμφὶ πρίαμον καὶ πάνθοον. Pro *Priamus et Panthous.* *Lucian.* Οἱ μέν τοι ἀμφὶ Αρίστιππόν τε, καὶ Επίκυρον τὰ πρῶτα παρ᾽ αὐτοῖς ἐφέροντο. Ariſtippus et Epicurus primas apud ipſos tenebant. Tenendum tamen in nonnullis, vt recte monet *Stephanus*, locis ambiguum eſſe, vtro modo intelligendus ſit hic ſermo. Hinc nonnulli verba *Thucydidis*, οἱ ἀμφὶ τὸν ὀρφέα, Orpheus et eius ſectatores. Alii tamen ſimpliciter Orpheus verterunt.

MOLLVS.

Τῦ in omnes editiones irrepſerat. BODEN.

8) Εὐφροσύνης] Lege καὶ εὐφροσύνης. MOLLVS.

9) Τὰς

μὲν αὖθις τὰς νύμφας ὄναρ ἰδεῖν 9), εὐχόμενος δὲ τὴν ἡμέραν γενέσθαι ταχέως, ἐν ᾗ Χλόην ἐπηγγείλαντο αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛ. ιή.

Νυκτῶν πασῶν ἐκείνη ἔδοξε μακροτάτη γεγονέναι. Επράχθη δὲ ἐπ᾽ αὐτῆς τάδε. Ο στρατηγὸς ὁ τῶν Μηθυμναίων ὅσον δέκα σταδίους ἀπελάσας, ἠθέλησε τῇ καταδρομῇ τοὺς στρατιώτας κεκμηκότας
p. 53. ἀναλαβεῖν, ἄκρας οὖν ἐπεμβαινούσης τῷ πελάγει λαβόμενος, ἐπεκτεινομένης μηνοειδῶς, ἧς ἐντὸς θάλασσα γαληνότερον τῶν λιμένων ὅρμον εἰργάζετο, ἐνταῦθα τὰς ναῦς ἐπ᾽ ἀγκυρῶν 1) μετεώρους 2) διορμίσας, ὡς μηδεμίαν ἐκ τῆς γῆς τῶν ἀγροίκων τινὰ

9) Τὰς Νύμφας ὄναρ ἰδεῖν] *In ſomnis videre Nymphas.* Videtur ſubaudiri praepoſitio κατὰ. *Matth.* 2. de magis: Χρηματισθέντες κατ᾽ ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς ἡρώδην, in ſomno diuinitus admoniti, ne reuerterentur ad Herodem. Attamen a probatis autoribus crebro id dicendi genus enunciatur ſine praepoſitione, vt videre eſt hoc loco, et apud *Plutarch.* in *Pericl.* ἡ θεὸς ὄναρ φανεῖσα, dea per quietem ſe offerens: Et *Lucian.* ἔδοξεν ὄναρ ἐπιστάντα οἱ τὸν Αλέξανδρον. Item de mercede conduct. οὐδ᾽ ὄναρ λευκοῦ ἄρτου ἐμφορηθείς. Qui ne per ſomnum quidem vnquam fuerit albo pane ſaturatus.

IDEM.

1) Ναῦς ἐπ᾽ ἀγκυρῶν] *Nauibus anchoris ſtabilitis.* Ad eundem modum *Thucyd.* ὁρμίζοντες ἐπ᾽ ἀγκυρῶν, anchoris ſtabilientes.

IDEM.

2) Μετεώρους] Μετέωροι ναῦς, ſunt, inquit *Budaeus*, naues, quae in alto nauigant. Sic *Thucyd.* lib. I. καθορῶσι τὰς τῶν κερκυραίων ναῦς μετεώ-

Nymphas in ſomnis videat, ocyusque oriatur dies, qua illi Chloes promiſerant reditum.

CAPVT XVIII.

Haec ipſa nox omnium eſſe longiſſima illi viſa fuit, qua quidem haecce fuere geſta. Praefectus Methymnaeorum in altum decem circiter ſtadia progreſſus, ſuos illa incurſione defatigatos milites voluit recreatos, quare nactus promontorium in mare excurrens, lunataque exporrectum forma, cuius ſinus ipſis portubus tranquilliorem efficiebat ſtationem, ibidem nauibus anchoris ſtabilitis, ne vlli ex terra quiſpiam agreſtium negotium faceſſeret,

μετεώρους καὶ ἐπὶ σφᾶς πλεύσας. Hinc *Suidas:* μετεώρους ναῦς, παρὰ Θουκυδίδῃ, ἀντὶ τοῦ πελαγίου, καὶ μὴ ἐπ᾽ ἀγκυρῶν ἱσταμένας, ἀλλ᾽ ἀπεχούσας τῆς γῆς. ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἀπεχόντων τῆς γῆς, καὶ ἐν ὄρει ὄντων. ἢ περὶ τῶν ἀφεῖναι τὴν γῆν, καὶ περὶ τὸν ἀέρα λοιπὸν εἶναι. Hoc eſt: Μετεώρους νῆας apud *Thucydidem* legimus libr. I. pro nauibus, in pelago verſantibus, et fluctuantibus, et quae non ſtant in anchoris, id eſt, quae nullis anchoris firmantur: ſed a terra ſunt remotae. Per translationem, ductam ab illis, qui remoti ſunt a terra, et qui ſunt in montibus, vel quod terram reliquerint, et in aere poſtea verſentur. Sed illa explicatio nequaquam huic loco conuenit. Quippe naues, quae hic dicuntur μετέωροι, ſtabant ad anchoras, et quidem in ſtatione. Itaque tenendum eſt, falli in eo *Suidam*, cum non tantum naues μετέωροι dicantur, quae altum tenent, verum etiam ad anchoras collocatae naues. *Thucyd.* L. 4.

Καὶ

τινὰ λυπῆσαι, ἀνῆκεν 3) τὲς Μηθυμναίες εἰς τέρψιν εἰρηνικήν. Οἱ δὲ ἔχοντες πάντων ἀφθονίαν ἐκ τῆς ἁρπαγῆς, ἔπινον, ἔπαιζον 4), ἐπινίκιον ἑορτὴν ἐμιμεῦντο. 5) Αρτι δὲ παυομένης ἡμέρας, καὶ τῆς τέρψεως ἐς νύκτα ληγέσης, αἰφνίδιον μὲν πᾶσα ἡ γῆ ἐδόκει λάμπεσθαι πυρί· κτύπος δὲ ἠκέετο ῥόθιος κωπῶν ὡς ἐπιπλέοντος μεγάλε ςόλε· ἐβόα τις ὁπλίζεσθαι τὸν ςρατηγὸν, ἄλλος ἄλλον 6) ἐκάλει, καὶ τετρῶσθαί τις ἐδόκει· καὶ σχῆμά τι ἔκειτο νεκρε μιμέμενον. εἴκασεν ἄν τις ὁρᾷν νυκτομαχίαν 7) ἐ παρόντων πολεμίων.

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

Της δὲ νυκτὸς αὐτοῖς τοιαύτης γενομένης, ἐπῆλθεν ἡμέρα πολὺ τῆς νυκτὸς φοβερωτέρα.[1]) Οἱ τράγοι μὲν οἱ τε Δάφνιδος καὶ αἱ αἶγες κιττὸν

Καὶ τῶν νεῶν ἐκ ἐχεσῶν ὅρμον, αἱ μὲν σῖτον ἐν τῇ γῇ ᾔρεντο κατὰ μέρος, αἱ δὲ μετέωροι ὥρμεν. Hic *Scholiaſt.* in μετέωροι annotat ἤγεν ἐπ' ἀγκυρῶν. Hoc eſt: Quaedam nauium, quae ſtationem non habebant, per vices commeatum in terra ſumebant, quaedam ad anchoras ſtabant. IDEM.

3) Ανῆκεν] In Molliana legebatur ἀνῆκον. Forte reponendum eſt ἀνῆγεν. BODEN.

4) Επινον, ἔπαιζον] Epizeuxis, quando nempe ſonus idem continuo iteratur in eadem ſententia. MOLLVS.

5) Επινίκιον ἑορτὴν ἐμιμεῦντο] Id vocauit *Lucianus* in *Nauig.* εὐωχεῖσθαι τὰ ἐπινίκια, victoriae conuiuium celebrare. Et *Demoſth.* ἐπινίκια ἑςιᾷν, epulum dare ob partam victoriam. IDEM.

Εορτά-

faceſſeret, oblectationem Methymnaeis omnis periculi ſecuram indulſit. Illi autem, omnium rerum copia hac ex rapina affluentes, bibebant, ludebant, et victoriae monumentum feſtum quaſi agitabant diem. In veſperam iam inclinante die, atque ſub noctem voluptate finiente, viſa fuit repente vniuerſa terra collucere flammis, atque ingens audiri remorum ſtrepitus, tanquam hoſtiliter magna adnauigante claſſe. Clamabat quidam, vt ſe belli dux armis accingeret: alius alium vocabat, videbaturque non nullus vulneratus: imo erat, quod faciem cadaueris prae ſe ferebat. Putaſſes videre nocturnum praelium, hoſte nullo praeſente.

CAPVT XIX.

Huiuscemodi illis transacta nocte, illuxit dies longe nocte terribilior. Hirci enim, qui erant Daphnidis, atque caprae hederam ſuis cum corymbis

Εορτάζειν τὰ ἐπινίκια dicit *Lucianus.* IVNGERM.

6) Αλλον] Deeſt in exemplari Iungermani cura edito. BODEN.

Πανικὸν δεῖμα, vt ait *Agath.* L. III. IVNGERM.

7) Vide νυκτομαχίαν apud *Maronem* libr. 2. Aeneid.

Vadimus immiſti Danais haud numine noſtro
Multaque per coecam congreſſi praelia noctem
Conſerimus.

Et poſtea:

Hic, primum ex alto delubri culmine telis
Noſtrorum obruimur: oriturque miſerrima caedes
Armorum facie, et Graiarum errore iubarum.

MOLLVS.

Vide et *Agath.* L. III. p. 89. IVNGERM.

1) Φοβερωτέρα] Vitium Iungermanianae Φοβερoτέρα. BODEN.

2) Πι.

p. 54. τὸν ἐν τοῖς κέρασι κορυμβοφόρον εἶχον· οἱ δὲ κριοὶ καὶ οἱ ὄϊες τῆς Χλόης λύκων ὠρυγμὸν ὠρύοντο. Ὤφθη δὲ καὶ αὐτὴ πίτυος ἐστεφανωμένη.²) ἐγίνετο καὶ περὶ τὴν θάλασσαν αὐτὴν πολλὰ παράδοξα. αἵ τε γὰρ ἄγκυραι κατὰ βυθοῦ πειρωμένων ἀναφέρειν ἔμενον. αἵ τε κῶπαι καθιέντων εἰς εἰρεσίαν ἐθραύοντο. καὶ δελφῖνες πηδῶντες ταῖς οὐραῖς παίοντες τὰς ναῦς ἐξ ἁλὸς ἔλυον τὰ γομφώματα· ἠκούετό τις καὶ ὑπὲρ τῆς ὀρθίου πέτρας³) τῆς ὑπὸ τὴν ἄκραν σύριγγος ἦχος· ἀλλὰ οὐκ ἔτερπεν, ὡς σύριγξ·⁴) ἐφόβει δὲ τοὺς ἀκούοντας, ὡς σάλπιγξ. Ἐταράττοντο οὖν, καὶ ἐπὶ τὰ ὅπλα ἔθεον, καὶ πολεμίους ἐκάλουν τοὺς οὐ βλεπομένους· ὥστε πάλιν εὔχοντο νύκτα ἐπελθεῖν ὡς τευξόμενοι σπονδῶν ἐν αὐτῇ. Συνετὰ μὲν οὖν πᾶσιν ἦν τὰ γινόμενα τοῖς φρονοῦσιν ὀρθῶς, ὅτι ἐκ Πανὸς ἦν τὰ φαντάσματα⁵) καὶ

²) Πίτυος ἐστεφανωμένη] Scil. στεφάνῳ. *Plat.* in *Sym.* ἐστεφανωμένον κιττοῦ στεφάνῳ.
MOLLVS.

³) Ὀρθίου πέτρας] Sic ὄρθιον ὄρος apud *Agath.* L. IV. 119. BODEN.

⁴) Σύριγγος ἦχος ἀλλὰ οὐκ ἔτερπεν ὡς σύριγξ] Sine dubio noſter poetarum alludit fabulam, qui narrant, Pana concham illam tortilem, ac turbinatam, quae Graecis κόχλος nominatur, primum reperiſſe, eaque perſonantem quondam Titanas, contra quos bellabat, in fugam egiſſe.
MOLLVS.

⁵) Ὅτι ἐκ πανὸς ἦν φαντάσματα] Innuit paroemiam, πανικὸς φόβος. panicus terror, ſiue caſus. Veteres repentinos terrores ſine cauſa obortos, animique inanes conſternationes Pani tribuebant. Non rarenter vſu venit in exercitibus, vt, nulla idonea comparente cauſa, viri pariter, atque

bis in cornibus habebant. Arietes et oues Chloes luporum vlulatum vlulabant. Ipſamet viſa eſt pinea redimita fronde. Multa et mari in ipſo fiebant mirabilia: anchorae enim, quantumuis tollere conantibus, in profundo manebant: remi eorum, qui ſe ad remigationem demittebant, frangebantur: delphines ſalientes, ferientesque e mari ſuis naues caudis, compages ſoluebant. Audiebatur et petrae ſuper cacumine arduae, ſonus quidam fiſtulae, non autem oblectabat, vt fiſtula: verum audientibus terrorem, tubae inſtar, incutiebat. Quare perculſi, ad arma concurrebant, atque, quos non videbant, hoſtes vocabant: qua de cauſa noctem redire optant, veluti eius beneficio inducias nacturi. Omnibus quidem, quibus mens non erat laeua, conſtabat, a Pane eſſe haecce terriculamenta auditionesque,

atque equi, perturbati fuerint: cuius rei meminit *Herodot.* libr. 7, cum narrat πανικὸν φόβον exercitum Xerxis inuaſiſſe. *Pauſan.* in *Phociacis:* ἐν δὲ τῇ νυκτὶ φόβος σφίσιν ἐμπίπτει πανικός· Τὰ γὰρ ἀπὸ αἰτίας ὐδεμίας δείματα ἐκ τούτου φασὶ γίνεσθαι. Caeterum noctu irruit in eos pauor panicus, ſiquidem terrores, nulla de cauſa exortos, aiunt ab hoc immitti. Hac de re copioſius differit *Angelus Politianus* in *miſcellan.* annotatione 28. Hoc adagium ſubinde refertur a Cicerone. *Pindarus Nem.* Od. 9. ſcribit, non oportere fortibus viris vitio verti, ſi fugiant in eiuſcemodi tumultu, addita ratione:

Ἐν γὰρ δαιμονίοισι φόβοις
Φεύγοντι καὶ παῖδες θεῶν.

In terroribus enim diuinitus immiſſis,
Fugiunt etiam Deorum filii.

Cuius adagii originem narrat *Polyaen.* libr. I. ſtratege-

καὶ ἀκούσματα μηνίοντός [6]) τι τοῖς ναύταις· οὐκ εἶχον δὲ τὴν αἰτίαν συμβαλεῖν, (οὐδὲν γὰρ ἱερὸν σεσύλητο Πανὸς) ἔς τε ἀμφὶ μέσην ἡμέραν ἐς ὕπνον οὐκ ἀθεεὶ τοῦ στρατηγοῦ καταπεσόντος, αὐτὸς
p. 55. ὁ Πὰν ὤφθη τοιάδε λέγων.

ΚΕΦΑΛ. κ΄.

Ω πάντων ἀνοσιώτατοι καὶ ἀσεβέστατοι. Τί ταῦτα μαινομέναις φρεσὶν ἐτολμήσατε; πολέμου μὲν τὴν ἀγροικίαν ἐνεπλήσατε τὴν ἐμοὶ φίλην· ἀγέλας δὲ βοῶν καὶ αἰγῶν ποίμνας ἀπηλάσατε [1]) τὰς ἐμοὶ μελομένας· ἀπεσπάσατε δὲ βωμῶν

regem. Ipſaque auctoris verba, quia rarus eſt, adſcribere in lectoris gratiam, non grauabor. Διονύσου στρατηγὸς ἦν ὁ πάν. οὗτος πρῶτος τάξιν εὗρεν, ὠνόμασε φάλαγγα, κέρας ἔταξε δεξιὸν, καὶ λαιόν. Ταύτῃ τοι ἄρα κερασφόρον τὸν πάνα δημιουργοῦσιν· ἀλλὰ δὴ καὶ πρῶτος οὗτος πολεμίοις φόβον ἐνέβαλε σοφίᾳ καὶ τέχνῃ. ἦν γὰρ Διονύσῳ ἐν κοίλῃ νάπῃ· ἤγγειλαν οἱ σκοποὶ μυρίαν χεῖρα πολεμίων ἐπέκεινα στρατοπεδεύειν, ἔδεισεν ὁ Διόνυσος· οὐ μὴν ὅγε πάν· ἀλλὰ ἐσήμαινε νύκτωρ διονυσιακῇ στρατιᾷ ἀλαλάξαι μέγιστον, οἱ μὲν ἠλάλαξαν. ἀντήχησαν δὲ αἱ πέτραι, καὶ τὸ κοῖλον τῆς νάπης ἦχον πολλῷ μείζονος δυνάμεως τοῖς πολεμίοις ἐνεποίησεν. οἱ μὲν δὴ φόβῳ πληγέντες ἔφευγον· τοῦ δὲ πανός τὸ στρατήγημα τιμῶντες, τὴν ἠχὼ τῷ πανὶ φίλην ᾄδομεν, καὶ τοὺς κενοὺς, καὶ νυκτερινοὺς τῶν στρατευμάτων φόβους πανὶ, lege, πάνικα, κληίζομεν. Id eſt, Bacchi dux fuit Pan, is primum inuexit aciem, phalangem nominauit, cornu inſtituit dextrum et ſiniſtrum. Hac de cauſa ferentem cornua, Pana fingunt. Sed primus etiam hic terrorem hoſtibus per ſolertiam et artem immiſit. Cum Baccho in concauo ſaltu

que, hiſce ſuccenſente nauticis: coniicere vero cauſam nequibant, (quippe nullum Panis templum direptum fuerat) donec circa meridiem belli praefecto, non ſine numine diuum, in ſomnum effuſo, ipſemet Pan talia dicere viſus fuit.

CAPVT XX.

Vos omnium, qui viuunt, ſceleſtiſſimi atque impiiſſimi. Quid tanto furore perciti, auſi eſtis agrum hunc mihi carum infeſtare bello? boum armenta, ac caprarum greges, qui mihi ſunt curae, abigere? Aris virginem auelliſtis, de qua vult fabu-

ſaltu nunciaſſent ſpeculatores, infinitas hoſtium copias in vlteriore parte caſtra metari, metus Bacchum inceſſit, non item vero Pana: ſed noctu bacchico exercitui ſignum dedit, vt maximum et inconditum clamorem tolleret. His vero clamantibus, petrae locum exceptum referebant, et cauitas ſaltus longe maiorum copiarum fremitum hoſtibus reddebat. Quare metu perterriti, ſe in fugam coniiciebant. Hoc Panis igitur ſtrategema in pretio habentes, Echo Pani gratiam et amicam eſſe fingimus: atque inanes nocturnosque terrores panicos appellamus. Et quidem de panicis varii varia referunt. Attamen haec Polyaeni, et auctoritate Theonis in Aratum, confirmantur. MOLLVS.

6) Μηνίοντες] Lege μηνύοντος. IDEM.

In Edit. Nealmenſi: μηνῶντος, et pro ſequente τι coniicitur ἐπί.

BODEN.

1) Ποίμνας] In antiquioribus editionibus deſideratur. Retinui vero textum Mollianum. Alii aliter emendant. IDEM.

βωμῶν[2]) παρθένον, ἐξ ἧς ἔρως μῦθον ποιῆσαι θέλει, οὔτε[3]) τὰς νύμφας ᾐδέσθητε βλεπούσας, οὔτε τὸν Πᾶνα ἐμέ. Οὔτε οὖν Μήθυμναν ὄψεσθε μετὰ τοιούτων λαφύρων πλέοντες, οὔτε τήνδε φεύξεσθε τὴν σύριγγα τὴν ὑμᾶς ταράξασαν· ἀλλὰ βορὰν ἰχθύων θήσω[4]) καταδύσας, εἰ[4]) μὴ τὴν ταχίστην[5]) καὶ Χλόην ταῖς νύμφαις ἀποδώσεις, καὶ τὰς ἀγέλας Χλόης[6]) καὶ τὰς αἶγας, καὶ τὰ πρόβατα.

Ανίστω

V. Καὶ ποιμνίων ἀπηλ. P.

COLVMB.

Rectiſſime. Sic mox ſtatim addit πρόβατα· καὶ τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα. Et item: αἶγες καὶ τὰ πρόβατα.

IVNGERM.

2) Απεσπάσατε δὲ βωμῶν] *Traxiſtis ab aris.* Hoc verbo vſus eſt *Demoſthenes* 1. Olyn. et aduertit *Vlpianus* ſumi ab his, qui ad aras confugiunt, et inde abſtrahuntur.

MOLLVS.

3) Οὔτε] In Iungerm. non male καὶ οὔτε.

BODEN.

4) Αλλὰ ὑμᾶς βορὰν ἰχθύων θήσω] Cum Achilles Lycaonem Priami filium obtruncaſſet, atque in profluentem conieciſſet, hancce execrationem addidit *Iliad.* φ

Ενταυθοῖ νῦν κεῖσο μετ' ἰχθύσιν, οἵ σ' ὠτειλῆς
Αἷμ' ἀπολιχμήσονται ἀκηδέες.

Iſtic nunc iace cum piſcibus, qui vulneris
Sanguinem lambent ſecuri.

Quin Pan hic interminatur aquis illos ſuffocaturum ſe, vt reſtituant ablata. Hoc mortis genus maxime miſerabile antiquis viſum fuit. Quippe anima, quae igneae eſt naturae, contrario elemento perire credebatur: proinde opinabantur mortem in aquis exitiabilem eſſe animae. *Syneſ.* ait epiſt. 4 propterea ab Homero minorem Aiacem apud inferos nunquam introduci, ὡς τῆς ψυχῆς οὐκ οὔσης ἐν ᾅδου, vt cuius anima non ſit in inferno, quod

aquis

fabulam componere Cupido: qui nequidem haec aſpicientes Nymphas, vel me Pana reueriti eſtis. Qua propter neque cum eiusmodi nauigantes ſpoliis vnquam Methymnam videbitis, neque hanc ipſam, quae vos terruit, fiſtulam effugietis: ſed vos vndis obrutos dabo piſcibus eſcam, niſi quam ocyſſime his Nymphis Chloen, inſuper hos greges Chloes, et capras, et oues reddideris. Surgito,

aquis omnino perierit. Hinc *Heraclitus* dixit: ψυχῇσι θάνατος ὕδωρ γίνεται. Animis aqua mors eſt. *Ariſtot.* 3. *Ethicor.* de viris fortibus loquens, qui moriuntur in mari, ait: καὶ τὸν θάνατον τὸν τοιοῦτον δυσχεραίνουσι, ferunt moleſte tale genus mortis. *Syneſius* refert, milites quoſdam ſtatuiſſe ſibi necem ſua manu conſciſcere, ne naufragio perirent: quia mors aquarum exitiabilis habebatur animae.

MOLLVS.

5) Τὴν ταχίστην] Eleganter Graecis τὴν ταχίστην, pro aduerbio τάχιστα vſurpatur: Latine; quam citiſſime, quanta poteſt fieri maxima celeritate. *Demoſth.* ἀπιέναι τοὺς πρέσβεις τὴν ταχίστην, primo quoque tempore legati proficiſcerentur. *Herodian.* libr. 3. ἀγγεῖλαι τῷ πλαυτιανῷ ἥκειν τὴν ταχίστην, nunciaſſe Plautiano, vt accelerer, et adſit quam primum; cuiuſmodi locutio paſſim occurrit apud *Herodot.* quae videtur plena eſſe, quando dicitur, κατὰ τὴν ταχίστην ὁδόν.

IDEM.

Adde *Aelian.* V. H. L. I, c. 32. Οἱ δὲ τὴν ταχίστην προσδραμόντες. Omittitur ὁδὸς vel βάδησις. Plene dicitur κατὰ τὴν ταχίστην ὁδὸν vel βάδησιν. Vid. *Lamb. Bos* in *Ellipſ.* v. βάδησις.

BODEN.

6) Χλόης] Malim χλόη. Chloe ſcilicet reddenda Nymphis: greges vero Chloae. IVNGERM.

1) Βρύ-

Ανίστω δὴ καὶ ἐκβίβαζε τὴν κόρην μεθ' ὧν εἶπον. Ηγήσομαι δὲ ἐγὼ καί σοι τοῦ πλοῦ, κἀκείνῃ τῆς ὁδοῦ.

ΚΕΦΑΛ. κα'.

Πάνυ οὖν τεθορυβημένος ὁ Βρύαξις [1]) (τοῦτο γὰρ ἐκαλεῖτο ὁ στρατηγὸς) ἀναπηδᾷ, καὶ τῶν νεῶν καλέσας τοὺς ἡγεμόνας, ἐκέλευσε τὴν ταχίστην ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ἀναζητεῖσθαι Χλόην· οἱ
p. 56. δὲ ταχέως καὶ ἀνεῦρον, καὶ εἰς ὀφθαλμοὺς ἐκόμισαν. ἐκαθέζετο γὰρ τῆς πίτυος ἐστεφανωμένη. Σύμβολον δὴ καὶ τοῦτο τῆς ἐν τοῖς ὀνείροις ὄψεως ποιούμενος, ἐπ' αὐτῆς τῆς ναυαρχίδος [2]) εἰς τὴν γῆν αὐτὴν κομίζει. Κἀκείνη δὲ ἄρτι ἀποβεβήκει, καὶ σύριγγος ἦχος ἀκούεται πάλιν ἐκ τῆς πέτρας, οὐκέτι πολεμικὸς καὶ φοβερὸς, ἀλλὰ ποιμενικὸς, καὶ οἷος εἰς νομὴν ἡγεῖται ποιμνίων. Καὶ τάτε πρόβατα κατὰ τῆς ἀποβάθρας ἐξέτρεχον [3]), οὐκ ἐξολι-

[1]) Βρύαξις] Nomen ducis Methymnaeorum, forſan a βρυάζω, floreo, veneror, etiam bacchor. Eſtque nomen inſignis ſtatuarii, qui cum Leochare et Timotheo Mauſoleum in Caria (Arrige aures! B.) ex marmore excidit. MOLLVS.

[2]) Επ' αὐτῆς ναυαρχίδος] Ναυαρχίδα, ſiue στρατηγίδα Graeci vocarunt, quam Latini praetoriam vocabant, eaque maioris apud Romanos erat formae. *Lucan.* libr. 3. v. 535.

Celſior aſt cunctis Bruti praetoria puppis
Verberibus ſenis agitur, molemque profundo
Inuehit.

Praetoriae nauis inde nomen eſt, quia Praetor, hoc eſt, ſummus claſſis praefectus, ea vtebatur. Sic apud *Tacitum* Hiſt. V. Germanos

to, et naui puellam, vna cum quibus dixi, educito. Tibi me curſus tui ducem, illi me viae praebebo.

CAPVT XXI.

Hiſce omnino conſternatus Bryaxis (illud enim nomen Duci erat) e ſtrato ſe proripuit, nauiumque conuocatis praefectis, inter captiuos quam citiſſime requiri Chloen iuſſit, qui ilico illam inuenerunt, inque conſpectum eius adduxerunt: quippe ſedebat pinea cincta fronde. Ille vero hoc ipſum pro indicio et argumento habens eius, quod in ſomnis viderat, ad terram illam praetoria vehit naui. Vix illa e mari in terram deſcenderat, cum iterum e petra ſonus tibiae audiretur, non amplius ille hoſticus et terribilis, ſed paſtoralis, et qualis in paſcua adducit greges. Oues etiam per ſcalam naualem excurrere inoffen-

nos videas praetoriam abripere idcirco, quia illic ducem eſſe credebant. Atque Ναυαρχὶς dicitur, quod ea ὁ ἄρχων, hoc eſt, dux ſummus veheretur. Vel στρατηγὶς, quod ea haberet τὸν στρατηγὸν, hoc eſt, imperatorem, vel belli ducem naualis: neque maxima tantum, ſed optima firmiſſimaque, ad hoc munus eligebatur. Sane apud Graecos hoc notabile eſt, vt notat clariſſ. *Schefferus*, quod Imperator ſibi ipſi nauim eligeret, quam praeſtantiſſimam in omni claſſe putaret, ſicut ex Demoſthenis non vno loco obſeruare licet.

IDEM.

Inſerui ex auctoritate codicis Vrſiniani articulum τῆς. Legebatur olim: ἐπ' αὐτῆς ναυαρχίδος.

BODEN.

V. αὐ-

ἐξολισθαίνοντα τοῖς κέρασι τῶν χηλῶν· καὶ αἱ αἶγες πολὺ θρασύτερον, οἷα καὶ κρημνοβατεῖν εἰθισμέναι. Καὶ ταῦτα μὲν περιΐσταται 4) κύκλῳ τὴν Χλόην ὥσπερ χορὸς σκιρτῶντα, καὶ βληχώμενα καὶ ὅμοια χαίρουσιν. Αἱ δὲ τῶν ἄλλων αἰπόλων αἶγες, καὶ τὰ πρόβατα, καὶ τὰ βουκόλια κατὰ χώραν ἔμενεν ἐν κοίλῃ νηΐ, καθάπερ αὐτὰ τοῦ μέλους μὴ ἐκκαλοῦντος. 5) Θαύματι πάντων ἐνεχομένων καὶ τὸν Πᾶνα ἀνευφημούντων, 6) ὤφθη τούτων ἐν τοῖς στοιχείοις ἀμφοτέροις θαυμασιώτερα. Τῶν μὲν Μηθυμναίων πρὶν ἀνασπάσαι τὰς ἀγκύρας,
p. 57. ἔπλεον αἱ νῆες· καὶ τῆς ναυαρχίδος ἡγεῖτο δελφὶν 7) πηδῶν ἐξ ἁλός. 8) τῶν δὲ αἰγῶν καὶ τῶν προβάτων

V. αὐτῆς τῆς ναυαρχ. P. COLVMB

3) Ἐξέτρεχον] In quibusdam editt. leg. ἐξέτρεχεν. BODEN.

4) Περιΐσταται] Vitioſe in *Commel.* περιΐστασαι, forte natum ex περιΐσταταν. IDEM.

Lege omnino περιΐσταται. IVNGERM.

5) Ἐκκαλοῦντος] V. καλοῦντος. P. COLVMB.

6) Τὸν πᾶνα ἀνευφημούντων] *Cum alacri vociferatione proſequerentur*, ſiue *Pana exciperent. Herodian.* Τοιαῦτά τινα εἰπόντα τὸν Ἀλέξανδρον πᾶς ὁ στρατὸς ἀνευφήμησε. Talia quaedam locutum Alexandrum, alacri vociferatione milites exceperunt. MOLLVS.

7) Καὶ τῆς Ναυαρχίδος ἡγεῖτο δελφὶν] *Et ducem ſeſe praebuit praetoriae nauis Delphin.* Suſpicor *Longum* innuere velle hiſtoriam, quam grauiſſimus auctor *Plut.* libro de *ſolertia animalium* narrat. Dictynnae Dianae, et Delphinii Apollinis arae, templaque per Graeciam multa paſſim ſunt. Et locum, quem ipſe

ſis pedum vngulis: at caprae longe maiori cum confidentia, vtpote loca praecipitia, praeruptaque frequentare aſſuetae. Deinde illae Chloen tanquam chorus, ſuo laſciuientes ſaltu, edentesque balatum, veluti ſuum teſtantes gaudium, vndique circumſtant. Verum aliorum paſtorum caprae ouesque, nec non armenta, tanquam illa non euocante cantu, in ventre nauis ſuo manſere loco. Obſtupeſcentibus omnibus, laudibusque Pana extollentibus, viſa ſunt vtrisque in elementis, ſuperioribus illis mirabiliora. Methymnaeorum naues, antequam ancoras ſuſtuliſſent, nauigabant, et Delphin mari exiliendo praetoriam ducebat nauim. Fiſtulae

ipſe ſibi Deus peculiarem elegit, eum Cretenſium poſteri, Delphino duce, tenuerunt. Non enim Deus, vt fabularum ſcriptores tradunt, ſed delphino miſſo, qui curſum hominum dirigeret, eos Cirrham deduxit. Ferunt etiam Sinopen miſſos a Ptolomaeo Sotere ad Serapidam auehendum et Bacchum, violento vento eiectos ſupra Maleam nauigaſſe, inuitos, ita, vt Peloponneſum ad dextram haberent. Heic iis vagantibus et oberrantibus Delphinum ante proram appa-ruiſſe, qui quaſi inuitans in commodas ſubinde ſtationes deduxerit, tantiſper, dum nauigium ad Cirrham conſtitueret.

IDEM.

8) Πηδῶν, ἐξ ἁλὸς] Recte. Apparent frequenter delphini, alluduntque, atque per mare laſciuiunt. *Bellonius* ait: ſe non aſſentiri, qui delphinos ſalientes tempeſtatem praeſagire ſcripſerint, quod pluries, et diuerſis in locis per mare obſeruaret, eos non minus ſequi ventum, quam contra ire, nec minus turbato mari,

βάτων ἡγεῖτο σύριγγος ἦχος ἥδιστος, καὶ τὸν συρίττοντα ἔβλεπεν οὐδείς. ὥστε τὰ ποίμνια καὶ αἱ αἶγες προῄεσαν ἅμα καὶ ἐνέμοντο τερπόμεναι τῷ μέλει.

ΚΕΦΑΛ. κβ΄.

Δευτέρας που νομῆς καιρὸς ἦν, καὶ ὁ Δάφνις ἀπὸ σκοπῆς τινος μετεώρου θεασάμενος τὰς ἀγέλας καὶ τὴν Χλόην, μέγα βοήσας· ὦ νύμφαι καὶ Πάν· κατέδραμεν εἰς τὸ πεδίον· καὶ περιπλακεὶς τῇ Χλόῃ καὶ λειποθυμήσας κατέπεσε. Μόλις δὲ ἔμβιος ὑπὸ τῆς Χλόης φιλούσης καὶ ταῖς περιβολαῖς θαλπούσης γενόμενος, ἐπὶ τὴν συνήθη φηγὸν ἔρχεται· καὶ ὑπὸ τῷ στελέχει καθίσας ἐπυνθάνετο, πῶς ἀπέδρα τοσούτους πολεμίους. Η δὲ αὐτῷ κατέλεξε πάντα: τὸν τῶν αἰγῶν κιττόν· τὸν τῶν προβάτων ὠρυγμόν· τὴν ἐπανθήσασαν τῇ κεφαλῇ πίτυν· τὸ ἐν τῇ γῇ πῦρ· τὸν ἐν τῇ θαλάσσῃ κτύπον· τὰ συρίσματα[1]) ἀμφότερα· τὸ πολεμικὸν καὶ τὸ εἰρηνικόν· τὴν νύκτα τὴν φοβεράν· ὅ-
p. 58. πως αὐτῇ τὴν ὁδὸν ἀγνοούσῃ καθηγήσατο τῆς ὁδοῦ μουσική. Γνωρίσας οὖν ὁ Δάφνις τὰ τῶν νυμφῶν ὀνείρα-

mari, quam tranquillo placidoque apparere: ſubinde enim per aequoris ſumma ſe oſtendere reſpirationis cauſa, qua vt ſemper, ita et ante, et poſt tempeſtates indigent, IDEM.

1) Συρίσματα] Vel συρίγματα. Haec vocabula aetas poſterior vſurpauit pro συριγμὸς, vel συρισμὸς, ſibilus, ſonitus: et hic pro fiſtulae cantu, aut ſono, qui fiſtula editur; eſt a verbo

lae ſonus ſuauiſſimus capras ouesque agebat, nemine fiſtula canentem vidente: quare ouiculae, capellaeque depaſcendo herbas, progrediebantur, demulſae modulamine cantus.

CAPVT XXII.

Secunda iam vice Daphnis aliquo pabulatum gregem eduxerat, cum ab edita quadam ſpecula proſpectis gregibus, atque Chloe, magnum clamans: o Nymphae atque Pan! decurrit in campum, complexusque Chloen, exanimatus collabitur. Ille autem aegre, Chloe baſiante, ſuoque eum amplexu fouente, tandem reuiuiſcens conſuetam ad fagum peruenit, ſedensque ſuper trunco, percontabatur, quomodo tam multos effugiſſet hoſtes. Illa cuncta illi ordine enarrauit: videlicet, caprarum hederam, ouium vlulatum, effloreſcentem in capite pinum, flammam in terra, ſtrepitum illum in mari, geminos tibiarum cantus, bellicum atque pacificum, noctem illam horribilem, quomodo ſibi itineris ignarae viam monſtraſſet cantus ille. Agnitis igitur Daphnis in ſomniis ſibi viſis Nymphis,

bo συρίζω, vel συρίσσω, quod inter alia ſignificat, fiſtulo, fiſtula cano. *Ariſtot.* de ceruis: καταχηλοῦνται ὑπὸ τῆς ἡδονῆς συριττόντων, καὶ ᾀδόντων. Quod *Plin.* mulcentur fiſtula paſtorali, et cantu. IDEM.

Veteres editiones: συρίγματα. BODEN.

V. Συρίσματα. P. COLVMB.

Perinde eſt. Illud tamen eſt apud *Etymolog.* et noſter

ὀνείρατα, καὶ τὰ τȣ̃ Πανὸς ἔργα, διηγεῖται καὶ αὐτὸς, ὅσα εἶδεν· ὅσα ἤκȣσεν· ὅτι μέλλων ἀποθνήσκειν διὰ τὰς νύμφας ἔζησε. Καὶ τὴν μὲν ἀποπέμπει κομίζȣσαν τȣ̀ς[2]) ἀμφὶ τὸν Δρύαντα καὶ Λάμωνα, καὶ ὅσα πρέποντα[3]) θυσίᾳ· αὐτὸς δὲ ἐν τȣ́τῳ τῶν αἰγῶν τὴν ἀρίστην συλλαβὼν, καὶ κιττῷ στεφανώσας,[4]) ὥσπερ ὤφθησαν τοῖς πολεμίοις,

ſter infra h. l. τοσȣ̃τον ἤχει τὸ σύριγμα.

IVNGERM.

[2]) Τȣ̀ς] In editionibus antiquioribus legis τὴν ἀμφὶ τὸν Δρ. quod ex ignoratione Characteris profectum eſſe, coniicit doct. *Iungermanus.*

BODEN.

Supra monui legendum: Τȣ̀ς ἀμφὶ τὸν Δρ.

IVNGERM.

[3]) Πρέποντα] Πρέπον.

IDEM.

[4]) Κιττῷ στεφανώσας] *Hedera cum coronaſſet* Mos ſolennis veterum in ſacrorum cultu ad magnificentiam oſtentandam victimas coronare. *Act.* 14. §. 13. ταύρȣς καὶ στέμματα, ἓν διὰ δυοῖν, id eſt, tauros coronatos, ſiue vittatos. *Min.* in *Octau.* Victimae ad ſupplicium ſaginantur, hoſtiae ad poenam coronantur. *Plutarch.* in *parall.* de Medullina Arantii filia; Μεθύσασα τὸν πατέρα, καὶ στεφανώσασα, ἤγαγεν ἐπὶ τὸν βωμὸν etc. καὶ δακρύσασα ἀνεῖλε. Cum patrem inebriaſſet, atque coronaſſet, ad aram adduxit, atque illachrymans interfecit. *Idem* de *defect. oraculorum;* ȣ̓δέ γε προθυόμενοι καὶ καταστέφοντες ἱερεῖα, καὶ κατασπένδοντες ἐναντία τῷ λόγῳ τȣ́τῳ πράττομεν. Neque vero ante ſacrificando, neque infulis vittiſque victimas coronando, contra rationem iſtam facimus. *Diod. Sicul.* ὥσπερ τὸν ταῦρον ἐστεμμένον σφαγιάσασθαι. *Euripid.* in *Aulid.* ad Iphigeniam coronandam ad ſacrum, ὥστε μόσχον.

MOLLVS.

Coro-

phis, actisque Panis, ipſemet etiam exponit, ſibi viſa, auditaque: nempe ſemet in mortis vicinia conſtitutum, Nympharum beneficio vitam ducere: et cum dicto ablegat hanc, adductum Dryantem ac Lamonem, nec non allatum, quaecunque ſacris faciendis opus forent. Ipſe interea optimam e caprabus correptam, hederaque coronatam

Coronari victimas quis neſcit? Potius, o Molle, docendum, cur capra fuerit redimita *hedera*, quae, quoniam ſemper viret, vt Bacchus, aeternus ille iuuenis, ſecundum *Feſtum*, huic deo ſacra, a Bacchis Maenadibusque geſtabatur. Optime vero, inquam, hoſtia iſta, Nymphis ſacrificanda propter Chloen, de recuperata libertate triumphantem, hederacea, non alia, corona ornatur. Fuit enim non modo laetitiae, ſed et victoriae, imo ipſius amoris ſymbolum. Κισσοστεφὴς ſuo genio indulget *Anacreon* Carm. 26. Laetos felicia iſta ſigna, hederas, decere cenſet *Ouidius* omnem a ſe hilaritatem abdicaturus, *Triſt.* I, 7, 3. Alexandri victor exercitus ex India reuerſus hedera coronatus fuit ſecundum *Plin.* H. N. XVI. c. 34. Romani etiam bene re geſta e bello Macedonico reduces facti, habuere tentoria ſertis hederaceis ornata, σκηνὰς — κεκοσμημένας κιττῷ καὶ δάφνης στεφάνοις, narrante *Plutarcho* in vita *Aemilii Pauli.* Quid? quod victricis hederae praemia Iulio Floro promittit *Horatius* epiſt. III. L. I. Neque amantes dedecet hedera laſciua, quae, quod, arboribus implicita, aegre diuellitur, Priapo fuit accepta, ob eamque cauſſam *Luciano* in *Amoribus* dicta φίλερως, probante *Carolo Paſchalio* de *Coronis* L. I. c. 18. quem in reliquis etiam conferas, vt ſcilicet hederam puellae, tot exantlatis labo-

οις, καὶ γάλα τῶν κεράτων κατασπείσας,[5]) ἔθυσέ τε ταῖς νύμφαις, καὶ κρεμάσας ἀπέδειρε, καὶ τὸ δέρμα ἀνέθηκεν.[6]) Ηδη δὲ παρόντων τῶν ἀμφὶ τὴν Χλόην, πῦρ ἀνακαύσας, καὶ τὰ μὲν ἑψήσας τῶν κρεῶν, τὰ δὲ ὀπτήσας, ἀπήρξατό τε ταῖς νύμφαις, καὶ κρατῆρα ἀπέσπεισε μεστὸν γλεύκους. Καὶ ἐκ φυλλάδος στιβάδας ὑποστορέσας,[7]) ἐντεῦθεν ἐν τροφῇ ἦν καὶ ποτῷ καὶ παιδιᾷ· καὶ ἅμα τὰς ἀγέλας ἐπεσκόπει, μὴ λύκος ἐμπεσὼν ἔργα ποιήσει πολεμίων. ᾖσάν τινας καὶ ᾠδὰς εἰς τὰς νύμφας, παλαιῶν ποιμένων ποιήματα. Νυκτὸς

laboribus in laetos amplexus amaſii redeunti, bene conuenire intelligas. Grata imo ipſis etiam nymphis videtur, quae, tamquam ruſtica numina, hederae ſunt amantiores, eiusque beneficio Bacchum puerum Iunonis inſidiis eripuere. Audias *Ouidium* Faſt. III, 769.

Cur hedera cincta eſt? hedera eſt gratiſſima Baccho.
Hoc quoque cur ita ſit, dicere nulla mora eſt.
Nyſiades Nymphae, puerum quaerente nouerca,
Hanc frondem cunis appoſuere nouis.

BODEN.

5) Καὶ γάλα τῶν κεράτων κατασπείσας] Videtur forſan paſtor hic iuuenis, etiamnum imperitus ritus ſacrorum, pro vino molaque ſalſa, lacte aſperſiſſe cornua. Imo is ritus antiquus. *Plut. Romul.* ἐπισπένδουσι γάλα τοῖς ἱεροῖς, lac infundunt victimis conſecratis. Eſt vero Graecis σπένδω τῇ σπονδῇ perfundo; vt, quum hoſtiae mactandae vinum infunditur. Atque quando mola ſalſa hoſtia aſpergebatur initio ſacrificii, latinis immolari, mactari hoſtia dicebatur.

MOLLVS.

6) Δέρμα ἀνέθηκεν] Ceruorum,

tam, quales hoſtibus ante viſae fuerant, lacte cornua perfuſo, Nymphis ſacrificauit, ſuſpenſam excoriauit, pellemque dicauit. Praeſente Chloe, atque iam eius comitatu, foco accenſo, carnibusque qua elixis, qua aſſis, libamenta Nymphis fecit, ſumptoque cratere pleno muſto, libauit. Mox toris e fronde ſibi ſubſtratis, cibo, potui, luſibus iocisque vacabat, vna gerens curam, ne quis lupus in greges irruens perpetret hoſtilia. Canebant et hymnos quosdam, veterum paſtorum in Nympharum honorem poemata. Nocte appetente, ibidem in

uorum, et id genus ferarum cornua de arboribus ſacris ſuſpenſa numinibus dedicabat. *Apul.* init. *Florid.* *Propert.* l. 2. *Ouid.* alii. Longus mox etiam de hircinis vna cum pelle Pani conſecratis. Vt autem cornua, ſic etiam pelles ferarum animantium quarumlibet, ad arbores diis ſuſpendebant venatores. *Apul.* ibid. Et in Epigr. Graec. apud *Silentiar.* leonis pellis in pinu dedicatur Pani; apud *Zonam* in iiſdem Epigr. lupi pellis in platano eidem Pani. Sic et noſter Nymphis hic pellem caprillam, mox Pani hircinam ſuſpendit. Priora, quae attuli, nobis omnia imputat *Petrus Coluius* Not. ad *Apul.* locum dict. Sed et ὁ μισάνθρωπος, Timon, apud *Lucian.* theſauro inuento: ὦ δίκελλα, ait, καὶ φιλτάτη διφθέρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν.

IVNGERM.

7) Αποσωρεύσας] Lege: ὑποστορήσας. MOLLVS.

Nihil eſt ἀποσωρεύσας, quod editi circumferunt. Neque ab omni parte perfecta eſt *Molli* emendatio ὑποστορήσας, ſed legendum ὑποστορέσας, ab ὑποστορέω, *ſubſterno*, vt edidi, ſecundum codd

κτὸς δὲ ἐπελθούσης, αὐτοὶ κοιμηθέντες 8) ἐν τῷ
p. 59. ἀγρῷ, τῆς ἐπιούσης τοῦ Πανὸς ἐμνημόνευον· καὶ τὸν τράγον 9) τὸν ἀγελάρχην στεφανώσαντες πίτυος, προσήγαγον τῇ πίτυϊ· καὶ ἐπισπείσαντες οἴνου,10) καὶ εὐφημοῦντες τὸν θεὸν, ἔθυσαν,11) ἐκρέμασαν, ἀπέδειραν· καὶ τὰ μὲν κρέα ὀπτήσαντες καὶ ἑψήσαντες πλησίον ἔθηκαν ἐν τῷ λειμῶνι, ἐν τοῖς φύλλοις. Τὸ δὲ δέρμα κέρασιν αὐτοῖς ἐνέπηξαν12) τῇ πίτυϊ πρὸς τῷ ἀγάλματι, ποιμενικὸν ἀνάθημα, ποιμενικῷ θεῷ.13) ἀπήρξαντο καὶ τῶν κρεῶν· ἀπέσπεισαν καὶ κρατῆρος14) μείζονος· ᾖσεν ἡ Χλόη· Δάφνις ἐσύρισεν.

ΚΕΦΑΛ. κγ'.

Ἐπὶ τούτοις κατακλιθέντες, ἤσθιον· καὶ αὐτοῖς ἐφίσταται ὁ Φιλητᾶς βουκόλος κατὰ τύχην, στεφανίσκους τινὰς τῷ Πανὶ κομίζων, καὶ βότρυς ἔτι ἐν φύλλοις καὶ κλήμασι. καὶ τῶν παίδων ὁ νεώτατος

codd. Vrſini ac Florent. BODEN.

N. et V. ὑποστορέσας. P. COLVMB.

8) Αὐτοὶ κοιμηθέντες] In antiquioribus editionibus αὐτοῦ κοιμηθέντος. BODEN.

V. κοιμηθέντες. P. COLVMB. et IVNGERM.

9) Τὸν τράγον] Τῶν τράγων. IVNGERM.

10) Ἐπισπείσαντες οἴνου] Eadem vſus eſt ſyntaxi *Herodian* libr. 5. καὶ οἴνου σπένδωσι. *Plutarch.* tamen accuſatiuo. ἐπισπείσαντες αἷμα, et ἐπισπείσαντες οἶνον, vino libato, ſeu e patera victimae ſuperinfuſo. MOLLVS.

11) Ἔθυσαν, ἐκρέμασαν etc. Epizeuxis. IDEM.

12) Δέρμα κέρασιν αὐτοῖς ἐνέ-

in agro pernoctantes, die ſequenti Panis meminerunt, hircumque, illum gregis ducem, corona redimitum pinea, ad pinum illam adduxerunt, quem, vino libato, laudibusque celebrato Deo, immolarunt, ſuſpenderunt, excoriarunt: carnes vero, tam aſſas, quam elixas, frondibus impoſitas in prato apposuerunt. Pellem vna cum cornibus pino iuxta Panis ſtatuam affixerunt, donum paſtorale, paſtoritio dicatum Deo, offerentes carnium primitias, largiusque libantes vinum. Voce cantauit Chloe, fiſtula cecinit Daphnis.

CAPVT XXIII.

Illis interea diſcumbentibus, atque veſcentibus, forte fortuna bubulcus Philetas ſuperuenit, non nullas Pani afferens corollas, atque vuas vna cum fronde palmitibusque, quem natorum natu minimus

ἐνέπηξαν] Ferarum cornua, et pelles ad arbores Diis ſuſpendebant venatores. *Apul.* initio *Florid.* aut ara floribus redimita, aut ſpelunca frondibus inumbrata, aut quercus cornibus onerata, aut fagus pellibus coronata. IDEM.

15) Ποιμενικῷ θεῷ] Hinc ἄγριος θεός, hoc eſt, agreſtis deus nuncupatur. Hinc ἐπίσκοπος, ſpeculator, videlicet pecudum et armentorum. Hinc in *Bucolicis* Ruſticus dicitur deus. IDEM.

14) Απήρξαντο καὶ τῶν κρεῶν. ἀπέσπεισαν κρατῆρος] *Plut.* in *Sympoſ. ſeptem ſapient.* τί δὲ θύσομεν, ἢ σπείσομεν, τίνος δὲ ἀπαρξόμεθα; quid ſacrificabimus, quid libabimus, quas offeremus primitias?

τατος εἵπετο τίτυρος,[1]) πυῤῥὸν παιδίον, καὶ γλαυκόν· λευκὸν δὲ[2]) παιδίον, καὶ ἀγέρωχον· καὶ ἥλλετο κοῦφα βαδίζων ὥσπερ ἔριφος. Αναπηδήσαντες οὖν συνεξεφαίνουν τὸν Πᾶνα, καὶ τὰ κλήματα τῆς κόμης τῆς πίτυος ἐξήρτων· καὶ κατακλίναν-
p. 60. τες πλησίον αὐτῶν,[3]) πότον ἐποιοῦντο.[4]) Καὶ οἷον δὴ γέροντες ὑποβεβρεγμένοι,[5]) πρὸς ἀλλήλους πολλὰ

mitias? Priſci Romani, teſte *Plinio*, non guſtabant vina, aut nouas fruges, priusquam ſacerdotes primitias libaſſent.

IDEM.

[1]) Τίτυρος] Filii paſtoris nomen. Eſtque a verbo τιτύσκομαι, id eſt, obſeruo. *Virg.* hoc videtur expreſſiſſe, quando ait Ecl 5.

Paſcentes ſeruabit Tityrus hoedos.

Et alibi:

Tityre, dum redeo, breuis eſt via, paſce capellas.

Alii dicunt τίτυρον appellatum fuiſſe, nomine muſici inſtrumenti ita dicti, qua de re *Athenaeus* libr. 4. ὁ δὲ καλάμινος αὐτὸς τιτύρος καλεῖται περὶ τοῖς ἐν ἰταλίᾳ Δωριεῦσιν. Tibiam e calamis factam Tityrinum vocant Dores Italici. Nonnulli dictum volunt a ſaltationibus, quae propriae huius generis hominum. *Aelian.* libr. 3. *var. hiſtor.* cap. 40. ὅτι οἱ συγχορευταὶ διονύσου σάτυροι ἦσαν, οἱ ὑπὸ ἐνίων τίτυροι ὀνομαζόμενοι, ἔχον δὲ τὸ ὄνομα ἐκ τῶν τερετισμάτων, οἷς χαίρουσι σάτυροι. Comites Bacchi fuerunt Satyri, quos nonnulli Tityros appellant. Habuerunt hoc nomen a teretiſmatis, hoc eſt, laſciuis et procacibus ſaltationibus, quibus gaudent Satyri. Quidam dicunt, hircum Afrorum lingua vocari Tityrum; ac perinde eandem eponymiam manſiſſe hircorum cuſtodi. *Seruius* notat, hircum maiorem Laconibus dictum fuiſſe Tityrum.

IDEM.

[2]) Δὲ] Aberat ab editionibus.

BODEN.

V. Λευ-

mus ſequebatur Tityrus, puer crine ruber, caeſiis oculis, candidus colore, ſaltans leuiter, incedensque vt hoedus. Illi ſaltantes coronabant vna Pana, palmitesque de fronde pini ſuſpendebant, atque prope illum ſeſe reclinantes, compotabant. Et, vt moris eſt ſenibus, leuiter ſaltem rore Bacchi aſperſis, inter ſe prolixe diſſerebant: videlicet, quomodo circa iuuentutis

V. Λευκὸν δὲ παιδίον. P.

COLVMB.

3) Κατακλίναντες πλησίον αὐτῶν] Verba ſunt ambigua. Nimirum cum Daphnis atque Chloe ſeſe prope illos, videlicet compotores, reclinaſſent. Vel, cum Philetam apud illos diſcumbere feciſſent.

MOLLVS.

4) Πότον ἐποιοῦντο] *Compotationem inſtituebant.* Legitur apud *Athen.* libr. 4. ὅταν δὲ βασιλεὺς πότον ποιῆται, cum Rex compotationem inſtitueret, ſiue adornaret. Ad haec *Caſaubon.* Aliud eſt πότος, compotatio, cuius finis voluptas: aliud vſus vini ordinarius, videlicet ἡ καθημερινὴ χρῆσις, cuius finis vtilitas, et valetudinis bonae conſeruatio; etſi ne hic quidem voluptate caret. Falluntur tamen, neque auctoris mentem capiunt, qui haec confundunt.

IDEM.

Ante *Mollum* legebatur συμπότην. BODEN.

N. συμπότον. COLVMB.

5) Καὶ οἷον δὲ γέροντες ὑποβεβρεγμένοι] Ac vt ſenes leuiter rore vuae aſperſi. *Pindar. Nem.* Od 9.

Θαρσαλέα δὲ παρὰ
Κρητῆρα φωνὰ γίνεται.
Audax autem apud craterem eſt vox.

Recte et decore ſenibus ἀδολεσχίαν hic tribuit: quippe, vt *Ariſtotel.* 2. Rhet. inquit: ἀναμιμνησκόμενοι ἥδονται, ante actorum reminiſci cum delectantur, libenter ſua narrant facinora. Solent nonnulli etiam res iam diu a ſe geſtasglorioſe referre. *Plutarch.* de laude

λαὶ ἔλεγον. ὡς ἔνεμον ἡνίκα 6) ἦσαν νέοι· ὡς πολλὰς λῃστῶν καταδρομὰς διέφυγον· ἐσεμνύνετο τις, ὡς λύκον ἀποκτείνας· ἄλλος ὡς μόνου τοῦ Πανὸς δεύτερα συρίσας· τοῦτο τοῦ Φιλητᾶ 7) τὸ σεμνολόγημα

de ſui: ᾧ μάλιστα περιπίπτουσιν οἱ γέροντες, ὅταν εἰς τὸ νουθετεῖν ἑτέρους καὶ κακίζειν ἤθη φαῦλα καὶ πράξεις ἡμαρτημένας προαχθῶσι, μελλαλύνοντες αὐτοὺς ὡς περὶ ταῦτα θαυμασίους δή τινας γενομένους. Hoc in vitium cum primis incidunt ſenes, vbi ad caſtigandum alios, et culpandum malos mores ac male facta conuerſi, eo progrediuntur, vt ſe ipſos laudibus euehant, qui mirabilem in tali re virtutem oſtenderint ſuam. Idcirco ab *Hom.* Neſtor introducitur ſuarum virtutum ipſe buccinator. *Iliad.* γ. Vbi poeta dicit, ſenes eſſe τεττίγεσσιν ἐοικότας, cicadis ſimiles, quod, teſte *Plut.* eſt ζῶον λαλίστατον, animal loquaciſſimum. Vnde *Horat.* dicitur: *Laudator temporis acti.* Ὑποβεβρεγμένος, proprie, qui leuiter vino imbutus eſt. Aliquantum adpotus; ferme idem, quod βεβρεγμένος, quod *Heſych.* exponit ὑπομεθύων, quaſi dicas ſubebrius.

Ἐγὼ βεβρεγμένος ἥκω καὶ
κεκωθωνισμένος,
Πέπωκας οὗτος, πέπωκα ἐγὼ
μὰ,
Δία τὸν μενδαῖον.

Adpotus venio, ac temulentus,
Potauit hic: bibi ego per Iouem
Mendaeum.

Lucian. in *Gallo:* Ἄχρι μοι βαθείας ἤδη ἑσπέρας ἧκες ὑποβεβρεγμένος. Donec profunda tandem veſpera ſubuuidus reuertiſti. Latini vuidum appellant. *Horat.* Od. V, 4.

Longas o vtinam dux bone ferias
Praeſtes Heſperiae: dicimus integro
Sicci mane die, dicimus vuidi,
Cum ſol oceano ſubeſt.

Eſt vero βρέχειν madefacere, irrigare: etiam bibere. *Athen.* libr. I. fol. 25. ἄρητα

uentutis ſuae annos pecus pauiſſent: quam multas praedonum inuaſiones effugiſſent. Quidam ſe lupum interfeciſſe gloriabatur: alius ſe canendo tibia Pani duntaxat eſſe ſecundum: hoc ipſum iactabat

ρῆται δὲ τὸ βρέχειν καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν. Veteres bibere βρέχειν dixerunt. Ἀντιφάνης· δεῖ γὰρ φαγόντας δαψίλως βρέχειν. *Antiphanes: qui abunde comederunt, bibere oportet largius.*

MOLLVS.

O θαυμάσιος *Caſaub.* I. ad Athen. 22. ſic elegans verbum ὑποβρέχειν (ibi apud Alexin) pro ὑποπίνειν, pitiſſare, et vt Neronis verbum vſurpem *ſubbibere*: nam βρέχειν pro *bibere* ponebant, vt ante dictum. His *Longi* locum addit. Neroniana ſunt apud *Sueton. Neron.* c. 20. *Heliodor.* L. I. p. 31. ed. Com. Μελήσει δέ μοι, καὶ ὑποβεβρεγμένον αὐτὸν κατακλῖναι, vbi bene interpres: *vt cum aliquantum adbiberit.* *Idem* L. 3. p. 143. ὡς λίαν ἀπροσδιόνυσος· καὶ ταῦτα ὑποβεβρεγμένος. Cuius loci elegantiam non vidit Interpr. vidit Commelinus. *Lucian.* ὀνείρῳ· βαθείας ἤδη ἑσπέρας ἥκεις ὑποβεβρεγμένος. *Idem deor. dial.* ἀπολλ. Ἐπαυσάμεθα ἐν τῷ συμποσίῳ ἱκανῶς ὑποβεβρεγμένοι.

IVNGERM.

Senes, vt plurimum, res iam diu ab ſe geſtas, glorioſe recenſere ſolent, laudatores (ait Venuſinus poeta) temporis acti ſe pueris. Idcirco et ab *Homero* Neſtor introducitur de ſuis virtutibus ſaepiſſime praedicans, et (vt ille ait apud *Terent.*) ſua narrans facinora. Qui alibi quoque de ſenibus loquens inquit: Τεττίγεσσιν ἐοικότες. Λαλίστατον γὰρ (inquit *Plutarchus*) τὸ ζῶον καὶ ἄπαυστον ἐν τούτῳ. Ratio autem huius ſenum ἀδολεσχίας eſt apud *Ariſtot.* II. *Rhet.* Ἀναμιμνησκόμενοι γὰρ ἥδονται. COLVMB.

6) Ἡνίκα] V. P.

IDEM.

In editis antiquioribus fuit ὅταν. BODEN.

7) Φιλητᾶ] Nomen hoc paſto-

γημα ἦν. Ο ὖν 8) Δάφνις καὶ ἡ Χλόη πάσας δεήσεις προσέφερον μεταδῦναι καὶ αὐτοῖς τῆς τέχνης, συρίσαι τε ἐν ἑορτῇ θεῦ σύριγγι χαίροντος· ἐπαγγέλλεται Φιλητᾶς, καίτοι τὸ γῆρας ὡς ἄπνυν μεμψάμενος, καὶ 9) ἔλαβε σύριγγα τὴν τῦ Δάφνιδος. Η δὲ ἦν μικρὰ 10) πρὸς μεγάλην τέχνην, οἷα ἐν ςόματι 11) παιδὸς ἐμπνεομένη. πέμπει ὖν Τίτυρον ἐπὶ τὴν ἑαυτῦ σύριγγα, τῆς ἐπαύλεως ἀπεχύσης ςαδίυς δέκα. 12) Ο μὲν ῥίψας τὸ ἐγκόμβωμα, 13) γυμνὸς ὥρμησε τρέχειν, ὥσπερ νεβρός.

ΚΕΦΑΛ.

paſtoris: forſan a φιλέω, amo. Eſt autem φιλήτης, amator: at φιλήτης, *fur*, *latro*. Eſt etiam poetae nomen elegiographi in inſula Co, qui Philippi et Alexandri Macedonum aetate floruit; Praeceptor Ptolemaei Philadelphi. Fuiſſe fertur corpore adeo tenui, vt neceſſe ei fuerit plumbum adhibere, ne ventorum flatu raperetur.

MOLLVS.

8) Οὖν] In plerisque habetur δὲ, ſed ὖν praeferendum. BODEN.

V. ὖν. P. COLVMB.

9) Καὶ] Deſideratur in edit. Iungermaniana.

BODEN.

10) Η δὲ ἦν μικρὰ] Hoc eſt, μικροτέρα. Attici enim ſaepe vtuntur poſitiuo pro comparat. *Menand.* καλὸν τὸ μὴ ζῆν ἐςιν, ἢ ζῆν ἀθλίως, melius eſt, non viuere, quam miſere viuere. Alias veteres ſolebant tibias caeteris minores, ſonoque minus claro, ſiue τῶν τελείων ἐλάσσονας, vocare ἡμιόπυς αὐλὺς, teſte *Athen.* libr. 4. ideoque ab *Anacr.* τέρεινας ἡμιόπυς, quaſi teneras ac mollieulas fiſtulas dicas vocari: maiores autem μακρὺς αὐλὺς, quas ſacris, minores ταῖς εὐωχίαις, adhibitas fuiſſe legimus. MOLLVS.

11) Εν ςόματι] Εν ſaepiſſime redundat. *Matth.* 26. §. 52.

bat Philetas. Daphnis itaque atque Chloe omnes adhibebant preces, vt et ipſi participes huius reddantur artis, quo et ipſimet canant feſto ſacro Deo, fiſtula gaudenti. Philetas, tametſi ſenecta incuſata veluti flatu deſtituta, promittit, et ſumpſit fiſtulam, quae erat Daphnidis. Erat haec puſilla, et minor, quam pro artis tantae modo, vtpote quae pueri ore inflari ſolet: mittit igitur, ſuam allatum fiſtulam, Tityrum, diſtante illinc caſa decem ſtadia, qui ſua abiecta penula nudus, inſtar hinnuli, ferebatur curſu.

§. 52. ἐν μαχαίρᾳ ἀπολῦνται, gladio peribunt. vid. ſupra.

IDEM.

Hic tamen ἐν minime redundat, quia lingula fiſtulae, ori inſerta, labiis comprimebatur. Vid. *Bartholinus de tibiis vet.* L. I. c. 5.

BODEN.

[12]) Ἀπεχούσης σταδίους δέκα] *Decem diſtabat ſtadia.* Στάδιος, vel στάδιον, ἀπὸ τῆς στάσεως, i. e. ſtatione. Eſt autem ſtadium (*quod vix credo* BOD.) Graecorum milliare. *Suidas* ſcribit tamen, ſeptem ſtadia et ſemis facere milium, ſiue miliare. Τὸ στάδιον, inquit, ἔχει πόδας χ΄. τὸ μίλιον πόδας δφ΄. Pes vero δακτύλους ιϛ΄. ſtadium habet pedes 600. milliare continet pedes 4500. Pes digitos 16.

MOLLVS.

[13]) Ἐγκόμβωμα] A verbo ἐγκομβόομαι, illigo, inuoluo, genus quoddam veſtimenti. *Lubinus* in *Antiquario:* Encombomata, genera veſtium puellarum. *Non.* Encombomata, veſtes ſunt puellares, quemadmodum et Parnacides. (lege *Arnacides.* BOD.) *Varro* de *liber. educandis:* Vt puellae habeant potius in veſtitu Chlamydas, Encombomata, ac parnacidas, quam togas. *Varin.* ἐγκόμβωμα ὁ δεσμὸς τῶν χειρίδων, ὃ λέγεται παρ᾽ Ἀθηναίοις ὄχθοιβος, ὑπὸ τῶν ἄλλων κοσύμβη. Apud *Pollu-*

ΚΕΦΑΛ. κδ΄.

Ὁ δὲ Λάμων ἐπηγγείλατο τὸν περὶ τῆς σύριγγος ἀφηγήσαϑαι[1]) μῦϑον, ὃν αὐτῷ σικελὸς ᾖσεν ἐπὶ μισϑῷ τράγῳ[2]) καὶ σύριγγι. Αὕτη[3]) ἡ σύριγξ τὸ ὄργανον ἐκ ἦν ὄργανον, ἀλλὰ παρϑένος καλὴ, καὶ τὴν φωνὴν μεσικὴ, αἶγας ἔνεμεν, νύμφαις συνέπαιζεν· ᾖδεν οἷον νῦν. Πὰν, ταύτης νεμέσης, παιζέσης,[4]) ᾀδέσης, προσελϑὼν, ἔπειϑεν ἐς ὅ, τι ἔχρηζε·[5]) καὶ ἐπηγγέλλετο τὰς αἶγας πάσας ϑήσειν διδυμοτόκες. ἡ δὲ ἐγέλα τὸν ἔρωτα αὐτῆ, ἐδὲ ἐραςὴν ἔφη δέξαϑαι μήτε τράγον, μήτε ἄνϑρωπον ὁλόκληρον. Ὁρμᾷ διώκειν ὁ Πὰν ἐς βίαν· ἡ Σύριγξ ἔφευγε καὶ τὸν Πᾶνα καὶ τὴν

p. 61.

Pollucem libr. 4. περὶ ὑποδημάτων, καὶ ἐσϑήτων eſt veſtimenti genus, quod ſeruorum erat; Τῇ δὲ τῶν δέλων ἐξωμίδι καὶ ἱματίδιόν τι πρόσκειται λευκὸν, quod ἐγκόβωμα, (lege ἐγκόμβωμα) λέγεται. id eſt: Seruo exomidi adiacet candidum quoddam palliolum, quod Encomboma dicitur. *Heſych.* dicit, κόσσυμβον, ſiue κοτσύμβην, fuiſſe ἐγκόμβωμα καὶ περίζωμα αἰγύπτιον.

IDEM.

Videantur grammatici graeci, item *Nonius*; ante omnia vero elegantiſſima epiſtola *Photii* ad *Georgium* Metropolitam Nicomed. a Cl. Hoeſchelio cum aliis aliquot editam, quam insererem, ſi temporis ratio pateretur.

IVNGERM.

Proprie fuit ἐγκόμβωμα, veſtis, qua quis ſe inuoluit, *veſtis extima. ſuperaria*, quae veſtimentis interulis ſuperiniicitur, ingenuis ac ſeruulis communis. *Heſychius* κομβώσαϑαι interpretatur ςολίσαϑαι ac ſimplex κόμβωμα reddit ςόλισμα, σκέπασμα. Ex eo vides, quo modo ſe Tityrus in curſum dede-

CAPVT XXIV.

Lamon pollicebatur, ſe recitaturum fabulam de Syringe, quam ipſi Siculus cecinerat, mercede, hirco atque fiſtula, propoſita. Ipſa illa Syrinx, quod inſtrumentum iam, inſtrumentum ante non erat, ſed formoſa virgo, voceque modulandi perita, capras paſcebat, cum Nymphis colludebat: canebat haud aliter quam nunc. Pan ad illam paſcentem, ludentem, canentem, accedens, perſuadere moliebatur, ad quod haberet opus, promittens ſe facturum, vt omnes caprae geminos partu ederent foetus. Illa ludibrio illius habebat amores, negans, ſe vnquam admiſiſſe amatorem caprum, vel etiam homi-

 nem

dederit *nudus*, nimirum depoſita quidem paenula, tunica vero amictus, vt *Saul* olim coram Samuele γυμνὸς procidiſſe fertur, 1 *Reg.* XIX, 24. atque *Eſaiae* praeceptum erat, c. XX, 2. vt abiecto ſacco proficiſceretur nudus, πορευόμενος γυμνός. BODEN.

1) Ἀφηγήσασθαι] i. q. Διηγήσασθαι. Haec enim verba ſuam vim ſaepe permutant. Ἀφήγησις παλαιὰ, *veterum geſtorum narratio.* Sic in *Philoſtr.* Vit. Apollon. Thyaneuſ. L. I, c. 9. Βίον ἀφηγεῖσθαι. Et *Ariſtaenet.* L. I. epiſt. XVI. Οὐ δύναμαι γὰρ οὐδὲ γυναιξὶν τοὐμὸν ἀφηγήσασθαι πάθος. IDEM.

2) Τράγῳ] Tale praemium proponitur in *Theocriti* Idyll. I. IDEM.

3) Αὔτη] Vitioſe *Mollus* dederat αὐτή. IDEM.

4) Νεμούσης, παιζούσης] Epizeuxis. MOLLVS.

5) Ἐς ὅ, τι ἔχρηζε] *Herodian.* in *vit. Caracal.* Τί γὰρ ἔχρησεν αὐτῶν πρὸς γάμους; Nam quid illis opus ad nuptias? IDEM.

6) H

τὴν βίαν·6) φεύγουσα, κάμνουσα, ἐς δόνακας κρύπτεται, ἐς ἕλος ἀφανίζεται·7) πὰν, τοὺς δόνακας ὀργῇ ταμὼν,8) τὴν κόρην ἐχ εὑρὼν, τὸ πάθος μαθὼν, τὸ ὄργανον νοεῖ, καὶ τοὺς καλάμους κηρῷ συνδήσας 9) ἀνίσους, καθ' ὅτι καὶ ὁ ἔρως ἄνισος αὐτοῖς· καὶ ἡ τότε παρθένος καλὴ νῦν ἐςι σύριγξ μουσική.

ΚΕΦΑΛ. κέ.

Ἄρτι πέπαυτο1) τῆ μυθολογήματος ὁ Λάμων, καὶ ἐπῄνει Φιλητᾶς αὐτὸν, ὡς εἰπόντα μῦθον ᾠδῆς γλυκύτερον, καὶ ὁ Τίτυρος ἐφίςαται τὴν σύριγγα τῷ πατρὶ κομίζων, μέγα ὄργανον, καὶ

6) Ἡ σύριγξ ἔφευγε — — βίαν] Haec noſtro quidem archetypo aberant: ex eius autem margine inſeruimus. In V. quaedam deleta ſunt.
COLVMB.

7) Ες δόνακας κρύπτεται, ἐς ἕλος ἀφανίζεται] Pro ἐν δόναξι, ἐν ἕλει. Ita Graeci ἐς τὸ φανερὸν, pro ἐν τῷ φανερῷ. *Dion. Halicarn.* libr. *Antiquit. Rom.* Ταῦτα τὰ γράμματα λαβόντες οἱ καταλειφθέντες ὑπὸ τῆ τυράννε εἰς τὸ ςρατόπεδον. Has litteras cum accepiſſent, qui a tyranno in caſtris relicti fuerant. *Zoſim.* libr. 5. Ἐπειδὴ Στελίχων εἰς τὴν Ῥάβενναν ἦν, inde cum eſſet Rauennae Stelicho. Eſt autem δόναξ, vt obiter hoc addam, calamus craſſiore ligno, et tenui foramine, quem totum fungoſa replet medulla, habens longiſſima internodia, et dum calefactus eſt, facile flectitur, aptiſſimus ſagittis, et fiſtulis.
MOLLVS.

8) Ταμὼν] In aliis: τεμών.
BODEN.

Iiſdem

nem integrum. In animum inducit Pan, quo vim illi inferat, perſequi: Syrinx fugiebat, et Pana, et vim; atque tandem fugiendo delaſſata arundinibus abſconditur, inque palude e conſpectu aufertur. Prae ira calamis praeciſis, Pan, puella non inuenta, ſuo vero intellecto malo, inſtrumentum animo ſuo concipit, diſpares cera coniungendo calamos, ad teſtandum illis diſparem fuiſſe amorem: et quae tunc temporis formoſa fuit virgo, nunc eſt fiſtula canora.

CAPVT XXV.

Commodum finierat fabuloſam illam narrationem, cum Philetas illum, tanquam cantu ſuauiori enarrata fabula, laudabat. Adeſt et Tityrus fiſtulam parenti apportans, ingens inſtrumentum,

Iiſdem tantum non verbis *Tatius* L. VIII. c. 6.

IDEM.

9) Κηρῷ συνδήσας] *Virgil.* in *Bucol. Pan primus calamos cera coniungere plures Inſtituit.* Et paullo poſt: *Eſt mihi diſparibus ſeptem compacta cicutis Fiſtula.* vbi adeundus *Pimpontius.*

COLVMB.

Συνδήσας ἀνίσυς. *Nemeſ.* 3. *Eclog.* ipſo Pane loquente:

— *Nulli fas eſt inflare cicutas,*
Quas ego Maenaliis cera coniungo ſub antris.

Hinc *Aeſchylus* fiſtulam κηρίπλαστον vocat. *Pollux*, κηρῷ συνδιθεῖσαν. *Theocr.* εἰδ. I. v. 129.

Ἐκ κηρῶ σύριγγα καλάν.

Ex cera fiſtulam pulchram. Huius ſupra facta mentio.

MOLLVS.

1) Πέπαυτο] Pro ἐπέπαυτο. *Longo* noſtro familiare illud augmentum negligere. Sic ſtatim: πεποίκιλτο, κεκήρωτο, ſupra h. l. (et infra L. 3. etiam) τετρύγητο, σεσύ-

καὶ αὐλῶν μεγάλων, καὶ ἵνα [2]) κεκήρωτο, τὸ χαλ-
p. 62. κῷ πεποίκιλτο. Εἴκασεν ἄντις εἶναι ταύτην ἐκεί-
νην, ἣν ὁ Πὰν πρῶτον ἐπήξατο. [3]) Διεγερθεὶς οὖν ὁ Φιλητᾶς, καὶ καθίσας ἐν καθέδρᾳ ὄρθιον, [4]) πρῶτον μὲν ἀπεπειράθη τῶν καλάμων εἰ εὔπνοοι· [5]) ἔπειτα μαθὼν, ὡς ἀκώλυτον διατρέχει τὸ πνεῦμα, ἐνέπνει τὸ ἐντεῦθεν πολὺ καὶ νεανικόν. αὐλῶν τις ἂν ᾠήθη, συναυλούντων ἀκούειν, τοσοῦτον ἤχει τὸ σύριγμα. Κατ' ὀλίγον δὲ τῆς βίας ἀφαιρῶν, εἰς

σεσύλητο, δέδετο, Lib. I. τέτρωτο, πέπαστο L. 4. τέτμητο, ἀποκεκόσμητο. Notauit talia erudite, vt omnia, Clariſſ. ille *Caſaub.* 2. ad *Athen.* 15. Et ſane optimis quibusque ſcriptoribus illud vſurpatum, augmentum non vſurpare. Sic *Heliodor.* L. I. ἀναμέμικτο in mſ. Pal. recte. Sic enim et Lib. 8. ἐσπινενόηντο in vulg. quod cur mutaret Commelinus, cauſſa non erat, vt et Lib. 5. κατηνάλωτο vulg. *Lucian. Tim.* καταδεδίκαστο. Sic *Marci* pen. παραδεδώκεισαν, 1. *Io.* 2. μεμενήκεισαν. *Marc.* vlt. ἐκβεβλήκει. *Act.* 14. περιπεπατήκει, quum ſtatim περιεπάτει. *Lucian.* καταπ. ἢ τυρ. κεκοινωνήκει. Idem θεῶν κρίσει· ἀποβεβλήκει. *Agath.* Lib. 5. ἀποδέδεικτο l. vlt. προστέτακτο. Alias plura apud *Heliodor.* ſimplicia: L. 1. κεκόρεστο, κεχώριστο L. 2. ὁμώμοστο L. 4. τέτακτο L. 10. νενόμιστο L. 8. γεγόνεισαν. *Actor.* 14. πεπιστεύκεισαν. *Io.* 11. δεδώκεισαν. *Lucian.* ὀνείρῳ μεμηχάνητο et quid opus hic morari? Talium apud *Heſych.* etiam copia. Nec dubito, plura talia ſupereſſent in auctorum libris, niſi δοκησίσοφοι librarii mutaſſent.

IVNGERM.

2) Ινα] N, ὅτι.

COLVMB.

3) Ην ὁ πὰν πρῶτον ἐπήξατο] *Bion* in *Bucolicis.* εὗρε πλαγίαυλον ὁ πὰν, ὡς αὐλὸν Ἀθάνα, fiſtulam inuenit Pan, vt tibiam Pallas. De loco,

magaisque conſertam tibiis, et qua cera vinciebatur, aere variegata erat. Tandem illam fiſtulam eſſe putaſſes, quam Pan primum compegerat. Philetas igitur erectus, eademque in ſedili arrecta collocata, prius explorauit calamos, num eſſent perflatiles: deinde intellecto, ſpiritum ſine impedimento permeare, vehementer et ſtrenue deinceps inflabat: adeo vt quis putaſſet ſe tibiarum audire concentum, tantum edebat ſonum. At paulatim illam

loco, vbi fiſtulam Pan primum inuenerit, ita narrat *Pauſan. Arcad.* Conſurgunt montes, qui Nemii dicuntur. Eſt in illis Nomii Panos fanum: vicum proximum Melpeam, acſi modulatricem dicas, nominant, quod fiſtulae modos illic Pani primum excogitatos dictitant. Vide hanc fiſtulam ab *Achille Tatio* libr. 8. ſatis artificioſe depictam. MOLLVS.

4) Ορθιον] An ὄρθιος. Non male, ſed ob librorum conſenſum retineas ὄρθιον, minus tamen cum *Mollo* ad fiſtulam referas, *arrectam* collocatam in ſedili, quam ad Philetam, qui ſedit erectus, paſtoribus aliis ſub fago recubantibus. Ellipſis ineſt pronominis reciproci ἑαυτὸν, quod ab aliis ſuppletur. *Thucydides* L. I. c. 126. Καθίζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν, vbi *Scholiaſtes* adiicit: ἑαυτοὺς δηλονότι. Plenius effertur ab *Aeliano* V. H. IV, 22. ἵνα μὴ καθίζωσιν ἑαυτοὺς εἰκῆ. item a *Luciano Icaromen.* II, 25. καθίσας ἑαυτόν. Pertinet ad verba, quae in modo agendi vim reciprocam ope pronominis adſumunt, eiusque ſiue expreſſi, ſiue ſupplendi, vt h. l. Vide notata ad *Achill. Tat.* L. I. c. 2. BODEN.

5) Εὔπνοοι] *Commelinus* et *Iungermanus* non ita recte dedere εὔπνοιοι contra omnem analogiam. Eodem enim modo ſcribitur ἄπνοος

εἰς τὸ τερπνότερον μετέβαλλε τὸ μέλος, καὶ πᾶσαν τέχνην ἐπιδεικνύμενος εὐνομίας μουσικῆς, ἐσύριττεν, ὅσον βοῶν ἀγέλῃ πρέπον· οἷον αἰπολίῳ πρόσφορον· οἷον ποίμναις φίλον. Τερπνὸν ἦν τὸ ποιμένικόν·[6]) μέγα τὸ βοῶν· ὀξὺ τὸ αἰγῶν· ὅλως πάσας σύριγγας μία σύριγξ ἐμιμήσατο. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι σιωπῇ κατέκειντο τερπόμενοι.

ΚΕΦΑΛ. κϛ'.

Δρύας δὲ ἀναστὰς καὶ κελεύσας συρίζειν διονυσιακὸν μέλος,[1]) ἐπιλήνιον αὐτοῖς ὄρχησιν[2]) ὠρχήσατο. καὶ ἐῴκει ποτὲ μὲν τρυγῶντι· ποτὲ δὲ φέροντι ἀῤῥίχους· εἶτα πατοῦντι τοὺς βότρυς· εἶτα

ἄπνοος, δύσπνοος, ἡμίπνοος, ἡδύπνοος, εὐθύπνοος, καλλίπνοος, ἀντίπνοος, σύμπνοος κ. τ. λ: IDEM.

6) Τὸ ποιμενικὸν] Codex habebat τὸ ποίμνιον. MOLLVS.

V. Ποιμενικὸν P. num ποιμνίου; COLVMB.

Omnino legendum ποιμνίων. IVNGERM.

Omnes ante Mollum vitioſe legunt ποίμνιον. Recte vero *Iungermanus* coniicit ob ſequentia τὸ βοῶν, τὸ αἰγῶν. BODEN.

1) Διονυσιακὸν μέλος] Haec cantilena vocatur Graecis ἐπιλήνιον ᾆσμα, vel μέλος, vel αὔλημα· haec cantio cani ſolet, inter premendas vuas Baccho. *Poll.* libr. 4. c. 7. καί τι καὶ ἐπιλήνιον αὔλημα, ἐπὶ βοτρύων θλιβομένων. Hanc cantilenam feſto Bacchi πρὸς αὐλὸν cantabant Satyri. MOLLVS.

Vid. *Rittershuſii* Comment. ad *Oppiani Cyneg.* L. I. v. 127. item interpretes ad *Anacr.* Od. LII. BODEN.

2) Ἐπιλήνιον ὄρχησιν] Haec ſaltatio etiam in honorem Bacchi

lam vehementiam imminuendo iucundiorem in concentum cantum illum commutauit, et totius artis legitimum in muſica ſpecimen edens, canebat, quatenus armento quadraret boum, quatenus caprarum gregi conueniret, quale gregibus eſſet gratum. Gratus erat cantus paſtoritius, magnus boum, caprarum acutus: in ſumma, vna fiſtula omnes aemulabatur tibias. Caeteri igitur iacebant ſemet oblectantes audiendo.

CAPVT XXVI.

At Dryas ſurgens, canereque iubens cantilenam Dionyſiacam, ſaltauit illis tripudium epilenium, nunc referens vindemiantem, modo cophinos ferentem, deinde vuas calcantem, tum vaſa implentem,

Bacchi fiebat, dicta Graecis ὄρχημα φαλικὸν, ſiue φαλλικόν. Dicebatur etiam ἴθυμβος. *Poll.* lib. 4. cap. 14.
MOLLVS.

Qualis ea fuerit, quiuis ex ſeqq. intelligit. Sic ἐπιλήνιον μέλος apud *Athen.* L. 5. de Bacchica pompa, quod Satyri πρὸς αὐλὸν cantant: cui ſcilicet locus, quum vuae premerentur. Non queo contineri, quin huic ſaltationi forte illuſtrandae adponam non diſſimilem picturam, quae apud floridiſſimum illum *Eumathium*, ſiue is *Euſtathius* eſt, viſitur, Lib. 4. ἔρωτος ὑσμινὴ, praeſertim quum hactenus tantum in mſſ. legantur. Depingit autem Septembrem menſem: Ανὴρ τις ἐγέγραπτο ὅλον ἀνεζωσμένος περὶ τὴν ὀσφὺν τὸ χιτώνιον ὅλῳ τῷ πόδι γυμνὸς καὶ ὅλην οἴνου πηγὴν ἀναστομῶν πρὸ ποδῶν, τὴν τρίχα πᾶσαν εὐφυῶς συνῆπται πρὸς τὸ μετάφρενον, ἄμπελον ἡ λαιὰ τῶν χειρῶν ἐμιμεῖτο, καὶ βότρυν εἶχε τοῖς δακτύλοις ὡς κλάδοις ἀπαιωρούμενον, ἡ δεξιὰ τὸν βότρυν ἐτρύγα, καὶ τῷ στόματι κατὰ ληνὸν παρετίθετο, καὶ

p 63. εἶτα πληρῦντι τὺς πίθυς· εἶτα πίνοντι τῦ γλεύκυς. Ταῦτα πάντα ὕτως εὐσχημόνως ὠρχήσατο 3) Δρύας καὶ ἐναργῶς, ὥςε ἐδόκυν βλέπειν καὶ τὰς ἀμπέλυς, καὶ τὴν ληνὸν, καὶ τὺς πίθυς, καὶ ἀληθῶς Δρύαντα πίνοντα. Τρίτος δὴ γέρων ὕτος εὐδοκιμήσας ἐπ' ὀρχήσει, φιλεῖ 4) Χλόην καὶ Δάφνιν· οἱ δὲ μάλα ταχέως ἀναςάντες, ὠρχήσαντο τὸν μῦθον τῦ Λάμωνος· ὁ Δάφνις Πᾶνα ἐμιμεῖτο, τὴν Σύριγγα Χλόη· ὁ μὲν ἱκέτευε πείθων· ἡ δὲ ἀμελῦσα ἐμειδία· ὁ μὲν ἐδίωκε, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀνύχων ἔτρεχε 5) τὰς χηλὰς μιμύμενος· ἡ δὲ ἐνέφαινε τὴν κάμνυσαν ἐν τῇ φυγῇ· ἔπειτα Χλόη μὲν εἰς τὴν ὕλην ὡς εἰς ἕλος κρύπτεται. Δάφνις δὲ λαβὼν

καὶ τοῖς ὀδοῦσιν ὡς ποσὶν ἐναπέθλιβε. καὶ ἦν ὁ γεγραμμένος ἀνὴρ ἄμπελος, καὶ τρυγητὴς, καὶ ληνὸς, καὶ οἴνυ πηγή.

IVNGERM.

3) Ταῦτα πάντα ὕτως εὐσχημόνως ὠρχήσατο] Quae ita concinne omnia ſaltauit Dryas, vt coram cernere cuncta putarent. Apud *Athen.* ab arte ſaltandi Teleſtes his laudatur verbis: Καὶ τελεςὴς ὁ ὀρχηςοδιδάσκαλος πολλὰ ἐξεύρηκε σχήματα ἄκρως ταῖς χερσὶ λεγόμενα δεικνύσαις. Αριςοτέλης γοῦν φησὶν, ὅτι τελεςὴς ὁ Αἰσχύλυ ὀρχηςὴς ὕτως ἦν τεχνίτης, ὥςε ἐν τῷ ὀρχεῖσθαι τὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, φανερὰ ποιῆσαι τὰ πράγματα δι' ὀρχήσεως. Et Teleſtes quidam ſaltandi magiſter multas quoque geſticulandi ſpecies reperit: manibus tam argutis, vt quae pronunciaret, omnia manifeſtiſſime declararent. *Ariſtoteles* ſcribit, Teleſten Aeſchyli ſaltatorem illam ſic artem calluiſſe, vt cum ſaltaret, duces ſeptem Thebas obſidentes, res ab illis geſtas, ſaltationis geſtibus euidenter oculis ſubiecerit. *Lucian.* περὶ ὀρχήσεως, ſcribit, Saltatorem tempore Neronis,

tem, denique bibentem muſtum. Quae omnia ita decenter atque perſpicue ſaltauit Dryas, vt ſibi videre viderentur et vites, et prelum, et dolia, et reapſe bibentem Dryantem. Ordine tertius hic ſenex magnam ſaltando aſſecutus laudem, Chloen atque Daphnidem oſculatur, qui, nulla interpoſita mora, ſurgentes, fabulam Lamonis ſaltant. Daphnis agebat Pana, Chloe Syringem: ille ſuadendo ſupplicabat: haecce contemnendo ſubridebat. Ille biſulcas imitatus vngulas ſummis pedum vnguibus currebat: haecce referebat illam fuga fatigatam. Deinde Chloe ſylua quadam non aliter, quam palude, abſconditur. Mox Daphnis, magna illa

nis, ſpectante Demetrio, ſaltaſſe Veneris ac Maris adulterium ita accurate, ita concinne, vt Demetrius exclamauerit, magnaque voce pronunciauerit: ἀκούω, ἄνθρωπε, ἃ ποιεῖς, οὐχ ὁρῶ μόνον, ἀλλά μοι δοκεῖς ταῖς χερσὶν αὐταῖς λαλεῖν. Audio, quae facis, mi homo, nec video tantum, ſed manibus ipſis loqui mihi videris. Hac de cauſa veteres eiuſcemodi hominem Pantomimum, ab eo quod agitur, appellauere. Leg. *Lucian. Encom. ſaltat.*

MOLLVS.

4) Τρίτος — φιλεῖ] An hic locus vsque quaque plenus et integer?

IVNGERM.

5) Ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀνύχων ἔτρεχε] Prouerbialis dictio, ἐπὶ ἄκρων τῶν ὀνύχων βαδίζειν. Idem Graeci aliquando aduerbio compoſito venuſte efferunt, ἀκροποδητὶ, h. e. ſuſpenſo gradu, et ſuſpenſis pedibus. Qui clanculum, aut cautim conantur aliquid, ſummis pedibus ingredi ſolent. Eſt enim traductum a geſtibus eorum, qui ſic ingrediuntur, ne quis ſtrepitum pedum ſentiat:

λαβὼν τὴν Φιλητᾶ σύριγγα τὴν μεγάλην, ἐσύρισε γοερὸν ὡς ἐρῶν· ἐρωτικὸς ὡς πείθων· ἀνακλητικὸν ὡς ἐπιζητῶν. ὥστε Φιλητᾶς θαυμάσας, φιλεῖ τε ἀναπηδήσας, καὶ τὴν σύριγγα χαρίζεται φιλήσας· καὶ εὔχεται καὶ Δάφνιν καταλιπεῖν αὐτὴν ὁμοίῳ διαδόχῳ. Ο δὲ τὴν ἰδίαν ἀναθεὶς τῷ Πανὶ
p. 64 τὴν σμικρὰν, καὶ φιλήσας ὡς ἐκ φυγῆς ἀληθινῆς εὑρεθεῖσαν τὴν Χλόην, ἀπήλαυνε τὴν ἀγέλην συρίζων.

ΚΕΦΑΛ. κζ'.

Νυκτὸς ἤδη γεγενημένης, ἀπήλαυνε καὶ ἡ Χλόη τὴν ποίμνην τῷ μέλει τῆς σύριγγος συνάγουσα· καὶ αἵ τε αἶγες πλησίον τῶν προβάτων ᾔεσαν, ὅ τε [1]) Δάφνις ἐβάδιζεν ἐγγὺς τῆς Χλόης· ὥστε ἐνέπλησαν ἕως νυκτὸς ἀλλήλους, [2]) καὶ συνέθεντο θᾶττον τὰς ἀγέλας τῆς ἐπιούσης κατελάσαι· καὶ οὕτως ἐποίησαν. Αρτι γοῦν ἀρχομένης ἡμέρας, ἦλθον εἰς τὴν νεμήν· καὶ τὰς νύμφας προτέρας, εἶτα τὸν πᾶνα προσαγορεύσαντες τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῇ δρυῒ καθεσθέντες, ἐσύριττον· εἶτα ἀλλήλους ἐφίλουν, περιέβαλλον, κατεκλίνοντο· καὶ οὐδὲν δράσαντες πλέον, ἀνίσταντο. Εμέλησεν αὐτοῖς καὶ τροφῆς· καὶ ἔπιον οἶνον μίξαντες γάλα. [3]) Καὶ τούτοις ἅπασι

tiat: aut qui viae diffiſi, cautim et leuiter figunt veſtigia. MOLLVS.

1) Ο τε] Disiunge, quae in editionibus coniuncta legis ὅτι. BODEN.

2) Ενέπλησαν ἀλλήλους] Hic videtur ſubaudiendum ἡδονῆς, aut quiddam ſimile. *Se mutuo expleuere gaudio.*

In

illa Philetae accepta fiſtula, flebilem, vt amans, edebat cantum, amatorium, veluti ad amorem illiciens: reuocatorium, inſtar requirentis. Quamobrem Philetas illum admiratus exultansque oſculatur, oſculoque fixo dono dat fiſtulam, precatus, vt Daphnis eandem ſimili relinquat ſucceſſori. Ille vero, puſilla ſua ipſius conſecrata Pani, datoque oſculo Chloae, tanquam veram poſt fugam, poſtliminio receptae, gregem fiſtula canendo abigebat.

CAPVT XXVII.

Oborta iam nocte, etiam Chloe ſuum agebat gregem, fiſtulae modulatione congregando; et iam caprae appropinquauerant ouibus, cum Daphnis prope Chloen incedebat: quare ſemet in noctem vsque multis verbis vltro citroque habitis, expleuere, et conſtituerunt ſequenti die maturius educere greges: atque ita fecerunt. Illuceſcente enim die, in paſcua venerunt: ſed prius Nymphis, et deinde Pane, ſalutatis. Hinc ſub pinu ſedentes, fiſtula modulabantur carmen; ſibique mutuo oſcula figentes, amplexantesque decumbebant: at nihil vltra moliti ſurrexerunt. Fuit etiam curae alimentum illis, dilutum lacte bibentibus vinum: quibus omni-

In eodem ſignificatu, quo verbum expleo apud Comicum vſurpatur in *Heautont:* Hem, tot mei ſolius ſoliciti ſunt cauſa, vt me vnum expleant. MOLLVS.

[3]) Ἔπιον οἶνον μίξαντες γάλα] Biberunt vinum lacte dilutum, quod vinum vocatur οἰνόγαλα, cuius mentio-

nem

ἅπασι θερμότεροι 4) γενόμενοι καὶ θρασύτεροι, 5) πρὸς ἀλλήλους ἤριζον ἔριν ἐρωτικήν· 6) καὶ κατ᾽ ὀλίγον εἰς ὅρκων πίστιν προῆλθον. Ὁ μὲν δὴ Δάφνις τὸν Πᾶνα ὤμοσεν 7) ἐλθὼν ἐπὶ τὴν πίτυν, μὴ ζήσεσθαι μόνος ἄνευ Χλόης μηδεμιᾶς χρόνον ἡμέρας·
p. 65. ἡ δὲ Χλόη Δάφνιδι 8) τὰς νύμφας, εἰσελθοῦσα εἰς τὸ ἄντρον, τὸν αὐτὸν ἕξειν θάνατον καὶ βίον. 9) Τοσοῦτον δὲ ἄρα τῇ Χλόῃ τὸ ἀφελὲς ἦν ὡς κόρῃ, ὥστε ἐξιοῦσα τοῦ ἄντρου, καὶ δεύτερον ἠξίου λαβεῖν ὅρκον

nem fecit et Hippocrates, cedrim creticam ſcribens foeminarum incommodis auxiliari ἐν οἰνογάλακτι, id quod tamen nonnulli tepidum aut egelidum interpretantur in modum lactis. Id enim γαλακτῶδες videtur ſignificare. *Gorr.*

IDEM.

4] Θερμότεροι] N. θερμόμενοι. COLVMB.

5) Καὶ τούτοις ἅπασι θερμότεροι γινόμενοι καὶ θρασύτεροι] *Calidiores audacioresque redditi iis omnibus.* Inflammantur animi vino. Vnde *Callimach.*

Οἶνός τε πυρὶ ἴσον ἔχει μένος.
Vinum igni aequalem vim habet.

Diphilus εἰς οἶνον.

Ὦ πᾶσι τοῖς φρονοῦσι προσφιλέστατε
Διόνυσε, καὶ σοφώτατ᾽, ὡς ἡδύς τις εἶ,
Ὅταν ταπεινὸν μέγα φρονεῖν ποιῇς μόνος.
Τὸν τὰς ὀφρῦς αἴροντα συμπείθεις γελᾶν,
Τόν τ᾽ ἀσθενῆ τολμᾶν τι, τὸν δειλὸν θρασύν.

O prudentibus omnibus amiciſſime Bacche, ac ſapientiſſime, quam ſuauis es:
Cum humilem ſolus magnifice de ſe ſentientem facias,
Supercilia tollenti, vt rideat, ſimul perſuades:
Imbecillumque audere quicquam, et timidum alacrem eſſe.

Vide *Athen.* libr. 10. c. 12. — ὡς μόνος θνητοῖς ἄγει τὴν τόλμαν. *Quod ſolum mortalibus audaciam praebet. Adimit curas,* inquit *Horat.*

omnibus calidiores audacioresque redditi, amantium more inter ſe contendebant, et ſenſim ad fidem iuramento ſtabiliendam procedebant. Ad pinum progreſſus Daphnis, Pana iurauit, ſibi deſtituto Chloe nequidem vnius diei tempore vitam vitalem fore: Chloe vero antrum ingreſſa per Nymphas Daphnidi iurat, eadem ſe morte vitaque defuncturam. Tanta profecto tenebat ſimplicitas Chloen, vtpote puellulam, vt antrum egreſſa, alterum iusiurandum

R 2

Horat. Et ſpes iubet eſſe ratas, καὶ λύει, vt *Pindarus* canit, τὸ τῶν δυσφόρων χοινίον καὶ μεριμνῶν.

MOLLVS.

6) Πρὸς ἀλλήλους ἤριζον ἔριν ἐρωτικήν] Atticiſmus. Sentiunt ſtimulos Veneris, epoto vino. καλῶς ὁ Ἀριστοφάνης Ἀφροδίτης γάλα τὸν οἶνον ἔφη, *Vinum lac eſſe Veneris.*

IDEM.

7) Τὸν πᾶνα ὤμοσεν] *Iurauit Pana*, vt ſcilicet teſtis et conſcius eſſet. Formula iurisiurandi apud *Athenienſ.* erat haec: ἵστορες θεοὶ τούτων. Horum mihi dii teſtes et conſcii ſunto.

IDEM.

8) Δάφνιδι] An vox *Daphnidi* hic eximenda et potius mox ponenda, poſt αὐτόν; τὸν αὐτὸν Δάφνιδι ἕξειν.

IVNGERM.

9) Τὸν αὐτὸν ἕξειν θάνατον καὶ βίον] Geminum fatis properantibus amantium votum commori, etiam ſepeliri. Hinc comoediarum multarum materia συναποθνήσκοντες. Apud *Athen.* et *Schol. Ariſtoph.* nec non *Horat.* 17. libr. 2. Hinc luſus Antonii et Cleopatrae. *P. Arbiter:* Si nihil aliud, certo diutius, inquit, iuncta nos mors feret. Vide de hac re plura in animaduerſion. doctiſſ. iuxta ac celeberrimi *Bourdelotii*, ad libr. 2. *Heliod.* vbi Theagenes, ratus Charicliam ſuam eſſe interemptam, ita infit: ὦ Χαρίκλεια, πιστὸν ἔχεις τὸν ἐρώμενον· ἀπολήψῃ με μικρὸν ὕστερον

ὅρκον παρ' αὐτοῦ· ὦ Δάφνι, λέγουσα, θεὸς ὁ Πὰν ἐρωτικός ἐστι καὶ ἄπιστος· ἠράσθη μὲν Πίτυος, ἠράσθη δὲ Σύριγγος.10) παύεται δὲ οὐδέποτε δρυάσιν ἐνοχλῶν, καὶ ἐπιμηλίσι 11) νύμφαις πράγματα παρέχων· ὁ μὲν οὖν ἀμεληθεὶς ἐν τοῖς ὅρκοις ἀμελήσει σε κολάσαι, κἂν ἐπὶ πλείονας ἔλθῃς γυναῖκας τῶν ἐν τῇ σύριγγι καλάμων. σὺ δέ μοι τὸ αἰπόλιον τοῦτο ὄμοσον καὶ τὴν αἶγα ἐκείνην, ἥ σε ἀνέθρεψε, μὴ καταλιπεῖν Χλόην, ἐς τ' ἂν πιστή σοι μένῃ. ἄδικον δὲ εἰς σε καὶ τὰς νύμφας γενομένην, καὶ φεῦγε, καὶ μίσει, καὶ ἀπόκτεινον, ὥσπερ λύκον. Ἥδετο ὁ Δάφνις ἀπιστούμενος· καὶ στὰς εἰς μέσον τὸ αἰπόλιον, καὶ τῇ μὲν τῶν χειρῶν αἰγὸς, τῇ δὲ τράγου λαβό-

ὕστερον. ἰδοὺ γάρ σοι χοὰς ἐπάξω τὰς ἐμαυτοῦ σφαγὰς, καὶ σπείσομαι τὸ σοὶ φίλον αἷμα τοὐμόν. O Chariclia, fidum habes amatorem, haud ita multo poſt me recuperabis. Iam tibi inferias peragam mea ipſius caede, et libabo tibi ſanguine amico meo.

MOLLVS.

Ἐξεῖν] V. στέργειν. P.

COLVMB.

10) Ἠράσθη μὲν Πίτυος, ἠράσθη δὲ Σύριγγος] *Amauit puellam Pityn Pan, quae in arborem pinum mutata fertur.* Vnde pinum quoque arborem Pani attribuit *Conſtantinus* in Libr. XI. *Geoponicon*, vbi et fabulam exequitur Pitys puellae. Amauit et Syringam nympham, quam cum ſequeretur, illa, implorato terrae auxilio, in calamum conuerſa narratur ſupra; quem Pan ad ſolatium amoris incidit, et ſibi fiſtulam fecit; et paulo poſt παύεται οὐδέποτε ἐνοχλῶν. Vbique laſciuus et libidinoſus hic ipſe deus inducitur. Hinc et ipſum Nymphas inſequi dicunt. Sed et formoſos pueros

dum ab illo exigere etiam vellet: Daphni, inquiens, Pan in amores propenſus, et perfidus Deus eſt: amauit quippe Pinum, amauit et Syringem, nunquam deſinens moleſtus Dryadibus eſſe, et Epimelidibus faceſſere negotium Nymphis. Ipſemet itaque cum periuria impune tulerit, te plectere penſi nihil habebit, licet plures ad mulieres, quam ſint in fiſtula hac calami, acceſſeris. Tu autem mihi per caprarum hunc gregem, perque capram illam, quae te educauit, iurato, te nullo vnquam tempore deſerturum Chloen, vſque dum tibi fidem ſeruauerit. In te autem, aut Nymphas, impiam, fugito, odio inſectator, quin occidito, tanquam lupum. Laetabatur, ſibi derogata fide, Daphnis; ſtansque medio in caprarum grege, altera

prehen-

ros, vt eſt apud *Theocritum*. Vide *Lucian.* dial. *Panis* et *Mercur.* vbi ipſe dicit: ἐρωτικὸς γάρ εἰμι.

MOLLVS.

Θεός ἐςι φιλοπάρθενος, ait *Tat.* l. VIII c. 13. *Aelianus* epiſt. Callipidis ad Cnemonem de Pane: Καὶ γάρ τοι κἀκεῖνος ἐρωτικὸς εὖ μάλα καὶ οἷος ἐπανίςασθαι παρθένοις. V. et *Scholiaſt.* *Theocr.* fin. *Bucoliaſt.* *Lucian.* dial. *Panis* et *Merc.* Ερωτικὸς γάρ εἰμι, καὶ οὐκ ἂν ἀγαπήσαιμι συνὼν μιᾷ — Εγὼ δὲ τῇ τε Ηχοῖ καὶ τῇ Πίτυϊ σύνειμι καὶ ἁπάσαις ταῖς τοῦ Διονύσου Μαίνασι, καὶ πάνυ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν.

IVNGERM.

[11]) Επιμηλίσι] An? ἐπὶ μηλίσι.

IDEM.

Vix alio loco Nympharum ἐπιμηλίδων facta mentio, quae, ſi locus integer eſſet, ad genus Hamadryadum pertinerent, *meſpilis*, quibus ἐπιμηλίδες a *Dioſcoride* Libr. I. cap. 171. adnumerantur, praeſidentes. Diuiſim igitur *Iunger-*

p. 66. λαβόμενος, ὤμνυε Χλόην φιλῆσαι φιλοῦσαν·[12]) κἂν ἕτερον προκρίνῃ Δάφνιδος, ἀντ' ἐκείνης αὐτὸν ἀποκτενεῖν.[13]) Η δὲ ἔχαιρε καὶ ἐπίστευεν ὡς κόρη καὶ νέμουσα, καὶ νομίζουσα τὰς αἶγας καὶ τὰ πρόβατα ποιμένων καὶ αἰπόλων ἰδίους θεούς.

ΛΟΓΓΟΥ

germanus edi debere putauit. At nec μηλίδες Nymphae inueniuntur, ſiue a *malis*, arboribus, ſiue a μήλοις, *ouibus*, vt pro paſtoritiis nymphis habeantur, velis eas deducere. Habemus quidem μηλιάδας nymphas, apud *Sophoclem* in *Philoctete*: ſed has *Scholiaſtes* edit. *H. Steph.* p. 410. ab vrbe Theſſaliae, nimium ab his terris remota, denominatas eſſe cenſet. Scribit ille: Αντὶ τοῦ τραχινίων· περὶ τὴν τραχῖνα γὰρ οἱ Μηλιεῖς. Dorica dialecto Μαλιάδες vocantur apud *Euſtathium* p. 855 et 1963. item in *Pollucis Onomaſt.* Lib. IX. ſegm. 127. Igitur malim ad *Melias* nymphas referri, de quibus infra L. III. agetur. Hae vero ſunt fraxinorum praeſides, nam ſecundum *Suidam* eſt Μελία εἶδος δένδρου, Habentur eaedem pro parentibus humani generis in *Heſiodi Theog.* v. 187. Quae quum teſte *Gyraldo Hiſt. Deor.* Synt. 5. p. 169. ἐπιμελιάδες etiam ſint nominatae, vocabulum non diſſeco, ſed paucis mutatis lego ἐπιμηλιάσι. Ne diuidam

cum

prehenſa capra, altera manu hirco, iurabat ſe Chloen amantem amaturum, quod ſi alium Daphnidi praetulerit, pro illa ipſum eſſe ſe occiſurum. Gaudebat, ſidemque habebat, vtpote puella, ouiumque magiſtra, rata, capras et oues deos opilionum caprariorumque peculiares eſſe.

cum *Iungermano*, monet etiam φράσις· παρέχειν πράγματα, quae tertio caſui ſolet iungi, ſine praepoſitione ἐπί. BODEN.

12) Φιλῆσαι φιλοῦσαν. *Heſiod.* ἐν ἐργ. v. 351.

Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ
προσιόντι προσεῖναι.

Amantem te ama, et iuuantem te iuua.

Moſch. Idyll: 6.

Στέργετε τοὺς φιλέοντας, ἵν', ἢν
φιλέητε, φιλῆσθε.

Diligite amantes, vt, ſi ametis, redamemini.

MOLLVS.

Quod eleganter imitatus fuit *Torquatus Taſſus* his verſibus:

Cogliam d'amor la roſa,
amiamo hor, quando
Eſſer ſi puote riamaro amando.

Quid tale *Achilles* etiam luſit Iliad. ἐν λιταῖς

— Οὐδέ τί σε χρὴ
Τὸν φιλέειν, ἵνα μή μοι ἀπέχθηαι φιλέοντι.

Et *Heſiod.* ἐν ἔργοις. v. 351.

COLVMB.

13) Αποκτινεῖν] Legi pro ἀποκτείνειν.

MOLLVS.

1) Mi-

p. 67.

ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ
ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ
ΛΟΓΟΣ ΤΡΙΤΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α'.

Μιτυληναῖοι[1]) δὲ ὡς ᾔσθοντο τὸν ἐπίπλȣν[2]) τῶν δέκα νεῶν, καὶ τινες ἐμήνυσαν αὐτοῖς τὴν ἁρπαγὴν, ἐλθόντες ἐκ τῶν ἀγρῶν· οὐκ ἀνασχετὸν νομίσαντες ταῦτα ἐκ Μηθυμναίων[3]) παθεῖν,

[1]) Μιτυληναῖοι] Ita dicti a μιτυλήνη, quae ciuitas eſt in Lesbo, de qua *Stephan. Conſtantinop.* Μυτιλήνη, πόλις ἐν λέσβῳ μεγίςη. Εκαταῖος Εὐρώπῃ ἀπὸ Μυτιλήνης τῆς Μάκαρος θυγατρὸς, ἢ Πέλοπος, οἱ δὲ, ὅτι Μυτίλης ἦν ὁ οἰκιςής· οἱ δὲ ἀπὸ Μύτωνος τȣ̃ ποσειδῶνος, καὶ Μυτιλήνης· ὅθεν Μυτωνίδα καλεῖ τὴν Λέσβον Καλλίμαχος, ἐν τῷ τετάρτῳ. Παρθένιος δὲ Μυτωνίδας τὰς λεσβικὰς φησι. λέγονται καὶ Μύτωνις, καὶ Μυτωναῖοι, καὶ Μυτιληναῖος. Haec *Stephanus. Strabo* libr. 13. habet, vt noſter Μιτυληναῖοι. Vide ſupra huius vrbis deſcriptionem Lib. I. C. 1.

MOLLVS.

Libri omnes, ſiue ſcripti ſint, ſiue typis excuſi, conſtanter exhibent Μιτυληναῖοι. Hoc tamen minus recte. Nam ſi poſt etymologiam vera ſcribendi ratio numorum auctoritate eſt ſtabilienda, e *Triſtani, Golzii, Spanhemii*, aliorumque

LONGI PASTORALIVM
DE
DAPHNIDE ET CHLOE
LIBER TERTIVS

CAPVT I.

Vt intellexerunt Mitylenaei, decem numero nauium illam illuc appuliſſe claſſem, eiusque populationis nonnulli aduenientes rure indicium fecere, indignum rati hanc a Methymnaeis illatam in-

 iuriam

que monumentis, in quibus conſpicitur inſcriptio: ΠΡΩΤΗ ΛΕΣΒΟΣ ΜΥΤΙΛΗΝΗ, item ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΩΝ, patet, tranſpoſitis vocalibus hoc nomen gentile exhiberi debuiſſe. BODEN.

2) Ἐπίπλευ] Repoſui pro κατέπλευ cogentibus libris. IDEM.

N. et V. ἐπίπλευ. P. al. V. κατέπλευ. COLVMB

3) Μηθυμναίων] Ita dicti ſunt incolae τῆς Μηθύμνης. Methymna eſt etiam ciuitas Lesbi, cui natales debet Arion citharoedus nobilis, quem *Herodot.* a praedonibus in mare proiectum, et a Delphine incolumem deuectum in portum Taenarum, refert. Apud hanc vrbem naſci generoſum vinum, fama eſt. *Ouid.* I. *Arte Am.*

Gargara quot ſegetes, quot habet Methymna racemos. *Stephanus* de hac vrbe: Μήθυμνα πόλις ἐν Λέσβῳ τῇ νήσῳ, ἀπὸ Μηθύμνης τῆς

θεῖν,4) ἔγνωσαν καὶ αὐτοὶ τὴν ταχίστην ἐπ' αὐτοὺς ὅπλα κινεῖν. καὶ καταλέξαντες5) ἀσπίδα τρισχιλίαν,6) καὶ ἵππον πεντακοσίαν,7) ἐξέπεμψαν κατὰ γῆν τὸν στρατηγὸν Ἵππασον,8) ὀκνοῦντες ἐν ὥρᾳ χειμῶνος τὴν θάλασσαν. Ὁ δὲ ἐξορμηθεὶς, ἀγροὺς μὲν οὐκ ἐλεηλάτει τῶν Μηθυμναίων, οὐδὲ ἀγέλας καὶ κτήματα ἥρπαζε γεωργῶν καὶ ποιμένων, ληστοῦ

p. 68.

τῆς Μάκαρος θυγατρὸς, καὶ γυναικὸς Λεπύδιυ. ὁ πολίτης, μηθυμναῖος.

MOLLVS.

In excitato *Stephani* loco Λεπεδύμνου lege pro Λεπύδιυ, vt *Gale* correxit ad *Parthen.* c. 21.

BODEN.

4) Ταῦτα ἐκ Μηθυμναίων παθεῖν] Vſitatius verbum πάσχω conſtruitur cum praepoſitione ὑπὸ, vel πρός, *Demoſth.* πάσχω κακῶς ὑπό σου. *Thucyd.* κακῶς πεπονθὼς ὑπ' αὐτῶν, ab iis male affectus. *Lucian.* in *Caucaſ.* δίκαια πεπονθὼς πρὸς ὑμῶν, Dixit tamen noſtro ſimiliter *Euripid.* at in meliorem partem. ὃς ἐξ ἐμοῦ μὲν ἔπαθες, pro ὑπὸ, vel πρὸς ἐμοῦ.

MOLLVS.

5) Καταλέγω inter alias ſignificationes ſaepe apud Hiſtoricos pro conſcribo ſumitur, quemadmodum hoc loco, nec non apud *Xiphilinum* in *Galba.* Τοῖς δορυφόροις αἰτοῦσι χρήματα οὐκ ἔδωκε, καὶ ἔφησε· ὅτι καταλέγειν στρατιώτας, ἀλλ' οὐκ ἀγοράζειν, εἴωθα. Praetorianis poſtulantibus pecuniam, non dedit: Conſcribere, inquit, ſoleo milites, non emere.

IDEM.

6) Ἀσπίδα τρισχιλίαν] Ἀσπὶς Graecis non tantum eſt clypeus; verum etiam clypeatorum agmen, ſiue milites clypeati. Quippe ἀσπίδες τρισχιλίαι, ſunt τρισχίλιοι ἀσπιδοφόροι, quos *Homerus* ἀσπιδιώτας nominat. Apud *Herodotum*: ἀσπὶς ὀκτακισχιλίη. Apud *Lucian.* in *nauig.* ſeu *voto*: Ἀσπίδος τοσαύτης ἄρχειν. Tanto clypeatorum agmini imperare.

IDEM.

Adde

iuriam perpeti, quanta fieri poteſt, celeritate maxima, aduerſus illos arma mouere decreuerunt. Et conſcriptis tribus Clypeatorum millibus, equitibus quingentis, miſerunt per continentem ſuum imperatorem Hippaſum, mare tempore hiberno timentes. Hic, expeditione ſuſcepta, non agros Methymnaeorum depopulabatur, non greges aut bona diripiebat agricola.

Adde *Iſocratem* in *Archidamo:* Ἐπὶ μιᾶς ἀσπίδος παραταξάμενοι, *vnica cohorte inſtructa*, nec non *Thucyd.* IV, 9. Ἐτάξαντο ἐπὶ ἀσπίδας πέντε καὶ εἴκοσι, *ſtatuebant quinos vicenos viros in ſingulos manipulos.* Iidem dicuntur ab *Homero* ἀσπισταὶ loco non vno.

BODEN.

7) Ἵππον πεντακοσίαν] *Equites quingentos.* Ἵππος foem. gen. accipitur frequenter pro ipſo equitatu, ſeu equitibus. *Herodot.* ἡ Κροίσου ἵππος, Croeſi equitatus. ἵππον χιλίην ἀπέπεμψαν, mille equites miſerunt. Item ὀκτακισχιλίη ἵππος, octingenti equites. Dicuntur *Xiphilino* libr. 21. οἵτε ἱππεῖς οἱ στρατιῶται. *Lucian.* in *nauig.* ſeu *vot.* ἡ δὲ ἵππος ἅπασα τῶν βαρβάρων, vniuerſus autem barbarorum equitatus. Huius loquendi modum explicat nobis magnus *Scaliger*, Poet. 36. quando ita loquitur: Proprium Hiſtoricorum Graecorum vti μετονυμίᾳ ἵππον, equum, pro equitatu. Et in eo mutare genus τὴν ἵππον: quoniam equae patientiores laborum: quibus idcirco ad praelia barbari vterentur, et de quibus cibum capiunt ac potum Scythae.

MOLLVS et IVNGERM.

Sic loquitur et *Heliodorus* Lib. II. Σὺν ἵππῳ καὶ ἀσπίδι πολλῇ.

BODEN.

8) Ἵππασος] Nomen Imperatoris, ſiue ducis exercitus Mitylenaeorum, dictus ἀπὸ τῆς ἱππασίας, hoc eſt, ab equitatu. Fuit eodem nomi-

λῃςȣ̃ νομίζων ταῦτα ἔργα μᾶλλον, ἢ ςρατηγȣ̃· ταχὺ δὲ[9]) ἐπὶ τὴν πόλιν αὐτὴν ὡς ἐπιπεσȣ́μενος ἀφρȣρήτοις ταῖς πύλαις. Καὶ αὐτῷ ςαδίȣς ὅσον ἑκατὸν ἀπέχοντι, κῆρυξ ἀπαντᾷ,[10]) σπονδὰς κομίζων· οἱ γὰρ Μηθυμναῖοι μαθόντες παρὰ τῶν ἑαλωκότων, ὡς ȣ̓δὲν ἴσασι Μιτυληναῖοι τῶν γεγενημένων, ἀλλὰ γεωργοὶ καὶ ποιμένες ὑβρίζοντες τȣ̀ς νεανίσκȣς ἔδρασαν ταῦτα· μετεγίνωσκον μὲν ὀξύτερα

nomine appellatus philoſophus quidam Metapontinus, auditor Pythagorae, qui mundi mutationi certum tempus praefinitum eſſe aiebat. Vide *Laert.*

MOLLVS.

9) Ταχὺ δὲ] Lege σπεύδει δὲ. Et ita verti.

IDEM.

Puto verbum deeſſe, vt nimirum legatur: αὐτὴν ἔσπευδεν, vel ἐκίνει, vel tale quid ſimile. IVNGERM.

10) Κῆρυξ ἀπαντᾷ, σπονδὰς κομίζων] Homeri aetate κήρυκες caduceatorum fungebantur munere. *Il.* η. 377. Ibi Idaeus Praeco a Troianis ad Graecos petitum belli inducias mittitur.

— αἴκ' ἐθέλωσι
Παύσασθαι πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκρȣ̀ς
Κήομεν, alii καίομεν.

Ceſſare a bello lamentabili, donec cadauera
Combuſſerimus.

Ea ratione κήρυκες, teſte *Euſtath.* dicuntur inuiolabiles, dicente: ἄσυλοι ἐς τὸ παντελὲς ἦσαν οἱ κήρυκες, οἷα θεῖον γένος νομιζόμενοι. Quapropter legimus Lacedaemonios et Athenienſes poenas violatorum caduceatorum dediſſe, apud *Pauſan.* libr. 3. cum inquit: Ταλθυβίȣ δὲ τȣ́τȣ μήνιμα ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν κηρύκων οἱ παρὰ βασιλέως Δαρείȣ γῆν τε καὶ ὕδωρ αἰτήσοντες ἐς τὴν Ἑλλάδα ἐπέμφθησαν, Λακεδαιμονίοις μὲν ἐπεσήμαινεν ἐς τὸ δημόσιον, ἐν Ἀθήναις δὲ ἰδίᾳ. Et Talthybius quidem iram ob violatos Darii caduceatores, qui terram et aquam petitum vene-

colarum et paſtorum, ratus, latronis id potius, quam ducis eſſe exercitus: ad vrbem feſtinat, veluti portas minus cuſtoditas inuaſurus. Verum illi, cum centum circiter ſtadia abeſſet ab vrbe, inducias offerens occurrit praeco: Etenim Methymnaei, edocti a captiuis, nihil quicquam horum, quae perpetrata erant, conſtare Mitylenaeis, ſed agricolas paſtoresque, iniurias iuuenibus inferendo, illa commiſiſſe,

venerant, in Lacedaemonios publico, in Athenienſes priuato, malo exercuit. Huiuſmodi κήρυκες latinis Caduceatores appellabantur: item oratores cum caduceo. *Liu.* libr. 4. dec. 5. Oratores cum caduceo mittit. Hos Graeci etiam εἰρηνοδίκους, Latini Fetiales, Varroni ita a fide et faciendo dictos, appellarunt. De Fetialium ἐπικηρυκείᾳ inſignis eſt *Liuii* locus, quem ad cognoſcendas antiquitatis formulas huc tranſcribere libuit. Ius ab antiqua gente, Aequicolis, quod nunc Fetiales habent, deſcripſit, quo res repetuntur. Legatus vbi ad fines eorum venit, vnde res repetuntur, capite velato, (filum lanae velamen eſt) *Audi, Iupiter*, inquit, *audite fines* (cuiuscumque gentis ſunt, nominat) *audiat fas. Ego ſum publicus nuntius populi Romani: iuſte pieque legatus venio, verbisque meis fides ſit.* Peragit deinde poſtulata: inde Iouem teſtem facit: *Si ego iniuſte impieque illos homines, illasque res dedier nuntio populi Romani mihi expoſco, tum patriae compotem me numquam ſinas eſſe.* Haec, quum fines ſuperaſcendit; haec, quicumque ei primus vir obuius fuerit; haec portam ingrediens; haec forum ingreſſus, paucis verbis carminis concipiendique iurisiurandi mutatis, peragit. Si non deduntur, quos expoſcit, diebus tribus et triginta (tot

τερα τολμήσαντες εἰς γείτονα πόλιν, ἢ σωφρονέστερα· σπονδὴν δὲ εἶχον, ἀποδόντες πᾶσαν τὴν ἁρπαγὴν, ἀδεῶς ἐπιμίγνυσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. Τὸν μὲν οὖν κήρυκα τοῖς Μιτυληναίοις ὁ Ἵππασος ἀποστέλλει, καί τοι γε αὐτοκράτωρ στρατηγὸς [11]) κεχειροτονημένος· αὐτὸς δὲ τῆς Μηθύμνης ὅσον ἀπὸ δέκα σταδίων στρατό-
p. 69. πεδον βαλλόμενος, [12]) τὰς ἐκ τῆς πόλεως ἐντολὰς ἀνέμενε. Καὶ δύο διαγενομένων ἡμερῶν, ἐλθὼν ὁ ἄγγελος, τήν τε ἁρπαγὴν ἐκέλευσε κομίσασθαι, καὶ ἀδικήσαντα μηδὲν ἀναχωρεῖν [13]) οἴκαδε. πολέμου γὰρ καὶ εἰρήνης ἐν αἱρέσει γενόμενοι, τὴν εἰρήνην εὕρισκον κερδαλεωτέραν. [14]) Ὁ μὲν δὴ Μηθυμναίων

(tot enim ſolennes ſunt) peractis, bellum ita indicit: *Audi Iupiter, et tu Iuno, Quirine, diique omnes coeleſtes, vosque terreſtres, vosque inferni, audite: ego vos teſtor, populum illum* (quicumque eſt nominat) *iniuſtum eſſe, neque ius perſoluere. Sed de iſtis rebus in patria maiores natu conſulemus, quo pacto ius noſtrum adipiſcamur.* Haec et alia ibi *Liuius.* Vide et *Gell.* libr. 16. cap. 4. et inprimis *Dionyſ. Hal. Antiq. Rom.* libr. 2.

MOLLVS.

Haec omnia curatius et fuſius tractat *Io. Dan. Ritter* in diſſ. pecul. *de fecialibus pop. Rom.*

BODEN.

[11]) Αὐτοκράτωρ στρατηγὸς κεχειροτονημένος] Electus eſt Dux belli cum imperatoria poteſtate, vt illius auſpiciis bellum gereretur. H. e. vt *Xiphilinus* libr. 5. in *Claud.* loquitur: τὴν αὐτοκράτορα ἀρχὴν ἔλαβε, ſummum principatum in caſtris eſt adeptus. Αὐτοκράτωρ στρατηγὸς paſſim apud bonos auctores occurrit. *Dion.* libr. 51. καὶ ἔπιμα ἀνέθηκεν, εἴπερ αὐτοκρά-

miſiſſe, animi ſententiam mutabant, vtpote acriora, quam prudentiora, haec vicinam in ciuitatem auſi. Foedus vero inibant, vt, vniuerſa reſtituta rapina, tuto tam mari, quam terra, commercia exercerentur. Praeconem itaque ad Mitylenaeos, quamuis imperator libera cum poteſtate creatus, ablegat. At ipſe decem circiter ſtadia vrbe a Methymna caſtra metatus, mandata ſua ab vrbe expectabat. Biduo interiecto, nuncius adueniens, iuſſit illum omnem recipere praedam, et ſine vllo maleficio domum reuerti. Nam cum illorum eſſet arbitrii, pacem eligere, aut bellum, pacem, vtpote commodiorem, obtinebant. Finem igitur hunc atque initium Methymnaeo-

τικράτωρ στρατηγὸς ἐγεγόνει. Et opima ſpolia Ioui Feretrio conſecranda poſuit; ſi quidem ſuis auſpiciis rem geſſerat. *Plut.* in *vita Dionis*: ὅτε πρῶτον αὐτοκράτωρ ἐπὶ πόλεμον ᾑρέθη στρατηγὸς, cum primum imperator eſſet cum libera poteſtate ad bellum deſignatus.

MOLLVS.

12) Στρατόπεδον βαλλόμενος] *Caſtra metatus*: eodem modo, quo dicitur βάλλεσθαι χάρακα, vallum iacere, vallare ſepimento. Nonnumquam vtuntur Graeci verbo ἱδρύω. *Thucyd.* lib. 4. ὁ μὲν ἱδρύσας τὸν στρατὸν, quod eodem libro dicit καθίσας τὸν στρατὸν. *Herodian.* lib. 7. ἐπὶ τῷ Βυζαντίῳ ἱδρῦσαι στρατόπεδον. Quod *Iſocrat.* vnica dictione στρατοπεδεύσας dixit: *Cic.* collocare caſtra.

IDEM.

13) Μὴ ἀδικήσαντα] Lege μηδὲν ἀδικήσαντα.

IDEM.

V. ἀδικήσαντα μηδὲν ἀναχωρῆσαι. P.

COLVMB.

14) Τὴν εἰρήνην εὐρεστικὸν κερδαλεωτέραν] Pacem, vtpote commodiorem, ſiue vtiliorem, obtinebant, vel acquire-

μναίων καὶ Μιτυληναίων πόλεμος ἀδόκητον λαβὼν ἀρχὴν καὶ τέλος, ὅτω διελύθη.

ΚΕΦΑΛ. β′.

Γίνεται δὲ χειμὼν Δάφνιδι καὶ Χλόῃ τῦ πολέμε πικρότερος. ἐξαίφνης γὰρ πεσῦσα χιὼν πολλὴ, πάσας μὲν ἀπέκλεισε τὰς ὁδὲς· πάντας δὲ κατέκλεισε τὲς γεωργές. Λάβροι μὲν οἱ χείμαῤῥοι κατέῤῥεον· ἐπεπήγει δὲ κρύσαλλος· τὰ δένδρα ἐῴκει κατακλωμένοις· ἡ γῆ πᾶσα ἀφανὴς ἦν,[1]) ὅτι μὴ[2]) περὶ πηγάς πε καὶ ῥεύματα. ὅτ' ὖν ἀγέλην τις εἰς νομὴν ἦγεν,[3]) ὅτε αὐτὸς προῄει τῶν θυρῶν·

quirebant; verbatim inueniebant. Ita et nonnumquam apud Latinos verbum *inuenio* vſurpatur. *Terent.* in *Eunuch.* Vtinam tam aliquid facile *inuenire*, hoc eſt, acquirere, poſſis, Phaedria, quam hoc peribit. *Cic.* 3. *Philipp.* Qui propter haeſitantiam linguae, ſtuporemque cordis cognomen ex contumelia *inuenit*, hoc eſt, adeptus eſt. Recte bello pacem praeferebant. Quippe nulla ſalus bello. Et vt *Herodot.* I, 87. ait: ὐδεὶς ὅτως γὰρ ἀνόητός ἐστι, ὅστις πόλεμον πρὸ εἰρήνης αἱρέεται. Nemo adeo amens eſt, vt anteferat bellum paci. Nam, vt *Sil.* — *Pax optima rerum, Quas homini nouiſſe datum eſt, pax vna triumphis Innumeris potior.* In ea ſecuritas et felicitas: vt paſſim eorum infelices ſucceſſus monent, quos ibi lapſus oppreſſit, vbi ortum augurabantur. Omne quidem bellum ſumitur facile (veriſſime hoc a Salluſtio dictum) caeterum acerrime deſinit, neque in eiuſdem poteſtate initium eſt, et finis. Incipere etiam cuiuis ignauo licet, deponitur, cum victores velint, ait *Liu.* εἰρήνη μὲν

mnaeorum, Mitylenaeorumque praeter opinionem bellum ſortitum, eo modo diſſolutum fuit.

CAPVT II.

Verum hyems, Daphnidi atque Chloae longe acerbior ipſo bello, oritur: quippe nix denſa repente delapſa omnes intercluſit vias, agricolasque omnes incluſerat caſis. Rapidi ſiquidem defluebant torrentes: vnda erat congelata: videbantur diſtortae arbores: terra vniuerſa cooperta; quia neque iuxta fontes vſpiam fluenta apparebant. Nemo itaque gregem pabulatum educebat, vel ipſe prodibat foras:

μὴν κατὰ δικαίου καὶ πρέποντος, κάλλιςόν ἐςι κτῆμα, καὶ λυσιτελέςατον. Pax iuſte ac decore inita, pulcherrimum quid et vtiliſſimum eſt.

MOLLVS.

¹) Η γῆ πᾶσα ἀφανὴς ἦν] Oppian. libr. I. *Hal.* 792. ſeqq.

Ὡς δ' ὁπότ' εὐρύπεδον σκιάσῃ νιφάδεσσιν ἀλωὴν
Εσπερίου ζεφύροιο θοὸν μένος, οὐδέ τι γαίης
Κυανέης ἰδέειν ὑποφαίνεται, ἀλλ' ἄρα πᾶσα
Αργεινὴ *) χιόνεσσιν ἐπασσυτέροις κεκάλυπται.

Vt autem quando ſpatioſum obtexit niuibus campum
Occidui zephyri velox robur, nihil terrae
Nigrae conſpectui apparet, verum tota
Candida niuibus denſis cooperta eſt.

IDEM.

*) Lege ἀργεινῇς ex editione *Schneideri* V.C.

BODEN.

Virgil. III. Georg. v. 352—355.

IVNGERM.

²) Οτι μὴ] Forſan, ὅτι. *Neque.* MOLLVS.

³) Ηγεν] Fuit in editis ἦγε, ſed ν adiectum in codice.

BODEN.

V. ἦγεν. P. COLVMB.

4) Περὶ

θυρῶν· ἀλλὰ πῦρ καύσαντες μέγα περὶ ᾠδὰς ἀλεκτρυόνων, 4) οἱ μὲν λίνον ἔστρεφον, οἱ δὲ αἰγῶν τρίχας ἔπλεκον, 5) οἱ δὲ πάγας ὀρνίθων ἐσοφίζοντο.
p. 64. Τότε βοῶν ἐπὶ φάτναις φροντὶς ἦν ἄχυρον ἐσθιόντων,

4) Περὶ ᾠδὰς ἀλεκτρυόνων] Gallicinium innuit. Gallos ter noctu occinere aiunt, et probat id *Theocritus*, Idyll. 24.

Ορνιθες τρίτον ἄρτι τὸν ἔσχατον
ὄρθρον ἄειδον.

Poſtrema auroram galli
iam voce canebant.

Hoc gallicinium poſtremum hic videtur noſter intelligere. Dictus eſt ἀλεκτρύων, παρὰ τὸ λέγομαι, et α priuante, quod gallus iacentes e lecto exciter, faciens homines ἀλέκτρους. *) Hinc priſci vocarunt illum κήρυκα νυκτὸς, καὶ προφήτην ἡμέρας, praeconem noctis, et prophetam luminis. Itaque hoc loco pro tempore matutino vſurpari veriſimile eſt. MOLLVS.

*) Diſplicet haec etymologia. Rectius antiquitas Graeca deducit ἀλέκτωρα ab α intenſiuo et τὸ λέχος, i. e. concubitus, quia laetum frequentemque coitum exercet. BODEN.

V. quid elegantiarum ille flos, *Heinſius* meus, ad Idyll. 7. Theocr. Scilicet gallorum cantus, pro tempore matutino. *Ariſtenaet.* I. epiſt. 34. Τοιαῦτα μὲν οὖν ᾖδον ἐκεῖνοι, σχεδὸν εἰς ἀλεκτρυόνων ᾠδάς. Cui Ἀφροδίτης θρύμματι non poſſum intermittere, quin tentem locum, vbi viri in hiſce literis principes valde haerent, reſtituere, epiſt. vlt. libr. I. μὴ κατόκνει φίλτατε τῆς σῆς σφοδρότης. Lego: δισσῆς σφοδρότητος. Duplex enim illa inſolentia meretricis, vt ſtatim patet ex ſeqq. τότε μὲν etc. Sed et priora adhuc in mendo cubant: αὐτὸς ἔρως ἐκείνης ἐξήγησαί μοι τὴν σταθμὴν τὴν γνώμην (vel vt illud daemonium hominis, *Caſaub.* τὴν ἀσταθμητὸν γν. etc.) Non enim, quantum erudiſſimi viri pace iudicauerim, ad amorem dicuntur: ſed

foras: ſed luculentis gallorum ad cantum accenſis focis, alii torquebant filum, alii caprinos texebant pilos, alii ingenioſe tendiculas conficiebant auium. Tunc boues curabant in praeſepibus palea, capras

ſed ſunt Nicoſtrati ad Timocratem συμφοιτητὴν in iſto amoris ludo, vt patet ex epiſt. fine: et igitur emendandum putauerim: αὐτὸς ἐρᾷς ἐκείνης, ἐξήγ. etc. Iudicet elegantiſſimus elegantiſſ. auctoris editor. Λίνον vero ἔστρεφον, puta ad funes nauticos, vel fundas baleares, παραφράζει Gambara; ve' retia, aut ſagenas piſcatorias, quod, ſcilicet piſcibus capiendis haec ita elaborata fuiſſe ruſticulis, mihi ſimilius vero.

IVNGERM.

f) Οἱ δ' αἰγῶν τρίχας ἔπλεκον] *Alii caprarum contexebant pilos.* Vtilitatis hircinorum pilorum plurima mentio apud Auctores. *Varro* libr. 2. de *re ruſt.* c. 11. (quem et infra habes in nota *Iungerm.* BODEN.) *Auctor Geop.* libr. 18. Ἡ δὲ θρὶξ ἀναγκαῖα πρός τε σχοίνους, καὶ σάκκους, καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια, καὶ εἰς ναυτικὰς ὑπηρεσίας, ἔτι κοπτόμενα ῥᾳδίως, ἔτι σηπόμενα φυσικῶς. Pilus ipſe neceſſarius ad funes, ſaccos, et his ſimilia, et ad nautica miniſteria: nam hi neque facile inciduntur, neque putreſcunt naturaliter. *Philo de animalibus, quae idonea ad ſacrificium*: Αἰγῶν δὲ αἱ τρίχες καὶ δοραὶ συνυφαινόμεναί τε, καὶ συῤῥαπτόμεναι φορηταὶ γεγόνασιν ἐδοιπόροις οἰκίαι, καὶ μάλιστα τοῖς ἐν στρατείαις, οὓς ἔξω πόλεως ἐν ὑπαίθρῳ διατρίβειν ἀναγκάζουσιν αἱ χρεῖαι τὰ πολλά. Ex caprorum pilis ac tergoribus contextis conſutisque, fiunt penulae viatoriae, velaminaque militibus, et aliis, quos neceſſitas aliqua cogit extra vrbem ſub dio degere.

MOLLVS.

Αἰγῶν τρίχας ἔπλεκον] Cui bono? Docet *Columel.* L. 7. de R. R. c. 6. caprum optimae notae deſcribens, *nigro, denſoque et nitido,*

των, αἰγῶν καὶ προβάτων ἐν τοῖς σηκοῖς φυλλάδας, ὑῶν ἐν τοῖς συφεοῖς ἄκυλον καὶ βαλάνȣς.[6]) Αναγ-

nitido, ait, *atque longiſſimo pilo. Nam et ipſe tundetur.* (Sic edit. olim Colonienſ. quum leg. ſit *tondetur*) *Vſum in caſtrorum ac miſeris velamina nautis.* Haec ille. Et quidem ex *Virgilio*, qui ſic 3. Georg.

Nec minus interea barbas, incanaque menta
Cinyphii tondent hirci, ſetasque comanteis
Vſum in caſtrorum et miſeris velamina nautis.

Vbi *Seruius P. Danielis*: In vſum autem caſtrorum ideo dixit, et quia de ciliciis poliuntur loricae, et teguntur tabulata turrium, ne iactis facibus ignis poſſit adhaerere. Et bene laudat capellas, dicens ciliciorum vſum et in mari et in terra prodeſſe mortalibus: hoc eſt, in duobus elementis conceſſis hominibus. *Varro* de *re ruſt.* L. 3. c. vlt. Vt fructum ouis e lana ad veſtimentum, ſic capra pilos miniſtrat ad vſum nauticum et ad bellica tormenta, et fabrilia vaſa. Nec non quaedam nationes harum pellibus ſunt veſtitae, vt in Getulia et in Sardinia. Cuius vſum apud antiquos quoque Graecos fuiſſe apparet, quod in tragoediis ſenes ab hac pelle vocantur διφθερίαι· et in comoediis, qui in ruſtico opere morantur; vt apud *Caecil.* in *Hypobolimaeo* habet adoleſcens, apud *Terent.* in Heautont. ſenex. Tondentur, quod magnis villis ſunt in magna parte Phrygiae: vnde cilicia, etc. eius generis ferri ſolent. Hic *Victorius* et hunc locum e *Nephel. Ariſtoph.* quod paſtores hoc amictu vſi, adfert. Strepſiades ad filium:

> Οταν μὲν ȣ̃ν τὰς αἶγας ἐκ τȣ̃ φελλέως
> Ωσπερ ὁ πατήρ σου, διφθέραν ἐνημμένος.

Huc ſcilicet referenda et Siſyra, de qua ſupra L. 2. et caprilla pellis, quam Daphnis

ouesque in caulis fronde, porcos in haris ilicis fructibusque quercus veſcentes. Cum itaque rerum do-

 meſti-

phnis infra L. 4. donat Eudromo, qua ſe tegat, dum hieme curſuram exerceat. Et in ἁγιογράφοις populus Iſraeliticus inter alia ad opus tabernaculi offert τρίχας αἰγείας, *Exod.* 25. et 35. Vnde δέῤῥεις τρίχιναι πρὸς σκέπην ἐπὶ τῆς σκηνῆς. *Exod.* 26. Locum porro *Varr.* adducunt viri eruditi, in his, quae nuper edidere Critica, atque inde intelligendum dicunt hoc *Iuuenalis: Diſcit ab hirſuta iaculum torquere capella; vbi*, aiunt, *valde ineptit vetus Scholiaſtes, qui Capellam ſenem magiſtrum campidoctorem comminiſcitur.* Verum nec iſti hic certe (quod tamen pace eruditionis ipſorum dixerim) ſupra Scholiaſten ſapere videntur. Venator namque et beſtiarius deſcribitur in illis Satyrici, qui feras iaculari condiſcit in capella. Docuit id clare *Lipſius* 5. de *Mil. Rom.* 14. *quae ſi quis non capit,* vt ipſius verbis vtar, *tepidi iecoris eſt.*

IVNGERM.

6) Ακυλον καὶ βαλάνους] Ακυλος vocatur *Columellae* glans iligna. *Theophraſt. hiſtor. plant.* libr. 6. cap. 6. Καλοῦσι δὲ τὸν μὲν τῆς πρίνου καρπὸν, ἄκυλον, τὸν δὲ τῆς δρυὸς, βάλανον. Confirmat id *Athen.* ὁ πρίνος ἀκύλους φέρει. *Homerus* quoque inter ἄκυλον et βάλανον diſcrimen facit, atque inter eſcam porcorum recenſet, *Odyſſ.* κ. verſ. 242. Hic *Scholiaſtes:* ἄκυλον τὸν τῆς πρίνου καρπὸν, βάλανον, δρυὸς καρπόν. Interpretes ita vertunt:

Glandem inglandemque appoſuit,
fructumque corni arboris,
Edere, perinde ac ſues humi cubantes ſemper edunt.

Ariſtot. Hiſtor. animal. libr. 8. cap. 6. dicit, τοῦτο τὸ ζῶον πιαίνεσθαι ἀκύλοις, ſaginari glandibus hoc animal.

MOLLVS.

Columel. L. 9. c. 1. Maximeque laudantur (*ſaltus*) qui ſunt feraciſſimi quer-

Ἀναγκαίας οὖν οἰκουρίας ἐπεχούσης ἅπαντας, οἱ μὲν ἄλλοι γεωργοὶ καὶ νομεῖς ἔχαιρον, 7) πόνων τε ἀπηλλαγμένοι πρὸς ὀλίγον, καὶ τροφὰς ἑωθινὰς ἐσθίοντες, καὶ καθεύδοντες μακρὸν ὕπνον· 8) ὥστε αὐτοῖς τὸν χειμῶνα δοκεῖν καὶ θέρους καὶ μετοπώρου καὶ ἦρος αὐτοῦ γλυκύτερον. Χλόη δὲ καὶ Δάφνις ἐν μνήμῃ γενόμενοι τῶν καταλειφθέντων τερπνῶν, ὡς ἐφίλουν· ὡς περιέβαλλον· ὡς ἅμα τὴν τροφὴν προσεφέροντο· νύκτας τε ἀγρύπνους διῆγον καὶ λυ-

πηρὰς

querneae glandis et iligneae nec minus cerreae. Aper nutritus iligna glande ſolidam carnem habet, et dulcem, ait vetus Comm. ad illud Horat. 2. ſat. 4. *Vmber et iligna nutritus glande, rotundas Curuat aper lanceis carnem vitantis inertem.* v. et *Colum.* L. 7. c. 9. Vides autem noſtrum Longum impinguandis porcis manſuetis ponere ilicis frugem, de quo audi ſis illum Naturae magiſtrum L. 16. c. 6. Glans fagea ſuem hilarem facit, carnem coquibilem ac leuem et vtilem ſtomacho: iligna ſuem anguſtam, nitidam, ſtrigoſam, ponderoſam: querna diffuſam: grauiſſima et ipſa glandium atque dulciſſima. Proximam huic cerream tradit *Nigidius*, nec ex alia ſolidiorem carnem, ſed duram. Iligna tentari ſues, niſi paullatim detur. Hanc nouiſſimam cadere. Fungoſam carnem fieri eſculo, robore, ſubere. Ex eodem c. non inuitus et haec *Plinii* adſcribo: Ilicis glans vtriusque breuior et gracilior, quam *Homerus* acylon appellat, eoque nomine a glande diſtinguit. Locus *Hom.* eſt Ὀδυσ. κ. v. 242. vbi Circe illas ex hominibus ſues tali fruge paſcit:

— τοῖσι δὲ Κίρκη
Πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε καρπόν τε κρανείης
Ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιευνάδες αἰὲν ἔδουσιν.

IVNGERM.

meſticarum cura omnes domi detineret, reliquique agricolae paſtoresque hilares tranſigerent dies, et tempore laborum inmunes exiguo, ſuum ſumerent ientaculum, dormirent longum ſomnum: adeo vt illis hiems illa, aeſtate, autumno, et vere ipſo iucundior videretur. At Chloe Daphnisque in memoriam intermiſſarum voluptatum reuocati, videlicet oſculorum amplexuumque, cibi menſaeque communis, noctes inſomnes triſtesque, otiique hanc tempeſta-

 tem

Ακολος eſt fruſtulum ſ. buccella, vnde ἄκυλος, o aeolice mutato in υ, vt ſit grata porcis buccella. Genere tamen foemineo adhibetur ab *Interprete Theocriteo* ad *Idyll.* IV, 94. Αἱ — ἄκυλοι λεπτόσαρκοι, φησὶ, καὶ σκληραὶ, ἢ ξηραί. Reperitur et τὸ ἄκυλον genere neutr. in *Theophr. Hiſt. Pl.* L. III. c. 16. BODEN.

7) Οἱ μὲν ἄλλοι γεωργοὶ καὶ νομεῖς ἔχαιρον] *Caeteri agricolae atque paſtores agebant hilares.* Reſpicit procul dubio auctor noſter ad conuiuia, quae hyberno tempore, ruricolae mutitabant, vt cum antiquis loquar, hoc eſt, alternantia celebrabant, mutuaque agitabant. Quod nequaquam poetarum princeps *Maro* ignoraſſe videtur, quando ita *Georg.* I. canit:

— Hyems ignaua colono:
Frigoribus parto agricolae plerumque fruuntur,
Mutuaque inter ſe laeti conuiuia curant.
Inuitat genialis hyems, curasque reſoluit.

MOLLVS.

8) Καθεύδοντες μακρὸν ὕπνον] Adduntur interdum etiam accuſatiui neutris cognatae ſignificationis, tametſi origine diſcrepent: vt, ὕπνον καθεύδειν. *Antipho:* τὸν ἄνδρα ὁμολογῶν τύπτειν τὰς πληγὰς, confitens ſe hominem affeciſſe plagis. *Lucian.* οἱ μὲν οἶνον, οἱ δὲ γάλα, εἰσὶ δὲ οἱ καὶ μέλι ἔῤῥεον, alii vino (fluuii) alii lacte, nonnulli etiam melle manabant. Latini

πηρὰς, καὶ τὴν εἰρήνης ὥραν 9) ἀνέμενον ἐκ θανάτȣ παλιγγενεσίαν. 10) Ελύπει δὲ αὐτȣ̀ς ἡ πήρα 11) τις ἐλθȣ̃σα εἰς χεῖρας, ἐξ ἧς ἤσθιον· ἢ γαυλὸς ὀφθεὶς, ἐξ ȣ̃ συνέπιον· ἢ σύριγξ ἀμελῶς ἐῤῥιμμένη, δῶρον ἐρωτικὸν γεγενημένη. Εὔχοντο 12) δὴ ταῖς νύμφαις καὶ τῷ πανὶ, καὶ τȣ́των αὐτȣ̀ς ἐκλύσασθαι τῶν κακῶν, καὶ δεῖξαι ποτὲ αὐτοῖς καὶ ταῖς
p. 71. ἀγέλαις ἥλιον. 13) ἅμα τε εὐχόμενοι τέχνην ἐζήτȣν, δι' ἧς ἀλλήλȣς θεάσονται. Η μὲν δὴ Χλόη

δεινῶς

tini quoque dicunt dormire ſomnum. *Apul.* 9. *Metamorph.* Poſt multum equidem temporis ſomnum humanum quieui, ὕπνον καθεύδακα. Ibidem: prima ſtipendia Veneri militabam. *Plaut. Caſ.* Lucebis nouae nuptae facem. *Martial.* praeluxere faces. *Cic.* de *amic.* praelucere bonam ſpem. *Apul.* Domus tota lauris obſita, taedis lucida, conſtrepebat Hymenaeum. *Lucianus* non ſine venere περὶ τȣ̃ ἐνυπνίȣ· μακρὸν ὕπνον, vocat χειμερινόν· εἶτ' ἄλλος ὑπέκρȣσε, χειμερινὸς ὄνειρος, ὅτι μήκισαί εἰσιν αἱ νύκτες. Alius deinde oblocutus eſt, hyemale, dicens, eſt hoc ſomnium, quoniam noctes ſunt longiſſimae.

IDEM.

9) Δίηγον καὶ λυπηρὰς, καὶ τὴν εἰρήνης ὥραν] Forſan hic legendum: κατὰ τὴν εἰρήνης ὥραν, καὶ ἀνέμενον. Triſtes tranſigebant noctes hoc otii tempore, atque expectabant e morte rerum renaſcentiam. Donec videlicet humus, niue diſcuſſa, aperiri itèrum coeperit, atque cuncta coelo ſolique reddantur, quae iam nunc defoſſa latebant. Dixerat enim ante, niues altas preſſiſſe terram, gelu atque rigore fontes aquarum eſſe conſtrictos. *Plato* quietem atque otium etiam εἰρήνην dixit, libr. I. *de Republ.* εἰρήνη τῶν τοιȣ́των, quies ab huiuſmodi rebus. Vt noſter etiam hoc loco. Poſt ὥραν ſcribatur comma. ID.

Quid

tem tranſigebant, e morte rerum, expectantes renaſcentiam. Aut pera, ſi quae in manus incidiſſet, ex qua veſcebantur, aut gaulus conſpectus, ex quo vna bibebant: aut fiſtula negligenter abiecta, amoris mutui teſſera, moerore illos afficiebant. Nymphas Panaque precabantur, vt ipſos hiſce expedirent malis, ſibi gregibusque ſolem tandem exhiberent, et vna precando, quaerebant ſibi viam, qua ſe mutuo contemplarentur. Chloe admodum animi dubia, conſi-

 liique

Quid hic ſibi agat τὸ εἰρήνης ego nullus ſcio. Certe de verno tempore ſententia eſt. An igitur? τὴν εἰαρινὴν (Sic etiam coniicitur in edit. Pariſ. BODEN) vel τῆς εἰαρινῆς ὥρας. Cl. *Rhodomanus*: καὶ τὴν κατ' εἰαρινὴν ὥραν ἂν: etc. Παλιγγενεσία in Gloſſ. exponitur, Regeneratio, Recreatio, Renatio. Recreare ſcilicet apud *Ciceronem* et *Lucret.* eſt iterum creare, vt adnotauit Iureconſultiſſ. *Giſanius Ind. Lucr.*

IVNGERM.

Lege: καὶ τοῦ ἦρος ὥραν ἀνέμενον, ἐκ θανάτου παλιγγενεσίαν. Eſt ἔαρος, χειμῶνος, θέρους, ὥρα obuium. Vid. *Doruille* ad *Charit.* L. I. c. 8.

BODEN.

10) Παλιγγενεσίαν] N. παλιγγενεσίας.

COLVMB.

11) Αὐτοὺς ἡ πήρα] In Molliana legebatur ἡ πήρα, quod ex reliquis emendaui.

BODEN.

12) Εὔχοντο] Modo ηὔχοντο, modo εὔχοιντο eſt editum: vt et θάλασσα et θάλαττα. Tales ἐπαμφοτερισμοὺς ſcripturae etiam *H. Steph.* in *Xen.* aliis adnotauit: et plura talia in mſſ. *Eumathii* ſ. *Euſtathii.*

IVNGERM.

13) Δεῖξαι ποτὲ αὐτοῖς καὶ ταῖς ἀγέλαις ἥλιον] *Quemadmodum occidere iis Sol dicitur, aut iam occidiſſe.* qui infelices aut extra ſpem ſunt. Sic apud *Theocrit.* Idyll. I. v. 102. Daphnis:

Ηδη

δεινῶς ἄπορος ἦν καὶ ἀμήχανος, ἀεὶ γὰρ αὐτῇ συνῆν ἡ δοκοῦσα μήτηρ, ἔριά τε ξαίνειν διδάσκουσα, καὶ ἀτράκτους στρέφειν, καὶ γάμου μνημονεύουσα. ὁ δὲ Δάφνις οἷα σχολὴν ἄγων, καὶ συνετώτερος κόρης, τοιόνδε σόφισμα εὗρεν ἐς θέαν τῆς Χλόης.

ΚΕΦΑΛ. γ΄.

Πρὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Δρύαντος ὑπ᾽ αὐτῇ τῇ αὐλῇ, μυρρίναι μεγάλαι δύο, καὶ κιττὸς ἐπεφύκει.[1]) αἱ μυρρίναι πλησίον ἀλλήλων· ὁ κιττὸς δὲ ἀμφοτέρων μέσος· ὥστε ἐφ᾽ ἑκατέραν διαθεὶς τοὺς ἀκρέμονας ὡς ἄμπελος, ἄντρου σχῆμα διὰ τῶν φύλλων ἐπαλλαττόντων ἐποίει· καὶ ὁ κόρυμβος[2]) πολὺς καὶ μέγας ὅσος βότρυς κλημάτων ἐξεκρέματο. ἦν οὖν πολὺ πλῆθος περὶ αὐτὸν τῶν χειμερινῶν ὀρνίθων, ἀπορίᾳ τῆς ἔξω τροφῆς· πολὺς μὲν κόψιχος,[3]) πολλὴ

Ηδη γὰρ φράσδει πάνθ᾽· ἅλιος ἄμμι δεδύκει.
Sic contra ἀναδεικνύειν ἥλιον, monſtrare ſolem, ſignificat. Vide clariſſ. *Heinſ.* in *Exercit. Sacr.* Luc. cap. I. v. 78. MOLLVS.

In aliis erat δείξασθαι. Recte vero dederat *Mollus*, vt edidi. BODEN.

V. Δεῖξαι ποτὲ. P. COLVMB.

Erant enim clauſi in illo frigore, nec tum licebat in ſole apricari, vt vere et aeſtate. V. tamen, quid Cl. *Heinſius* ad Id. I. *Theocr.* v. 102. IVNGERM.

1) Ο κιττὸς ἐπεφύκει] *Achill. Tat.* libr. I. κιττὸς καὶ σμίλαξ παρεπεφύκει, hedera et ſmilax adnatae erant. MOLLVS.

2) Ο κόρυμβος] In editione Iuntica et Commel. legeba-

liique plane erat inops: quippe illi ea, quae mater habebatur, ſemper aderat, lanam carminare docens, et torquere fuſum, mentionem iniiciendo iam aut olim coniugii ineundi. Daphnis vero, vtpote otium agens, et ſolertior puella, eiuscemodi artem videndae Chloae inuenit.

CAPVT III.

Ante aream Dryantis in ipſa caula duae erant procerae myrti, hederaque conſita. Myrti hae ſtabant contiguae: in medio vtriusque hedera erat, quae ad vtramque ſuos diffundens ramos, haud ſecus ac vitis, formam antri foliis alternantibus reddebat. Plurimus, magnitudineque racemo par, corymbus e palmitibus pendebat. Hinc hanc iuxta ingens auium hybernarum, prae eſcae alibi inopia, multitudo. Frequentes erant merulae, frequentes

gebatur ὁ κόρυβος, quod emendatum lege a viris Clariſſimis. BODEN.

Κόρυβος fort. κόρυμβος. COLVMB.

Omnino leg. κόρυμβος. IVNGERM.

3) Κόψιχος] *Suid.* κόψυχος εἶδος ὀρνέȣ, *Copſychus, genus auis.* Alii ſcribunt κόψιχος. Vt *Heſych.* qui dicit eſſe auem, quae a nonnullis vocatur κόσσυφος; vocatur *Ariſtoteli* κόττυφος lib. 9. *de hiſtor. animal.* c. 49. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ τῶν ὀρνίθων μεταβάλλουσι κατὰ τὰς ὥρας, καὶ τὸ χρῶμα, καὶ τὴν φωνὴν· οἷον ὁ κόττυφος ἀντὶ μέλανος ξανθὸς, καὶ τὴν φωνὴν ἴσχει. ἐν μὲν γὰρ τῷ θέρει ᾄδει, τȣ̃ δὲ χειμῶνος παταγεῖ, καὶ φθέγγεται θορυβῶδες. Ex quo ſua habuit *Plinius.* Merula ex nigra ruffeſcit, canit aeſtate, hyeme balbutit, circa ſolſti-

πολλὴ δὲ κίχλη,4) καὶ φάτται,5) καὶ ψᾶρες, καὶ ὅσον ἄλλο κιττοφάγον πτερόν. Τούτων τῶν ὀρνίθων ἐπὶ προφάσει θήρας ἐξώρμησεν ὁ Δάφνις, ἐμπλήσας μὲν τὴν πήραν ὀψημάτων μεμε-
p. 72. λιτωμένων, κομίζων δὲ ἐς πίστιν ἰξὸν καὶ βρόχους. τὸ μὲν οὖν μεταξὺ σαδίων ἦν οὐ πλέον δέκα. Οὔπω δὲ ἡ χιὼν λελυμένη, πολὺν κάματον αὐτῷ παρέχεν. ἔρωτι δὲ ἄρα πάντα βάσιμα,6) καὶ πῦρ, καὶ ὕδωρ, καὶ σκυθικὴ χιών.7) Δρόμῳ οὖν πρὸς τὴν αὐλὴν ἔρχεται, καὶ ἀποσεισάμενος τῶν σκελῶν τὴν χιόνα, τοὺς τε βρόχους 8) ἔστησε,

ſolſtitium muta: adeo, vt videatur dici a καῦσις vſtio, et ὑφὴ, textura, quia eſt velut vſtis, ſeu nigris pennis. Vnde μελάγχρους, μελανόστικτος, epitheta. Hodie, teſte *Aldrouando*, κόττιφος, et magis barbare κόρζιφος appellatur. Latinis merula, quod mera, teſte *Varrone*, hoc eſt, ſola volet, quam etymologiam ridet *Fabius*. *Iſidorus* dicit, antiquitus Modulam fuiſſe dictam, eo quod moduletur. Alii a nigro colore Nigrettam dixere, ſed minus latine: Noſtrates *een Lyſter:* Alii Belgae *een Meerle* appellant. Eſtque ex iis auibus, quae baccis paſcuntur.

MOLLVS.

4) Πολλὴ δὲ κίχλη] Frequens turdus, id eſt, multi turdi; quemadmodum dicitur πολὺς λαὸς, multus populus, ſiue numeroſus. Genera turdorum tria eſſe prodidit *Ariſtoteles* libr. 9. *Hiſt. animal.* cap. 20. Vnum magnitudine picae, alterum magnitudine merulae, quod genus hic accipi videtur, quia id bacciuorum eſt, inprimis lentiſci et myrti baccas appetens. Hinc turdi modernis Graecis *Schinoulli*, et *myrtopoulli*, teſte *Bellonio*, appellantur. Tertium

quentes turdi, palumbes, atque ſturni, et quaecunque aliae hederam depaſcunt aues. Praetextu harum venationis auium, viam iniuerat Daphnis, impleta obſoniis melle conditis pera, conferens ad fidem faciendam, viſcum nec non laqueos. Loci intercapedo non excedebat ſtadia decem. At vero nix, nequedum reſoluta, plurimum illi negotii faceſſebat. Verum amori cuncta, ignis, aqua, imo nix ipſa ſcythica ſunt peruia. Curriculo igitur hancce ad caulam veniens, et excuſſa cruribus niue, laqueos ſuos tetendit, et virgis longioribus viſco illitis. Sedebatque

tium reliquis minus, minusque maculis eſt diſtinctum.

IDEM.

5) Φάτται] Att. comm. φάσσαι. Φάσσα, auis eſt columbini generis, latine palumbes, noſtratibus *een Ringduive*; forſan a φάζω, occido, quod obnoxia occidioni: veſcuntur leguminibus et glandibus, atque fortaſſis prae penuria eorum etiam baccis.

IDEM.

6) Ἔρωτι δὲ ἄρα πάντα βάσιμα] *Non. Dionyſ.* L. 31.

Ὅττι γυναιμανέων τις ἐπ᾽ ἐλπίδι πάντα τελέσσει.

Quod quiſpiam in mulieres inſaniens ob ſpem omnia perſiciet.

Leander apud Muſaeum:

Παρθένε, σὸν δι᾽ ἔρωτα καὶ ἄγριον οἶδμα περήσω,
Εἰ πυρὶ παφλάζοιτο, καὶ ἄπλοον ἔσσεται ὕδωρ.
Οὐ τρομέω βαρὺ χεῦμα τεὴν μετανεύμενος εὐνὴν,
Οὐ βρόμον ἠχήεντα βαρυγδούποιο θαλάσσης.
Ἀλλ᾽ αἰεὶ κατὰ νύκτα φορεύμενος, ὑγρὸς ἀκοίτης,
Νήξομαι Ἑλλήσποντον ἀγάῤῥοον.

Mea Virgo, tuum propter amorem, etiam aſperam tranſibo vndam;
Etiamſi igni ferueat, et innauigabilis fuerit aqua:
Non timeo graues fluctus, tuum dum adeo cubile,
Non fremitum reſonantem grauiſoni maris,
Sed ſemper per noctem vnda vectus madidus maritus

Nando

ἔϛησε, καὶ τὸν ἰξὸν ῥάβδοις μακραῖς ἐπήλειψε· καὶ ἐκαθέζετο τὸ ἐντεῦθεν ὄρνιθας καὶ τὴν Χλόην μεριμνῶν. ἀλλ' ὄρνιθες μὲν καὶ ἧκον πολλοὶ καὶ ἐλήφθησαν ἱκανοί· ὥϛε πράγματα μυρία ἔχε συλλέγων αὐτοὺς καὶ ἀποκτιννὺς, καὶ ἀποδύων τὰ πτερά.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Τῆς δὲ αὐλῆς προῆλθεν οὐδεὶς,[1] οὐκ ἀνὴρ, οὐ γυναίκιον, οὐ κατοικίδιος ὄρνις, ἀλλὰ πάντες τῷ πυρὶ παραμένοντες ἔνδον κατέκλειντο· ὥϛε πάνυ ἠπορεῖτο ὁ Δάφνις ὡς οὐκ αἰσίοις ὄρνισιν ἐλθών.[2] καὶ ἐτόλμα πρόφασιν σκηψάμενος ὤσασθαι διὰ θυρῶν, καὶ ἐζήτει πρὸς αὐτὸν ὅ, τι λεχθῆναι πιθανώτερον. Πῦρ ἐναυσόμενος[3] ἦλθον· μὴ γὰρ οὐκ ἦσαν

Nando traiiciam Helleſpontum valde fluentem.

IDEM.

Οὐδὲν γὰρ ἄβατον τῷ θεῷ, ait Melite apud *Tat.* L. V. c. 16. de Amore.

IVNGERM.

7) Σκυθικὴ χιὼν] *Prop.* L. III. El. 14. v. 11 ſeqq.

Nec tamen eſt quisquam, ſacros qui laedat amantes,
Scironis medias his licet ire vias.
Quisquis amator erit, Scythicis licet ambulet oris,
Nemo adeo, ut noceat, barbarus eſſe volet.

BODEN.

8) Τοὺς τε βρόχους] Vitioſe Molliana: βρόχος.

IDEM.

1) Τῆς δὲ αὐλῆς προῆλθεν οὐδεὶς] Αὐλὴ, locus apertus, et vacuus ante magnas aedes, ab ἄω, ſpiro, quia ventis perflatur: et quoniam apud *Hom.* Δ, 433. oues et alia animalia ſtabulantur ἐν αὐλῇ, ideo redditur etiam caula, ouile: at hoc loco pro villa capitur, quemadmodum etiam apud *Dionyſ. Halicarn.* libr. *antiquit.* 6. καὶ αὐλὰς διαρπαζομένας ὁρῶντες, et villas diripi ſpectantes.

que deinde auium, obnixeque Chloes curam agens. Accedebant aues complures, captaeque ſunt illi non paucae: adeo vt totus diſtringeretur illas colligendo, iugulando, deplumando.

CAPVT IV.

Nemo interea extra prodibat villam, neque vir, neque mulier, imo nequidem gallina villaris: ſed omnes circa focum haerentes intus concluſi detinebantur: quamobrem animi pendens Daphnis, veluti inauſpicatis progreſſus auibus eſſet, per fores, praetexta aliqua cauſa, animo ſuſtinebat irruere: mente agitabat, quidnam dictu maxime foret commodum. Accenſurus ignem veni? Minime vero

tes. Idem libr. 8. τελευτῶντες γὰρ καὶ πῦρ εἰς τὰς αὐλὰς φέροντες ἐνέβαλον ὀχλοῦσκοι. Tandem ignem villis iniecere Volſci.

MOLLVS.

2) Ὡς οὐκ αἰσίοις ὄρνισι] Tanquam inauſpicatis auibus. Ad eundem modum *Sophocles*. ὄρνιθι αἰσίῳ. Videtur in id genus dictionibus ſubaudiri particip. χρησάμενος. Plene et plane *Plutarch.* in *vita Fabii*: χρησάμενος ὄρνισιν οὐκ αἰσίοις, quum non fauſtas aues habuiſſet. *Xen. paed.* 3. Τότε δὴ οἰωνοῖς χρησάμενος αἰσίοις. Vel poteſt ſubinde intelligi praepoſitio ἐπί. Ita *Heliodor.* libr. 1. καὶ γαμεῖν ἐπ' αἰσίοις ἐκέλευον, et matrimonium inire bonis auibus iubebant.

IDEM.

Editiones antiquiores habent αἴσιον pro αἰσίοις.

BODEN.

3) Πῦρ ἐναυσόμενος] Miſellus Daphnis, et nimis alba mente. Quaſi non vel ruſticus cogitare debuiſſet, nedum amator; et amor vero ad comminiſcenda talia et talia ingenioſus atque felix,

ἦσαν ἀπὸ ϛαδίου γείτονες. Ἄρτους αἰτησόμενος
p. 73. ἧκον· ἀλλ' ἡ πήρα μεϛὴ τροφῆς. Οἴνȣ δέομαι· καὶ μὴν χθὲς καὶ πρώην 4) ἐτρύγησας. Λύκος με ἐδίωκε· καὶ ποῦ τὰ ἴχνη τοῦ λύκου; Θηράσων ἀφικόμην τοὺς ὄρνιθας· τί οὖν θηράσας οὐκ ἄπει; Χλόης θεάσασθαι βούλομαι· πατρὶ δὲ τίς καὶ μητρὶ παρθένου ὁμολογεῖ; παίδων 5) δὴ πανταχοῦ σιωπή· 6) ἀλλ' οὐδὲν τȣ́των ἁπάντων ἀνύποπτον. Ἄμεινον ἄρα σιγᾶν. Χλόην δὲ ἦρος ὄψομαι, ἐπεὶ μὴ εἵμαρτο, 7) ὡς ἔοικε, χειμῶνός με ταύτην ἰδεῖν.

ΚΕΦΑΛ. έ.

Τοιαῦτα δή τινα διανοηθεὶς, καὶ τὰ θηραθέντα συλλαβὼν, ὥρμητο ἀπιέναι. καὶ ὥσπερ αὐτὸν

felix, — οἷσι δ' ἀνάσσει, Αὐτὸς ὁ παιδαμάτωρ βουληφόρος ἐϛὶ βροτοῖσι, ait *Muſaeus.* Cogitaſſet, inquam, ſi adeo multas volucres cepiſti, vt ipſis vix ſis ferendo, idque ante amici caſam, cui tantum non ius fuiſſet te prohibere; ſane erit omnino inſubidum et vituperabile, ni Drianti et Chloe quid de tua praeda dones, antequam abeas. Verum noſter auctor videtur bene ſimplicem Daphnin introducere voluiſſe.

IVNGERM.

4) χθὲς καὶ πρώην] Heri et nudius tertius: eſtque prouerbialis hyperbole, ſignificatque tempus admodum nuper actum. *Plutarch.* in comment. *de contentione ignis et aquae:* ἡ δὲ χρῆσις πυρὸς χθὲς, φασὶ, καὶ πρώην, ὑπὸ προμηθέως, βίος πυρὸς ȣ̓κ ἄνευ ὕδατος ἦν. Atqui ignis vſus heri, ac modo, quod aiunt, ſub Prometheo, ignis vita non citra aquam erat. Subinde haec phraſis apud *Lucianum* occurrit, atque nominatim

vero: ſtadium emenſo mihi vicini erant. Panes petiturus acceſſi? ſed pera plena cibi. Vino opus habeo: atqui heri et nudius tertius vindemiaſti. Me perſequebatur lupus: at vbinam lupi veſtigia? Huc me contuli aues venatum: quid igitur venatu confecto, non abis? Videre eſt animus Chloen: Quisnam patri aut matri virginis hoc fatebitur? vbique ſe liberi intra ſilentium continent. Sed nihil horum omnium ſuſpicione caret. Tacere itaque praeſtiterit: videbo quidem Chloen, vere ineunte, quandoquidem, vt veriſimile eſt, non ſinunt fata, illam me hac cernere hieme.

CAPVT V.

His atque id genus aliis mente agitatis, ſuisque, quas ceperat, auibus comprehenſis, abitum moliebatur:

natim *de merced. conduct.* Item apud *Platon.* libr. 3. de leg. Τὰ δ' ἄλλα ἄλλοις πάμπολλα, ὡς ἔπος εἰπεῖν, χθὲς καὶ πρώην γεγονότα. Quin et alia, quae aliis plurima heri, vt ita loquar, ac nudius tertius acciderant.

MOLLVS.

5) Παίδων] N. πταίων.

COLVME.

6) Παίδων δὴ πανταχοῦ σιωπή] Senſus, ni fallor. Puerorum nullus videtur vel auditur hiſce frigoribus et aere tam foedo; ſed omnes domi manent: et ego praeter decorum ita vagor nulla neceſſaria de cauſſa; nedum quod id dicere poſſem, me Chloen videre velle, quod nimis calidum eſſet. Niſi forte haec ſunt reponenda poſt illa demum: ἄμεινον ἄρα σιγᾶν. παίδων caet.

IVNGERM.

7) Μὴ εἵμαρτο] Fato non erat decretum, non deſtinatum fato, non erat fatale. Poetis magis hoc dicendi genus vſitatum, quam eſt proſae ſcriptoribus. At-

 tamen

αὐτὸν οἰκτείραντος τοῦ ἔρωτος, τάδε γίνεται. Τράπεζαν εἶχον οἱ ἀμφὶ τὸν Δρύαντα· κρέα διῃρεῖτο· ἄρτοι παρετίθεντο· κρατὴρ ἐκιρνᾶτο. εἷς δὴ κύων τῶν προβατευτικῶν ἀμέλειαν φυλάξας, κρέας ἁρπάσας ἔφυγε διὰ τῶν θυρῶν. Αλγήσας ὁ Δρύας (καὶ γὰρ ἦν ἐκείνου μοῖρα) ξύλον ἁρπασάμενος ἐδίωκε κατ᾽ ἴχνος,¹) ὥσπερ κύων. διώκων δὲ καὶ κατὰ τὸν κιττὸν γενόμε-
p. 74. νος, ὁρᾷ τὸν Δάφνιν ἀνατεθειμένον ἐπὶ τοὺς ὤμους τὴν ἄγραν, καὶ ἀποσοβεῖν²) ἐγνωκότα. Κρέως μὲν καὶ κυνὸς αὐτίκα ἀπελάθετο·³) μέγα δὲ βοήσας· Χαῖρε, ὦ παῖ, περιεπλέκετο καὶ κατεφίλει, καὶ περιῆγεν ἔσω λαβόμενος. Μικροῦ μὲν οὖν ἰδόντες ἀλλήλους εἰς τὴν γῆν κατερρύησαν. μεῖναι δὲ καρτερήσαντες ὀρθοὶ προσηγόρευσάν τε καὶ κατεφίλησαν. καὶ τοῦτο οἱονεὶ ἔρεισμα⁴) αὐτοῖς τοῦ μὴ πεσεῖν ἐγένετο. Τυχὼν δὲ ὁ Δάφνις παρ᾽ ἐλπίδας, καὶ φιλήματος καὶ Χλόης, τοῦ τε πυρὸς ἐκαθέσθη πλησίον, καὶ ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἀπὸ τῶν ὤμων τὰς φάττας ἀπεφορτίσατο, καὶ τοὺς κοψίχους·⁵) καὶ διηγεῖτο πῶς ἀσχάλλων πρὸς τὴν οἰκουρίαν,⁶) ὥρμησε πρὸς τὴν ἄγραν. καὶ ὅπως

tamen *Xiphilin.* ita etiam habet in *Tib.* ὅτι καὶ τοῦτ᾽ αὐτῷ εἱμαρμένον ἦν, quia id ei certum et fatale erat. MOLLVS.

¹) Ἐδίωκε κατ᾽ ἴχνος] *Soph.* κατ᾽ ἴχνος ἀΐσσω, feror per veſtigia, id eſt, veſtigia ſequor. IDEM.

²) Καὶ ἀποσοβεῖν] Ἀποσοβέω, quod rarum, ſignificat hic citato gradu abeo, ſumiturque neutraliter. *Suid.* καὶ ἀποσοβῶμεν, ἀποτρέχωμεν, Μένανδρος. Currentes aufugiamus. IDEM.

³) Ἀπελάθετο] Praefero con-

liebatur: At, veluti cupidine illius miſerto, haec contingunt. Dryas cum ſuis menſae accumbebat: carnis fiebat diſtributio: panes apponebantur: miſcebatur crater. Interea canis vnus ex pecuariis, obſeruata dominorum negligentia, raptoque carnis fruſtulo, proripuit ſe foras ex aedibus. Aegre hoc ferens Dryas (quippe ipſius portio erat) arrepto baculo illum perſequebatur per veſtigia, veluti canis: et cum perſequendo iam ad hederam illam veniſſet, videt Daphnidem, qui, impoſita humeris captura, citato abire gradu decreuerat. Illico illum carnis canisque oblitus, magnaque clamans voce: Salue fili, amplexabatur, et oſculabatur, manuque prehenſa introduxit. Parum igitur aberat, quin ſe inuicem amantes contuiti in terram collapſi fuiſſent: attamen erecto ſtare corpore annixi, mutuoque gratulationis officio functi, inuicem oſculo ſe exceperunt. Idque fulcri inſtar ipſis, quo minus in terram collaberentur, fuit. Daphnis praeter ſpem, et oſculo et potitus Chloe, propeque focum collocatus, in menſam humeris palumbes, merulasque depoſuit, referens, quo pacto

coniecturam edit. Nealmenſis ἐπιλάθετο.
BODEN.

4) Οἰονεὶ ἔρεισμα] Ερεισμα deſtina, qua voce vſus *Arnob.* L. II. Corippus etc. Gloſſ. etiam exponunt *ſuppoſitorium.*
IVNGERM.

5) Κοψίχες] V. κοψίφες. P.
COLVMB.

Forte ſcriptum erat κοψίχες, non autem κοψίφες.
BODEN.

6) ἀγχάλλων πρὸς τὴν οἰκουμένην] Aliquando conſtruitur cum praepoſitione ἐπὶ: *Plut.* ἀγχάλλοντες ἐπὶ τῷ πολέμῳ, aegre

ὅπως τὰ μὲν βρόχοις αὐτῶν, τὰ δὲ ἰξῷ λάβοι, τῶν μύρτων καὶ τȣ̃ κιττȣ̃ γλιχόμενα. Οἱ δὲ ἐπῄνȣν τὸ ἐνεργόν·7) καὶ ἐκέλευον ἐσθίειν, ὧν ὁ κύων κατέλιπεν.8) Εκέλευον δὲ τῇ Χλόῃ πιεῖν ἐγχέαι.

aegre ferentes bellum. *Xenoph.* ſolo eſt vſus datiuo, de re equeſtr. ἵνα ὁπόταν μὲν τȣ̃τον λάβῃ, ἀσχάλλων τῇ τραχύτητι, διὰ τȣ̃το ἀφείη, vt, vbi fraenum huiuſmodi acceperit, ob aſperitatem aegre ferens, dimittat. At *Chryſoſtomus*, vt noſter: ἀσχάλλειν πρὸς τὴν σύλληψιν.

MOLLVS.

Οἰκȣρίαν curaturam dixi cum *Terent. Eunuch.* A. II. Sc. 9. vbi *Donatus:* Cura mentis eſt; curatio medicinae; curatura diligentiae.

IVNGERM.

7) Επήνȣν τὸ ἑκάεργον] Leg. ἐπῄνȣν τὸ ἔργον, laudabant factum. Vel ἐπῄνȣν τὸν ἑκάεργον, laudabant illum tanquam alterum Apollinem: eſt enim ἑκάεργος, qui longe, ſiue procul operatur: compoſ. παρὰ τὸ ἕκαθεν ἐργάζεσθαι, vt ſit mens: laudabant illum, quod non domi tanquam ſutor claudus, deſideret, ſed tanquam alter Apollo foris aucupio inuigilaret. Vocatur ab *Homero* Apollo ἑκάεργος. Il. α. Οφρ' ἡμῖν ἑκάεργον ἱλάσσαι, *vt nobis longe iaculantem*, id eſt, *Apollinem*, *places.* Hinc factum, vt ἑκάεργοι dicerentur, qui quacunque in re, praecipue in aucupio et venatione non inuita Delia venarentur.

MOLLVS.

Loci huius elegantiam non adſequebar. Haerentem igitur me extricauit feliciter ille meus *Heinſius*, de quo, nunquam ita magnifice quidquam dicam, id virtus quin ſuperet ſua. Eius verba plena reconditae eruditionis tibi inuidere nolim. Veteres, ait, etiam qui καταλογάδην ſcribebant, omnem venuſtatem ſcriptis ſuis quaerebant ex imitatione Homerica: quae duplex erat, et vel in ſententiis conſiſtebat, vel verbis: quae ſaepenumero non mi-

nus

pacto pertaeſus continuo deſidere domi, venatum proruperit: et quomodo nonnullas harum laqueis, alias viſco, myrtos atque hederam appetentes, ceperit. Illi factum laudabant, et ad edendum inuitabant, quae reli-

nus alio lepidiſſime detorquebantur, quam ſententiae. Huius rei praecipuus artifex eſt Lucianus: non minus interdum et Cicero. Εκάεργον vetus Graecorum Theologia, cuius praecipuus ſacerdos fuit *Homerus*, dicebat reſpectu duorum muniorum Apollinem: qua in terra, quod quidlibet eminus efficeret ſagittis et arcu: qua in coelo, quod radiis. Hinc factum, vt lepide ἑκάεργοι dicerentur, qui quacunque in re, praecipue in aucupio autem et venatione voti compotes fierent. Nihil vſitatius eſt antiquis, quam dilatare voces Homericas et quaſi παρονομάζειν. Illi igitur laudant τὸν ἑκάεργον· ita lepide Daphnin vocat, qui tam felix in aucupio fuerat. Nam etſi vocem reſpicias, non minus ἕκαθεν ἐργάζεται, qui viſco et laqueo vtitur, quam qui arcu et ſagitta. Nihil venuſtius, quamuis et τὸ ἑκάεργον retineri poſſit. Haec ille, qui veriſſimam etiam ait elegantiam ſatis in vertendo exprimi non poſſe: percipiant intelligi poſſe ab iis, qui moris Graecorum non ignari ſunt. Vides autem, eum malle legere: τὸν ἑκάεργον· in cuius ſententiam et ego omnino diſcedo. IVNGERM.

Longius haec petita ſunt. Codices Florentinus et Romanus felicius rem expediunt, in quibus, Vrſino probante, pro τὸ ἑκάεργον, vt in editis eſt, legitur ἐνεργὸν, quod adoptaui.

BODEN.

N. et V. ἐνεργόν. P.

COLVMB.

8) Ἐσθίειν ὧν ὁ κύων κατέλιπε] *Vt ea ederet, quae canis feciſſet reliqua.* Caſus huius anomaliae Graecis propria eſt, eaque implicita ellipſi: quum videlicet, omiſſo antecedente, rela-

ἐγχέαι. καὶ ἡ χαίρουσα τοῖς τε ἄλλοις ὤρεξε, καὶ Δάφνιδι μετὰ τοὺς ἄλλους· ἐσκήπτετο γὰρ ὀργίζεσθαι· διότι ἐλθὼν, ἔμελλεν ἀποτρέχειν οὐκ
p 75. ἰδών. Ομως μέν τοι πρὶν προσενεγκεῖν, ἀπέπιεν·9) εἶθ᾽ οὕτως ἔδωκεν. Ο δὲ καί τοι διψῶν βραδέως ἔπινε, παρέχων ἑαυτῷ διὰ τῆς βραδύτητος μακροτέραν ἡδονήν. Η μὲν δὴ τράπεζα ταχέως ἐγένετο κενὴ ἄρτων καὶ κρεῶν·10) καθήμενοι δὲ περὶ

relatiuum eo caſu ponitur, quo poni debebat antecedens. *Iſocrat.* ὑποσχέσεις μείζους ὧν ἔμελλον ἐπιτελεῖν, promiſſiones maiores iis, quae praeſtituri erant. Hic conciſe ὧν dicitur pro τούτων ἅ. Et quamuis plerumque τὸ ἐσθίω regat accuſat. vt apud *Hom.* Od. κ.

— ἐσθίετε βρώμην.

Galen. ἐσθίειν τὸ φάρμακον, videtur *Longus* tamen magis adſtipulari iis Grammaticis, qui contendunt, potius dicendum eſſe ἐσθίειν τοῦ ἄρτου, quam τὸν ἄρτον.

MOLLVS.

Sequitur paullo poſt καὶ ἡ χαίρουσα, vt legitur in cod. Romano. Fuit in vulgatis καὶ ἥδε χαίρουσα.

BODEN.

V. ἡ χαιρ. P. COLVMB.

9) Πρὶν προσενεγκεῖν, ἀπέπιεν] Μαλ᾽ ἐρωτικῶς. Apud *Lucian.* Dial. D. V. c. 2. Iuno zelotypa exprobrat ſuo Ioui, quod, bibente Ganymede, calicem arriperet, dicens: ὅσον ὑπόλοιπον ἐν αὐτῇ, πίνεις, ὅθεν καὶ αὐτὸς ἔπιε, καὶ ἔνθα προσήρμοσε τὰ χείλη, ἵνα καὶ πίνῃς ἅμα, καὶ φιλῇς, quantum in ipſa reſtat, ebibis, qua parte ipſe bibit, et vbi labia applicuit, vt et bibas ſimul et oſculeris. Inculcat hoc idem Venereis nepotulis *Naſo* A. A. I, 571. MOLLVS.

Nec omiſit Magiſter amoris hoc παραγγελμάτιον. 1. de art. amand.

Fac primus rapias illius tacta labellis
Pocula: quaque bibit parte puella, bibas.

Adſcri-

reliqua canis fecerat. Iubebant Chloen infundere potum, quem hilari vultu aliis porrexit, Daphnidique poſt alios: iraſci quippe ſimulabat, quod illuc veniens, nequidem inuiſis illis, curriculo domum reuerti voluiſſet. Libauit tamen ante ore ſuo poculum, quam illi offerret: deinde eo modo dedit. Ille, quantumuis ſitiens, tarde bibebat, qua mora concilians ſibimet longiorem voluptatem. Menſaque ſubito

Adſcribam elegantiſſ. *Agathiae* in *Antholog.*

Εἰμὶ μὲν οὐ φιλόοινος· ὅταν δ᾽ ἐθέλῃς με μεθύσαι,
Πρῶτα σὺ γευομένη πρόσφερε, καὶ δέχομαι·
Εἰ γὰρ ἐπιψαύσεις τοῖς χείλεσιν, οὐκέτι νήφειν
Εὐμαρὲς, οὐδὲ φυγεῖν τὸν γλυκὺν οἰνοχόον.
Πορθμεύει γὰρ ἐμοί γε κύλιξ παρά σου τὸ φίλημα,
Καί μοι ἀπαγγέλλει τὴν χάριν, ἣν ἔλαβεν.

Quod eruditiſſ. *Scaliger* ὁ πάνυ vertit.

Non ſum vinoſus; vin' me deponere vino?
Hac, ſi tu libes pocula, lege bibam.
Admoris tua labra, nequibo ſobrius eſſe:
Nec fas temeto poſſe carere mihi.
Nam transmiſſa tuis ad me fert ſuauia labris
Ille calix, narrans dona ſuperba ſua.

Quanta venuſtate illud dictum putas? πορθμεύει, etc. ſic non minore *Tatius* eruditiſſ. ſcriptor. L. 2. ἀπεστολιμαῖον φίλημα hoc tale vocat, quem v. Creber etiam in hac amatoria προσκεροφήσει amoeniſſimus *Eumathius*, ſiue *Euſtathius* eſt, de *Hyſmine* et *Hyſminia*.

IVNGERM.

De his plura notaui ad *Achill. Tat.* L. II. c. 9. n. 3.

BODEN.

10) Η μὲν δὴ τράπεζα ταχέως ἐγένετο κενὴ ἄρτων καὶ κρεῶν] *Menſa cito carnibus atque panibus vacua fuit.* Apud Romanos menſam tollere vacuam nefas erat. *Plut.*

περὶ τῆς Μυρτάλης [11]) καὶ τȣ͂ Λάμωνος ἐπυνθάνοντο, καὶ εὐδαιμόνιζον αὐτȣ̀ς τοιȣ́τȣ γηροτρόφȣ εὐτυχήσαντας. καὶ τοῖς ἐπαίνοις μὲν ἥδετο Χλόης ἀκροωμένης· ὅτε δὲ κατεῖχον αὐτὸν ὡς θύσοντες Διονύσῳ τῆς ἐπιȣ́σης ἡμέρας, μικρȣ͂ δεῖν ὑφ᾽ ἡδονῆς ἐκείνȣς ἀντὶ τȣ͂ Διονύσου προσεκύνησεν. [12]) Αὐτίκα οὖν ἐκ τῆς πήρας προσεκόμιζε [13]) μελιτώματα πολλὰ, καὶ τȣ̀ς θηραθέντας δὲ τῶν ὀρνίθων καὶ τȣ́τȣς ἐς τράπεζαν νυκτερινὴν ηὐτρέπιζον. Δεύτερος κρατὴρ ἵϛατο, [14]) καὶ δεύτερον πῦρ

Plut. in *problem Rom.* διὰ τί τὴν τράπεζαν ȣ̓κ εἴων ἀναιρεῖσθαι κενὴν, ἀλλὰ πάντως τινὸς ἐπόντος; Cur menſa cum tolleretur, ſemper omnino aliquid ſuper ea volebant relinqui? Rationes ibidem vide. Nota κενὴ τράπεζα creberrime Graecis abſolute dicitur, quemadmodum et πλήρης τράπεζα, ſubaudito βρωμάτων, quod hoc loco non fit.

MOLLVS.

[11]) Μυρτάλη] Nomen vxoris Lamonis, a μύρτος, myrtus. IDEM.

[12]) Ἐκείνȣς προσεκύνησεν] Προσκυνέω, oſculor, veneror, adoro. Apud Perſas veneraturi Regem, in terram procidebant, atque ita quaſi regem adorabant. Hinc Spartiatae, apud *Herodot.* ſibi lege interdictum eſſe dicunt, ἄνθρωπον προσκυνεῖν. Hic ritus poſtmodum et ad alias gentes tranſiit. *Xiphilin.* vbi de Decebalo agens, ait: καὶ ἐς τὴν γῆν πεσὼν, καὶ προσκυνήσας αὐτῷ, ad pedes proſtratus eum veneratur. *Lucian.* Perſicum illum ritum in *Nauig.* ſiue *vot.* ad viuum nobis delineauit: καὶ ὑποκύψας εἰς τὸ περσικὸν, προσκυνῶν σε, περιαγαγὼν ἐς τοὐπίσω τὼ χεῖρε, τιμῶν τὴν τιάραν ὀρθὴν ȣ̓͂σαν. Et perſico more procumbens, adoro te, circumactis poſt tergum manibus, rectam iſtam tiaram,

to panibus carnibusque vacua reddita, de Myrtala et Lamone ſedentes percontabantur, beatosque praedicabant talem ſenectutis altorem nactos: quibus laudibus impenſe, audiente Chloe, delectabatur. Quando autem illum detinebant, vtpote ſequenti die Baccho facturi ſacra, parum aberat, quin, prae gaudio, illos pro Dionyſio adoraſſet. Extemplo igitur e pera melle conditas depromebat placentas non paucas, atque, quas venando ceperat aues, in coenam menſamque nocturnam apparauerunt. Secundus

ram, et diadema venerando.

IDEM.

13) Προσεκόμιζε] Ita libri omnes editionesque vulgatae. Sed melius arridet coniectura in edit. Pariſienſi iuncis incluſa: προεκόμιζε.

BODEN.

14) Δεύτερος κρατὴρ ἵστατο] *Secundus ſtatuebatur crater.* Κρατὴρ alias videtur ſumi pro vini hauſtu. *Poll.* l. 6. c. 16. πρῶτος κρατὴρ διὸς σωτῆρος, ἀγαθοῦ δὲ δαίμονος, ὁ μετὰ τὰς τραπέζας ακρατος. καὶ Ερμῆς, ἡ τελευταῖα πόσις. ὅθεν καὶ ὅμηρος· τῷ πυμάτῳ σπένδεσκον. Primus crater Iouis ſeruatoris, et vinum merum, quod bibitur, ſublatis menſis, boni Daemonis dicitur: vltima potio Mercurius appellatur. Quare *Homerus* dicit: *Vltimo libabant.* At quia hoc loco additur ἵστατο, ſtatuebatur, videtur intelligi poculi genus grandioris. *Virg.* lib. 1. Aeneid. *Crateras magnos ſtatuunt.* Ibi *Maro* ad formam alludit craterum, qui magni. Nam cum alia pocula minora eſſent, ſemper crater capaciſſimus fuit. Rex Colchorum apud *Val. Flaccum* libr. 5. *Argonaut.*

— Aeolidem magno cratere laceſſit.

Iterum:

Fertque grauem Phrygius circum cratera miniſter.

id eſt, praegrandem. *Theocr.* εἰδ. ϛ´.

Στάσω

πῦρ ἀνεκάετο[15]) καὶ ταχὺ μάλα νυκτὸς γενομένης, δευτέρας τραπέζης ἐνεφορῦντο.[16]) μεθ' ἣν τὰ μὲν μυθολογήσαντες, τὰ δὲ ᾄσαντες,

Στήσω δὲ κρητῆρα μέγαν λεύκοιο γάλακτος.

Statuam autem craterem magnum albi lactis.

Mirum auditu, mirum relatu, quod *Arrianus* lib. 8. narrat de conuiuio quodam Alexandri, cui nouem hominum millia interfuiſſe fama eſt, omnesque ex eodem cratere bibiſſe. Ipſa etiam compotatio in ſecunda menſa, cuius hic auctor meminit, ſolet eſſe hilarior atque maior: proinde neceſſaria erant etiam maiora pocula, vbi praecipue poculis, vino, inuitationibus indulgendum. Hinc de ſecunda menſa dicebatur, maioribus poſcere, et graeco more bibere, id eſt, maioribus poculis.

MOLLVS.

15) Δεύτερον πῦρ ἐκάετο] *Alter accendebatur*, ſiue *ardebat ignis.* Non neceſſe eſt, vt pro κάετο ſcribatur ἀνεκαίετο, vt quidam putarunt, quippe ita *Xenophon* habet libr. 6. *Hellen.* p. 601. ὁ μὲν λύχνος ἐκάετο, τὸ δὲ ξίφος αὐτοῦ ἐξηνεγκεν. Lucerna ardebat, vel accendebatur, et gladium eius extulit. Nam κάομαι, et ardeo, vt apud *Lucian.* de ſacrif. ἐκ τῆς μητρὸς ἔτι καομένης, ex matre adhuc ardente: et *accendor* denotat; vt apud *Xen.* eod. libr. πῦρ νύκτωρ οὐκ ἔκαε, ignem non accendebat noctu.

IDEM.

Editiones ante Mollum omnes: ἐκάετο. Sed hic primus recepit probatam codicis Romani lectionem: ἀνεκάετο. BODEN.

V. ἀνεκάετο. P.

COLVMB.

16) Δευτέρας τραπέζης ἐνεφορῦντο] Hoc eſt, σιτίων, καὶ παρατιθεμένων, ferculis explebantur. *Athen.* libr. 14. παρηνέχθησαν ἡμῖν καὶ αἱ δεύτεραι καλούμεναι τράπεζαι. Allatae ſunt nobis ſecundae, vt vocant, menſae; quae vocantur eidem *Athenaeo* alio

dus crater ſtatuebatur, alterque accendebatur focus. Iamque nocte quam celerrime oborta, ſecundis explebantur ferculis, a quibus partim enarrando fabulas,

alio loco ἐπιδόρπιαι, quando apponebantur fructus, et τραγήματα. *Plat. Politic.* 2. Καὶ τραγήματά πȣ παραθήσομεν. Et apponemus illis, nimirum ciuibus, quae in ſecunda menſa apponi ſolent: atque ibidem patet, τραγημάτων nomine, ac eorum, quae ſecundis menſis apponi ſolent, non ſolum comprehendi ficus, ſed etiam cicer ac fabam: item myrti baccas, et faginas glandes, nimirum ſub cinere coctas, vt hodie apud nos coqui ſolent caſtaneae. Quin τράπεζας pro ferculis ſumi, teſtis eſt *Pollux*, libr. 6. c. 12. τράπεζας δ' ἐκάλȣν καὶ τὰ σιτία ἐπ' αὐτῶν τιθέμενα, vocabant menſas, etiam fercula menſis appoſita. *Athen.* libr. 2. πάντων τραπέζας καλȣ́ντων τὰς παραθέσεις ταύτας. *Virg.* libr. 3. *Aeneid.*

Ambeſas ſubigat malis abſumere menſas, i.e. edulia. Tres fuiſſe menſas apud veteres legimus. *Pollux* cap. citato: ἦσαν δὲ τινες πρῶται τράπεζαι, καὶ δεύτεραι, καὶ τρίται. *Lipſius* ſcribit libr. 3. antiquarum lectionum, coenam antiquos in tres partes tribuiſſe, ſiue placet dicere, miſſus; primum miſſum antecoenam, ſiue guſtum, dixiſſe: ſecundum, in quo praecipui et laudatiſſimi cibi, proprie coenam: tertium, in quo bellaria, menſam pomorum, ſiue menſas ſecundas. Vid. *Macrob. Satur.* 3. c. 18. 19. et 20. MOLLVS.

In Commeliniana et Iungermaniana legitur δευτέρας τραπέζης τὰ ἐφορȣ̃ντο, quibus Mollianam lectionem longe praeferendam cenſui. BODEN.

An? τὰ τῆς δευτ. τρ. ἐφ. an potius? δευτέρας τραπέζης ἐνεφορȣ̃ντο; implebantur iis, quae in ſecunda menſa adpoſita fuerant. Quamuis hic δευτέρα τράπεζα non tam videtur menſas ſecundas ſignifi-

τες,[17]) εἰς ὕπνον ἐχώρουν, Χλόη μετὰ τῆς μητρὸς, Δρύας ἅμα Δάφνιδι. Χλόη μὲν οὖν οὐ-
p. 76. δὲν χρηστὸν ἦν, ὅτι μὴ τῆς ἐπιούσης ἡμέρας ὀφθησόμενος ὁ Δάφνις. Δάφνις δὲ κενὴν[18]) τέρψιν ἐτέρπετο· τερπνὸν γὰρ ἐνόμιζε καὶ πατρὶ συγκοιμηθῆναι Χλόης· ὥστε καὶ περιέβαλλεν αὐτὸν καὶ κατεφίλει πολλάκις, ταῦτα πάντα ποιεῖν Χλόην ὀνειροπολούμενος.[19])

ΚΕΦΑΛ.

gnificare, quam ipſam coenam. IVNGERM.

[17]) Τὰ δὲ ᾄσαντες] Partim canendo. Veterem alludit ritum, qui in conuiuiis, ſublatis ferculis, tripudiare, cantare, atque muſicam exercere ſolent. *Suet.* in *Neron.* Poſt coenam canenti, videlicet Terpno citharoedo, in multam noctem aſſidens. *Apul.* lib. 5. Poſt opimas dapes quidam introceſſit, et cantauit inuiſus. Vid. *Scal.* in *Poet.* et *Chriſtianum* in *Veſp. Ariſtoph.* Apud *Maronem*, ſublatis primis menſis, atque a Didone libato in menſam vino, meroque iam incaleſcente conuiuio, Iopas muſicus introducitur, cithara ſua aurata perſonans. Cantum Deorum conuiuio *Homerus*, *Pindarus* Alcinoi epulis adhibet. Od. I. *Olymp.*

Ἀγλαΐζεται δὲ καὶ
Μουσικᾶς ἐν ἀώτῳ
Οἷα παίζομεν φίλαν
Ἄνδρες ἀμφὶ θαμὰ
Τράπεζαν.

Clarus eſt vero etiam,
Muſicae in flore
Cuiuſmodi ludimus amicam
Nos viri frequenter circa
Menſam.

Homerus cantum et citharam Odyſſ. 21. affirmat eſſe ἀναθήματα δαιτὸς, hoc eſt, additamenta conuiuii. MOLLVS.

[18]) Κενὴν] Probabilis coniectura editoris Nealm. καινήν. BODEN.

[19]) Ταῦτα πάντα ποιεῖν Χλόην ὀνειροπολούμενος] Apud *Achill.*

las, partim canendo, cubitum ſecedebant, Chloe cum matre, Dryas vna cum Daphnide. Atqui nihil inde vtilitatis ad Chloen redibat, niſi quod craſtino die in conſpectum prodiret Daphnis: inane gaudebat gaudium Daphnis. Nam pro oblectamento habebat, cum Chloes parente vna cubare: quare illum amplexabatur, ſaepeque oſculabatur, haecce omnia ſe Chloae facere ſomnians.

CAPVT

Achill. Tat. libr. I. amator ita fatur: πάντα δὲ ἦν μοι, λευκίππη, τὰ ἐνύπνια, διαλεγόμενη αὐτῇ, συνέπαιζον, συνεδείπνουν, ἡπτόμην, καὶ γὰρ κατεφίλησα. Sed omnia mihi de Leucippe ſomnia erant, cum illa loquebar, ludebam, coenabam, tangebam, atque oſculabar. Sentiunt frequenter amantes in ſomnis varios affectus. Apud *Ouid.* Sappho Phaoni:

Tu mihi cura, Phaon, te
ſomnia noſtra reducunt.

Deinde:

Illic te inuenio, quanquam
regionibus abſis.

Laodomia Protes:

Aucupor in lecto mendaces
caelibe ſomnos.

Albinouanus in Liuiam.

Et modo per ſomnos agitaris imagine falſa,
Teque tuo Druſum credis habere ſinu.
Et ſubito tentasque manu, ſperasque receptum,
Quaeris et in vacui parte priore thori.

Terent. Dies noctesque ames, me deſideres, me ſomnies, me exſpectes, de me cogites. *Ariſtoph.* ὀνειροπολεῖ γὰρ, καὶ καθεύδων ἱππικήν. Ita addictus eſt equis, vt etiam in ſomnis, et dormiens de iis cogitet. Vnde prouerbialiter dicuntur amantes ſibi fingere ſomnia: Ita enim plerumque vſu venit, vt quae impenſius amamus, ea ſomniemus. Hinc Theocriticum illud.

Πᾶσα κύων ἄρτως μαντεύεται,
ἰχθύα κ᾽ ἠγών.

Somnia

ΚΕΦΑΛ. ϛ′.

Ως ἐγένετο ἡμέρα, κρύος μὲν ἦν ἐξαίσιον, καὶ αὖρα βόρειος ὑπέκαε πάντα.[1] Οἱ δὲ ἀναϛάντες θύϐσι τῷ Διονύσῳ[2] κριὸν ἐνιαύσιον,[3] καὶ πῦρ ἀνακαύσαντες μέγα, παρεσκευάζοντο τροφήν. Τῆς ϐν Νάπης ἀρτοποιϐσης, καὶ τϐ Δρύαντος

Somnia cuncta canum panes, ego ſomnio piſcem. Quamobrem, qui ſuis votis blandiuntur, ii Graecis dicuntur ἑαυτοῖς ὀνειροπολεῖν, id eſt, ſibi ipſis ſua interpretari ſomnia, quique omnia rapiunt, nocte dieque in alimentum ſpei ſuae.

MOLLVS.

Pro ποιεῖν legis in Pariſina incluſum ποιῶν, quod omnino ferendum.

BODEN.

[1]) Αὖρα βόρειος ὑπέκαε πάντα] *Boreas adurebat omnia.* Quomodo frigus adurat, mox docebo ex *Ariſtotele*, prius adductis locis Auctorum, qui frigori vſtionem tribuunt. *Auct. Geopon.* libr. 5. ὑπὸ πάχνης ἀποκαιομένας ἀμπέλϐς· a pruinis aduſtas vites. *Xenoph.* de *venat.* ἡ χίων καίει τῶν κυνῶν τὰς ῥῖνας. Nix vrit canum nares. *Phil.* libr. περὶ φιλανθ. ὡς μήτε θέρος περιψύχοι, μήτε κρύος περιφλέγοι. Vt ne aeſtus refrigeret, nec frigus adurat. *Baſil.* de *quadragint. martyr.* narrans, quod ſupplicii genus eſſet, pati in lacu frigoribus gelato, ait ſimile eſſe, ac ſi ab igne fieret exuſtio in ſummas partes, ὥσπερ ἀπὸ πυρὸς καιομένων τῶν ἄκρων. Et poſtea Sancti ipſi, vbi ſe mutuo hortantur ad ſubeundum acre illud genus frigoris, aiunt, καυθέτω ὁ πϐς, vratur pes. Eadem phraſi ſunt et vſi Latini. *Lucan* libr. 4.

Vrebant montana niues, camposque iacentes
Non duraturae conſpecto ſole pruinae.

Virg. Georg. 1. *Aut Boreae penetrabile frigus adurat.* *Tacit.* libr. 13. Annal.

CAPVT VI.

Vt illuxit dies, ingens frigus erat, adurebatque cuncta boreas. Illi autem ſurgentes Baccho arietem mactant anniculum, nec non, luculento accenſo igne, cibum apparant. Dum autem Napa panem conficit, et Dryas arietem coquit, otium Daphnis

nal. Ambuſti multorum artus vi frigoris, et quidam inter excubias exanimati ſunt. *Philoſophus* libr. 4. *Meteor*. c. 5. frigus calefacere, atque exurere ait, non quidem ex ſe, ſed κατὰ συμβεβηκός, ex accidenti. Quod explicans ait: ψύχειν λέγεται, καὶ θερμαίνειν τὸ ψυχρὸν, οὐχ ὡς τὸ θερμὸν, ἀλλὰ τῷ συνάγειν, ἢ ἀντιπεριιστάναι τὸ θερμόν. Dicitur frigidum vrere et calefacere, non quidem more caloris, ſed quod calidum conducatur ynum in locum, et aduerſo teneatur conatu. Quam Ariſtotelis ſententiam multis impugnat *Magius*, quod frigus ſimilitudine tantum adurere dicatur, quod calorem plantis innatum extinguat, omnemque euocet humorem, ac prorſus inareſcendi cauſam praebeat. Graecis et, quod pene omiſeram, αἶθρος frigus matutinum eſt, παρὰ τὸ αἴθω, vro: vnde et *Suidas* αἶθρον καῦμα exponit, vt Latini pruinam ab vro deducunt.

IDEM.

V. *Magium* I. Miſcell. 17. Sic *Arnob*. L. III. Cur quotidie gemmulas et pubeſcentes herbas adurit atque interficit nocentiſſimum frigus. Ψυχρὴ γὰρ τ' ἠὼς πέλεται Βορέαο πεσόντος, ait *Heſiod*. ἐργ. β.

IVNGERM.

[2]) Τῷ Διονύσῳ] Διόνυσος dicitur Bacchus, quaſi υἱὸς τοῦ διὸς, filius Iouis. Aliam rationem reddit *Nonnus* libr. 9. *Dionyſiacorum*, cum inquit:

Κικλήσκον διόνυσον, ἐπεὶ ποδὶ φόρτον ἀείρων
Ἤϊε χωλαίνων κρονίδης βεβριθότι μηρῷ,

Νῦσος

αντες τὸν κριὸν ἕψοντος, χολῆς ὁ Δάφνις καὶ ἡ Χλόη λαβόμενοι, προῆλθον τῆς αὐλῆς 4) ἵνα ὁ κιττός. καὶ πάλιν βρόχους στήσαντες 5) καὶ ἰξὸν ἀπαλείψαντες 6) ἐθήρων πλῆθος οὐκ ὀλίγον ὀρνίθων. ἦν δὲ αὐτοῖς καὶ φιλημάτων ἀπόλαυσις 7) συνεχὴς, καὶ λόγων ὁμιλία τερπνή·

Διὰ σὲ ἦλθον Χλόη.

Οἶδα, Δάφνι.

Διὰ σὲ ἀπολλύω τοὺς ἀθλίους κοψίχους· 8) τίς οὖν σοι γίνομαι; 9) μέμνησό μου.

Μνημο-

Νῦσος ὅτι γλώσσῃ συρακοσσίδι χωλὸς ἀκούει.

Appellans Dionyſum, poſtquam onus pede tollens
Fuit claudicans Saturnius, grauato femore,
Eo quod νῦσος *lingua Syracuſana claudus dicatur.*

Vel potius Διόνυσος dicitur ἀπὸ τοῦ διὸς, a Ioue et Nymphis Nyſaeis, a quibus educatus fertur.

MOLLVS.

3) Κριὸν ἐνιαύσιον] *Anniculum arietem.* Vlyſſes dicitur etiam ſacrificaſſe ſuem anniculum, *Odyſſ.* π.

— Δόρπον ἐπισταδὸν ὡπλίζοντο,
Σῦν ἱερεύσαντες ἐνιαύσιον.

Hi autem ſcite coenam in ſtabulo parabant,
Suem ſacrificantes anniculum.

IDEM.

4) Αὐλῆς] Ed. Commel. et Iungerm. αὔλης.

BODEN.

5) Βρόχους] Verti pedicas. Gloſſ. *Pedical*, παγὶς, σκεδοπόδη, παγὶς ἐπὶ ζώου, *Pedicla* (leg. *Pedical*) Βρόχος, *Laqueus, Laqueum, Pedica.* Βροχίζω, *Laqueo, Pedico. Virg.* Georg. I. Tunc gruibus pedicas et retia ponere ceruis. *Horat.* II. Epod. Pauidumque leporem et aduenam laqueo gruem Iucunda captat praemia. Vbi (omnino laqueo) *pedica.*

IVNGERM.

6) Απαλείψαντες] Lege: ἐπαλείψαντες. Nam ἐπαλεί-

φαι

phnis atque Chloe nacti, extra villam prodierunt, vbi erat hedera: ac iterum laqueis tenſis, viſcoque virgis illito, non exiguam multitudinem capiebant auium. Continuo interim fruebantur oſculis, iucundosque ſermones ſociabant:

Propter te veni, Chloe.

Scio, Daphni.

Tua cauſa miſellas interimo merulas. In quo igitur ſum pretio apud te? memento mei.

Tui,

φειν eſt *illinere*, *inungere*, vt recte ex voto *Longi* translatum eſt. Eodem verbo paullo ſupra in ſimili ſententia vſus erat: Τὸν ἰξὸν ῥάβδοις μακραῖς ἐπήλειψε, virgas longiores viſco illeuit. BODEN.

7) Ἀπόλαυσις] Iuntica habet ἀπόλασις. IDEM.

V. ἀπόλαυσις. P. COLVMB

8) Κοψίχυς] Ed. Iuntica, Commel. et Iungerm. κοψύχυς. *Euſtathius* per ι. BODEN.

9) Τίς ἂν σοι γένομαι] Habebat codex meus. leg. γίνομαι. Quis ergo tibi ſum? id eſt, quo me loco habes? quae mihi pars amoris apud te eſt? Vel hoc modo: ſumne igitur tibi aliquis? hoc eſt: Non ſum igitur apud te aliquo numero, ſiue in pretio aliquo? Nam τὶς eo ſenſu apud probatos auctores ſaepe vſurpatur. *Demoſth.* in Lept. Μεσσήνιοί τινες εἶναι φάσκοντες. Meſſenii dicentes ſe aliquos eſſe. *Act.* 5. §. 36. ἀνέστη Θευδᾶς, λέγων εἶναί τινα, et exortus eſt Theudas, dicens ſe eſſe aliquid. Vocant enim Graeci Τινὰ, Aliquem, eum, qui caeteris praeſtet, qui magnus, aut alicuius eſt pretii, ſicut contra οὐδένα, hominem nihili, futilem et abiectum. Pindarica ſententia eſt *Pyth.* η. Τί δέ τις; τί δ᾽ οὔτις; σκιᾶς ὄναρ ἄνθρωπος. Quid eſt, eſſe ali-

Μνημονεύω, νὴ τὰς νύμφας, ἃς ὤμοσά ποτε εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄντρον,[10]) εἰς ὃ ἥξομεν εὐθὺς ἂν ἡ χιὼν τακῇ.

Ἀλλὰ πολλή ἐςι, Χλόη, καὶ δέδοικα μὴ ἐγὼ πρὸ ταύτης τακῶ.

p. 77. Θάῤῥει Δάφνι· θερμός ἐςιν ὁ ἥλιος.

Εἰ γὰρ ὅτως γένοιτο, Χλόη, θερμὸς, ὡς τὸ καῖον πῦρ[11]) τὴν καρδίαν τὴν ἐμήν.

Παίζεις ἀπατῶν με.

Οὐ, μὰ τὰς αἶγας, ἃς σύ με ἐκέλευες ὀμνύειν.

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Ταῦτα ἀντιφωνήσασα πρὸς τὸν Δάφνιν ἡ Χλόη καθάπερ ἠχὼ, καλέντων αὐτὲς τῶν περὶ τὴν Νάπην,[1]) εἰσέδραμον, πολὺ περιττοτέραν τῆς χθιζῆς

aliquem? Quid vero, eſſe nullum? Homo vmbrae eſt ſomnium. In eodem ſignificatu etiam a *Theocrito* ſumitur Idyll. 11.

Δηλονότ᾽ ἐν τᾷ γᾷ κἠγών τις φαίνομαι ἦμες.

Scilicet ego in terris quoque eſſe aliquid videor. *Lucian.* ὁπόσοι τέως μηδὲν ὄντες, qui ante nullius erant pretii. Idem in *Sympoſ.* vel *Lapith.* καὶ κατεγίνωσκον αὐτῶν, οἶμαι, ὃς γε ἐθαύμαζον, οἰόμενοί τινας εἶναι ἀπὸ τῶν σχημάτων. Eosque, opinor, damnabant, quos ſuſpexerant, ex habitu iudicantes eſſe alicuius pretii. Ita *Iſocrat.* in *Panathenaic.* Τίνας ὖν ἔχω πεπαιδευμένες; Quos igitur in eruditorum numero habeo?

MOLLVS.

10) Εἰς ἐκεῖνο τὸ ἄντρον] Pro ἐν ἐκείνῳ τῷ ἄντρῳ, vide ſupra L. II. c. 24. not. 7.

IDEM.

11) Ὡς τὸ καῖον πῦρ τὴν καρδίαν τὴν ἐμήν.] *Achill. Tat.*

Tui, ita me ament Nymphae, memini, per quas aliquando antro in illo iuraui, ad quod, ſimul ac nix reſoluta fuerit, veniemus.

At cumulata iacet, Chloe, et vereor, ne ipſemet ante illam liqueſcam.

Eſto bono animo, Daphni, ſol feruet.

Vtinam ita, mea Chloe, ferueat, quemadmodum flamma illa, meum quae adurit cor.

Ludis me ſeducendo.

Non equidem per capras, per quas tu me iurare iubebas.

CAPVT VII.

Haecce contra Daphnidem, veluti Echo, cum ſonuiſſet Chloe, illos vocante Napa, curſim intrarunt domum, longe maiorem heſterna praedam

Tat. libr. 4. θυμὸς δὲ καὶ ἔρως δύο λαμπάδες. Ira atque amor duae animi faces ſunt. *Luc.* de hoc igni ita ait: ὅλῳ με ἐμπρησμῷ ἐπέθηκας· καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐμῶν, τὸ σὸν μὴ φαινόμενον πῦρ, κάτω ἐς τὰ σπλάγχνα τὰ μὰ ῥίψασα φλέγεις, plenae me conflagrationi addixiſti, et immiſſo per meos oculos igni tuo occulto ima torres praecordia. Elegantiſſime *Hadr. Iun.* Emblem. 40. vim amoris ardentis expreſſit.

Hinc taedam vt ſuus ignis
edat teretem, vide
Illinc vt rapido male liquitur a rogo.
Viſae tabet amans miſer
igne puellulae:
Abſens tabifico haud minus vlcere carpitur.

Epictetus: Quid eſt amor? otioſi pectoris moleſtia: in puero pudor: in virgine rubor: in iuuene ardor: in ſene riſus. IDEM.

[1]) Νάπη] Paſtoris Dryantis

χθιζῆς θήραν κομίζοντες· καὶ ἀπαρξάμενοι τῷ Διονύσῳ κρατῆρος,²) ἤσθιον κιττῷ τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένοι.³) καὶ ἐπεὶ καιρὸς ἦν, ἰακχάσαντες⁴) καὶ εὐάσαντες, προέπεμπον⁵) τὸν Δάφνιν, πλήσαντες αὐτοῦ τὴν πήραν κρεῶν καὶ ἄρτων. Εδωκαν δὲ καὶ τὰς φάττας καὶ τὰς κίχλας Λάμωνι καὶ Μυρτάλῃ κομίζειν, ὡς αὐτοὶ θηράσοντες ἄλλας, ἔς τ' ἂν ὁ χειμὼν μένῃ, καὶ ὁ κιττὸς μὴ λείπῃ. Ο δὲ ἀπῄει, φιλήσας αὐτοὺς προτέρους Χλόης, ἵνα τὸ ἐκείνης

tis vxor, mater habita Chloes. Graece Νάπη vallem nemoroſam ſignificat.

IDEM.

[2]) Ἀπαρξάμενοι Διονύσῳ κρατῆρος] Non abſimili locutione vſus fuit *Plut.* in *Theſ.* ἀπάρχεται τῷ θεῷ τῆς κόμης, de coma primitias dat Deo. Apud *Maronem* in regali iſtoc conuiuio, regina Dido, inuocatis Ioue, Baccho atque Iunone, *in menſa laticum libabat honorem*, *h. e.* Vinum e patera in menſam effundebat in honorem praedictorum Numinum.

IDEM.

[3]) Κιττῷ τὰς κεφαλὰς ἐστεφανωμένοι] Hedera Baccho ſacra, inque eius tutela eſſe credebatur, quia, vt ille ſemper eſt iuuenis, ita et haec ſemper viret. Ideo Bacchantes hedera coronabantur. Legimus inter pocula aliis etiam floris corollis redimitos veteres fuiſſe. Videatur *Plutarch. quaeſt.* 1. libr. 3. *Sympoſiacῶn.* Hinc Euander apud *Maron.* libr. 7. Aeneid.

Cingite fronde comas, et pocula porgite dextris.

Liquet hoc in *Plauto*, *Pſeud.* Cum corona ebrium Pſeudolum tuum vidi. Et in *Menaech.* Capiam coronam in caput, atque me ebrium ſimulabo. *Vell.* Cum corona exit foras, peracto conuiuio. Videntur in conuiuiis comporationibusque adhibitae fuiſſe coronae, quo florum fragrantia ebrietatis

dam afferentes. Tum vero, Baccho primitiis de vino libatis, epulabantur, capita redimiti hedera; atque ſuo tempore decantato Baccho, orgiisque celebratis, Daphnidem deducebant, pera carnibus panibusque impleta. Dederunt et illi palumbes ac turdos, Lamoni atque Myrtalae transferendos, tanquam ipſi alios capturi, vſquedum hiems manſerit, neque hedera defecerit. Abibat Daphnis, illos ante Chloen prius oſculatus, quo ſuauium illius

tatis feruor ſedaretur.

IDEM.

4) Ιακχεύσαντες] Habebat codex: legi ἰακχάσαντες. Eſt ἰακχάζω, clamo et vociferor bacchantium more. Apud *Herodot.* ἰακχάζουσι φωνὴν, vocem tollunt, bacchantur. Orgia Bacchi magnis clamoribus celebrant. *Athen.* libr. 5. c. 14. καὶ τὴν φωνὴν, ἧς ἀκούεις, ἐν ταύτῃ τῇ ἑορτῇ ἰακχάζουσιν. Et vox, quam audis, eſt hominum Bacchum decantantium, vel orgia voce ſua celebrantium. Vſus eſt *Orpheus* initio libr. περὶ λίθων, pro vocem ac clamorem tollo.

Οσσά τε κεκλήγασι μετὰ φρεσὶν ἠεροφοῖται,
Ανθρώποις ἄφραστον ἰακχάζοντες ἀοιδὴν
Οἰωνοί.
Et quaecunque reſonauerunt cum mentibus in aere euntes
Hominibus inconſideratum clamantes cantum,
Aues.

IDEM.

Iuntica, Commelin. et Iungerm. habent omnes ἰακχεύοντες. Codex Florentinus ἰακχάσαντες, vt recte *Mollus* edidit.

BODEN.

5) Προσέπεμπον] Habebat codex. Lege προέπεμπον, aut προὔπεμπον.

MOLLVS.

V. προέπεμπον P.

COLVMB. et IVNGERM.

Dedit Pariſienſis προὔπεμπον, quod ridicule emendatur in parentheſi προέπεμπον,

ἐκείνης φίλημα καθαρὸν μείνῃ· καὶ ἄλλας δὲ πολλὰς ἦ θεν ὁδοὺς 6) ἐπ' ἄλλαις τέχναις· ὥστε μὴ παντάπασιν αὐτοῖς γενέσθαι τὸν χειμῶνα ἀνέραστον.

ΚΕΦΑΛ. η΄.

Ἤδη δὲ ἦρος ἀρχομένου, καὶ τῆς μὲν χιόνος λυο-
p. 78. μένης, τῆς δὲ γῆς γυμνουμένης, καὶ τῆς πόας ἀνθούσης, 1) οἵ τε ἄλλοι νομεῖς ἦγον τὰς ἀγέλας εἰς νομὴν, καὶ πρὸ τῶν ἄλλων Χλόη καὶ Δάφνις, οἷα μείζονι δουλεύοντες ποιμένι. 2) Εὐθὺς οὖν δρόμος ἦν ἐπὶ τὰς νύμφας καὶ τὸ ἄντρον· ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν Πᾶνα, καὶ τὴν πίτυν· εἶτα ἐπὶ τὴν δρῦν, ὑφ' ἣν καθίζοντες καὶ τὰς ἀγέλας ἔνεμον, καὶ ἀλλήλους κατεφίλουν. ἀνεζήτησάν τε καὶ ἄνθη στεφανῶσαι θέλοντες τοὺς θεούς· τὰ δὲ ἄρτι ὁ ζέφυρος τρέφων καὶ ὁ ἥλιος θερμαίνων ἐξῆγεν· ὅμως δὲ εὑρέθη καὶ ἴα, καὶ νάρκισσος, καὶ ἀναγαλλὶς, 3) καὶ ὅσα ἦρος πρωτοφορήματα. 4) Η μὲν Χλόη καὶ ὁ Δάφνις ἀπὸ αἰγῶν, καὶ ἀπὸ οἰῶν τινῶν γάλα νέον 5) καὶ τοῦτο

πον, quaſi haec adeo inter ſe differrent, Siue ſcripſeris προύπεμπον, ſiue προέπεμπον, minus peccaſti, quam ſi retinueris vulgatam veterum editionum lectionem προσέπεμπον. In animo certe hoc noſtrum προέπεμπον habuiſſe videtur etiam *Dorville* ad *Charitonem*, p. 144. emendans: προέμεμπον, quod ſine dubio vel eſt ſcribentis vitium, vel typographi.

BODEN.

6) Ἦλθεν ὁδοὺς] *Philo* de *vita Moſis*: τριῶν ἡμερῶν ἔξω τῆς χώρας προελθὼν ὁδόν. Quum progreſſus eſſet extra regionem trium dierum viam: dicunt etiam πορεύεσθαι ὁδόν. Ita et Latini, viam ire. *Ouid. Itque reditque viam*

lius ſibi purum maneat. Sed alias multas, aliis vſus artibus, iuit ille vias, adeo vt non omnino hiems illa ſine venere illis abierit.

CAPVT VIII.

Vere iam ineunte, et diſcuſſa niue, apertaque terra, ac herba pullulante, alii paſtores pabulatum ſuos educebant greges, et ante alios Chloe nec non Daphnis, vtpote maiori ſeruientes paſtori. Ilico igitur curſus ad Nymphas et antrum dirigitur, illinc ad Pana et pinum, deinde ad quercum, ſub qua ſedentes etiam greges paſcebant, et ſeſe inuicem oſculabantur. Conquiſierant iam flores, coronis adornare Deos volentes, quos flores iam terra recens Zephyrus nutriendo, ſol ſuo calore fouendo, eduxerat: tamen inuentae ſunt illis violae, narciſſus et anagallis, et quicunque ſunt alii primitiui veris foetus. Chloe etiam et Daphnis caprarum ouiumque lacte quarundam recenti, idque coronan-

viam toties. *Caeſ.* Tridui viam a ſuis finibus proceſſit. MOLLVS.

1) Ανθούσης] Lege ἐπανθούσης. IDEM.
V. ὑπανθούσης. P. COLVMB.

2) Μείζονι δουλεύοντες ποιμένι] Innuit Cupidinem. MOLLVS et IVNGERM.

3) Αναγαλλίς] Deſcribitur a *Dioſcoride* L. II. c. 209; et *Plinio* Lib. XXV, c. 13. BODEN.

4) Πρωτοφορήματα] Fructus terrae, qui primum prodeunt, ita vocat, pro πρωτογεννήματα, quae primum ſunt enata, et edita. *Exod.* 23. πρωτογεννήματα θερισμοῦ, meſſis primitiuae fruges. MOLLVS.

5) Γά-

ϛεφανȣ̃ντες τὰ ἀγάλματα κατέσπεισαν.[6]) Απήρξαντο καὶ σύριγγος, καθάπερ τὰς ἀηδόνας ἐς τὴν μȣσικὴν ἐρεθίζοντες. αἱ δὲ ὑπεφθέγγοντο, ἐν ταῖς λόχμαις καὶ τὸν Ιτυν κατ᾽ ὀλίγον ἠκρίβȣν,[7]) ὥσπερ ἀναμιμνησκόμεναι τῆς ᾠδῆς ἐκ μακρᾶς σιωπῆς.[8]) Εβληχήσατό πȣ καὶ ποίμνιον· ἐσκίρτησάν πȣ καὶ ἄρνες· καὶ ταῖς μητράσιν ὑποκλάσαντες[9]) αὐτȣ̀ς, τὴν θηλὴν ἔσπασαν·[10]) τὰς δὲ μήπω

5) Γάλα νέον] Videtur mihi poſt illa: γάλα νέον deeſſe verbum, quod indicare certo quidem non poſſum, veriſimile tamen ſit deeſſe ἔλαβον. IVNGERM.

6) Καὶ τȣ̃το ϛεφανȣ̃ντες τὰ ἀγάλματα] Coronantes ſimulacra. Ex more veterum, qui coronare ſtatuas Deorum, aut in numerum Deorum relatorum, ſolent. MOLLVS.

7) Τὸν Ιτυν ἠκρίβȣν] *Ariſtophanes* Ιτυν vocat πολύδακρυν. Fuit Itys Terei Thracum regis filius, conuerſus in Phaſianum, cum epulandus patri Tereo a matre Progne appoſitus fuiſſet. De Philomela, Tereo, Progne, Ity, vide *Ouid. Metamorph.* libr. 6. *Martial.* libr. 14. *Epigrammat.* in *Apophoretis;*

Flet Philomela nefas inceſti
Tereos, et quae
Muta puella fuit, garrula
fertur auis.

IDEM.

Nota fabula ex *Ouid.* de Philomela, Tereo, Progne, Ity. Videtur autem Philomela inter alias mille voces ἰτύζειν, vt ita loquar, quo noſter reſpexit, vt et *Sophocl. Electra* ed. H. Steph, p. 87.

ἃ ἴτυν αἰὲν ἴτυν γ᾽ ὀλοφύρεται
ὄρνις ἀτυζομένη διὸς ἄγγελος.

Sic *Babr.* fabella περὶ χελιδ. καὶ ἀηδ. vlt.

Αγρȣ̃ χελιδὼν μακρὰν ἐξεποτήθη,
Εὗρε δ᾽ ἐρήμοις ἐγκαθημένην ὕλαις
Αηδόν᾽ ὀξύφωνον. ἣδ᾽ ἀπεθρήνει

Τὸν

ronando ſimulacra, Diis fecere. Quin et fiſtulae primitias ſoluerunt, tanquam luſcinias ad cantum concitantes, quae ex fruticetis et virgultis reſonabant, Itynque paulatim accurate exprimebant, veluti a longo ſilentio cantum memoria repetentes. Alibi etiam grex balabat: alibi et ſaltu laſciuiebant agni, et ſe ſub matribus abſcondentes, mammam premebant: arietes nequedum enixas perſe-

V 5

Τὸν ἴτυν, ἄωρον ἐκπεσόντα τῆς ὤρης.

Horatius autem Prognae vel hirundini eundem θρῆνον tribuit IV, Od. 12.

Nidum ponit, Ityn flebi-
liter gemens
Infelix auis.

IVNGERM.

8) Ἐκ μακρᾶς σιωπῆ] *Poſt longum ſilentium.* Nota, praepoſitionem ἐκ aliquando recipere ſignificationem praepoſitionis μετὰ, poſt; quemadmodum apud Latinos a, vel ab. ἐκ τῆς ὑπατείας, poſt conſulatum. *Eutrop.* libr. 7. δωδεκάτῳ μὲν ἐκ τῆς ὑπατείας ἔτει, duodecimo anno poſt conſulatum. *Idem* libr. eodem. καὶ τὰς ἐκστρατείας ἐκ μεγίστων ἐποιήσατο συμφορῶν, et poſt maximas calamitates expeditiones habuit.

MOLLVS.

9) Ὑποκλάσαντες αὐτοὺς] Lege ὑποκαλύψαντες αὐτούς.

IDEM.

Nemini diſpliceat lectio codd. ὑποκλάσαντες, quod iſtud compoſitum rariuſcule inueniatur. Certe non aliam ob cauſſam de emendando hoc vocabulo meditatus eſt *Mollus.* At ſatis perſpicue analogia vim vocis explicat ex verbis ἀνακλάω, ἀντανακλάω, ἐπικλάω, περικλάω, quam recte expreſſit *Iungermanus* in ſua interpretatione latina: *Matribus obliquos ſe ſubſternentes.* Itaque male etiam in antiquioribus editionibus legis αὐτοὺς pro αὑτούς.

EODEN.

10) Τὴν

p. 79. πω τετοκυίας οἱ κριοὶ[11]) καταδιώκοντες, καὶ καμάτῳ στήσαντες, ἔβαινον ἄλλος ἄλλην. Ἐγίνοντο καὶ τράγων διώγματα, καὶ ἐς τὰς αἶγας ἐρωτικώτερα πηδήματα, καὶ ἐμάχοντο περὶ τῶν αἰγῶν· καὶ ἕκαστος εἶχεν ἰδίας, καὶ ἐφύλαττε, μή τις αὐτὰς μοιχεύσῃ λαθών.

ΚΕΦΑΛ. Θ'.

Καὶ γέροντας ὁρῶντας ἐξώρμησεν εἰς ἀφροδίτην τὰ τοιαῦτα θεάματα· οἱ δὲ νέοι[1]) καὶ σφριγῶντες καὶ πολὺν ἤδη χρόνον ἔρωτα ζητοῦντες, ἐξεκάοντο πρὸς τὰ ἀκούσματα, καὶ ἐτήκοντο[2]) πρὸς τὰ θεάματα, καὶ ἐζήτουν καὶ αὐτοὶ περιττότερόν τι φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ μάλιστα δὲ ὁ Δάφνις. Οἷα γοῦν ἐνηβήσας τῇ κατὰ τὸν χειμῶνα

10) Τὴν θηλὴν ἔσπασαν] Verbatim, *traxerunt mammam;* verti: *premebant mammam:* quoniam videmus agnos vbera premendo lac elicére, quod veteres fellare dixerunt.

MOLLVS.

Fellitare mammàs, vt loqui amat *Arnob.* L. II. *Fellitat, ſugit,* vt eſt in *Gloſſ. Iſid.* et *vet. Onomaſt.* apud *Turneb.* Sed haec ſatis nota ſunt.

IVNGERM.

11) Οἱ κριοὶ] Sic V. et P. (Legebatur in Iuntica κύριοι BODEN.) Et mox pro καμάτῳ N. et V. κάτω. P. al. V. καμάτω.

COLVMB.

1) Οἱ δὲ νέοι καὶ σφριγῶντες] *Herodian.* libr. 3. νεανίας σφριγῶντας, καὶ ὑπὸ βασιλικῆς ἐξουσίας εἰς πάσας ἡδονῶν ὀρέξεις ἀπλήστως ὁρμωμένους. Quae *Politianus* ita vertit: Illos adoleſcentes adhuc in ipſo aetatis feruore, atque in ſumma licentia,

perſequentes, atque delaſſatas ſiſtentes, alius aliam inibant. Hirci etiam ſectabantur capras, inque illas laſciuiores faciebant ſaltus, deque capellis pugnabant, et ſinguli proprias habebant, cauentes, ne quis clam illas adulteraret.

CAPVT IX.

Eiuscemodi ſpectamenta ſpectantes ſenes, in venerem concitantur: iuuenes vero ipſo in feruore aetatis conſtituti, iamque dudum ea quaerentes, hisce auditis inflammabantur, viſis carpebantur; quin iam amplius quid oſculo amplexuque volebant, maxime autem Daphnis, vtpote iam pubertatis annos nactus, dumque tota hieme rebus

tia, voluptatum omnium irritamentis incitatos. *Bud.* Iuuenes aetate florentiſſima et feruida, ac corpore valentes. *Suidas:* σφριγῶν, νεάζων, αὔξων, σφύζων, βράζων, εὐσωματῶν, ἀκμάζων, ἀνθῶν. Hoc eſt, iuuenili vigore praeditus, augens, creſcens, ſubſultans, feruens, bulliens, bonam corporis conſtitutionem habens, vigens, florens. *Ariſtoph.* ὡς δὲ εὐχροεῖς· ὡς δὲ σφριγᾷ τὸ σῶμά σου· Quam vero bonum colorem habes! Quam etiam floret, luxuriat, vigetque corpus tuum! Vnde Galli vocis graecae originem ſeruantes, dicunt: *Ils ſont fringant* σφριγῶντες· Belgae *Sy ſijn fris.*

MOLLVS.

V. Οἱ δὲ καὶ νέοι.

COLVMB.

2) Ετήκοντο] *Liqueſcebant* ad verbum. Τήκω, inquit *Suidas*, eſt κατὰ μικρὸν ἀναλίσκω, paulatim conſumo. Propterea verti: *carpeban-*

να οἰκουρίᾳ καὶ ἀσχολίᾳ, πρός τε τὰ φιλήματα ὤργα,3) καὶ πρὸς τὰς περιβολὰς ἐσκυλάκιζε·4) καὶ ἦν ἐς πᾶν ἔργον περιεργότερος καὶ θρασύτερος. ᾔτει δὴ τὴν Χλόην χαρίσασθαί οἱ πᾶν ὅσον βούλεται, καὶ γυμνὴν γυμνῷ5) συγκατακλιθῆναι6) μακρότερον

pebantur, vt *Virg.* de Didone: *Et caeco carpitur igni.* *Propert.* Libr. 3. El. 5.

Nec tamen inuiſo pectus
mihi carpitur auro.

IDEM.

Poteſt retineri verbum *liqueſiebant*, quod, vt graecum τήκομαι, de voluptatibus etiam per metaphoram adhibetur. *Cic. Tuſcul. Qu.* V, 6. Beati, quos nullae futiles laetitiae exſultantes languidis *liqueſaciunt* voluptatibus. *Idem* dicit *liqueſcere* mollitia. *Tuſc.* II, 22.

BODEN.

3) Πρός τε τὰ φιλήματα ὤργα] Ad oſcula vehementer ſtimulabatur. Τὸ ὀργᾷν proprie de animantibus dicitur, quae libidine turgent, atque impatienter appetunt: ab ὀργή, impetus. *Heſych.* ἐπιθυμητικῶς ἔχω. *Ariſtot.* ὀργᾷ ὀχεύεσθαι, per libidinem turget, ac prurit ad coitum.

MOLLVS.

4) Ἐσκυλάκιζε] In textum ſuſcepi pro ἐσκυτάλιζε, quod in omnibus reperiebatur. Auctor *Iungermanus*, quem infra vide.

BODEN.

Lege πρὸς τὰς περιβολὰς ἐσκύζα λίαν. Eſt vero σκυζᾷν proprie catulire, diciturque de catella catellum appetente. *Suid.* σκυζᾷν, ἐπὶ συνουσίαν ὁρμᾷν, id eſt, in congreſſum ruere, Venerem appetere. Qua in ſignificatione hoc loco vſurpatur. Dicitur de quibuslibet animantibus, quae in Venerem prona feruntur. ἡ κάμηλος κύει μῆνας δέκα. τῷ δὲ ἑνδεκάτῳ τίκτει. καὶ πάλιν διαλιποῦσα ἐνιαυτὸν σκυζᾷ. Camelus decem menſes foetum in vtero geſtat, vndecimo vero parit, et anno intermiſſo, rurſus prurit, et coitum appetit. *Ariſtot.* libr.

rebus domeſticis intentus vehementer ad oſcula ſtimulabatur, valdeque in venerem pruriebat, iam in toto negotio curioſior et audacior erat. Petebat ſane a Chloe, vt in omnibus, quae vellet, ſibi morem gereret, nudaque cum nudo longius, quam ante

libr. 6. c. 18. Quin equae dicuntur etiam σκυζᾷν. Ita et verbum catulio de aliis etiam dicitur. *Plaut.* Quin meam vxorem vidit catulientem. MOLLVS.

Torſit me hoc σκυταλίζω· οὐ δεῖ negare. Tandem coniectare placuit: ἐσκυλάκιζε, quod plane reſpondet latino *Catulire.* De quo, quum ad eum ſcripſiſſem, qui mihi (lubens meritoque fateor) μαντεῖον in locis plurimis obſcuris fuit, *Heinſium* dico; is idem ſibi iam viſum eſſe, et ſic ſe in ſuo codice emendaſſe reſcripſit; vnde mihi demum bene emendaſſe viſus ſum. Addidit idem: σκυλακεύειν, *dicuntur Venatores, cum canes admittunt ſpe foetus:* σκυλακίζειν *autem vox eſt, qualis eſt* καπριᾷν *et ſimiles, quae deſumpta ab animalibus* τὸ καταφρερὲς *deſignant. Hinc* σκύλαξ *apud antiquos libidinoſus quidam coitus, aut potius foedae libidinis, dicebatur. Heſych.* σκύλαξ σχῆμα Ἀφροδισιακὸν, ὡς τὸ τῶν φοινικιζόντων. Haec ille. Talia ſunt σκυζᾷν, κυνίζειν, nec a canibus tantum, ſed ab aliis animalibus quoque: Χοῖρος, ἱππόβινος, σύβας, σύβαξ, συβάλλας, συννίω, κάπραινα etc. quae apud Graecos grammaticos, ſi tanti eſt, poſſunt quaeri.

IVNGERM.

5) Καὶ γυμνὴν γυμνῷ] Nudam cum nudo. Quo maiori in Venerem vterque ardore ſoluatur ſexus nudi in amplexus Veneris nepotuli ruere geſtiunt. *Ouid.*

Quam bonus eſt ludus, cum
virgine ludere nuda.

Palaeſtra apud *Lucian.* ἐν ὄνῳ· ἡ δὲ ἀποδυσαμένη τὴν ἐσθῆτα, καὶ στᾶσα ὅλη γυμνὴ, ἔνθεν ἤρξατο ἐπιτάττειν· ὦ μειράκιον, ἔκδυσαι. Illa, exuta veſte, et ſtans nuda, hinc manda-

κρότερον ἢ πρόσθεν εἰώθεσαν· τȣ̃το γὰρ δὴ λείπειν τοῖς Φιλητᾶ παιδεύμασιν, ἵνα δὴ γένηται τὸ μόνον
p. 80. ἔρωτα παῦον φάρμακον. Τῆς δὲ πυνθανομένης, τί πλέον ἐστὶ φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ αὐτῆς κατακλίσεως; καὶ τί ἔγνω δρᾶσαι γυμνὸς γυμνῇ ἐγκατακλινείς; τȣ̃το, εἶπεν, ὃ οἱ κριοὶ ποιȣ̃σι τὰς ὄϊς, καὶ οἱ τράγοι τὰς αἶγας.7) Ορᾷς, ὡς μετὰ τȣ̃το τὸ ἔργον, ȣ̃τε ἐκεῖναι ἔτι φεύγȣσιν αὐτȣ̀ς, 8) ȣ̃τε ἐκεῖνοι κάμνȣσι διώκοντες· ἀλλ᾽ ὥσπερ κοινῆς λοιπὸν ἀπολαύοντες ἡδονῆς συννέμονται; Γλυκύ τι, 9) ὡς ἔοικεν ἐστι τὸ ἔργον. καὶ νικᾷ τὸ ἔρωτος πικρόν.10) Εἶτ᾽ ȣ̓χ ὁρᾷς, ὦ Δάφνι, τὰς αἶγας

mandata dare coepit: Exue te, adoleſcens. *Apul.* de Photide ſua ita loquitur: Illa laciniis cunctis renudata, crinibusque diſſolutis ad hilarem laſciuiam, in ſpeciem Veneris, quae marinos fluctus ſubit; quare quidam dixit: In amore vix vlla etiam nuda, ſat nuda eſt. MOLLVS.

6) Συγκατακλιθῆναι] In eodem accumbere lecto, vna cubare. *Ariſtoph.* vbi ruſticus ſecunda de vxore ſua verba faciens, ita ait: Ταύτην ὅτ᾽ ἐγάμȣν συγκατεκλινόμην ἐγὼ ὄζων τρυγός. Vbi hanc duxiſſem, vno accumbebam lecto, ego quidem faecem olens.

IDEM.

7) Ο οἱ κριοὶ ποιȣ̃σι τὰς ὄϊς, καὶ οἱ τράγοι τὰς αἶγας] Eſtque hoc loco verbum ποιέω obſcoenae ſignificationis, quemadmodum Latinis interdum facio. *Plaut.* Si tibi cordi eſt facere, licet. *Idem*: mauult ancillae facere, quam liberae. Rariſſime tamen legitur, hoc verbum ποιεῖν, abſolute ſumptum, rem veneream deſignare: ſed παιδοποιεῖσθαι, et μίξιν ποιεῖσθαι, coniunctim legimus. *Herodot.* L.IV.104. ἐπίκοινον δὲ τῶν γυναικῶν τὴν μίξιν

ante conſueuerant, concumberet: illud inquiens adhuc deſiderari iuxta ea, quae praeceperat Philetas, tanquam vnicum ſedandi amoris remedium. Huic ſciſcitanti, quid amplius eſſet oſculo, amplexu, et decubitu ipſo? atque quidnam vna cubans nudus facere nudae decreuiſſet? Illud, inquit, quod arietes ouibus, quod hirci capris faciunt. Viden', quod opere hoc peracto, neque illae amplius illos fugiant, neque illi perſequendo delaſſentur, ſed deinceps veluti communi fruentes voluptate vna paſcantur? Dulce quid, vt veriſimile eſt, hoc opus habet, atque vincit amoris amaritudinem.

μῖξιν ποιεῦνται, ἵνα κασίγνητοί τι ἀλλήλων ἔωσι. In commune cum mulieribus coeunt, vt inter ſe germani ac domeſtici ſint omnes. Abſolute tamen vſurpauit *Demoſthenes*, quando pro corona ait: ἔμπουσαν ἅπαντες ἴσασι καλουμένην ἐκ τοῦ πάντα ποιεῖν, καὶ πάσχειν δηλονότι. Quam Empuſam omnes norunt fuiſſe dictam, videlicet quod omnia faceret ac pateretur. Hinc *Prodicus* πρᾶξιν et ἐργασίαν honeſtam habere ſignificationem; ſed ποίησιν interdum etiam turpem. *Lucian.* in *dial. mer.* Καὶ ποιεῖς τὴν Δημώνασσαν ὅπερ οἱ ἄνδρες. *Idem* in *Pſeudologiſt.* Τὰ δὲ τοιαῦτα ποιεῖν, καὶ πάσχειν, ἄλλοις μέρεσι προστέτακται. Sed talia facere et pati, aliis partibus eſt iniunctum.

IDEM.

8) Ετι φεύγουσιν αὐτοὺς] V. φεύγουσιν ἔτι αὐ[illegible].

COLVMB.

9) Γλυκύ τι] Τίς δὲ βίος, τί δὲ τερπνὸν ἄτερ χρυσῆς ἀφροδίτης. Qualis nam vita foret, aut quid iucundi ſine aurea Venere? *Plut.* de amore: ἀλλ' ἡδονή τις τοὺς ἐρῶντας ἐπάγεται εἰς συνουσίαν, ſed voluptas quaedam amantes allicit ad congreſſum. *Pind.* *Od.* 6. *Olymp.* γλυκείας ἀφροδίτας

γας καὶ τοὺς κριοὺς καὶ τοὺς τράγους, καὶ τὰς ὄϊς, ὡς ὀρθοὶ μὲν ἐκεῖνοι δρῶσιν, ὀρθαὶ δὲ ἐκεῖναι πάσχουσιν; [11]) οἱ μὲν πηδήσαντες, αἱ δὲ καταναωτισάμεναι; σὺ δέ με ἀξιοῖς συγκατακλιθῆναι καὶ ταῦτα γυμνήν; καίτοι γε ἐκεῖναι πόσον ἐνδεδυμένης ἐμοῦ λασιώτεραι; Πείθεται Δάφνις, καὶ συγκατακλινεὶς αὐτῇ πολὺν χρόνον ἔκειτο, καὶ οὐδὲν ὧν ἕνεκα ὤργα ποιεῖν [12]) ἐπιστάμενος, ἀνίστησιν αὐτὴν, καὶ κατόπιν περιεφύετο μιμούμενος τοὺς τράγους. Πολὺ δὲ μᾶλλον ἀπορηθεὶς, καθίσας ἔκλαυσεν, [13]) εἰ καὶ κριῶν ἀμαθέστερος εἰς τὰ ἔρωτος ἔργα.

ΚΕΦΑΛ. ι.

p. 81. Ἦν δέ τις αὐτῷ γείτων, γεωργὸς γῆς ἰδίας, Χρῶμις τὸ ὄνομα, παρηβῶν ἤδη τὸ σῶμα. Τούτω

δίτας, *dulcis veneris.* Dido libr. 4. *Aeneid.*

—Fuit aut tibi quicquam
Dulce meum.

Verecunde [illegible]e id, quod alioquin in legitimo coniugio ſancte honeſteque fit, verbis notat, qua dulcedine maxime amor conglutinatur: quippe συνάφεια ἄῤῥενός τε καὶ θηλείας, ἣν γάμον προσαγορεύομεν, φυσικοῦ νόμου ἐστὶ, qua animi vtriusque ita inuicem innectuntur, ὥστε δύο εἰς σάρκα μίαν εἶναι. Vnde illa στοργὴ πρὸς τοὺς τεχθέντας ἐν τῷ ἀνατρέφειν, ἣν δρῶμεν οὐ μόνον ἐν ἀνθρώποις, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἀλόγοις ζώοις.

MOLLVS.

10) Πικρὸν] Reſpicit *Longus* ad notum veterum oxymoron, quod de Amore ſaepius ponitur. Vocatur Γλυκύπικρον eius κέντρον a *Nonno Dionyſ.* L. XLII. a *Muſaeo* v. 166. et a *Meleagro* L. VII. *Anthol.* a quo idem ipſe γλυκύδακρυς eadem mente, nec non a Leſbia poetria apud *Hephaeſtionem*

nem. Deinde illa: Daphni, nonne vides capras, arietes, hircos, oues, pedibus inſiſtendo, illos facere, et has pati? illos ſaliendo, has dorſo illos ferendo? Tune vis me recumbere vna, idque nudam? verum illae me veſtibus induta aliquantum hirſutiores ſunt. Paret Daphnis, atque cum illa concumbens diu iacuit, neſciuitque quicquam agere, quorum gratia tanto libidinis impetu concitabatur, erigit illam, et a tergo, hircos aemulans, illi adhaeſit. At multo magis animi pendens plorauit ſedens, quod arietibus rudior rerum amatoriarum eſſet.

CAPVT X.

Erat illi vicinus, ſui ipſius agelli cultor, nomine Chromis, corporis vigore ferme exutus, qui vxorem

ſtionem γλυκύπικρος adpellatur. Vid. H. *Steph. fragm. Lyr.* p. 66.

BODEN.

11) Ορθαὶ δὲ ἐκεῖναι πάσχυσι] Quemadmodum verbum ποιέω obſcoene aliquando dicitur: ita et πάσχω. *Aeſchin.* in *Cteſiph.* ᾤκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ ὅ, τι δὲ πράττων, ἢ πάσχων, ἀμφίβολος ἡ αἰτία, καὶ τὸ πρᾶγμα ὐδαμῶς εὔσχημον ἐμοὶ λέγειν. *Lucian.* in *dialog. meretr.* τοιαύτας γὰρ ἐν Λέσβῳ λέγυσι γυναῖκας, ὑπὸ ἀνδρῶν μὲν ὐκ ἐθελύσας αὐτὸ πάσχειν, γυναιξὶ δὲ αὐτὰς πλησιαζύσας, ὥσπερ ἄνδρας. Tales enim mulieres in Lesbo eſſe perhibent, quae a viris quidem illud pati nolint, cum mulieribus autem ipſae, perinde ac viri, congrediantur.

MOLLVS.

12) Ωργα ποιεῖν] Οργᾶν Surrire. *Apul. Apolog.* 1. *Feſt. Gloſſ. Arnob.* Lib. I. Tale et Subare. V. *Colum.* ad *Apul.*

IVNGERM.

13) Εκλαυσεν] V. ἔκλαεν. P.

COLVMB.

1) Αυ-

τῳ γυναίκιον ἦν ἐπακτὸν ἐξ ἄστεος, νέον καὶ ὡραῖον,
καὶ ἀγροικίας ἁβρότερον· Τούτῳ Λυκαίνιον [1]) ὄνομα
ἦν. Αὕτη ὁρῶσα τὸν Δάφνιν καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν
παρελαύνοντα τὰς αἶγας ἕωθεν εἰς νομὴν, νύκτωρ
ἐκ νομῆς, ἐπεθύμησεν, ἐραστὴν κτήσασθαι δώροις δε-
λεάσασα, καὶ δή ποτε λοχήσασα μόνον, καὶ σύ-
ριγγα δῶρον ἔδωκε, καὶ μέλι ἐν κηρίῳ, καὶ πήραν
ἐλάφου· εἰπεῖν δέ τι ὤκνει, τὸν Χλόης ἔρωτα κατα-
μαντευομένη. πάνυ γὰρ ἑώρα προσκείμενον αὐτὸν
τῇ κόρῃ. Πρότερον μὲν οὖν ἐκ νευμάτων [2]) καὶ γέ-
λωτος συνεβάλετο τοῦτο· τότε δὲ ἐξ ἑωθινοῦ σκη-
ψαμένη πρὸς Χρῶμιν ὡς παρὰ τίκτουσαν ἄπεισι
γείτονα, κατόπιν αὐτοῖς κατηκολούθησε, καὶ εἰς
τινα λόχμην ἐγκύψασα [3]) ἑαυτὴν, ὡς μὴ βλέ-
ποιτο, πάντα ἤκουσεν, ὅσα εἶπον· πάντα εἶδεν,
ὅσα ἔπραξαν· οὐκ ἔλαθεν αὐτὴν οὐδὲ κλαύσας ὁ
Δάφνις. συναλγήσασα δὴ τοῖς ἀθλίοις, καὶ και-
p 82. ρὸν ἥκειν νομίσασα διττὸν, τὸν μὲν εἰς ἐκείνων σω-
τηρίαν, τὸν δὲ εἰς τὴν ἑαυτῆς ἐπιθυμίαν, ἐπιτε-
χνᾶταί τι τοιόνδε. Τῆς ἐπιούσης ὡς παρὰ τὴν γυ-
ναῖκα λαβὴν τὴν τίκτουσαν [4]) ἀπιοῦσα, φανερῶς
ἐπὶ

[1]) Λυκαίνιον] Lycaenium, vxor ſenis cuiuſdam ruſtici, dicta a λύκαινα, lupa; alludens ita ad latinum nomen lupa, quod meretricem etiam notat. *Cic.* pro *Mil.* ille, qui ſemper ſecum ſcorta, ſemper exoletos, ſemper lupas ducebat.

MOLLVS.

[2]) Ἐκ νευμάτων] Videlicet ὄψεως, ſicuti ab *Herodiano* eſt additum: Τοιοῦτος γὰρ ἦν ὁ Μαξιμίνου φόβος, ὡς μηδὲν αὐτὸν λανθάνειν, παραφυλάττεσθαι δὲ πάντων οὐ μόνον τὰ διὰ φωνῆς καὶ γλώττης προφερόμενα, ἀλλὰ τὰ δι᾽ ὄψεως νεύματα. Quippe tantus
erat

vxorem ex oppido duxerat, iuuenculam, nec non formoſam, atque foeminis ruſticis venuſtiorem. Huic nomen erat Lycaenio. Haec quotidie Daphnidem conſpicata, mane ad paſcua capras ſuas, noctu e paſcuo abigentem, donis illum ineſcando ſibi conciliare amatorem concupiuit. Aliquando ſoli inſidiata, fiſtulam dono dedit, atque mel ſuo etiamnum fauo contentum, peramque ceruino e corio confectam: verebatur autem quicquam eſſari, vtpote amoris, quo is deperibat Chloen, non ignara, quem et omnino huic puellae addictum videbat. Prius quidem eius coniecturam fecerat ex nutibus, et illorum riſu. Tunc autem ſimulans ſe mane apud Chromin ad vicinam ire puerperam, a tergo illos eſt inſecuta, cumque ſe ſub virgultis abſcondidiſſet, ne cerneretur, omnia audiuit dicta, cuncta vſurpauit oculis facta. Non latuit illam, quam familiariter fleuerit Daphnis. Quare vicem miſerorum horum dolens, rataque geminam ſibi oblatam occaſionem, cum ſeruandi illos, tum ſuam explendi libidinem, tale quid comminiſcitur. Poſtero die

 tan-

erat Maximini metus, vt nihil illum plane lateret, omniumque non ſolum verba, ſed nutum quoque, ſpeciemque oris obſeruaret IDEM.

3) Λόχμην ἐγκύψασα] Lege ἐγκρύψασα, ita etiam verti. IDEM.

Retinui ἐγκύψασα, vocabulum Thucydideum, quod τῷ ἐπικύπτειν reſpondet. Verte: *Quumque ſe in fruteto obſtipo capite demiſiſſet.* BODEN.

4) Παρὰ τὴν γυναῖκα λαβὼν τὴν τίκτουσαν] D. *Iungermanus* legit hic cum clariſſ. *Hein-*

ἐπὶ τὴν δρῦν, ἐν ᾗ ἐκαθέζετο Δάφνις καὶ Χλόη, παραγίνεται, καὶ ἀκριβῶς μιμησαμένη τὴν τεταραγμένην· „Σῶσόν με, εἶπε, Δάφνι τὴν ἀθλίαν. ἐκ γάρ μοι τῶν χηνῶν 5) τῶν εἴκοσιν ἕνα τὸν κάλλιστον ἀετὸς ἥρπασε· καὶ, οἷα μέγα φορτίον ἀράμενος, οὐκ ἐδυνήθη μετέωρος ἐπὶ τὴν συνήθη τὴν ὑψηλὴν κομίσαι ἐκείνην πέτραν· ἀλλὰ εἰς τήνδε τὴν ὕλην τὴν ταπεινὴν ἔχων κατέπεσε. Σὺ τοίνυν πρὸς τῶν νυμφῶν καὶ τοῦ Πανὸς ἐκείνου, εἰσελθὼν εἰς τὴν ὕλην, σῶσόν μου τὸν χῆνα· μόνη γὰρ δέδοικα εἰσελθεῖν· μὴ δὲ περιίδῃς ἀτελῆ μου τὸν ἀριθμὸν γενόμενον. Τάχα δὲ καὶ αὐτὸν τὸν ἀετὸν ἀποκτενεῖς, καὶ οὐκ ἔτι πολλοὺς ὑμῶν ἄρνας καὶ ἐρίφους ἁρπάσει· τὴν δὲ ἀγέλην τέως φρουρήσει Χλόη. πάντως 6) αὐτὴν ἴσασιν αἱ αἶγες ἀεί σοι συννέμουσαι.“

ΚΕΦΑΛ. ια'.

p. 83. Οὐδὲν τῶν μελλόντων ὑποπτεύσας ὁ Δάφνις, εὐθὺς ἀνίσταται,[1]) καὶ ἀράμενος τὴν καλαύροπα,

Heinſio pro λαβὴν, πάλιν, vel αὖθις. Ego nihil mutandum cenſeo.

MOLLVS.

Iui in conſilium, varie ſic cenſuit animus. Vel τὸ λαβὴν eſſe nomen proprium Labes mulieris; ſed hoc vix eſt, vt placeat mihi, rem preſſius conſideranti. Vel hanc vocem ponendam poſt ἐπιούσης, et ſignificare, praetextu, ſpecie; et ſic tamen potius in λαβῇ mutandam: ſed hoc etiam male conſultum mihi videtur. Vel, λαβὴν corrigendum, et lege πάλιν, vel αὖθις, iterum, rurſus, quae optime hic locum haberent; ſed

tanquam ad mulierem hanc, quae ipſi occaſionem pepererat, abiens, ad quercum aperte, ſub qua Chloe atque Daphnis ſedebant, accedit, accurateque animi conſternationem prae ſe ferens: Serua me, inquit, Daphni, miſeram; etenim ex anſeribus mihi, qui numero viginti erant, vnum, eumque optimum, eripuit aquila: atque, onus hoc ſublatum, vtpote grandius, in petram illam arduam ſibique conſuetam, deportare ſublimis minus valuit: verum illum vnguibus tenens in humilem hanc delapſa eſt ſyluam. Te itaque per Nymphas Panaque rogo, hanc ingreſſus ſyluam, anſerem meum ſerua: ſola enim intrare non auſim: neque ſiueris hunc mihi reddi numerum mutilum. Fortaſſis et aquilam hanc ipſam interimes, neque amplius tam multos vobis agnos hoedosque rapiet. Ad cuſtodiam gregis interea relinquetur Chloe, omnino illam norunt caprae, vtpote tecum ſemper paſcentem.

CAPVT XI.

Nihil futurorum ſuſpicatus, Daphnis, ſurgit e veſtigio, ſublatoque ſuo pedo Lycaenium pone

ſequi-

ſed hoc nimis abit a ſcriptura: audax igitur, placet tamen, praeſertim τὸ πάλιν. Vel omnino τὸ λαβὴν eſſe παρεμβεβλημένον· et quo iure intruſum, eodem extruſum eſto: et hoc μοῦ ἤιδανε θυμῷ. Verum, quum Cl. Heinſio πάλιν leg. placere intellexerim: ſecundum id, ſi mei res ſit iudicii, litem dare ſum paratus.

IVNGERM.

5) Τῶν χηνῶν] In vett. editionibus deeſt artic. In Molliana legebatur τῶν χηνῶν.

BODEN.

6) Πάντως] ἴσ· πάντες.

Nihil

ρόπαι, κατόπιν ἠκολούθει τῇ Λυκαινίῳ· ἡ δὲ ἡγεῖτο ὡς μακροτάτω τῆς Χλόης. καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ πυκνότατον ἐγένοντο, πηγῆς πλησίον καθίσαι κελεύσασα αὐτόν· „Ερᾷς, εἶπε, Δάφνι, Χλόης, καὶ τοῦτο ἔμαθον ἐγὼ νύκτωρ παρὰ τῶν νυμφῶν· δι᾽ ὀνείρατος ἐμοὶ τὰ χθιζά σου αἱ νύμφαι διηγήσαντο δάκρυα. καὶ ἐκέλευσάν σε σῶσαι διδαξαμένην τὰ ἔρωτος ἔργα.[2] Τὰ δέ ἐστιν οὐ φιλήματα καὶ περιβολὴ, καὶ οἷα δρῶσι κριοὶ καὶ τράγοι· ἀλλὰ ταῦτα πηδήματα, καὶ τῶν ἐκεῖ γλυκύτερα.[3] πρόσεστι γὰρ αὐτοῖς χρόνος μακροτέρας ἡδονῆς. Εἰδή σοι φίλον ἀπηλλάχθαι κακῶν, καὶ ἐν πείρᾳ γενέσθαι ζητουμένων τερπνῶν, ἴθι παραδίδου μοι τερπνὸν σαυτὸν μαθητήν· ἐγὼ δὲ χαριζομένη ταῖς νύμφαις ἐκείναις διδάξω.“ Οὐκ ἐκαρτέρησεν ὁ Δάφνις ὑφ᾽ ἡδονῆς, ἀλλ᾽ ἅτε ἄγροικος καὶ αἰπόλος ἐρῶν, καὶ νέος, πρὸ τῶν ποδῶν καταπεσὼν, τὴν Λυκαίνιον ἱκέτευεν, ὅτι τάχιστα διδάξαι τὴν
p. 84. τέχνην, δι᾽ ἧς, ὃ βούλεται, δράσει Χλόην. καὶ ὥσπερ τι μέγα καὶ θεόπεμπτον[4] ἀληθῶς μέλλων

Nihil tamen temere mutatum velim: quod de omnibus meis coniectationibus proteſtor.

IVNGERM.

[1]) Ανίσταται] N. et V. ἐγείρεται, al. V. ἀνίσταται.

COLVMB.

[2]) Διδαξαμένην τὰ ἔρωτος ἔργα] *Palaeſtra* apud *Lucian.* Ἐγὼ μὲν, νόμῳ διδασκάλου καὶ ἐπιστάτου, τὰ ὀνόματα τῶν παλαισμάτων, ὧν ἐθέλω, εὑροῦσα, ἐρῶ. Ego, doctoris et praeſidis more, certaminum nomina, quae volo, tibi praeſcribam. MOLLVS.

[3]) Τῶν ἐκεῖ γλυκύτερα] Quid ſi? ἐκείνων.

IVNGERM.

Paul-

ſequitur, quem illa, quam poſſet, longiſſime a Chloe deducebat. Cumque iam, qua ſylua erat denſiſſima, veniſſent, iuſſo illo iuxta ſedere fontem: Amas, inquit, Daphni, Chloen, idque hac nocte per Nymphas reſciui, quae mihi in ſomnis heſternas tuas lacrymas expoſuere, atque iuſſerunt, vt te, docendo amoris officia, ſeruem. Haec ipſa non ſunt ſuauia et amplexus, et cuiusmodi faciunt arietes, hircique, ſed ſaltus hi longe iis dulciores erunt: habent enim longioris temporis voluptatem. Quod ſi tibi collibitum fuerit hisce liberari malis; et periculum facere in his, quae quaeris, oblectamentis, age, temet mihi iucundum trade diſcipulum: ego te in gratiam harum Nympharum informabo. Prae voluptate amplius ſibi non temperauit Daphnis; ſed, vtpote ruſticus caprariusque amore irretitus, inſuper iuuenis, ad genua prouolutus, ſupplex orauit Lycaenium, vt quam primum hanc ipſum doceret artem, cuius beneficio, quod vellet, faceret Chloae. Atque veluti quid magni momenti, diuinitusque

 vere

f Paullo ante legimus cum *Commelino* et *Mollo* ἀλλὰ ταῦτα πηδήματα. Melius tamen ponitur colon poſt τράγοι· ſequens vero ἀλλὰ retracto accentu mutatur in ἄλλα. *Alii hi ſunt ſaltus, longe illorum* (ſaltibus) *dulciores.* BODEN.

4) Θεόπεμπτον] *Artemidor.* I. Oneirocr. 7. Τὰ δὲ περὶ μηδενὸς φροντίζουσιν ἐφιστάμενα (ὀνείρατα) καὶ προαγορεύοντά τι τῶν ἐσομένων ἀγαθῶν ἢ κακῶν, θεόπεμπτα λέγω· ὡς Ἀριστοτέλης διαπορῶν, πότερον ἔξωθεν ἡμῖν τοῦ ὀνειρώσσειν ἡ αἰτία ὑπὸ θεοῦ γινομένη, ἢ ἔνδον αἴτιόν τι, ὃ ἡμῖν διατίθησι τὴν ψυχὴν, καὶ ποιεῖ φύσει

λαν διδάσκεσθαι, καὶ ἔριφον αὐτῇ δώσειν ἐπηγγείλατο, καὶ τυρὸς ἁπαλὸς[5]) πρωτοῤῥύτου γάλακτος,[6]) καὶ τὴν αἶγα αὐτήν. Εὑροῦσα δὴ ἡ Λυκαίνιον αἰπολικὴν ἀφθονίαν,[7]) οἵαν οὐ[8]) προσεδόκησεν, ἤρχετο παιδεύειν τὸν Δάφνιν τοῦτον τὸν τρόπον. Εκέλευσεν αὐτὸν καθίσαι πλησίον αὐτῆς, ὡς ἔχει,[9]) καὶ φιλήματα φιλεῖν οἷα εἰώθει καὶ ὅσα, φιλοῦν-

φύσει συμβεβηκὸς αὐτῇ· ἀλλὰ θεόπεμπτα, ὡς ἤδη καὶ ἐν τῇ συνηθείᾳ πάντα τὰ ἀπροσδόκητα καλοῦσιν. *Tat.* L. 4. Εκπλαγεὶς οὖν καὶ θεόπεμπτον εἶναι νομίσας τὸν ἄνθρωπον. *Apul.* L. 9. init, Sed vnus ex his, de coelo miſſus mihi ſoſpitator. *Liuius* Lib. 22. Fabiana ſe acies repente velut coelo demiſſa ad auxilium oſtendit. Noſter tamen vſurpat potius de quadam eximia re, et quam quis ſperare non auſus fuiſſet, quod eod. redit. *Heliodor.* L. 5. Amethyſtum Aethiopicam vocat θεόπεμπτον λίθον.

IVNGERM.

5) Τυρὸς ἁπαλὸς] Hos caſeos Graeci alias vocant νεαλέας, νεαροὺς, aut νεοπαγίας. *Ariſtophan.* in *Ran.* nominat χλωρὸς· τὸν τυρὸν τὸν οὐδὲ χλωρὸν σὺν αὐτοῖσι ταλάροις κατέδει, caſeum non recentem cum ipſis caniſtris deuorauit. Huic caſeo opponitur ὁ ξηρὸς et ὁ παλαιὸς, nam vetuſtate caſei dicuntur areſcere,

MOLLVS.

6) Πρωτοῤῥύτου γάλακτος] Ad verbum, *lactis quod primum defluxit*, ſiue *defluit.* Sic Graecis dicitur πρωτόῤῥυτος ῥητίνη, reſina, quae prima profluit. Videtur intelligere lac integrum, quale primum vberibus exprimitur, quod pinguius lacte ſuo cremore atque flore deſtituto eſſe ſolet, cuiuſmodi lac *Nicander Alexiph.* v. 141. γάλα πῖον hoc eſt, lac pingue, vocauit. Noſtrates *Soete melck.* IDEM.

N. et V. πρωτοτύρου. al. V. πρωτοῤῥύτου. COLVMB.

7) Αφθο-

vere miſſum addiſcendum foret, ſe daturum promiſit hoedum, caſeosque muſtos, integro puroque lacte confectos, inſuper ipſam capram. Lycaenium apud caprarium, comperta maiori rerum copia, quam ipſamet expectauerat, hunc in modum Daphnidem erudire coepit. Iuſſit, vt ſe habebat, illum iuxta ſe ſedere: nec non oſcula figere, qua-

7) Ἀφθονίαν] Retuli hoc ad munera plura, quae offerebat. Si ad animum referas, vt aliquando etiam refertur, ita vertes: *Vbi aduertit tantam illius aequitatem.* MOLLVS.

8) Οἵαν] In plerisque editionibus erat οἷα οὐ. Recepi vero, quam Mollus ex parte iam probauerat, lectionem οἵαν οὐ.

BODEN.

V. οἵαν. P. COLVMB.

9) Ὡς εἶχεν] *Vt erat, quo tunc erat habitu.* Haec dictio admodum familiaris eſt Graecis, et pro diuerſa materia, diuerſe redditur. Apud *Xiphilin.* in M. *Anton.* Libr. 17. διενήξατο εὐθὺς, ὥσπερ εἶχε, ſtatim, vt erat, tranauit. Idem libr. 8. in *Commod.* ἐφίλει ὥσπερ εἶχε διὰ τοῦ κράνους, oſculabatur per galeam, quam gerebat. *Zoſim.* libr. 3. ὡς εἶχον, εἰς τὰ πλοῖα ἐμβάντες, ἐπεραιώθησαν. Tunc omnes eo, quo erant habitu, naues ingreſſi, tranſmiſerunt. *Idem* Libr. 9. μετὰ τῆς οὔσης αὐτῷ δυνάμεως, ὡς εἶχεν, ὁρμήσας. Cum iis, quas tum ſecum habebat copias, profectus. *Herodot.* libr. 1. vbi loquitur de Arione. ὡς εἶχε σὺν τῇ σκευῇ πάσῃ. *Gell.* in *Noct. Att.* libr. 16. c. 19. vertit, cum omni ornatu, ſicut ſtabat. *Valla:* vt erat ornatus. *Lucian.* in *Timon.* καὶ σὺ μὲν σκάπτε, ὡς ἔχεις. Tu vero fode, ita vt facis. Veruntamen haec verſio non placet omnibus. Apud Thucyd. ὥσπερ εἶχε, Scholiaſtes vertit, αὐτῷ τῷ σχήματι, eodem habitu.

MOLLVS.

φιλοῦντα ἅμα καὶ περιβάλλειν καὶ κατακλίνεσθαι χαμαί. ὡς δὲ ἐκαθέσθη, [10]) καὶ ἐφίλησε, καὶ κατεκλίθη, μαθοῦσα, ἐνεργεῖν δυνάμενον καὶ σφριγῶντα, ἀπὸ μὲν τῆς ἐπὶ πλευρὰν κατακλίσεως ἀνίστησιν, αὐτὴν δὲ ὑποστορέσασα ἐντέχνως, ἐς τὴν τέως ζητουμένην ὁδὸν ἦγε· τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐδὲν περιηγάγετο ξένον. [11]) αὐτὴ γὰρ ἡ φύσις λοιπὸν ἐπαίδευε τὸ πρακτέον.

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Τελεσθείσης δὲ τῆς ἐρωτικῆς παιδαγωγίας, ὁ μὲν Δάφνις ἔτι ποιμενικὴν ἔχων γνώμην, ὥρμησε τρέχειν

Ως ἔχει ſignificat non ſolum in quibusdam a *Mollo* adlatis, ſed potiſſimum in hoc noſtro loco, *quantum poſſet.* Reſpicit ad πλησίον. Iuſſit lupa, vt prope ipſam, quantum poſſet, conſideret. Sic *Achilles Tatius* L. V. c. 9. Ως εἶχον, εὐθὺς ἐπιβὰς νεὼς, de tempore poſuit, *quam primum poſſem, celeriter nauem conſcendi.* Ibidem c. 23. de Therſandro, Meliten, quanta poſſet, vi repellente: Ο δὲ τὴν μὲν, ὡς εἶχεν, ὤθει μάλα ἐῤῥωμένως. BODEN.

[10]) Εκαθέσθη] Forſan ἐκάθητο, quoniam apud *Lucian.* in *Soloeciſta* καθέσθητι dicitur eſſe ἔκφυλον, hoc eſt, barbarum. MOLLVS.

[11]) Τὸ δὲ ἐντεῦθεν οὐδὲν περιηγάγετο ξένον] *Deinde non circumduxit vltra peregrinum.* Niſi quis putet ſcribendum pro περιηγάγετο, ἐπαιδαγώγετο, atque tum vertendum fuerit: *Deinde non inſtituit hunc peregrinum.* Non eſt inarguta haecce coniectura, cum mox ſequatur, τελεσθείσης δὲ τῆς ἐρωτικῆς παιδαγωγίας, mihi prolubium vertendi fuit, ξένον, peregrinum. Tyro enim Daphnis,

lia et quot conſueuerat, vna et inter baſiandum ruere in amplexus, ſeſeque humi reclinare. Vt autem ſedit, oſcula dedit, ſeſeque reclinauit: illa iam edocta hunc parem fore rei, et libidine turgere, a laterali diſcubitu iacentem erexit, ſemet vero perite ſubſternens, ad viam longe ante quaeſitam deduxit. Deinde non circumduxit vltra peregrinum iſtum, ipſa natura, quod porro agendum reſtabat, docente.

CAPVT XII.

Ita hacce ad finem informatione venerea perducta, Daphnis, nondum paſtorali exutus indole, ſuam ad

Daphnis, imo peregrinus, in caſtris Veneris merito haberi poterat. Si neutraliter τὸ ξένον accipiatur, expones, id quod poſtidea factum eſt, non erat nouum, aut inſolens.

IDEM.

Vel omnino nulla opus eſt emendatione, maxime, ſi cum *Iungermano* expoſueris: *Quae deinde acciderunt, horum nihil porro valde nouum, vel inſolens, fuit perpetratum. Ipſa namque natura, quod ſupererat, agere monſtrabat.* Vel, reiecta Molliana, ἐπαιδαγώγετο, tametſi *non inarguta* coniicienti ſibi viſa fuerit, e codice Romano reponas περιειργάζετο. Hoc verbum elegantor poni ſolet de iis, qui res ſuas curioſius tractant, operam vero inanem et ſuperuacaneam inſumunt. Si cupis exempla, euolue *Reiskianum Indicem Graecitatis Demoſtheneae* p. 592 ſequ. Haec vocis idea bene cadit in Lycaenium, quae, ſummo libidinis ardore incenſa, nolebat amplius vanam ſuperfluamque operam adhibere in puero vlterius erudiendo, ſed ad rem ipſam properabat.

BODEN.

V. πε-

τρέχειν ἐπὶ τὴν Χλόην, καὶ ὅσα ἐπεπαίδευτο, δρᾷν αὐτίκα· καθάπερ δεδοικὼς μὴ βραδύνας ἐπιλάθοιτο· ἡ δὲ Λυκαίνιον κατασχοῦσα αὐτὸν, ἔλεξεν ὧδε. „Ετι καὶ ταῦτα δεῖ σε μαθεῖν, ὦ Δάφνι. Εγὼ γυνὴ τυγχάνουσα πέπονθα νῦν οὐδέν· πάλαι γάρ με ταῦτα ἀνὴρ ἄλλος ἐπαίδευσε, μισθὸν τὴν παρθενίαν λαβών· Χλόη δὲ συμπαλαίουσά σοι ταύτην τὴν πάλην,[1]) οἰμάζει καὶ κλαύσεται,[2]) καὶ αἵματι κείσεται πολλῷ καθάπερ πεφονευμένη· ἀλλὰ σὺ τὸ αἷμα μὴ φοβηθῇς, ἀλλ' ἡνίκα ἂν πείσῃς αὐτήν[3]) σοι παραχεῖν, ἄγαγε αὐτὴν εἰς τοῦτο τὸ χωρίον, ἵνα, κἂν βοήσῃ, μηδεὶς ἀκούσῃ· κἂν δακρύσῃ, μηδεὶς ἴδῃ· κἂν αἱμαχθῇ, λούσηται τῇ πηγῇ. καὶ μέμνησο, ὅτι σε ἄνδρα ἐγὼ πρὸ Χλόης πεποίηκα.[4])

(p. 85. at the line beginning "θοιτο")

V. περιειργάζετο P.

COLVMB.

[1]) Συμπαλαίουσά σοι ταύτην τὴν πάλην] Loquitur, tanquam palaeſtra, et luctatio quaedam, ſiet venereus concubitus. Hinc Domitianus clinopalen, veluti palaeſtram lecti et exercitamentum, dixit. *Suet.* c. 22. Ea propter veteres nocturna bella, militiamque amatoriam, nugas illas cupidinis vocarunt.

MOLLVS.

[2]) Οἰμώξει καὶ κλαύσεται] Prima coitio, vt ait ille, acerbiſſima eſt. *Theocr.* Idyll. 8. v. 90.

Ὡς δὲ κατεσμύχθη καὶ ἀνετράπετο φρένα λύπᾳ
Ὥτερος, ὡς καὶ νύμφα γαμηθεῖσ' ἀκάχοιτο.

Ita vero doluit, et animo deiectus eſt moerore
Alter, vt ſponſa primo concubitu dolet.

Scholiaſt. Λυποῦνται γὰρ αἱ τοιαῦται, διὰ τὸ κατὰ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον τιτρώσκεσθαι. Crobyle non videtur id tanti feciſſe apud *Lucian.* quando

ad Chloen feſtinat, et, quaecunque didiciſſet, ſtatim operi applicare parat, tanquam veritus, ne, moras necdendo, illud ipſum obliuioni traderet. Caeterum Lycaenium, ipſo retento, hunc in modum fata eſt: Praeterea et haec tibi, mi Daphni, diſcenda erunt. Mihi quidem, quae ſum vxor, tale quid nihil iam euenit: olim enim vir alius haecce me docuit, pro mercede virginitate potitus. Vbi Chloe tecum hac in palaeſtra colluctata fuerit, plorabit, eiulabitque: imo iacebit, haud ſecus, quam vulnerata, multo manans ſanguine: verum non eſt, quod cruorem timeas: vbi autem tua ſuadela illam tibi morigeram reddideris, ad eundum hunc ipſum locum ducito, vt, ſi forte clamauerit, nemo audiat: ſi eiulauerit, nemo videat: ſi cruore contaminata fuerit, hoc ſe fonte abluat. Memineris etiam, me ante Chloen te virum feciſſe.

CAPVT

do Corinnam natam ſuam ita affatur: ὦ κόριννα, ὡς μὲν ἐ πάνυ δεινὸν ἦν, ὃ ἐνόμιζες, τὸ γυναῖκα γενέσθαι ἐκ παρθένε, μεμάθηκας ἤδη. Non ita graue eſſe, Corinna, ceu tu putabas, ex virgine mulierem fieri, iam didiciſti. IDEM.

V. πάλην, καὶ οἰμώζει. P. COLVME.

3) Αὐτὴν] Falſo Commelin. αὐτήν. BODEN.

4) Ἄνδρα πεποίηκα] Quemadmodum γυνὴ apud *Theocritum* XXVII, 64. ipſumque *Longum* L. III. c. 16. ac mulier apud *Vlpianum* pluribus locis pro femina, non amplius virgine, accipitur: ita venit ἀνὴρ pro marito aut Venerem experto, et hoc loco et infra Cap. XVII. et XXIII. huius libri. Sic Latini etiam *Mart.* L. II. Epigr. 79. *Illa virum faciet.* Et L. VIII, 46. *Felix, quae faciet prima puella virum. Claudianus* item *Feſcen.* Ode I, 40.

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Η μὲν οὖν Λυκαίνιον τοσαῦτα ὑποθεμένη, κατ' ἄλλο μέρος τῆς ὕλης ἀπῆλθεν, ὡς ἔτι ζητοῦσα τὸν χῆνα· ὁ δὲ Δάφνις εἰς λογισμὸν ἄγων τὰ εἰρημένα, τῆς μὲν προτέρας ὁρμῆς ἀπήλλακτο· διοχλεῖν δὲ τῇ Χλόῃ περιττότερον ὤκνει φιλήματος καὶ περιβολῆς, μήτε βοῆσαι θέλων αὐτὴν ὡς πρὸς πολέμιον, μήτε δακρῦσαι ὡς ἀλγοῦσαν, μή-
p. 86. τε αἱμαχθῆναι καθάπερ πεφονευμένην. ἀρτιμαθὴς γὰρ ὢν ἐδεδοίκει τὸ αἷμα· καὶ ἐνόμιζεν, ὅτι ἄρα ἐκ μόνου τραύματος αἷμα γίνεται. Γνοὺς δὲ τὰ συνήθη τέρπεσθαι μετ' αὐτῆς, ἐξέβη τῆς ὕλης· καὶ ἐλθὼν ἵνα ἐκάθητο στεφανίσκον ἴων πλέκουσα, τόν τε χῆνα τῶν τοῦ ἀετοῦ ὀνύχων ἐψεύσατο ἐξαρπάσαι, καὶ περιθεὶς ἐφίλησεν, οἷον ἐν τῇ τέρψει Λυκαίνιον. τοῦτο γὰρ ἐξῆν ὡς ἀκίνδυνον. Η δὲ τὸν στέφανον ἐφήρμοσεν αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ, καὶ τὴν κόμην ἐφίλησεν,¹) ὡς τῶν ἴων κρείττονα. Καὶ πήρας προσκομίσασα ²) παλάθης

40. *Beata, quae te mox faciet virum.* IDEM.

¹) Τὴν κόμην ἐφίλησεν] Moris fuiſſe videtur antiquis et comam oſculari et caput. Philippus prae gaudio oſculum fixit capiti Alexandri. *Plut.* in *Alexandr.* Καὶ καταβάντος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν φιλήσας. At poſtquam deſiliit ex equo, caput eius oſculatus eſt. *Plut.* de coniuratis in *Bruto*, dicit illos fuiſſe Caeſaris oſculatos caput: καὶ στέρνα, καὶ κεφαλὴν κατεφίλουν. *Pectus* et *caput* deoſcu-

CAPVT XIII.

Hisce igitur Lycaenium praeceptis traditis ad alteram ſyluae partem ſeceſſit, veluti quaeſitum etiamnum ſuum anſerem. Daphnidi dicta illa mente agitanti, prior impetus ille deferbuerat, verebaturque vllam Chloae creare moleſtiam vltra oſculum amplexumque, cauens, ne vel illa veluti ad hoſtis conſpectum clamaret, vel tanquam dolore affecta fleret, aut non aliter, quam vulnerata cruore foedaretur. Etenim non ita pridem expertus cruorem timebat, atque rebatur vulneribus ſanguinem effluere duntaxat. Non autem ignarus, ſeſe conſueto modo cum illa oblectare, ſylua exceſſit: atque progreſſus ad locum vbi ſedebat, nectenti violis corollas, anſerem ſe vnguibus eripuiſſe aquilae mentitus fuit, ſimulque brachiis circundatis, pari voluptate, qua ante Lycaenium, baſiauit illam; illud quippe, veluti extra periculi aleam poſitum, licebat. Illa vero capiti eius ſertum adaptauit, comaeque vtpote violis praeſtantiori oſcula dedit: Dehinc allatis peris, portionem maſſae caricatum,

deoſculabantur. *Apuleius* de Photide ait: Veſperi quoque cum ſomno concederes, et in cubiculum te duxit comiter, et blande lectulo collocauit, et ſatis amanter cooperuit: et oſculato tuo capite, quam inuita diſcederet, vultu prodidit. Quin et oculos oſculari ſolent. In *Argonaut.* apud *Orphea*, Peleus diſcedens filii Achillis deoſculatur κεφαλῆι τε, ὄμματα καλά. MOLLVS.

2) Προσχομίσαντα] Editor Pariſ.

θης μοῖραν, 3) καὶ ἄρτους τινὰς ἔδωκε φαγεῖν· καὶ ἐσθίοντος ἀπὸ τοῦ στόματος ἥρπαζε, 4) καὶ οὕτως ἤσθιεν, ὥσπερ νεοττὸς ὄρνιθος.

ΚΕΦΑΛ. ιδ'.

Ἐσθιόντων αὐτῶν καὶ περιττότερον φιλούντων ὧν ἤσθιον, ναῦς ἁλιέων ὤφθη παραπλέουσα. ἄνεμος μὲν οὐκ ἦν, γαλήνη δὲ ἦν καὶ ἐρέττειν ἐδόκει: 1) καὶ ἤρεττον ἐῤῥωμένως. ἠπείγοντο γὰρ
p. 87. νεαλεῖς ἰχθῦς εἰς τὴν πόλιν διασώσασθαι τῶν τινων πλουσίων. 3) Οἷον οὖν εἰώθασι ναῦται δρᾷν εἰς καμάτων ἀμέλειαν, τοῦτο κἀκεῖνοι δρῶντες, τὰς κώπας ἀνέφερον. 4) εἷς μὲν αὐτοῖς κελευστὴς 5) ναυτι-

Pariſ. coniicit προκομίσασα, repugnante codice Romano, qui habet προσκ. In *Iuntica* et *Commelin.* locus erat luxatus, vbi male leg. πρὸς παλάθης.

BODEN.

Defectum bene e ſuo C. ſupplet *Vrſ.* προσκομίσασα παλ.

IVNGERM.

3) Παλάθης μοῖραν] Eſt autem παλάθη, maſſa ficorum, et pinguium caricarum, quas in morem laterum figurantes, vt illaeſae permaneant, calcant, atque compingunt. Apud *Lucian.* reperitur παλάθη ἰσχάδων, παλάθη καρυκῶν. Grammatici dictam volunt a παλάσσω, contundo. Vel a παλαιὸς, vetus, vt ſit carica ad vetuſtatem compacta.

MOLLVS.

4) Ηρπαζε] Sic de Glaucia in illum *Epiced. Statius:*

Incertas quis ab ore dapes
libataque vina
Auferet? et dulci turbabit
cuncta rapina?

IVNGERM.

1) Ανεμος μὲν οὐκ ἦν, γαλήνη δὲ ἦν καὶ ἐρέττειν ἐδόκει] Vetus dictum eſt: Ventis deſtitutus, remos adhibe.

Heliodor.

rum, nonnulloſque panes comedendos praebuit: atque veſcentis ab ore illa rapiens, inſtar auiculae pulli edebat.

CAPVT XIV.

Illis eo modo epulantibus, pluraque oſcula dantibus, quam cibum ſumentibus, nauis quaedam piſcatoria, quae oram legebat, viſa fuit: non enim ventus illis operam dabat, ſed malacia tranquillitasque maris erat, remigare itaque viſum, remisque valide incumbentes feſtinabant recens captos piſces ad oppidum in gratiam quorundam opulentorum viuos transferre. Quod igitur ſolenne eſt nautis, ad leuandam

Heliodor. 5. *Aethiop.* Ἐπειδὴ τὴν θάλασσαν ἐστόρεσεν ἡ γαλήνη, τὰς κώπας ἡ χρεία παρεκάλει. Poſtquam mare factum eſt tranquillum, neceſſitas remos aduocabat. *Maximus Tyr. diſſert.* 5. Non velles imitari agiles vectores, qui interdum, etiamſi nautae non ſunt, ſolent προσάψασθαι κώπης ἐν γαλήνῃ, hoc eſt, remos in manus ſumere, ſi magna ſit tranquillitas.

MOLLVS.

Correxi Mollianum ἐρέσσειν, ex editt. prioribus, ſequitur enim eadem dialecto ἤρεττον.

BODEN.

2) Νεαλεῖς ἰχθῦς] Id eſt, νεωστὶ ἁλόντας, ἑαλωκότας, νεωστὶ εἰλημμένους, *recentes*, vel *captos recens.* Vel *nuper ſale conſperſos.* Eſtque hic διασώσασθαι, viuos, vel incorruptos transferre.

MOLLVS.

3) Τῶν τινων πλουσίων] Putaui hic ſubaudiendum eſſe χάριν, ἕνεκα, cuiuſmodi voculae ſaepius ſubintelliguntur. Niſi quis malit ſubaudiri ὄντας, qui erant quorundam opulentorum ex ciuibus.

IDEM.

4) Τὰς κώπας ἀνέφερον] *Attol-*

ναυτικὰς ᾖδεν ᾠδάς· οἱ δὲ λοιποὶ, καθάπερ χορὸς, ὁμοφώνως κατὰ καιρὸν τῆς ἐκείνου φωνῆς ἐβόων. Ἡνίκα μὲν ὖν ἀναπεπταμένῃ τῇ θαλάττῃ

Attollebant remos. Nautae remos attollere dicuntur, cum nauim remis propellunt. Contra, quando nauis inhibent curſum, dicuntur καθιέναι, demittere in aquas remos. *Thucyd.* Libr. II. αἱ μέν τινες τῶν νεῶν καθεῖσαι τὰς κώπας ἐπέστησαν τοῦ πλοῦ, nauis demiſſis remis curſum inhibuere. *Liu.* Libr. 36. c. 44. Demittere in aquam remos ab vtroque latere remiges ſtabiliendae cauſa nauis iuſſit. *Dion* Libr. 50, ita de Caeſare narrat: ἐν ἀπόρῳ ἔσχετο (ὁ καῖσαρ) καὶ τὰς κώπας ἐς τὸ ὕδωρ τοῖς ναύταις καθεῖναι κελεύσας, ἀνέσχε χρόνον τινά. Caeſar haeſitans remigibus, vt remos demitterent, iuſſit, ac paulum cunctatus eſt.

IDEM.

Haec et plura alia *Schefferus* attulit L. II. c. 5. de *Milit. Nauali.*

BODEN.

5) Κελευστὴς] *Iuſſor, hortator*, a κελεύω, iubeo, hortor: ſed vſus obtinuit, vt reſtringatur ad eum, qui remiges hortatur, tanquam nauigationis moderator, a *Nonio* portiſculus appellatur. Vere fuit portiſculus in naui, qui praeco in ſpectaculis, et aliis rebus, malleum, ſiue perticam, quae ipſa portiſculus dicebatur, manu tenens, remiges hortabatur, vrgebat, et cuncta pro poteſtate moderabatur. Vocatur Latinis etiam *Hortator. Plautus* in *Mercatore.* Act. 4. ſc. 2.

— Coquos quaſi in mari
Solet hortator remiges
hortarier:
Ita hortabatur.

Vocatur *Senecae* pauſarius, quia remiges pergere, et pauſare iubet. *Epiſt.* 56. Audire vel pauſarium poſſim voce acerbiſſima remigi modos dantem. Egregie celeuſtae auctoritatem extollit *Polyb.* Libr. I. Μέσον ἐν αὐτοῖς στήσαντες τὸν κελευστὴν ἅμα πάντας ἀνάπτειν,

ἐφ

dam laboris moleſtiam, hoc idem illi egerunt, dum remos attollebant. Vnus quippe Celeuſtes illis occinebat cantus nauticos: at reliqui, quemadmodum

 chorus;

ἐφ᾽ αὑτοὺς ἄγοντας τὰς χεῖρας, καὶ πάλιν προνομεύειν ἐξωθέντας ταύτας συνείθιζον ἄρχεσθαί τε καὶ λήγειν τῶν κινήσεων πρὸς τὰ τοῦ κελευστοῦ παραγγέλματα. Hortatore in medio locato, omnes ſimul reclinare ſeſe manus adducendo, et rurſus incumbere eaſdem propellendo, principio et fine motus ad hortatoris iuſſionem facto aſſuefaciebant. Deſcribitur etiam ab *Arriano* eius officium Libr. 6. *Exped. Alexandr.* ἦν δ᾽ ὅ, τε κτύπος τῆς εἰρεσίας οὐδενὶ ἄλλῳ ἐοικώς, ἅ τε ἀπὸ πολλῶν νεῶν ἐν ταυτῷ ἐρεσσομένων, καὶ βοὴ ἀπό τε τῶν κελευστῶν ἐνδιδόντων τὰς ἀρχάς τε καὶ ἀναπαύλας τῇ εἰρεσίᾳ καὶ τῶν ἐρετῶν ὁπότε ἀθρόοι ἐμπίπτοντες τῷ ῥοθίῳ ἐπαλαλάξειαν. Miranda res erat, remorum ſtrepitum exaudire, tot nauibus, vno temporis momento, remigantibus, et hortatoribus ſuo celeuſmate remigationis initium intermiſſionemque praeſcribentibus, tot remigum vno impulſu flumen remis verberantium clamoribus ſublatis. *Stat. Theb.* IV, 815.

— *Sic Ambracii per littora ponti*
Nauticus in remis iuuenum monſtrante magiſtro
Fit ſonus.

MOLIVS.

Vid. *Scheffer* de *Mil. Nau.* L. IV. c. 7.

BODEN.

Portiſculus. Gloſſ. Onomaſt. Feſt. vbi *Scalig.* v. et *Carrion.* 1. *Emend.* 10. κελευσμάτων ᾄσματα iſta *Tat.* L. IV. prope fin. vocat ᾠδὴ ναυτῶν.

IVNGERM.

6) Ναυτικὰς ᾖδεν ᾠδάς] Ναυτικὴ ᾠδὴ eſt, quod Graeci vnica dictione κέλευσμα appellant, et Latini graecam dictionem retinentes, celeuſma. Hoc celeuſma remigibus cani conſueuit, iuſſis, modo remis incumbere, modo fortius remigare, modo a remigando qui-

τῇ ταῦτα ἔπραττον, ἠφανίζετο ἡ βοὴ χεομένης τῆς φωνῆς εἰς πολὺν ἀέρα. ἐπεὶ δὲ ἄκρᾳ τινὶ ὑποδραμόντες εἰς κόλπον μηνοειδῆ καὶ κοῖλον εἰσήλασαν, μείζων μὲν ἠκȣ́ετο βοὴ, σαφῆ δὲ ἐξέπιπτεν εἰς τὴν γῆν τὰ τῶν κελευσμάτων ᾄσματα. κοῖλος γὰρ τῷ πεδίῳ αὐλὼν ὑποκείμενος, 7) καὶ τὸν ἦχον εἰς αὐτὸν ὡς ὄργανον δεχόμενος, πάντων τῶν λεγομένων μιμητὴν φωνὴν ἀπεδίδȣ· 8) ἰδίᾳ μὲν τῶν

quieſcere. Idque fiebat interdum per ſymphoniacos pueros, et per aſſam vocem, id eſt, ore prolatam, interdum per citharam, vt in Argonaut. Aliquando pro voce lapidum concuſſione vſos fuiſſe legimus. *Xenoph.* libr. 5. λίθων φόβῳ τῶν κελευςῶν, ἀντὶ φωνῆς, lapidum concuſſione, pro voce. Ἀντὶ φωνῆς inquit, quia nempe alias hoc proprium ac ſolenne fuit: voculae, quibus κελευςαὶ Graeci, dum hortantur, vti ſolent, fuerunt: ὦ εἶα νῦν, ὦ εἶα πᾶς, o eia nunc, o eia omnis. Quamuis *Scholiaſtes Ariſtoph.* ſcripſerit iſtis ſolere remiges cohiberi: ȣ̈τω γὰρ εἰώθαϛιν οἱ ἐπιςατȣ̃ντες ἐπέχειν τὴν ὁρμὴν τῶν ἑλκόντων. Quod non ita ſe habet: quippe illis vocibus remigum turba incitabatur, quod liquidum ex ipſo *Ariſtophane:* clamatur enim a Choro viſa Pace: ἄγε νῦν, ἄγε πᾶς. Hic non dubito, quin verba interpretis cubent in mendo. *Maro* optimus moris ritusque antiqui interpres graecas illas voculas expreſſit per Nunc, o.

Nunc, o lecta manus, validis incumbite remis.

Erat et alia quaedam vox, qua remigare iubebantur, videlicet ῥυππαπαί. *Scholiaſtes* ad verſum, qui eſt in *Ranis* Act. 4. ſcen. 2. Οὐκ ἠπίςαντ᾽ ἀλλ᾽ ἢ μᾶζαν καλέσαι καὶ ῥυππαπαὶ εἰπεῖν, inquit: τὸ ῥυππαπαὶ ἐπίφθεγμα ναυτικὸν παρασκευαςικὸν ἢ παρακελευσματικόν. Rhippapae clamor nauticus eſt, quo iubentur

chorus, vocibus inter ſe conſonantibus, ad illius opportune reſonabant vocem. Haec cum aperto facerent mari, vox euaneſcebat aeris per ingens ſpatium diffuſa. At ex quo curſu promontorium ſubiiſſent, inuectique ſinum concauum, lunarique forma ſpatioſum, longe maior audiebatur clamor, manifeſteque in terram celeusmata cantionesque emanabant: caua quippe conuallis campo ſubiecta, vocemque

 non

bentur nauigare. Vox, qua deſiſtere iubebantur, erat ὠὸπ, vt patet e verſu, qui eſt in eadem comoedia, Act. I. ſc. 4.

Πει. ὠὸπ. Κι. ἀλαδρόμον ἀλάμενος.

Scholiaſtes iterum hoc loco: κέλευσμα τῶν ἐρεσσόντων τὸ ὠὸπ καταπαῦον τὴν κωπηλασίαν. Oop eſt clamor nauticus, quo remiges iubentur, ab opere quieſcere.

MOLLVS.

7) Κοιλὸς γὰρ τῷ πεδίῳ αὐλὼν ὑπερκείμενος] Conuallis campo imminens, id eſt, vicina. IDEM.

Mollus ex Vrſiniano codice receperat ὑπερκείμενος, mutata priorum editionum proba lectione, ὑποκείμενος, quam reſtitui. In iiſdem vero male pro tertio caſu fuit τὸ πεδίον.

BODEN.

8) Φωνὴν ἀπεδίδυ] *Reddebat vocem. Stat.* libr. 4. ſub fin.

— *Longusque virum ſuper ora cucurrit*
Clamor aquae: ſic Ambracii per littora ponti,
Nauticus in remis iuuenum monſtrante magiſtro
Fit ſonus, inque vicem contra percuſſa reclamat
Terra, ſalutatus cum Leucada pandit Apollo.

Virg. in re haud abſimili libr. 5. *Aeneid.*

Tum plauſu fremituque virum, ſtudiisque fauentum
Conſonat omne nemus, vocemque incluſa volutant
Littora, pulſati colles clamore reſultant.

Georg.

τῶν κωπῶν τὸν ἦχον, ἰδίᾳ δὲ τὴν φωνὴν τῶν ναυτῶν. καὶ ἐγίνετο ἄκουσμα τερπνόν.9) Φθανούσης τῆς ἀπὸ θαλάσσης φωνῆς, ἡ ἐκ τῆς γῆς φωνὴ τοσοῦτον ἐπαύετο βράδιον, ὅσον ἤρξατο. Ο μὲν οὖν Δάφνις εἰδὼς τὸ πραττόμενον, μόνῃ τῇ θα-
p. 88. λάσσῃ προσεῖχε· καὶ ἐτέρπετο10) τῇ νηὶ παρατρεχούσῃ τὸ πεδίον θᾶττον πτεροῦ,11) καὶ ἐπειρᾶτό τινα διασώσασθαι τῶν ᾀσμάτων, ὡς γένοιτο τῆς σύριγγος μέλη. Η δὲ Χλόη τότε πρῶτον πειρωμένη τῆς καλουμένης ἠχοῦς, ποτὲ μὲν εἰς τὴν θάλασσαν ἀπέβλεπε τῶν ναυτῶν κελευόντων,12) ποτὲ δὲ εἰς τὴν ὕλην ὑπέστρεφε ζητοῦσα τοὺς

Georg. 4.
— *Aut vbi concaua pulſu*
Saxa ſonant, vociſque offenſa reſultat imago.

Poeta ibi reſultantem ſonitum ex locorum cauitatibus, vocat egregie vocis imaginem, quam noſter τῶν λεγομένων μιμητὴν hic appellat. Echo etenim reuera nihil eſt aliud, quam repraeſentatio et vocis imitatio, quam imitationem recte etiam imaginem dixeris: eſt enim imago dicta ſubtractis litteris, quaſi imitago: vt tegmen a tegimen, et crimen a diſcernimen. MOLLVS.

9) Καὶ ἐγίνετο ἄκουσμα τερπνὸν] Erat gratum auditu. *Herodian.* Libr. I. In *Commod.* θεάματά τε καὶ ἀκούσματα τερπνὰ διηγούμενοι. Commemorantes, quae illic viſu audituque iucunda forent. IDEM.

10) V. ἐτέρπετο P. COLVMB.

Videtur leg. ἐτέρπετο. Haec namque ad ſolum Daphnin pertinent, non vel ad Chloen, vel ad nautas. IVNGERM.

Editiones ante Mollum habent ἐτέρποντο. BODEN.

11) Τῇ νηὶ παρατρεχούσῃ τὸ πεδίον

non aliter in ſe, quam organum, excipiens, omnium, quae proferebantur, aemulam reddebat vocem: ſeparatim remorum ſtrepitum: ſeparatim etiam nauticae pubis clamorem: et erat iucundum auditu. Vox haec a terra reddita eo deſinebat tardius, quo lentius initium a voce, e mari praeueniente, ſumpſiſſet. Daphnis igitur, non ignarus, quid ageretur, animum ad mare ſolum aduertit, delectatus nauigio terram ocius volucre praeterlabente: tentabatque conſeruare ex his cantiunculis quasdam, quas ſua deinde caneret fiſtula. Chloe vero tum primum Echo, quam vocant, experta, aliquando reſpiciebat mare, dum nau-

πεδίον θᾶττον πτερῦ] Ita *Hom. Odyſſ.* ή.

Τῶν νέες ὠκεῖαι, ὡσεὶ πτερὸν, ἠὲ νόημα.

Horum naues veloces, veluti penna atque cogitatio.

Et *Odyſſ.* N. comparat cum pernicitate auium.

Η δὲ μαλ᾽ ἀσφαλέως θέεν ἔμπεδον. ὐδέ κεν ἴρηξ

Κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.

Ως ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ᾽ ἔταμνεν.

Et valde tute currebat firmiter, neque accipiter Circus ſecutus fuiſſet citiſſimus volucrum.

Sic illa celeriter currens maris vndas ſecabat.

MOLLVS EX COLVMB.

12) Τῶν ναυτῶν κελευόντων] *Hortantibus nautis*, videlicet ad impellendos remos. Recte atque proprie hic vſurpatur vox haec: quippe habet et peculiarem hortandi ſignificationem, a qua κέλευσμα, quod cani remigibus ſolet, de quo ſupra. In hoc ſignificatu etiam apud *Athen.* libr. 12. fol. 535. Χρυσόγονος μὲν ηὔλει τὸ τριηρικόν· Καλλιππίδης δὲ ὁ τραγῳδὸς ἐκέλευε. Chryſogonus claſſicos numeros eſt modulatus: Calliipedes vero

τὰς ἀντιφωνοῦντας. Καὶ ἐπεὶ παραπλευσάντων [13]) ἦν καὶ [14]) τῷ αὐλῶνι σιγὴ, ἐπυνθάνετο τοῦ Δάφνιδος, εἰ καὶ ὀπίσω τῆς ἄκρας ἐστὶ θάλασσα, καὶ ναῦς ἄλλη παραπλεῖ, καὶ ἄλλοι ναῦται τὰ αὐτὰ ᾖδον, καὶ ἅμα πάντες σιωπῶσι; Γελάσας οὖν ὁ Δάφνις ἡδὺ, καὶ φιλήσας ἥδιον φίλημα, καὶ τὸν τῶν ἴων στέφανον ἐκείνῃ περιθεὶς, ἤρξατο αὐτῇ μυθολογεῖν τὸν μῦθον τῆς ἠχοῦς, αἰτήσας, εἰ διδάξειε, μισθὸν παρ᾽ αὐτῆς ἄλλα φιλήματα δέκα.

ΚΕΦΑΛ. ιέ.

Νυμφῶν, ὦ κόρη, πολὺ γένος, Μελικαὶ,[1]) Δρυάδες,[2]) καὶ Ελειοι·[3]) πᾶσαι καλαὶ, πᾶσαι μουσι-

ro, tragoediarum actor, clamore nautico illos eſt adhortatus. MOLLVS.

Quid hoc loco ſibi velit κελεύειν, accerſendus eſt *Euſt.* in *Iliad.* π. de toto autem ritu multa *Bud.* in *Pand.* Adiiciam tantum *Sexti Philoſophi* locum ἐκ τοῦ πρὸς μουσικοὺς, vbi celeuſmatis paulum diuerſam rationem reddit. Καθάπερ οἱ ἀχθοφοροῦντες, ἢ ἐρέσσοντες, ἢ ἄλλο τι τῶν ἐπιπόνων δρῶντες ἔργων κελεύουσιν εἰς τὸ ἀνθέλκειν τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς κατὰ τὸ ἔργον βασάνου· οὕτως καὶ αὐλοῖς καὶ σάλπιγξιν ἐν πολέμοις χρώμενοι. Quem locum exhibuit nobis ex MS. codice *Richard. Thomſon* Anglus. COLVMB.

13) Παρακελευσάντων habebat codex: Sed παραπλευσάντων, praeſtat. MOLLVS.

N. et V. παραπλευσάντων. IVNGERM. et COLVMB.

14) Καὶ] *Commel.* et *Iungerm.* κἂν. BODEN.

1) Μελικαὶ] Lege Μελιάδες. Sunt enim Meliades Nymphae, dictae a μελία, quae arbor Latinis fraxinus dici-

tae ſuum celeusma canebant, nonnunquam ad ſyluam ſe conuertebat, de iis, qui reſonabant, diligenter inquirens. Poſteaquam autem, cum praeternauigantium, etiam in conualli, altum eſſet ſilentium, Daphnidem percontabatur, num a tergo eius promontorii etiam eſſet mare, ſiue alia praeteruceheretur nauis, aliiue nautae eadem canerent, cunctique ſimul tacerent? Suauiter igitur Daphnis ridens, et ſuauiori impreſſo oſculo, impoſitaque illi violacea corolla, occepit narrare fabulam de Echo, ſtipulatus ab illa pro docendo, alia decem baſia, operae mercedem.

CAPVT XV.

Nympharum, mea puella, multiplex genus eſt. Sunt Melicae, Dryades, et Heliae, omnes formoſae,

dicitur, vel quod cum fraxinis ſint natae, vel quod eas ament, circaque eas verſentur. MOLLVS.

[2]) Δρυάδες, et ἁμαδρυάδες] Sunt Nymphae, dictae a δρῦς, quercus, quod cum quercubus naſci, et cum iiſdem vna interire crederentur. IDEM.

3) Ελειοι] Sunt Nymphae paluſtres, dicuntur et ἑλειονόμοι, quia in paludibus degunt et paſcuntur. *Apollonio* dicuntur Νύμφαι τῶν κνυτικῶν. IDEM.

Μελικαὶ, Δρυάδες, καὶ Ελειοι] Dryades quae ſint, notum eſt. De Meliis (haſce namque et Melicas eaſdem puto: niſi hic forte leg. Μέλιαι) *Heſiod. Theogon.* ex coelo et terra prognatas narrat: Νύμφας θ', ἃς μελίας καλέουσ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν. vbi *Tzetzes:* ἐκ τούτων ἦν τὸ πρῶτον γένος τῶν ἀνθρώπων. μελίας δὲ, διὰ τὸ αἷμα τοῖς δένδρεσιν γίνεσθαι τὴν γένεσιν τῶν ἄλλων ζώων. Νύμφας γὰρ, τὴν ἄλλην γένεσιν τῶν ζώων. Μελίας δὲ, ἐκ τοῦ μῆλα εἶναι τὰ

μουσικαί· καὶ μιᾶς τούτων θυγάτηρ Ἠχὼ γίνεται· θνητὴ μὲν, ὡς ἐκ πατρὸς θνητοῦ· καλὴ
p. 89. δὲ, ὡς ἐκ μητρὸς καλῆς· τρέφεται μὲν 4) ὑπὸ νυμφῶν. παιδεύεται δὲ ὑπὸ μουσῶν συρίζειν, αὐλεῖν τὰ πρὸς λύραν, τὰ πρὸς κιθάραν, πᾶσαν ᾠδήν· ὥστε καὶ παρθενίας 5) εἰς ἄνθος ἀκμάσασα ταῖς νύμφαις συνεχόρευε· ταῖς μούσαις συνῇδεν· ἄῤῥενας δὲ ἔφευγε πάντας, καὶ ἀνθρώπους καὶ θεοὺς, φιλοῦσα τὴν παρθενίαν. Ὁ Πὰν ὀργίζεται τῇ κόρῃ, 6) τῆς μουσικῆς φθονῶν· τοῦ κάλλους μὴ τυχών· καὶ μανίαν ἐμβάλλει τοῖς ποιμέσι, καὶ τοῖς αἰπόλοις. οἱ δὲ ὥσπερ κύνες ἢ λύκοι διασπῶσιν αὐτὴν, καὶ ῥίπτουσιν εἰς πᾶσαν γῆν ἔτι ᾀδούσαν 7) τὰ μέλη.

τὰ πρόβατα· λέγει δε καὶ ὀρεστιάδας, καὶ ἁμαδρυάδας. Meliar. nomina recenſet *Tzetz.* ad Ἐργ. I ad illa: ἐκ μελιᾶν, etc. *Euſtath.* παρεκβ. εἰς Ιλ. υ. καὶ Νυμφῶν ὄνομα αἱ μέλιαι, ὡς καὶ παρ' ἡσιόδῳ. αὐτὸ δὲ καθ' ὁμωνυμίαν τῶν δένδρων, οἷς μυθικῶς ἔχαιρον ἐκεῖναι. Meliam inter oceanitidas vel oceani filias recenſent *Heſych. Etymolog. Hygin.* inter Nereidas *Apollodor.* L. I. niſi pro Μελία ibi leg. potius ex *Heſiod. Theog.* Μελίτη. *Callimach.* etiam Meliarum meminit hymn. in Iouem: Δικταῖαι Μελίαι. *Idem* in Delum:

Ἡ δ' ὑποδινηθεῖσα χοροῦ ἀπεπαύσατο νύμφη
Αὐτόχθων Μελίη, καὶ ὑπόχλοον ἔσχε παρειὴν,
Ἥλικος ἀσθμαίνουσα περὶ δρυός, ὡς ἴδε χαίτην
Σειομένην ἑλικῶνος. —

Dixi aliqua de Meliis: pariter velim de Eliis vel Eleis quid poſſem. Verum de iis ingenue fateor ignorantiam meam: nec poſtremus fuero, qui gratias acturus ſit ei, qui de iis nos docuerit. Non tamen diſſimulabo, quid Cl. *Rhodomano* viſum. Scilicet legend. eſſe: ἕλειοι, paluſtres. ſicque aucto-

moſae, cunctae canendi peritae: atque vnius harum Echo filia eſt, mortalis quidem, vt patre prognata mortali, formoſa, vtpote ſcita nata matre. Educatur a Nymphis, docetur a Muſis fiſtula canere quamlibet cantilenam, qua ad lyram, qua ad citharam. Quamobrem iam virgo in flore aetatis conſtituta vna cum Nymphis choros ducebat, cumque Muſis canebat: virginitatis amans, mares vitabat omnes, tam homines, quam Deos. Pan ſuccenſet illi, inuidens hanc canendi peritiam. Et repulſam illius formae paſſus, furorem opilionibus caprariisque immittit. Hi vero haud aliter, quam canes aut lupi, illam diſcerpunt, atque terram in

auctorem noſtrum vocare Naiadas alioqui generatim dictas; et ſpeciatim λιμνήτιδας. De quo doctiores me viderint. Sane apud noſtrum inſr. Lib. 4. ὄρνιθες ἕλειοι ſunt aues paluſtres. Sed verbum non amplius addo. IVNGERM.

4) Μὲν] Deeſt in *Iuntica*, *Commelin.* et *Iungerm.* BODEN.

V. τρέφεται μὲν ὑπό. P. COLVMB.

5) N. et V. παρθενίας P. IDEM.

Tres primae editiones habent: παρθενίαν ὡς ἄνθος. BODEN.

6) Ὁ πὰν ὀργίζεται τῇ κόρῃ] *Succenſet Pan puellae.* Apud *Lucianum* tamen iactat Pan, ſe rem habere cum Echone et Pity, quando inquit: ἐγὼ δὲ τῇ τε ἠχοῖ, καὶ τῇ πίτυι σύνειμι, καὶ ἁπάσαις ταῖς Διονύσου Μαινάσι, καὶ σπουδάζομαι πρὸς αὐτῶν. At ego cum Echone et Pity, omnibusque Bacchi Maenadibus rem habeo, magnoque ſtudio ab ipſis obſeruor. MOLLVS.

7) V. ᾄδουσαν P. COLVMB.

Si legas pro ᾄδουσαν ᾄδοντα, (et ſic in omnibus praeter

μέλη. καὶ τὰ μέλη γῆ, χαριζομένη νύμφαις, ἔκρυψε πάντα· καὶ ἐτήρησε τὴν μουσικὴν, καὶ γνώμη μουσῶν 8) ἀφίησι φωνήν· καὶ μιμεῖται πάντα 9), καθάπερ τότε ἡ κόρη, θεοὺς, ἀνθρώπους, ὄργανα, θηρία· μιμεῖται καὶ αὐτὸν συρίττοντα τὸν Πᾶνα. ὁ δὲ ἀκούσας, ἀναπηδᾷ καὶ διώκει κατὰ τῶν ὀρῶν, οὐκ ἐρῶν τυχεῖν, ἀλλ' ἢ τοῦ μαθεῖν, τίς ἐστιν ὁ λανθάνων μαθητής.

ΚΕΦΑΛ. ιϛ'.

p. 90. Ταῦτα μυθολογήσαντα τὸν Δάφνιν, οὐ δέκα μόνον φιλήματα, ἀλλὰ πάνυ πολλὰ 1) κατεφίλησεν ἡ Χλόη. μικροῦ γὰρ καὶ τὰ αὐτὰ εἶπεν ἠχὼ

ter Mollum B.) longe alia erit ſententia: et vertes, iactant etiamnum canentia membra. MOLLVS.

8) V. Μουσῶν. P. COLVMB. et IVNGERM.

Hoc primus dedit Mollus, quum in editis eſſet Μύσης. BODEN.

9) Καὶ μιμεῖται πάντα καθάπερ] Puellam hanc imitari omnia ſua voce; et ante etiam in Nympham transſmutatam narrat noſter, cum alluſione fortaſſis ad primum ortum Muſicae, quam natam inter paſtores volunt: Nam hi, natura duce, et auium concentu edocti, eam primi inuenerunt, quod etiam adnotauit *Iul. Scaliger*. Refert *Ioannes de la Cerda*, ſe nouiſſe iuuenem Hiſpanum in regia Philippi regis Hiſpaniarum prodigio ſimilem, qui, cum nullas ſciret litteras, neque prima ipſa Muſices elementa, tamen ſuauiſſime modulabatur, et ore ipſo exprimebat voces omnes omnium inſtrumentorum, auenae, tibiae, buccinae, claſſici,

in omnem, etiamnum modulantem carmina, diſpergunt: ſed terra, in gratiam Muſarum, cuncta membra occuluit, muſicamque ſeruauit, atque Muſarum conſilio vocem emittit. Imitatur omnia, ſicuti cum puella erat, videlicet deos, homines, muſica inſtrumenta, etiam feras, quin ipſum Pana fiſtula canentem, qui audita modulatione exultat, atque in montibus, non vt illius amore potiatur, perſequitur, ſed vt intelligat, quiſnam lateat diſcipulus.

CAPVT XVI.

Hac enarrata fabula, Daphnidi non modo decem baſia, ſed quam plurima, dedit Chloe: eadem ferme ſonuit Echo, ſuo vt teſtimonio confirmans, illum

ſici, cornuum, organorum; ad haec ſclopetorum ſibila, aeris tinnitus, bombos omnes; dicens in vita paſtorali vſum ſe tantum magiſterio rupium et arborum, cum in eas ventus ingruebat, atque edebat varia murmura, ſtrepitus, ſonores, raucedinem, mugitum: tum etiam attendiſſe ruentium fluminum cataractis et fragoribus, et inde excepiſſe, quicquid ſciret, non aliunde, adeo, vt, ſi quis tantum audiret, neque videret, putaret, ſe mera inſtrumenta audire, non humanam vocem.

MOLLVS.

[1]) Πολλὰ] Lege πολλάκις.

IDEM.

Non fuit, quod *Mollus* hoc faceret. Atticam enim emendat elegantiam, quia πολλὰ non ſine venere ἀντὶ τοῦ κατὰ πολὺ, vel κατὰ πολλὰ poſitum eſt, vt notet *frequenter, ſaepe.* Tali modo *Homerus Iliad.* B. 798. Ἦ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν. it. *Iliad.* P. 430. Πολλὰ μὲν ἂρ μάστιγι θοῇ ἐπεμαίετο θείνων πολλὰ δὲ μειλι-

ἠχὼ 2), καθάπερ μαρτυροῦσα, ὅτι μηδὲν ἐψεύσατο. Θερμοτέρου δὲ καθ' ἑκάστην ἡμέραν γιγνομένου τοῦ ἡλίου, οἷα τοῦ μὲν ἦρος παυομένου, τοῦ δὲ θέρους ἀρχομένου, πάλιν αὐτοῖς ἐγίνοντο καιναὶ τέρψεις καὶ θέρειοι. ὁ μὲν γὰρ ἐνήχετο ἐν τοῖς ποταμοῖς, ἡ δὲ ἐν ταῖς πηγαῖς ἐλούετο· ὁ μὲν ἐσύριζεν ἁμιλλώμενος πρὸς τὰς πίτυς· ἡ δὲ ᾖδε ταῖς ἀηδόσιν ἐρίζουσα· ἐθήρων ἀκρίδας λάλους· ἐλάμβανον τέττιγας ἠχοῦντας· ἄνθη συνέλεγον· δένδρα ἔσειον· ὀπώρας ἤσθιον. ἤδη ποτὲ καὶ γυμνοὶ συγκατεκλίθησαν, καὶ ἓν δέρμα αἰγὸς ἐπεσύραντο. καὶ ἐγένετο ἂν γυνὴ 3) Χλόη ῥαδίως, εἰ μὴ Δάφνιν ἐτάραξε τὸ αἷμα. Ἀμέλει καὶ δεδοικὼς μὴ νικηθῇ τὸν λογισμόν ποτε, πολλὰ γυμνοῦσθαι τὴν Χλόην οὐκ ἐπέτρεπεν· ὥστε ἐθαύμαζε μὲν ἡ Χλόη, τὴν δὲ αἰτίαν ᾐδεῖτο πυθέσθαι.

ΚΕΦΑΛ. ιζ'.

Ἐν τῷ θέρει τῷδε, καὶ μνηστήρων πλῆθος ἦν περὶ τὴν Χλόην, καὶ πολλοὶ πολλαχόθεν ἐφοίτων
p. 91. παρὰ Δρύαντα πρὸς γάμον 1) αἰτοῦντες αὐτήν· καὶ οἱ μέν τι δῶρον ἔφερον, οἱ δὲ ἐπηγγέλλοντο μεγάλα. ἡ μὲν

μειλιχίοισι προσηύδα, πολλὰ δ' ἀρειῇ. BODEN.

2) Εἶπεν ἠχὼ] Vnum tantum *Auſonii* epigramma de Echus imagine, quod illius naturam exprimit, hoc loco afferam, quod eſt:

Vane, quid affectas faciem mihi ponere, pictor,
Ignotamque oculis ſollicitare Deam?
Aeris et linguae ſum filia, mater inanis
Indicii, vocem quae ſine mente gero.
Extremos pereunte modos a fine reducens,
Ludi-

illum nihil mentitum fuiſſe. Iam indies ſole magis magisque feruеſcente, vtpote ſeneſcente vere, at aeſtate ineunte, iterum illis oboriuntur nouae, aeſtiuaeque voluptates. Quippe natabat ille in fluuiis, abluebat ſe illa fontibus: canebat fiſtula ille cum pinis certans, modulabatur illa cum luſciniis contendens: venabantur locuſtas garrulas: cicadas capiebant canoras: flores legebant: fructus arboribus decutiebant: poma comedebant. Iam tandem nudi concubuere, atque vna caprae pelle inſtrati iacuere. Imo mulier facile fuiſſet facta Chloe: ſi non ſanguis ille deterruiſſet Daphnidem. Certe veritus, ne ratio aliquando ſua dimoueretur ſede, crebro nudari Chloen non permittebat: mirabatur id igitur Chloe, ſed cauſam eius ſciſcitari verecundabatur.

CAPVT XVII.

Eadem hac aeſtate complures Chloen ambiebant proci, et vndique frequentes veniebant ad Dryantem, ipſam ſibi vxorem petentes: quorum alii

Ludificata ſequor verba
aliena meis.
Auribus in veſtris habito
penetrabilis Echo:
At ſi vis ſimilem pingere,
pinge ſonum.
MOLLVS.

3) Ἐγίνετο ἂν γυνὴ] Vid. not. ad huius libri cap. XII, n. 4. BODEN.

1) Πρὸς γάμον αἰτοῦντες] *Petentes in vxorem. Plut.* εἰς γάμον διδόναι, collocare in matrimonium. *Baſil.* πρὸς γάμον ἄγεσθαι, ducere vxorem. Aliquando abſolute αἰτεῖν

ἡ μὲν οὖν Νάπη ταῖς ἐλπίσιν ἐπαιρομένη,[2] συνεβούλευσεν ἐκδιδόναι τὴν Χλόην, μηδὲ κατέχειν οἴκοι, πρὸς πλέον τηλικαύτην κόρην, ἣ τάχα μικρὸν ὕστερον νέμουσα τὴν παρθενίαν ἀπολέσει, καὶ ἄνδρα ποιήσεταί τινα τῶν ποιμένων ἐπὶ μήλοις ἢ ῥόδοις·[3] ἀλλ' ἐκείνην τε ποιῆσαι δέσποιναν οἰκίας· καὶ

αἰτεῖν κόρην. *Lucian.* in Τοξ. ἔθος δέ ἐστιν ἐν Βοσπόρῳ ἐπὶ τῷ δείπνῳ μνηστῆρας αἰτεῖν τὰς κόρας. Eſt autem mos in Boſporo, vti proci in conuiuio petant puellas.

MOLLVS.

[2]) Ταῖς ἐλπίσι ἐπαιρομένη] *Spe elata, impulſa. Thucyd.* libr. 3. ὅμως δὲ τῇ ἐλπίδι ἐπαιρόμενοι κινδυνεύουσι, ſpe tamen impulſi ſe periculis exponunt. Et libr. I. μὴ γὰρ δὴ ἐκείνῃ γε τῇ ἐλπίδι ἐπαιρώμεθα. Neque ſpe illa erigamur. *Herodian.* L. 2. Ταύταις ἐπαιρόμενοι ταῖς ἐλπίσι, hac ſpe ſublati.

IDEM.

[3]) Καὶ ἄνδρα ποιήσεταί τινα ἐπὶ μήλοις ἢ ῥόδοις] Verti: *alicui paſtorum, acceptis roſis maliſque, nuptura.* Veluti pro arrhis ſponſalitiis, eiuſmodi quiſquiliis acceptis. Ad verbum, virum aliquem, hoc eſt coniugem ſibi faciet, propter roſas, aut mala. Niſi malis in eo ſignificatu hic ſumere τὸ ποιεῖσθαι ἄνδρα, vt ſupra. Vbi Lycaenium dicit Daphnidi: καὶ μέμνησο, ὅτι σε ἄνδρα ἐγὼ πρὸ Χλόης πεποίηκα. Ita vt, ſecundum meam verſionem, ea ſit ſententia: Chloe fortaſſe perditura ſuam erit virginitatem, ſuamque alicui paſtorum aſtrictura fidem, ea conditione, vt roſas malaque habeat. Quippe conditiones pactorum, ſimiliumque rerum, per praepoſitionem ἐπὶ cum dandi cauſa exprimuntur. *Dion. Halicarn.* libr. *antiquitat.* 10. Ἐπὶ τούτοις ἔφη χαριεῖσθαι τὰς ἀναπαύλας τῶν πολέμων. Reſpondit, ſe requiem a bellis ea conditione ipſis daturum. *Herodian.* libr. I. πάντοθεν τοὺς ἐπὶ

alii donum aliquod offerebant, alii magna promittebant. Napa igitur hac ſpe impulſa auctor elocandi Chloen fuit, rata non eſſe conſultum, tam grandem puellam diutius detinere domi, quae forſan paulo poſt inter paſcendum virginitatem ſuam perditura ſiet, alicui paſtorum, acceptis roſis malisque, nuptura: ſed

ἐπὶ λόγοις δοκιμωτάτους, ἐπὶ συντάξεσιν οὐκ εὐκαταφρονήτους καλῶν. Viros eruditione clariſſimos, non contemnendis ſtipendiis vndique accerſens. Σύνταξις hic ſtipendia, Gage, penſion, denotat. Videtur ad amantium mores hic alluſiſſe *Longus*, quorum qui vulgari amabant more, nec nimium inſaniebant, dicebantur ἐρᾷν μήλοις, καὶ ῥόδοις, aut μήλοις καὶ στεφάνοις. Nam nihil vetat, quo minus per metonymiam materiae hic ſerta intelligantur. *Theocr.* Idyll. XI.

Ἤρατο δ' οὔτι ῥόδοις, οὐ μάλοις,
οὐδὲ κικίννοις.

Amauit vero non roſis, aut
pomis, aut cicinnis.

Qui impenſe donabant, dicebantur ἐρᾷν ἢ δωρεῖσθαι οὐ κατὰ μῆλα καὶ στεφάνους. Quia haec munera vulgo ad amicas mittebantur. Firmat haec *Lucianus* lepidiſſimus in *Toxari*. Quando ait: τὰ μὲν γὰρ δῶρα οὐ κατὰ μῆλα καὶ στεφάνους ἀντεδίδοτο αὐτῇ. Non mala dedit ſemiroſa, et corollas ſemiaridas, cuiuſmodi munera Diniae miſſitauerat iuueni meretrix illa Chariclea, ἀλλὰ συνοικίαι ὅλαι, καὶ ἀγροὶ, καὶ θεράπαιναι, καὶ ἐσθῆτες εὐανθεῖς, καὶ χρυσὸν ὁπόσον ἐθελήσειε. Siquidem mulieri reddita ſunt dona, non pro pomorum aut ſertorum pretio: ſed ſolidae domus, agri, famulae, veſtes floridae, auri quantum optaret. Crediderunt veteres vim quandam arcanam ineſſe roſis amorem conciliandi, de malis ſiue pomis dictum memini. Quia Venus ſibi amorem illis conciliauit: quare Philoſtratus ſatis praeclare alibi

καὶ αὐτοὺς πολλὰ λαβόντας, ἰδίῳ φυλάττειν αὐτὰ καὶ γνησίῳ παιδίῳ. (ἐγεγόνει δὲ αὐτοῖς ἄῤῥεν παιδίον οὐ πρὸ πολλοῦ τινος) ὁ δὲ Δρύας ποτὲ μὲν ἐθέλγετο τοῖς λεγομένοις· μείζονα γὰρ ἢ κατὰ ποιμαίνουσαν κόρην δῶρα 4) ὠνομάζετο παρ' ἑκάστου· ποτὲ δὲ ὡς κρείττων ἐστὶν ἡ παρθένος μνηστήρων γεωργῶν, καὶ εἴ ποτε τοὺς ἀληθινοὺς γονέας εὕροι, μεγάλως αὐτοὺς εὐδαίμονας θήσει, ἀνεβάλλετο τὴν ἀπόκρισιν, καὶ εἷλκε χρόνον ἐκ χρό-

alibi vocat τὰ ῥόδα ἐρωτικὰ, καὶ πανοῦργα, roſas amatorias et verſutas: et quae tacita quadam fraude amorem ſui alliciant. Iterum πεφραγμένα, quaſi armatae ſint veneno. Alibi illas cum Cupidine comparat: nam ſicut is Deus ſagittas habet, faces, alas: ita ῥόδα τὴν ἄκανθαν ἀντὶ βελῶν ἔχει, τὸ πυῤῥὸν ἀντὶ δᾴδων, τοῖς φύλλοις ἐπτέρωται. Roſae ſpinam ſagittarum loco habent, rutilum colorem pro facibus, foliis alatae ſunt. Hinc iterum coronatos roſis, ait coronatos eſſe πυρὶ, quia hic flos incendit ad amorem animos, vti ignis ipſe incendit corpora. Quamobrem alibi, οἷον τὸ πῦρ ἔχει τὴν ἀκμὴν, habent vigorem igneum. Eaſdem delicias *Philoſtratus* habet libro 2. De eodem hocce flore *Achilles Tatius* L. II. c. 1. Si regem floribus conſtituere Iupiter voluiſſet, non alium certe, quam roſam, huiuſmodi honore dignatus eſſet. Haec terrae ornamentum eſt, plantarum ſplendor, oculus florum, prati rubor, flos omnium pulcherrimus. Haec amorem ſpirat, Venerem conciliat, odoratis foliis luxuriat, tremulis frondibus, ac Zephyri afflatu ridentibus delectat. *Clemens Alex.* 2. *Paed.* cap. 8. ῥόδον vult dictum ἀπὸ τῆς ῥοῆς ὀδωδῆς, a fluxu odoris, vel quaſi ὄδον pro

ſed facere potius illam matrem familias, et multa illa accepta dona, proprio genuinoque ſeruare filiolo (nata enim non ita pridem fuerat iis maſcula proles) Dryas interdum quidem dictis demulcebatur, maiora enim quam pro paſtoritia puella nominabantur munera: interdum vero illam praeſtantiorem eſſe cenſet, quam quae ruſticis illis ſit elocanda procis; et quae veris ſuis inuentis aliquando parentibus ipſos admodum beatos ſit redditura; itaque ſuum differebat reſponſum, nectendoque mo-

 ras

pro ὄζον, ab ὄζω oleo, τὸ εὔοσμον ὄν. IDEM.

Verti: Virum redditura obſcurum quendam paſtorem ſub pomis, aut roſetis. Hoc ſane dicere verba videntur. Et αἰσχρουργήματα eiusmodi talesue βιασμοὺς plerumque in ſiluis patratos fuiſſe notum eſt; nec eget probatione. Tamen verti οὐ περιβραδέως. Nec me penetraui in interiorem dictionis ſenſum; quem me iam nunc docuit ille ὄζος Ἀθήνης *Heinſius*, qui in talibus immane quantum me rectius et acutius vidit, τὸν ὄντως νικασεῖ κατὰ τὸν νόον. ἄριστος γάρ ἐστι τῶν τοιούτων κριτὴς, καὶ ὁ διδάσκαλός ἐστι παρ᾽ ἡμῖν. Docuit, inquam, in notarum illis ſcitamentis ad *Theocr.* Idyl. II. vbi de phraſi ἐρᾷν μήλοις ἢ ῥόδοις, quae videſis, et meae loco verſionem illius hanc repone: *Fortaſſe paulo poſt; inter paſcendum virginitate ſua priuabitur, virumque aliquem e paſtoribus faciet, propter roſas aut mala.* IVNGERM.

4) Ποτὲ μὲν ἐθέλγετο τοῖς λεγομένοις, μείζονα δῶρα etc.] Recte *Menander.* Οστις ὑπέχει χρυσίῳ τὴν χεῖρα, κἂν μὴ φῇ, πονηρὰ βουλεύεται. Quicunque manum auro ſupponit, ille, quamuis inficietur, mala conſilia molitur. *Exod.* 23, 8. δῶρα οὐ μὴ λήψῃ. Τὰ γὰρ δῶρα ἐκτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς βλεπόντων, καὶ λυμαίνεται ῥήματα δίκαια

χρόνου,[5] καὶ ἐν τῷ τέως ἀπεκέρδαινεν οὐκ ὀλίγα δῶρα.

ΚΕΦΑΛ. ιη΄.

Η μὲν δὴ μαθοῦσα, λυπηρῶς πάνυ διῆγε, καὶ τὸν Δάφνιν ἐλάνθανεν ἐπιπολὺ, λυπεῖν οὐ
p. 92. θέλουσα. ὡς δὲ ἐλιπάρει καὶ ἐνέκειτο πυνθανόμενος, καὶ ἐλυπεῖτο, μᾶλλον μὴ μανθάνων,[1] ἢ ἔμελλε μαθὼν, πάντα αὐτῷ διηγεῖται· τοὺς μνηστευομένους, ὡς πολλοὶ καὶ πλούσιοι· τοὺς λόγους, οὓς ἡ Νάπη σπεύδουσα πρὸς τὸν γάμον ἔλεγεν· ὡς οὐκ ἀπείπατο Δρύας, ἀλλ' ὡς εἰς τὸν τρυγητὸν ἀναβέβληται. Ἔκφρων[2] ἐπὶ τούτοις ὁ Δάφνις γίνεται, καὶ ἐδάκρυσε καθήμενος, ἀποθανεῖσθαι μηκέτι μενούσης[3] Χλόης λέγων. καὶ οὐκ

δίκαια. Dona non accipito: quippe dona coecant etiam perſpicaces, bonorumque virorum orationem peruertunt. MOLLVS.

5) Εἷλκε χρόνον ἐκ χρόνου] Niſi pro εἷλκε malis ἤνεγκε, ad verbum: tempus e tempore trahebat. Quod *Demoſthenes* dixit, χρόνον ἐνεποίει τοῖς πράγμασι. *Herodian.* διατριβὴν χρόνου ἐποίησε. *Baſil.* ἀναβάλλεσθαι ἡμέραν ἐξ ἡμέρας, diem de die ducere. Latini moras nectere, differre, moram adhibere, moram interponere, prorogare, protrahere.

IDEM.

N. et V. ἤνεγκε.

COLVMB.

1) Ελυπεῖτο, μᾶλλον μὴ μανθάνων] Nam paruulum differt, patiaris aduerſa, an exſpectes: niſi quod tantum eſt dolendi modus, non eſt timendi. Doleas enim, quantum ſcias accidiſſe: vt pulchre *Plin. Secund.* in epiſt. quadam loquitur.

MOLLVS.

Pul-

ras tempus de tempore ducebat, interea temporis non pauca inde lucratus munera.

CAPVT XVIII.

Illa vero, hoc intellecto, magno in moerore degebat, idque Daphnidem celabat longo tempore, huic aegre facere nolens. Cum autem tandem obſeruaret, ſciſcitandoque inſtaret, atque maiori moerore, re non intellecta, quam percepta, afficeretur, cuncta illi patefacit: Videlicet, quam ſint multi et locupletes, qui nuptias ipſius ambiant, quae verba Napa ad nuptias feſtinans dixerit: quomodo Dryas non abnuiſſet, ſed in vindemiam diſtuliſſet. Ad inſaniam his dictis adigitur Daphnis, ſedensque lachrymarum torrentibus inundatur, dicens, ſe, remota Chloe, ilico rebus hu-

 manis

Pulchre *Plinius* 8. epiſt. 17. Ne quid ſimile iſtic, (loquitur de Tiberis inundatione, et Anienis, quantum damni dederit) pro menſura periculi, vereor: teque rogo, ſi nihil tale eſt, quam maturiſſime ſolicitudini meae conſulas; ſed etſi tale, id quoque nuncies. Nam paruulum differt, patiaris aduerſa, an exſpectes: niſi quod tantum eſt dolendi modus, non eſt timendi. Doleas enim, quantum ſcias accidiſſe: timeas quantum poſſit accidere.

IVNGERM.

2) Εκφρων] Qui eſt extra mentem, idem quod ἄφρων, ſed minus vſitatum. *Suid.* ἔκφρων, ἐξεστηκὼς, παραπαίων, ἔξω φρενῶν γενόμενος. Ex ſano mentis ſtatu egreſſus, delirans, extra mentem exiſtens. *Plut.* vſus eſt in *Caton.* Η μὲν πόλις τοιοῦτον ἄγγελμα μικροῦ δεῖν ἔκφρων γενομένη. Ciues ad eum nuncium pene amentes facti.

MOLLVS.

3) M-

οὐκ αὐτὸς μόνος, ἀλλὰ καὶ τὰ πρόβατα μετὰ τοιοῦτον ποιμένα. Εἶτα ἀνενεγκὼν ἀνεθάῤῥει, καὶ πείσειν ἐνενόει τὸν πατέρα, καὶ ἕνα τῶν μνωμένων 4) αὐτὸν ἠρίθμει, καὶ πολὺ κρατήσειν ἤλπιζε τῶν ἄλλων. Εν αὐτὸν ἐτάραττεν· οὐκ ἦν Λάμων πλούσιος. τοῦτο αὐτοῦ τὴν ἐλπίδα μόνον λεπτὴν εἰργάζετο. Ομως δὲ ἐδόκει μνᾶσθαι, καὶ τῇ Χλόῃ συνεδόκει. τῷ Λάμωνι μὲν οὐδὲν ἐτόλμησεν εἰπεῖν, τῇ Μυρτάλῃ δὲ θαῤῥήσας καὶ τὸν ἔρωτα ἐμήνυσε, καὶ περὶ τοῦ γάμου λόγους προσήνεγκεν. 5)

p. 93. Η δὲ τῷ Λάμωνι νύκτωρ ἐκοινωνήσατο. σκληρῶς δὲ ἐκείνου τὴν ἔντευξιν ἐνεγκόντος, καὶ λοιδορήσαντος, εἰ παιδὶ θυγάτριον ποιμένων προξενεῖ, 6) μεγάλην ἐν τοῖς γνωρίσμασιν ἐπαγγελλομένῳ τύχην, ὃς αὐτοὺς εὑρὼν τοὺς οἰκείους, καὶ ἐλευθέρους θήσει, καὶ δεσπότας ἀγρῶν μειζόνων. Η Μυρτάλη

3) Μενούστης] Lepidam coniecturam Pariſ. notes: νεμούσης. BODEN.

4) Ενα τῶν μνωμένων] Se vnum eſſe ex iis, qui ambirent puellam. Eſt enim μνᾶσθαι, teſte *Budaeo*, ambire puellam, coniugium, connubium petere, procum eſſe. *Lucian.* in *Toxar.* loquens de Arſacoma Scytha: διότι μνηστευόμενος ἥκει, quare ad ambiendas nuptias venit, et paulo poſt: καὶ μνηστεύεσθαι τὴν παῖδα, et ſponſam ambire. *Hom.* Odyſſ. α.

Τόσσοι (μνηστῆρες) μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχουσι δέ οἶκον.

Tot matrem (proci) meam ambiunt, deſtruunt autem domum.

Dixit etiam *Lucian.* μνᾶσθαι γάμον, pro eodem. MOLEVS.

5) Λόγους προσήνεγκεν] *Sermonem intulit, iniecit.* Elegans dicendi modus, veteribus nequaquam incognitus. Nam, quod Latium dixit, inferre, iniicere ſermonem:

manis ereptum iri: neque ipſum ſolum, verum etiam, poſt talem paſtorem, ipſas oues. Deinde cum ad ſe rediiſſet, animum recipiebat, et in animum inducens hoc perſuadere parenti, inter reliquos procos ſuum quoque profitebatur nomen, ſperabatque fore, vt caeteros longe ſuperaret. Sed vnum illius animum maxime terrebat: videlicet, Lamon non erat diues: hoc ſolum ſpem eius imminuebat. Nihilominus ambire decreuit, cenſuitque ita faciendum Chloe: Lamoni nihil quidem reuelare auſus, verum Myrtalae obfirmato iam animo ſui indicium amoris fecit, deque nuptiis ſermonem iniecit. Haec noctu Lamoni rem omnem communicauit, duriter colloquium hoc accipienti, acriterque illam obiurganti, quod paſtorum filiolam ſuo filio conciliatrix copulatam vellet, ingentem fortunam ſuis monumen-

 tis

nem: Graecia προσφέρειν λόγον, *Herodot.* in *Thalia*, προσφέρει Δαρείῳ λόγον τοιόνδε, *Budaeus* in *comment. graec. ling.* exponit etiam προσφέρειν λόγον, verba facere, appellare aliquem, ſollicitare, alloqui. *Plut.* in *Ariſtid.* παυσανίας Ἀριστείδῃ προσέφερε λόγον, Pauſanias verba fecit apud Ariſtidem, vel, vt alii vertunt, ſermonem intulit. IDEM.

6) Εἰ παιδὶ προξενεῖ] Εἰ hic ſignificat idem, quod ὅτι, *quod*, *quia*. *Plut.* in *vita Cat.* εἰ δὲ Φιλόστρατον ἐν σικελίᾳ μέσον εἶχεν περιπατῶν ἐπὶ τιμῇ φιλοσοφίας, ἐγκαλοῦσι. Quod vero Philoſtratum in Sicilia Philoſophiae honoris cauſa acceperit in deambulando medium, id exagitant.

Προξενεῖ, nuptias conciliat. Habet nonnunquam hanc ſignificationem hoc verbum, et dicitur προξενεῖν ὁ μετερχόμενος καὶ μνώμενός τινι νύμφην· atque hoc qui fungi-

λη διὰ ἔρωτα φοβουμένη, μὴ τελέως ἀπελπίσας ὁ Δάφνις τὸν γάμον, τολμήσει τι θανατῶδες, ἄλλας αὐτῷ τῆς ἀντιῤῥήσεως αἰτίας ἀπήγγελλε. Πένητες ἐσμὲν, ὦ παῖ, καὶ δεόμεθα νύμφης φερούσης τὶ μᾶλλον· οἱ δὲ πλούσιοι καὶ πλουσίων νυμφίων δεόμενοι. Ἴθη δὴ 7) πεῖσον Χλόην, ἡ δὲ τὸν πατέρα, μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν, 8) πάντως δέ που κἀκείνη 9) φιλεῖ σε, καὶ βούλεται συγκαθεύδειν πένητι καλῷ μᾶλλον, ἢ πιθήκῳ πλουσίῳ. 10)

ΚΕΦΑΛ.

fungitur munere προξενητὴς, et mulier προξενήτρια, vel ἡ προμνήστρια, conciliator, et conciliatrix matrimonii appellatur. *Xiphil.* in *Auguſt.* καὶ τούτῳ οἱ τοῦ Ἀντωνίου στρατιῶται τὴν θυγατέρα τῆς Φουλουΐας τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, ἣν ἐκ τοῦ κλωδίου εἶχε, τῷ καίσαρι, καίτοι ἑτέρᾳ ἐγγεγυημένῳ, προεξένησαν. Interim milites Antonii, Fuluiae vxoris eius filiam, quam ipſa ex Clodio habuerat, Caeſari, etſi ante ſponſalia cum alia fecerat, deſponderunt, hoc eſt, eius filiae matrimonii contrahendi amici interpretes et conglutinatores fuere.

IDEM.

7) Ἴθι δὴ, πεῖσον] Ito nunc, et perſuade. Frequenter imperatiuus hicce apud probatos auctores vſurpatur, quando ſignificatum volunt, alium hortari alium ſerio. *Dionyſ. Halicarn. libr. antiq. Rom.* 8. ἴθι δὴ, Μινύκιε, ἀπόκριναι, i nunc, Minuci, reſponde. Et paulo poſt: ἴθι δὴ σκόπει, i nunc, conſidera. Alias aduerbialiter ponitur pro εἶα, ἄγε, idque ſequente alio imperatiuo, ſiue mediate, ſiue immediate. *Hom.* Il. β.

Βάσκ' ἴθι οὖλε ὄνειρε.

Vade, age pernicioſum ſomnium.

IDEM.

8) Μηδὲν αἰτεῖν μέγα, καὶ γαμεῖν] Verti, te nihil magni petere, ſed ducere velle.

tis pollicenti, qui, ſuis inuentis propinquis, ipſos in libertatem aſſertos, dominos maiorum agrorum facturus ſiet. Myrtale verita, ne Daphnis, deſperatis omnino nuptiis, prae amore ſuos anticiparet manes, alias cauſas repulſae illi refert: Pauperes ſumus, mi fili, quin potius opus habemus, quae conferat aliquid, ſponſa: et diuites etiam opulentos ſibi petunt ſponſos; i nunc, perſuade Chloae, illa autem patri ſuo perſuadeat, te nihil magni petere, ſed ducere velle. Illa te afflictim amat, et mauult cum paupere formoſo, quam diuite cum ſimio, concumbere.

CAPVT

le. Vel ita poteſt verti: ne quid magni petat, (pater) ſed vos matrimonio iungat. Copulatiua καὶ pro aduerſatiua ἀλλὰ aliquando ſumitur, ſicut apud *Matth.* cap. II. §. 19. καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς, ſed iuſtificata eſt ſapientia a filiis ſuis. Atque pluribus locis in foederis noui tabulis reperitur: quamobrem nonnulli putarunt id hebraeorum more dici. Sed ὁ ἀττικώτατος *Theophraſt.* non ſemel ita loquitur. Ita et *Demoſth.* de *Cherſon.* αἴτιον δὲ τοῦτο, καί μοι πρὸς θεῶν. Iſtorum autem cauſa haec eſt, ſed per Deos.

IDEM.

9) V. πάντως δέ που κακείνη P. COLVMB.

Δέ που deeſt in editis omnibus. BODEN.

10) Πιθήκῳ] Quos ob ſtultas imitationes, vel ob corporis deformitatem, contemnebant, Graeci vocarunt πιθήκους, vt *Ariſtophanes* in *Ranis* Act. II. Sc. 6. Ο πίθηκος οὗτος γ᾽ ὁ νῦν ἐνοχλῶν, Κλειγένης ὁ μικρὸς, ὁ πονηρότατος βαλανεύς. Idem conuicium ſaepe apud Latinos, inprimis apud *Ciceronem* in epiſtolis ad diuerſos, legitur. Inprimis tamen epitheton πλούσιος monet, vt *Longus* hic videatur reſpexiſſe παροιμίαν, quam *Suidas* habet: Πίθηκος ἐν πορφύρᾳ,

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

Μυρτάλη μὲν οὔποτε ἐλπίσασα Δρύαντα τούτοις συντεθήσεσθαι, μνηστῆρας ἔχοντα πλουσιωτέρους, εὐπρεπῶς ᾤετο παρῃτῆσθαι[1]) τὸν γάμον. Δάφνις δὲ οὐκ εἶχε μέμφεσθαι τὰ λεγόμενα,[2]) p. 94. λειπόμενος[3]) δὲ πολὺ τῶν αἰτουμένων,[4]) τὸ σύνηθες ἐρασταῖς πενομένοις ἔπραττεν· ἐδάκρυε, καὶ τὰς νύμφας αὖθις ἐκάλει βοηθούς. αἱ δὲ αὐτῷ καθεύδοντι νύκτωρ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐφίστανται σχήμασιν, ἐν οἷς καὶ πρότερον· ἔλεγε δὲ ἡ πρεσβυτάτη πάλιν. Γάμου μὲν μέλει[5]) τῆς Χλόης[6]) ἄλλῳ θεῷ, δῶρα

φύρᾳ, quod ita explicat *Grammaticus:* Παροιμία· ὅτι οἱ φαῦλοι, κἂν πολλοῖς περιβληθῶσιν ὅμως δ' οὖν διαφαίνονται πονηροὶ ὄντες. Cui ſimile eſt illud, quod ex *Luciani* oratione contra ineruditum *Eraſmus Adag.* Chil. I. Cent. 7. n. 11. attulit: Πίθηκος ὁ πίθηκος, κἂν χρύσεια ἔχῃ σύμβολα.

IDEM.

1) Παρῃτῆσθαι] Paſſiua voce hic vſurpatur, cum ſemper ferme alias hoc verbum actiuam ſignificationem recipiat, niſi quod legamus apud *Suidam* παραιτηθεὶς δὲ διὰ τῶν φίλων, τοῦτον ἀπέλυσε τῆς αἰτίας. Hunc autem amicorum deprecationibus exoratus, illius criminis abſoluit: et apud *Lucam* c. 14. §. 18. ἔχε με παρῃτημένον, habe excuſatum me.

MOLLVS.

2) τὰ λεγόμενα] Potius τὰ λελεγμένα.

IDEM ex COLVMB.

3) Λειπόμενος δὲ πολὺ τῶν αἰτουμένων] Cum longe eſſet inferior iis, qui ambiebant; niſi quis malit pro πολὺ hic legere πλούτῳ, cum diuitiis cederet, vel inferior eſſet reliquis illam petentibus. λείπομαί σου γνώμῃ, dixit *Euripides*, ſuperor a te conſilio. *Plat.* μηδὲν λείπομαί σου, nulla re tibi ſecundus. *Dion. Halicar.*

CAPVT XIX.

Myrtala, nunquam ſperans, fore, vt Dryas hisce conſenſum adhiberet, longe diuitiores habens procos, ſpecioſo hoc praetextu putabat nuptias eſſe recuſatas. Dicta haec Daphnis minus valebat carpere. At cum eſſet longe inferior reliquis, qui ambiebant, quod egenis amatoribus moris eſt, facit: plorabat, inque auxilium iterum vocabat Nymphas, quae noctu eodem habitu, quo ante hac fuerant indutae, huic dormienti ſuperueniunt: atque rurſum natu maxima verba faciebat. Alii deo coniu-

licar. libr. 2. *antiq.* οὔτι πλήθει λειπόμενοι τῶν πολεμίων, nec numero cedentes hoſtibus. MOLLVS.

4) Αἰτουμένων] Recte: qui enim coniugium affectant, aut puellas ambiunt, dicuntur αἰτεῖσθαι vel αἰτεῖν. *Lucian.* in *Toxar.* τοὺς μνηστῆρας ἐπὶ τῷ δείπνῳ αἰτεῖν τὰς κόρας. Et paulo poſt: κατὰ τόνδε τὸν νόμον σπεισάντων, καὶ αἰτησάντων. IDEM.

5) Μέλλει] V. P. In Iuntica et Commel. fuit μέλλει. Primus reſtituit *Iungerm.* quem vide. BODEN.

Omnino legendum μέλει, quod et *Vrſ.* in ſuo inuenit et comprobauit. Tales exerrationes aliquam multas notaui, vbi τὸ μέλλειν pro μέλειν, et viciſſim vitioſe editum eſt. Sic apud *Heliodor.* L. 5. τότε δὴ μετεμέλλοντο οἱ Φοίνικες. ſcrib. μετεμέλοντο. Id. L. 10. ἡμῖν δὲ τῶν ἱερείων μελλήσει, ait Hydaſp. ſcrib. μελήσει. Id. L. 5. ὁ δὲ μηδὲν μελήσας ſcrib. μελλήσας de Pelor. Libr. 6. πρὸς ταῦτα οὐδὲ πρὸς βραχὺ διαμελήσας ὁ Κνήμων. ſcrib. διαμελλήσας L. 9. οὐδὲ αὐτὸς ἔτι μελήσων, de Oroondate. ſcrib. μελλήσων, cum Xyland. et miror alterum, licet in *vulg.* et *Pal.* eſſet, *Commelino* placuiſſe magis. Saepiſſime

δῶρα δὲ σοι δώσομεν ἡμεῖς, ἃ θέλξει Δρύαντα. Η ναῦς ἡ τῶν Μυθυμναίων νεανίσκων, ἧς τὸν λύγον αἱ σαί ποτε αἶγες κατέφαγον, ἡμέρα μὲν ἐκείνη μακρὰν τῆς γῆς 7) ὑπηνέχθη πνεύματι· νυκτὸς δὲ, πελαγίου ταράξαντος ἀνέμου ἐπὶ θάλασσαν, εἰς τὴν γῆν εἰς τὰς ἄκρας πέτρας ἐξεβράσθη· 8) Αὐτὴ μὲν οὖν διεφθάρη, καὶ πολλὰ τῶν ἐν αὐτῇ· βαλάντιον 9) δὲ τρισχιλίων δραχμῶν 10) ὑπὸ τοῦ κύματος ἀπεπτύσθη, καὶ κεῖται φυκίοις κεκα-

piſſime peccatum ſic apud *Agath.* vt L. 5. init. ἀλλ' ἐκεῖνοι οὐδέν τι μελήσαντες. ſcrib. μελλήσαντες. Ib. de Germano: ὡς μικροῦ δεῖν μελῆσαι ſcrib. μελλῆσαι. *Ib. Iuſtiniani* epiſt. ad *Sandilichum:* τῷ μὴ μετὰ ταῦτα μελῆσαι, ſcrib. μελλῆσαι. Id. *Agath.* L. I. δύναμίν τε αὐτῷ παρασχοῦς ἀξιόχρεων, καὶ ὅση ῥαδίως ἤμελεν, εἰ καί τι νεωτερίζοιεν οἱ τῇδε βάρβαροι, περιέσεσθαι καὶ καθέξειν, ſcrib. ἤμελλεν. Id. L. 3. ὁ δὲ Ναχοραγὰν, οὐδέν τι μελήσας, ſcrib. μελλήσας. L. 4. de primatib. Perſicis: οὐκ ἔτι ἐμέλησαν, ſcrib. ἐμέλλησαν. *Lucian. Nigrino:* ἢν δὲ διαμέλῃς μνησικακήσω γε, etc. ſcrib. διαμέλλῃς, vbi etiam paulo ante leg. οὐδὲν αὐτῷ μέλον (non μέλων) τῶν ἐν θεάτρῳ πραττομένων, μέλον pro μέλοντος. Leuiſſima haec quis dicit, et tanti non fuiſſe, quae notarentur; quippe errata tantum typographica, et talia quae legenti ſtatim ſe produnt. Sint ſane: quamuis a doctiſſimis editoribus illorum auctorum, qui et iſta σφάλματα adnotarunt, praetermiſſa ſunt; nec tamen fraudi ideo mihi fore ſpero, ſi vel leuiſſima, errata tamen, tollere coner. IVNGERM.

6) Χλόης] Γάμου τῆς ἀλόης μέλει ἄλλῳ θεῷ, coniugii amaror alii Numini curae eſt. Hoc eſt coniugium, cui plurimae ſunt admixtae moleſtiae ac aerumnae. Eſt aloe frutex quidam, odore graui, ſapore amariſſimo, cuius

coniugium Chloae curae eſt, ſed nos munera, quae Dryantem demulcebunt, tibi conferemus. Nauis illa, quae eſt Methymnaeorum iuuenum, cuius vimineum funem tuae aliquando caprae morſu auellerunt, eodem illo die longe a terra in altum prouecta fuit; ſed nocte, vento ex alto ſpirante, mareque turbante, ad terram in arduas cautes eſt eiecta. Ipſamet igitur periit, multaque, quae in illa erant:

cuius meminit *Dioſcorid.* vt et *Plaut.* cum dicit vitam hominis plus aloes, quam mellis habere. *Iuuenal.* de vxore: plus aloes, quam mellis habet. Niſi malis legere pro ἀλόης, Χλόης. Alii Deo Chloe curae eſt, quod malo.

MOLLVS.

Nullus ante Mollum habuit ἀλόης, omnes Χλόης. Itaque de ſuis dediſſe videtur. Irrepſit idem error in Nealmenſem, vbi tamen Χλόης pro varia lect. adiicitur. BODEN.

7) Τῆς γῆς] Aberat γῆς a Molliana. IDEM.

8) Ἐξεβράσθη] *Vlpian.* l. 3. §. 6. ff. de incend. Ruin. naufr. Qui eiecta naue quid rapuit, hoc edicto tenetur. Eiecta, hoc eſt, quod Graeci aiunt ἐξεβράσθη. MOLLVS et IVNGERM.

9) Βαλάντιον] Eadem forma dixit *Herodian.* libr. 5. in *Macrino:* Βαλάντιά τε χρημάτων (μέγα δέλεαρ προδοσίας) αὐτοῖς ἐδείκνυσαν, ſacculos quoque numorum plenos, magnam nimirum eſcam proditionis, illis oſtentarunt. Videtur in his loquendi formulis, ſubaudiri μιςὸν, aut huic ſimile quid. βαλάντιον dicitur, ἀπὸ τοῦ βάλλειν ἐντὸς, quod in eo aliquid condatur vel reponatur. MOLLVS.

10) Δραχμῶν] Δραχμὴ a δράττομαι dicta, manu corripio, quae tantum χρημάτων continet, quantum aliquis manu in pugnum contracta capere poſſit, vt *Theocriti Scholiaſtes*, et alii gram-

κεκαλυμμένον πλησίον δελφῖνος νεκρȣ̃,[11]) δι' ὃν ȣ̓δεὶς ȣ̓δὲ προσῆλθεν ὁδοιπόρος, τὸ δυσῶδες τῆς σηπεδόνος παρατρέχων. Ἀλλὰ σὺ πρόσελθε, καὶ προσελθὼν ἀνελȣ̃, καὶ ἀνελόμενος δός. ἱκανόν σοι δόξαι νῦν μὴ πένητι· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἔσῃ καὶ πλȣ́σιος.

ΚΕΦΑΛ. κ'.

p. 95. Αἱ μὲν ταῦτα εἰπȣ̃σαι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον·[1]) γενομένης δὲ ἡμέρας ἀναπηδήσας ὁ Δάφνις περιχαρὴς ἤλαυνε ῥοίζῳ πολλῷ τὰς αἶγας εἰς τὴν νομήν· καὶ τὴν Χλόην φιλήσας, καὶ τὰς νύμφας προσκυνήσας, κατῆλθεν ἐπὶ θάλασσαν, ὡς περιῤῥάναθαι θέλων· καὶ ἐπὶ τῆς ψάμμȣ πλησίον τῆς κυματώδȣς γῆς[2]) ἐβάδιζε ζητῶν τὰς τρισχιλίας. ἔμελλε δὲ ἄρα ȣ̓ πολὺν κάματον ἕξειν. ὁ γὰρ δελφὶς ȣ̓κ ἀγαθὸν ὀδωδὼς αὐτῷ προσέπιπτεν ἐῤῥιμμένος καὶ μυδῶν, ȣ̃ τῇ σηπεδόνι καθάπερ ἡγεμόνι χρώμενος ὁδȣ̃, προσῆλθέ τε εὐθὺς, καὶ τὰ φυκία ἀφε-

grammatici tradunt. Drachma attica ſex obolorum eſt. Eſtque idem, quod Latinis denarius, ſiue denarium, quod Iudaeis dimidius Siclus.

IDEM.

Forte ſcribere voluit *Petrus* pro *dimidius Siclus;* quarta pars Sicli.

BODEN.

[11]) Νεκρȣ̃] Recte Delphinum mortuum in littore ponit. V. *Oppian.* ἁλιευτ. β. in fine.

IVNGERM.

[1]) Αἱ μὲν ταῦτα εἰπȣ̃σι, τῇ νυκτὶ συναπῆλθον] Hanc interpunctionem praeferendam eſſe cenſui communi, quam *Commelinus* et *Mollus* male recepere: Αἱ μὲν ταῦτα εἰπȣ̃σαι τῇ νυκτὶ, συναπῆλ-

erant: at marſupium ter mille drachmis plenum a fluctu excuſſum, iacet alga coopertum prope Delphinum mortuum, nullus ob quem viator acceſſit: putredinis huius foetorem praeteriens. Caeterum tu accede, et vbi acceſſeris, tolle, et ſublatum trade. Sufficit, te non haberi nunc pro paupere: quodam poſtea tempore, eris etiam diues.

CAPVT XX.

Hiſce dictis, illae ſimul cum nocte abierunt: orto autem die, proſiliens e lecto Daphnis plenus gaudii, magno cum impetu paſtum agebat greges: atque, oſculatus Chloen, adoratis Nymphis, ad mare deſcendit, ſe quaſi abluturus: deinde per arenam prope littoris crepidinem incedebat, quaerens tria illa millia, quae profecto ſine multo negotio habiturus erat. Quippe Delphin male olens, proiectus ibi et putreſcens naribus eius incurrit, cuius putredine inſtar viae ducis

ἀπῆλθον. Quis non videt verbum compoſitum ſpectare ad τῇ νυκτί.

BODEN.

2) Πλησίον τῆς κυματώδες γῆς] *Prope fluctuoſum littus. Ariſtoteles* in *problemat.* κυματωδέστεραι γαῖαι, terrae, ſiue littora fluctuoſiora: ſed forte hic legendum eſt κυματωγῆς, vel κυματάγης. Eſt autem κυματωγὴ, littus, ad quod vndae feruntur atque franguntur, pro quo poetice συνωνύμως dicitur αἰγίαλος, atque ῥηγμίν. Apud *Herodot.* in *Calliope.* κηρυκήϊον ἐφάνη ἐπὶ τῆς κυματώγης κείμενον, viſum eſt caduceum in littore poſitum. *Lucian.* καὶ φοβερωτάτην ποιεῖ τὴν κυματώγην.

ἀφελὼν, εὑρίσκει τὸ βαλάντιον ἀργυρίου μεςόν. τοῦτο ἀνελόμενος, καὶ εἰς τὴν πήραν ἐνθέμενος, οὐ πρόσθεν ἀπῆλθε, πρὶν τὰς νύμφας εὐφημῆσαι καὶ αὐτὴν τὴν θάλασσαν. καίπερ γὰρ αἰπόλος ὢν, ἤδη καὶ τὴν θάλασσαν ἐνόμιζε τῆς γῆς γλυκυτέραν, ὡς εἰς τὸν γάμον αὐτῷ τὸν Χλόης συλλαμβάνουσαν.

ΚΕΦΑΛ. κα΄.

Εἰλημμένος δὲ τῶν τρισχιλίων, οὐκέτ᾽ ἔμελλεν· ἀλλ᾽ ὡς πάντων ἀνθρώπων πλουσιώτατος, οὐ
p. 96. μόνον τῶν ἐκεῖ γεωργῶν, αὐτίκα ἐλθὼν παρὰ τὴν Χλόην, διηγεῖται τὸ ὄναρ· δείκνυσι τὸ βαλάντιον· κελεύει τὰς ἀγέλας φυλάττειν, ἔς τ᾽ ἂν ἐπανέλθῃ· καὶ συντείνας, σοβεῖ [2]) παρὰ τὸν Δρύαντα. καὶ εὑρὼν πυρούς τινας ἀλωνοτριβοῦντα [3]) μετὰ τῆς Νάπης, πάνυ θρασὺν ἐμβάλλει λόγον

γῆν. Alibi apud *Herodot.* ſcribitur κυματωγὴ, ὀξυτόνως· alibi vero κυματώγη, παροξυτόνως. Sed ſortaſſe cum idem ſit vocabulum, et eadem ſignificatio, conſtanter etiam idem accentus videretur ſeruandus. Vel ſi codex eſt ſanus, haec accentus varietas eſt obſeruanda. MOLLVS.

N. et V. κυματωγῆς, al. V. κυματώδους γῆς. COLVMB.

[1]) V. Εἰλημμένος δὲ τῶν P. IDEM.

In antiquiſſimis δὲ abeſt. BODEN.

[2]) Σοβεῖ] Verbum σοβέω ſignificanter hic vſurpatur ab Auctore: quippe ſignificat *vado*, *curro*: obuios quosque ſummouendo. *Demoſthenes* in *Mid.* καὶ τρεῖς ἀκολούθους ἢ τέτταρας αὐτὸς ἔχων, διὰ τῆς ἀγορᾶς σοβεῖ. Atque pediſſequos tres aut quatuor

ducis vſus, ſtatim adiit, et, ſublata alga, crumenam argenti plenam inuenit. Hac ſublata, inque peram recondita, non ante diſceſſit, quam Nymphas ipſumque collaudaſſet mare. Tametſi enim caprarius eſſet, iam tamen mare iucundius terra iudicabat, vtpote in nuptiis Chloes conciliandis ſibi opem ferens.

CAPVT XXI.

Hic autem, acceptis tribus illis millibus, non amplius morabatur: at, veluti non modo illic agricolarum, ſed omnium mortalium, ditiſſimus, ſtatim ad Chloen venit, eique ſomnium enarrat: oſtendit loculos: iubet illam rationem habere gregis, donec reuerſus fuerit: citatoque gradu ad Dryantem fertur animoſe, quem cum inueniſſet vna cum Napa granis in area excutiendis occupatum, magna cum

quatuor habens per forum proficiſcitur, obuios quosque ſummouens: vbi interpres ait, τὸ σοβεῖν eſſe συνεχοῦς κινήσεως τεκμήριον. *Heſych.* σοβεῖν, τρέχειν. *Suid.* σοβεῖν eſſe μετὰ σεμνότητος πορεύεσθαι, cum grauitate progredi, grauiter ac inſolenter; et ſuperbe incedere, quae omnia optime huic loco quadrant.

MULLVS.

3) Ἀλωνοτριβοῦντα] Eſt autem ἀλωνοτριβῶ iuxta *Suidam* ἐπὶ τῆς ἅλωνος διατρίβω, *in area verſor, dego*, idem quod ἀλωνίζω. At hic ſignificat *trituro, excutio in area grana*, compoſitum, ex ἅλων, area, et verbo τρίβω, tero, contero, tundo. Nam boues dicuntur Graecis τρίβειν, quando triturant: vt videre eſt apud *Hom.* Il. υ. verſ. 195.

λόγον [περὶ γάμου. Εμοὶ δὸς Χλόην γυναῖκα.4) ἐγὼ καὶ συρίζειν οἶδα καλῶς, καὶ κλᾶν ἄμπελον, 5) καὶ φυτὰ κατορύσσειν· οἶδα καὶ γῆν ἀρῶν,6) καὶ λικμῆσαι πρὸς ἄνεμον·7) ἀγέλην δὲ ὅπως νέμω μάρτυς Χλόη· πεντήκοντα αἶγας παραλαβὼν, διπλασίονας πεποίηκα· ἔθρεψα καὶ τράγους μεγάλους 8) καὶ καλούς· πρότερον δὲ ἀλλοτρίοις

Ὡς δ' ὅτε τις ζεύξῃ βόας ἄρσενας εὐρυμετώπους,
Τριβέμεναι κρῖ λευκὸν ἐϋτροχάλῳ ἐν ἀλωῇ.
Vt autem, quando quis ſubiugauit boues mares lat:frondes,
Ad terendum hordeum album rotunda in area.

Quo ſenſu vſus eſt etiam verbo terere *Virg. Georg.* I.

Et medio toſtas aeſtu terit area fruges.

IDEM.

4) Εμοὶ δὸς χλόην γυναῖκα] Ita Arſacomas apud *Lucian.* δός μοι, ὦ βασιλεῦ, τὴν θυγατέρα σου Μαζαίαν, γυναῖκα ἔχειν, colloca mihi, rex, filiam tuam Mazaeam.

IDEM.

5) Κλᾶν] Vel ex coniectura, vel, vt videtur, ex gloſſa, editor Nealmenſis ſubſtituit in parentheſi κλαδᾶν, quod proprie de vitibus poni *Phrynichus* adfirmat: Κλαδᾶν [ἀμπέλους φαθι, ἀλλὰ μὴ κλαδεύειν. Sed conſtans omnium ſcriptura iubet magis, vt veterem tueamur, quam cogitemus de noua. Adhibetur autem et verbum κλᾶν, quod in textu retinuimus, de vitibus putandis, et ipſa putatio modo ἀμπελουργία, modo κλάσις ἀμπέλου vocatur, quod e *Theophraſto* apparet de *cauſſis plant.* L. III. c. 19. Τῶν δ' ἀμπέλων τῶν τελέων ἤδη πρῶτον μὲν καὶ μέγιστόν ἐστιν ἡ κλάσις. Vnde κλάστης apud *Heſychium* notat ἀμπελουργὸν, et κλαστήριον ab *Ariſtophanis Interprete* exponitur τὸ δρέπανον ᾧ κλαδεύουσι καὶ ξύλα καὶ κλήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις. Temerarium igitur eſſet, illud κλᾶν ἀμπε-

cum fiducia de matrimonio infert ſermonem talem: Da mihi vxorem Chloen. Ego noui canere egregie tibia, putare vitem, et ſtirpem infodere in terram. Noui etiam arare terram, frumentique retrimenta ad ventulum vanno excutere. Quomodo gregem paſcam, teſtis eſt Chloe: quinquaginta acceptas capras duplicaui: educaui etiam ingentes atque formoſos hircos

ἄμπελον commutare in κλαδᾶν. BODEN.

6) Γῆν ἀρῶν] Hanc lectionem, quam codex Romanus dedit, praeferendam duxi vulgatae principum editionum, vbi γῆς ἀρῶν legebatur. Non enim, niſi cum quarto caſu, conſtructum hoc verbum legere me memini. IDEM.

V. γῆν P. COLVMB. et IVNGERM.

7) Λικμῆσαι πρὸς ἄνεμον] *Hom.* Iliad. ε. 499.

Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' ἀλωάς,
Ἀνδρῶν λικμώντων, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
Κρίνει ἐπειγομένων ἀνέμων καρπόν τε καὶ ἄχνας,
Αἱ δ' ὑπολευκαίνονται ἀχυρμιαί.

Virgil. Georg. III.

Cum grauiter tunſis gemit area frugibus et cum
Surgentem ad Zephyrum paleae iactantur inanes.

Euannare hoc dicit *Varro* de R. R. Lib. I. c. 52. His tritis (ſpicis) oportet e terra ſubiactari vallis, aut ventilabris, cum ventus ſpirat lenis. Ita fit, vt, quod leuiſſimum eſt in eo, atque appellatur acus, euannetur extra aream. IVNGERM.

8) Ἔθρεψα καὶ τράγους μεγάλους] *Magnos enutriui hircos*, videlicet, capellis admittendos; commendat ſuam induſtriam in re ruſtica Daphnis, non ignarus fortes, iuxta *Venuſinum*, creari fortibus et bonis; ita et magnos magnis atque bonis. Quamobrem paſtor ille apud *Maronem* monet prudenter primis ab annis maximam adhibendam eſſe curam

τρίοις 9) τὰς αἶγας ὑπεβάλλομεν.10) ἀλλὰ καὶ νέος εἰμὶ, καὶ γείτων ὑμῖν ἄμεμπτος· καί με ἔθρεψε αἴξ, ὡς Χλόην οἶς· τοσοῦτον δὲ τῶν ἄλλων κρατῶν, οὐδὲ δώροις ἡττηθήσομαι· ἐκεῖνοι δώσουσιν αἶγας καὶ πρόβατα, καὶ ζεῦγος ψαραλέων βοῶν,11) καὶ σῖτον μηδὲ ἀλεκτορίδας θρέψαι δυνά-
p. 91. μενον· παρ' ἐμοῦ αἵδε ὑμῖν τρισχίλιαι,12) μόνον ἴστω τοῦτο μηδεὶς, μὴ Λάμων αὐτὸς οὑμὸς πατήρ. Ἅμα τε ἐδίδου, καὶ περιβαλὼν, κατεφίλει.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

Οἱ δὲ παρ' ἐλπίδα ἰδόντες τοσοῦτον ἀργύριον,1) αὐτίκα τε δώσειν ὑπηγγέλλοντο τὴν Χλόην, καὶ

curam illis pullis, qui adſeruandi ſint ad admiſſuram equarum, quandoquidem ex parentibus optimis, exiſtat ſoboles optima:

Tu modo quos in ſpem ſtatuis ſubmittere gentis.

MOLLVS.

9) Πρότερον ἀλλοτρίοις] Quaſi dicat, olim alienis prae inopia bonorum hircorum, vti nos neceſſitas cogebat in admiſſura, at iam noſtros ipſorum admittimus, vtpote robuſtos atque egregios. Eſt enim, vt *Columella* ait, vernaculum pecus peregrino longe vtilius. IDEM.

10) Τὰς αἶγας ὑπεβάλλομεν] *Capras ſubmittebamus.* Recte proprieque: quippe capellae hircis ſubmittuntur. *Theocr.* Idyll. 9.

Μόσχως βωσὶν ὑφέντες.

Vitulos bobus ſubmittentes.

Quod *Homerus* ὑποχὼν θήλεας ἵππους. *Scholiaſt.* ὑποχὼν, ὑποβαλών. Fuere tamen, qui verſum hunc non caperent de admiſſura, ſed furto. IDEM.

11) Ζεῦγος ψαραλέων βοῶν] *Par*

hircos, cum antea alienis noſtras ſubmitteremus capras. Iuuenis ſum etiam, vicinusque veſter, vitae inculpatae: quin me capra educauit, ſicuti Chloen ouis. Qui tamen alios ſuperans, nequaquam conferendis donis ſuccumbam. Dabunt illi capras ouesque, item par ſcabioſorum boum, nec non frumentum, ne gallinis quidem cibandis idoneum. A me offeruntur vobis tria haecce drachmarum millia, ſed cautio eſt, ne quis id reſciſcat, ne quidem ipſe Lamon meus parens. Et cum dicto dabat, amplexusque oſculabatur.

CAPVT XXII.

Hi tanta argenti conſpecta vi, omnem praeter ſpem, e veſtigio Chloen huic vxorem ſpondebant,

Par ſcabre boum i. e. ſcabioſum. Scaber ψωράλεος etc. V. *Gloſſ.*

IVNGERM.

12) Παρ' ἐμοῦ δὲ αἱ τρισχίλιαι] Ita habebat codex, pro eo legi παρ' ἐμοῦ αἵδ' ὑμῖν τρισχίλιαι. MOLLVS.

V. αἵδε ὑμῖν τρισχ. P.

COLVMB. et IVNGERM.

Editis omnibus ante Mollum aberat ὑμῖν.

BODEN.

1) Ἰδόντες τοσοῦτον ἀργύριον, αὐτίκα τε δώσειν] Hic videre licet, quam numis omnia ſint facilia. Τὰ γὰρ τοῖς ὅπλοις ἀδύνατα κρατηθῆναι, τῷ χρυσῷ ῥᾳδίον καταπολεμῆται, inquit *Diod. Sicul.* Quae enim armis erant inuicta, facile auro expugnaueris. Timon ille μισάνθρωπος apud *Lucianum:* Νῦν, inquit, πείθομαι γε Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ οὐ κἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑποδέξαιτο οὕτω καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταῤῥέοντα. Nunc demum credo, vel Iouem ipſum aurum eſſe factum. Etenim quae tandem

καὶ πείσειν ὑπισχνοῦντο Λάμωνα. Η μὲν οὖν [2]) Νάπη μετὰ τοῦ Δάφνιδος αὐτοῦ μένουσα, περιήλαυνε τοὺς [3]) βοῦς, καὶ τοῖς τριβίοις κατειργάζετο τὸν στάχυν. [4]) ὁ δὲ Δρύας θησαυρίσας τὸ βαλάντιον ἔνθα

dem virgo non exporrecto ſinu vſque adeo formoſum amatorem excipiat per tegulas illapſum. Et non ſua magis aetate, quam noſtra, oraculi veridici vice fuit:

Ἀργυρέαις λόγχαισι μάχου, καὶ πάντα κρατήσεις.

Argenteis pugna telis, et omnia vinces.

Plaut. Auro loquente, nihil pollet quaeuis oratio. Non ſine Venere, vt omnia, *P. Arbiter:*

Quisquis habet numos, ſecura nauiget aura,
Fortunamque ſuo temperet arbitrio:
Vxorem ducat Danaen, ipſumque licebit
Acriſium iubeat credere, quod Danaen
Carmina componat, declamet, concrepet omneis,
Et peragat cauſas, ſitque Catone prior.
Iurisconſultus paret, non paret, habeto,
Atque eſto quidquid Seruius, aut Labeo.
Multa loquor: quidvis numis praeſentibus opta,
Et veniet. Clauſum poſſidet arca Iouem.

Vid. *Horat.* Lib. 2. Satyr.

Fit numis praeſul, et abbas.

Quis enim poſſet reſiſtere tot armatis? dixiſſe aliquis fertur, cum ad patrocinium cauſae non ſatis bonae antea denegatum, aliquot centenis aureis vngaricis regum effigie inſignitis, ſe adduci paſſus fuiſſet. Vere itaque *Pindar. Pyth.* Od. 3.

Ἀλλὰ κέρδει καὶ σοφία δέδεται.
Ετραπε κἀκεῖνον ἀγάνορι μισθῷ χρυσὸς ἐν χερσὶν φανείς.

Verum lucro etiam ſapientia irretitur.
Peruertit enim et illum ingenti mercede aurum in manibus apparens.

Quippe, vt Chremylus apud *Ariſto-*

bant, idemque ſe Lamoni perſuaſuros pollicebantur. Napa igitur cum Daphnide ibidem manens, boues circumagebat, atque tribulis trituram conficiebat. Dryas, recondito marſupio, vbi monumen-

 ta

Artſtophanem in *Pluto*, vere dixit.

Ἅπαντα τῷ πλουτεῖν γὰρ ἔσθ' ὑπήκοα.

Pecuniae obediunt omnia. Hominibus veluti ſanguis et anima eſt argentum, vt Graecorum quidam verſiculus habet: eo qui deſtituitur, nec ipſum ſibi parauit, is inter viuos mortuus obambulat.

MOLLVS.

2) Οὖν] V. Δή. P.

COLVMB.

3) Τοὺς] V. τὰς P. et mox pro κατειργάσατο V. κατειργάζετο. P.

IDEM et IVNGERM.

4) Καὶ τοῖς τριβίοις κατειργάσατο τὸν ϛάχυν] Pro τριβίοις, hic lege τριβόλοις. Eſt enim τρίβολος ruſticum inſtrumentum, latine tribula et tribulum, dictum a terendo. Proprie vehiculum e tabula, lapidibus aut ferro aſperata, quo frumenta a bobus iunctis ducto terebantur. *Plin.* libr. 18, 30. Meſſis tribulis in area exteritur. Huius facit et mentionem *Virg.* 1.*Georg.* verſ. 164. Pro tribulis noſtrates, et ferme vbique, hodie vtuntur flagellis. Videtur Dauid hoc inſtrumento vſus ad plectendos homines, cum Ammonitas iuſſit ferreis ſecari ſerris, cultrisque ſubiici, tribulisque ferreis proteri: ἔθηκαν, αὐτοὺς ἐν πρίονι, καὶ ἐν τοῖς τριβόλοις τοῖς σιδηροῖς, καὶ ὑποτομεῦσι τοῖς σιδηροῖς.

MOLLVS.

Haeſi hic, ὡς μῦς, φασὶ, γενόμενος πίττης, nec ſenſum adſequi tam mihi in procliui fuit, quam imber eſt, quando pluit; ſed mox me extricaui, et feliciter, ni fallor, quod tamen alios dicere malim. De tribula vel tribulo hic ſermo. Quid enim alias boum circumactio hic faceret? Supra paullo dixit ἀλωνοτριβεῖν. Tribula ſeu tribulum (v. et

ἔνθα ἀπέκειτο τὰ γνωρίσματα, ταχὺς παρὰ τὸν Λάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην ἐφέρετο, μέλλων παρ᾽ αὐτῶν,

et *Nonium*, et *Iſidor*. vlt. *Orig*. 14. *Varron*. de *ling*. *Lat*. L. 4. et L. 1. de *re ruſt*. c. 22. *Caton*. de *re ruſt*. c. 135. vt quidem *Turnebus* Notis ad *Varronem* agnoſcit: *treblas ſcilicet Albae eſſe optimas*: ſic enim tribulas a *Catone* vocari) vel ex *Virgil*. 1. Georg. et ipſius interpr. notum vehiculum, quo maturae fruges in area olim terebantur. *Columell*. L. 2. de *re ruſt*. c. 21. vbi tamen non tam probat boues: At ſi, ait, competit, vt in area teratur frumentum, nihil dubium eſt, quin equis melius, quam bubus, ea res conficiatur. At, ſi pauca iuga ſunt, adiicere tribulam et traham poſſis, quae res vtraque culmos facillime comminuit. Et *Varro* de *re ruſt*. L. I. c. 52. qui explicat: E ſpicis in aream excuti grana, quod fit apud alios iumentis iunctis ac tribulo, id fit e tabula lapidibus, aut ferro, exaſperata, quae, impoſito auriga, aut pondere grandi, trahitur iumentis iunctis, vt diſcutiat e ſpica grana. *Callimach. hymn. in Cerer*. v. 20.

Κάλλιον, ὡς καλάμην τε καὶ ἱερὰ δράγματα πρᾶτα
Ασταχύων ἀπέκοψε, καὶ ἐν βόας ἧκε πατῆσαι,
Ανίκα Τριπτόλεμος ἀγαθὰν ἐδιδάσκετο τέχναν.

Clarum ergo de tribula hic agi, et emendandum eſſe apud noſtrum: τριβόλοις, quod vocabulum tamen apud vett. Graecos non temere ita reperias. Sane me adhuc vacillantem tantum non penitus confirmauit, ſic reſcribendum eſſe *Gloſſ. Graecol.* quod: τρίβολος, Tribula, Triher. τρίβολος, ἄκανθα, ſed quale monſtrum *Triher*? Tacent ad eum locum Critici: nec ego meam curam facio. Videndum tamen an legi poſſit: *Traha*, vel *Trahea*; quoniam *Virgil. Columell.* adeo *tribula trahasque* ſoleant

ta repoſita habebat, citato gradu ad Lamonem Myrtalemque ferebatur, ab iis tanquam pararius, quod

 maxi-

leant coniungere. Lubet porro adiungere illa *Bellonii* an *Gillii* 1. *Obſeruat.* 64. de Epirotis ruſticis: Collecta meſſe, frumentum triturant; haud flagellis, vt apud nos, ſed bobus, quemadmodum per vniuerſam Graeciam, idque facientes, aſſeres Chalcedonio lapide munitos poſt ſe trahunt, vt ſtramina et paleas confringant. De bobus vero triturantibus videri poteſt et elegans locus *Aeliani* περὶ ζω. Lib. IV. c. 25. et ad iſtud *Heſiodi* ἔργ. β. δημήτερος ἱερὸν ἀκτὴν, *Moſchopulus* et *Proclus*.

IVNGERM.

Haec *Iungermani* coniectura omnino ſanando huic loco, qui mirum in modum eruditos torſit, ſufficeret, illa ſi tribula, quam deſcribit ac pluribus illuſtrat *Schoettgen* in *Antiquitatt. Triturae* §.X—XII. vbi et Tab. II. in icone vides, apud Graecos τρίβολος diceretur. Tale vehiculum, quo frumenta teruntur in area, vocatur θλιπτήριον, ſed τρίβολος ſaepius eſt ſpinae genus, vel pars freni lupati in ore coercendi equi, vel murex ferreus, a triquetra figura in militia ita dictus. Pro vehiculo ad triturandas fruges non niſi in lexicis ponitur, atque, vt nonnullis placet, noto illo loco 2 Sam. XII, 31. quem ſupra et *Mollus* attulit. Haec vero mihi nondum ſufficientia videntur, vt in textum illud τριβόλοις eleuem, vbi et legendum eſſet τριβόλῳ. Non enim probabile, pauperes illos plures vno in tenui area habuiſſe. Ne tamen et ipſe locum plane intactum relinquam, meam qualemcunque coniecturam adiiciam, miſſis aliorum hariolationibus. Legendum forte: καὶ τοῖς ΚΡΙΘΙΟΙΣ κατειργάζετο τὸν ϛάχυν. Triturae modus deſcriptus erat verbis: περιήλαυνε τὺς βῦς, vnde videtur primus triturandi

αὐτῶν, τὸ καινότατον,5) μνᾶσθαι νυμφίον. Εὑρὼν δὲ κἀκείνους κριθία μετροῦντας 6) οὐ πρὸ πολλοῦ λελικμημένα, ἀθύμως τε7) ἔχοντας ὅτι μικροῦ δεῖν ὀλιγώτερα ἦν τῶν καταβληθέντων σπερμάτων, ἐπ' ἐκείνοις μὲν παρεμυθήσατο, κοινὴν ὁμολογήσας αἰτίαν πανταχοῦ γεγονέναι· τὸν δὲ Δάφνιν ᾐτεῖτο Χλόῃ, καὶ ἔλεγεν ὅτι πολλὰ ἄλλων διδόντων, οὐδὲν παρ' αὐτῶν λήψεται, μᾶλλον δέ τοι οἴκοθεν αὐτοῖς ἐπιδώσει· συντέτραπται γὰρ ἀλλήλοις, κἂν τῷ νέ-
p 98. μειν συνῆπται φιλίᾳ 8) ῥᾳδίως λυθῆναι μὴ δυναμένῃ· ἤδη δὲ καὶ ἡλικίαν ἔχειν ὡς καθεύδειν καὶ μετ' ἀλλήλων.

ΚΕΦΑΛ.

randi modus, quem *Schöttgen* §. 9. explicat, eſſe intelligendus, nimirum is, qui *iumentis inactis* factus eſt. Nunc, qualia grana e ſpicis ſint extrita, forte indicatur voce τοῖς κριθίοις, ſcilicet hordeacea, quia mox Dryas, ad Lamonem Myrtalenque delatus, dicitur εὑρὼν δὲ κἀκείνους ΚΡΙΘΙΑ μετροῦντας. Reſpicit τὸ κἀκείνους, ad praecedentia, docetque, Napen ante cum Dryante etiam, vt nunc Myrtalen ac Lamonem, κριθία excuſſiſſe. Quid ergo nunc planius? quid, obſecro, huic loco accommodatius? Reſtat vero nihilo minus dignus vindice nodus, quare pro ſola coniectura vendito.

BODEN.

5) Τὸ καινότατον] Apud elegantiſſimum *Lucianum* ſaepe τὸ καινότατον per parentheſin enunciatur, ſumiturque pro re valde inuſitata: quodque *Budaeus* interpretatur: quod maxime mireris. Alii tamen: quod eſt abſurdiſſimum. *Luc.* in *Nigrin.* Ἔνιοι μὲν γὰρ (τὸ καινότατον) οὐδὲ νοσεῖν σχολάζουσιν. Quibusdam enim (quod abſurdiſſimum eſt, vel quod maxime mireris) non

maxime mireris, ſponſum petiturus. Quos cum offendiſſet grana metientes, non ita pridem vanno repurgata, animosque deſpondentes, quod ferme pauciora eſſent, quam quae terrae mandaſſent, ſemina, propterea conſolatus eſt illos, vbique locorum communem hanc eſſe querimoniam, profeſſus. Et petebat Chloae Daphnidem, dicens, ſe ab aliis nihil quicquam, licet multa offerentibus, eſſe accepturum: quin potius illis de bonis ſuis quidpiam largiturum; paſcendoque conglutinatam illorum amicitiam, vt facile diuelli nequeat; iam illos ea eſſe aetate, vt tori conſortes eſſe queant.

CAPVT

non eſt aegrotandi otium. Paulo poſt, καὶ ὑπομιμνήσκειν (τὸ καινότατον). Atque ita commonefacere (quod maxime mireris). Item in *Timone*, καὶ τὸ καινότατον, αὐτοὺς ζηλοτυποῦντων. Quod eſt abſurdiſſimum, ſe ipſos zelotypia proſequuntur. Alii legunt pro τὸ καινότατον, τὸν καινότατον, h. e. nouiſſimum ſponſum. Sed non muto. MOLLVS.

6) Κριθία μετροῦντες] Lege κριτίδια μετροῦντες. *Athenaeus* κριτίδια καὶ πυροὺς ὀλίγους διαμετρῶν. IDEM.

Libri et analogia firmant κρίθια. Quibus autem neglectis legendum fuiſſet κριθίδια. Sic *Athenaeus* L. V. *Deipnoſ.* BODEN.

7) Τε] Non male *Iungermanus:* δὲ praetulit. IDEM.

8) Συντέτραπται γὰρ ἀλλήλοις κἂν τῷ νέμειν] Lege συντετράφθαι etc. item συνῆφθαι φιλία. Simul enim educatos eos, et inter paſcendum ita amicitia coniunctos eſſe.

MOLLVS. ex IVNGERM.

Φιλίᾳ dandi caſu, quemadmodum erat et in noſtro, quam vocem nos coniectura ducti emendauimus. Al. V. ha-

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

Ο μὲν ταῦτα καὶ ἔτι πλείω ἔλεγεν, οἷα τοῦ πεῖσαι ἆθλον ἔχων τὰς τρισχιλίας. Ὁ δὲ Λάμων ἔτι μήτε πενίαν προβάλλεσθαι δυνάμενος· αὐτοὶ γὰρ οὐχ ὑπερηφάνουν· μήτε ἡλικίαν Δάφνιδος· ἤδη γὰρ μειράκιον ἦν. Τὸ μὲν ἀληθὲς, οὐδ' ὅλως [1]) ἐξηγόρευσεν, ὅτι κρείττων ἐστὶ τοιούτου γάμου· χρόνον δὲ σιωπήσας ὀλίγον, οὕτως ἀπεκρίνατο· "Δίκαια ποιεῖτε τοὺς γείτονας προτιμῶντες [2]) τῶν ξένων, καὶ πενίας ἀγαθῆς πλοῦτον μὴ νομίζοντες κρείττονα. ὁ Πὰν ὑμᾶς ἀντὶ τῶνδε, καὶ αἱ Νύμφαι φιλήσειαν· ἐγὼ δὲ σπεύδω μὲν καὶ αὐτὸς τὸν γάμον, [3]) καὶ γὰρ ἂν μαινοίμην ἡμιγέρων τε ὢν ἤδη, καὶ χειρὸς εἰς τὰ ἔργα δεόμενος περιττοτέρας, ὡς μὴ [4]) καὶ τὸν ὑμέτερον οἶκον φίλον προσλαβεῖν· ἀγαθόν τι μέγα· περισπούδαστος δὲ

καὶ

V. habet φιλία, vt excuſus. COLVMB.

[1]) Ολως] Ex codice Romano. Diſplicet lectio Commelinianae et Iungerm. ὡς. BODEN.

V. Οὐδ' ὅλως. P. COLVMB.

[2]) Τοὺς γείτονας προτιμῶντες] Quanti omni aeuo vicinos fecerit antiquitas, vel ſuo exemplo declarat Themiſtocles, qui, diſtracturus fundum, iuſſit et illum proclamari a praecone, etiam vicinum illum habere bonum. Ideo vult etiam *Heſiodus* vicinum ante omnes ad coenam vocandum, cum inquit:

Τὸν δὲ μάλιστα καλεῖν, ὅστις
σέθεν ἐγγύθι ναίει.

Hunc autem in primis voca,
qui prope te habitat.

Et paulo poſt:

Ἔμμορέ τοι τιμῆς, ὅς τ' ἔμμορε
γείτονος ἐσθλοῦ.

Nactus

CAPVT XXIII.

Haec et id genus plura dicebat, vtpote perſuadendi tria illa drachmarum millia ſibi praemium habens. Lamon amplius neque paupertatem praetendere volens; non enim illi ſua ſuperbe eſſerebant: neque aetatem Daphnidis; iam enim adoleſcens erat. Reuera, non enunciauit omnino palam, illum nuptiis talibus praeſtantiorem eſſe, cumque pauliſper tacuiſſet, ita reſpondit: Aequum facitis, qui extraneis vicinos praefertis, neque paupertate honeſta praeſtantiores diuitias exiſtimatis. Pan et pro iis Nymphae vos ſuo dignentur amore. Egomet ipſe propero nuptias: quippe mentis non ſatis forem compos, ſi iam ſemiſenex, maiorisque auxilii ad opera obeunda indigus, veſtram domum mihi minus conciliem; magnum quiddam hoc bonum, magnoque, quae

Nactus eſt bonum, quicunque nactus eſt vicinum bonum. Idem.

Τὴν δὲ μάλιστα γαμεῖν, ἥτις σέθεν ἐγγύθι ναίει.

Eam vero potiſſimum ducito, quae te prope habitat. De vicinorum amore et veneratione, eſt etiam apud *Herodot*. Locus huc faciens, vbi de Perſarum moribus agens, ita ait: In pretio habent viciniſſimos: deinde proximos: et ſic ordine procedendo honorant alios. Caeterum qui longiſſime diſtant habitando, eos minime in aliquo habent honore. MOLLVS.

3) Σπεύδω τὸν γάμον] *Propero nuptias.* Hoc eſt, *vrgeo.* Eodem modo *Homer.* Od. τ.

Οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν· ἐγὼ δὲ δόλους τολυπεύω.

Hi autem nuptias feſtinant, ego autem dolos cogito. *Tacitus*, imitatus Graecos, *deditio-*

καὶ Χλόη·[5]) καλὴ καὶ ὡραία κόρη καὶ πάντα ἀγαθή· δοῦλος δὲ ὤν, οὐδενός εἰμι τῶν ἐμῶν κύριος·[6])
p. 99. ἀλλὰ δεῖ τὸν δεσπότην μανθάνοντα ταῦτα συγχωρεῖν. Φέρε οὖν ἀναβαλλώμεθα[7]) τὸν γάμον εἰς τὸ μετόπωρον. ἀφίξεσθαι τότε λέγουσιν αὐτὸν οἱ παραγινόμενοι πρὸς ἡμᾶς ἐξ ἄστεος· τότε ἔσονται ἀνὴρ καὶ γυνή· νῦν δὲ φιλείτωσαν ἀλλήλους ἀδελφοί.[8]) ἴσθι μόνον, ὦ Δρύα, τοσοῦτον· σπεύδεις περὶ μειράκιον[9]) κρεῖττον ἡμῶν." Ο μὲν ταῦτα εἰπών, ἐφίλησέ τε αὐτόν, καὶ ὤρεξε ποτὸν[10]) ἤδη μεσημβρίας ἀκμαζούσης, καὶ προὔπεμψε μέχρι τινὸς φιλοφρονούμενος πάντα.

ΚΕΦΑΛ. κδ΄.

Ο δὲ Δρύας οὐ παρέργως ἀκούσας τὸν ὕστερον λόγον τοῦ Λάμωνος, ἐφρόντιζε βαδίζων καθ' αὐτόν,

deditionem properat, dixit.

IDEM.

4) Ως μὴ] ἴσ. ὅς μή.

IVNGERM.

5) Περισπούδαστος δὲ καὶ Χλόη] Verti, *magnoque quae affectetur ſtudio digna.* Vel quae a multis ambitur, vt apud *Lucian.* in *dial. meretr.* περισπούδαστοί εἰσιν αἱ ἑταῖραι, magno ſtudio ambiuntur meretrices.

MOLLVS.

6) Δοῦλος δὲ ὤν, οὐδενός εἰμι τῶν ἐμῶν κύριος] *Seruus cum ſim, nihil habeo, quod meum eſt.* Loquitur ille ſecundum ius Romanum, quo ſeruus, cum ſit ipſemet in poteſtate domini, nihil ſuum habet, §. 3. *Inſt. per quas perſ. nobis acquir.* Omne enim, quod per ſeruos acquiritur, id dominis acquiri, certi iuris eſt §. 1. de his, qui ſunt ſui, vel alieni iuris.

IDEM.

7) Ανα-

quae affectetur, ſtudio digna Chloe: honeſta atque formoſa puella, omnibus dotibus ornata; verum ſeruus cum ſim, nihilque quod meum eſt, habeam: ſed oporteat herum, cauſſa cognita, haec permittere. Age, nuptias igitur in autumnum differamus. Tunc temporis venturum eſſe, qui ex vrbe ad nos venerunt, dicunt: erunt tunc vxor et maritus: nunc fraterno ſeſe inuicem proſequantur amore. Tantum, o Drya, ſolum velim ſcias; ſtudium et operam nauas iuueni nobis longe potiori. His dictis, oſculum illi dedit, potumque praebuit, ſole iam vltra altitudinem mediae lucis producto, deduxitque aliquandiu omni humanitatis officio illum proſecutus.

CAPVT XXIV.

Dryas non oſcitanter poſtromo hoc ſermone Lamonis audito, inter vias ſecum cogitare coepit,

7) Ἀναβαλλώμεθα] Codex habebat ἀναβαλλέμεθα.

IDEM.

8) Ἀδελφοὶ] Subaudias ὡς. *Ariſtophanes* in *Pluto*. v. 295. — τράγοι δ' ἀκρατιεῖσθε, *tamquam hirci laſciuite*, ad quem locum notat interpres: λείπει τὸ ὡς, ὡς τράγοι. Neque aliter *Ioſephus* Antiqu. L. XII. c. 7. ἠφανίζετο δὲ, εἴπου βίβλος εὑρεθείη ἱερὰ καὶ νόμος· καὶ παρ' οἷς εὑρεθεῖεν, καὶ οὗτοι κακοὶ κακῶς ἀπώλοντο. Qui paginas diuinas ſecum habebant, non mali erant, ſed tamquam mali peribant malo. Vid. *Lamb. Bos. Ellipſ.* p. 56.

BODEN.

9) Σπεύδεις περὶ μειράκιον] Nota verbum σπεύδω cum praepoſitione περὶ poni pro σπουδάζω. *Heſych.* σπεύδων, σπουδάζων, ἐνεργῶν. *Dion. Halicarn.* libr. *antiq.* εἰρήνην τε ἀνὰ

αὐτὸν, ὅςις ὁ Δάφνις; Ἐτράφη μὲν ὑπὸ αἰγὸς ὡς κηδομένων θεῶν· ἔςι δὲ καλὸς καὶ οὐδὲν ἐοικὼς σιμῷ γέροντι [1]) καὶ μαδώσῃ γυναικί. [2]) εὐπόρησε δὲ καὶ τριχιλίων, ὅσον [3]) οὐδὲ ἀχράδων εἰκὸς ἔχειν αἰπόλον. ἆρα καὶ τοῦτον ἐξέθηκέ τις ὡς Χλόην; ἆρα καὶ τοῦτον εὗρε Λάμων ὡς ἐκείνην ἐγώ; ἆρα καὶ γνωρίσματα ὅμοια παρέκειτο τοῖς εὑρεθεῖσιν ὑπ' ἐμοῦ; ἐὰν ταῦτα οὕτως, ὦ δέσποτα Πὰν, καὶ νύμ-
p. 100. φαι φίλαι, τάχα οὗτος [4]) τοὺς ἰδίους εὑρὼν, εὑρήσει τι καὶ τῶν Χλόης ἀποῤῥήτων.

ΚΕΦΑΛ. κέ.

Τοιαῦτα μὲν πρὸς αὐτὸν ἐφρόντιζε, καὶ ὠνειροπόλει μέχρι τῆς ἅλω. Ἐλθὼν δὲ ἐκεῖ, καὶ τὸν Δάφνιν μετέωρον πρὸς τὴν ἀκοὴν καταλαβὼν, ἀνεῤῥωσέ τε γαμβρὸν προσαγορεύσας, καὶ τῷ μετοπώρῳ τοὺς γάμους θήσειν ἐπαγγέλλεται· δεξιάν τε ἔδωκεν, [1]) ὡς οὐδενὸς ἐσομένης, ὅτι μὴ Δάφνιδος, Χλόης.

ἀνὰ τὴν χώραν σπεύδων εἶναι, pro σπουδάζων εἶναι.

MOLLVS.

[10]) Ποτὸν] Alii πότον. Tempus adiectum, quo compotationes inſtituebantur, ſuadere videtur, potius πότον, quam ποτὸν legendum eſſe. Ποτὸν eſt potus, reſtinguendae ſiti datus, ſed πότος conuiuium. At verbum ὀρέγω fauet edito ποτόν.

BODEN.

[1]) Σιμῷ γέροντι] Lamonem intelligit, vt recte notat interpres Teutonicus.

IDEM.

[2]) Μαδώσῃ γυναικί] Μαδάω, ſum μαδὸς, ſiue μαδαρὸς, ſum laeuis et depilis. In qua ſignificatione vſus eſt *Ariſtoph.* in *Pluto.* v. 266. Πρεσβύτην, ῥυπῶντα, κυφὸν, ἄθλιον, ῥυσὸν, μαδῶντα, νωδόν. *Senem, ſqualidum, gibbo-*

pit, quiſnam hic Daphnis? Educatus a capra eſt, non ſine cura Numinum. Scitus eſt, longe diſſimilis ſimo ſeni, aut mulieri depili. Ter mille drachmae illi ſuppetunt, quot piraſtra non eſt veriſimile habere caprarium. Num quis hunc expoſuit aeque ac Chloen? An non Lamon hunc, vt ego inueni illam? Nonne monumenta adiuncta erant ſimilia iis, quae a me ſunt inuenta? Quod ſi haec ita ſeſe habeant, Domine Pan, caraeque Nymphae, hicce ſuis inuentis propinquis, forſan et de Chloes aliquid reperiet ſecretis.

CAPVT XXV.

Talia animo voluebat ſuo, ſomniabatque vſque dum veniret ad aream. Quo progreſſus, Daphnidem arrectum et ad audiendum attentum nactus, refocillauit, generum ſuum appellando, autumnoque ſe confecturum nuptias, dataque dextra, Chloen nullius, praeterquam Daphnidis futuram, pro-

gibboſum, *aerumnoſum*, *rugoſum*, *caluum*, *edentulum*. Hic Scholiaſt. μαδῶντα ἀντὶ τοῦ κόμην μὴ ἔχοντα. Vel pro putrida hic ſumitur anicula. MOLLVS.

5) Ὅσον οὐδὲ ἀχεράδων] In editis fuit ὅσων. Ego vero coniecturam Iungermani valde probabilem ſubſtitui. BODEN.

Lege ὅσον. IVNGERM. et MOLLVS.

4) Οὗτος] Ante Mollum dederant omnes οὕτως. Sed e codice Romano melius editur pronomen. BODEN.

V. οὗτος. P. COLVMB.

1) Δεξιάν τε ἔδωκεν] *Et dedit illi dextram*. Dextra ſymbolum amoris erat. Propterea Pythagoras ad-

monens

Χλόης. Θᾶττον ἢ νοήματος[2]) μηδὲν πιὼν μηδὲ φαγὼν, παρὰ τὴν Χλόην κατέδραμε. καὶ εὑρὼν αὐτὴν ἀμέλγουσαν καὶ τυροποιοῦσαν, τόν τε γάμον εὐηγγελίζετο, καὶ ὡς γυναῖκα λοιπὸν μὴ λανθάνων κατεφίλει, καὶ ἐκοινώνει τοῦ πόνου· ἤμελγε μὲν εἰς γαυλοὺς τὸ γάλα· ἐνεπήγνυ δὲ ταρσοῖς τοὺς τυρούς·[3]) προσέβαλλε ταῖς μητράσιν ἄρνας καὶ τοὺς ἐρίφους.

ΚΕΦΑΛ. κϛʹ.

Καλῶς δὲ ἐχόντων τούτων, ἀπελούσαντο, ἐνέφαγον, ἔπιον, περιῄεσαν ζητοῦντες ὀπώραν ἀκμάζουσαν· ἦν δὲ ἀφθονία πολλὴ διὰ τὸ τῆς ὥρας πάμφορον· πολλαὶ μὲν ἀχράδες,[1]) πολλαὶ δὲ ὄχναι, πολλὰ

monens non quoslibet in amicitiam eſſe admittendos, dicebat: μὴ παντὶ ἐμβάλλειν δεξιὰν, dextram non cuiuis eſſe iniiciendam, ſiue porrigendam. *Euripid. Iphigen.* in *Aul.* ἀδελφὲ δὸς δεξιὰς σῆς θίγειν, *frater da contingere dextram tuam.* Cum primis autem, quia dextra fidei ſacra, in fide porrigebatur, pactaque dextra data et olim, et etiamnum firmari ſolent. Interpres *Ariſtoph.* in *nub.* ad verba: τὴν χεῖρα δὸς τὴν δεξιὰν, *dextram manum porrige*, ſic ait: ἔθος ἦν ἐπὶ πίστει, καὶ συνθήκαις βεβαίαις τὰς δεξιὰς διδόναι ἀλλήλων, moris erat in fide pactisque firmis dexteras mutuo dare, *Cic. Philipp.* 2. Dextrae, quae fidei teſtes eſſe ſolent. *Tacit. Ann.* 2. pro fidem renouari, dixit, renouari dextras.

MOLLVS.

2) Θᾶττον νοήματος] *Cogitatione citius, celerius opinione, dicto citius*, vt dici ſolet. Eadem dicendi forma vtitur *Hom. Odyſſ.* η. v. 36.

Τῶν

promittit. Cogitato itaque citius, impotus et impranſus ad Chloen decurrit: quam cum offendiſſet mulgentem, caſeumque compingentem, laetum hoc de matrimonio apportat nuncium, atque deinceps illam non clam, ſed vt vxorem deoſculabatur, inque communionem laboris veniebat: mulgebat lac in mulctrale: inſerebat fiſcellis caſeos: matribus agnos hoedosque admouebat.

CAPVT XXVI.

Rebus hisce bene ſe habentibus, aqua ſe abluere, edere, bibere. Circumibant quaeſitum matura poma: erat quidem magna copia, quia omnium ferax haec anni tempeſtas erat: multa pira erant ſylueſtria,

Τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν, ἠὲ νόημα.

Horum naues veloces, velut penna, atque cogitatio. qua nihil citius. *Euſtath.* ad haec: ὁ θέας (leg. θείας BOD.) ἐςὶ ταχύτητος ἔνδειξις. Hinc Thales apud *Laertium:* τάχιςον ὁ νοῦς, nil citius cogitatione. IDEM.

Columbanius, qui eadem notauerat, in *Homeri* loco legerat: ὥςε νόημα.

BODEN.

3) Ενεπήγνυ δὲ ταρσοῖς τοὺς τυροὺς] Ταρσὸς, et att. ταῤῥὸς, crates, ſuper qua caſei, aliaque ſolent, τέρσεσθαι, id eſt, ſiccari. Vel fiſcella, aut calathus, in quo caſei ſuſpenſi ſolent exſiccari. *Euſtath.* ταρσοὶ δὲ καλαθίσκοι, ἐν οἷς τυροκομοῦσι, κληθέντες οὕτω, παρὰ τὸ τέρσαι, τὸ ξηρᾶναι, ἐν οἷς τερσαίνονται οἱ τυροί. Vbi addit, Homerum hoſce ταρσοὺς vocare πλεκτοὺς ταλάρους, *nexos e vimine qualos.* ταῤῥοὶ, inquit *Suidas,* ἀττικῶς, τὰ ἐκ σχοίνου πλέγματα.

MOLLVS.

1) Πολλαὶ μὲν ἀχράδες] *Theocrit.* θαλυσ. (VII. 144)

Πάντ'

πολλὰ δὲ μῆλα, τὰ μὲν ἤδη πεπτωκότα κάτω· τὰ
p. 101. δὲ ἔτι ἐπὶ τῶν φυτῶν· τὰ ἐπὶ γῆς, εὐωδέστερα· τὰ ἐπὶ τῶν κλάδων, εὐανθέστερα· τὰ μὲν, οἷον οἶνος ἀπῶζε· τὰ δὲ οἷον χρυσὸς ἀπέλαμπε· μία μηλέα τετρύγητο, καὶ οὔτε καρπὸν εἶχεν, οὔτε φύλλον, γυμνοὶ πάντες ἦσαν οἱ κλάδοι. καὶ ἓν μῆλον ἐπέθετο ἐν αὐτοῖς ἄκροις ἀκρότατον· μέγα καὶ καλὸν,[2]) καὶ τῶν πολλῶν τὴν εὐωδίαν ἐνίκα μόνον. ἔδεισεν ὁ τρυγῶν ἀνελθεῖν· ἠμέλησε καθελεῖν· τάχα δὲ καὶ ἐφύλαττε τὸ καλὸν μῆλον ἐρωτικῷ ποιμένι. τοῦτο τὸ μῆλον ὡς εἶδεν ὁ Δάφνις, ὥρμα τρυγᾷν ἀνελθὼν, καὶ Χλόης κωλυούσης[3]) ἠμέλησεν. ἡ μὲν ἀμεληθεῖσα, ὀργισθεῖσα πρὸς τὰς ἀγέλας ἀπῆλθε· Δάφνις δὲ ἀναδραμὼν, ἐξίκετο τρυγῆσαι, καὶ κομίσαι[4]) δῶρον Χλόῃ, καὶ λόγον τοιόνδε εἶπεν ὠργισμένῃ.

ΚΕΦΑΛ. κζʹ.

Ω παρθένε, τοῦτο τὸ μῆλον ἔφυσαν ὧραι καλαὶ, καὶ φυτὸν καλὸν ἔθρεψε, πεπαίνοντος ἡλίου, καὶ ἐτήρησεν ἡ τύχη. καὶ οὐκ ἔμελλον αὐτὸ καταλιπεῖν ὀφθαλμοὺς ἔχων, ἵνα πέσῃ[1]) χαμαὶ,

Πάντ' ὦσδεν θέρεος μάλα πίονος, ὦσδε δ' ὀπώρης.
Ὄχναι μὲν πὰρ ποσσὶ, παρὰ πλευρῇσι δὲ μᾶλα
Δαψιλέως ἄμμιν ἐκυλίνδετο· τοὶ δ' ἐκέχυντο
Ὄρπακες βραβύλοισι καταβρίθοντες ἔραζε.

IVNGERM.

[2]) Μέγα καὶ καλὸν] Mali dicuntur Graecis ἀγλαόκαρποι, id eſt, τοὺς ἀγλαοὺς καρποὺς φέροντες, ſplendidos et ſpecio-

veſtria, multa hortenſia, multa mala, quorum alia humi deciderant; alia adhuc arboribus adhaerebant. Sed, quae humi iacebant, fragrantiora; quae de ramis pendebant, venuſtiora erant. Nonnulla veluti vinum redolebant: quaedam aurum ſplendore referebant. Vnius mali foetus omnino decerpti erant, adeo vt neque haberet frondem, ramis omnibus nudis: ſed malum vnicum, in ipſo vertice ſupremum haerebat, magnum ac ſpecioſum, multa ſolum alia ſua fragrantia vincens. Qui vindemiabat, altius euadere veritus, indecerptum reliquerat. Forſan eximium hocce malum paſtori alicui in amorem propenſo reſeruabat. Vt malum hoc vidit Daphnis, enixus decerpere geſtiebat, atque Chloen impedientem neglectui habuit. Illa ſpreta, citato gradu ad greges abiit. Daphnis curriculo reuerſus, decerpto ac allato dono, aduenit, atque Chloae talia verba iratae dixit.

CAPVT XXVII.

Mea virgo, pulchrae ſolis filiae, anni vices, hocce malum peperere, quod ſpecioſa arbos, maturante ſole, enutriuit, fortuna ſeruauit, quod

 non

ſpecioſos fructus ferentes. MOLLVS.

3) V. Καλυϐσης. P. COLVMB. et IVNGERM.

Primus intulit in textum Mollus, quod in antiquioribus legebatur καμϐσης. Transtulerat tamen *Iungermanus: vetantem*, quicum et fecit Teuto. BODEN.

4) Εξίκετο τρυγῆσαι, καὶ κομίσαι] Praeſtat τρυγήσας καὶ κομίσας. MOLLVS.

1) Iva

χαμαὶ, καὶ ἢ ποίμνιον αὐτὸ πατήσῃ νεμόμενον,
p. 102. ἢ ἑρπετὸν φαρμάξῃ συρόμενον, ἢ χρόνος δαπανήσῃ κείμενον, βλεπόμενον, ἐπαινέμενον.²) τοῦτο Ἀφροδίτη κάλλους ἔλαβεν ἆθλον·³) τοῦτο ἐγώ σοι δίδωμι νικητήριον. ὁμοίως ἔχομεν τοὺς σοὺς μάρτυρας, ἐκεῖνος ἦν ποιμήν· αἰπόλος ἐγώ. Ταῦτα εἰπὼν ἐντίθησι τοῖς κόλποις. ἡ δὲ ἐγγὺς γενόμενον κατεφίλησεν. ὥστε ὁ Δάφνις οὐ μετέγνω τολμήσας ἀνελθεῖν εἰς τοσοῦτον ὕψος· ἔλαβε γὰρ κρεῖττον καὶ χρυσοῦ μήλου φίλημα.

ΛΟΓΓΟΥ

¹) Ἵνα πέσῃ] Lege ἵνα μὴ πεσόν. MOLLVS.

²) Ἐπαινέμενον] Latere mendam hic arbitror: et emendandum itaque forte: πεπαινόμενον pro illo ἐπαινέμενον. Πεπαινόμενον reſpicit ad illud ἢ χρόνος δαπανήσῃ, et hoc ſequutus ſum in interpretatione. IVNGERM.

³) Τοῦτο Ἀφροδίτη κάλλους ἔλαβεν ἆθλον] Apud *Ouid. Metamorph.* 15. in hunc modum Venus fatur.

Praemia nulla peto tanto pro munere victrix,
Si fero iudicio flaua metalla tuo.
Vix ea dicta dedit: Paphiae Paris aurea mala
Porrigit: at victas iudicat ille duas.
Hic Venus et victrix, fuluoque ſuperba metallo,
Exiliens praefert capta trophaea manu.

Certo certius eſt, noſtrum hunc ad hocce Paridis iudicium hic alluſiſſe, cui in mandatis a Ioue datum fuerat, vt Dearum formoſiſſimae, formae iudicium et praemium, malum illud aureum addiceret.

Adſpice tres diuas, et quae pulcherrima forma
Exti-

non potui, cum oculos habeam, intactum relinquere, mihi viſum ac laudatum, ne delapſum, vel grex inter paſcendum conculcet, aut ſerpens, dum prorepit, ſuo veneno inficiat, aut tempus conſumat. Hoc Venus ſuae in certamine formae praemium tulit. Idem tibi hocce praemium do. Simili modo tuos habemus teſtes: ille opilio erat, caprarius ego. His dictis in illius gremium illud deponit. At illa propius accedentem exoſculata fuit. Quare non poenituit Daphnidem, auſum in tantam fuiſſe altitudinem eniti; quippe oſculum aureo malo praeſtantius accepit.

Extiterit, pomum quod capis, illa ferat. Quam plurimi ex veteribus huius meminere iudicii. *Homerus* attigit Il. ω. vbi expreſſe ait, Iunonem et Palladem ingens concepiſſe odium in omnem Priami progeniem, ob Alexandri iudicium. Eius mentionem facit *Euripides* in *Troad. Lycophron* in *Caſſandra. Virgilius* meminit libr. I. *Aeneid. Ouid.* multis locis. Recentiores ferme omnes hancce decantarunt fabulam. Apud *Apuleium* Metamorph. 10. Non tantum iudicium hoc verbis plurimis laborioſe deſcribitur; ſed et operoſe magnoque apparatu publice exhibetur, a carceribus ad metam, haud ſecus atque in theatro. Cui praeter ſcenae ſpectaculum nihil cedit. *Lucianus* in dialogo, quem θεῶν κρίσις inſcripſit. *Coluthus* in *raptu Helenae.* At omnes vnam ac eandem illi agunt, luduntque fabulam.

MOLLVS.

4) Νικητήριον] Quemadmodum ἄθλον non ſemper denotat praemium certaminis, quod videlicet victori datur, ſed pro cuiusuis rei prae-

p. 103. # ΛΟΓΓΟΥ ΠΟΙΜΕΝΙΚΩΝ

ΤΩΝ ΚΑΤΑ

ΔΑΦΝΙΝ ΚΑΙ ΧΛΟΗΝ

ΛΟΓΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΣ

ΚΕΦΑΛ. α΄.

Ηκων δέ τις ἐκ τῆς Μιτυλήνης ὁμόδουλος τοῦ Λάμωνος, ἤγγειλεν ὅτι ὀλίγον πρὸ τοῦ τρυγητοῦ ὁ δεσπότης ἀφίξεται, μαθησόμενος μήτι τοὺς ἀγροὺς[1]) ὁ τῶν Μηθυμναίων εἴσπλους ἐλυμήνατο. ἤδη οὖν τοῦ θέρους ἀπιόντος, καὶ τοῦ μετοπώρου
p. 104. προσιόντος,[2]) παρεσκεύαζεν αὐτῷ τὴν καταγωγὴν ὁ Λάμων εἰς πᾶσαν θέας ἡδονήν· πηγὰς ἐξεκάθαιρεν, ὡς ὕδωρ καθαρὸν ἔχοιεν· τὸν κόπρον ἐξεφόρει τῆς αὐλῆς, ὡς ἀπόζουσα μὴ διοχλοίη·*) τὸν παρά-

praemio: ita et νικητήριον. Dionyſ. Hal. libr. I. antiq. τὸ δὲ νικητήριον ὁ πρῶτος ἐλθὼν εἰς τὸν ναὸν λαμβάνει, in quo praemium accipit, qui primus in templum peruenerit. IDEM.

Adde *Aelian.* V. H. Lib. II. c. 41. vbi νικητήριον in potando adeptus narratur Promachus, et Clio, quia nonſolum cum feminis, ſed etiam cum viris, potando certauerat, ἄσχιστον tuliſſe νικητήριον. BODEN.

1) Μήτι τοὺς ἀγροὺς] Ita recenſui ad veteres editiones.

LONGI PASTORALIVM
DE
DAPHNIDE ET CHLOE
LIBER QVARTVS

CAPVT I.

Cum Lamonis conſeruus quidam Mitylena adueniens, herum paulo ante vindemiam aduenturum nunciaſſet, cogniturum num quod damnum appulſus ille Methymnaeorum agris intuliſſet. Iam igitur aeſtate exacta, ineunteque autumno, ſuam illi manſionem aſpectu iucundiſſimam praeparabat Lamon: fontes expurgabat, quo limpidam habeant aquam: fimum ex caula egerebat, ne ſuo foetore vllam creet moleſtiam: hortum magna dili-

nes. Mollus de ſuo dederat: μήτι ἐκ ἀγρἐς.

BODEN.

²) Τῆ μετοπώρȣ προσιόντος] Plerumque μετόπωρον, ſignificat, vt vox ipſa etiam innuit, illud tempus, quod eſt poſt autumnum, vel potius ſeneſcentem autumnum, et in hyemem inclinantem: at hic idem cum ὀπώρα, adeo, vt praepoſitio μετὰ vacet. Sic etiam apud *Athen.* μετοπώρινα ὕδατα, autumnales aquae dicuntur, pro ὀπωρινά.

MOLLVS.

*) Διοχλοίη] In Commel. et

παράδειϛον ἐθεράπευεν,[3]) ὡς ὠφθείη καλός· ἦν δὲ ὁ παράδεισος[4]) πάγκαλόν τι χρῆμα,[5]) καὶ κατὰ τοὺς βασιλικοὺς, ἐκτέτατο μὲν εἰς ϛαδίου μῆκος, ἐπέκειτο δὲ ἐν χώρῳ μετεώρῳ, τὸ εὖρος ἔχων πλέθρων[6]) τεσσάρων. εἴκασεν ἄν τις αὐτὸν πεδίῳ μακρῷ· εἶχε δὲ πάντα δένδρα, μηλέας, μυῤῥίνας, ὄχνας, καὶ ῥοιὰς, καὶ συκῆν, καὶ ἐλαίας· ἑτέρω-

et Iungerm. vitioſe legitur διόχλοι. BODEN.

3) Ἐθεράπευεν] Colebat, excolebat. In alia ſignificatione, quam frequenter ſumitur, non pro obſequium praeſto; ſed vt apud *Xenoph.* θεραπεύειν τὴν γῆν. Et vt *Gregorius* ait, Φυτὸν θεραπεύει φυτουργός. Niſi malis exponere hic, inſtaurabat. In hac ſignificatione hoc verbo vſus eſt *Diod. Siculus* libr. 12. fol. 304. τριήρεις ἐναυπηγοῦντο, τὰς δὲ πεπονηκυίας ἐθεράπευον. Triremes fabricabantur, alias tantum non fractas inſtaurabant. MOLLVS.

4) Ὁ παράδεισος] De hac voce ſupra dictum. *Achill. Tat.* libr. I. cap. 15. Ὁ δὲ παράδεισος ἄλσος ἦν, μέγα τι χρῆμα πρὸς ὀφθαλμῶν ἡδονήν. Nemus illic erat aſpectu iucundiſſimo. IDEM.

5) Πάγκαλόν τι χρῆμα] Frequenter, nec minus eleganter diſertiores ita loquuntur Graeci, ad rei alicuius elegantiam, aut praeſtantiam ſignificandam: quando videlicet, non tam rem, quam quidem rei, de qua verba faciunt, magnitudinem, aut pulchritudinem inuſitatam, atque admirandam expreſſam volunt, *Xenoph.* Ὁ δὲ ἀκοντίσας καταβάλλει ἔλαφον, καλόν τι χρῆμα καὶ μέγα. Eximiae pulchritudinis atque magnitudinis ceruum proſternit. Nonnunquam additur genitiuus rei, de qua agitur. *Herodot.* μέγα συὸς χρῆμα. *Lucian.* in *Herodot.* καὶ ἡ ῥοξάνη κάθηται, πάγκαλόν τι χρῆμα παρθένου. Atque

diligentia excolebat, vt amoenus appareat. Hortus hic erat admirandae amoenitatis, ſtupendaeque magnitudinis: quippe in morem regalium hortorum, ſitus loco in ſublimi, centum et viginti quinque paſſus in longitudinem, in latitudinem quatuor iugera patebat: vt quis iure ipſum campo per planum porrecto contulerit. Omnis hic generis continebat arbores:

Atque ſedet Rhoxane admodum formoſa virgo.

IDEM.

6) Τὸ εὖρος ἔχων πλέθρων] Πλέθρον, iugerum, quaſi πόλεθρον, ἀπὸ τοῦ πολεῖν, a vertendo dictum. (Alii cum Dammio V. C. deriuant a πέλω, *impleo, obtineo.* Non enim πόλεθρον, ſed πέλεθρον ab *Homero* dicitur. BOD.) Eſtque tantum agri, quantum iugo boum vno die arare poſſis, vt *Plinius* tradit. *Budaeus* libr. I. de *aſſe*, iugerum eſſe dicit pedum duo de triginta, et octingentorum. (Emenda: duodetriginta pedum quadratorum millium et octingentorum pedum. BOD.) *Suidas* dicit: πλέθρον, τὸ τοῦ σταδίου ἕκτον μέρος, ὅπερ ἐστὶ πηχῶν ξή. Iugerum eſt ſtadii ſexta pars, quae eſt cubitorum 68. ſeu centum pedum. ἔχει δὲ τὸ πλέθρον πόδας ρ΄. Iugerum autem continet centum pedes, vt poſtea ſcribit.

IDEM.

Videtur etiam hic locus *Suidae* ſuſpectus, quoniam *Euſtathius* ad *Iliad.* E. μέτρον γῆς πηχέων ξϛ΄. διμοίρου et ad *Iliad.* Φ. 407. διάστημα ποδῶν ἑκατὸν, ἤτοι πηχέων ξϛ΄. καὶ διμοίρου fuiſſe πλέθρον recte tradit. Conſtat enim ſtadium expleſſe CCCC. cubitos, πλέθρον vero ſextam ſtadii partem. Hanc ſi cubitis LXVI. et duobus trientibus cum *Euſtathio* abſolui accipimus, numerus iſte ſexies ſumtus conficit CCCXCVI. cubitos ac XII. trientes, vt ſumma CCCC. cubitorum expleatur. Sic autem iugero πλέθρον haud reſpondet. Iugerum enim, quod

ἑτέρωθι ἄμπελον ὑψηλήν· καὶ ἐπέκειτο [7]) ταῖς μη-
λέαις καὶ ταῖς ὄχναις περκάζουσα, [8]) καθάπερ πε-
ρὶ τοῦ καρποῦ αὐταῖς προσερίζουσα. τοσαῦτα ἥμε-
ρα. ἦσαν δὲ καὶ κυπάριττοι, καὶ δάφναι, καὶ
πλάτανοι, καὶ πίτυς· ταύταις πάσαις ἀντὶ τῆς
ἀμπέλου κιττὸς ἐπέκειτο· [9]) καὶ ὁ κόρυμβος [10]) αὐ-
τοῦ μέγας ὢν καὶ μελαινόμενος, βότρυν ἐμιμεῖτο.
ἔνδον ἦν τὰ καρποφόρα φυτὰ καθάπερ φρουρούμε-
να· ἔξωθεν περιειστήκει τὰ ἄκαρπα, καθάπερ
p. 105. θριγγὸς χειροποίητος· καὶ ταῦτα μέν τοι λεπτῆς
αἱμασιᾶς περιέθει περίβολος. [11]) τέτμητο καὶ διε-
κέκριτο πάντα, καὶ στέλεχος στελέχους ἀφειστή-
κει. ἐν μετεώρῳ δὲ οἱ κλάδοι συνέπιπτον ἀλλή-
λοις

quod duplicatum actum facit, ſec. *Plin.* XVIII, 3. et *Colum.* V, 1. CCLX. pedes conſtituit. E quo diſſenſu nos extricat *Perizonius* ad *Aelian.* V. H. L. III, c. 1. probe notans, in rebus Graecis πλέθρον C. pedes ſignificare, at in Romanis, graece expoſitis, reſpondere *iugero*. In hoc igitur *Longi* noſtri loco viridarii longitudo excurrit ad ſtadium latitudo ad pedes CCCC, ſ. IV. plethra.

EODEN.

7) Καὶ ἐπέκειτο] Editor Pariſinus addit pro varia lectione ἢ ἐπίκειτο. At ſi opus eſſet h. l. emendatione, ſcribendum fuiſſet ἢ ἐπίκειτο.

IDEM.

8) Περκάζουσα] Proprie περκάζειν dicuntur vuae, quando iam pingi atque nigreſcere incipiunt. Venit a πέρκος, niger, nigris diſtinctus maculis. *Theophraſt.* ὅταν ἄρτι περκάσῃ σταφυλή. Idem de *cauſ. plantar.* libr. 3. c. 22. ὅταν ἄρχωνται περκάζειν βότρυες, vbi coeperint vuae pingi et nigreſcere. Dicuntur etiam αἰόλλεσθαι, et μελαίνεσθαι.

MOLLVS.

9) Ταύ-

bores: videlicet, malos, myrtos, piros, malos punicas, ficos, et oleas, alibi proceram vitem, quae ſoeta vuis pingi nigreſcereque incipientibus, malis pirisque incumbebat, tanquam cum illis de foetu contendens. Tot tantaeque ſatiuae erant. Erant et cupreſſi, lauri, platani, pini, quibus omnibus pro vite hedera adhaerebat: cuius corymbus ingens atque nigreſcens vuam aemulabatur. Plantae fructiferae intus erant, veluti ſuis munitae praeſidiis. Quas foris ſteriles circumuallabant, haud ſecus quam ſepimentum artificio humano fabrefactum: porro ſeptum e tenui maceria factum, haec omnia ambiebat. Cunctae diſpartitae ac diſcretae erant, truncique aequali

9) Ταύταις κιττὸς ἐπέκειτο] Pro quo *Achill. Tat.* L. I. c. 15. καὶ ἐγίνετο τῷ κιττῷ ὄχημα τὸ φυτὸν, et arbor hederae vehiculum erat.

IDEM.

10) Κόρυμβος] *Racemus hederae*, ſiue *acinus*. Sed ſatius fuerit ipſam Graecam vocem retinere, quam et latini retinent appellantes hederae corymbum. *Virg.* Ecl. 3. v. 38.

Lenta quibus torno facili ſuperaddita vitis,
Diffuſos hedera veſtit pallente corymbos.

IDEM.

11) Καὶ ταῦτα μέντοι αἱμασιᾶς περιέθει περίβολος] *Achill. Tat.* L. I. c. 1. ſimili modo ſuum deſcribens pratum, ὅλον, inquit, ἐτείχιζε τὸν λειμῶνα περιβολή. Caeterum harundinum corona pratum vniuerſum vndique muniebat. Eſt αἱμασιὰ, vt hoc addam, proprie ſepes, quae ſpinas habet. *Etymol.* vult dictam, quia αἱμάττεται, id eſt, cruentatur eius ſpinis, qui illam ingreditur. *Suidas* eſſe dicit murum ex minutis ſilicibus extructum abs que loco.

COLVMB. et MOLLVS.

12) E,

λοις, [12]) καὶ ἐπήλλαττον τὰς κόμας. ἐδόκει μέντοι καὶ ἡ τούτων φύσις εἶναι τεχνῖτις.[13]) ἦσαν καὶ ἀνθῶν πρασιαί,[14]) ὧν τὰ μὲν ἔφερεν ἡ γῆ, τὰ δὲ ἐποίει τέχνη. ῥοδωνιά,[15]) καὶ ὑάκινθοι,[16]) καὶ κρίνα, χειρὸς ἔργα· ἰωνιάς, καὶ ναρκίσσους, καὶ ἀναγαλλίδας ἔφερεν ἡ γῆ.[17]) σκιά τε ἦν θέρους, καὶ ἦρος ἄνθη, καὶ μετοπώρου τρυφή,[18]) καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν ὀπώρα.[19]) ἐντεῦθεν εὔοπτον μὲν ἦν τὸ πεδίον,[20]) καὶ ἦν ὁρᾶν τοὺς νέμοντας·

[12]) Ἐν μετεώρῳ δὲ οἱ κλάδοι συνέπιπτον] Quod *Horatius* dicit ſociare ramos, Od. 3. libr. 2.

Qua pinus ingens albaque
populus
Vmbram hoſpitalem con-
ſociare amant
Ramis.

Achill. Tat. in deſcriptione ſui nemoris: Lib. I. c. 15. ἔθαλλον οἱ κλάδοι, συνέπιπτον ἀλλήλοις, ἄλλος ἐπ᾽ ἄλλον. Rami florebant, et ſe mutuo complicabant. Idem paulo ante in deſcriptione prati L. I. c. 1. δένδροις αὐτοῖς ἀνεμέμικτο φάλαγξ, καὶ φυτῶν συνεχῆ τὰ δένδρα. συνηρεφῆ τὰ πέταλα. συνῆπτον οἱ πτόρθοι τὰ φύλλα, καὶ ἐγίνετο τοῖς ἄνθεσιν ὄροφος ἡ τῶν φύλλων συνέχεια. Quarum rami atque frondes mutuo complexu ita ſe nectebant, vt tecti vſum floribus praeſtarent.

MOLLVS ex COL. et IVNG.

[13]) φύσις εἶναι τεχνῖτις] Codex habebat τέχνης.

MOLLVS.

Commeliniana et Iungermaniana etiam τέχνης habent. BODEN.

[14]) Ἠσαν καὶ ἀνθῶν πρασιαί] *Achill. Tat.* αἱ δὲ πρασιαὶ τῶν ἀνθῶν ὑπὸ τὰ πέταλα τῶν φυτῶν στοιχηδὸν ἐπεφύκεσαν, erant autem ſub plantis puluini florum ordinatim.

MOLLVS ex COLVMB.

[15]) Ῥοδωνιὰ, et ἰωνιὰ] Proprie ὅπου τὰ ῥόδα καὶ τὰ ἴα φύονται. Locus, vbi naſcuntur roſae atque violae. At hic pro frutice Roſae, atque

aequali diſtabaut ſpatio: in ſublimi inuicem rami coibant, frondesque conſociabant. Imo vero natura videbatur horum eſſe opifex. Erant et florum areae, quorum alios producebat terra, alios induſtria humana. Roſarum frutices, hyacinthi et lilia, manuum opera culta ſataque: violas, narciſſos et anagallides ferebat terra. Aeſtiuo tempore vmbra erat, verno flores, autumno ſeneſcente deliciae, eratque quauis anni tempeſtate autumnus. Ab hoc loco campus luſtrari

que viola ipſa ſumuntur. Quo ſignificatu apud *Theophraſtum* etiam vſurpari conſtat: vt ἰωνιὰ μέλαινα, nigra viola. MOLLVS.

16) Υάκινθοι] V. P. in tribus legebatur ὐάκινθος. BODEN.

17) Εφερεν ἡ γῆ] *Ferebat terra*: id eſt, *terra producebat*, ſiue *gignebat*. Id ipſum etiam *Virg.* imitatus dixit:

Si duo praeterea tales Idaea tuliſſet
Terra viros.

Suet. in *Aug.* Ex Liuia nihil liberorum tulit. Sic locus, in quo natus eſt quiſpiam, dicitur illum ἐνεγκεῖν, tuliſſe. *Ariſtid.* πρώτη γὰρ ἤνεγκεν ἄνθρωπον. MOLLVS.

18) Τρυφὴ] Preſſius conſideranti mihi omnino viſum leg. τρύγη. Hoc enim ait, aeſtate vmbram, vere flores, autumno vindemiae delicias eo viridario percipi: ſed nullo tempore deeſſe fructus. IVNGERM.

19) Καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν ὀπώρα] Et quauis anni tempeſtate autumnus erat. Quaſi dicat: ſemper abunde deliciarum, frugumque ibidem erat. Pari forma *Ouid.* *Ver erat aeternum*, dixit. Si quis tamen malit vertere: Et quauis anni tempeſtate fructus erant, non magnopere refragor. MOLLVS.

20) V. τὸ πεδίον. COLVMB.

In

τας· εὔοπτος δὲ ἡ θάλασσα, καὶ ἑωρῶντο οἱ παραπλέοντες. ὥστε καὶ ταῦτα μέρος ἐγίνετο τῆς ἐν παραδείσῳ τρυφῆς. Ινα τοῦ παραδείσου τὸ μεσαίτατον ἐπὶ μῆκος καὶ εὖρος ἦν, νεὼς Διονύσου καὶ βωμὸς ἦν. περιεῖχε τὸν μὲν βωμὸν κιττὸς, τὸν νεὼν δὲ κλήματα· εἶχε δὲ καὶ ἔνδοθεν ὁ νεὼς διονυσιακὰς γραφὰς, Σεμέλην τίκτουσαν·[21]) Ἀριάδνην καθεύδουσαν·[22]) Λυκοῦργον
p. 106. δεδεμένον·[23]) Πενθέα διαιρούμενον·[24]) ἦσαν καὶ Ἰνδοὶ

In omnibus praeter Mollianam deeſt articulus.

BODEN.

21) Σεμέλην τίκτουσαν] Semele Cadmi, Thebarum regis, filia, a Ioue compreſſa, Bacchum enixa fuit. Prae reliquis hoc ipſum *Homerus*, *hymno* extremo, quem *Latrones* inſcripſit, teſtatur.

Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηῒς Σεμέλη, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα.

Sum autem ego Bacchus magniſonus, quem peperit mater Cadmea Semele, Ioui amore mixta.

MOLLVS.

22) Ἀριάδνην καθεύδουσαν] Haec fuit filia Minois, regis Cretae, quae Theſea labyrinthum ingredientem adiuuit. At Theſeus, eius amore captus, quum in patriam reuerteretur, eam abduxit. Sed prioris beneficii immemor, vel, vt alii dicunt, admonitus a Baccho, in Naxo inſula, dum illam ſomno merſam vidit, deſeruit, ac ex inſula profugit, quam poſtea in inſula Dia Bacchus duxit, et ex ea Thoantem, Oenopionem, Staphylum, Euantem, Tauropolim ſuſcepit. Idem et *Athen.* lib. 7. c. 16.

IDEM.

23) Λυκοῦργον δεδεμένον] *Lycurgum vinctum. Apollodorus* libr. 3. refert, Dionyſium Lycurgo, regi Edonorum, cum is contumeliis Deum affeciſſet, furorem inieciſſe. Nam cum pampinos,

luſtrari poterat, pecorumque magiſtri. Illinc conſpicuum mare, oculisque praeternauigantes patebant: adeo vt et hocce merito deliciis accenſeri queat. In meditullio, qua extendebatur, aeque in longitudinem, ac latitudinem ſuam, templum, araque Bacchi erat: aram hedera ambiebat, templum pampini cingebant. Aedes haec intus picturas, res geſtas Bacchi ob oculos ponentes, habebat, videlicet parientem Semelen: Ariadnen cubantem cum eo: Lycurgum com-

pinos, vitiumque ſe germen caedere putaret, Dryantis filii crura truncauit. Atque cum extremas quoque ſui corporis partes abſcidiſſet, denique reſipuit, et ex oraculi reſponſo ab Edonis ob ſterilitatem agrorum, in vincula coniectus, et tandem ab equis pro Dionyſii voluntate laniatus fuit.

IDEM.

24) Πένθεα διαιρούμενον] Penthea diſcerptum, et paulo poſt καὶ ἦσαν τυῤῥηνοὶ etc. Fabula ita habet: Cum Baccho ob eximium vini inuentum, vniuerſa Boeotia ſacra faceret, Pentheus, Echione et Agaue, Cadmi filia, genitus, vi aperta reſtitit, factoque conuicio, mollem et madidum puerum captum abripi, et ad ſe adduci, famulis imperat. Quorum manibus elapſus ſub falſa tamen ſpecie et Tyrrhenae naui impoſitus, cum in Naxum inſulam nautarum miniſterio peruehi cuperet, atque illi alio illum abductum vellent, ſubito prodigio vela nauis, antennae et rudentes, cum vniuerſo inſtrumento nautico vitibus, hederis et racemis tecta apparuerunt: ipſi vero remiges, praeter ſolum gubernatorem in delphines et belluas diuerſas mutati, ſe in pelagus praecipites dedere. Quae Aceſtes captus, et ad Pentheum adductus narrauit, quem narrantem, vtpote ſolum ex Tyrrhenis illis piratis cladi

δοὶ νικώμενοι [25]) καὶ Τυῤῥηνοὶ μεταμορφούμενοι· πανταχοῦ σάτυροι· πανταχοῦ βάκχαι χορεύουσαι· οὐδὲ ὁ Πὰν ἠμέλητο· ἐκαθέζετο δὲ καὶ αὐτὸς συρίζων ἐπὶ πέτρας ὅμοιος [26]) ἐνδιδόντι κοινὸν μέλος καὶ τοῖς πατοῦσι καὶ ταῖς χορευούσαις.

ΚΕΦΑΛ. β'.

Τοιοῦτον ὄντα τὸν παράδεισον ὁ Λάμων ἐθεράπευε, τὰ ξηρὰ ἀποτέμνων, τὰ κλήματα ἀναλαμβάνων· τὸν Διόνυσον ἐστεφάνωσε τοῖς ἄνθεσιν· ὕδωρ ἐπωχέτευσε· πηγή τις, ἣν εὗρεν ἐς τὰ ἄνθη Δάφνις· ἐσχόλαζε μὲν τοῖς ἄνθεσιν ἡ πηγὴ, Δάφνιδος δὲ ὅμως ἐκαλεῖτο πηγή. Παρεκελεύετο δὲ καὶ τῷ Δάφνιδι ὁ Λάμων πιαίνειν τὰς αἶγας ὡς δυνατὸν μάλιστά πως, πάντως κἀκείνας λέγων ὄψεσθαι τὸν δεσπότην ἀφικόμενον διὰ μακροῦ. ὁ δὲ ἐθάῤῥει μὲν ὡς ἐπαινηθησόμενος ἐπ' αὐταῖς· διπλασίονάς τε γὰρ ὧν ἔλαβεν ἐποίησε, καὶ λύκος οὐδὲ

di ſuperſtitem, contempſit Pentheus, neque ante deſiit Liberi patris cultum oppugnare, ipſique Baccho inſidias ſtruere, quam ab Agaue matre, et duabus eius ſororibus ab Ino et Autonoe, in furorem actis, aprumque ſeſe laniare opinantibus, fruſtulatim conciſus, deſideratas Baccho poenas dediſſet. Huius meminere fabulae *Ouid.* libr. 3. *Metamorph. Virg. Horat.* multique alii, ac in primis Tragici. IDEM.

25) Ἰνδοὶ νικώμενοι] Deuictos atque ſubiugatos iam olim a Baccho fuiſſe Indos, hiſtoriarum quam plurimarum monumenta docent. *Curtius*

compedibus vinctum: Pentheum diſcerptum. Hic victi ſtabant Indi, atque transformati Tyrrheni. Vbique Satyri, vbique Maenades, choros agitantes. Neque omiſſus Pan, qui in petra, ſua canens fiſtula, ſedebat, ſimilis impertienti cantum communem, et calcantibus, et foeminis choreas ducentibus.

CAPVT II.

Talem colebat hortum Lamon, ligna arida putando, palmites caſtigando. Floribus Bacchum coronabat: aquam per canales deriuabat. Fons quidam a Daphnide floribus irrigandis inuentus, operam quidem floribus dabat, Daphnidis tamen fons appellabatur.[1] Hic Daphnidem hortabatur Lamon, vt pingues nitidasque quam maxime poſſet, capras redderet, dicens omnino illas herum, longo poſt interuallo eſſe viſuras, ſimulac venerit: bono erat is animo, vtpote laudem earum nomine promeriturus: quippe duplo plures illas, quam accepiſſet, red-

Curtius eius meminit, L. 7. *Diod. Sicul.* libr. 13. referens Liberum patrem, impiis vbique grauiter multatis, caeteris autem benigne ſatis habitis, ex India in Elephanto ſublimem Thebas rediiſſe, et quia totum expeditionis interuallum triennale fuerat, Graecos propterea trieteridas celebrare quidam aſſerunt. Primumque omnium ſpoliis tantae expeditionis onuſtum, cum triumpho in patriam eſſe inuectum.

IDEM.

26) Ομοιος] In *Iuntica, Commel.* et *Iungerm.* legitur ὅμοιον. BODEN.

Malim ὅμοιος. IVNGERM.

1) Hi.

οὐδὲ μίαν ἥρπαζε,[1]) καὶ ἦσαν πιότεραι τῶν οἴων·[2]) βουλόμενος δὲ προθυμότερον αὐτὸν γενέσθαι πρὸς τὸν γάμον, πᾶσαν θεραπείαν καὶ προθυμίαν προσέφερεν, ἄγων τε αὐτὰς πάνυ ἕωθεν, καὶ ἀπάγων
p. 107. τὸ δειλινόν· δὶς ἤγετο ἐπὶ ποτόν· ἀνεζήτει δὲ εὐνομώτατα τῶν χωρίων· ἐμέλησεν αὐτῷ καὶ σκαφίδων[3]) καινῶν, καὶ γαυλῶν[4]) πολλῶν, καὶ ταρσῶν μειζόνων. Τοσαύτη δὲ ἦν κηδεμονία, ὥστε καὶ τὰ κέρατα ἤλειφε, καὶ τὰς τρίχας ἐθεράπευε. Πανὸς ἄν τις ἱερὰν ἀγέλην ἔδοξεν ὁρᾶν. ἐκοινώνει δὲ παντὸς εἰς αὐτὰς καμάτου καὶ ἡ Χλόη· καὶ τῆς ποίμνης παραμελοῦσα, τὸ πλέον ἐκείνοις[5]) ἐσχόλαζε·[6]) ὥστε ἐνόμιζεν ὁ Δάφνις δι' ἐκείνην αὐτὰς φαίνεσθαι καλάς.

ΚΕΦΑΛ.

[1]) Ἥρπαζε] Supra Daphnis L. 2. conquerens apud Nymphas ob amiſſam Chloen: αἶγα μὲν οὐδὲ μίαν μοι λύκος ἥρπαζε.

IDEM.

[2]) Πιότεραι τῶν οἴων] Hoc ſane vetus Lamo modo praecepit quoque Daphnidi: πιαίνειν τὰς αἶγας ὡς δυνατὸν μάλιστά που. Et infra Lamo ad dominum: ὁρᾷς ὡς λιπαραὶ (αἶγες) καὶ τὰς τρίχας λάσιαι. An tamen ex re dominica? *Plinius* enim L. VIII. c. 50. *Caprae pinguedine ſterileſcunt. Columella* quidem L. VII. c. 7. opimas agnoſcit, ſed tamen eas facillime concidere morbo, ait, et vbertatem pabuli improbat.

IDEM.

[3]) Καὶ σκαφίδων] Αἱ σκαφίδες erant vaſcula melli recipiendo, ſeruandoque deſtinata. *Theocrit. Idyll.* V, v. 59. ὀκτὼ δὲ σκαφίδας μέλιτος πλέα κηρί' ἐχοίσας. Octo cymbia mellis plenos fauos habentia. At hocce loco videntur eſſe vaſa illa lignea concaua, quorum in lacte reponendo vſus eſt.

Galen.

diderat, neque lupus vnam rapuerat, ouibusque pinguiores erant. Cum autem vellet illum faciliorem nuptiis in promittendis reddere, omnem culturam adhibebat, ſummo mane illas paſtum educendo, ſeraque diſpeſcendo veſpera. Bis appellebat ad potum, ſedulo indagans, vbi maxima ſuppeteret pabuli copia. Noua vaſa, quorum in lacte ſeroue reponendo vſus erat, maiores etiam fiſcellas faciendas ſedulo curabat. Tantam his curam impendebat, vt cornua inungeret, villosque poliret. Putaſſes te Pani ſacrum videre gregem. Communem hiſce nauabat omnino etiam operam Chloe, ſuoque neglecto grege maiori ex parte iis vacabat: quamobrem putabat Daphnis, illas illius opera videri pulchras.

 CAPVT

Galen. in lexico Hippocratico ſcribit σκαφίδα Atticos vocare τὴν ποιμενικὴν σκάφην, ſubiungens hos verſus ex Odyſſ. I, 223.

— ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.

— *Natabant ſero vaſa omnia, mulctraliaque, ſcaphaeque accommodatae, quibus immulgebat.* Similiter apud *Athen.* libr. 11. pro vaſe paſtorali, quo lac excipitur. MOLLVS.

4) Γαυλῶν] *Gloſſ.* Γαῦλος, ἀγγεῖον ποιμενικὸν, *hoc ſignum.* Corrigunt Viri doctiſſ. *hic ſinus.* Sed rectius puto ſcrib. *hoc ſinum.* Cur enim non et ſinum dicatur, vt infinita talia, quae in ipſo Gloſſ. *Hortum, Stimulum, Fructum* cet. IVNGERM.

5) Εκείνοις] Pariſienſis editor coniicit ἐκείναις. Mollus dederat ἐκείνῃ. BODEN.

6) Εσχόλαζε] V. ἐσχόλαζεν. P. COLVMB.

Quamquam Romanus codex fulcrum addit, inuitus tamen adiecerim, reliquis omni-

ΚΕΦΑΛ. γ'.

Ἐν τούτοις οὖσιν αὐτοῖς, δεύτερος ἄγγελος ἐλθὼν ἐξ ἄστεος, ἐκέλευεν ἀποτρυγᾷν τὰς ἀμπέλους ὡς τάχιστα· καὶ αὐτὸς ἔφη παραμένειν ἐς[1]) τ' ἂν τοὺς βότρυς ποιήσωσι γλεῦκος, εἶτα οὕτως κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν ἄξειν τὸν δεσπότην, ἤδη τῆς μετοπωρινῆς τρύγης.[2]) τοῦτόν σε οὖν Εὔδρομον, (οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο, ὅτι ἦν αὐτῷ ἔργον τρέχειν[3]) ἐδεξιοῦντο πᾶσαν δεξίωσιν, καὶ ἅμα τὰς ἀμπέλους ἀπετρύγων, τοὺς βότρυς ἐς τὰς ληνοὺς κομίζοντες, τὸ γλεῦκος εἰς τοὺς πίθους φέροντες, τῶν βοτρύων τοὺς

omnibus id negligentibus. Sciunt enim grammatici, à ſpiritu aſpero ſaepe hiatum molliri, maxime in fine periodi, vbi concurſus vocalium non adeo ſit durus, multaque veſtigia neglecti in libris etiamnum reperiri, quamuis non pauca ſint a librariis abolita. Vide nubem exemplorum in Cl. *Doruillii Animaduerſionibus ad Charit.* p. 156 et 639. BODEN.

[1]) ἐς] V. ἐς. COLVMB.

[2]) Τῆς μετοπωρινῆς τρύγης] Dum iam eſt autumnalis vindemia. Ita *Plut.* πρὸ μετοπωρινῆς ἰσημερίας, ante aequinoctium autumnale: niſi, ratione habita vocis compoſitae, malis vertere, dum eſt vindemia ſeneſcentis autumni. Vel quae fit ſub extremum autumnum. Eſtque in hac dictione ellipſis participii οὔσης, vel παρούσης, aut ſimilis, cuiusmodi ellipſis apud *Thucyd.* Χειμῶνος ἤδη ἀνεχώρησαν, ſcil. παρόντος, hyeme iam appetente regreſſi ſunt. *Xen.* καὶ μικροῦ κἀκεῖνον ἐξετραχήλισε, ſcil. δέοντος, ac parum abfuit, quin et illi excuſſo fregiſſet collum. *Cic.* o fortunatam natam, me conſule, Romam. *Plaut.* me ſuaſore atque impulſore factum

CAPVT III.

Hiſce intentos, alter ab vrbe veniens nuncius, vindemiare vites quam ocyſſime iuſſit, dixitque, ſe permanſurum, vſquedum ex vuis fecerint muſtum: deinde eo modo reuerſum ad oppidum, herum adducturum, dum iam autumnalis eſt vindemia. Hunc igitur Eudromum, (eo enim nomine appellabatur, quia hero ſuo erat a pedibus) quam humaniſſime excipiebant, atque vna vuas vitibus decerpebant, ad prela eas conferentes, muſtum ad ſua portantes vaſa, et pubeſcentes grauido cum palmite foetus

ctum eſt, ſcil. exiſtente.

MOLLVS.

An? ἤδη μετὰ τῆς ὀπώρινῆς τρύγης.

IVNGERM.

3) Εὔδρομον, οὕτω γὰρ ἐκαλεῖτο, ὅτι ἦν αὐτῷ ἔργον τρέχειν] Innuit curſorem ſeruum. Habebant quippe veteres in comitatu ſuo ſeruos curſores. *Martial.* lib. 3. ep. 47.

Hac feriatus ibat ante carrucam,
Sed tuta foeno curſor oua portabat.

Petr. Arbiter. c. 28. Praecedentibus phaleratis curſoribus quatuor. Et paulo poſt, c. 29. Notaui in porticu gregem curſorum (lego cum *Heinſio* cirrorum. BOD.) cum magiſtro ſe exercentem. Belgae vocant *Lackeye.* Meminit curſorum etiam *Suet.* in vita Neroniana: Nunquam carrucis minus mille iter feciſſe traditur, ſoleis mularum argenteis, canuſinatis mulionibus, armillata et phalerata cum Mazacum turba, atque curſorum. Et paulo poſt. Inter moras perlatos a curſore Phaontis codicillos praeripuit. Niſi malit hic quis intelligere σταφυλοδρόμον. Peculiari nomine σταφυλοδρόμους appellatos fuiſſe tradit *Heſ.* παρορμῶντας τοὺς ἐπὶ τρύγῃ, qui inſtigabant vindemiatores

p. 108. τοὺς ἡβῶντας ἐπὶ κλημάτων ἀφαιροῦντες 4) ὡς εἴη καὶ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐλθοῦσιν ἐν εἰκόνι καὶ ἡδονῇ γενέσθαι τρυγητοῦ. Μέλλοντος δὲ ἤδη 5) σοβεῖν ἐς ἄστυ τοῦ Εὐδρόμου, καὶ ἄλλα μὲν οὐκ ὀλίγα αὐτῷ Δάφνις ἔδωκεν, 6) ἔδωκε δὲ καὶ ὅσα ἀπὸ αἰπολίου δῶρα· 7) τυροὺς εὐπαγεῖς· ἔριφον ὀψίγονον· 8) δέρμα αἰγὸς λευκὸν καὶ λάσιον, ὡς ἔχοι χειμῶνος ἐπιβάλλεσθαι τρέχων· ὁ δὲ ἥδετο καὶ ἐφίλει τὸν Δάφνιν, καὶ ἀγαθόν τι ἐρεῖν περὶ αὐτοῦ πρὸς τὸν δεσπότην ἐπηγγέλλετο. καὶ ὁ μὲν ἀπῄει φίλα φρονῶν.

ΚΕΦΑΛ. δ'.

Ο δὲ Δάφνις ἀγωνιῶν 1) τῇ Χλόῃ συνέμενεν· 2) εἶχε δὲ κἀκείνη πολὺ δέος· 3) μειράκιον εἰωθὸς

res ad vuas celeri curſu deferendas. MOLLVS.

4) Ἐπὶ κλημάτων ἀφαιροῦντες] Ita menſis ſecundis ſine noxa ſeruabantur vuae, quae vel *ollares* dictae ſunt, ſi vaſis conditae, ſecundum *Horat.* Sat. II, 4, 71. *Venucula conuenit ollis;* vel *penſiles*, ſi, vt hic fecere vindemiatores, in ſublimi ſuſpenſae ſeruarentur. Sic *Horat.* Serm. II, 2. 121.

— *Quin penſilis vua ſecundas*
Et nux ornabat menſas.

BODEN.

5) Ἤδη] Neſcio cur eiecerit Mollus. Veteres omnes admittunt. IDEM.

6) V. ἔδωκεν.

COLVMB.

Fulcrum deeſt in Iuntica, Commel. et Iungerm. Mollus tamen habet.

BODEN.

7) V. Ἔδωκε δὲ καὶ ὅσα ἀπὸ αἰπολίου δῶρα P.

COLVMB. et IVNGERM.

Non recte illud καὶ in *Iuntica*, *Commel.* et *Moll.* omiſſum fuit, reſtituit vero, probante Vrſino, *Iungerma-*

tus auferentes, quo fas ſit ex vrbe eo venientibus, voluptate aliqua, atque vindemiae ſaltem imagine aliqua, frui. Non pauca Eudromo, ad ciuitatem iam progreſſuro, inter alia dedit Daphnis dona, qualia ex caprarum grege haberi poterant, videlicet, caſeos bene compactos, hoedum ſero genitum, pellem albam ac hirſutam caprae, quam hyberno tempore currens induat. Impenſe delectabatur, atque Daphnidem oſculabatur ille, promittens ſe quiddam apud herum in illius commodum eſſe dicturum: eique bene conſultum volens, abibat.

CAPVT IV.

At Daphnis de rei euentu admodum anxius ac ſolicitus cum Chloe manebat: quin et illa ma-

germanus, cuius et lectionem alteram αἰπολίυ recepi. Duplex genus donorum, alia, vt videntur, ex inſtrumentis paſtoritiis, v. c. fiſtulae, ciſtellae, caet. alia ex grege, caſei, hoeduli ac pellis caprina. Summam igitur probabilitatem habet lectio codicis Romani. BODEN.

Ὅσα ἀπ᾽ αἰπόλυ δῶρα verti, *caprario congrua*, nimirum, qualia dona a caprario dari ſolent. At ſi legas ὅσα ἀπ᾽ αἰπολίυ, vertes, qualia munera ex caprarum grege haberi poterant. MOLLVS.

8) Ἔριφον ὀψίγονον] Hoedum ſerotinum, quem veteres cordum appellabant, nimirum poſt debitum tempus natum. Quippe, vt *Clariſſ. Heinſius* ait, omnis foetura vltima praeferebatur, quia diutius lactabat: primae enim foeturae continuo lac ſubducebatur, vbi alia exſpectabatur. MOLLVS. ex IVNGERM.

¹) Δάφνις ἀγωνιῶν] Optime

θὸς 4) αἶγας βλέπειν, καὶ ὄρος, καὶ γεωργοὺς, καὶ Χλόην, 5) πρῶτον ἔμελλεν ὄψεσθαι δεσπότην, ὃ πρῶτον μόνον ἤκουε τὸ ὄνομα. 6) ὑπέρ τε οὖν τοῦ Δάφνιδος ἐφρόντιζεν, ὅπως ἐντεύξεται τῷ δεσπότῃ, καὶ περὶ τοῦ γάμου τὴν ψυχὴν ἐταράττετο, μὴ μάτην ὀνειροπολοῦσιν αὐτόν. Συνεχῆ μὲν οὖν τὰ φιλήματα, καὶ ὥσπερ συμπεφυκότων αἱ περιβολαί· καὶ τὰ φιλήματα δειλὰ ἦν,
p. 109 καὶ αἱ περιβολαὶ σκυθρωπαὶ, καθάπερ ἤδη παρόντα τὸν δεσπότην φοβουμένων, ἢ λανθανόντων. 7)

ΚΕΦΑΛ. έ.

Προσγίνεται δέ τις αὐτοῖς καὶ τοιόσδε 1) τάραχος. Λάμπις 2) τὶς ἦν ἀγέρωχος βουκόλος. οὗτος

me vſus hoc loco eſt verbo ἀγωνιάω, quod proprie ſignificat, timeo, ne voti mei compos eſſe non poſſim, aut eo excido, quod cupio. *Iulian.* in *Caeſar.* καὶ δῆλος ἦν ἀγωνιῶν ὑπὲρ τῶν ἀπογόνων τῶν ἑαυτοῦ μή πω τὰ δευτερεῖα λαβόντες οἴχωνται. Ex quo facile perſpicuum eſt, ipſum ſuorum poſterorum cauſa vehementer laborare, vel admodum anxium eſſe, ne in ſecundis partibus haererent. IDEM.

2) Συνέμενον] Poſſet et alicui videri leg. συνέμενεν. Quo verbo συνιέμεν noſter non ſemel vtitur. Nihil tamen muto. IVNGERM.

Eamdem coniecturam affert editor Nealmenſis. BODEN.

3) Εἶχε δὲ καὶ ἑτέραν πολλὰ δέος] Adde λέγουσα, vel εἰποῦσα. MOLLVS.

4) Μειράκιον γὰρ εὐηθὲς P. COLVMB. et IVNGERM.

Γὰρ in Iuntica, Commel. et Molliana deeſt. BOD.

5) Χλό-

gno in metu erat, dicens: iuuenis aſſuetus duntaxat videre capras, montes, agricolas, et Chloen, primum viſurus erit herum, cuius tantum nomen ante fando didicit. Erat igitur ſolicita de Daphnide, quo pacto cum hero ſermonem conferret; atque de matrimonio, ne fruſtra illud ſomnient, ingens terror animum ceperat. Hinc continua intercedebant ſuauiola, mutuique amplexus, haud aliter, quam ſi conglutinati eſſent. Nec tamen illorum oſcula ſine timore erant, neque amplexus ſine vultu triſti, veluti praeſentem dominum formidantium, aut celantium.

CAPVT V.

Verum talis tumultus illis interuenit. Erat Lampis quidam, bubulcus admodum inſolens. Hic idem

5) Χλόην] V. Χλόην; P. COLVMB.

6) Ηκει τὸ ὄνομα] Articulus aberat ab omnibus praeter Mollianam. Sed tam in caeteris, quam in hac, legebatur ἠκέιτο, quod vero diuiſim legendum, vt edidi, atque in codice Romano locum habet. BODEN.

V. ἥκει τὸ ὄνομα. P. COLVMB.

7) Η λανθανόντων] *Aut celantium:* Verbum λανθάνω vulgo neutraliter vſurpatur, et *lateo* ſignificat: at hoc loco idem eſt, quod latinis *celo, clam habeo;* quomodo etiam *Plato* vſurpauit, quando inquit: εἰ λανθάνειν θεὸν δυνατόν. Quod *Cicero* vertit: ſi Deum celare poſſimus. *Plut. probl. Rom.* id quod dico, confirmat, deriuans vocem Calendarum a celare, ſeu a clam: Ονομάζουσι τὸν μὲν ἀφανισμὸν αὐτῆς, καὶ τὴν κρύψιν καλάνδας, ὅτι πᾶν τὸ κρύφα καὶ

ὗτος καὶ αὐτὸς ἐμνᾶτο τὴν Χλόην παρὰ τοῦ Δρύαντος, καὶ δῶρα ἤδη πολλὰ ἐδεδώκει σπεύδων τὸν γάμον· αἰσθόμενος οὖν ὡς εἰ συγχωρηθείη[3]) παρὰ τοῦ δεσπότου, Δάφνις αὐτὴν ἄξεται, τέχνην ἐζήτει δι᾽ ἧς τὸν δεσπότην αὐτοῖς ποιήσειε πικρόν· καὶ εἰδὼς πάνυ αὐτὸν τῷ παραδείσῳ τερπόμενον, ἔγνω τοῦτον ὅσον οἷός τέ ἐστι διαφθεῖραι καὶ ἀποκοσμῆσαι.[4]) Δένδρα μὲν οὖν τέμνων, ἔμελλεν ἁλώσεσθαι διὰ τὸν κτύπον· ἐπεῖχε δὲ τοῖς ἄνθεσιν, ὥστε διαφθεῖραι αὐτά. Νύκτα δὴ φυλάξας, καὶ ὑπερβὰς τὴν αἱμασιὰν, τὰ μὲν ἀνώρυξε, τὰ δὲ κατέκλασε, τὰ δὲ κατεπάτησεν, ὥσπερ σῦς· καὶ ὁ μὲν[5]) λαθὼν ἀπεληλύθει.

ΚΕΦΑΛ. ϛ΄.

Λάμων δὲ τῆς ἐπιούσης παρελθὼν εἰς τὸν κῆπον, ἔμελλεν ὕδωρ αὐτοῖς ἐκ τῆς πηγῆς ἐπάξειν. ἰδὼν δὲ πᾶν τὸ χωρίον δεδῃωμένον, καὶ ἔργον οἷον
p. 110. ἐχθρὸς[1]) λῃστὴς ἐργάσαιτο, κατεῤῥήξατο μὲν εὐθὺς τὸν χιτωνίσκον,[2]) βοῇ δὲ μεγάλῃ θεοὺς ἀνεκάλει·

καὶ λάθρα κλάμ, καὶ κιλᾶρι τὸ λανθάνειν. Hoc eſt: Itaque occultationem eius (Lunae) vocant calendas, quia omne, quod occulte et furtim fit, clam, et quod nos λανθάνειν, illi κιλᾶρι appellant. MOLLVS.

[1]) Τοιόσδε] Mollus edidit τοιὸς δὲ. Non ita bene. BODEN.

[2]) Λάμπις] Nomen bubulci. Forſan a λάμπω, *ſplendeo*, *fulgeo*. *Plut.* facit mentionem in *Apophthegmatis* cuiuſdam Lampis Aeginetae, hominis opulenti. Fuit et Lampis Lacon, cuius meminit Pauſanias libr. 5. MOLLVS.

3) Ὡς

idem in vxorem a Dryante petebat Chloen, vrgensque nuptias multa dona dederat. Intellecto igitur, ſi concedatur ab hero, Daphnidem illam eſſe ducturum, technam quaerit, qua domini animum in illum exacerbet: Neque ignarus, illum ſummopere eo delectari horto, eundem, quoad eius fieri poſſit, vaſtare, ſuaque amoenitate priuare decreuit. Quod ſi arbores caedat, facile fore, vt deprehendatur in facinore, fragore illum prodente; hinc animum floribus perdendis adiecit. Obſeruata igitur nocte, transgreſſus ſepem, alios e terra eruit, alios defregit, alios, inſtar porci, pedibus protriuit. Idem clam ſe ſubduxerat.

CAPVT VI.

Sequenti die Lamon ad hortum progreſſus, ad deriuandas in illos e fonte aquas, conſpicatusque totum illum locum deuaſtatum, et facinus, quale infeſtus patraſſet latro, ilico ſuam lacerauit tuniculam, magna voce Deos inclamans: quare Myrtala, omiſſis,

3) Ως εἰ συγγνωρισθείη] Ante, ὡς συγχωρηθείη, codex habebat.

IDEM EX COL. et IVNG.

4) Αποκοσμῆσαι] *Gloſſ.* ἀποκοσμίω, deorno.

IVNGERM.

5) Ο μὲν] Μὲν abeſt ab exemplaribus, ſed reperitur in codice Vrſini, vnde primus in textum recepit *Mollus.*

BODEN.

1) Οἷον ἰχθρὸς] Lege οἷον ὢν ἰχθρός.

MOLLVS.

Repugnant libri ſcripti et editi, neque ſenſus exigit, vt ὢν ex ingenio addatur.

BODEN.

2) Κατερρήξατο μὲν εὐθὺς τὸν χιτωνίσκον] *Illico diſrupit*

κάλει· ὥςε καὶ ἡ Μυρτάλη τὰ ἐν χερσὶ καταλιποῦσα 3) ἐξέδραμε, 4) καὶ ὁ Δάφνις ἐλάσας τὰς αἶγας ἀνέδραμε· καὶ ἰδόντες ἐβόων, καὶ βοῶντες ἐδάκρυον· καὶ ἦν μὲν κοινὸν 5) πένθος ἀνθῶν, ἀλλ' οἱ μὲν πτοούμενοι 6) δεσπότην ἔκλαον. ἔκλαυσε δ' ἄν τις καὶ ξένος ἐπιςάς. ἀποκεκόσμητο γὰρ ὁ τόπος, καὶ ἦν λοιπὸν πᾶσα ἡ γῆ πηλώδης. τῶν δὲ εἴτι διέφυγε τὴν ὕβριν, 7) ὑπήνθει καὶ ἔλαμπε, καὶ ἦν ἔτι καλὸν καὶ κείμενον. ἐπέκειντο δὲ αὐτοῖς καὶ μέλιτται συνεχὲς καὶ ἄπαυςον βομβοῦσαι καὶ θρηνούσαις 8) ὅμοιον.

ΚΕΦΑΛ.

pit tuniculam ſuam. Lacerare et dirumpere veſtimenta ſua, ſignum fuit doloris, atque ſummae indignationis, vt videre eſt *Reg.* II. cap. 18 §. vlt. διεῤῥηγότες τὰ ἱμάτια, diruptis veſtibus. Et cap. ſequenti §. 1. διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ſcidit veſtimenta ſua. Vide hiſtoriam *Iobi. Matth.* 26. §. 65. Τότε ὁ ἀρχιερεὺς διέῤῥηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. Tunc pontifex maximus diſrupit veſtimenta ſua. *Marc.* 14. §. 63. *Heliodor.* de *Chariclia* libr. 6. Τάς τε κόμας ἀφειδῶς λύσασα, καὶ θοιμάτιον περιεῤῥηξαμένη, ἔφη. Capillos, nihil omnino ſibi parcens, ſoluit, et veſte diſrupta, inquit. *Xiphilin.* in vita *Caeſ. Aug.* μαθὼν δὲ ὁ Αὔγουςος τὰ τῷ Οὐάρῳ συμβεβηκότα, τήν τε ἐσθῆτα περιεῤῥήξατο. Auguſtus, cognito Vari caſu, veſtem ſubito diſrupit. *Herodian.* libr. 1. cap. 13. de Fadilla, Commodi ſorore, narrans, ait: τοιαῦτά τινα εἰποῦσα, ῥήξαμένη τε τὴν ἐσθῆτα. Haec locuta, veſtem ſcidit. *Capitolin.* de *Maximino*: Incurrere in parietes, veſtem ſcindere, gladium arripere, quaſi omnes poſſit occidere.

MOLLVS.

3) Τὰ ἐν χερσὶν καταλιποῦσα] *Heliodor.* libr. 1.

τῶν

omiſſis, quae in manibus habebat, excurrit, nec non Daphnis, eductis in paſcua capris, curriculo rediit, viſisque iis, clamabant, clamantesque plorabant. Atque luctu in hoc communi ob flores perditos, herum timentes plorabant. Ne quidem peregrinus, ſi ſuperueniſſet, oculis temperaſſet: quippe locus deformatus, ac vniuerſum ſolum limo obductum erat. Quorum ſi quis iniuriam effugiſſet; effulgebat, ſplendebatque, nequidem deiectus ſua exutus venere, quibus continuo inſidebant apes, et, ſine intermiſſione bombum facientes, veluti illos lamentabantur.

CAPVT

τῶν μὲν ἐν χερσὶν πάντων ἀμνημονήσας.

IDEM et IVNGERM.

Omittitur voc. ἔργα. Supplet a *Iungermano* laudatus *Agathias* L. III. p. 96. Τὰ ἐν χερσὶν ἔργα.

BODEN.

4) Ἐξέδραμε] Sequor *Mollum.* Caeteri ἐνέδραμε.

IDEM.

5) Κοινὸν] Debetur Mollo, longe praeſtantius illo κινὸν, quod tres antiquiſſimae editiones exhibent, forte et illo καινὸν, quod *Vrſinus* probauit. IDEM.

V. καινόν. P. COLVMB.

6) Πτοούμενοι] V. αἰδούμενοι.

IDEM.

7) Διέφυγε τὴν ὕβριν] Princeps poetarum II. Aeneid.

Qualem virgineo demeſſum pollice florem
Seu mollis violae, ſeu languentis hyacinthi,
Cui neque fulgor adhuc, nec dum ſua forma receſſit:
Non iam mater alit tellus viresque miniſtrat.

IVNGERM.

8) Βομβοῦσαι καὶ θρηνούσαις] N. θρηνοῦσαι καὶ βομβοῦσαι.

COLVMB.

Mollus non recte acceperat Florentini codicis lectionem θρηνοῦσαι. Ex antiquioribus editionibus retuli tertium caſum.

BODEN.

¹) Κρι-

ΚΕΦΑΛ. ζ'.

Ο μὲν γὰρ Λάμων ὑπ᾽ ἐκπλήξεως κἀκεῖνα ἔλεγε· "Φεῦ τῆς ῥοδωνιᾶς, ὡς κατακέκλασται· φεῦ τῆς ἰωνιᾶς, ὡς πεπάτηται· φεῦ τῶν ὑακίνθων καὶ τῶν ναρκίσσων, οὓς ἀνώρυξέ τις πονηρὸς ἄνθρωπος· ἀφίξεται τὸ ἦρ, τὰ δὲ οὐκ ἀνθήσει· ἔσται τὸ θέρος, τὰ δὲ οὐκ ἀκμάσει· μετόπωρον, ἀλλὰ τάδε οὐδένα στεφανώσει· οὐδὲ σὺ δέσποτα Διό-
p. III. νυσε τὰ ἄθλια ταῦτα ἠλέησας ἄνθη, οἷς παρῴκεις καὶ ἔβλεπες, ἀφ᾽ ὧν ἐστεφάνωσά σε πολλάκις. πῶς δείξω νῦν τὸν παράδεισον τῷ δεσπότῃ; τίς ἐκεῖνος θεασάμενος ἔσται; κρεμᾷ γέροντα[1]) ἄνθρωπον ἐκ μιᾶς πίτυος[2]) ὡς Μαρσύαν·[3]) τάχα δὲ καὶ Δάφνιν

[1]) Κρεμᾷ γέροντα] Loquitur de re quaſi certa, et mox euentura, itaque praeſenti pro futuro κρεμάσει. Qua enallage temporis nihil frequentius in N. Teſt. ſcriptis reperitur: vt *Marc.* 9. §. 31. ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, pro παραδοθήσεται.

MOLLVS.

[2]) De eodem *Apollodor.* L. I. ἔκ τινος ὑπερτενοῦς πίτυος. Alii ἐκ φηγοῦ narrant ſuſpenſum, vt *Nonni.* Διονυσ. α.

Ἐξ ὅτε μαρσύαο θεημάχον αὐλὸν, ἐλέγξας
Δέρμα παρῃώρησε φηγῷ κολπούμενον αὔραις.

In aliis tamen codicibus eſſe φυτῷ adnotauit *Falckenburg*, quod videtur vel metri cauſſa reponendum. Et id habet etiam *Agathias* L. IV. vbi de Marſyae excoriatione agit et *Nonni* iſta laudat: in quibus, ſi recte memini, apud *Agath.* praeterea ἀπῃώρησε legitur, quum alterum videatur melius.

IVNGERM.

[3]) Ὡς Μαρσύαν] Alluſit ad fabulam, quam refert *Plin.* libr. 16. c. 44. Tibicen hic fuit e Phrygia, ea teme-

CAPVT VII.

Caeterum Lamon prae animi conſternatione haec in verba erupit. Heu roſarium, quam eſt vaſtatum! Heu violetum, vt eſt conculcatum! Heu hyacinthos atque narciſſos, quos homo quis improbus e terra eruit! Adueniet ver; ſed illi non vernabunt: erit aeſtas; at non vigebunt: expectatur autumnus; verum hi neminem coronabunt. Neque tu, o Bacche Domine, miſellorum horum florum, iuxta quos habitas, oculisque vſurpabas, quibusque te multoties redimiui, ne miſertus quidem fuiſti. qua fronte oſtendam hunc hortum hero? quo is animo viſurus eſt? me hominem prouectiori aetate,

temeritate, vt ipſum etiam Phoebum ad cantus certamen auſus fuerit prouocare, a quo victus et ſuſpenſus fertur. Curtius ac Ouid. illum excoriatum fuiſſe narrant. Eundem hunc agonem non ineleganter deſcripſit *Apuleius* init. Floridor. his verbis: Hyagnis fuit, vt fando accepimus, Marſyae tibicinis pater et magiſter, rudibus adhuc muſicae ſeculis, ſolus ante alios cantus (leg. *catus* B.) canere. Nondum quidem tam indefeſſa anima (flexanimo) ſono, nec tam pluriformi modo, nec tam multiforatili tibia. Quippe adhuc ars iſta repertu nouo commodum oriebatur. Nec quicquam omnium eſt, quod poſſit in primordio ſui perfici: ſed in omnibus ferme ante eſt ſpei rudimentum, quam rei experimentum. Prorſus igitur ante Hyagnim nihil aliud plerique callebant, quam Virgilianus opilio, ſeu bubſequa,

Stridenti miſerum ſtipula diſperdere carmen.

Quod ſi quis videbatur paullo largius in arte promouiſſe, ei tamen quoque mos fuit

Δάφνιν ὡς τῶν αἰγῶν ταῦτα εἰργασμένων." Δάκρυα ἦν ἐπὶ τούτοις θερμότερα·4) καὶ ἐθρήνουν οὐ τὰ ἄνθη λοιπὸν, ἀλλὰ τὰ αὑτῶν σώματα·

fuit vna tibia, velut vna tuba, perſonare. Primus Hyagnis in canendo manus diſcapedinauit. Primus duas tibias vno ſpiritu animauit. Primus laeuis et dextris foraminibus, acuto tinnitu et graui bombo, concentum muſicum miſcuit. Eo genitus Marſyas, cum (*in*) artificio patris foret (*patriſſaret*) tibicinii, Phryx caetera et barbarus, vultu ferino trux, hiſpidus, multibarbus, ſpinis et pilis obſitus, fertur, pro nefas! cum Apolline certauiſſe. Therſites cum decoro, agreſtis cum erudito, bellua cum Deo. Muſae cum Minerua diſſimulamenti gratia iudices aſtitere, ad deridendam videlicet monſtri illius barbariem, nec minus ad ſtoliditatem puniendam. Sed Marſyas, quod ſtultitiae maximum ſpecimen eſt, non intelligens ſe deridiculo haberi, priusquam (*tibias*) occiperet inflare, prius de ſe et Apolline deliramenta quaedam barbare effutiuit, laudans ſeſe, quod erat et coma reclinus, et barba ſqualidus, et pectore hirſutus, et arte tibicen, et fortuna egenus: contra Apollinem (ridiculum dictu) aduerſis virtutibus culpabat, quod Apollo eſſet et coma intonſus, et genis gratus, et corpore glabellus, et arte multiſcius, et fortuna opulentus. Iam primum, inquit, crines eius praemulſis antiis, et promulſis caproneis anteuentuli et propenduli, corpus totum gratiſſimum, membra nitida, lingua fatidica, ſeu tute oratione, ſeu verſibus malis facundia aequiparari. Quid quod et veſtis textu tenuis, tactu mollis, purpura radians? Quid, quod et lyra eius auro fulgurat, ebore candicat, gemmis variegat? Quid, quod et doctiſſime et gratiſſime cantillat? Haec omnia, inquit, blandimenta nequa-

te, haud aliter, quam Marſyam, vna de pinu ſuſpendet, forſan etiam Daphnidem, veluti hac pauperie ab illius capris data. Ob haec lacrymae oboriebantur feruentiores: neque deinceps flores, ſed ſemet ipſi

nequaquam virtuti decora, ſed luxuriae accommodata circa corporis ſui qualitatem prae ſe maximam ſpeciem oſtentare. Riſere Muſae, cum audirent hoc genus crimina, ſapienti exoptanda, Apollini obiectata, et tibicinem illum, (*certamine ſuperatum*) velut vrſum bipedem, corio exſecto, nudis et laceris viſceribus reliquerunt. Marſyae, praeter ſupra dictos, faciunt etiam mentionem *Herodotus*, *Strabo*, *Pauſanias*, *Athenaeus*, *Philoſtratus*, *Tzetzes*, *Philippus Nicander*, *Claudianus*, *Silius*, *Liuius*, *Solinus*, et complures alii. De pinu adſtipulatur noſtro *Apollodorus* L. I. Alii tamen ἐκ φηγοῦ ſuſpenſum volunt. MOLLVS.

Praeter Apollodori locum Lib. I. c. 4. de pinu etiam ſuffragatur *Nicander* in *Alexiph.* p. 151.

Πολλάκι καὶ πίτυος γοερῆς ἀποδάκρυα τμῆξαι

Μαρσύου, ἧχί τε Φοῖβος ἀπὸ φλόα δύσσατο γυίων.

Congruit *Archias* in *Anthol.* III, 8. ἐκ λασίας πίτυος. Non tamen pinum eam, neque fagum, ſed platanum fuiſſe ſtatuit *Plin.* L. XVI. c. vlt. E tot gemmis, quae hanc illuſtrant fabulam, nihil certi definiri poteſt, quoniam in his arbor erat in plurimis truncanda, ne rami frondoſi ſpatium abſumerent.

BODEN.

4) Δάκρυα θερμότερα] Θερμὸς videtur hic metaphorice dici, vt apud Latinos aliquando calidus, ardens, feruens. Δάκρυα θερμὰ dicuntur etiam *Homero.* Quaſi dicat: ille fundebat lachrymas, quae ex magno impetu, et animi affectu quaſi calido, neutiquam ſimulatae proſiliebant. Niſi in propria ſignificatione accipere malis. Quia lacrymae, cum ex oculis funduntur, calent, quod rubor ocu-

τα·[5] ἐθρήνει καὶ Χλόη Δάφνιν εἰ κρεμήσεται,[6] καὶ ηὔχετο μηκέτι ἐλθεῖν τὸν δεσπότην αὐτῶν, καὶ ἡμέρας διήντλει μοχθηράς, ὡς ἤδη Δάφνιν βλέπουσα μαστιγούμενον.

ΚΕΦΑΛ. η'.

Καὶ ἤδη νυκτὸς ἀρχομένης ὁ Εὔδρομος αὐτοῖς ἀπήγγελλεν, ὅτι ὁ μὲν πρεσβύτερος δεσπότης μεθ' ἡμέρας ἀφίξεται τρεῖς· ὁ δὲ παῖς αὐτοῦ, τῆς ἐπιούσης πρόεισι. σκέψεις οὖν ὑπὲρ τῶν συμβεβηκότων,[1] καὶ κοινωνὸν εἰς τὴν γνώμην τὸν Εὔδρομον παρελάμβανον. ὁ δὲ εὔνους ὢν τῷ Δάφνιδι, παρῄνει τὸ συμβὰν ὁμολογῆσαι πρότερον τῷ νέῳ δεσπότῃ, καὶ αὐτὸς συμπράξειν ἐπηγγέλλετο τιμώμενος, ὡς ὁμογάλακτος· καὶ ἡμέρας γενομένης, οὕ-
p. 112. τως ἐποίησαν. Ἧκε μὲν ὁ Ἄστυλος[2] ἐφ' ἵππου,[3] καὶ παράσιτος[4] αὐτοῦ, καὶ οὗτος[5] ἐφ' ἵππου· ὁ μὲν

oculorum ſlentium teſtatur. MOLLVS.

[5] Τὰ αὐτῶν σώματα] Se ipſos lugebant. Ita frequenter Graeci ſynecdochice homines ipſos, perſonasque σώματα appellant. *Dion. Halic. antiq.* libr. 4. καὶ ταῖς ἀπογραφαῖς τῶν σωμάτων ἔδωκεν ἀρχήν, et primus omnium (*Ser. Tullius*) cenſum hominum ordinauit. Et eodem libro: ἤτοι τά τε σώματα συνῆγον, hi milites contrahebant. Et lib. 2. σώματα παρέχειν εἰς στρατιὰν οὐ βουλομένων, cum milites praeſtare nollent. *Eutrop.* L. I. οὗτος τὸ μὲν τῆς συγκλήτου συνέδριον, διπλάσιον ἐποίησε τῷ τῶν σωμάτων ἀριθμῷ. Hic, nimirum *Tarqu. Priſcus*, numerum Senatorum duplicauit. Niſi *Longum* reſpexiſſe autumes ad corpora, quae vapulando caſtigari

bant. Miſerabatur etiam ſortem Daphnidis Chloe in crucem mox tollendi, neque amplius deſiderabat domini aduentum, ſed exantlabat aerumnoſos dies, tanquam iam Daphnidem fuſtibus vapulantem videns.

CAPVT VIII.

Coepta iam nocte, venit nunciatum Eudromus, dominum ſeniorem poſt triduum adfuturum: at gnatum eius die ſequenti praeuenturum. Diſpicientes igitur ac deliberantes de hoc negotio, Eudromum in conſilium adhibent. Ille, beneuolo proſequens animo Daphnidem, monebat, factum hoc prius iuniori hero eſſe aperiendum, ſeque cauſam adiuturum ſpondebat, cum illi ſit in pretio, tanquam collactaneus. Exortoque die, ita egere. Aſtylus atque eius paraſitus equis aduecti venerunt. Quorum ille nudiustertius barbam emittere coeperat:

ri atque cruciari ſolent.

IDEM.

[6]) Εἰ χρεμήσεται] Εἰ hic pro ὅτι. vid. ſupra p. 18.

IDEM.

[1]) Σκέψεις ἦν τῶν συμβεβηκότων] Subaud. ἐγίνοντο.

IDEM.

[2]) Αστυλος] Nomen proprium, viri cuiusdam opulenti filius, Daphnidis frater. Quando eſt appellatiuum, idem eſt cum ἄστυλος ſeu ἀκίων, columnas non habens.

IDEM.

[3]) Ἐφ' ἵππου] Ita Mollus. Veteres et in hac et in ſequenti linea ἐπὶ ἵππου.

BODEN.

[4]) Παράσιτος αὐτοῦ] Erat olim παράσιτος, qui cibum apud aliquem ſumebat, idem propemodum cum ὁμόσιτος ſeu σύνθοινος. Crates apud *Athen.* libr. 6. c. 6. olim παράσιτοι dicebantur οἱ ἐπὶ τὴν

μὲν, ἀρτιγένειος, ὁ δὲ Γνάθων (τȣτὶ γὰρ ἐκαλεῖτο) τὸν πώγωνα ξυρόμενος πάλαι. Ο δὲ Λάμων ἅμα τῇ Μαρτάλῃ καὶ τῷ Δάφνιδι, πρὸ τῶν ποδῶν αὐτȣ̃ καταπεσὼν, ἱκέτευεν οἰκτεῖραι γέροντα ἀτυχῆ, καὶ πατρῴας ὀργῆς ἐξαρπάσαι τὸν ȣ̓δὲν ἀδικήσαντα. ἅμα τε αὐτῷ καταλέγει πάντα. οἰκτείρει ἐπὶ ἱκεσίαν ὁ Αςυλος, καὶ ἐπὶ τὸν παράδεισον ἐλθὼν, καὶ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἀνθῶν ἰδὼν, αὐτὸς ἔφη παραιτήσεσθαι τὸν πατέρα, καὶ κατηγορήσειν τῶν ἵππων,6) ὡς ἐκεῖ δεθέντες ἐξύβρισαν, καὶ τὰ μὲν κατέκλασαν, τὰ δὲ κατεπάτησαν, τὰ δὲ ἀνώρυξαν λυθέντες. ἐπὶ τȣ́τοις ηὔχοντο μὲν αὐτῷ πάντα τὰ ἀγαθὰ, Λάμων καὶ Μυρτάλη· Δάφνις δὲ δῶρα προσεκόμισεν ἐρίφȣς, τυρȣ̀ς,

τὴν ἱερȣ̃ σίτȣ ἐκλογὴν αἱρȣ́μενοι, qui deligendis annotandisque ſacris frumentis praeficiebantur. Atque horreum inde, in quo primitias ſacri frumenti paraſiti recondebant, dictum fuiſſe παρασίτιον, certum eſt. Imo olim παράσιτοι fuerunt, qui vna cum ſacerdotibus partem victimae in cibum capiebant: quippe e bobus duobus praecipuis, tertia pars ludis celebrandis impendebatur: e duabus reliquis, altera cedebat ſacerdoti, altera paraſitis. Hos fuiſſe adiunctos honoratiſſimis magiſtratibus, vt patet ex *Athenaeo* et *Ariſtotele*, qui dicit in Methonenſium repub. duos paraſitos praetoribus ſingulis fuiſſe aſſignatos, Polemarchis vnum, vid. *Athen.* libr. 6. c. 6. His haud abſimilis fuiſſe videtur, Podes, quem dicit *Homerus* Il. ρ. 577. Hectori fuiſſe ἑταῖρον, καὶ φίλον εἰλαπιναςήν, ſodalem Hectoris, et conuiuam carum. Poſtea vero nomen hoc παρασίτȣ odioſum, et inhoneſtum eſſe coepit, et παράσιτοι dici coeperunt οἱ

rat: at huic Gnathoni (hoc enim illi nomen erat) iam pridem abraſa barba fuerat. Lamon vero vna cum Myrtala et Daphnide ad genua eius prouolutus, infelicis vt miſereatur ſenis, ſeque parentis innocentem irae eripiat, ſupplex orat: et cum dicto cuncta ordine illi enarrat. Miſertus Aſtylus ſupplicantis, hortum ingreditur, atque conſpicatus florum excidium, ſeſe deprecaturum genitorem, dixit, equosque, quod ibi ligati hanc pauperiem fecerint, inſimulaturum, atque excuſſis loris alios fregerint, nonnullos pedibus conculcauerint, quosdam e terra euellerint. Lamon ob haec et Myrtala omnia illi fauſta precabantur. Daphnis dona attulit, videlicet, hoedos, caſeos, aues earumque

 foetus,

κόλακες, aſſentatores, adulatores, coenipetae, menſarum aſſeclae, qui diuitibus, vt illorum coenas captent, aſſentantur. De quo hominum genere *Plut.* in libello de *educ. liber. ing.* ita ait: μιαρὸν τὸ φῦλον, ὑποκριταὶ φιλίας, ἄγευστοι παῤῥησίας, πλουσίων μὲν κόλακες, πενήτων δὲ ὑπερόπται, ὡς ἐκ λυρικῆς τέχνης ἐπὶ τοὺς νέους ἀγόμενοι, σεσυρότες ὅθ' οἱ τρέφοντες γελῶσι, καὶ ψυχῆς ὑποβολιμαῖα καὶ νόθα μέρη βίου. Πρὸς δὲ τὸ νεῦμα ζῶντες. Τῇ τύχῃ μὲν ἐλεύθεροι, τῇ προαιρέσει δὲ δοῦλοι, ὅταν δὲ μὴ ὑβρίζωνται, τότε ὑβρίζεσθαι δοκοῦντες, ὅτι μάτην παρατρέφονται. Ex hoc genere hic paraſitus, cuius hic fit mentio, erat.

MOLLVS.

5) V. Οὗτος. P.

COLVMB.

In duabus antiquiſſimis legebatur οὕτως.

BODEN.

Omnino corrigendum οὗτος.

IVNGERM.

6) Τῶν ἵππων] V. ἱππειῶν. P.

COLVMB.

Quamquam haec lectio codicis Romani probata fuit *Vrſino*,

τυροὺς,[7]) ὄρνιθας, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν· βότρυς ἐπὶ κλημάτων· μῆλα δὲ ἐπὶ κλάδων. ἦν ἐν τοῖς δώροις καὶ ἀνθοσμίας[8]) οἶνος λέσβιος,[9]) ποθῆναι κάλλιστος οἶνος.

ΚΕΦΑΛ. θ'.

p. 121. Ο μὲν δὴ Ἄστυλος ἐπήνει ταῦτα· καὶ περὶ θήραν εἶχε λαγωῶν, οἷα πλούσιος νεανίσκος, καὶ τρυφῶν ἀεὶ, καὶ ἀφιγμένος εἰς τὸν ἀγρὸν εἰς ἀπόλαυσιν ξένης ἡδονῆς. Ο δὲ Γνάθων, οἷα μαθὼν ἐσθίειν ἄνθρωπος καὶ πίνειν εἰς μέθην, καὶ οὐδὲν ἄλλο ὤν, ἢ γνάθος,[1]) καὶ γαστὴρ,[2]) καὶ τὰ ὑπὸ γαστέρα, οὐ παρέργως εἶδε τὸν Δάφνιν τὰ δῶρα κομίσαντα

Vrſino, nolui tamen eiicere ἵππων, quod eſt in omnibus. Dubitat etiam *Doruille* in *Animaduerſ.* ad *Charit.* L. VI. c. 8.
BODEN.

7) Ὄρνιθας] Licet vertere gallinas, earumque pullos.
MOLLVS.

8) Ἀνθοσμίας proprie vinum arte factum, deinde quoduis fragrans vinum. Vide, quae notaui ad *Achill. Tat.* L. II. c. 2. n. 8.
BODEN.

9) Οἶνος λέσβιος] Vinum Lesbium veteribus magno in pretio, magnaque fama, iam inde a Troicis temporibus fuit; et paſſim etiam apud antiquos eius fit mentio. *Virg.* libr. 2. *Georg.* V, 90.

Non eadem arboribus pendet vindemia noſtris,
Quam Methymnaeo carpit de palmite Lesbos.

Hoc vini celebrat Clearchus apud *Athen.* libr. I. λεσβίου πόματος οὐκ ἔστιν ἄλλος οἶνος ἥδιον πιεῖν. Nullum eſt vinum ad bibendum iucundius Lesbio poculo. *Alex.* λεσβίοις οἰναρίοις τὰς ἡμέρας τὸ λοιπὸν ὑποβρέχει μέρος, reliquam diei partem irrigat vino

foetus, vuas ſuis cum palmitibus, mala cum ramis. Munera inter etiam Lesbium vinum erat, vinum fragrans, potatu optimum.

CAPVT IX.

Laudabat haec Aſtylus: et leporum venatui deditus, vtpote iuuenis diues, perpetuoque genio indulgens, rus venerat noua quapiam voluptate animum delibutum redditurus. Gnatho autem, vtpote homo edoctus edere et ad ebrietatem vsque ſe ingurgitare, neque aliud, quam maxilla, venter, et quod ſub ventre, non perfunctorie Daphnidem, cum dona ſua conferebat, contemplatus fuerat: qui

 cum

vino Lesbio. Hinc Bacchus Methymnaeus dictus a Methymna, quae vrbs eſt Lesbi.

MOLLVS.

[1]) Οὐ δὲ ἄλλο ἂν, ἢ γνάθος] Alludit ad nomen ipſius Gnathonis, quod a γνάθος, hoc eſt, maxilla deducitur, forſan quia maxillas ad edendum et bibendum expeditas habet. Vel quod oporteat hos nequam homines indefeſſas habere maxillas, quemadmodum apud *Stobaeum* Nicolaus quidam inquit: γνάθον ἀκάματον, εὐθὺς δυναμένην πληγὰς φέρειν, quae continuo poſſit alapas ſuſtinere. Quippe pediſſequos ſuos nonnulli Thraſones depalmare, genasque illorum flatu diſtentas manibus aliquando tundere ſolent.

IDEM.

[2]) Καὶ γαστὴρ] Apud *Plut.* de *adulat. et amic. diſcrim.* tale de paraſito extat Iambicum. §. 93.

Γαστὴρ ὅλον τὸ σῶμα, πανταχῆ βλέπων
Ὀφθαλμὸς, ἕρπον τοῖς ὀδοῦσι θηρίον.

Nihil eſt, niſi venter, corpus omne, proſpicit
Partes in omnes, beſtia reptat dentibus.

Recte

μίσαντα· ἀλλὰ καὶ φύσει παιδεραστὴς 3) ὢν, κάλλος οἷον οὐδὲ ἐπὶ τῆς πόλεως εὑρὼν, ἐπιθέσθαι διέγνω τῷ Δάφνιδι, καὶ πείσειν ᾤετο ῥαδίως ὡς αἰπόλον. Γνοὺς δὲ ταῦτα, θήρας μὲν οὐκ ἐκοινώνει τῷ Ἀστύλῳ· κατιὼν δὲ ἵνα ἔνεμεν ὁ Δάφνις, λόγῳ μὲν τῶν αἰγῶν, τὸ δὲ ἀληθὲς, Δάφνιδος ἐγίνετο θεατής. μαλθάσσων δὲ αὐτὸν, τάς τε αἶγας ἐπῄνει, καὶ συρίσαι τὸ αἰπολικὸν ἠξίωσε· καὶ ἔφη ταχέως ἐλεύθερον θήσειν τὸ πᾶν δυνάμενος. Ὡς δὲ εἶχε χειροήθη, νύκτωρ λοχήσας ἐκ τῆς νομῆς ἐλαύνοντα τὰς αἶγας, πρῶτον μὲν
p. 122. ἐφίλησε προσδραμών· εἶτα ὄπισθεν παραχεῖν 4) τοιοῦτον οἷον αἱ αἶγες τοῖς τράγοις. Τοῦ δὲ βραδέως

Recte hic paraſitus venter vocatur: quia menſarii adulatores, vt eleganter elegans Hiſtoricus *Herodianus* ait: καὶ τὸ εὔδαιμον γαστρὶ, καὶ τοῖς αἰσχίστοις μετροῦσιν, ventre atque obſcoenis voluptatibus felicitatem metiuntur. IDEM.

3) Παιδεραστὴς] Paederaſtes, paedico, quaſi τῶν παίδων ἐραστὴς, puerorum amator: ſed plerumque accipitur, vti et hoc loco, in malam partem, pro paedicone, turpi et execrabili amatore. Qui latinis emaſculator et puerorum ſubactor appellari ſolet. Graeci hoſce nefarios mortales etiam ἀρσενοκοίτας nomine dicunt, vt I. *ad Corinth.* c. 6. §. 9. et I. *ad Timoth.* c. 1. §. 10. Tales pueri iam emaſculati dicuntur concubini et catamiti, qui vicem implent praeſtantque foeminarum, prorſus effoeminati, et in ſexum muliebrem pene reformati. Inde etiam molles atque fluxi, quos poenitet, quod viri nati ſint. Qualis fuit Sporus, cuius in Nerone meminit *Sueton.* Graecis dicuntur ἐκτεθηλυμμένοι, item μαλθα-

cum natura paedico eſſet, inuenta, qualem non vidiſſet in vrbe, forma, Daphnidi inſidias ſtruere decreuit, ratus hoc ipſum facile illi, vtpote homini caprario, ſe perſuaſurum. Haec cum conſtituiſſet, venationis non erat Aſtylo particeps, ſed deſcendens ad loca, vbi paſcebat Daphnis, verbis quidem capras, ſed reuera Daphnidem, ſpectatum veniebat. Dehinc blandis illum deliniens verbis, laudibus efferebat capras, tibiaque vt paſtorale caneret carmen, poſtulabat, dicens, veluti hoc omne in illius ſit manu, breui in libertatem ſe illum aſſerturum. Vt autem illum manſuetum habuit, de nocte inſidiatus capras e paſcuis ducenti, prius ille praecurrens oſcula quaedam dedit. Deinde, vt obuertat, ad exemplum caprarum,

μαλθακοί. Apud *Lucian.* Iuno de Ganymede: ἐγὼ δὲ μὴ οὕτω μανείην, ὡς τὰ χείλη προτενεγκεῖν τῷ μαλθακῷ τούτῳ Φρυγὶ οὕτως ἐκτεθηλυμένῳ. Ego vero non ita inſaniuero, vt labia mea molliculo iſti Phrygi, tamque effoeminato applicem.

IDEM.

4) Εἶτα ὄπισθεν παραχεῖν] Quod moliebatur furcifer ille Gnatho, horribile dictu crimen eſt, de quo loquitur *Apoſt. Paulus ad Rom.* c. I. §. 27. Graecis παιδεραστία vocatur, crimen, quod viuicomburio expiari ſolet. Execratur Auctor infandos amores, et ſpurcos παιδεραστοῦ concubitus, de quibus, *Platone* referente, μυρία γέγονεν ἀνθρώποις ἰδίᾳ, καὶ ὅλαις πόλεσι κακὰ, id eſt, hominibus priuatim, vrbibus vero publice innumera contigerunt mala. Quoniam libido haec, vt idem Plato ait, ἐκ προνοίας τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος κτείνει, id eſt, conſulto, atque dedita opera genus humanum deſtruit. Auctorem παιδικῶν *Ouidius* Orpheum ſcribit:

Ille

δέως νοήσαντος καὶ λέγοντος ὡς αἶγας μὲν βαίνειν τράγους, καλόν· τράγον δὲ οὐπώποτέ τις εἶδε βαίνοντα τράγον,5) ὐδὲ κριὸν ἀντὶ τῶν οἴων κριὸν, ὐδὲ ἀλεκτρυόνας ἀντὶ τῶν ἀλεκτορίδων ἀλεκτρυόνας. Οἷός τε ἦν ὁ Γνάθων βιάζεσθαι τὰς χεῖρας προσφέρων· ὁ δὲ μεθύοντα6) ἄνθρωπον καὶ ἑςῶτα μόλις παρωσάμενος ἔσφηλεν εἰς τὴν γῆν,

Ille etiam Thracum populis fuit author, amorem
In teneros transferre mares etc.

Sunt, qui Thalonem Cretenſem faciant principem. Hic autem fuerit nec ne, non ſatis certum. Hoc tamen ex *Ariſtotele* ſcitur, Maſculam Venerem, lege etiam lata, permiſſam in Creta fuiſſe.

IDEM.

Poſtſecus, ὄπισθεν. Gloſſ. Eaed. *Poſteſcus*, vbi Cl. *Vulcan.* bene: *Poſtſecus.* Idem etiam de tempore vſurpatur. *Gloſſ.* λοιπὸν, ἐπίῤῥημα, *poſtſecus*, *iam.*

IVNGERM.

5) Τράγον δὲ ὐπώποτέ τις εἶδε βαίνοντα τράγον] Ab hoc enim plus quam prodigioſo coitu, quoniam contra naturam eſt, bruta et expertia rationis animalia abſtinent. Charicles apud *Lucian.* in *Amoribus* ad eundem ferme modum argumentatur: Λέοντες ὐκ ἐπιμαίνονται λέουσιν, ἀλλὰ ἡ κατὰ καιρὸν Ἀφροδίτη πρὸς τὸ θῆλυ τὴν ὄρεξιν αὐτῶν ἐκκαλεῖται. Ταῦρος ἀγελάρχης βουσὶν ἐπιθόρνυται, καὶ κριὸς ὅλην τὴν ποίμνην ἄῤῥενος πληροῖ σπέρματος. Τί δὲ ὐ συῶν μὲν εὐνὰς μεταδιώκουσι κάπροι; λυκαίναις δὲ ἐπιμίγνυνται λύκοι; καθόλου δὲ εἰπεῖν ὐθ᾽ αἱ ἀέρια ῥοιζοῦντες ὄρνεις, ὐθ᾽ ὅσα τὴν ὑγρὰν καθ᾽ ὕδατος εἴληχε λῆξιν; ἀλλ᾽ ὐδ᾽ ἐπὶ γῆς τι ζῶον ἄῤῥενος ὁμιλίας ἐπωρέχθη, μένει δὲ ἀκίνητα τῆς προνοίας τὰ δόγματα. Leones non inſaniunt in leones, ſed Venus tempeſtiua libidinem eorum in foeminam excitat. Taurus armenti dux cum bobus miſcetur: et aries totum gregem maſculo

rûm, ſibi tergum rogat. Haec cum tarde animaduertiſſet, atque tandem diceret, hircos inire capras, decorum eſt: ſed hircum ineuntem hircum nemo vidit vnquam; neque arietem pro oue arietem, neque gallum pro gallina gallum. Paratus erat Gnatho ad inferendum ſtuprum, manus dum admouebat: at ille hominem ebrium, aegreque pedibus inſiſtentem, cubito

lo implet ſemine. Quid autem? an non ſua cubilia ſectantur apri? Lupas autem ineunt lupi? Et, vt in ſumma dicam, neque quae aerem perſtrepunt aues, neque quae humidam aquae ſortita ſunt manſionem, neque etiam aliquod in terris animal congreſſum maris appetit; ſed manent inter ea immota prouidentiae decreta. Recte monet *Phocylides:*

Μήτε γαμοκλοπέειν, μήτε ἄρσενα κύπριν ὀρίνειν.

Neque furtiuas quaere nuptias, neque maſculam venerem exerce.

Agathias (quem excitat et *Iungerm.* B.) in *Antholog.* libr. I. cap. 78. 6.

Δέρκεο τῶν ἀλόγων ζώων γένος. οὐ γὰρ ἐκείνων
Φύσις ἀτιμάζει θέσμια τῆς ζυγίης, (συζυγίης)
Ἄρσενι γὰρ θήλεια συνάπτεται· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
Ἄνδρες ἐς ἀλλήλους ξεῖνον ἄγουσι γάμον.

Intuere brutorum animalium genus: Non enim illorum
Natura inhoneſta cenſet iura coitionis,
Viro enim foemina coniungitur. Sed pernicioſi
Viri inuicem nouas ducunt nuptias

MOLLVS.

Οὐ γὰρ ἀνδρὶ ἀνδρός, ἀλλὰ γυναικὸς δεῖ, ait *Artemidor.* I. Onirocr. 52.

IVNGERM.

6) Μεθύοντα] Recte: quippe vino dediti, eoque inflammati Veneri litare gaudent. Amoris haec biga, amator ac ebrius. *Heliodor. Aethiop.* libr. 3. Διὸ καὶ πρὸς μέθην ὁ ἐρῶν, καὶ πρὸς τὸ ἐρᾷν ὁ μεθύων ἐπίφορος, proinde in ebrietatem amans,

γῆν,7) καὶ ὥσπερ σκύλαξ ἀποδραμὼν, κείμενον κατέλιπεν, ἀνδρὸς οὐ παιδὸς πρὸς χειραγωγίαν δεόμενον. Οὐκέτι προσίετο ὅλως· ἀλλὰ καὶ ἄλλοτε ἄλλῃ τὰς αἶγας ἔνεμεν, ἐκεῖνον μὲν φεύγων, Χλόην δὲ τηρῶν· οὐδὲ ὁ Γνάθων ἔτι περιειργάζετο, καταμαθὼν ὡς οὐ μόνον καλὸς, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρός ἐστιν· ἐπετήρει δὲ καιρὸν διαλεχθῆναι περὶ αὐτοῦ τῷ Ἀστύλῳ, καὶ ἤλπιζε δῶρον αὐτὸν ἕξειν παρὰ τοῦ νεανίσκου, πολλὰ καὶ μεγάλα χαρίζεσθαι θέλοντος.

ΚΕΦΑΛ. ι.

Τότε μὲν οὖν οὐκ ἠδυνήθη· προσῄει γὰρ ὁ Διονυ-
σοφάνης, ἅμα τῇ Κλεαρίστῃ· καὶ ἦν θόρυ-
p. 123. βος πολὺς κτηνῶν, οἰκετῶν, ἀνδρῶν, γυναικῶν.
Μετὰ δὲ τοῦτο συνέταττε λόγον καὶ ἐρωτικὸν καὶ
μακρόν. ἦν δὲ ὁ Διονυσοφάνης μεσαιπόλιος [1]) μὲν
ἤδη, μέγας δὲ καὶ καλὸς, καὶ μειρακίοις ἁμιλ-
λᾶσθαι

amans, et in amorem ebrius procliuis eſt. Egregie *Achill. Tat.* libr. 2. c. 3. ἔρως δὲ καὶ Διόνυσος, δύο βίαιοι θεοὶ, ψυχὴν κατασχόντες, ἐκμαίνουσιν εἰς ἀναισχυντίαν, ὁ μὲν καίων αὐτὴν τῷ συνήθει πυρὶ, ὁ δὲ τὸν οἶνον ὑπέκκαυμα φέρων. οἶνος γὰρ ἔρωτος τροφή. Amor enim ac Liber, violenti Dii, animam inuadentes eousque incendunt, vt pudoris obliuiſci cogant, dum alter conſuetum ignem adhibet, alter igni materiam vino ſubminiſtrat. Vinum enim amoris pabulum eſt. Apud *Lucian. de Dea Syria*, refertur ſeſe conſulto inebriaſſe Stratonice, cum ſobria de neſario amore Combabum compellare erubeſceret; quando inquit: ἅμα δὲ οἴνῳ εἰσιόντι, παῤῥησίη ἐσέρχεται

bito repulſum humi proſtrauit, ac veluti canis curſim aufugiens, iacentem deſeruit, viro, non puero, qui illum manu ducat, opus habentem. Non illum iam amplius admittebat plane; ſed nunc hic, nunc illic paſcebat capras, illum fugiendo, Chloen obſeruando. Neque Gnatho amplius curioſe obſeruabat illum, cum intellexiſſet non ſolum formoſum, ſed etiam eſſe robuſtum: verum captabat occaſionem de eo diſſerendi cum Aſtylo, ſperabatque fore, vt illum ſit habiturus dono a iuuene, multa atque magna largiri ſolito.

CAPVT X.

Atque tunc temporis nequibat. Dionyſophanes enim vna cum Cleariſta aduenerant; atque ingens ſtrepitus iumentorum, ſeruorum, virorum, mulierum. Deinde componebat orationem amatoriam, eamque prolixam. Erat hic Dionyſophanes aetae ſemicana, magnus autem et formoſus, nec non par certando

χεται, καὶ ἡ ἀποτυχία οὐ κάρτα αἰσχρὴ, ἀλλὰ, τῶν πρασσομένων ἕκαστα ἀναχωρέει. Pariter autem cum vino ingrediente, et loquendi fiducia accedit: nec admodum turpe eſt non impetraſſe, ſed eorum, quae aguntur, ſingula obliuioni traduntur.

MOLLVS.

7) Εσφηλεν εἰς τὴν γῆν] Inter alias notiones verbo σφάλλω competit ſignificatio deiiciendi ac proſternendi, vt reſpondeat τῷ καταβάλλειν, προσουδίζειν. Eodem modo *Suidas:* Ο δὲ σφήλας ἐπὶ τὴν γῆν τὸν ἄνθρωπον, ἐπιβοηθησάντων ἐκείνῳ τῶν οἰκείων, οὕτως αὐτὸς πάλιν ἐπανῆλθε πρὸς τοὺς Ρωμαίους.

BODEN.

1) Μεσαιπόλιος] Semicanus, hoc eſt, qui medium aetatis

λᾶθαι δυνάμενος· ἀλλὰ καὶ πλούσιος ἐν ὀλίγοις, καὶ χρηστὸς ὡς οὐδεὶς ἕτερος. οὗτος ἐλθὼν, τῇ πρώτῃ μὲν ἡμέρᾳ θεοῖς ἔθυσεν ὅσοι προεστᾶσιν ἀγροικίας·[2]) Δήμητρι, καὶ Διονύσῳ, καὶ Πανὶ, καὶ Νύμφαις· καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς παροῦσιν ἔστησε κρατῆρα. Ταῖς δὲ ἄλλαις ἡμέραις ἐπεσκόπει τὰ τοῦ Λάμωνος ἔργα. καὶ ὁρῶν τὰ μὲν πεδία ἐν αὔλακι, τὰς δὲ ἀμπέλους ἐν κλήματι, τὸν δὲ παράδεισον ἐν κάλλει· (περὶ γὰρ τῶν ἀνθῶν Αστυλος τὴν αἰτίαν ἀνελάμβανεν·) ἥδετο περιττῶς, καὶ τὸν Λάμωνα ἐπῄνει, καὶ ἐλεύθερον ἀφήσειν ἐπηγγέλλετο. Κατῆλθε μετὰ ταῦτα καὶ εἰς τὸ αἰπόλιον, τάς τε αἶγας ὀψόμενος καὶ τὸν νέμοντα. Χλόη μὲν οὖν εἰς τὴν ὕλην ἔφυγεν, ὄχλον τοσοῦτον αἰδεσθεῖσα καὶ φοβηθεῖσα. ὁ δὲ Δάφνις εἱστήκει δέρμα λάσιον αἰγὸς ἐζωσμένος, [3]) πήραν νεοῤῥαφῆ κατὰ τῶν ὤμων

ἐξηρ-

aetatis canae attigit. Iliad. N. 361.

Ἔνθα μεσαιπόλιός περ ἐὼν Δαναοῖσι κελεύσας Ἰδομενεύς.

Tunc ſemicanus quamuis exiſtens Danos hortans. Idomeneus. Hic *Scholiaſtes:* μεσαιπόλιος, ὁ λεγόμενος σπαρτοπόλιος, ᾧ διεσπαρμέναι εἰσὶν αἱ πολιαί. ὁ μεσῆλιξ, ita dictus, quod illi iam ſint ſparſi per tempora cani, mediae aetatis homo. Nam in vltima aetate, non ſparſi, ſed crebri atque ſpiſſi ſunt cani. MOLLVS.

[2]) Προεστᾶσιν ἀγροικίας] Praeſtitibus, qui praeſunt ruri. *Feſt.* praeſtitem eadem ſignificatione dicebant antiqui, qua nunc dicimus antiſtitem. Alias fuere Lares etiam nominati Praeſtites, de quibus *Ouid.* 5. *Faſt.* *Plut.* αἰτίοις, *Capell.* L. 2. vt notauit *Briſſon.* L. 1. *de formul.* Fiat mihi venia digreſſiunculae huius. Non enim poſſum, quin bene

tandò cum iuuenibus: quin diues inter paucos humanusque, vt ſi quis alius. Hic cum veniſſet, prima die omnibus iſtius agri praeſidibus ſacra fecit: videlicet, Cereri, Baccho, Pani, atque Nymphis: ſtatuitque omnibus, quotquot aderant praeſentes, craterem communem. Reliquis diebus Lamonis inſpiciebat opera: atque perſpiciens ſulcis cum ſuis campos, vites cum palmitibus, hortum cultu amoenum (quod flores attinet, culpam in ſe receperat Aſtylus) impenſe delectabatur, atque Lamonem laudibus euehens, ſe manu miſſurum eſſe illum, promittebat. Poſthaec etiam ad caprarum gregem deſcendit, capras caprariumque viſurus. Chloe itaque in ſyluam aufugit, reuerita timensque turbam tantam: ſtabat Daphnis hirſuta caprae indutus pelle, ex humeris ſuſpenſam

ne *Feſto* faciam, cuius inſigniter mendoſo loco viri docti nituntur, vbi nos mira de Laribus docent. Locus is eſt: *Familia aurea in liberis hominibus diceba-tur, quorum dux et princeps, generis vocabatur Pater et Materfam. Vnde Familiae nobilium Pompiliorum, Valeriorum, Corneliorum, et Familiares ex ead. familia: poſtea hoc nomine etiam famuli appellari coeperunt.* Familiam auream quis alibi legit? Nolo multa hic perdere verba. Tantum *Feſti* veram lectionem indico. Legend. ſcilicet: *Familia antia in liberis* etc. Patet vel ex eo, quod ſequitur: *poſtea.* Hanc meam coniecturam ſcio, quod quibuſdam doctis viris valde probauerim, vt et amiciſſ. *Putſchio* meo amoeniſſ. ingenii et elegantiſſ. elegantiarum iuueni. Et ſic editum (ne quid celem) inueni poſtea in

 vetu-

p 124. ἐξηρτημένος, 4) κρατῶν ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις, τῇ μὲν, ἀρτιπαγεῖς 5) τυροὺς, τῇ δὲ, ἐρίφους γαλαθηνὲς· 6) εἴποτε Ἀπόλλων Λαομέδοντι θητεύων 7) ἐβουκόλησε, τοιόσδε ἦν, οἷος τότε ὤφθη Δάφνις. Αὐτὸς μὲν οὖν εἶπεν οὐδὲν, ἀλλὰ ἐρυθήματος

vetuſtiſſ. edit. *Bapt. Pii.*

IVNGERM.

3) Δέρμα λάσιον αἰγὸς ἐζωσμένος] Hirſutam pellem etiam veterum Graecorum geſtamen fuiſſe, *Varro* L. 2. de re ruſtica refert: Neque non quaedam nationes harum (caprarum) pellibus ſunt veſtitae, vt in Getulia, et in Sardinia. Cuius vſum apud antiquos quoque Graecos fuiſſe apparet, quod in tragoediis ſenes ab hac pelle vocantur διφθερίαι: et in comoediis, qui in ruſtico opere morantur: vt apud *Caecilium* in *Hypobolimaeo* habet adoleſcens; apud *Terent.* in *Heautontimorumeno* ſenex.

MOLLVS.

4) Πήραν κατὰ τῶν ὤμων ἐξηρτημένος. *Lucian. de morte Peregr.* dixit: καὶ πήραν παρήρτητο. Et pera ex humeris ſuſpenſa erat. In *fugitiu.* Ἐν γυναίῳ βαθῇ, πήραν ἐξημμένον, barba horridum, pera inſtructum.

IDEM.

5) Ἀρτιπαγεῖς] Coniunctim legendum, quod analogia docet in reliquis. Male disiungitur a *Mollo* ἀρτι παγὴς, quia ſimplex παγὴς nusquam reperitur, ſed in compoſitione ſola locum habet, origine ducta ab aoriſto 2. verbi πήγνυμι, ſeu πήκτω, compingo. Hinc νεοπαγὴς idem notat.

BODEN.

6) Γαλαθηνὰς] Γαλαθηνὸν *Heſychio* eſt ὑποτίτθιον, νέον, vbi vero notandum, in codd. *Heſych.* ſcribi γαλαθινὸν, quod *Salmaſius* recte emendauit. Semper in noſtro ſcribitur per η, vt ſupra L. II. c. 3. Sunt et infra porculi ſubrumi, χοῖροι γαλαθηνοί.

IDEM.

7) Ἀπόλλων Λαομέδοντι θητεύων], Fabulantur veteres Apol-

ſam recens conſutam peram habens, ambabus manibus quiddam tenens, altera recens compactos caſeos, altera lactentes hoedos. Si vnquam Apollo, mercede Laomedonti ſua opera locata, bubulcitatus eſt, talis is vtique erat, qualis tunc temporis appa-

Apollinem e cœlo delapſum, Laomedonti ſuam operam paſcendis armentis locaſſe. Huius facit mentionem *Hom.* Il. φ. v. 443. vbi Neptunus ita fatur:

Μῶνοι νῶϊ θεῶν, ὅτ' ἀγήνορι Λαομέδοντι
Πὰρ διὸς ἐλθόντες θητεύσαμεν εἰς ἐνιαυτὸν
Μισθῷ ἐπὶ ῥητῷ, ὁ δὲ σημαίνων ἐπέτελλεν.
Ητοι ἐγὼ τρώεσσι πόλιν καὶ τεῖχος ἔδειμα
Εὐρύ τε καὶ μάλα καλὸν, ἵν' ἄῤῥηκτος πόλις εἴη.
Φοῖβε, σὺ δ' εἰλίποδας ἕλικας βοῦς βουκολέεσκες
Ἴδης ἐν κνημοῖσι πολυπτύχου ὑληέσσης.

Soli nos duo ex diis, quando ſuperbo Laomedonti
A Ioue profecti ſeruiuimus in annum
Mercede certa; hic autem imperans mandabat.
Ego quidem Troianis ciuitatem muro circundedi
Latoque et valde pulchro, vt inexpugnabilis ciuitas eſſet:
Phœbe, tu autem diſtorte gradientes et lunatis cornibus boues paſcebas,
Idae in iugis multas conualles habentis ſyluoſae.

Lucian. de ſacrific. Διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατεπέμφθη εἰς γῆν, ἀνθρωπίνῃ χρησάμενος τύχῃ, ὅτε δὲ καὶ ἐθήτευσεν ἐν Θετταλίᾳ παρ' Ἀδμήτῳ, καὶ ἐν Φρυγίᾳ παρὰ Λαομέδοντι. Propterea in terram humana ſorte vſurus, (Apollo) e coelo eſt demiſſus. Vt etiam in Theſſalia apud Admetum mercenariam operam locauit, et in Phrygia apud Laomedontem. MOLLVS.

Neſcio, an hoc alibi legatur. Apollo namque Admeto ſeruiuit pecus paſcendo. Neptuni autem et Apollinis cum Laomedonte res longe alia. V. *Apollod.* L. I. et 2. *Hygin. fab. Arnob.* L. IV. Sed quis in talibus iuratores exigit?

IVNGERM.

8) Enu-

θήματος πληθεὶς, ἔνευσε κάτω,[8]) προτείνας τὰ δῶρα· ὁ δὲ Λάμων, οὗτος, εἶπέ σοι, δέσποτα, τῶν αἰγῶν αἰπόλος. σὺ μὲν ἐμοὶ πεντήκοντα νέμειν ἔδωκας καὶ δύο τράγους· οὗτος δέ σοι πεποίηκεν ἑκατὸν, καὶ δέκα τράγους· ὁρᾷς ὡς λιπαραὶ καὶ τὰς τρίχας λάσιαι, καὶ τὰ κέρατα ἄθραυστοι; [9]) πεποίηκεν αὐτὰς καὶ μουσικάς· σύριγγος γοῦν ἀκούσασαι ποιοῦσι πάντα."

ΚΕΦΑΛ. ιαʹ.

Παροῦσα τοῖς λεγομένοις ἡ Κλεαρίστη,[1]) πεῖραν ἐπεθύμησε τοῦ λεχθέντος λαβεῖν, καὶ κελεύει τὸν Δάφνιν ταῖς αἰξὶν οἷον εἴωθε συρίσαι, καὶ ἐπαγγέλλεται συρίσαντι χαρίσασθαι χιτῶνα καὶ χλαῖναν καὶ ὑποδήματα. ὁ δὲ καθίσας αὐτοὺς ὥσπερ θέατρον,[2]) στὰς ὑπὸ τῇ φηγῷ, καὶ ἐκ

8) Ενευσε κάτω] Ita et *Lucian.* in *Hermet.* κάτω νενευκότα, quod alii dicunt πρὸς γῆν νεύειν, vel πρὸς τὴν γῆν νεύειν, geſtus atque habitus plerumque eorum eſſe conſueuit, qui prae pudore, aut moeſtitia, in terram oculos defixos habent, vel terram intuentur. *Herodian.* libr. 4. οἱ μὲν ἄλλοι πάντες σκυθρωποῖς προσώποις εἰς γῆν ἔνευσαν. Reliqui omnes moeſto vultu terram intuentur. *Luc.* c. 18. §. 13. καὶ ὁ τελώνης οὐκ ἤθελεν οὐδὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν ἐπᾶραι. Publicanus autem non poterat (prae dolore animi) vel oculos in coelum attollere. Imo aliquando oculos deiicere, verecundiam plus quam modicam ſignificat. Apud *Euripidem*, Hecuba prae pudore Polymneſtorem intueri non audet:

ruit Daphnis. Ipſemet quidem ne verbum protulit: ſed rubore ſuffuſus, oculos in terram, oblatis donis, defixit. Lamon vero: hic, inquit, here, caprarum cuſtos tuarum eſt. Tu quidem tradideras quinquaginta mihi paſcendas, et binos hircos: hic tibi centum reddidit illas, decemque hircos. Viden' quam ſint pingues, nitidaeque, villis denſae, cornibusque integrae; etiam tibiae moueri ſono ſunt ab illo edoctae: audita enim fiſtula, omnia imperata faciunt.

CAPVT XI.

Aderat his dictis Cleariſta, et ſpecimen eius, quod dictum erat, ſumere cupiens, caprarium conſuetum gregi cantum occinere iubet, promiſſo canenti ſe daturam tunicam, laenam, atque calceos. Ille, in theatri modum illis diſpoſitis, ſub fago conſiſtens, atque e pera ſua prolata fiſtula,

det: pudebat eam in tam calamitoſo rerum ſtatu conſpici, ab eo cui aliquando florens erat viſa. Romani ad furcas Candinas a Samnitibus ſub iugum miſſi, quamuis a Campanis ſociis benigne ſuſciperentur, ſub noctem Capuam ingreſſi, prae pudore et iracundia oculos demiſere.

MOLLVS.

9) V. Ἀθραυϛοι; P.

COLVMB.

In antiquioribus punctum interrogationis deſideratur. In Molliana male legitur ἄθραυϛαι ex proprio ingenio. Eſt vero ὁ καὶ ἡ ἄθραυϛος.

BODEN.

[1]) Κλεαρίϛη] Nomen mulieris, fuit mater vera Daphnidis, dicta a κλέος, fama, gloria, et ἀρίϛη optima, praeſtantiſſima.

MOLLVS.

[2]) Ὡς θέατρον] Quod *Herodian.*

ἐκ τῆς πήρας τὴν σύριγγα κομίσας,[3]) πρῶτα μὲν
p. 125. ὀλίγον ἐνέπνευσε. καὶ αἱ αἶγες ἔστησαν τὰς κεφαλὰς ἀράμεναι. εἶτα ἐνέπνευσε τὸ νόμιον, καὶ αἱ αἶγες ἐνέμοντο νεύσασαι κάτω·[4]) αὖθις λιγυρὸν ἔδωκε,[5]) καὶ ἀθρόαι κατεκλίθησαν·[6]) ἐσύριξέ τε καὶ ὀξὺ μέλος. αἱ δὲ, ὥσπερ λύκου προσιόντος, εἰς τὴν ὕλην κατέφυγον· μετ' ὀλίγον ἀνακλητικὸν[7]) ἐφθέγξατο· καὶ ἐξελθοῦσαι τῆς ὕλης, πλησίον αὐτοῦ τῶν ποδῶν συνέδραμον. οὐδὲ ἀνθρώπους οἰκέτας εἶδεν ἄν τις οὕτω πειθομένους προστάγματι δεσπότου· οἵ τε οὖν ἄλλοι πάντες ἐθαύμαζον, καὶ πρὸ πάντων ἡ Κλεαρίστη, καὶ δῶρα ἀποδώσειν ὤμοσε

rodian. V, 5, 20. diceret ἐν θεάτρου σχήματι. IDEM.

3) Κομίσας] Pariſienſis mauult in parentheſi προκομίσας. Sed conſtat, ſimplicia ſaepe compoſitorum notionem adſciſcere. BODEN.

4) Αἶγες ἐνέμοντο κάτω] V. ἐν. νεύσασαι κάτω. P. COLVMB.

De Nomio v. *Theocr. Heracliſco* et eius *Scholiaſt.* Paulo ante ait, ὥσπερ θέατρον. Sic et ſuauiſſ. *Heliodor.* Libr. 5. de ſculptura Amethyſti Aethiopicae: Ποιμενίσκος ἐποίμαινε πρόβατα, μαρμαρύγῃ μὲν πέτρῳ πρὸς περιωπὴν ἐφεστὼς, τὴν δὲ νομὴν τῇ ἀγέλῃ πλαγίοις αὐλήμασι διατάττων. τὰ δὲ ἐπείθετο, ὡς ἐδόκει, καὶ ἠνείχετο, πρὸς τὰ ἐνδόσιμα τῆς σύριγγος ποιμαινόμενα. εἶπεν ἄν τις αὐτὰ καὶ χρυσοῖς βεβρίθέναι τοῖς μαλοῖς (ſcrib. μαλλοῖς) etc. ἐγέγραπτο καὶ ἀρνειῶν ἀπαλὰ σκιρτήματα, καὶ οἱ μὲν ἀγεληδὸν ἐπὶ τὴν πέτραν ἀνατρέχοντες, οἱ δὲ περὶ τὸν νομέα κύκλοις ἀγερώχους ἐξελίττοντες, ποιμενικὸν θέατρον ἐπιδείκνυσαν τὸν κρημνόν. IVNGERM.

Νεύσασαι in textum primus optimo quidem iure ſuſcepit *Mollus.* BODEN.

primum exilem inflando edidit ſonum: et ſteterunt arrectis capitibus caprae: deinde paſtoralem cantum, quo ad paſtum inuitabantur: et caprae in terram pronae per herbas paſcebant. Iterum ſonum edidit iucundum: et confertae procubuerunt. Cantum etiam acutum dedit fiſtula: et illae, non ſecus ac lupo irruente, ad ſyluam confugere. Paulo poſt receptui ſignum dedit: et illae egreſſae nemore, prope pedes ad illius concurrerunt. Nemo vnquam vidit ſeruos famulosue ita dicto audientes hero ſuo. Reliquis igitur omnibus admirantibus, Cleariſta in ſtuporem attonita, iurauit ſe donaturam illi,

 vtpote

5) Λιγυρὸν ἔδωκε] *Sonum edidit dulcem*, ſiue *iucundum.* Eſt quidem λιγυρὸς crebro ſtridulus et argutus. *Eurip.* λιγυρὰ ἄχεα βοᾷ, ſtridulos et argutos prae dolore clamores edit. Apud poetas ſolet eſſe epitheton venti, cantus et vocis. Vtuntur nihilominus hac voce proſae etiam ſcriptores, quamuis ποιητικωτέρῳ. Vt *Ariſtot. Hiſtor. animal.* libr. 9. λιγυρὰν φωνὴν ἔχει, vocem habet argutam, ſeu canoram. Verum hic ſumendum arbitror pro ſuaui ac iucundo, quemadmodum etiam ſumitur apud *Iſocrat. Epiſtol.* 4. ad *Philipp.* Ἔτι δὲ καὶ σύμβιον εἶναι ἥδιστον καὶ λιγυρώτατον. Atque in vitae conſuetudine eſſe hominem ſuauiſſimum et iucundiſſimum. *Donatus* quoque apud *Terent.* λιγυρὸν eſſe dicit ſuaue, indeque deduci latinum verbum ligurio. *Heſychius* quoque exponit λιγυρίζει, μελῳδεῖ. MOLLVS.

6) Κατεκλίθησαν] Iungermaniana vitium operarum κατεκλήτησαν in corrigendis nouo mactat vitio. Male enim legi iubet κατεκλίθησαν. BODEN.

7) Ανακλητικὸν] E militia deſum-

ὤμοσε καλῷ τε ὄντι αἰπόλῳ, καὶ μουσικῷ· καὶ ἀνελθόντες εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἀμφὶ ἄριστον εἶχον, 8) καὶ τῷ Δάφνιδι ἀφ' ὧν ἤσθιον ἔπεμψαν. 9) ὁ δὲ μετὰ τῆς Χλόης ἤσθιε, καὶ ἥδετο γευόμενος ἀστυκῆς ὀψαρτυσίας, καὶ εὔελπις ἦν τεύξεσθαι τοῦ γάμου πείσας τοὺς δεσπότας.

ΚΕΦΑΛ. ιβ'.

Ο δὲ Γνάθων προσεκκαυθεὶς τοῖς κατὰ τὸ αἰπόλιον γεγενημένοις, καὶ ἀβίωτον νομίζων τὸν βίον, 1) εἰ μὴ τεύξεται Δάφνιδος, περιπατοῦν-

τα

deſumtum, vbi ſignum receptui datum ita vocabatur. *Plutarchus* in *problematis*: Τὸ ἀνακλητικὸν ἀκούσας, quum receptui cani audiuiſſet. In exercitu vero non dicitur φθέγγεσθαι, ſed σημαίνειν ἀνακλητικόν.

IDEM.

8) Ἀμφὶ ἄριστον εἶχον] Eleganter, pro prandebant. *Thucyd.* ἄριστον ἐποιοῦντο. *Xenoph.* vt noſter. ἀμφὶ δεῖπνον εἶχε, circa coenam occupatus erat. Belgice: *Hy was doende met den maeltyd.* Graeci dicunt: ἔχειν ἀμφί τινα, operam alicui nauare. *Dionyſ. Halicarn.* Libr. 10. antiq. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν, καὶ τὴν ἐπιοῦσαν νύκτα ὅλην, ἀμφὶ ταῦτα ἦσαν. Et quidem toto illo die, ac ſequenti nocte integra, rebus in iis verſati ſunt.

MOLLVS.

9) Ἀφ' ὧν ἤσθιον, ἔπεμψαν] Moris fuit, regibus praeſertim Perſarum, aliisque magnatibus, vt, quos ſummo dignarentur honore atque amore, iis reliquias, aut ciborum portiunculas, mitterent. *Heliod.* libr. VII, c. 18. Ὀλίγον ὕστερον εὐνοῦχοι παρῆσαν λείψανα μὲν δῆθεν τῆς σατραπικῆς τραπέζης ἐπὶ χρυσοῖς τῶν σκευῶν κομίζοντες, paulo poſt Eunuchi aderant, reliquias ſatrapicae menſae, in aurea ſupellectili afferen-

tes.

vtpote formoſo caprario atque muſico, ſua munera: reuerſique ad villam, prandebant, Daphnidique quaedam de ſua miſere, vnde edebant, menſa. Hic cum Chloe veſcebatur, delectabaturque guſtando conquiſitiſſimos oppidanorum cibos, inque ſpem erigebatur, fore, vt, heris in hanc ſententiam adductis, nuptiarum futurus compos reddatur.

CAPVT XII.

At irritatus Gnatho iis, quae ad gregem facta fuerant, negansque vitam ſibi fore vitalem, ſi minus potiatur Daphnide, obſer-

 uato

tes. Et paullo poſt, ὀ μοίρας μόνον κατὰ τὸ εἰωθὸς τῶν ἐδεσμάτων, τοῖς περὶ τὸν Θεαγένην ἀπέστελλεν. *Ioſeph.* L. 10. cap. 12. *Antiqu.* in principio: ἐχορήγει μὲν αὐτοῖς τὰ ἀπὸ τῆς τραπέζης αὐτοῦ εἰς δίαιταν, praebebatque iis de ſua menſa victum. *Xen. inſt. Cyr.* libr. 8. ὅσα δὲ παρατεθείη, ταῦτα πάντα, πλὴν οἷς αὐτὸς καὶ οἱ σύνδειπνοι χρήσαιντο, διεδίδου, οἷς ἀεὶ βούλοιτο τῶν φίλων, μνήμην ἐνδείκνυσθαι, ἢ φιλοφροσύνην. διέπεμπε δὲ καὶ τούτοις, οὓς ἀγασθείη. Quaecunque vero adponebantur, ea ſemper omnia diſtribuebat in amicos, quos viſum eſſet, quo ſe memorem ipſorum eſſe oſtenderet, vel beneuolentiam declararet: extra cibos illos, quibus ipſe, atque conuiuae veſcerentur. Praeterea mittebat iis, quos ſuſpiceret. *Idem,* τούτοις ἔπεμπεν ἀπὸ τραπέζης, his mittebat de menſa.

IDEM.

[1]) Καὶ ἀβίωτον νομίζων τὸν βίον] *Negans, vitam ſibi fore vitalem. Demoſth.* Κατὰ Μειδ. ἀβίωτον εἶναι τὸν βίον ᾤετο ἑαυτῷ. Exiſtimabat, vitam ſibi non eſſe vitalem. Quod *Cicero* ad familiar. L. I. ep. I. vitam acerbam dicit, ἀβίωτον βίον aptiſſime etiam interpretari poſſumus. *Heſych.* ἀβίω-

τα τὸν Ἄστυλον ἐν τῷ παραδείσῳ φυλάξας καὶ
p. 126. ἀναγαγὼν εἰς τὸν τοῦ Διονύσου νεὼν, πόδας καὶ χεῖρας κατεφίλει.[2]) τοῦ δὲ πυνθανομένου, τίνος ἕνεκα ταῦτα δρᾷ, καὶ λέγειν κελεύοντος,[3]) καὶ ὑπουργήσειν ὀμνύοντος· "Οἴχεταί σοι Γνάθων,[4]) ἔφη, δέσποτα, ὁ μέχρι νῦν μόνης τραπέζης ἐρῶν· ὁ πρότερον ὀμνὺς, ὅτι μηδέν ἐστιν ὡραιότερον οἴνου γέροντος·[5]) ὁ κρείττους τῶν ἐφήβων τῶν ἐν Μιτυλήνῃ, τοὺς σοὺς ὀψαρτυτὰς λέγων· μόνον λοιπὸν καλὸν εἶναι Δάφνιν νομίζω. καὶ τροφῆς μὲν τῆς πολυτελοῦς οὐ γευόμενος, καί τοι τοσούτων παρασκευαζομένων ἑκάστης ἡμέρας, κρεῶν, ἰχθύων, μελιτωμάτων, ἡδέως δ' ἂν αἲξ γενόμενος,[6]) πόαν ἐσθίοιμι καὶ φύλλα

ἀβίωτον exponit κακὸν, ἀηδῆ, ὀδυνηρὸν, vt ſit malam, vel potius miſeram, iniucundam, luctuoſam vitam. *Lucian.* in *dialog. meretric.* in colloq. Leon. Chen. et Hym. attico more dixit ἀβίωτα, in plurali ἀβίωτα γὰρ ἦν μοι, σοῦ ἀποθανόντος. Te mortuo, viuere nolebam. Vel vita, te mortuo, non erat mihi vitalis. Vt *Ennius* olim dixit. IDEM.

2) Πόδας καὶ χεῖρας κατεφίλει] Pedes atque manus deoſculabatur. Manum alterius oſculandam prehendere, humilitatis olim nota erat. Genuum atque pedum geſtus in precationibus tum ciuilibus, tum ſacris et religioſis, antiquiſſimus eſt. Veteres exorare aliquid volentes, genua amplectebantur, in iis numen eſſe, et ſedem miſerationis, arbitrati; qui modus hodie apud nonnullos frequens humilitatem denotat. IDEM.

3) V. κελεύοντος. P. COLVMB. IVNG. MOLL.

Hanc Romani ſcriptionem ſequutus, emendaui vetus illud κελεύσαντος. BODEN.

4) Oἰ-

uato igitur Aſtylo, in horto ſpatiante, nec non ad aedem Bacchi vſque abducto, pedes atque illius manus exoſculabatur. Illo vero percontante, iubenteque illum dicere, qua gratia haec faceret, iuranteque ſe opem laturum: Actum eſt, inquit, here, de Gnathone tuo. Qui ad hoc vſque tempus ſolam amabam menſam. Qui antehac iurabam nihil eſſe praeſtantius vino vetuſto. Qui Mitylenaea iuuentute tuos obſoniorum conditores praeſtantiores eſſe affirmabam; deinceps ſolum Daphnidem formoſum eſſe cenſeo. Atque ne quidem guſtatis conquiſitiſſimis illis dapibus (quarum ſingulis diebus licet ingens ſit apparatus) puta carnibus, piſcibus, libis,

4) Οἴχεταί σοι γνάθων] *Actum eſt de Gnathone. Herod.* Lib. 1. Fadilla ſoror, fratrem Commodum alloquitur, οἴχεταί δέ σοι ὅτε ῥωμαίων δῆμος, actum eſt de populo Romano. *Euſtath.* dicit ἡ λέξις οἴχομαι λαμβάνεται δέ ποτε ἐπὶ τῶν ἀφανῶν γινομένων. MOLLVS.

5) Οἴνῳ γέροντος] Vocatur *Homero* οἶνος παλαιός, vinum vetus: ſed poſteri vrbanius οἶνον γέροντα dixere, inquit *Euſtath.* ad verſ. 340. *Odyſſ.* β. cuius verba haec ſunt: Οἶνον δὲ παλαιὸν ὁμήρου εἰπόντος, οἱ ὕστερον ἀστείως μεταλαβόντες, γέροντα τὸν τοιοῦτον εἶπον· οἷον γέρων Θάσιος οἶνος. Et paulo poſt: ὡς δὲ ὁ παλαιὸς οἶνος, καὶ γεραιός, καὶ πολιὸς ἐκλήθη πρός τινων. Adeo, vt quaedam epitheta, quae ſenibus congruunt, Graeci vino tribuiſſe videantur. Fortaſſis, quia, vt Alexis apud *Athenaeum* libr. 2. ait, ὁμοιότατος ἄνθρωπος οἴνῳ τὴν φύσιν, τρόπον τιν' ἐστιν, eſt natura homo vino ſimilimus quodam modo.

IDEM EX COLVMB.

6) Τροφεὺς γινόμενος — αἶξ γινόμενος] Haec paranomoſia venuſtatem quandam oratio-

φύλλα, τῆς Δάφνιδος ἀκούων σύριγγος, καὶ ὑπ' ἐκείνῳ νεμόμενος· σὺ δὲ σῶσον Γνάθωνα τὸν σὸν, καὶ τὸν ἀήττητον ἔρωτα νίκησον. εἰ δὲ μὴ, σοὶ ἐπόμνυμι τὸν ἐμὸν θεὸν, ξιφίδιον λαβὼν, καὶ ἐμπλήσας τὴν γαστέρα τροφῆς, ἐμαυτὸν ἀποκτενῶ πρὸ τῶν Δάφνιδος θυρῶν. σὺ δὲ ἐκέτι καλέσεις Γναθωνάριον,7) ὥσπερ εἰώθεις παίζων ἀεί."

ΚΕΦΑΛ. ιγ'.

p. 127. Οὐκ ἀντέσχε κλάοντι, καὶ αὖθις τοὺς πόδας καταφιλἕντι, νεανίσκος μεγαλόφρων, οὐκ ἄπειρος ἐρωτικῆς λύπης· ἀλλ' αἰτήσειν αὐτὸν παρὰ τἕ πατρὸς ἐπηγγέλλετο, καὶ κομίσειν 1) εἰς τὴν πόλιν, αὐτῷ μὲν δἕλον, ἐκείνῳ δὲ ἐρώμενον. εἰς εὐθυμίαν δὲ καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον θέλων προαγαγεῖν ἐπυνθάνετο μειδιῶν, εἰ ἐκ αἰσχύνεται Λάμωνος υἱὸν φιλῶν· ἀλλὰ καὶ σπεδάζων συγκατακλιθῆναι νέμοντι αἶγας μειρακίῳ; καὶ ἅμα ὑπεκρίνετο τὴν τραγικὴν δυσωδίαν μυσάττεσθαι. Ο δὲ οἷα πᾶσαν ἐρωτικὴν μυθολογίαν 2) ἐν τοῖς τῶν ἀσώτων συμποσίοις πεπαιδευμένος, ἐκ ἀπὸ σκοποῦ 3) καὶ ὑπὲρ αὐτἕ,

orationi addit. *Iſocrat.* in *Euag.* eleganter: ἡγούμενος τῶν ἡδονῶν, ἐκ ἀγόμενος ὑπ' αὐτῶν. *Herod.* τὰ παθήματα μαθήματα. ῥᾷον ἐςι μωμεῖσθαι, ἢ μιμεῖσθαι.

IDEM.

Heliod. Aethiop. Lib. II. Πόθος γὰρ ἐν αὐτῇ καὶ πάθος ἀνταγωνίζεται.

COLVMB.

7) Γναθωνάριον] *Mollus* vertit *Gnathonarium*, rectius *Gnathonulum*.

BODEN.

1) Κομίσειν] Tres antiquiores:

bis, libenter capra factus, herbam ac frondem ederem, modo liceat audire fiſtulam Daphnidis, et ab illo paſci. Tu ſerua tuum Gnathonem, inuictumque vince amorem: Sin minus, tibi iuro per deum meum, memet ipſe, ſumpto gladiolo meo, impletoque cibo ventre, ante fores Daphnidis obtruncabo. Non amplius vocabis Gnathonarium, ſicuti per iocum ſemper conſueuiſti.

CAPVT XIII.

Magnanimus hic iuuenis non tulit vltro flentem, vtpote non ignarus doloris amantium, atque iterum exoſculanti pedes illi, ſe petiturum illum a patre, pollicebatur, ducturumque in ciuitatem, ſibi quidem mancipium, ipſi vero amaſium. Cum autem iam vellet eum eſſe bono animo, ſerena fronte quaerebat, nunquid puderet illum Lamonis amare filium: quin etiam nihil non moliri, quo cum adoleſcentulo, qui capras paſcit, cubet? et ſimul ſimulabat, ſeſe hircinum illum foetorem deteſtari. Hicce, vt pote quamuis narratiunculam veneris pullis conuenientem in conuiuiis luxu perditorum hominum

quiores: κομίζειν. Molliana: κομίσειν, quod probo. IDEM.

2) Ερωτικὴν μυθολογίαν] Amatorios logos. Logos ſic vſurpat eleganter *Plaut. Perſa* ſc. Quae res. *Stich.* Famem. ſc. Quinam. alibi. IVNGERM.

3) Οὐκ ἀπὸ σκοπȣ̃] *Non abs re.* σκοπὸς proprie ſignum eſt, ad quod collimant, et tela ſua dirigunt ſagittarii. *Plat.* Metaphor. vt hoc loco etiam capitur, de *Republ.* dixit. ςοχάζεσθαι τȣ̃ σκοπȣ̃, collimare ad ſcopum:

αὐτȣ̃, 4) καὶ ὑπὲρ τȣ̃ Δάφνιδος ἔλεγεν· „Οὐδεὶς
ταῦτα, δέσποτα, ἐραστὴς πολυπραγμονεῖ· ἀλλ'
ἐν οἵῳ ποτὲ ἂν σώματι εὕρῃ τὸ κάλλος, ἑάλωκε.
διὰ τȣ̃το καὶ φυτοῦ τις ἠράσθη, καὶ ποταμοῦ,
καὶ θηρίου. καί τοι, τίς οὐκ ἂν ἐραστὴν ἠλέησεν,
ὃν ἔδει φοβεῖσθαι τὸν ἐρώμενον; 5) ἐγὼ δὲ σώματος
μὲν ἐρῶ δȣ́λου, κάλλους δὲ ἐλευθέρου. ὁρᾷς, ὡς
ὑακίνθῳ 6) μὲν τὴν κόμην ὁμοίαν ἔχει; 7) λάμπου-
p. 128. σι δὲ ὑπὸ ταῖς ὀφρύσιν οἱ ὀφθαλμοὶ, καθάπερ ἐν
χρυσῇ σφενδόνῃ ψηφίς; καὶ τὸ μὲν πρόσωπον ἐρυ-
θήματος μεστὸν, τὸ δὲ στόμα λευκῶν ὀδόντων, ὥσ-
περ ἐλέφαντος; τίς ἐκεῖθεν οὐκ ἂν εὔξαιτο λαβεῖν
ἐραστὴς λευκὰ φιλήματα; εἰ δὲ νέμοντος ἠράσθην,
θεοὺς ἐμιμησάμην. βουκόλος ἦν Ἀγχίσης, 8) καὶ

ἔχεν

pum: Atque eo modo plerumque ponitur pro propoſito et fine, ad quem tendimus. *Athenaeus:* σκοπȣ̃ ἀποτυγχάνειν, aberrare a ſcopo, ſeu inſtituti ſui ſpe fruſtrari. Ad quem modum *Xenoph.* Symp. καὶ ȣ̃τος μὲν δὴ ὁ λόγος ȣ̓κ ἀπὸ τȣ̃ σκοπȣ̃ ἔδοξεν εἰρῆσθαι, ſed hic ſermo non viſus eſt alienus a re propoſita. *Lucian.* ȣ̓κ ἀπὸ σκοπȣ̃ εἴκασας. Tua coniectura haud procul abeſt a ſcopo. MOLLVS.

4) Ὑπὲρ αὐτȣ̃] In antiquiſſimis perperam ὑπὲρ αὐτȣ̃. RODEN.

5) φοβεῖσθαι τὸν ἐρώμενον] Hoc *Ariſtotelis* ſententiae aduerſari videtur *Rhetor.* 2. aſſerentis, ȣ̓δένα φιλεῖν, ὃν φοβεῖται, neminem, quem timet, amare. MOLLVS.

6) Ὑακίνθῳ] Hyacinthus, Amyclae filius, puer admodum formoſus, cuius amore captus Apollo e coelo in terram deſcendere, quo illius pulchritudine frueretur, ſuſtinuit. *Ouid.* L. 10, *Metamorph.* IDEM.

7) V. Ἔχει; P. COLVMB.

Iun-

num doctus, non alienum a re de ſe ipſo Daphnideque retulit. Nemo, here, amator curioſe inquirit illa: ſed in quocunque tandem corpore formam inuenerit, illa capitur. Ea de cauſa nonnullus plantam, etiam fluuium, nec non feram amauit: quanquam quis non fuiſſet miſertus amantis, cui formidandus ſit ipſe amaſius? Ego quidem ſerui corpus amo, at ingenui formam. Viden' vt coma hyacintho ſimilis ſiet? vt fulgeant oculi ſub ſuperciliis, veluti pala aurea incluſa gemma; vt illius facies ſuffuſa rubore? osque cuius dentes eboris inſtar candicant? Quisnam amator non ſibi inde optaret candida baſiola? Quod paſcentem amaui pecora, hoc ſum imitatus deos: Bubulcus Anchiſes erat,

Iuntica, *Commelin.* et *Iungermaniana* vel colon habent, vel punctum, pro nota interrogationis. Quae etiam in illis deſideratur poſt μισὸν et ἐλέφαντος.

BODEN.

8) Ἀγχίσης] Sic *Hom.* Il. ε. v. 313. *Theocr. Idyll.* a. vbi *Schol.* de Brancho vel Branchio amaſio Apollinis. *Stat.* 3. *Thebaid.* et eius *Schol.* *Strabo.* Libr. IX et XIV. *Lucian. deor. dial.* ἔρωτος καὶ Διὸς, vbi edit. Baſil. male: πῶς εἶναι τὸν Ἀπόλλωνα ὁ Βράγχος καὶ ὁ Υάκινθος φιλοῦσιν; pro πῶς ἂν, quomodo hercle non ſemel tantum ibi peccatum eſt.

IVNGERM.

9) Καὶ ἔχεν αὐτὸν Ἀφροδίτη] Anchiſes, Capyos filius, ante bellum Troianum, nemorum latebras, et ſolitudines coluiſſe fertur, gregibus et armentis intentus, quibus cum vacaret, a Venere adamari cuepit, cumque ea concubuit. Noſter dicit ἔχω αὐτὸν, ipſum habuit Venus. Alias plerumque mariti dicuntur ἔχειν τὰς γυναῖκας, ſuas habere vxores,

ἔχεν αὐτὸν Ἀφροδίτη· 9) αἶγας ἔνεμε Βράγχιος, 10) καὶ Ἀπόλλων αὐτὸν ἐφίλησε· ποιμὴν ἦν Γανυμήδης, καὶ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἥρπασε· 11) μὴ καταφρονῶμεν παιδὸς, ᾧ καὶ αἶγας ὡς ἐρώσας πειθομένας εἴδομεν· ἀλλ᾽ εἰ ἔτι μένειν ἐπὶ γῆς ἐπιτρέπουσι τοιοῦτον κάλλος, χάριν ἔχομεν τοῖς Διὸς ἀετοῖς. 12)"

ΚΕΦΑΛ. ιδ.

Ἡδὺ δὲ γελάσας ὁ Ἄστυλος ἐπὶ τούτῳ μάλιστα τῷ λεχθέντι, καὶ ὡς μεγάλους ὁ ἔρως ποιεῖ σοφιστὰς, εἰπὼν, ἐπετήρει καιρὸν, ἐν ᾧ τῷ πατρὶ περὶ Δάφνιδος διαλέξεται. Ἀκούσας δὲ τὰ λεχθέντα κρύφα πάντα ὁ Εὔδρομος, 1) καὶ τὰ μὲν, τὸν Δάφνιν

vxores, hoc eſt, in matrimonio habere. Dicitur et ille etiam ἔχειν, cui conſuetudo eſt cum meretrice. Quapropter cum *Longus* noſter dicat, Venerem habuiſſe Anchiſen, vult eo ſignificatum, Deam illam, vtpote amoris Deam, illum habuiſſe irretitum, atque cupidinis omnino vinculis conſtrictum detinuiſſe. Quod confirmat Ariſtippi illud dictum, dicentis, ἔχω τὴν λαΐδα, ἀλλ᾽ οὐκ ἔχομαι.

MOLLVS.

10) Βράγχιος] Vel vt alii malunt βράγχος. Iuuenis hic fuit Theſſalus, quem adamatum ab Apolline fuiſſe *Volaterranus* ex *Lactantio* narrat, adeoque Phoebum doluiſſe interfectum, vt ſuo in templo ſacra ei fieri poſt mortem voluerit.

IDEM.

11) Ποιμὴν ἦν Γανυμήδης, καὶ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἥρπασε] Ganymedem, dictum παρὰ τὸ γάνος μήδεσθαι τῷ διΐ, quod Iouem laetitia afficiat. Vel quaſi γανύμενον τοῖς μήδεσι, conſiliis gaudentem. Ganymedem, inquam, fabulantur poetae Trois fuiſſe filium, et ob admirandam eius

erat, et cum illo rem habuit Venus. Pauit capras Branchius, ſed et illum amauit Apollo. Paſtor Ganymedes erat, et illum Iupiter rapuit. Ne contemnamus puellum, cui etiam capras veluti amantes morigeras videmus. Sed gratiam Iouis habemus aquilis, quod adhuc in terris manere tantam venuſtatem ſinant.

CAPVT XIV.

Aſtylus cum ob hoc maxime dictum ſuauiter riſiſſet, dixiſſetque, amorem magnos reddere ſophiſtas, omnem captabat occaſionem cum genitore de Daphnide diſſerendi. Dictis his omnibus clam auditis, Eudromus ſimul amans Daphnidem,

eius pulchritudinem, dum oues paternas paſceret, ab aquila Iouis armigero, vel potius ab ipſo Ioue, aquilae forma induto, raptum, atque pocillatorem Iouis menſae adhibitum eſſe. Videatur *Luciani dialogus Iouis atque Ganymedis.* De loco, vbi raptus Ganymedes fuerit, diſſentiunt *Strabo* et *Athenaeus* vterque libr. 13. *Strabo* oſtendi ait in confinio Cyziceni et Priapini agri; *Athenaeus* apud Chalcidenſes; *Lucianus* in Ida monte. Aliter narrat *Suidas* raptum hunc, quam habetur in fabulis, vt et *Oroſius* libr. 1. c. 12. Vide *Lambert. Hortenſ.* in *Virg. Aeneid.* 1. ad verſum. *Et genus inuiſum et rapti Ganymedis honores.* IDEM.

12) Ἀστοῖς] Vide, quae notauimus ad *Achill. Tat.* L. II. c. 37. BODEN.

1) Εὔδρομος] Integra linea, et quod excurrit, in omnibus editionibus deerat, quam e codice Romano ſuppleui, *Vrſino*, *Columbanio* ipſoque *Iungermano* probantibus. Olim lege-

Δάφνιν φιλῶν, ὡς ἀγαθὸν νεανίσκον, τὰ δὲ ἀχθόμενος, εἰ Γνάθωνος ἐμπαροίνημα[2]) γενήσεται τοιοῦτον κάλλος, αὐτίκα καταλέγει πάντα κἀκείνῳ καὶ Λάμωνι. Ὁ μὲν οὖν Δάφνις ἐκπλαγεὶς, ἐγίνωσκεν ἅμα τῇ Χλόῃ τολμῆσαι φυγεῖν, ἢ ἀποθανεῖν, κοι-
p. 129. νωνὸν κἀκείνην[3]) λαβών. ὁ δὲ Λάμων προσκαλεσάμενος[4]) ἔξω τῆς αὐλῆς τὴν Μυρτάλην· „Οἰχόμεθα,[5]) εἶπεν, ὦ γύναι· ἥκει καιρὸς ἐκκαλύπτειν τὰ κρυπτά·[6]) ἔρημοι δὲ αἱ αἶγες καὶ τὰ λοιπὰ πάντα· ἀλλὰ, μὰ τὸν Πᾶνα καὶ τὰς νύμφας,[7]) οὐδ᾽ εἰ μέλλω βοῦς, φασιν, ἐν αὐλίῳ[8]) καταλείπεσθαι, τὴν Δάφνι-

legebatur: ὁ Εὔδρομος; ἐμπαροίνημα γενήσεται. Suboluit hiatum editor Pariſienſis, eumque addita particula ὡς ante ἐμπαροίνημα ſanare tentauit. Suſpectus etiam locus viſus eſt *Iungermano*, quem vide.

BODEN.

Statim mihi viſum deeſſe ἀχθόμενος ὅτι, vel tale: non et alia, quae bene V. Εὔδρομος, καὶ τὰ μὲν, τὸν Δάφνιν φιλῶν ὡς ἀγαθὸν νεανίσκον, τὰ δε ἀχθόμενος, εἰ Γνάθωνος ἐμπαροίνημα P.

IVNGERM. et COLVMB.

[2]) Ἐμπαροίνημα γενήσεται] Lege εἰ ἐμπαροίνημα γενήσεται. Eſt autem ἐμπαροίνημα, iniuria, ſeu contumelia, qua quis a temulento afficitur. Hic vero ἐμπαροίνημα, is ipſe dicitur, qui iniuria, aut contumelia, a vinolento afficitur: quemadmodum et apud *Plut.* πότερον Ἀθηναῖοι κατὰ πολ. vbi loquitur de Phocione Byzantiis auxilium ferente: δι᾽ ἧς ἐκώλυσε τοὺς τῶν συμμάχων υἱοὺς ἐνύβρισμά τε καὶ παροίνημα γενέσθαι Μακεδόνων. Quod fecit, ne confoederatorum filii ludibrio et contumeliis Macedonum eſſent obnoxii. Pari forma καθάρματα dicuntur, et ponuntur pro piacularibus, et deuotis in luſtrationem. Latini ſic ſcelus et perniciem pro ſcele-
ſto

dem, tamquam frugi iuuenem, ſimul aegre ferens, quod tam elegans iuuenis ludibrio ſit futurus Gnathoni, ilico rem totam, et illi, et Lamoni, refert. Daphnis igitur, animo conſternatus, decernebat ſimul cum Chloe, adhibita ſibi ſocia, ſe fuga ſubducere, aut mori. At Lamon, ad ſe foras euocata Myrtala: Actum eſt, inquit, de nobis, vxor, venit tempus reuelandi arcana. Deſerta, puta, capras, et reliqua omnia: Sed per Pana atque Nymphas, nequaquam, etiamſi, quod aiunt, bos in ſtabulo ſim relinquendus, fortunam Daphnidis

ſto et pernicioſo accipiunt.

MOLLVS.

Mox in Lamonis conteſtatione dicitur παροίνημα, niſi et illic legend. ἐμπαροίνημα. Εμπαροινοῦντας ait *Heſychius* ὑβρίζοντας. Sed de voce παροινίας vide doctiſſ. illum *Caſaub.* ad *Athen.* 12.

IVNGERM.

3) V. Καρκείνην. P.

COLVMB.

In Iuntica, Commel. et Moll. ἐκείνην.

BODEN.

4) Προσκαλεσάμενος] Legendum puto προκαλεσάμενος.

IDEM.

5) Οἰχόμεσθα] Ion. pro οἰχόμεθα, perimus, actum eſt de nobis. Ita *Syneſ.* epiſtola 59. πάντα οἴχεται, perierunt omnia, actum eſt. De hac phraſi ſupra. Niſi quis putet legendum eſſe, οἰχώμεσθα, abeamus.

MOLLVS.

6) Κρυπτὰ] N. κρυφά.

COLVMB.

7) Μὰ τὸν πᾶνα καὶ τὰς Νύμφας] Copula abeſt a Molliana. Coniicit Pariſienſis repetendum eſſe τὸ μὰ ante τὰς Νύμφας.

BODEN.

8) Βοῦς, φασὶν, ἐν αὐλίῳ] *Bos in ſtabulo.* Dicebatur prouerbialiter homo inutilis, inque otio vitam agens, et qui amplius eſt nullo in numero. *Suidas*: βοῦς ἐν αὐλίῳ κάθῃ, παροιμία ἐπὶ τῶν ἀχρεί-

Δάφνιδος τύχην ἤ τίς ἐστιν οὐ σιωπησόμενος, ἀλλὰ καὶ ὅ, τι εὗρον ἐκκείμενον ἐρῶ, καὶ ὅπως τρεφόμενον μηνύσω, καὶ ὅσα εὗρον συνεκκείμενα δείξω. μαθέτω Γνάθων ὁ μιαρὸς οἷος ὢν οἵων ἐρᾷ. Παρασκεύαζέ [9]) μοι μόνον εὐτρεπῆ τὰ γνωρίσματα. „Οἱ μὲν ταῦτα συνθέμενοι, ἀπῆλθον εἴσω πάλιν.

ΚΕΦΑΛ. ιέ.

Ὁ δὲ Ἄστυλος σχολὴν ἄγοντι τῷ πατρὶ, προσῥυεὶς, αἰτεῖ τὸν Δάφνιν εἰς τὴν πόλιν καταγαγεῖν, ὡς καλόν τε ὄντα, καὶ ἀγροικίας κρείττονα, καὶ ταχέως ὑπὸ Γνάθωνος καὶ τὰ ἀστικὰ[1]) διδαχθῆναι δυνάμενον· χαίρων ὁ πατὴρ δίδωσι· καὶ μεταπεμψάμενος τὸν Λάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην, εὐηγγελίζετο αὐτοῖς, ὅτι Ἄστυλον θεραπεύσει λοι-
p. 130. πὸν ἀντὶ αἰγῶν καὶ τράγων Δάφνις· ἐπηγγέλλετο δὲ δύο ἀντ' ἐκείνου δώσειν αὐτοῖς αἰπόλους. Ἐνταῦθα ὁ Λάμων, πάντων ἤδη συνερρυηκότων, καὶ ὅτι καλὸν ὁμόδουλον ἕξουσιν ἡδομένων, αἰτήσας λόγον,[2]) ἤρξα-

ἀχρήστων. Bos in ſtabulo ſedes, prouerbium de prorſus inutilibus hominibus. MOLLVS.

Videtur leg. αὐλίῳ. (Editi ante Mollum: αὐλείῳ. BOD.) Et ſic habet *H. Steph. Animaduerſ.* ad *Eraſmi Adag. Bos ad praeſepe.* Chil. II. cent. 1. adag. 39. vbi vide eruditiſſ. *Stephanum* hoc adagium enucleantem, nempe de iis, qui accepti ſuis eſſe deſinunt, ſicut bobus vetulis accidit, qui in ſtabulo relinquuntur vt inutiles. IVNGERM.

Licet *Iungermani* coniecturam, in textum receptam, confirmare auctoritate *Heſychii*, qui non minus rei-

phnidis reticebo: ſed qualis illa ſit, et quomodo eundem expoſitum inuenerim, dicam, modumque educandi indicabo, et quae cum illo expoſita fuerint, oſtendam. Diſcat ſceleſtus Gnatho, qualis ipſe, qualia affectet. Tu modo cura, vt crepundia haec mihi ſint in promptu. Cum iam hoc modo ita inter illos hac de re conueniſſet, ſe intro receperunt.

CAPVT XV.

Aſtylus, ad patrem otium agentem feſtinans, petit, vt Daphnidem ſibi liceat ad vrbem deducere, vtpote formoſiorem, praeſtantioremque, quam qui ruri degat, breui temporis ſpatio a Gnathone vrbana docendum. Lubens pater conceſſit: atque accitis Lamoni ac Myrtalae, laetum afferebat nuntium, quod pro capris hircisque Aſtylo daturus deinceps ſit operam Daphnis, pollicitus, pro illo geminos illis ſe daturum caprarios. Tum Lamon, cum iam omnes confluxiſſent, atque, quod formo-

 ſum

s reiicit: Βῦς ἐν αὐλίῳ. Addit idem veteris huius verbi auctorem, Cratinum. Παροιμία ἐπὶ τῶν ἀχρήστων. Κρατῖνος δηλιάσιν.

BODEN.

9) Παρασκεύαζε] Nealmus repetiit errorem, operarum induſtria in Molliana editione commiſſum, παρασεύαζε.

IDEM.

1) Τὰ ἄστυκὰ] Frequentius ἀστικὰ inuenitur. Apud *Xiph.* τῆς ἀστικῆς ῥαστώνης ἐπιθυμῶν, vrbanae tranquillitatis cupidus. In *Seuer.* ἀπὸ τῶν ἀστικῶν πραγμάτων, et in *Tib.* ἀντὶ τῶν ἀστικῶν ἐχρῆτο, pro vrbanis vtebatur.

MOLLVS.

2) Αἰτήσας λόγον] *Venia dicendi petita.* *Thucyd.* L. 3 ἀλλὰ

ἤρξατο λέγειν· "Ἄκουσον, ὦ δέσποτα, παρὰ ἀνδρὸς γέροντος ἀληθῆ λόγον. ἐπόμνυμι δὲ τὸν Πᾶνα, καὶ τὰς νύμφας, ὡς οὐδὲν ψεύσομαι. οὐκ εἰμὶ Δάφνιδος πατὴρ, οὐδ' εὐτύχησε Μυρτάλη μήτηρ γενέσθαι· ἄλλοι πατέρες ἐξέθηκαν[3]) τοῦτο τὸ παιδίον, ἴσως παιδίων πρεσβυτέρων ἅλις ἔχοντες, ἐγὼ δὲ εὗρον ἐκκείμενον, καὶ ὑπὸ αἰγὸς ἐμῆς τρεφόμενον. ἣν καὶ ἀποθανοῦσαν ἔθαψα[4]) ἐν τῷ περικήπῳ, φιλῶν, ὅτι ἐποίησε μητρὸς ἔργα. εὗρον αὐτῷ καὶ γνωρίσματα συνεκκείμενα. ὁμολογῶ, δέσποτα, καὶ φυλάττω· Τύχης γάρ ἐστι μείζονος ἢ καθ' ἡμᾶς

3. ἀλλ' αὐτοὶ λόγον ἠτησάμεθα, ſed ipſi poteſtatem, ſiue veniam dicendi petiuimus. *Xiphilin.* in *Seuer.* λόγον τε αὐτῷ ἔδωκε, fecit illi poteſtatem dicendi. IDEM.

3) Πατέρες ἐξέθηκαν] Πατέρες aliquando idem, quod γονέες, parentes, vti hic, et apud *Dionyſ. Halic. antiq.* libr. 6. vbi agit de C. Mario, ὃς ἦν μὲν ἐκ τοῦ γένους τῶν πατρικίων, καὶ οὐκ ἀσήμων πατέρων, qui genere patricius erat, non obſcuris natus parentibus. IDEM.

4) Ἀποθανοῦσαν ἔθαψα] Saepius ab antiquitate beſtiis adamatis honor ſepulcri imo et cippi legitur exhibitus. Prae caeteris animalibus id caniculis contigit, vnde iſta κυνοσσήματα apud *Strabonem* L. XIII. p. 409. *Plutarchum* in vit. *Themiſtoclis* et *Catonis Cenſor.* *Plinium* L. IV. c. 11. *Polluc.* L. V. c. 5. *Aelian.* V. H. VIII. c. 4. *Solin.* c. 15. Memorantur ab his ſepulcra et epitaphia plurium canum, inter alia monumenta canis Xantippi, caniculae Atalantae in Thracia, Gargiltii, ab Hercule occiſi, in Hiſpania, Lethargi, Lycadis Theſſali, Locridis, cuius et elegans epigramma reſtat apud *Polluc.* l. c. Idem honor equis praeſtitus eſt a multis gentibus, Equae ter victrices in

ſum ſint habituri conſeruum, laetarentur, venia fandi petita, dicere eſt exorſus: Audi, here, ex viro ſene verum ſermonem. Iuro Pana, Nymphasque, me nihil falſi eſſe dicturum. Non ſum Daphnidis pater, neque tam felix Myrtala fuit, vt mater fiet; alii parentes hunc expoſuerunt infantulum, forſan grandiorum liberorum ſatis habentes. Ego inueni illum expoſitum, et a capra mea nutritum, quam etiam mortuam in horti ambitu ſepeliui, magno illam amore proſequens, quod matris officia praeſtitiſſet. Reperi et notacula quaedam vna cum illo ex-

 poſita:

in Olympico curriculo ſunt in Ceramico humatae ſec. *Aelian.* de *Animal.* L. XII, c. 40. Bucephalus Alexandri elatus publice teſte *Plin.* L. VIII. c. 42. apud quem plura huius ſtultitiae exempla de Auguſto et Agrigentinis equorum tumulis pyramides aedificantibus leguntur, vt nihil de Adriano dicam, cuius amor in canes et equos a *Spartiano* tantus fuiſſe fertur, vt iis ſepulcra conſtitueret. Nonnumquam etiam auibus, quae in deliciis fuiſſent, tumulos factos eſſe multis exemplis docet *Kirchmannus* de *funeribus* cap. VI. Append. anſerum, gallorum, coruorum, cornicum, et quas primo loco nominare debuiſſem, luſciniarum. Apud Aegyptios quidem ſepultura quorumdam animalium ad cultum religioſum pertinebat: apud alias vero gentes tum referebatur ad humanitatis officia, cum bruta de dominis bene meruiſſe videbantur. Non diſſimile illud eſt, quod *Aelianus* V. H. VII, 8. de hiſtoria Delphini, ex pueri, quem amauerat, mortui deſiderio tabefacti, atque in amaſii demum ſepulcro collocati, narrauit ex Apionis Aegyptiacis. Certe beneficia caprae, de Daphnide, cui matris

μᾶς σύμβολα. Ἀστύλου μὲν οὖν εἶναι δοῦλον αὐτὸν, οὐχ ὑπερηφανῶ, καλὸν οἰκέτην καλοῦ καὶ ἀγαθοῦ δεσπότου· παροίνημα δὲ Γνάθωνος οὐ δύναμαι περιϊδεῖν γενόμενον· ὃς ἐς Μιτυλήνην αὐτὸν ἄγειν ἐπὶ γυναικῶν ἔργα σπουδάζει.[6])

ΚΕΦΑΛ. ιϛʹ.

p. 131. Ὁ μὲν Λάμων ταῦτα εἰπὼν, ἐσιώπησε, καὶ πολλὰ ἀφῆκε δάκρυα. τοῦ δὲ Γνάθωνος θρασυνομένου, καὶ πληγὰς ἀπειλοῦντος, ὁ Διονυσοφάνης[1]) εἰρημένοις ἐκπλαγεὶς, τὸν μὲν Γνάθωνα σιωπᾷν ἐκέλευσε, σφόδρα τὴν ὀφρὺν εἰς αὐτὸν τοξοποιήσας·[2]) τὸν δὲ Λάμωνα πάλιν ἀνέκρινε καὶ παρε-

matris partes expleuerat, optime meritae Lamonem mouiſſe videntur, vt eam ſepulturae honore dignam exiſtimaret.

BODEN.

[5]) Παροίνημα] An forte legendum: ἐμπαροίνημα; V. p. 154. n. 2.

IDEM.

[6]) Ἄγειν ἐπὶ γυναικῶν ἔργα σπουδάζει] Intelligit κύπριδος ἔργα nefaria, vt *Muſaeus* loquitur. Ita abdominandum hoc ſcelus circumloquitur ille apud *Petronium*, nequiſſimae libidinis arbitrum. Quid ille alter o dii! qui tamquam togae virilis ſtolam ſumpſit, qui ne vir eſſet, a matre perſuaſus eſt, qui opus muliebre in ergaſtulo fecit.

MOLLVS.

Quae honeſte dicuntur ab *Nonno* L. XXXIV ἔργα κυθηρείης, et L. XLII. ἔργα γάμων, nec minus ab *Homero* Iliad. E, 429. ἔργα γάμοιο vocantur, quo ſenſu etiam apud Latinos, qui rem veneream tractant, *operari* dicuntur *Columellae* XII, 4, 3, haec et a *Luciano de dea Syria* adhibentur

poſita: profiteor, here, et haec cuſtodio, quippe maiora haec ſunt fortunae ſymbola, quam pro noſtra forte, Seruum igitur illum eſſe Aſtyli, videlicet famulum pulchrum Domini pulchri atque boni, non improbo: at illum iniuriam eſſe paſſurum a temulento Gnathone ferre nequeo, qui hoc agit, vt ad muliebria miniſteria eum deducat.

CAPVT XVI.

His dictis Lamon, multas in lacrymas effuſus, conticuit. Cum autem Gnatho animos tolleret, verberaque minaretur, Dionyſophanes obſtupefactus dictis, Gnathoni ſilentium imperauit, valde toruum in illum intuitus: iterum ſcitabatur Lamonem, hortabaturque, vera vti dicat, neque fingat fabuloſa,

bentur paederaſtiae, ſimili velo tegendae: Εἵματά τε γυναικήϊα φορέουσι καὶ ἔργα γυναικῶν ἐπιτελέουσι.

BODEN.

¹) Διονυσοφάνης] Nomen proprium viri, parentis Daphnidis, a φαίνω oſtendo, luceo et Διόνυσος, Dionyſus, Bacchus. Qui Baccho lucem praefert.

MOLLVS.

²) Σφόδρα τὴν ὀφρὺν εἰς αὐτὸν τοξοποιήσας] Admodum tetrico in illum vultu, et, vt *Apuleius* ait, toruum in illum intuitus. Eſt autem τοξοποιεῖν, proprie arcus et iacula conficere. Sed metaphorice contrahere ſupercilia, in modum eorum, qui arcus in ſinuoſa cornua contrahunt et curuant, quando eos intendunt. Eſt itaque hic nihil aliud, quam ſupercilia contrahere, atque triſtem et tetricum eſſe. *Suid.* μὴ σκυθρώπαζ'· οὐ γὰρ πρέπει σοι τοξοποιεῖν τὰς ὀφρῦς· ἀντὶ τοῦ σκυθρωπάζειν. ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος. τοιοῦτον γὰρ τὸ πρόσωπον τῶν ἐν μερί-

παρεκελεύετο τἀληθῆ λέγειν, μηδὲ ὅμοια πλάττειν μύθοις ἐπὶ τῷ κατέχειν ὡς υἱόν.[3]) Ὡς δὲ ἀτενὴς ἦν,[4]) καὶ κατὰ πάντων ὤμνυε θεῶν, καὶ ἐδίδου βασανίζειν αὐτὸν, εἰ διαψεύδεται, καθημένης τῆς Κλεαρίστης [5]) ἐβασάνιζε τὰ λελεγμένα. τί δ' ἂν ἐψεύδετο Λάμων, μέλλων ἀνθ' ἑνὸς δύο λαμβάνειν αἰπόλους; πῶς δ' ἂν καὶ ταῦτα ἔπλασεν ἄγροικος; οὐ γὰρ εὐθὺς ἦν ἄπιστον,[6]) ἐκ τοιούτου γέροντος, καὶ μήτρας εὐτελοῦς, υἱὸν καλὸν οὕτω γενέσθαι; ἐδόκει μὴ ματεύεσθαι[7]) ἐπιπλέον, ἀλλὰ ἤδη τὰ γνωρίσματα σκοπεῖν, εἰ λαμπρᾶς καὶ ἐνδοξοτέρας τύχης.

ΚΕΦΑΛ.

μερίμνῃ ὄντων. Ne tetrico ſis vultu, non etiam decet te ſupercilia arcus inſtar curuare et contrahere. Pro tetrico et triſti eſſe vultu; a conſequenti ductum eſt hoc loquendi genus. Talis enim eſt vultus hominum in cogitatione, curaque profunda verſantium. *Hom. Il. o.*

Οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέῃσιν ἰάνθη.

Neque frons eius in ſuperciliis caeruleis laetata eſt.

IDEM.

3) ὡς υἱόν.] Forte hic acuendum ὧς, vt ſit pro οὕτως, vbi interpreteris, *hunc in modum*, i. e. *hoc artificio, hoc dolo.*

BODEN.

4) Ὡς δὲ ἀτενὴς ἦν] Ἀτενὴς hic dicitur conſtans, vel qui ſibi conſtat, neque flectitur a propoſito. *Plutarch.* in *Ariſtide* dicit, illum habuiſſe φύσιν ἱδρυμένην ἐν βεβαίῳ, καὶ πρὸς τὸ δίκαιον ἀτενῆ, indolem rigidam et inflexibilem, ac conſtantem in tuendis iuſtitiae partibus. D. *Halicarn.* libr. 5. ὁ δὲ ἦν ἀτενὴς, flecti non poterat. (Titus Largius.)

MOLLVS.

5) Καθημένης κλεαρίστης] Videtur leg. ἀποκαθημένης. Eam

bulոſa, quo illum vice filii detineat. Cum autem ſibi conſtaret Lamon, perque omnes iuraret deos, ſeque ad quaeſtionem offerret, ſi fallat, illi aſſidente Clearиſta, dicta quae erant, examinabat. Quare Lamon mentiretur, cum pro vno duos ſit accepturus caprarios? quomodo haec commentus fuiſſet homo ruſticus? Nonne ſtatim incredibile eſt, eiuscemodi ſene, atque matre vili, tam formoſum natum eſſe filium? videbatur non amplius ergo quaerendum, ſed iam inſpicienda eſſe monumenta, num illa ſplendidioris inſigniorisque fortunae ſient.

CAPVT

Eam enim poſt aduocat, καλεῖ τὴν γυναῖκα θεασ. Quod ſi cui non placet, arbitror interpretandum: *Clearиſta' iudice, coram Clearиſta, conſidente ad iudicium.*

IVNGERM.

Legi etiam poterat συγκαθημένης. BODEN.

6) Οὐ γὰρ εὐθὺς ἦν ἄπιστον] Οὐ γὰρ ſaepiſſime interrogat apud diſertiores Graecos, ſignificatque *Nonne?* vti hic. Ita *Plato* 6. de *Repub.* οὐ γὰρ ταῦτα μέγιστά ἐστιν; ἀλλ' ἔτι τι μεῖζον; Nonne haec maxime vera ſunt? An aliquid aliud maius eſſe poteſt? Nonnunquam etiam in media oratione inſeritur, ſane quam venuſtiſſime, et ὡς ἀττικώτατα habet ea phraſis affirmandi vim, vt ſi latine dicas, quis neget? quis de eo ambigat? *Aelian.* libr. 8. c. 12. παράδοξόν γε, οὐ γάρ; ἀληθὲς δέ. Mira ſane res, quis dubitet? at vera tamen. Vide magnum *Caſaubon.* libr. 1. de *ſatyr. poeſ.*

MOLLVS.

7) Ἐδόκει μὴ ματεύεσθαι] Eſt autem ματεύειν, quaerere, inueſtigare. *Hom.* Il. ξ. Ἐγγὺς, ἀνὴρ, οὐ δηθὰ ματεύσομεν.

Prope

ΚΕΦΑΛ. ιζ′.

Απήει μὲν Μυρτάλη κομίσουσα πάντα, φυλασσόμενα ἐν πήρᾳ παλαιᾷ· κομισθέντα πρῶτος Διονυσοφάνης ἔβλεπε, καὶ ἰδὼν χλαμύ-
p. 132. διον ἁλουργὲς, πόρπην 1) χρυσήλατον, ξιφίδιον ἐλεφαντόκωπον, μέγα βοήσας· ὦ ζεῦ δέσποτα, καλεῖ τὴν γυναῖκα θεασομένην. 2) ἡ δὲ ἰδοῦσα, μέγα καὶ αὐτὴ βοᾷ· φίλαι μοῖραι· οὐ ταῦτα ἡμεῖς συνεθήκαμεν ἰδίῳ παιδὶ, καὶ εἰς τούτους τοὺς ἀγροὺς κομίζουσαν Σωφροσύνην 3) ἀπεστείλαμεν; οὐκ ἄλλα μὲν οὖν· ἀλλὰ ταῦτα, φίλε ἄνερ· ἡμέτερόν ἐστι τὸ παιδίον· σὸς υἱός ἐστι Δάφνις, καὶ πατρῴας ἔνεμεν αἶγας. Ετι λεγούσης αὐτῆς, καὶ τοῦ Διονυσοφάνους τὰ γνωρίσματα φιλοῦντος, καὶ ὑπὸ περιττῆς ἡδονῆς δακρύοντος, ὁ Ἄστυλος συνεὶς

Prope adeſt vir, non diu inquiremus.

Heſych. Ματεῖν, ζητεῖν, id eſt, quaerere, inquirere. Habebat codex μαντεύεσθαι, *coniecturis inhaerere.* IDEM.

Florentina, Heidelbergenſis et Iungermaniana retinent μαντεύεσθαι. Sed codex Romanus habet, vt editum. BODEN.

V. ματεύεσθαι P. COLVMB.

1) Πόρπην] De hac voce vide ſupra L. I. c. I. n. 15. *Tertullianus* dat antiquis Carthaginienſibus quadratam tunicam fibula conſtrictam. *Liu.* lib. 47. donatam puero tunicam, ſcribit, lato clauo, cum hiſpano ſagulo et aurea fibula, vt videlicet fibula eſſet. adſtrigmentum ſaguli. MOLLVS.

2) Θεασομένην] In textum recepi, ſuadentibus *Iungermano* et *Mollo*, quum lege-

CAPVT XVII.

Abibat Myrtala cuncta allatum, quae vetuſta in pera aſſeruabantur: allata primus inſpiciebat Dionyſophanes, viſisque chlamydicula purpurea, fibula ex auro fabrefacta, gladiolo eburneum habente capulum, magnaque edita voce: Dominator Iupiter! vxorem. vt et illa inſpiciat, vocat. Haec, viſis illis, etiam alta clamat voce: carae Parcae! Nonne nos haec ipſa proprio concinnauimus filio, atque hos in agros Sophroſynam, vt portaret, miſimus? Non ſunt alia certe, ſed ipſamet haec ſunt, mi Vir, Noſtra haec proles. Tuus filius Daphnis eſt, atque paternas pauit capras. Illa adhuc loquente, Dionyſophaneque ſigna haec deoſculante, praeque nimio gaudio lacrymas fundente, Aſtylus, intellecto ſuum eſſe

legeretur perperam θιασαμένην. BODEN.

ἴσ. θιασομένην.
MOLLVS. ex IVNGERM.

3) Σωφροσύνη] Nomen mulieris. Graec. temperantia, mens ſana, frugalitas, continentia, a qua nomen habet. MOLLVS.

4) Ὑπὸ περιττῆς ἡδονῆς δακρύοντος] Prae nimio gaudio lacrymas fundente. Saepius vſu venit, vt homines prae nimio gaudio lacrymas fuderint. Huius rei cauſam afferens *Alexand. Aph.* inquit: Vtrique lacrymas fundunt moeſti ac laeti. In moeſtis fit ob anguſtum viſus meatum, qui oculorum humorem comprimit: at in iis, qui laetitia geſtiunt, idem humor propter meatuum laxitatem effunditur. *Plut.* in *vita Alexandr.* refert Philippum lacrymas prae gaudio fudiſſe, cum filius ex equo deſcendiſſet: ὁ δὲ πατὴρ καὶ δακρύσαι τι λέγεται πρὸς τὴν χαράν. Patri vero

συνεὶς ὡς ἀδελφός ἐστι, ῥίψας θοιμάτιον, ἔθει κατὰ τοῦ παραδείσου πρῶτος τὸν Δάφνιν φιλῆσαι θέλων. ἰδὼν δὲ αὐτὸν μετὰ πολλῶν καὶ βοῶντα Δάφνις, νομίσας ὅτι συλλαβεῖν αὐτὸν βουλόμενος, τρέχει· ῥίψας πήραν καὶ τὴν σύριγγα, πρὸς τὴν θάλασσαν ἐφέρετο, ῥίψων ἑαυτὸν ἀπὸ τῆς μεγάλης πέτρας. καὶ ἴσως ἂν, τὸ καινότατον, εὑρεθεὶς ἀπολώλει 5) Δάφνις, εἰ μὴ συνεὶς ὁ
p 133. Ἄστυλος ἐβόα πάλιν· "στῆθι, Δάφνι, μηδὲν φοβηθῇς· ἀδελφός εἰμί σου, καὶ γονεῖς οἱ μέχρι νῦν 6) δεσπόται· νῦν ἡμῖν Λάμων τὴν αἶγα εἶπε, καὶ τὰ γνωρίσματα ἔδειξεν· ὅρα δὲ ἐπιστραφεὶς, πῶς ἴασι φαιδροὶ καὶ γελῶντες· ἀλλ' ἐμὲ πρῶτον φίλησον· ὄμνυμι δὲ τὰς νύμφας, ὡς οὐ ψεύδομαι." Μόλις μετὰ τὸν ὅρκον ἔστη· καὶ τὸν Ἄστυλον τρέχοντα 7) περιέμεινε, καὶ προσελθόντα κατεφίλησεν. ἐν ᾧ δὲ ἐκεῖνον ἐφίλει, πλῆθος τὸ λοιπὸν ἐπιρρεῖ 8) θεραπόντων, θεραπαινῶν, αὐτὸς ὁ πατὴρ, ἡ μήτηρ μετ' αὐτοῦ. οὗτοι πάντες περιέβαλλον, κατεφίλουν

vero manaſſe lacrymas etiam aliquantulum prae gaudio ferunt. *Xenophon* lib. 7. *Hiſtor. Graec.* narrat nuncio allato victoriae, Spartanos, facto ab Ageſilao ac ſenatoribus ephorisque initio, vniuerſos lacrymas fudiſſe, addito; οὕτω ἄρα κοινόν τι χαρᾷ καὶ λύπῃ δάκρυά ἐστιν. Adeo lacrymae gaudio ac dolori, ſunt communes. Fredericus Imperator renunciata filii Maximiliani electione in Regem Romanorum, largiter illacrymauit. *Camer. centur.* 3. c. 98.

IDEM.

5) Εὑρεθεὶς ἀπολώλει] Confer *Senecae Controuerſ.* IX. Hanccine meam eſſe fortunam?

eſſe fratrem, abiectoque pallio, curſu tendebat per hortum, primus oſculari Daphnidem volens. Cum vidiſſet autem illum multis ſtipatum clamantemque Daphnis, ratus illum accurrere, ipſi manus vt iniiciat: pera fiſtulaque abiectis, ad mare ferebatur, petra ex ardua ſe praecipitem daturus. Ac fortaſſis, quod maxime mireris, a ſuis iam inuentus periiſſet Daphnis, niſi, hoc intellecto, Aſtylus, iterum clamaſſet: Siſte gradum, Daphni, nihil eſt, quod verearis. Sum tuus frater, et ſunt parentes tui, qui tui ad hoc vſque tempus erant heri. Nunc nobis Lamon indicauit capram, atque crepundia exhibuit. Vide conuerſus, quam laeti incedant, quantopere gaudeant. Sed me primum oſculo imperti. Iuro per Nymphas, me nihil alienum a veritate loqui. Vix a praeſtito iuramento greſſum ſtitit, Aſtylumque currentem expectauit, atque accedentem oſculo excepit. Interea dum illum oſculo impertiebat, reliqua ſeruorum ancillarumque turba affluebat, quin et pater vna cum matre:

nam? Eodem tempore et abdicor et adoptor.

BODEN.

6) Οἱ μέχρι νῦν] Plerumque additur articulus τοῦ, ſubaudito χρόνου, q. d. vſque ad tempus, quod nunc eſt. Sed etiam, quemadmodum hic, ſine articulo. *Zoſim.* libr. 12. ὧν καὶ τὰ δείκηλα μέχρι νῦν ἐστίν. Quorum ſimulacra nunc etiam, vel ad hoc vſque tempus ſunt.

MOLLVS.

7) Τρέχοντα] N. στρέφοντα.

COLVMB.

8) Πλῆθος τὸ λοιπὸν ἐπιῤῥεῖ] *Reliqua turba affluit.* Eſt metaphorica locutio, ſumpta a riuis atque fluuiis aliis fluminibus illabentibus. Simili forma vſus eſt dicendi

εφίλουν χαίροντες, κλαίοντες. ὁ δὲ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα πρὸ τῶν ἄλλων ἐφιλοφρονεῖτο, καὶ ὡς πάλαι εἰδὼς προσεστερνίζετο,[3] καὶ ἐξελθεῖν τῶν περιβολῶν οὐκ ἤθελεν. οὕτω φύσις ταχέως πιστεύεται. ἐξελάθετο καὶ Χλόης παρ᾽ ὀλίγον.

ΚΕΦΑΛ. ιη′.

Καὶ ἐλθὼν εἰς τὴν ἔπαυλιν, ἐσθῆτά τε ἔλαβε πολυτελῆ, καὶ παρὰ τὸν πατέρα τὸν ἴδιον καθεσθεὶς, ἤκουεν αὐτοῦ λέγοντος οὕτως· „Εγημα,
p. 134. ὦ παῖδες, κομιδῆ νέος, καὶ χρόνου διελθόντος ὀλίγου, πατὴρ, ὡς ᾠόμην, εὐτυχὴς ἐγεγόνειν. ἐγίνετο γάρ μοι πρῶτος υἱὸς, καὶ δευτέρα θυγάτηρ, καὶ τρίτος Αστυλος. ᾤμην ἱκανὸν εἶναι τὸ γένος,[1] καὶ γενόμενον ἐπὶ πᾶσι τοῦτο παιδίον, ἐξέθηκα· οὐ

dicendi *Xenoph.* libr. 7. *Inſt. Cyr.* Ο δ᾽ ὄχλος πλείων καὶ πλείων ἐπέῤῥει, et turba maior atque maior adfluebat. Pari metaphora vtitur *Hom. Il.* λ.

Τὰ δ᾽ ἐπέῤῥεεν ἔθνεα πεζῶν.
Et affluxerunt agmina peditum.

Quod *Maro* dicendo aemulatus *Aeneid.* libr. 12. ita canit:

— Hinc denſi rurſus inundant
Troes, Agillinique, et pictis Arcades armis.

Id eſt, copioſi accurrunt, et vndarum more affluunt.

MOLLVS.

9) Προσεστερνίζετο]. Verbum hoc factum eſt ex πρὸς et στέρνον, pectus, ita vt proprie προστερνίζομαι ſit, pectori meo apprimo (ſicuti foetus ſuos rigentes pectori apprimendo fouent vrſi) id eſt amplector, complector. Ego

matre. Hi omnes illum amplexabantur, deoſculabantur cum gaudio atque fletu. Ante omnes vero genitorem atque genitricem comiter et humane excipiebat: et, ac ſi iam pridem nouiſſet, toto pectore accipiebat exireque amplexibus recuſabat. Tam cito ſibi inuenit fidem natura. Et parum aberat, quin Chloes fuiſſet oblitus.

CAPVT XVIII.

Cumque iam veniſſet ad villam, pretioſam accepit veſtem, iuxtaque genuinum parentem cum ſe collocaſſet, hunc in modum verba facientem audiuit: Duxi, filii, admodum iuuenis vxorem, atque, exiguo exacto temporis ſpatio, genitor, vt ego arbitrabar, fortunatus eram. Primus enim partus filius erat, alter filia, tertius Aſtylus. Ratus itaque, hoſce ſufficere generi noſtro, hunc etiamnum infantulum, poſt omnes

Ego verti. toto pectore accipiebat, imitatus *Maronem* Libr. 9. Aeneid.

— *Venerande puer, iam pectore toto*
Accipio, et comitem caſus complector in omnes.

Admouebat quippe Aſcanius Euryalum ſuo pectori. Neque inepte hoc loco ita vertendum puto, cum mox ſequatur, atque recuſabat amplexibus exire, ἐξελθεῖν περιβολῶν οὐκ ἤθελεν. Clariſſ. Iungerm. quod vidi, mea verſione iam typis excuſa, *adpectorabatur*, vertit, imitans *Solin.* c. 29. de vrſis ita ſcribentem: *Has lambendo ſenſim figurant, atque adpectoratas fouent.*

IDEM.

*) Ὤιμην ἱκανὸν εἶναι τὸ γένος] *Hoc generi noſtro ſufficere arbitrabar. Muſonius:* οἴγε ἀναιροῦσι αὐτῶν τὰς ἀδελ-

οὐ γνωρίσματα ταῦτα συνεκθεὶς, ἀλλὰ ἐντάφια.[2]) Τὰ δὲ τῆς τύχης ἄλλα βουλεύματα. ὁ μὲν γὰρ πρεσβύτερος παῖς καὶ ἡ θυγάτηρ ὁμοίᾳ νόσῳ

ἀδελφὰς, ἵνα ἐκεῖνοι μερίδα μείζω τῶν πατρῴων ἔχωσι. Tollunt e medio fratres illorum, vt maiorem bonorum paternorum portionem ſuperſtites habeant. Praeceptum *Heſiodi* videntur illi ſecuti, vnicum filium paternorum bonorum haeredem eſſe debere praecipientis. IDEM.

2) Οὐ γνωρίσματα, ἀλλ' ἐντάφια] Notandus mos Graecorum, qui pueris illis, quos expoſitos volebant, ſemper aliquid applicabant. Inde poſtea, vt poetae comici tragicique fingunt, aliquando illi agnoſcebantur, mutatisque temporibus ac fortunis parentum, libenter in familiam adſciſcebantur. Quod ipſum cum Daphnidi, tum etiam Chloæ, vſu venit. (Hactenus e Columbanio. BOD.) Vt ita et in duro hoc obeundo munere aliquam ſpeciem pietatis praebeant, non patiendo omnino prolem ſuam nudam prorſus, expertemque ſuorum bonorum, ad mortem tradi. Itaque cum neceſſitati alicui, anguſtiisue rei familiaris parerent, non obliuiſcebantur penitus ſe patres, aut matres eſſe, ſed aliquid ſui ornatus ſibi detrahebant, corporibusque ipſorum imponebant. Id ipſum diligenter expoſuit *Terent.* in *Heautontimor.* ſua, vbi inducit Soſtratam, Chremetis vxorem, ita cum viro loquentem: vt ſtultae et miſere omnes ſumus religioſae, cum exponendam do illis, de digito annulum detraho, et eum dico vna cum puella exponeret. Si moreretur, ne expers partis eſſet de noſtris bonis. Id ipſum etiam obſeruaſſe Creuſam Mercurius narrat, apud *Euripidem* in *Ione* v. 15 ſeqq. cum ex ſe et Apolline natum exponeret.

— Ὡς δ' ἦλθε χρόνος,

Τεκοῦσ'

omnes natum, expoſui, expoſitis his vna, non veluti monumentis, verum potius funebribus ornamentis. At aliter viſum fuit fortunae. Natu quippe maior fi-

Τεκοῦσ᾽ ἐν οἴκοις παῖδ᾽ ἀπήνεγκε
βρέφος
Εἰς ταὐτὸν ἄντρον, οὗπερ ἠνά-
σθη θεῷ,
Κρέουσα· κἀκτίθησιν ὡς θα-
νούμενον
Κοίλης ἐν ἀντίπηγος εὐτρόχῳ
κύκλῳ.

et paulo poſt v. 26.

— ἀλλ᾽ ἣν εἶχε παρθένος χλιδὴν,
Τέκνῳ προσάψασ᾽ ἔλιπεν, ὡς
θανουμένῳ.

Poſtquam vero tempus venit,
Pariens domi puerum, aſportauit infantem
In idem antrum, vbi concubuit cum Deo
Creuſa, et exponit vt moriturum
In rotundo orbe cauae ciſtae.

Deinde:

— *Sed ea, quae habebat virgo ornamenta*
Filio appendens reliquit tanquam morituro.

Sunt autem ἐντάφια, quorum hoc loco fit mentio, veſtimenta funebria: ſepultoria lintea, quae dicuntur *Dionyſ.* libr. 2. antiq. Rom. ἐντάφιοι κόσμοι, quando loquitur de virginum veſtalium ſupplicio, in crimine ſtupri deprehenſarum: ἐντὸς τοῦ τείχους εἰς σηκὸν ὑπὸ γῆν κατεσκευασμένον ἅμα τοῖς ἐνταφίοις κόσμοις τίθενται. Intra muros in ſubterranea cella cum ſepulchralibus ornamentis inhumantur. *Xiphilin.* in *Seuero* vocat ἐντάφια, quaecunque ad parentandum pertinebant. Idem: p. 336 μέλλων δ᾽ οὖν τελευτήσειν, ᾔτησε τὰ ἐντάφια ἃ πρὸ πολλοῦ παρεσκεύαστο. Hic paulo ante, quam moreretur, poſtulauit, vt ea, quae ad ſepulturam ſuam iamdudum comparauerat, ad ſe perferrentur. Et addit auctor: καὶ ἐπειδὴ διερρυηκότα αὐτὰ ὑπὸ τοῦ χρόνου εἶδε, τί τοῦτο, ἔφη, ἐβραδύναμεν; Quae poſtquam vidit vetuſtate conſumpta: Quid hoc rei eſt, inquit, itane cunctati ſumus?

IDEM.

Heliodor. Libr. 4. Perſi-

νόσῳ μιᾶς ἡμέρας ἀπώλοντο.3) σὺ δέ μοι προνοίᾳ θεῶν ἐσώθης, ἵνα πλείους ἔχωμεν χειραγωγούς.4) μήτε οὖν σύ μοι μνησικακήσῃς ποτὲ τῆς ἐκθέσεως· ἑκὼν γὰρ οὐκ ἐβουλευσάμην· μήτε σὺ λυπηθῇς, Ἄστυλε, μέρος ληψόμενος ἀντὶ πάσης τῆς οὐσίας. κρεῖττον γὰρ τοῖς εὐφρονοῦσιν ἀδελφοῦ κτῆμα οὐδέν.5) ἀλλὰ φιλεῖτε ἀλλήλους,6) καὶ χρημάτων ἕνεκα καὶ βασιλεῦσιν ἐρίζετε. πολλὴν μὲν ὑμῖν καταλείψω γῆν,7) πολλοὺς δὲ οἰκέτας δεξιούς· χρυσόν· ἀργυ-

na in ταινίᾳ συνεκτεθειμένη Charicliae: καὶ ἔσαι σοι τὰ τῆς γραφῆς εἰ μὲν περισωθείης, γνωρίσματα· εἰ δ' ὅπερ καὶ ἀκοὴν λάθῃ τὴν ἐμὴν, ἐπιτύμβια καὶ μητρὸς ἐπικήδεια δάκρυα. *Id.* L. 8. de Chariclia: τούς τε συνεκτεθέντας ὅρμους ἀεὶ μὲν καὶ ἀποῤῥήτως ἐπιφέρεσθαι προνοουμένη, τότε δὲ τῆς ἐσθῆτος ἐντὸς καὶ ὑπὸ γαστέρα ζωσαμένη, καὶ οἷον ἐντάφιά τινα ἐπιφερομένη. De iiſdem eod. l. εἰ μὲν σωζοίμην, εὐπορία βίου καὶ τῶν ἀναγκαίων. εἰ δέ τι πάσχοιμι, καλλωπίσματα ἔσχατα καὶ ἐντάφια γενησόμενα.

IVNGERM.

3) Ἀπώλοντο] In tribus vitioſe legitur ἀπώλλοντο.

BODEN.

4) Ἔχωμεν χειραγωγούς] Χειραγωγὸς eſt, qui coecum ducit, aut debilem, aut ſenio confectum hominem, quo ſenſu hic dicitur. Liberi quippe probi inſtar ſcipionum ſunt, quibus parentes iam aetate graues innitentes gradum ſtabiliunt. Talis fuit P. Cornelius, qui patrem decrepitum, luminibusque orbum vice ſcipionis rexit, vnde ille et Scipionis cognomen eſt adeptus, atque deinceps ad poſteros tranſmiſit. Vide *Heliodor.* libr. 4.

MOLLVS.

5) Κρεῖττον γὰρ ἀδελφοῦ, κτῆμα οὐδέν] *Muſon.* apud *Stobaeum:* κρεῖττον πολλοὺς ἔχειν ἀδελφοὺς, τοῦ πολλὰ ἔχειν χρήματα. Satius eſt, multos habe-

lius et ipſa filia eodem morbo vno die perierunt: at tu deorum prouidentia mihi es ſeruatus, quo plures, qui manu ducant, habeamus. Caue vnquam in me ſis animo maleuolo expoſitionis huius nomine, etenim non temere hoc conſilium iniui. Neque eſt, Aſtyle, quod tu moereas, licet pro aſſe ſemiſſem totius ſubſtantiae accepturus. Hominibus enim ſapientibus nulla fratre praeſtantior eſt poſſeſſio: ſed mutuo vos proſequimini amore, et quod diuitias attinet, cum regibus contendere poteſtis. Magnam vobis relinquam

habere fratres, quam multas pecunias. Nam, vt idem ille ait, frater aeſtimandus eſt, vt membrum tui corporis. Recte igitur atque iure apud *Hom.* Iliad. π. 117. Telemachus non leuis calamitatis loco deputat, quod fratre careat, cum inquit:

Ὧδε γὰρ ἡμετέρην γενεὴν μούνωσε Κρονίων.

Vſque adeo noſtram gentem Saturnius orbam,
Reddidit, vt mea ſtirps dependeat omnis ab vno.

IDEM.

6) Ἀλλὰ φιλεῖτε ἀλλήλους] *Sed vos mutuo amore proſequimini.* Idem ſuos monuit filios Cyrus libr. 8. de *expedit. Cyr.* Τίνα δ᾽ αἴσχιον μὴ φιλεῖν, ἢ τὸν ἀδελφόν; et mox: ἀλλὰ πρὸς θεῶν πατρῴων, παῖδες, τιμᾶτε ἀλλήλους. Quem turpius eſt non amare, quam fratrem? Quare, mei filii, proſequimini vos mutuo amore. μετὰ ταῦτα δ᾽ ἐνθυμητέον, ὅτι τρόπον τινὰ οἱ ἀδελφοὶ τὰ αὐτοῦ μέρη τυγχάνουσιν. Deinde cogitandum eſt, quod fratres quodammodo corporis tui partes ſint.

IDEM.

Plura ac meliora ſuppeditabunt *Plutarchus* Libr. de *fraterno amore* et *Anton.* ſerm. de amore atque odio in fratres.

BODEN.

7) Πολλὴν μὲν ὑμῖν καταλείψω γῆν] Ita Seuerus apud *Herodian.* libr. 3. c. 13. duos,

ἄργυρον· ὅσα ἄλλα 8) εὐδαιμόνων κτήματα· μόνον ἐξαίρετον 9) τοῦτο Δάφνιδι τὸ χωρίον δίδωμι, καὶ Λάμωνα καὶ Μυρτάλην, καὶ τὰς αἶγας, ἃς αὐτὸς ἔνεμεν.

p. 135.

ΚΕΦΑΛ. ιθ'.

Ἔτι αὐτοῦ λέγοντος, Δάφνις ἀναπηδήσας, καλῶς με, εἶπε, ταῦτα, πάτερ, ἀνέμνησας, ἄπειμι τὰς αἶγας ἀπάξων ἐπὶ τὸν ποτόν· αἵ που νῦν διψῶσαι παραμένουσι τὴν σύριγγα τὴν ἐμὴν, ἐγὼ δὲ ἐνταυθοῖ καθέζομαι. Ἡδὺ πάντες ἐγέλασαν, ὅτι δεσπότης γεγενημένος, ἔτι θέλει εἶναι αἰπόλος· 1) κἀκείνας μὲν θεραπεύσων ἐπέμφθη τις ἄλλος. Οἱ δὲ θύσαντες Διὶ σωτῆρι, 2) συμπόσιον

duos, quos habebat filios, ad concordiam pacemque reuocare ſatagens, illis θησαυροὺς τε καὶ νεὼς, πάντα ἐδείκνυε χρημάτων πλήρη, monſtrabat theſauros, templaque pecuniis plena eſſe.

MOLLVS.

8) Οσα ἄλλα] Leg. καὶ ὅσα ἄλλα. Moris eſt diſertioribus Graecis, poſt aliquam partium rerumque affinium enumerationem, ita concludere, καὶ ἄλλα ὅσα, et reliqua eiuſmodi: vel καὶ ἄλλοι ὅσοι, et caeteri id genus: vt, τοιαῦτα δὴ προφασίζεται, καὶ ἄλλα ὅσα. His atque aliis eiuſmodi excuſationibus vtitur.

IDEM.

9) Εξαίρετον] *Praecipuum.* v. l. 35. §. 1. De legat. 2. etc. Talis ἐξαιρέσεως etiam exemplum *Geneſ.* 48. fin. vbi Iacob. ad Ioſeph. ἐγὼ δὲ δίδωμί σοι σίκιμα ἐξαίρετον ὑπὲρ τοὺς ἀδελφούς σου, ἣν ἔλαβον ἐκ χειρὸς ἀμοῤῥαίων ἐν μαχαίρᾳ μου καὶ τόξῳ.

IVNGERM.

1) N.

linquam regionem, multos ſeruos induſtrios, aurum, argentum, et id genus alia, quae homines beati poſſident: hunc ſolum agrum Daphnidi praecipuum do, nec non Lamonem atque Myrtalen, ipſasque, quas ipſemet pauit, capras.

CAPVT XIX.

Illo etiamnum loquente, Daphnis a ſede proſiliens: Recte illa, inquit, parens, mihi in memoriam reuocaſti: exeo, capras educturus ad potum: quae alicubi ſitientes meam expectant fiſtulam, ego vero hic ſedeo. Riſerunt ſuauiter omnes, quod, dominus factus, etiamnum caprarius eſſe vellet: at alius miſſus fuerat, illarum geſturus curam. Hi autem, ſacris Ioui Seruatori factis, conuiuium celebra-

[1]) N. et V. θέλει εἶναι αἰπόλος P.

COLVMB. IVNG. MOLL.

Igitur in textum adoptaui, quum ante in omnibus legeretur ἦν αἰπόλος.

RODEN.

[2]) Διὶ σωτῆρι] *Ioui Seruatori.* Iupiter a Graecis dictus eſt Σωτὴρ, ſeruator; propterea, quia illos a Medis liberauit, vt quidam volunt. Σωτῆρος Διὸς apud *Athenaeum* legimus libr. 7. Sed Iouis Seruatoris aram multo ante erectam fuiſſe ab Hercule, Amphitryon apud *Euripidem* teſtatur in Hercule furente, ex deuictis Miniis. Sed quanto nos rectius Ieſum Chriſtum Dominum noſtrum hoc cognomine nuncupamus, qui nos adeo benigne, ſuo cruore in veram aeternae vitae libertatem aſſeruit? *Arrianus* libr. 8. de geſtis Alexandr. tradit ipſum Regem, intellecto Nearchum claſſe ſalua appuliſſe, Διὶ Σωτῆρι, caeterisque Numinibus malorum depulſoribus, mari-

σιον συνεκρότουν·[3]) Εἰς τοῦτο τὸ συμπόσιον μόνος[4]) οὐχ ἧκε Γνάθων· ἀλλὰ φοβούμενος, ἐν τῷ νεῷ τοῦ Διονύσου, καὶ τὴν ἡμέραν ἔμεινε, καὶ τὴν νύκτα, ὥσπερ ἱκέτης. Ταχείας δὲ φήμης εἰς πάντας ἐλθούσης, ὅτι Διονυσοφάνης εὗρεν υἱὸν, καὶ ὅτι Δάφνις, ὁ αἰπόλος, δεσπότης τῶν ἀγρῶν εὑρέθη, ἅμα ἕῳ συνέτρεχον ἄλλος ἀλλαχόθεν, τῷ μὲν μειρακίῳ συνηδόμενοι, τῷ δὲ πατρὶ αὐτοῦ δῶρα κομίζοντες· ἐν οἷς καὶ ὁ Δρύας πρῶτος, ὁ τρέφων τὴν Χλόην. Ὁ δὲ Διονυσοφάνης κατεῖχε
p. 136. πάντας κοινωνοὺς μετὰ τὴν εὐφροσύνην καὶ τῆς ἑορτῆς ἐσομένης.[5]) παρεσκεύαστο δὲ πολὺς μὲν οἶνος· πολλὰ δὲ ἄλευρα· ὄρνιθες ἕλειοι·[6]) χοῖροι γαλαθηνοί· μελιτώματα ποικίλα· καὶ ἱερεῖα δὲ πολλὰ τοῖς ἐπιχωρίοις θεοῖς ἐθύετο· ἐνταῦθα ὁ Δάφνις συναθροίσας πάντα τὰ ποιμενικὰ κτήματα, διένειμεν ἀναθήματα τοῖς θεοῖς· τῷ Διονύσῳ μὲν, ἀνέθηκε τὴν πήραν, καὶ τὸ δέρμα· τῷ Πανὶ τὴν σύριγγα,[7]) καὶ τὸν πλάγιον αὐλόν· τὴν καλαύρο-

marinisque ludos gymnicos et muſicos edidiſſe, celebremque pompam indixiſſe. Vid. *Gyrald.* libr. 2. de *Diis gentil.* et doctiſſ. *Bourdelot.* in *Heliodor.* Hinc ſacra et feſta, quae agitantur in honorem σωτήρων θεῶν, σωτήρια dicta fuerunt. *Herodian.* lib. 4. ἐθύετο σωτήρια. *Plut.* in Gal. ἔθυε σωτήρια. MOLLVS.

3) Συμπόσιον συνεκρότουν] Eadem forma *Xiphil.* in *Iulian.* καὶ συμπόσια πολλὰ συνεκρότει, et multa conuiuia celebrabat. *Iulian. Caeſar.* Ἀλέξανδρος Αἴγυπτον παρῆλθε θεωρῶν· ἐγὼ δὲ συμπόσια συγκροτῶν, κατεπολέμησα. Alexander Aegyptum ſpectans pertranſiuit: ego conuiuia cele-

lebrabant, ad quod ſolus non acceſſit. Gnatho, qui ſibi timens, aede in Bacchi, tanquam ſupplex, diem atque noctem manſit. Cum iam fama ad omnium perueniſſet aures, Dionyſophanem ſuum inueniſſe filium, atque Daphnidem caprarium illum, dominium agrorum eſſe adeptum, prima luce alii aliunde concurrebant, adoleſcenti gratulantes, patri autem munera conferentes: inter quos Dryas, altor Chloes, primus erat. Omnes detinebat Dionyſophanes, poſt delectationem hanc etiam feſti participes futuros. Ingens vini apparatus erat: multum farinae: aues paluſtres: porculi ſubrumi: varia piſtorum opera melle condita: multaeque hoſtiae diis patriis immolabantur. Tum Daphnis, collectis reculis omnibus paſtoralibus, dona diis diſtribuit: Baccho peram atque pellem conſecrauit: Pani fiſtulam, nec non tibiam obliquam: Nymphis pedum et mulctralia,

 quae

celebrans domi. *Lucian.* καὶ ὁ πότος συνεκροτεῖτο.

IDEM.

4) Μόνος] In recentiſſimis deeſt. BODEN.

5) Εσομένης] Autumo leg. ἐσομένως. IVNGERM.

6) Ορνιθες ἕλειοι] Male in *Commel.* ἔλαιοι.

BODEN.

7) Τῷ πανὶ ἀνέθηκε σύριγγα] *Fiſtulam ſuam dicauit Pani.* Moris videtur fuiſſe, vt ad meliorem fortunam euecti, conſecrarint ea diis inſtrumenta, quibus, deteriori fortuna preſſi, victum ſibi quaeritarunt. Apud *Lucian* in *Timone*, qui ad meliorem ſortem prouectus, ſuum ligonem et rhenonem Pani conſecrat, additis hiſce verbis: ὦ δίκελλα, καὶ φιλτάτη διφθέρα,

λαύροπα ταῖς νύμφαις, καὶ τοὺς γαυλοὺς, οὓς αὐτὸς ἐτεκτήνατο. οὕτω δὲ ἄρα τὸ σύνηθες, ξενιζούσης εὐδαιμονίας τερπνότερόν ἐστιν,8) ὥστε ἐδάκρυεν9) ἐφ' ἑκάστῳ τούτων ἀπαλλασσόμενος· καὶ οὔτε τοὺς γαυλοὺς ἀνέθηκε, πρὶν ἀμέλξαι, οὔτε τὸ δέρμα, πρὶν ἐνδύσασθαι, οὔτε τὴν σύριγγα, πρὶν συρίσαι. ἀλλὰ καὶ ἐφίλησεν αὐτὰ πάντα, καὶ τὰς αἶγας προσεῖπε, καὶ τοὺς τράγους ἐκάλεσεν ὀνομαστί. τῆς μὲν γὰρ πηγῆς καὶ ἔπιεν, ὅτι πολλάκις καὶ μετὰ Χλόης. Οὔπω δὲ ὡμολόγει τὸν ἔρωτα, καιρὸν παραφυλάττων.

ΚΕΦΑΛ. κ΄.

Ἐν ᾧ δὲ Δάφνις ἐν θυσίαις ἦν, τάδε1) γίνεται
p. 137. περὶ τὴν Χλόην· ἐκάθητο κλαίουσα, τὰ πρόβατα νέμουσα, λέγουσα οἷα εἰκὸς ἦν· ἐξελάθετό2) μου Δάφνις· ὀνειροπολεῖ γάμους πλουσίους· τί γὰρ αὐτὸν ὀμνύειν ἀντὶ τῶν νυμφῶν τὰς αἶγας ἐκέλευον; κατέλιπε καὶ ταύτας ὡς καὶ Χλόην· οὐδὲ θύων ταῖς νύμφαις καὶ τῷ Πανὶ, ἐπεθύμησεν ἰδεῖν Χλόην· εὗρεν ἴσως παρὰ τῇ μητρὶ θεραπαίνας ἐμοῦ κρείττονας·3) χαιρέτω·4) ἐγὼ δὲ

ρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν. O ligo, o rheno cariſſime, vos huic Pani ſuſpendi bonum eſt. MOLLVS.

8) Οὕτω δὲ ἄρα τὸ σύνηθες ξενιζούσης εὐδαιμονίας τερπνότερόν ἐστιν] Adeo ſane, id cui aſſueuimus, quauis aduentitia nouaque felicitate magis delectat. Πᾶν σύντροφον γλυκὺ, omne id, cui innutriti ſumus, dulce eſt. *Maro Georg.* 2.

— *Adeo*

quae ipſemet fabricauerat. Adeo ſane id, cui aſſueuimus, quauis aduentitia felicitate potius delectat: quare digrediens ſingula horum lacrymis proſecutus fuit. Nec ante mulctralia illa dicauit, quam in illis mulxiſſet: neque ante rhenonem ſuum, quam induiſſet: neque fiſtulam, antequam illa ceciniſſet. Quin etiam, iis omnibus oſculis fixis, allocutus et eſt capras, hircosque ſuis compellauit nominibus: bibit et e fonte, quia inde cum Chloe ſaepe aquam hauſerat. Nequedum confitebatur amorem, tantum occaſioni imminens.

CAPVT XX.

Quo tempore autem Daphnis ſacris faciendis vacabat, ita ſe habebant res Chloes. Sedebat plorans, paſcebatque oues, dicens, vt veriſimile eſt: me Daphnis obliuioni tradidit. Somniat opulentas nuptias: Quorſum illum pro Nymphis capras iurare iubebam? illas ſiquidem aeque ac Chloen pro derelicto habuit. Ne quidem, quum ſacra Nymphis et Pani faceret, eum vel videndae Chloes deſiderium cepit. Forſan apud matrem inuenit me praeſtantiores

— *Adeo a teneris aſſueſcere multum eſt.*
Hoc noſter Epiphonemate concludit hoc ipſum.

IDEM.

9) Εδάκρυσιν] Ita veteres. *Mollus* dederat ἰδάκρυσιν.

BODEN.

1) Τάδε] In plerisque non ita bene τὰ δέ.

IDEM.

2) Εξιλάθετο] Perperam recentiſſima ἐξιλάθητο.

IDEM.

3) Εὗρεν ἴσως θεραπαίνας ἐμοῦ

δὲ οὐ ζήσομαι. 5) Καὶ τοιαῦτα λέγουσαν, τοιαῦτα ἐννοοῦσαν, ὁ Λάμπις ὁ βουκόλος μετὰ χειρὸς γεωργικῆς ἐπιστὰς, ἥρπασεν αὐτήν. ὡς οὔτε Δάφνιδος ἔτι γαμήσοντος, καὶ Δρύαντος ἐκεῖνον ἀγαπήσοντος· 6) ἡ μὲν οὖν ἐκομίζετο βοῶσα ἐλεεινόν· τῶν δέ τις ἰδόντων 7) ἐμήνυσε τῇ Νάπῃ, κἀκείνη τῷ Δρύαντι, καὶ ὁ Δρύας τῷ Δάφνιδι. ὁ δὲ

ἐμοῦ κρείττονας] Ὁ μέγας ἔρως ἐστὶ ζηλότυπόν τι χρῆμα, μεστὸν ὑποψίας, ἢ ἀπιστίας, vt quidam dixit. Ingens amor non eſt ſine zelotypia, plenusque et diffidentiae eſt. Ita Leucippe exprobrat ſuo Clitophonti per literas cum Melite nuptias, apud *Achill. Tat.* libr. 5. σὺ δὲ ἄπρακτος, ἀμαστίγωτος γαμεῖς. Tu nunquam diſtractus, verberumque immunis nouis te nuptiis oblectas. Quid, quaeſo, ſuſpicacius amore? *Ouid.* 7. *Metamorph.*

— *Sed cuncta timemus amantes.*
Res eſt ſolliciti plena timoris amor.

Apud *Propert.* impenſius quidam amans hoc ipſum de ſe fatetur. Lib. 2. El. 6.

Omnia me laedunt, timidus ſum, ignoſce timori.

MOLLVS.

4) Χαιρέτω] *Valeat.* Hoc verbum interdum eſt, veluti hic, improbantis, auerſantis, repudiumque remittentis; aut cum contemptu quodam deſerentis. *Eurip.* χαιρέτω βουλεύματα, valeant conſilia. *Ariſtot* in *Metaphyſ.* χαιρέτωσαν ἰδέαι, valeant ideae, id eſt, miſſas faciamus ideas. Hinc apud *Lucian.* τὸ μακρὰν χαίρειν φράσαι, denotat non amplius velle rerum habere curam. Eſt itaque hoc loco, quaſi Daphnidi ſuo dicat Chloe, cum Medea:

I nunc, ſuperbe, virginum thalamos pete.

In eodem ſignificatu vſurpauit Comicus verbum *valeo*, cum inquit: Valeant, qui inter nos diſſidium volunt. Recte *Budaeus* in *commentar. Graec. ling.* τὸ

res ancillas. Valeat: ego vitam non viuam amplius. Talia dicentem, talia animo volutantem, Lampis armentarius, ex inſidiis repente progreſſus, manuque ſtipatus ruſticorum, eam rapit: quaſi non Daphnis illam in poſterum ducturus, atque illum duntaxat Dryas eximium habiturus foret. Illa itaque auferebatur, miſerandum clamans. Caeterum quidam

ex

τὸ δὲ χαιρέτω, λέγεται ἐπὶ τῶν δοκούντων ἀγαθῶν κατ' εὐφημισμὸν, ὅταν ȣ̓ δέῃ φανερῶς δυσφημεῖν, οἷον χαιρέτω φιλία, χαιρέτω λόγος, ἐπειδὰν ἀηδῶς τις ἔχῃ πρὸς ταῦτα.

IDEM.

5) Ἐγὼ δὲ ȣ̓ζήσομαι] *Xen.* libr. 5. de *Inſtitut. Cyr.* faciens verba de amantibus, ait: διόπερ, οἶμαι, καὶ εὔχονται μὲν ἀεὶ ὡς ἄθλιοι ὄντες, ἀποθανεῖν. Quod fit, mea quidem ſententia, ſemper vt optent mori. Dido, deſerta ab Aenea ſuo, quem perdite amabat, mortem orat, et quam primum ſibi lumen abrumpere tentat. Eſt enim mors vltimum confugium in malis omnibus miſeris mortalibus. *Senec.* libr. 3. c. 15. propterea vocat mortem malorum finem, libertatem, effugium ſeruitutis. Non tamen eſt perinde, qua quis ratione moriatur, cuius memores debeant eſſe, quotquot ſuos eant anticipatum manes: quippe κακὸν, τὸ ἀποθανεῖν κακῶς.

IDEM.

6) N. Γαμήσοντος P. V. ἀγαπήσοντες P.

COLVMB. et IVNGERM.

Hanc praeferendam cenſui lectionem antiquiſſimae trium editionum, in quibus habebatur γαμήσαντος, ἀγαπήσαντος.

BODEN.

7) Τῶν δέ τις ἰδόντων] Ex coniectura *Iungermani*, quem ſtatim vide, vel e Iuntica, in textum recepit *Mollus*. Legebatur in duabus, ſine bono ſenſu, τὸν δέ τις ἰδόντων.

IDEM.

Leg. τὸ δέ τις ἰδ. vel τῶν δέ τις ἰδ.

IVNGERM.

8) Ἔξω

δὲ ἔξω τῶν φρενῶν γενόμενος,[8]) οὔτε εἰπεῖν πρὸς τὸν πατέρα ἐτόλμα, καὶ καρτερεῖν μὴ δυνάμενος, εἰς τὸν περίκηπον εἰσελθὼν ὠδύρετο, ὢ πικρᾶς ἀνευρέσεως, λέγων· πόσον ἦν μοι κρεῖττον νέμειν; πόσον ἤμην μακαριώτερος, δοῦλος ὤν;
p. 138. τότε ἔβλεπον Χλόην· νῦν δὲ τὴν μὲν Λάμπις ἁρπάσας οἴχεται, νυκτὸς δὲ γενομένης, κοιμήσεται· ἐγὼ δὲ πίνω, καὶ τρυφῶ, καὶ μάτην τὸν Πᾶνα, καὶ τὰς αἶγας, καὶ τὰς νύμφας ὤμοσα.

ΚΕΦΑΛ. κα'.

Ταῦτα τοῦ Δάφνιδος λέγοντος, ἤκουσεν ὁ Γνάθων ἐν τῷ παραδείσῳ λανθάνων· καὶ καιρὸν ἥκειν διαλλαγῶν πρὸς αὐτὸν νομίζων, τινὰς τῶν τοῦ Ἀστύλου νεανίσκων προσλαβὼν, μεταδιώκει τὸν Δρύαντα, καὶ ἡγεῖσθαι κελεύσας ἐπὶ τὴν τοῦ Λάμπιδος ἔπαυλιν, συνέτεινε δρόμον. καὶ καταλαβὼν ἄρτι εἰσάγοντα τὴν Χλόην, ἐκείνην τε ἀφαιρεῖται, καὶ ἀνθρώπους[1]) γεωργοὺς συνηλόησε[2]) πληγαῖς· ἐσπούδαζε δὲ καὶ τὸν Λάμπιν δήσας, ἄγειν

[8]) Ἔξω φρενῶν γενόμενος] *Mente captus*, *inops mentis.* Ita etiam *Plutarch.* ita et *Herodian.* eſt locutus: ἔξω φρενῶν καθεστώς. Item: ἀλλ᾽ ἅτε ἀνὴρ οὐκ ἔξω φρενῶν καθεστὼς, ſed vt homo neutiquam mente captus. MOLLVS.

[1]) Ἀνθρώπους] Hanc lectionem Florentinae, Mollianae et Pariſienſis amplectendam, duxi, peſſime

ex illis hoc qui viderat, facti indicium huius facit Napae, illa Dryanti, Dryas Daphnidi, qui mente conſternatus, patrique reuelare quicquam non auſus, neque ferendis hisce par malis, horti ambitum ingreſſus lamentabatur, dicens: O mihi acerbam inuentionem: quanto ſatius foret, rem pecuariam facere? Quanto beatius ſeruire ſeruitutem? Tunc temporis meis Chloen oculis videbam; nunc vero Lampis illa rapta abit, coeptaque nocte cum illa cubabit. At ego poculis, genioque indulgeo meo, vaneque Pana, capras, Nymphas iuraui.

CAPVT XXI.

Haec dicentem Daphnidem in horto deliteſcens Gnatho audiuit, ratusque iam conciliandae apparuiſſe amicitiae occaſionem, adhibitis nonnullis ex Aſtyli pueris, Dryantem perſequitur, hortatusque, vt ſe duces praeſtarent viae, ad caſam Lampidis curſu feſtinabat. Iamque introducentem illum Chloen aſſecutus, iſtam, verberibus multatis agricolis, illi eripuit: verum nauabat ſtrenuam operam, quo vinctum Lampidem, haud ſecus, quam ex bello

me habentibus *Commel.* et *Iungerm.* ἀνθρώπȣ.

BODEN.

²) Συνηλόησε] Verbum translatum a triturantibus, qui ſpicas in areis contundunt. Deſcendit enim ab ἅλως. Neque audiendi ſunt, qui in lexicis diſcrimen faciant inter ἀλοάω, *caedo* et ἁλοάω, *trituro.* Namque et hoc in vetuſtis libris tenuatum reperiri teſtatur H. *Stephanus* in *Theſauro Gr.*

L.

ἄγειν ὡς αἰχμάλωτον ἐκ πολέμȣ τινὸς, εἰ μὴ 3) φθάσας ἀπέδρα· κατορθώσας δὲ τηλικοῦτον ἔργον, νυκτὸς ἀρχομένης ἐπανέρχεται· καὶ τὸν μὲν Διονυσοφάνην εὑρίσκει καθεύδοντα, τὸν δὲ Δάφνιν ἀγρυπνȣ̃ντα, 4) καὶ ἔτι ἐν τῷ περικήπῳ δακρύοντα, 5) προσάγει δὴ τὴν Χλόην αὐτῷ, καὶ διδȣ̀ς διηγεῖται πάντα· καὶ δεῖται μηδὲν ἔτι μνησικα-
p. 139. κȣ̃ντα, 6) δȣ̃λον ȣ̓κ ἄχρηςον ἔχειν 7)· μηδὲ ἀφελέσθαι τραπέζης, μεθ' ἣν τεθνήξεται λιμῷ. Ὁ δὲ ἰδὼν Χλόην, καὶ ἔχων ἐν χερσὶ 8), τῷ μὲν ὡς εὐεργέτῃ

L. T. I. p. 327. Sic et noſtrates de ruſticis vapulantibus: *er zerdraſch ſie.*

IDEM.

3) Εἰ μὴ] Notandum ante haſce voculas εἰ μὴ verbum aliquod ſaepe ſubaudiendum venire, quemadmodum hic: ἦγεν ἄν, et duxiſſet. *Thucyd.* libr. 1. καὶ συγγνώμη εἰ μή. Et venia (ſupple: dari vobis poſſit) ſi non iam.

MOLLVS.

4) Τὸν δὲ Δάφνιν ἀγρυπνȣ̃ντα] *Plut.* in *Themiſt.* dixit νύκτας ἀγρυπνεῖν, quod *Plaut.* noctes ducere: et *Stat.* 2. *Theb.*

Inſomnem ludo certatim
ducere noctem.

Amantibus paſſim negatur ſomnus. *Val. Flacc. Arg.* de Medea.

Nulla quies animo, nullus ſopor, arida mens eſt.

Nemeſ. 2 *Eclog.* de paſtore, qui puellam deperibat.

— *Nec placido memini concedere ſomno.*

Maro libr. 4. *Aeneid.* amantis Didonis affectum exprimens, ait:

— *Nec vnquam*
Soluitur in ſomnos.

IDEM.

5) Δακρύοντα] In verbis καθεύδοντα, ἀγρυπνȣ̃ντα, δακρύοντα, nota epiſtrophen.

IDEM.

6) Μνησικακȣ̃ντα] *Ariſtoteles Ethic.* L. IV, c. 3. de magna-

bello aliquo captiuum duceret, quin duxiſſet, niſi is ſua id fuga praeuertiſſet. Re tam praeclare geſta, inclinatoque in occaſum die, reuerſus offendit Dionyſophanem in ſomnum effuſum, verum Daphnidem inſomnem ducentem noctem, inque ambulacro illo etiamnum plorantem; cui adducta iam, traditaque Chloe, omnia commemorat, oratque, ne amplius iniuriae memor, ſe ſeruum inutilem cenſeat, menſaque priuet, qua interdicta, ilico moriatur fame. At ille, conſpecta Chloe, manuque tenens, cum

magnanimo loquens: Οὐ δὲ μνησικακός· ἐ γὰρ μεγαλοψύχυ τὸ ἀπομνημονεύειν, ἄλλως τε καὶ κακὰ, ἀλλὰ μᾶλλον παρορᾶν. BODEN.

7) Δοῦλον ἐκ ἄχρηστον ἔχειν] *Ne ſe pro inutili ſeruo habeat.* Vel, quod ſeruus ſit inutilis, de ſe ſentiat. Ita *Marcus* c. 11. §. 32. ἅπαντες γαρ εἶχον τὸν Ἰωάννην ὅτι ὄντως προφήτης ἦν, omnes enim ſentiebant de Ioanne, quod vere propheta eſſet. Vel omnes Ioannem vere in numero prophetarum habebant. Id eſt, ἐδόκουν περὶ Ἰωάννυ ὅτι ὄντως προφήτης ἦν. Ita et apud *Matth.* c. 21. §. 26. πάντες γὰρ ἔχυσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην. Latinis familiare eſt, in hac ſignificatione vſurpare verbum *habeo* *Terent.* Semper enim dicta atque habita eſt ſoror, hoc eſt, exiſtimata et credita. Ad eundem modum Belgae, *Hy houdt hem daer voor:* id eſt, talem exiſtimat. *Cic.* Themiſtocles cum in epulis recuſaſſet lyram, habitus eſt indoctior, id eſt, reputatus, exiſtimatus. Inuenitur apud *Iſocrat.* alioquin minus vſitatum veteribus Graecis, hoc dicendi genus, in *Panath.* τίνας ἐν ἔχω πεπαιδευμένυς; MOLLVS.

8) Ἐν χερσὶ, τῷ] V. Ἐν χερσὶ Χλόην, τῷ P. COLVMT.

 ᵗ) Δὲ

γέτῃ διηλλάττετο, τῇ δὲ ὑπὲρ τῆς ἀμελείας ἀπελογεῖτο.

ΚΕΦΑΛ. κβ'.

Βουλευομένοις δὲ [1]) αὐτοῖς ἐδόκει τὸν γάμον κρύπτειν, ἔχειν δὲ κρύφα τὴν Χλόην, πρὸς μόνην ὁμολογήσαντα [2]) τὸν ἔρωτα τὴν μητέρα· ἀλλ' οὐ συνεχώρει Δρύας, ἠξίου δὲ τῷ πατρὶ λέγειν, καὶ πείσειν αὐτὸς ἐπηγγέλλετο. καὶ γενομένης ἡμέρας, ἔχων ἐν τῇ πήρᾳ τὰ γνωρίσματα, πρόσεισι τῷ Διονυσοφάνει καὶ τῇ Κλεαρίστῃ, καθημένοις ἐν τῷ παραδείσῳ· παρῆν δὲ καὶ ὁ Ἄστυλος, καὶ αὐτὸς ὁ Δάφνις. καὶ σιωπῆς γενομένης, ἤρξατο λέγειν· „Ομοία με ἀνάγκη Λάμωνι τὰ μέχρι νῦν ἄρρητα ἐκέλευσε λέγειν. Χλόην ταύτην, οὔτε ἐγέννησα, οὔτε ἀνέθρεψα· ἀλλὰ ἐγέννησαν μὲν ἄλλοι, κειμένην δὲ ἐν ἄντρῳ νυμφῶν ἀνέτρεφεν οἷς. εἶδον τοῦτο αὐτός· καὶ ἰδὼν ἐθαύμασα· θαυμάσας, ἔθρεψα· μαρτυρεῖ μὲν καὶ
p. 140. τὸ κάλλος· ἔοικε γὰρ οὐδὲν ἡμῖν· μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὰ γνωρίσματα. πλουσιώτερα γὰρ ἢ κατὰ ποιμένα. ἴδετε ταῦτα, καὶ τοὺς προσήκοντας τῇ κόρῃ ζητήσετε, [3]) ἂν ἀξία ποτὲ Δάφνιδος φανῇ."

ΚΕΦΑΛ.

1) Δὲ] *Mollus* habet καὶ αὐτοῖς.
BODEN.

2) Ὁμολογήσαντα] Forte rectius legas ὁμολογήσαντας.
IDEM.

3) Ζη-

cum iſto, vtpote de ſe tam bene merito, redibat in gratiam, ſuam verbis Chloae incuriam incuſans.

CAPVT XXII.

Caeterum illis deliberatum et conſtitutum erat, clandeſtinas nuptias celebrare, Chloenque clam habere, matri duntaxat amore reuelato. Verum enim vero non permittebat id Dryas, id indicatum volens patri, recepto in ſe, illum ſeſe oratione eſſe flexurum. Atque orto die, habens in pera monumenta, ad Dionyſophanem Cleariſtamque, in horto ſedentes, accedit. Aderant illis Aſtylus, et ipſemet Daphnis: ſilentioque facto, ita dicere eſt exorſus. Par me neceſſitas, quae Lamonem, nunc ea, quae ad hoc vſque tempus occulta fuerunt, dicere iuſſit. Hanc ego Chloen neque genui, neque primis alimentis ſuſtentaui: verum alii genuere, iacentemque Nympharum in antro ouis nutriuit. Hoc ipſemet meis vidi oculis, et, vt vidi, ſum admiratus; miratus illam eduxi. Id ipſum forma eius teſtatum facit: quippe nullis oris lineamentis nos refert. Teſtantur et crepundia, quae magnificentiora ſunt, quam pro paſtoris ſorte. Haec contemplamini, quaeriteque puellae propinquitate coniunctos, ſi quando Daphnidis connubio digna videatur.

3) Ζητήσετε] Ita codices et editiones ante *Mollum*, qui ζητήσατε praetulit. IDEM.

1) Χλω.

ΚΕΦΑΛ. κγ΄.

Τοῦτο οὔτε Δρύας ἀσκόπως ἔῤῥιψεν, οὔτε Διονυσοφάνης ἀμελῶς ἤκουσεν, ἀλλὰ ἰδὼν εἰς τὸν Δάφνιν, καὶ ὁρῶν αὐτὸν χλωριῶντα,¹) καὶ κρύφα δακρύοντα, ταχέως ἐφώρασε τὸν ἔρωτα.²) καὶ ὡς ὑπὲρ παιδὸς ἰδίου μᾶλλον ἢ κόρης ἀλλοτρίας δεδοικὼς, διὰ πάσης ἀκριβείας ἤλεγχε τοὺς λόγους³) τοῦ Δρύαντος· ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ γνωρίσματα εἶδε κομισθέντα, ὑποδήματα κατάχρυσα· τὰς περισκελίδας· τὴν μίτραν· προσκαλεσάμενος τὴν Χλόην,⁴) παρεκελεύετο θαῤῥεῖν, ὡς ἄνδρα μὲν ἔχουσαν ἤδη· ταχέως δὲ εὑρήσουσαν καὶ τὸν πατέρα, καὶ τὴν μητέρα. καὶ τὴν μὲν ἡ Κλεαρίστη παραλα-

¹) Χλωριῶντα] An dicatur χλωριάω, valde dubium eſt, cum nusquam appareat. *Heſych.* habet χλωρίασις verbale, cui affingere poſſemus hoc verbum; malo itaque legere χλωρίζοντα, palleſcentem, quod extat *Leuit.* c. 14. κοιλὰς χλωρίζουσα, vallis pallore deformis. MOLLVS.

Χλωριῶντα. Νιχλωρῶντα. (leg. N. χλωρῶντα. B.) COLVMB.

²) Ταχέως ἐφώρασε τὸν ἔρωτα] *Lucian.* de *Dea Syria*: ἔρωτος δὲ ἀφανέος πολλὰ σημεῖα, ὀφθαλμοί τε ἀσθενέες, καὶ φωνὴ, καὶ χροιὴ, καὶ δάκρυα. Amoris ante occulti multa ſunt ſigna, oculi languentes, vox, color et lacrymae. Proni in lacrymas ſunt, qui amant, vt hic vides. *Ouid.* libr. 3. *de art. amand.*

Quo non ars penetrat? diſcunt lachrymare decenter:
Quoque volunt plorant tempore, quoque modo.

Idem in *Briſeid.*

Sed tamen hae lacrymae pondera vocis habent.

Xen. lib. 5. de *inſtitut. Cyr.* ἀλλ' ἐγὼ ἑώρακα καὶ κλαίοντας ὑπὸ λύπης δι' ἔρωτα. Vidi ego, qui prae dolore, quem ex

CAPVT XXIII.

Non temere id effutiuit Dryas, neque oſcitanter audiuit Dionyſophanes; ſed oculis coniectis in Daphnidem, animaduerſoque, illum expalleſcere, ſecretoque lacrymas fundere, amorem continuo deprehendit: atque veluti magis ſuo timens filio, quam puellae alienae, exquiſitiſſima diligentia verba Dryantis refellebat. Vbi vero et allata videt ſpecimina: videlicet calceos auratos, periſcelides, mitram, accitam ad ſe Chloen bono iubet eſſe animo, vtpote iam virum habentem, propediemque etiam patrem matremque habituram. Deinde illam ſibi adiunctam Clearista, veluti iam tum filii vxorem ornabat,

 Daphni-

ex amore percipiebant, flerent. Ampelis meretrix apud *Lucian.* ἐπεὶ τ᾽ ἄλλα, φιλήματα, καὶ δάκρυα, καὶ ὅρκοι, καὶ τὸ πολλάκις ἥκειν, ἀρχομένου ἔρωτος σημεῖον, καὶ φυομένου ἔτι. Nam caetera illa, oſcula, lacrymae, et crebro ventitare, incipientis et creſcentis adhuc amoris ſunt ſigna.

MOLLVS.

3) Ηλέγχετο τοῖς λόγοις] Ante habebat Codex. At praeſtat. ἤλεγχε τοὺς λόγους, legere.

IDEM EX COLVMB.

4) Προσκαλεσάμενος τὴν χλόην] *Accitam Chloen.* Χλόη dicta videtur a χλοάω, quod poetis eſt vſitatum pro timeo, trepido, voce a colore timoris deducta. Vnde Χλόαι Nymphae illae, quae perpetuo tactum Satyrorum fugere putabantur: ea occaſione *Horatius* ſuam illam timidulam, et contactum viri fugientem puellam, Chloen *Od.* 23. L. I. dixit.

Vitas hinnuleo me ſimilis, Chloe,
Quaerenti pauidam montibus auiis,
Matrem non ſine vano
Aura-

ραλαβοῦσα, ἐκόσμει λοιπὸν ὡς υἱοῦ γυναῖκα. Τὸν
δὲ Δάφνιν ὁ Διονυσοφάνης ἀναστήσας μόνον, ἀνέ-
κρινεν, εἰ παρθένος ἐστί. τοῦ δὲ ὀμόσαντος μηδὲν γε-
p. 141. γονέναι φιλήματος, καὶ ὅρκων πλέον, 5) ἡσθεὶς
ἐπὶ τῷ συνωμοσίῳ 6) κατέκλινεν αὐτούς. ἦν οὖν
μαθεῖν οἷόν ἐστι τὸ κάλλος, 7) ὅταν κόσμον προσ-
λάβηται. ἐνδυθεῖσα γὰρ ἡ Χλόη, καὶ ἀναπλε-
ξαμένη τὴν κόμην, 8) καὶ ἀπολούσασα τὸ πρόσω-
πον, 9) εὐμορφοτέρα τοσοῦτον ἐφάνη πᾶσιν, ὥστε
καὶ

Aurarum et ſyluae metu.

MOLLVS.

5) Μηδὲν γεγονέναι φιλήματος, καὶ ὅρκων πλέον] Ita Clitophon apud *Achill. Tat.* inquit: παρθένον γὰρ τὴν κόρην μέχρι τούτου τετήρηκα. Ad hoc vſque tempus virginem ſeruaui puellam, Lib. VIII, c. 18.

IDEM.

Videtur deeſſe περιβολῆς, et forte legend. φιλήματος καὶ περιβολῆς, καὶ ὅρκων.

IVNGERM.

6) Τῷ συνωμοσίῳ] Συνωμόσιον, raro legitur; ſed frequentius συνωμοσία, coniuratio, conſpiratio: reperitur tamen apud *Dionyſ. Hal.* libr. 10. *antiq.* Τοῦτο δὴ φυλάττοντες τὸ συνωμόσιον. Hanc ergo coniurationis legem ſecuti. Quamuis plerumque haec vocabula ſumantur in deteriore ſignificatione: tamen apud noſtrum in meliori ſignificatione, pro pacto foedereque coniugali iuramento veſtito vſurpatur.

MOLLVS.

7) Ἦν οὖν μαθεῖν οἷόν ἐστι τὸ κάλλος] Eſt in prouerbio: εἵματα ἀνήρ, veſtis virum. Quod hodie apud nos vulgo tritiſſimum: *Het kleedt eert den man, die't heeft treckt het an.* hoc eſt, veſtitus virum ornat, qui habet, induat. *Quint. libr. inſtitut.* 8. Et cultus, inquiens, inceſſus atque magnificus, addit hominibus auctoritatem. Quantum momenti cultus veſtium adferat, ad conciliandam homini

Daphnidem autem Dionyſophanes, remotis arbitris, percontabatur, num etiamnum virgo ſit? Illo vero iurato, nihil vltra oſcula, iuramentumque interueniſſe. Itaque coniugali iſtoc delectatus foedere illos accumbere iuſſit. Hic ſcire dabatur, quale ſit formae decus, vbi ornatum admiſerit: quippe veſtibus ita induta Chloe caeſarieque reticulo collecta, nec non facie abluta, longe formoſior omnibus apparuit in tantum, vt vix ipſam agnouerit Daphnis. Iuraſſes,

ni formam, dignitatem, ſatis indicat Vlyſſis exemplum, cum Nauſicam ita loquentem *Poeta* introducit, *Odyſſ.* Z. v. 242.

Πρόσθεν μὲν γάρ δή μοι ἀεικέ-
λιος δέατ' εἶναι,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικε τοὶ ὐρανὸν
εὐρὺν ἔχουσιν.

Ante videbatur ſpecie foedisſimus eſſe,
Nunc diuis ſimilis, magnus quos paſcit olympus.

Ante enim pannis annisque obſitus viſus illi fuerat Vlyſſes, qui iam veſtes nitidas induerat. IDEM.

Noſter quoque poeta lepide et ingenioſe idem oſtendere voluit, cum cecinit:

Che talor creſce vna beltà un bel mento.

(*Caetera legis in Molli nota.* BOD.) COLVMB.

8) Ἀναπλεξαμένη τὴν κόμην] Ἀναπλέκω, *Budaeus* in *Comment. Graec. ling.* redimio, caeſariem colligo reticulo, hoc eſt, ἀναλαμβάνω, quae ſignificatio peculiaris eſt. Alicubi exponit ἀναπλέκονται, cincinnis collectos crines habent. *Lucian.* πάντες γὰρ ἐλεύθεροι ἀναπλέκονται, omnes enim liberi cincinnis implicitos habent crines. MOLLVS.

9) Ἀπολούσασα τὸ πρόσωπον] *Hom. Odyſſ.* ζ. 235.

— Ὥς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν
κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.

Sic huic infudit gratiam,
capitique humeriſque.

Euſtath. ad hunc verſum. δηλοῖ δ' ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς, ὅτι

τὸ

καὶ Δάφνις αὐτὴν μόλις ἐγνώρισεν. Ὤμοσεν ἄν τις καὶ ἄνευ τῶν γνωρισμάτων, ὅτι τοιαύτης κόρης οὐκ ἦν Δρύας πατήρ. ὅμως μέν τοι παρῆν καὶ αὐτὸς, καὶ συνειςιᾶτο μετὰ τῆς Νάπης, συμπότας ἔχων ἐπὶ κλίνης ἰδίας τὸν Λάμωνα καὶ τὴν Μυρτάλην. πάλιν οὖν ταῖς ἑξῆς ἡμέραις ἐθύετο ἱερεῖα, καὶ κρατῆρες ἵςαντο, καὶ ἀνετίθει καὶ Χλόη τὰ ἑαυτῆς· τὴν σύριγγα· τὴν πήραν· τὸ δέρμα· τοὺς γαυλούς· ἐκέρασε δὲ καὶ τὴν πηγὴν οἴνῳ,[10]) τὴν ἐν τῷ ἄντρῳ, ὅτι καὶ ἐτράφη παρ' αὐτῇ, καὶ ἐλούσατο πολλάκις ἐν αὐτῇ· ἐςεφάνωσε καὶ τὸν τάφον τῆς οἰὸς, δείξαντος Δρύαντος· καὶ ἐσύριξέ τι καὶ αὐτῇ[11]) τῇ ποίμνῃ, καὶ ταῖς θεαῖς συρίσασα, ηὔξατο τοὺς ἐκθέντας εὑρεῖν ἀξίους τῶν Δάφνιδος γάμων.

ΚΕΦΑΛ. κδʹ.

p. 142. Ἐπεὶ δὲ ἅλις ἦν τῶν κατὰ ἀγρῶν ἑορτῶν, ἔδοξε βαδίζειν εἰς τὴν πόλιν· καὶ τοὺς τε τῆς Χλόης πατέρας ἀναζητεῖν, καὶ περὶ τῶν γάμων αὐτῶν μηκέτι βραδύνειν. Ἕωθεν οὖν ἐνσκευασάμενοι, τῷ Δρύαντι μὲν ἔδωκαν ἄλλας τρισχιλίας· τῷ Λάμω-

τὸ σῶμα λουτροῖς τι τημελούμενον, κάλλιον γίνεται, καὶ ἱματίων δὲ λαμπρῶν περιθέσει, εἰς τὸ κάλλος ἐξάλλεται. His ſignificat poeta, corpus lauacris curatum formoſius reddi, nec non ſplendidis veſtibus indutum pulchrum fieri.

MOLLVS EX COLVMB.

[10]) Ἐκέρασε δὲ καὶ τὴν πηγὴν οἴνῳ] Temperauit, ſiue miſcuit fontem vino, quo inde ſeſe oblectarent Nymphae.

vel non exhibitis hisce argumentis, non eſſe genitorem huius puellae Dryantem. Verum et ipſe aderat, et excipiebatur vna cum Napa conuiuio, ſeorſim in lecto Lamonem ac Myrtalam compotores habens. Iterum itaque ſequenti die victimae immolabantur, crateresque ſtatuebantur, nec non reculas ſuas etiam dicabat Chloe, nempe fiſtulam, peram, rhenonem, mulctras. Fontem etiam, qui in antro erat, vino temperauit, quod enutrita iuxta illum eſſet, et in eo ſaepius lauiſſet. Corollis inſuper decorauit et ouis ſepulchrum commonſtrante ſibi Dryante. Et ipſi gregi ſua non nihil eſt modulata fiſtula: Etiam deabus hymnum cum fiſtula ceciniſſet, eas precata eſt, vt, qui ſe expoſuiſſent, digni Daphnidis nuptiis inuenirentur.

CAPVT XXIV.

Poſtquam vero ſatis ac ſuper feſtos ruri iam agitaſſent dies, in vrbem tendere decretum fuit, omnibusque veſtigiis inibi Chloes indagare parentes, neque vltra nuptiis moras nectere. Primo igitur diluculo itineri accincti, alias ter millenas Dryanti

phae. Alludit ad veterem hiſtoriam. Quo Picum atque Faunum, ambos lares, caperet Numa Pompilius, dicitur fontem vino atque melle miſcuiſſe: οἴνῳ καὶ μέλιτι κεράσαντα τὴν κρήνην ἀφ᾽ ἧς ἔπινον συνήθως, vt in *Numa* loquitur *Plut.*

IDEM.

") Καὶ αὐτῇ] Omnes, quos contuli, tertium hunc caſum αὐτῇ amplectuntur, excepto *Mollo*, qui nominandi

Λάμωνι δὲ τὴν ἡμίσειαν μοῖραν τῶν ἀγρῶν θερίζειν, καὶ τρυγᾷν, καὶ τὰς αἶγας ἅμα τοῖς αἰπόλοις, καὶ ζεύγη βοῶν τέτταρα, καὶ ἐσθῆτας χειμερινὰς, καὶ ἐλευθέραν τὴν γυναῖκα. Καὶ μετὰ τȣ̃το ἤλαυνον[1]) ἐπὶ Μιτυλήνην ἵπποις καὶ ζεύγεσι καὶ τρυφῇ πολλῇ. Τότε μὲν ȣ̃ν ἔλαθον τȣ̀ς πολίτας νυκτὸς κατελθόντες· τῆς δὲ ἐπιȣ́σης, ὄχλος ἠθροίσθη περὶ τὰς θύρας, ἀνδρῶν, γυναικῶν: Οἱ μὲν τῷ Διονυσοφάνει συνήδοντο παῖδα εὑρόντι, καὶ μᾶλλον ὁρῶντες τὸ κάλλος τοῦ Δάφνιδος· αἱ δὲ, τῇ Κλεαρίςῃ συνέχαιρον ἅμα κομιζȣ́σῃ, καὶ παῖδα καὶ νύμφην. ἐξέπληξε γὰρ κἀκείνας ἡ Χλόη, κάλλος ἐκφέρουσα [2]) παρευδοκιμηθῆναι οὐ δυνάμενον. [3]) ὅλη γὰρ ἐκινεῖτο ἡ πόλις ἐπὶ τῷ μειρακίῳ, καὶ τῇ παρθένῳ, καὶ εὐ-
p. 143. δαιμόνιζον μὲν ἤδη τὸν γάμον. εὔχοντο δὲ καὶ τὸ γένος ἄξιον τῆς μορφῆς εὑρεθῆναι τῆς κόρης· καὶ γυναῖκες πολλαὶ τῶν πλουσίων [4]) ἠράσαντο θεοῖς αὐτὰς πιςευθῆναι μητέρας θυγατρὸς οὕτω καλῆς.

ΚΕΦΑΛ.

nandi caſu pronomen αὐτὴ ad Chloen refert, alia omnia tamen in ſua verſione exprimens. Forte rectius totus locus ita diſtinguendus erit: Καὶ ἐσύριζέ τι· καὶ αὐτῇ τῇ ποίμνῃ, καὶ ταῖς θεαῖς συρίσασα, ηὔχετο κ. τ. λ.

BODEN.

[1]) Μετὰ τȣ̃το ἤλαυνον] Subaudi ὁδόν. MOLLVS.

[2]) Εξέπληξε γὰρ κἀκείνας ἡ χλόη, κάλλος ἐκφέρȣσα] Facile formoſa foemina mouet ſpectantium affectus. *Heliodor. Aethiop.* libr. 2. ὡραιότητι δὲ σώματος ȣ̃τω δήτοι τὰς πάσας ὑπερβεβλήκειν, ὥςε πᾶς ὀφθαλμὸς ἐπιχώριός τε καὶ ξένος ἐπ᾽ αὐτὴν φέρεται, pulchritudine autem corporis

chmas, Lamoni vero dimidiam agrorum partem vindemiae meſſisque faciendae, caprasque vna cum caprariis, et quatuor boum paria veſtesquē hibernas, vxoremque in libertatem aſſertam, dono dederunt. Deinde Mitylenam verſus equis et curribus magno luxu iter conficiebant. Tunc quidem quaſi poſtliminio reuerſi, ciues ſuos, nox enim erat, latuerunt. Sed ſequenti die turba, tam virorum, quam mulierum, ad fores congregata erat. Illi Dionyſophani de filio reperto gratulabantur, idque eo magis, conſpecto Daphnidis iſto oris decore. Hae autem vna cum Clearista gaudebant, quae filium, ſimul et ſponſam, aduexiſſet. Quippe illas in ſtuporem dederat Chloe, eam formae pulchritudinem oſtentans, quae nemini claritate vinci poſſet. Tota enim ciuitas mouebatur eo adoleſcentulo, atque virguncula, beatasque hasce praedicabant nuptias, exoptantes etiam, vt inueniatur familia tali forma puellae digna: multaeque ex opulentioribus matronae Numina ſunt precatae, vt et ipſae matres tam pulchrae filiae crederentur.

CAPVT

ris ſic omnes ſuperauit, vt omnium oculi, peregrinorum aeque ac Graecorum, in illam coniiciantur.

IDEM.

V. ἐξέπληττε. P.

COLVMB.

3) Κάλλος παρευδοκιμηθῆναι ἀ[illegible]νάμενον] *Heliodor.* οὕτως ἄρα κάλλους ὑπερβολή. Ita ſane formae erat excellentia. *Petron* mulierem omnibus ſimulacris emendatiorem dixit. Nulla vox eſt, quae formam eius poſſit comprehendere. Nam, quicquid dixero, minus erit.

MOLLVS.

4) Τῶν πλουσίων] V. τῶν μέγα πλουσίων. P.

COLVMB. et IVNGERM.

1) Hi-

ΚΕΦΑΛ. κε'.

Ὄναρ δὲ Διονυσοφάνει μετὰ φροντίδα πολλὴν εἰς βαθὺν ὕπνον κατενεχθέντι τοιόνδε γίνεται. Ἐδόκει τὰς νύμφας δεῖσθαι τοῦ ἔρωτος, εἰ δήποτε αὐτοῖς κατανεῦσαι τὸν γάμον. τὸν δὲ ἐκλύσαντα τὸ τοξάριον, καὶ ἀποθέμενον παρὰ τὴν φαρέτρην, κελεῦσαι τῷ Διονυσοφάνει, πάντας τοὺς ἀρίστους τῶν Μιτυληναίων θέμενον συμπότας, ἡνίκα ἂν τὸν ὕστατον πλήσῃ κρατῆρα,[1]) τότε δεικνύειν ἑκάστῳ τὰ γνωρίσματα. τὸ δὲ ἐντεῦθεν ᾄδειν τὸν ὑμέναιον.[2]) Ταῦτα ἰδὼν καὶ ἀκούσας,

[1]) Ἡνίκα ἂν τὸν ὕστατον πλήσῃ κρατῆρα] *Vbi impleuerit poſtremum craterem.* Videtur hic innuere craterem illum, qui ſemper inferebatur ad libationem, quae pars extrema erat in conuiuiis, vbi maioribus et capacioribus poculis res agebatur. Ad cuius vſum *Statius* pateram infert in fine conuiuii.

Victa fames, ſignis perfectam, auroque nitentem
Iaſides pateram famulos ex more popoſcit,
Qua Danaus libare diis ſeniorque Phoroneus
Aſſueti.

Procul dubio illud innuit poculum, quod *Hom.* ἄλεισον appellat, caelatum emblematis, caelaturisque ornatum. Odyſſ. δ.

Δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπένδῃσθα θεοῖσιν
Ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα.

Dabo pulchrum poculum, vt libes diis
Immortalibus, mei memor diebus omnibus.

MOLLVS.

[2]) Ἄιδειν τὸν ὑμέναιον] Ὑμέναιος ſiue Hymenaeus adeo formoſus fuit, vt adoleſcens puella putaretur. Is cum quandam virginem praeclaro loco natam, iste ipſe humili, aut ſaltem mediocri

CAPVT XXV.

Dionyſophani autem, a multa cura ac ſolicitudine profundum in ſoporem prolapſo, tale quid accidit. Putabat a Cupidine petere Nymphas, vt ſuo tandem nutu illis conficiat confirmetque nuptias. Hunc vero arculo remiſſo, iuxtaque pharetram depoſito, iuſſiſſe Dionyſophanem, omnibus Mitylenaeorum ad conuiuium vocatis optimatibus, vbi iam poſtremum impleuerit craterem, tunc exhibere vnicuique crepundia: deinde autem hymenaeum canere. His viſis ac auditis, mane ſurgit, iuſſo-

diocri ortus, adamaſſet, deſperatisque propterea nuptiis, ſequendo puellam, amori vt ſatisfaceret. At cum Athenienſium nobiliſſimae virgines Eleuſinae Cereri ſacra facerent, ſubito aduentu piratarum raptae ſunt: inter quas etiam fuit Hymenaeus, qui illo amatam ſecutus, tanquam puella, raptus eſt: ſed cum piratae ſuam praedam per maria portaſſent, in deſertam regionem delati, atque itinere fatigati ſomno ſeſe dederant, quos cum omnes ad internecionem vſque deleuiſſet Hymenaeus, ibidem relictis virginibus, Athenas ſoſpes rediit, petiitque a ciuibus, vt, virgines ſi reduxiſſet, ſibi dilectiſſimae nuptias impetraret: quibus feliciter reductis, optatam ſibi in matrimonium virginem meruit: quod coniugium, quia felix atque fauſtum deinceps fuit, placuit Athenienſibus, omnibus nuptiis Hymenaei nomen intereſſe. Eo i m alludit noſter. Quippe quemadmodum Thalaſſionem in nuptiis Romani, ita Graeci in ſuis Hymenaeum inclamare conſueuere, eumque hymno nuptiali celebrare atque cantare. *Terent.* in *Adelph.* Hoc mihi morae

σας, ἕωθεν ἀνίσταται, καὶ κελεύσας λαμπρὰν ἑστίασιν 3) παρασκευασθῆναι τῶν ἀπὸ γῆς, τῶν ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ἔτι ἐν λίμναις, καὶ ἔτι ἐν ποταμοῖς, πάντας τοὺς ἀρίστους Μιτυληναίων ποιεῖται συμπότας. ὡς δὲ ἤδη νὺξ ἦν, καὶ ἐπέπληστο κρατὴρ ἐξ οὗ σπένδουσιν Ερμῇ, 4) εἰσκομίζει τις ἐπὶ σκεῦος ἀργυροῦν θερά-

rae eſt, tibicina, et hymenaeum qui cantent. *Donatus* ad haec: Sic accipe, hymenaeum in nuptiis, quemadmodum θρῆνον in funere, vel in ſacris hymnum. Apud *Athen.* libr. 14. c. 3. relatis aliquot cantionibus, quidam dicit ἱμαῖον eſſe ᾠδὴν μυλωθρῶν, ἐν δὲ γάμοις ὑμέναιον. *Heſych.* ὑμεναίων, exponit γαμικῶν ᾀσμάτων, *Suid.* γαμικῶν ὕμνων, ad quod citat verſum ex epigramm. quod extat libr. 3. epigramm.

Τὸν χαρίεντ' ἀλκμᾶνα τὸν ὑμνητῆρ' ὑμεναίων
Κύκνον, τὸν μουσῶν ἄξια μελψάμενον.

Illum feſtiuum Alcmanem, illum celebratorem Hymenaeorum Cycnum, illum, qui Muſis digna ſuaniter cecinit.

Lucian. in dial. *Zephyr.* et *Not.* ἡμμένας τὰς δᾷδας φέροντες, ᾖδον τὸν ὑμέναιον, accenſas ferentes faces, hymenaeum canebant. *Athen.* libr. 5. c. 5. de Philoxeno: λουσάμενος παρῆν ἄκλητος ὡς τὸ νυμφίον, καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον ᾄσας ὑμέναιον, οὗ ἦν ἀρχή·

Γάμε θεῶν λαμπρότατε. πάντας ἐψυχαγώγησεν.

Philoxenus lotus ad ſponſi domum perrexit, non inuitatus: ac poſt coenam carmen nuptiale cecinit, cuius principium erat:

Nuptiae Dearum ſplendidiſſimae. Quo cantu mirifice delectati ſunt omnes, atque exhilarati: eſt itaque ᾄδειν τὸν ὑμέναιον hoc loco μετωνυμικῶς ᾄδειν γαμικὸν ὕμνον, canere hymnum nuptialem. Pari modo *Maro* libr. 7. Aeneid.

Ipſa inter medias flagrantem feruida pinum
Suſtinet, ac natae, Turnique canit Hymenaeos.

Id eſt, carmen nuptiale in ſuae

iuſſoque menſas exquiſitiſſimis extrui epulis, terreſtribus, maritimis, paluſtribus, fluuiatilibusque, omnes Mitylenaeorum primores conuiuio excipit. Cum iam nox erat, impletusque crater, quo Mercurio libare moris eſt, et tum ſamulus quidam argenteo in vaſculo monumenta illa infert, dexteraque circumferens

ſuae honorem natae, Turnique compoſitum. *Alexand.* ab *Alexand.* libr. 2. genial. dier. Thalaſſiumque modulatis carminibus clamitant, ſicut Graeci: ὑμὴν ὦ ὑμέναι ὦ ὑμήν.

Proclus Chreſtomath. putat, Hymenaeum felicis vitae fuiſſe acclamationem, praeſentibusque fidam matrimonii ſocietatem cum mutuo amore comprecari, Aeolica dialecto votum innectendo, quaſi ὑμεναίειν et ὁμονοεῖν, id eſt, vna habitare, et eadem ſentire eos concorditer viuentes optarent. IDEM.

3) Λαμπρὰ ἑστίασις opponitur δείπνῳ ἀναίμῳ, *ſine ſanguine coenae*, ſiue ἀπύρῳ, in qua nihil igne coctum, coenae item Arcadicae, quam *Athenaeus* IV, 8. ad εὐτελεῖς, *parcas*, refert, in quibus μάζα tantum et ſuilla. Compares cum Romanorum coenis puris. Vid. *Bulenger de conuiu.* L. I. c. 11. BODEN.

4) Ἐξ οὗ σπένδουσι ἱερμῇ] *Quo libant Mercurio.* Moris erat Mercurio ſacrificare libareque, cum cubitum irent. *Heliodor.* Libr. 3. *Aethiop.* καὶ τὸν Ἑρμῆν ἐπὶ πᾶσιν ἐπικαλούμενος, εὐόνειρόν τε ᾔτει τὴν νύκτα. Tum poſt caeteros Mercurium inuocans, petebat felicem in ſomniis noctem. Clare *Athenaeus* libr. 1. cap. 14. in princ. ἔσπενδον δὲ ἀπὸ τῶν δείπνων ἀναλύοντες, καὶ τὰς σπονδὰς ἐποιοῦντο Ἑρμῇ, καὶ οὐχ ὡς ὕστερον Διὶ τελείῳ· δόκει γὰρ Ἑρμῆς ὕπνου προστάτης εἶναι. σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. Poſt coenam, cum iam coetus diſſolueretur, libabant antiqui Mercurio, non vt poſteritas Ioui Teleo, quo-

θεράπων τὰ γνωρίσματα· καὶ περιφέρων ἐν δε-
p. 144. ξιᾷ πᾶσιν ἐδείκνυε. Τῶν μὲν οὖν ἄλλων ἐγνώρισεν οὐδείς· Μεγακλῆς 5) δέ τις διὰ γῆρας ὕστατος κατακείμενος, ὡς εἶδε, γνωρίσας, πάνυ μέγα καὶ νεανικὸν ἐβόα· τίνα ὁρῶ ταῦτα; τί γέγονάς μοι θυγάτριον; ἆρα καὶ σὺ ζῇς; ἢ ταῦτά τις ἐβάστασε 6) μὲν ποιμὴν ἐντυχών; δέομαι, Διονυσόφανες, εἰπέ μοι· πόθεν ἔχεις ἐμοῦ παιδίου γνωρίσματα; μὴ φθονήσῃς μετὰ Δάφνιν εὑρεῖν τι κἀμέ. Κελεύσαντος δὲ τοῦ Διονυσοφάνους πρότερον ἐκεῖνον λέγειν τὴν ἔκθεσιν· ὁ Μεγακλῆς οὐδὲν ὑφελὼν τοῦ τόνου τῆς φωνῆς, ἔφη· „Ην ὀλίγος μοι βίος τὸν πρότερον χρόνον· ὃν γὰρ εἶχον, εἰς χορηγίας 7)

καὶ

quoniam Mercurius ſomno praeeſt. Libabant et eidem a coena diſceſſuri, ob linguae commercium. Hunc ritum ſatis ac ſuper expreſſit *Hom. Odyſſ.* η. v. 136.

Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
Σπένδοντας δεπάεσσιν ἐϋσκόπῳ Ἀργειφόντῃ.

Inuenit autem Phaeacum duces atque conſiliarios
Libantes poculis ſpeculatori Mercurio.

Huic quippe vltimo libabant, quando cogitabant de lecto.

MOLLVS. EX IVNGERM.

Adde *Plutarch. Sympoſ.* VI. Τῷ ἑρμῇ πυμάτῳ σπένδοντες, ὅτε μνησαίατο κοίτου. *Mercurio vltimo libantes, cum lectum petere cupiunt.* Non tamen id ſolum factum eſſe videtur, quia ſomni praeſes habebatur Mercurius, verum etiam vt de ſermone, qui huic deo conſecratus erat, nihil e conuiuio euulgaretur, ipſisque bona ſeruaretur fama. Libabant enim ſuper linguis, quas Mercurio adoleuerant e coena abeuntes. *Athenaeus* loco citato. Σπένδουσι δ' αὐτῷ καὶ ἐπὶ ταῖς γλώσσαις

ἐκ

ferens omnibus oſtendit. Caeterorum itaque nemo agnouit. Verum Megacles quidam poſtremus, ſenecta retardatus ſua, accumbens, vt vidit, agnouit illa, et magna iuuenilique exclamabat voce: Quaenam haec, quae video? Quid de te mihi factum eſt filiola? tune etiamnum viuis? An paſtor aliquis forte fortuna illa ſuſtulit? Obſecro Dionyſophanes, dic mihi; vnde filiolae meae hosce characteres habes? Nulla ſit inuidia, me poſt Daphnidem quoque inuenire quid. Cum autem iuſſiſſet Dionyſophanes illum prius enarrare infantis expoſitionem: Megacles nihil de voce intenta remittens, infit: Priori tempore res anguſta mihi domi erat: quic-

ἐκ τῶν δείπνων ἀπιόντες. Et *Homerus* Iliad. γ. 332.

Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλλον,
ἀνιστάμενοι δ' ἐπέλειβον.

Non tamen ſemper id factum. Reperitur in *Plutarchi Sympoſ.* L. I. locus, qui diſſolutum eſſe conuiuium ſine libatione, Mercurio facta, oſtendit. Σπείσαντες μέσαις καὶ ποσειδῶνι, καὶ Αμφιτρίτῃ διαλύομεν συμπόσιον. BODEN.

5) Μεγακλῆς] Megacles, pater inuentæ verus Chloes, a μέγας, magnus, et κλέος, fama, gloria.

MOLLVS.

6) Εβάστασε] Βαστάζω, porto, baiulo, pondus exploro, ſed hoc loco ſumitur pro tollo. *Suid.* βασταχθείη, ἀρθείη, κλαπείη, ſublatum fuerit, etiam ſurreptum. *Herodian.* libr. 4. μετὰ δὲ τοῦτο πάλιν βαστάσαντες τὴν κλίνην, quibus peractis, tollunt iterum lectum.

IDEM.

7) Εἰς χορηγίας] Apud Athenienſes, magnates et primores ad ſibi demerendam plebem, ſpontaneas in ludos ſpectaculaque erogationes feciſſe legimus. Hinc ille apud *Lucian.* inter reliquas

καὶ τριηραρχίας 8) ἐξεδαπάνησα. Ὅτε ταῦτα ἦν,
γίνεταί μοι θυγάτριον· τοῦτο τρέφειν ὀκνήσας
ἐν πενίᾳ, τούτοις γνωρίσμασι κοσμήσας ἐξέθηκα,
εἰδὼς ὅτι πολλοὶ καὶ οὕτω σπουδάζουσι πατέρες
γενέσθαι. καὶ τὸ μὲν, ἐξέκειτο ἐν ἄντρῳ νυμ-
φῶν, πιστευθὲν ταῖς θεαῖς· ἐμοὶ δὲ πλοῦτος ἐπ-
έῤῥει καθ' ἑκάστην ἡμέραν κληρονόμον οὐκ ἔχοντι·
p. 145. οὐκέτι γοῦν οὔτε θυγατρίου γενέσθαι πατὴρ εὐτύ-
χησα· ἀλλ' ὥσπερ οἱ θεοὶ γέλωτά με ποιούμενοι,
νύκτωρ ὀνείρους μοι ἐπιπέμπουσι, δηλοῦντες ὅτι με
πατέρα ποιήσει ποίμνιον."

ΚΕΦΑΛ.

liquas laudes Demoſthenis recenſet, δημοθοινίας, χορηγίας ἐθελουσίους καὶ τριηραρχίας, populares epulas, ſpontaneas in ludos erogationes, et Trierarchias.

IDEM.

In editis numerus plurium non extat, ſed in codice Romano, cui ſuffragatur Vrſinus.

BODEN.

V. χορηγίας P. V. τριηραρχίας. P. COLVMB.

Multa de his ſumtibus occurrunt apud Graecos praeſertim oratores. Τριηραρχία ſane fuit maximum onus, de quo vid. omnino magnum illum *Caſaub.* ad *Athen.* L. III, c. 23 et L. XII, c. 12.

IVNGERM.

8) Εἰς τριηραρχίας] Diuiſus Athenienſium populus vniuerſus, habita facultatum ratione, olim tempore Demoſthenis fuit, in certas claſſes, ita, vt in vnam coniicerentur, qui alios facultatibus longe antecederent. His pro temporum neceſſitate imperabatur publice, vt vel duodeni, vel ſeni, vel etiam terni, ſi reſpubl. in ſummo diſcrimine eſſet, vnam triremem inſtruerent, eamque ſuo ſumptu, ſua impenſa, reficerent. Quique ad hoc munus legebantur eos τριη-

ράρχους

quicquid enim habebam in ludos Trierarchiasque impenderam. Quando in eo res meae erant ſtatu, naſcitur mihi filiola, quam mea in egeſtate educare grauatus, hisce adornatam crepundiis, expoſui, non ignarus, multos etiam id dare operae, eo modo vt patres fiant. Et iſta expoſita fuit Nympharum in antro, dearum fidei commiſſa. Iam haerede deſtituto quotidie mihi diuitiae in aedes influebant: neque poſtea tam felix fui, vt pater filiolae factus fuerim. Verum dii me veluti deridendum propinantes, noctu mihi ſomnia immittunt, ſignificantia, quod me ouis factura ſit patrem.

 CAPVT

ῥάρχους appellabant. *Schol. Ariſtoph. Equit.* τριηραρχία λειτουργία παρ' Ἀθηναίοις δαπανηρά· ἔδει γὰρ τὴν τριήρη πάντα ἔχειν πρὸς πόλεμον εὐτρεπῆ. ἅπερ παρεσκεύαζεν ὁ εἰς τὴν λειτουργίαν ταύτην προβληθείς. Trierarchia munus publicum eſt apud Athenienſes et ſumptuoſum: oportebat enim triremem habere per omnia ad bellum inſtructam, quam parare cogebatur is, cui hoc muneris imponebatur. *Demoſth. orat. aduerſ. Mid.* καὶ τὰ ἀναλώματα πάντα ἐκ τῶν ἰδίων οἴκων καὶ τὰς ναῦς ἐπληροῦμεν αὐτοί, et ſumptus omnes e priuatis aedibus promebamus, nauesque ipſas complebamus. Pater Demoſthenis τριήραρχος fuit, qua dignitate vix Athenis maior fuit. Firmat hoc in Encomio Demoſthenis Therſagoras ille poeta, cum ita infit: παρέντι δὴ τὰς Ἀθήνας, ἐκδέχεται τὸν λόγον πατὴρ τριήραρχος etc. οὐ γὰρ ἦν Ἀθήνησι λαμπρότερον τιμήματος τριηραρχικοῦ. Itaque, omiſſis Athenis, excipit orationem pater claſſis praefectus: Nulla enim Athenis maior dignitas eſt praefectura claſſis. De Trierarchis ipſis vide *Iul. Poſtellum* c. 9. *de Repub. Athenienſ.* Item celeberrimum Virum

ΚΕΦΑΛ. κς΄.

Ανεβόησεν ὁ Διονυσοφάνης μεῖζον τῦ Μεγακλέυς, καὶ ἀναπηδήσας, εἰσάγει Χλόην πάνυ καλῶς κεκοσμημένην,[1] καὶ λέγει· “ Τῦτο τὸ παιδίον ἐξέθηκας· „Ταύτην σοι παρθένον οἷς προνοίᾳ θεῶν ἐξέθρεψεν, ὡς αἶξ Δάφνιν ἐμοί. λάβε τὰ γνωρίσματα καὶ τὴν θυγατέρα· λαβὼν δὲ, ἀπόδος Δάφνιδι νύμφην· ἀμφοτέρυς ἐξεθήκαμεν· ἀμφοτέρους εὑρήκαμεν· ἀμφοτέρων ἐμέλησε Πανὶ καὶ νύμφαις καὶ ἔρωτι.“ Επήνει τὰ λεγόμενα ὁ Μεγακλῆς, καὶ τὴν γυναῖκα Ῥόδην[2]) μετεπέμπετο, καὶ τὴν Χλόην ἐν τοῖς κόλποις εἶχε·[3]) καὶ ὕπνον αὐτῦ μένοντες εἵλοντο. Δάφνις γὰρ ὐδενὶ διώμνυτο προήσεσθαι[4]) τὴν Χλόην, ὐδὲ αὐτῷ πατρί. Ημέρας

Virum *I. Schefferum de militia nauali* libr. 2. cap. 4.

IDEM.

Prae caeteris de trierarchia conſulendus *Sam. Petitus* de legibus Atticis p. 269 ſeqq. BODEN.

[1]) Κικοσμημένην] Vitium Mollianae irrepſerat ab aliis repetitum: κικοσμένην.

IDEM.

[2]) Ῥόδη] Nomen proprium mulieris, matris Chloes, dictae a ῥόδον, hoc eſt, roſa. Huius nominis fit mentio *Act.* 12. §. 13. προσῆλθε παιδίσκη ὑπακῦσαι, ὀνόματι ῥόδη, prodiit puella, vt ſubauſcultaret, nomine Rhode. Multa mulierum nomina, quemadmodum ſupra vidimus, a floribus, herbis, arboribus, deducta videmus. ῥόδη etiam in Menandri fragmentis extat.

MOLLVS.

[3]) Εν τοῖς κόλποις εἶχε] *Habebat in ſinu.* Huius dictionis frequenter pluralis pro ſingulari ponitur. Il. 1.

—δεύοντο δὲ δάκρυσι κόλποι.

Riga-

CAPVT XXVI.

Ad haec clamauit altius Dionyſophanes ipſo Megacle, et a ſede proſiliens, Chloen admodum ornatam introducit, et inquit: Hancce filiolam expoſuiſti: hanc ipſam tibi virginem ouis deorum prouidentia enutriuit, quemadmodum Daphnin mihi capra. Cape crepundia haec, ipſamque filiolam; receptam autem Daphnidi da ſponſam. Ambos expoſuimus, ambos iterum ſumus nacti: ambo Pani, Nymphis, Cupidini curae fuerunt. Laudabat dicta Megacles, mandabatque accerſendam ſuam vxorem Rhodam Chloenque in ſinu habebat: ibidemque manentes ſomnum ceperunt. Daphnis enim ſe nemini, ne quidem ipſi parenti, Chloen eſſe conceſſu-

 rum,

Rigabantur autem lacrymis ſinus.

Ad eundem modum etiam apud Latin. *Tibull:*

Deſpuit in molles et ſibi quisque ſinus.

Inſuper nota, hanc vocem ferme eſſe ſemper in mentione amoris et ſtudii. *Plut.* in *vita Caton.* Γαβίνιον ἐκ τῶν πομπηΐȣ κόλπων, Gabinium hominem ex Pompeii ſinu. *Virg.* Libr. II. *Aeneid.*

Ipſe ſinu (infantem) prae ſe portans iuga longa petebat.

Idem libr. 4.

Semianimemque ſinu germanam amplexa fouebat.

Etiam in re venerea *Lucian.. Pſeudoman.* εἰ δὲ μὴ πολλαὶ ἦσαν αἱ δᾷδες τάχ' ἄν τι καὶ τῶν ὑπὸ κόλπȣ ἐπεράττετο, quod niſi complures taedae fuiſſent, forſan nonnihil eorum, quae ſub ſinu fieri ſolent, patratum fuiſſet. IDEM.

4) Δάφνις γὰρ ȣ̓δενὶ διώμνυτο προήσεσθαι] *Daphnis deierabat ſe non permiſſurum.* Nota haec particula

γὰρ

Ημέρας δὲ γενομένης, συνθέμενοι πάλιν εἰς τὸν ἀγρὸν ἤλαυνον. ἐδεήθησαν γὰρ τῦτο Δάφνις καὶ Χλόη, μὴ φέροντες τὴν ἐν ἄστει διατριβήν.5) ἐδόκει δὲ κἀκείνοις, ποιμενικὲς τινας αὐτοῖς ποιῆσαι τὲς γάμες· ἐλθόντες ὖν παρὰ τὸν Λάμωνα, τόν
p. 146. τε Δρύαντα τῷ Μεγακλεῖ προσήγαγον, καὶ τῇ Ῥόδῃ τὴν Νάπην συνέστησαν· καὶ τὰ πρὸς τὴν ἑορτὴν παρεσκευάζοντο λαμπρῶς.

ΚΕΦΑΛ. κζ΄.

Παρέδωκε μὲν ὖν ἐπὶ ταῖς νύμφαις 1) τὴν Χλόην ὁ πατὴρ, καὶ μετ᾽ ἄλλων πολλῶν ἐποίησεν ἀναθή-

γὰρ aliquando παρέλκει, aut meram notat emphaſin, vt *Marc.* 15. §. 14. τί γὰρ κακὸν ἐποίησε; quid mali perpetrauit? Ad *Timoth.* II, c. 2. §. 7. δῴη γάρ σοι θεὸς ὁ κύριος. Det vero tibi Dominus. *Plat.* ἔστι γὰρ ὕτω. Ita eſt. *Dionyſ. Hal.* lib. 9. Νῦν δὲ ὁρᾶτε γὰρ καὶ ἀκύετε. Nunc videtis et auditis. *Lucian.* in *vitar. auct.* μορφὴν γὰρ ἔχει τὸ πῦρ, ἢ ἀὴρ, ἢ ὕδωρ; Formamne habent ignis, aer et aqua? *Budaeus* in *Comment. ling. Graec.* γὰρ, inquit παρέλκει etiam ſaepe apud Atticos, vt καί. IDEM.

5) Μὴ φέροντες τὴν ἐν ἄστει διατριβήν] Vere *Diodorus Siculus* libr. 3. ὕτως αὐτοφυὲς ἔχει τι φίλτρον πᾶσα συνήθης χώρα. Magno paſtoralis vitae tenebatur deſiderio Daphnis, qui malebat viuere ſecretis inglorius aruis, ab illis procul moleſtiarum tempeſtatibus, quibus magis vrbana, quam ruſtica vita infeſta eſt. Nouerat enim, felicem illum eſſe ruſticum, qui hilaris cum occidente ſole, finiente laborum et curarum aeſtu, cum ſuis olus et ſuccidiam ſumit. quam quidem, non eruditus palati archi-

rum, deierabat. Exorto iam die, rus remetiri iter inter illos conuenit. Quippe Daphnis et Chloe vrbanam pertaeſi vitam id precibus obtinuerunt. Conſultum et illis viſum, aliquas et illis paſtorales facere nuptias. Ad Lamonem igitur cum veniſſent, Megacli adduxerunt Dryantem, atque Napam Rhodae adiunxerunt: ſplendideque, quaecunque ad feſtum faciebant, apparabantur.

CAPVT XXVII.

Tradidit iuxta Nymphas illi pater Chloen, multisque vna cum aliis rebus monumenta illa con-

architectus, ſed fames condit, vt ſuauius Regum rex non ſumat, cuius menſae extruendae cauſa, montes, ſyluae et maria luſtrantur.

Mundae ſub lare pauperum
Coenae ſine auleis et oſtro,
Sollicitam explicuere frontem.

IDEM.

[1]) Ἐπὶ ταῖς νύμφαις] Omnino corrigendum exiſtimaui ἐπὶ τοῖς V.

IVNGERM.

Forte ἔτι. COLVMB.

Hoc ἔτι ciuitate donauerat *Mollus*, in notis tamen amplexus emendationem Iungermani. *Florentina* et *Heidelbergenſis* ex libris manuſcriptis tulerant ἐπὶ, quod omnino loco mouendum. Equidem inſertum etiam putauerim Δάφνιδι, vt haec fuerit ſeries verborum, παρέδωκε μὲν οὖν Δάφνιδι ἐπὶ ταῖς νύμφαις τ. χ. δ π.

BODEN.

Lege ἐπὶ ταῖς Νύμφαις] iuxta ſiue coram Nymphis, hoc eſt, Nympharum ſtatuis et imaginibus. Ita frequenter ſtatuae, eorundem nomine, quorum ſunt ſigna, veniunt. Ita *Act.* 14. §. 13. τοῦ Διὸς τοῦ ὄντος πρὸ τῆς πόλεως, Iouis collocati ante illorum vrbem. Intelligitur Iouis

ἀναθήματα τὰ γνωρίσματα, 2) καὶ Δρύαντι τὰς λειπέσας εἰς τὰς μυρίας 3) ἐπλήρωσεν. 4) ὁ δὲ Διονυσοφάνης, εὐημερίας ἔσης, αὐτὸ ὑπὸ τῦ ἄντρυ 5) ϛιβάδας ὑπεϛόρεσεν 6) ἐκ χλωρᾶς φυλλάδος, 7) καὶ

Iouis ſtatua, quae ad portas erat cullocata.

MOLLVS.

3) Εἰς τὰς μυρίας ἐπλήρωσεν] Lege εἰς τὰς μύριας. Nam μυρίοι et μυρίαι, παροξυτόνως, infinitum atque immenſum ſignificant numerum: At μύριοι et μύριαι, προπαροξυτόνως, decies mille denotant, quod magis huic loco quadrat.

IDEM.

Vbi Clenardus? Quis neſcit et proparoxytonon μύριαι tonum propter vltimam ſyllabam quarto caſu productam reiicere in penultimam, ſcribique et hic debere εἰς τὰς μυρίας, minime vero μύριας, vt Snecanus emendat. BODEN.

4) Επλήρωσεν] Et hic legend. mihi perquam veri fit ſimile ἐπλήρωσαν. Alias Megacles ſolus hac erogatione erit onerandus.

IVNGERM.

5) Υπὸ τῦ ἄντρυ] *In antro.* Nota ὑπὸ aliquando eſſe idem quod ἐν. *Hom.* κατακρύψας ὑπὸ κόλπυ, cum occuluiſſet in ſinu. *Herodian.* libr. 6. ὑπεμίμνησκον δὲ ἀλλήλυς τῶν τε ὑπὸ ταῖς ἀνατολαῖς διὰ μέλλησιν αὐτῦ πταισμάτων. Ferentes inter ſe ſermonibus, quantum detrimenti cunctatione illius in oriente res accepiſſent. Ita *Maro* vſus eſt ſub, pro in *Aeneid.* I.

Namque ſub ingenti luſtrat
dum ſingula templo.

id eſt, in templo. *Ouid. Eleg.* 3. libr. I. *Triſt.*

Nota procul lybicis aberat
diuerſa ſub oris.

MOLLVS.

6) Στιβάδας ὑπεϛόρεσεν] *Toros ſubſtrauit.* ϛιβάδες erant ſtramenta e frondibus teneris, calamis, culmis, aut aliis herbis. *Biſetus:* ϛιβὰς, ἡ εὐτελὴς, καὶ καταπεπιλημένη ϛρωμνὴ, παρὰ τὸ ϛείβω, τὸ καταπατῶ. οἱ δὲ τὴν ϛιβάδα φύλλων χαμαὶ κατακε-

conſecrarunt, Dryantique reliqua drachmarum ad dena millia vsque ſuppleuerunt. Caeterum Dionyſophanes die ſereno, ibidem ſub antro viridi e fronde toros ſternendos curauit, vicanosque omnes dis-

Ii 5 cum-

τακεκλιμένων, καὶ πεπατημένων θέσιν καλοῦσι. Erat itaque στίβας thorus humi iacens, ex lignis et ramis confectus, vel paleis et foliis. Vocatur et Graecis στιβάδιον, nonnulli ἀνακλιντήριον appellant. Huius mentionem facit *Ariſtoph.* in *Pluto.*

— ἀντὶ δὲ κλίνης,
Στιβάδα σχοίνων.

Pro lecto culcitram ex iuncis confectam, ſiue iunceam.

Plut. in *inſtitut Laconicis*, de iuuentute Spartana: ἐκάθευδον οἱ νέοι ὁμοῦ ἐπὶ στιβάδων, ἃς αὐτοὶ συνεφόρουν, τοῦ παρὰ τῷ Εὐρώτᾳ πεφυκότος καλάμου τὰ ἄκρα ταῖς χερσὶν ἄνευ σιδήρου κατακλάσαντες. Simul dormiebant adoleſcentes in toris, quos ipſi congerebant, arundinum, quas Eurotas fert, ſumma manibus ſine ferro deſtringentes. Et ſane proprie hic ſumitur στιβὰς, reſpondens Latinorum toro, dicto a contortis her-bis. Nam ſicuti etiam ſuper toris epulabantur. *Maro* libr. 7. *Aeneid.*

Praecipuumque toro, et villoſi pelle Leonis
Accipit Aeneam.

Ad eundem modum ſuper ſtibadibus epulae ſumi conſueuerunt. *Anthol.*

— Ποτὶ δεῖπνον ἐπελθών,
Ξυνῇ κεκλιμένην εἴδρακον ἐν στιβάδι.

Ad conuiuium cum veni,
Vidi illam communi accumbentem in ſtibade.

Idem *Maro* libr. 3. *Aeneid.* innuit.

Extruimusque toros, dapibusque epulamur opimis.

IDEM.

V. ὑπεστόρεσαν. P.

COLVMB.

7) Ἐκ χλωρᾶς φυλλάδος] Hinc λεχεποίης Graecis dicitur lectis et ſtibadiis herbas ferens idoneas. *Hom.* Il. δ. et 17.

Ἀσωπὸν δ' ἵκοντο βαθύσχοινον λεχεποίην.

Ad

καὶ πάντας τοὺς κωμήτας κατακλίνας,[8]) εἱστία πολυτελῶς. Παρῆσαν δὲ Λάμων καὶ Μυρτάλη, Δρύας καὶ Νάπη, οἱ Δόρκωνι προσήκοντες, οἱ Φιλητᾶ παῖδες,[9]) Χρῶμις καὶ Λυκαίνιον· οὐκ ἀπῆν οὐδὲ Λάμπις συγγνώμης ἀξιωθείς. ἦν οὖν ὡς ἐν τοιοῖσδε[10]) συμπόταις, πάντα γεωργικὰ, καὶ ἄγροικα· ὁ μὲν ᾖδεν οἷα ᾄδουσι θερίζοντες·[11]) ὁ δὲ ἔσκω-

Ad Aſopum venerunt herboſum, altos iuncos habentem. Hic *Scholiaſt.* λεχεποίην, βαθεῖαν πόαν ἔχοντα, ἐξ ἧς ἐστι καὶ λέχος ποιῆσαι, herbas ferentem, ex quibus lecti ſiue tori extrui poſſint. Ea de cauſa *Hom. Od.* B. 697 dicit πτελεὸν λεχεποίην, Pteleum herboſam; cum tori ex hac materia extrui ſoleant.

MOLLVS.

8) Τοὺς κωμήτας κατακλίνας] Id eſt, ποιήσας ἀνακλιθῆναι, vt *Ioan.* loquitur c. 6. §. 10. At noſter pari modo, quo *Lucas* c. 9. §. 14. dixit; κατακλίνατε αὐτοὺς, facite, vt diſcumbant. *Plut.* in *Lycurg.* de Charileo: κατακλίνει ἐν βασιλικῇ χώρᾳ τὸ παιδίον, puerum in regia ſede deponit. IDEM.

9) Οἱ Φιλητᾶ παῖδες] Omittitur ipſe pater, quem tamen paullo poſt fiſtula ceciniſſe legimus. Forte ſupplendum: Φιλητᾶς, καὶ οἱ αὐτοῦ παῖδες.

BODEN.

10) Τοιοῖσδε] *Mollus* dederat τοιοῖς δὲ contra ius fasque. IDEM.

11) Οἷα ᾄδουσι θερίζοντες] *Qualia canunt meſſores.* Meſſorum cantilena dicta eſt antiquis λιτυέρσης, vel λιτυέρσας, lityerſas: cantionis genus ſic dictum a Lityerſa, Midae filio ſpurio, qui fuiſſe perhibetur ᾠδικώτατος. Fertur Celaenas incoluiſſe, viatoresque excepiſſe, et coegiſſe ſecum θερίζειν· deinde capita eorum amputaſſe, et truncum corporis in manipulos inuoluiſſe:

cumbere iuſſos, magnifico conuiuio excepit. Aderant praeſentes Lamon et Myrtala: Dryas atque Napa; et qui neceſſitudine coniuncti erant Dorconi; etiam liberi Philetae: Chromis et Lycaenium. Nequidem Lampis, iam impetrata venia, aberat. Cuncta igitur tum, vt inter eiuscemodi compotores fieri amat, ruſtico agreſtique more agebantur. Alius canebat, qualiter modulantur meſſores: Alter cauillabatur,

uoluiſſe: ipſe tandem ab Hercule interfectus fuiſſe. Subiungit *Suidas*, εἰς τιμὴν τοῦ Μίδου θεριστικὸν ὕμνον ἐπὶ αὐτῷ συντεθῆναι. *Athenaeus* libr. 14. c. 3. ἡ δὲ τῶν θεριστῶν ᾠδὴ λιτυέρσης καλεῖται. *Pollux* dicit eſſe σκαπανέων ᾠδὴν καὶ γεωργῶν, cantionem foſſorum et agricolarum, et quidem Phrygiacorum. *Menander* in Chalcedonio:

ᾄδοντα λιτυέρσην ἀπ' ἀρίστου τέως.

Canentem lityerſin a prandio tunc.

Eius facit mentionem etiam *Scholiaſtes Theocrit.* ad verſ. 41. *Idyll.* 10.

Θᾶσαι δὴ καὶ ταῦτα τὰ τῶ θείω λιτυέρσα.

Attende iam et haec carmina diuini Lityerſae.

Hic ipſus inſtituit, vt in honorem Midae θερικὸς, id eſt, aeſtiuus ſiue meſſorius hymnus caneretur. Vnde abiit in prouerbium, λιτυέρσαν ᾠδὴν ᾄδεις, Lityerſam cantionem canis: quod dicitur de iis, qui non ex animo, ſed coacti canunt. Hymnus, quem canebant manipulorum vietores in honorem Cereris, fuit hic:

Πλεῖστον οὖλον οὖλον ἵει, ἴουλον ἵει.

Plurimos ſpicarum manipulorumque faſciculos mitte.

Nota hic antiquum verbum ἰέω, in cuius locum, teſte *Caſaubono*, ad *Athen* p. 892. poſteriori ſeculo ſucceſſit verbum ἵημι. Cantio, ſiue cantilena, quae Baccho inter premendum vuas canì ſolebat, ἐπιλήνιον ᾆσμα, vel μέλος dicebatur, vt notat

ἔσκωπτε τὰ ἐπὶ ληνοῖς σκώμματα·[12]) Φιλητᾶς ἐσύρισε·[13]) Λάμπις ηὔλησε· Δρύας καὶ Λάμων
p. 147. ὠρχήσαντο· Χλόη καὶ Δάφνις ἀλλήλους κατεφίλουν.[14]) ἐνέμοντο δὲ καὶ αἱ αἶγες πλησίον, ὥσπερ καὶ αὐταὶ κοινωνοῦσαι τῆς ἑορτῆς. τοῦτο τοῖς μὲν ἀστυκοῖς οὐ πάνυ τερπνὸν ἦν· ὁ δὲ Δάφνις καὶ ἐκάλεσέ τινας αὐτῶν ὀνομαστὶ,[15]) καὶ φυλλάδα χλωρὰν ἔδωκε, καὶ κρατήσας ἐκ τῶν κεράτων κατεφίλησε. καὶ ταῦτα οὐ τότε μόνον, ἀλλ᾽ ἐς[16]) τε ἔζων, τὸν πλεῖστον χρόνον ποιμενικὸν εἶχον· θεοὺς σέβοντες,

tat *Pollux* libr. 4. c. 7.

MOLLVS.

[12]) Ο δὲ ἔσκωπτε] *Alius ſophiſtice loquebatur.* Apud Lacedaemonios, inquit *Macrobius*, inter caetera vitae inſtituta, hoc quoque exercitii a Lycurgo eſt inſtitutum, vt adoleſcentes et ſcommata ſine morſu dicere, et ab aliis in ſe dicta perpeti diſcerent. Quippe nonnunquam iis, in quos iacitur ſcomma, gratum eſt et dulce. Quod genus maxime vel ſapiens, vel alius vrbanus exercet. At inter menſas, et praeſertim inter pocula, vbi facilis eſt ad iracundiam prouocatio, ſuadeo ab eiuſmodi dictis faceſſas: et magis quaeſtiones conuiuales vel proponas, vel ipſe diſſoluas.

IDEM.

Σκῶμμα negat *Macrobius Saturnal. Sermon.* L. VII, c. 3. init. exacte reſpondere vocabulo Latino: Deſcribit autem per *morſum figuratum*, quia ſaepe fraude vel vrbanitate tegitur, vt aliud ſonet, aliud intelligas. Dat exemplum *Cornificius* IV. libro. *de arte dicendi ad Herennium* coll. *Plut. Sympoſ.* L. II. c. 1. Non raro carminice expreſſa ſunt. Itaque iunguntur ᾄσμασιν a *Plutarcho* in *Pericle*: Πολλοὶ δ᾽ ᾖδον ᾄσματα καὶ σκώμματα πρὸς αἰσχύνην. Prae caeteris tamen ſalſis eiuſmodi iocis vſi,

tur, cuiusmodi cauilla, dum vuas prelis premunt, iaculari conſueuere. Philetas fiſtula, Lampis canebat tibia. Dryas et Lamon tripudiabant, Chloe et Daphnis mutua ſibi impertiebant ſuauia. Prope etiam paſcebantur capellae, veluti in feſti huius communionem venientes. Non aeque gratum id oppidanis erat. Sed Daphnis, vocatis aliquibus nominatim, viridem ſuppeditauit frondem, prehenſisque cornibus oſcula fixit. Neque tunc temporis duntaxat, ſed vsque dum illis vita ſuppetebat, potiſſimam vitae ſuae partem

vſi, qui ἐπιλήνια cantabant. Nam hi plerumque Satyrorum perſonas induerant, quos σκώμματα in primis decent. *Athenaeus* V, 7. Εκάτουν δὲ ἑξήκοντα Σάτυροι πρὸς αὐλὸν ᾄδοντες μέλος ἐπιλήνιον. Confer et *Longum* ſupra L. II. c. 2. De epileniis vero conſule interpretes ad *Anacreont.* Carm. LII, 8. et, qui primo loco nominandus, *Rittershuſium* ad *Oppiani Cyneget.* L. I. v. 126.

BODEN.

13) Ετύρευε] Ita veteres. *Mollus :* ἐτύριξε, nemine praeeunte.

BODEN.

14) Αλλήλους κατεφίλουν] *Se inuicem deoſculabantur.* τὸ κατὰ hic nota eſſe αὐξητικόν. Quemadmodum, quamuis in re diſſimili apud *Lucam Act.* c. 20. §. 37. καὶ ἐπιπεσόντες ἐπὶ τὸν τράχηλον, κατεφίλουν αὐτόν. Et ruentes in collum Paulli, deoſculabantur eum. Belg. *konden ſich niet ſat aen hem kuſſen.*

MOLLVS.

15) Vide, quae dicta ſunt ad L. I. c. 12. n. 2. vbi tamen legas *Ioan.* X, 3. ad quem *Pricaeus* locum ſimilem notat ex *Corippo Africano:*

— *Et in vnum congregat agnos,*
Nomina nota vocans.

BODEN.

16) Αλλ' ἵς] V. ἵς. P.

COLVMB.

17) Αλ-

τες, νύμφας, καὶ Πᾶνα, καὶ ἔρωτα· ἀγέλας δὲ προβάτων, καὶ αἰγῶν πλείστας κτησάμενοι· ἡδίστην δὲ τροφὴν νομίζοντες ὀπώρας καὶ γάλα. Ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μὲν ἄῤῥεν[17] παιδίον ὑπέθηκαν, καὶ θυγάτριον γενόμενον δεύτερον, ὄϊος ἑλκύσαι θηλὴν ἐποίησαν· καὶ ἐκάλεσαν τὸν μὲν, Φιλοποίμενα,[18] τὴν δὲ, Ἀγέλην.[19] οὕτως αὐτοῖς καὶ ταῦτα συνεγήρασεν. οὗτοι καὶ τὸ ἄντρον ἐκόσμησαν, καὶ εἰκόνας ἀνέθεσαν, καὶ βωμὸν ἐποιήσαντο ποιμένος Ἔρωτος,[20] καὶ τῷ Πανὶ δὲ ἔδοσαν ἀντὶ τῆς πίτυος οἰκεῖν νεὼν, Πᾶνα στρατιώτην ὀνομάσαντες. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον ὠνόμασαν καὶ ἔπραξαν· τότε
p. 148. δὲ νυκτὸς γενομένης, πάντες αὐτοὺς παρέπεμπον[21] εἰς

17) Ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μὲν ἄῤῥεν] *Florentina, Commelin.* item et *Iungerman.* ediderunt ἀλλὰ καὶ ἄῤῥεν μὲν, deficiente vocab. αἰγὶ, in textu vero Molli deſideratur ἀλλὰ, quod in notis redditur.

BODEN.

Suppleo, ni fallor, vere: παιδίον αἰγὶ ὑπέθηκαν.

IVNGERM.

Lege: ἀλλὰ καὶ αἰγὶ μέν.

MOLLVS.

18) Φιλοποίμενα] Φιλοποίμην. Nomen infantis maſculi. Quaſi dicas *Paſtorum amans.* Eſt enim compoſ. ex φίλος, amicus, et ποιμὴν, paſtor. Eſt et nomen proprium praetoris Achaeorum, cuius vitam vide apud *Plutarch.*

IDEM.

19) Ἀγέλη] Nomen filiae Daphnidis atque Chloes. Latine Grex, armentum.

DEM.

20) Ποιμένος Ἔρωτος] Cuius imaginem varia antiquitatis monumenta exhibere videntur, in primis ea, quibus vel ipſe fiſtula canit, vel id Faunos docet. V. *Collection of Gems by Ogle* tab. 29. *Muſeum Florent.* Vol. II. t. 16. et paſſim in

Lip-

partem greges paſcendo, deos, Nymphas, Pana, atque Cupidinem colendo, tranſigebant, plurimos ouium caprarumque greges adepti: nullum tandem cibum ſibi dulciorem, quam poma atque lac rati. Quin et prolem maſculam caprae ſuppoſuerunt, et filiolam, altero partu editam, ouis educere lac mammis aſſuefecerunt. Et nomen impoſuerunt alteri Philopoemenis, alteri Agelae. Hoc modo cum illis et illa conſenuerunt. Hi etiam antrum exornarunt, ſigna conſecrarunt, aram Cupidini paſtori ſtatuerunt, Panique, Stratiotae decorato nomine, delubrum pro pinu habitandum dederunt. Sed haec poſterioribus temporibus nominarunt et fecerunt. Tunc vero temporis, cum iam dies in noctem abiiſſet, cuncti

eos

Lipperti Dactyliotheca.

BODEN.

21) Πάντες αὐτὲς παρέπεμπον] *Omnes illos deducebant.* Solet ſponſa ad lectum deduci, et a foeminis in eo collocari, quem ritum *Petronius* tangit his dictis: Iam ebriae mulieres longum agmen plaudentes fecerant, thalamumque ingeſta exornauerant veſte. Quod ipſum *Catullus* his verſibus ſignificat:

Iam cubile adeat viri:
Vos bonae ſenibus viris
Cognitae bene foeminae
Collocate puellulam.

Dicebantur hae foeminae Romanis pronubae. Immixti et aliquando erant viri, quemadmodum hic. *Artemidorus* libr. II. καὶ γὰρ τὰ αὐτὰ ἀμφοτέροις συμβαίνει τῷ τε γαμῦντι, καὶ ἀποθνήσκοντι, οἷον παραπομπὴ φίλων ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν. Vtrisque enim idem accidit, et ducenti et morienti, videlicet comitatus amicorum, virorum ac mulierum. *Hieronymus* ad Demetriadem: quam habitura pronubam? quo deducenda comitatu?

ſtridor

εἰς τὸν θάλαμον.[22]) οἱ μὲν συρίττοντες, οἱ δὲ αὐλοῦντες, οἱ δὲ δᾷδας μεγάλας[23]) ἀνίσχοντες. καὶ ἐπεὶ

ſtridor punicae linguae, procacia tibi Feſcennina cantabit. MOLLVS.

[22]) Εἰς τὸν θάλαμον] Θάλαμος, Thalamus, a θάλος, ramus virens, vel vbi vir ac mulier θάλλουσι, hoc eſt, florent. *Scholiaſt. Pindari Olymp.* Od. 5. inquit: θάλαμος κυρίως ἐστὶν οἶκος, ἐν ᾧ κατακλείονται αἱ νυμφευόμεναι, ὅτι θάλλουσαι τῇ ἡλικίᾳ συνέρχονται γάμῳ, cella, in qua includebantur et cuſtodiebantur ſponſae. Hunc enim locum ab iis, qui Homerum ſecuti ſunt, θάλαμον dici notarunt veteres, in hac enim aedium parte, quam mulieres frequentabant, verſabantur puellae, vt procul a virorum congreſſibus haberentur. Vnde *Phocylides* praecipit alibi, virginem diligenter ἐν θαλάμῳ ſeruari, ne foris conſpiciatur, vſque ad nuptiarum tempus.

Παρθενικὴν δὲ φύλασσε πολυκλείστοις θαλάμοισι,
Μηδέ μιν ἄχρι γάμων πρὸ δόμων ὀφθῆναι ἐάσσῃς.
Κάλλος δυστήρητον ἔφυ παίδων τοκέεσσι.

Virginem cuſtodi bene clauſis thalamis;
Nec eam vſque ad nuptias ante domum conſpici ſineris.
Liberorum pulchritudo difficilis eſt cuſtoditu parentibus.

Hinc παρθένος ἐκ θαλάμου, virgo intacta, ἡ ἔτι ἐν θαλάμῳ ἀναστρεφομένη. At hic intelligitur torus, ſiue lectus genialis, cuius facit mentionem *Seneca* Libr. 16. contr. 6. Verſae ſunt in exequias nuptiae, genialisque lectus mutatus in funebrem. Dicitur *Heliodoro* Νεόπηκτος. Νεοπήκτους ἔτι τοὺς θαλάμους ἔχων, cum recens thalamos compactos haberet: *Theocrito* Νεόγραπτος, nuper pictus. *Idyll.* 18. v. 3.

Πρόσθε νεογράπτω θαλάμω χορὸν ἐστάσαντο.

Ante nuper pictum thalamum chorum inſtituerant.

Luciano κλίνη νυμφική, vbi illi ſermo de nuptiis Alexandri cum Roxane.

IDEM.

[23]) Οἱ

eos ad lectum deduxere genialem, fiſtulam alii inflantes, alii tibia canentes, nonuulli ingentes ſuſtollentes

[23]) Οἱ δὲ δᾷδας μεγάλας ἀνισχόντες] *Alii faces in altum tollentes.* Nouae nuptae faces praeferri ſolitas, multa tam Graecorum, quam Latinorum, monumenta declarant. *Lucian.* in *Herod.* Ἡφαιστίων συμπαρέστη, δᾷδα καιομένην ἔχων, μειρακίῳ πάνυ ὡραίῳ ἐπερειδόμενος ὑμέναιος οἶμαι ἐστι. Et dux Hephaeſtion adſtat, facem ardentem tenens, formoſo admodum iuueni innixus. Quas faces Heliodorus νυμφικὰς appellat. Τοιαύτας, inquit, libr. 2. Aethiop. ἐπὶ σοι λαμπάδας ἀντὶ τῶν νυμφικῶν τοῦ δαίμονος ἅψαντος, cum tibi faces huiuſmodi pro nuptialibus facibus numen accendiſſet. Ad has faces alludit *Achill. Tat.* libr. 1. c. 8. Τὸ μὲν γὰρ Ελένης τῶν γάμων πῦρ ἀνῆψε κατὰ τῆς Τροίας ἄλλο πῦρ, nuptiales Helenae faces, Troiae funebres accenderant. Idem libro eodem c. 18. vbi pater filium Chariclem triſte pereuntem deflens, ait: Τάφος μέν σοι, τέκνον, ὁ θάλαμος· γάμος δὲ ὁ θάνατος. θρῆνος ὁ ὑμέναιος. ὁ δὲ κωκυτὸς τῶν γάμων οὗτος, ᾠδαί. ἄλλο σοι, τέκνον, προσεδόκων πῦρ ἀνάψαι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔσβεσεν ἡ πονηρὰ τύχη μετὰ σοῦ. ἀνάπτει δέ σοι δᾷδας κακῶν. ὦ πονηρᾶς τῆς σῆς δᾳδουχίας· ἡ νυμφική σοι δᾳδουχία ταφὴ γίγνεται. Tibi, fili, nunc pro lecto nuptiali ſepulchrum, pro nuptiis mors, pro hymenaeo naeniae, pro nuptiali cantu lamentationes, paratae ſunt. Aliusmodi tibi ego ignes, fili, accendere ſperabam. Sed inuida fortuna illos vna tecum extinxit, funebresque pro iis faces excitauit. O diras faces! nuptialis flamma in ſepulchralem tibi commutata eſt. *Petron.* Iam Embaſicoetes præferebat facem. *Apul.* libr. 3. *aur. aſin.* Taedis lucida conſtrepebat hymenaeum. Quia, inquit *Beroaldus*, lumina nocturna adhibentur, et nuptiis peculiariter vſui pantur.

ἐπεὶ πλησίον ἦσαν τῶν θυρῶν, ᾖδον [24]) σκληρᾷ καὶ ἀπηνεῖ τῇ φωνῇ, καθάπερ τριαίναις γῆν ἀναῤῥηγνύντες, ȣ̓χ ὑμέναιον ᾄδοντες. Δάφνις δὲ καὶ Χλόη γυμνοὶ συγκατακλιθέντες, περιέβαλλον ἀλλήλȣς, καὶ κατεφίλουν, ἀγρυπνήσαντες τῆς νυκτὸς ὅσον οὐδὲ γλαῦκες· [25]) καὶ ἔδρασέ τι Δάφνις ὧν αὐτὸν ἐπαίδευσε Λυκαίνιον· καὶ τότε Χλόη πρῶτον ἔμαθεν, ὅτι τὰ ἐπὶ τῆς ὕλης γινόμενα, ἦν ποιμένων παίγνια.

tur. *Plut.* ſcribit, quinque faces in nuptiis accendi ſolitas fuiſſe, cuius rationem vide in eius problematibus. *Plinius* notat apud Romanos nuptiarum faces ex pinu alba fieri ſolitas, tanquam auſpicatiſſimas: quoniam inde fecerint paſtores, qui rapuerunt Sabinas, quas faces praeferebant patrimi et matrimi, qui ἀμφιθαλεῖς, ὅπερ ἐςὶν, ἀμφοτέρȣς τȣ̀ς γονεῖς ἔχοντες περιόντας, Graecis dicebantur, hoc eſt, vtrinque florentes, amboſque parentes adhuc ſuperſtites habentes. Inter Graecos nubentium matres ſolebant δαδȣχεῖν. *Apollon. Argonaut.* libr. 4.

— ὄφρα γάμȣ θυμηδέος ἀντιάσειας.

Τέκνα τε φυτήσαιο. θεȣ̀ς δ' εἰς δαῖτα κάλεσσα

Πάντας ὁμῶς· αὐτὴ δὲ σέλας χείρεσσιν ἀνέχον

Νυμφίδιον, κείνης ἀγανόφρονος εἵνεκα τιμῆς.

— *Vt vero nuptias iucundas haberes*

Liberosque produceres, Deos ad conuiuium vocaui

Cunctos ſimul, ipſa manibus facem praetuli

Nuptialem, illius egregii cauſa honoris.

Scholiaſt. ὅτι τὸ παλαιὸν τὰς μητέρας τῶν γαμȣ́ντων ἐν τοῖς γάμοις δαδȣχεῖν, ἔθος ἦν, καὶ εὐριπίδης ἐν Φοινίσσαις φησίν· ἐγὼ δὲ ȣ̓τέ σοι πυρὸς ἀνῆψα φῶς νόμιμον ἐν γάμοις, ὡς πρέπει μητρὶ μακαρίᾳ, olim moris fuiſſe, vt matres in nuptiis praeferrent faces, etiam Euripides in Phoeniſſis dicit

lentes taedas. Cumque prope ad fores acceſſiſſent, dura, aſperaque canebant voce, non hymenaeum perſonantes, ſed veluti tridentibus terram radentes. Caeterum Daphnis et Chloe nudi vna cubantes, ſe inuicem amplexabantur, atque deoſculabantur, noctuarum ad inſtar, inſomnem illam ducentes noctem: et patrauit Daphnis, quae illum docuerat Lycaenium. Atque tunc primum Chloe didicit, ea quae in ſylua acta fuerant, paſtorum ludum iocumque fuiſſe.

dicit: Non tibi facem accendi, lumen in nuptiis legitimum, vt decet matrem beatam. IDEM.

24) Καὶ ἐπεὶ πλησίον ἦσαν τῶν θυρῶν, ᾖδον] Cum iam ianuae appropinquaſſent, canebant. Cantio illa, quae foribus accini ſolebat, quando amans intromitti cupiebat, vocabatur veteribus κρουσίθυρος. Caeterum notat *Heſych.* quod κρουσίθυρος, fuerit μέρος τι, hoc eſt, pars quaedam, licet non addatur rei nomen; cuius pars ſit, forſan ſubaudito nomine ᾠδῆς, vel αὐλήσεος. Nullus dubito, quin ſit legendum apud *Heſych.* pro μέρος, μέλος. Quippe ipſe etiam *Euſtath.* notat, eſſe nomen] αὐλήσεως ποιᾶς. At alluſiſſe noſter ad veterum illum ritum videtur, quo receptum erat, vt thalamo nuptiali applicitis ſponſis, altum canerent. Ne, dum in lecto cingulum ſponſus ſoluebat ſponſae, vox patientis virum, quiritantisque audiretur. Firmat hoc *Scholiaſtes Theocrit.* ad verſ. 7. Idyll. 18.

Ἄειδον δ' ἄρα πᾶσαι ἐς ἓν μέλος ἐγκροτέοισαι
Ποσσὶ περιπλέκτοις, περὶ δ' ἴαχε δῶμ' ὑμεναίῳ.

Canebant autem omnes vnum carmen pulſantes (ſolum)
Pedibus connexis, circum autem reſonabat corpus hymenaeo.

Hic Scholiaſtes. Τὸν δ' ἐπιθαλάμιον ᾄδουσιν αἱ παρθένοι πρὸ τοῦ θαλάμου, ἵνα τῆς παρθένου βιαζομένης ὑπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἡ

φωνὴ μὴ ἐξακούηται· λανθάνη δὲ κρυπτομένη διὰ τῆς τῶν παρθένων φωνῆς. IDEM.

25) Ὅσον οὐδὲ γλαῦκες] *Non magis, quam ſolent noctuae.* Qua comparatione innuere vult Auctor, ambos illos totam ferme noctem, iocando, ludum ludendo ſuum, tranſegiſſe. Quippe haec ales noctu vigilare, cunctisque dormientibus aliis, volare perhibetur, vnde et noctis Domina appellari ſolet. De hac aue *Euſtath.* in *Hexaem.* τὴν γλαῦκα, φασὶ, τὴν ἡμέραν ἀμαυροῦσθαι τὴν ὄψιν, τὴν δὲ νύκτα ῥώννυσθαι. Noctuae, vt ferunt, oculis interdiu caligo offunditur, nocte eam viſu valere. *Baſil.* hom. 8. καὶ ἐκείνης ὄψις, νυκτὸς μὲν ἐρρῶται, ἡλίου δὲ λάμψαντος ἀμαυροῦται. Ideo *Ariſtot.* de *hiſtor. animal.* libr. I. cap. I. noctu eam vagari refert. Hinc vigiliarum ratione Aeſculapio Medicinae praeſuli appingere antiquitas ſolet, quod nihil medicum tam decere putaret, quam vigilantiam. Haec apud Graecos olim, praeſertim Athenienſes Mineruae ſacra habita, indubium victoriae ſignum fuit. Eratque ſapientiae et prudentiae, quam Pallas ex patris cerebro nata, daret, ſimulacrum, quibus adminiſtratae res, optatum procul dubio finem, praeuia aura diuina, ſortiuntur. IDEM.

LAVREN-

LAVRENTII GAMBARAE

EXPOSITI

AD ILLVSTRISS.

ANTONIVM PERENOTTVM

CARDINALEM GRANVELAM

ET IN REGNO NEAPOLITANO PRO REGE

Dum lentus recubo platani frondentis in vmbra;
Et fontes hortosque cano, et ſurgentia tecta
Arcis Alexandri Farneſi, atque aduena, et omnis
Indigena admirantur opus: loca ſaxea quondam,
Et rapidis nemora alta feris gratiſſima, ſed nunc
Magnorum heroum ſedes, quamquam iter (*inter*) opacos
Se tollat Cyminos montes, ſiluasque Capenas,
Haec mecum voluebam animo: tua pagina cur non,
Egregium celebrat PERENOTTVM, ſit licet illa
Ruſtica, et emeritas perſoluis carmine rates (*grates*)?
Ipſe ego, GRANVELANE, libens tua facta referrem
Ante alia, et cunctis longe gratiſſima: at obſtat
Ingenium tenue, et iam feſſo in corpore vires
Ob longam aetatem, inualidae. Quod ſi ſuperum rex,
Et pater ipſe ſui mihi numinis inſpiraſſet

Partem aliquam, vt quondam dulci adueniente iuuenta
Cum malis non canebat, nec crine ſenectus,

Non ego Amazonidum pugnas, atque impia Thebae
Praelia, non Lapithas, canerem, pugnataque bella
Romulidum, non facta tui (licet inclyta) magni
Caeſaris, at potius tua tot benefacta, tuumque
Nomen in hac gelida celebrarem valle canendo.
Et circum (haud dubito) pariter iuuenesque, ſenesque
Gauderent mecum, cuperentque audire canentem
Me tua facta, tuique ſimul decora alta parentis.

Sed longe tua iam virtus ita nota: locoque
In tam ſublimi poſita eſt, vt non niſi vates
Egregii, et cantu celebres tua facta, tuamque
Virtutem digno poſſint extendere cantu.
Namque tuis noſtrum factis felicibus aeuum
Exornas, nec fama altis latet abdita ſiluis:
Sed coeli geminos iam nunc peruenit ad axes;
Haud aliter, quam purpurei per gramina flores
Alcinoi decorent hortos, et odore nitenti
Prata colore ſuo, quum iam rediit rutilum Ver.
Nunc pueros canet expoſitos tibi GAMBARA Daphnim,
Et Leucen tuus ille, ſinet ſi caelicolum rex
Atque hominum hunc vitae curſum, ſpatiumque tenere
Antoni: quondam quos me referente ſub alta
Audiſti platano, qua Cryptae fons rigat hortos
Ferratae et ſeptem colles, et collibus vrbem
Impoſitam ſpectat, Tyrrhenaque marmora longe:
Ocia Farneſi, et Latiis loca grata poetis.

Interea

Interea dum prudenti moderamine et aequa
Lance incorruptus populis das iura, bibunt qui
Sebethi liquidos fontes, et vatibus vrbem
Dilectum PERENOTTE tenes, regisque Philippi
Sceptra vicesque ſubis: placidis qui flectit habenis
Heſperias gentes, qua currit Iberus in aequor
Coeruleum, placidis foecundans curſibus agros,
Haec lege poſt rerum moles, ſi forſan habebis
Ocia, et hoc noſtrum dabitur percurrere carmen.

LIBER PRIMVS.

Lesboum ad littus Mitylene eſt magna, potensque
Diuitiis, ſummisque viris notiſſima, et altis
Porticibus longe inſignis, domibusque ſuperbis.

Campus erat bene cultus agri florentis, ab vrbe
Non longe diſtans Mitylene, ad caerula ponti
Conuerſus, ſol occiduas qua ſpectat ad oras.
Opportunus erat pecori locus, aruaque circum
Commoda erant flauae ſegetique et dulcibus vuis
Fertilis, atque olea: mons et ſublimis alebat,
Venatrix et ſilua feras, liquidisque cadebant
Rupibus e gelidis rauco cum murmure fontes,
Et pelagi ſalſis ſe fluctibus immiſcebant:
Qua mare pulſabat tumido nemora ardua fluctu.
Huius erat dominus fundi ditiſſimus agri
Atque auri Dionyſophanes, ſatus Actore magno.
Has ſedes cuſtos Lamon vxorque colebant,
Ambo confecti ſenio, natisque carentes.

Hic legere increpitans zephyros, terreſtria flores
Sidera, et ante alios vigil, Autumnalia poma
Carpere, et in ramos includere ſumma flagella
Arboris alterius, quibus et cognoſcere ſiccis
Gaudeat herba locis, vel amet ſub veſpere fontes,
Aut Solis radios, vmbroſa aut viuere ſiluae.
Illum ideo Dionyſophanes, atque vxor amabant,
Ad quos primores fructus floresque ferebat.
Is dum ſub lucem procurua ad littora Lesbi
Paſceret, adſpexit capram dumeta petentem
Inuia: bisque die maculoſi velleris hoedum
Linquentem ſeptis, hoedum miſeratus, et ira
Succenſus, capram eſt per deuia nota ſecutus,
Vicini nemoris longe veſtigia ſeruans:
Et vepres ſuperans ſiluae deuenit ad vmbram:
Serpentesque hederas inter, dumosque virentes
Infantem molli proiectum inuenit in herba:
Atque illum Tyrio cinctum proſpexit amictu.
Huic laeuo lateri fulgebat paruulus enſis
Argento ornatus capulum, paruumque monile
Cingebat roſeos humeros, et candida colla.
Atque immulgebat pueri bina vbera labris
Alternis capra, et ſuſpenſis greſſibus ibat
Hunc circum, teneros ne laederet vngula vultus
Aſpera: vel tactu Tyrios macularet amictus.
Hic dubius ſtetit, an puerum ſpoliaret, et ipſum
Expoſitum in molli moriturum linqueret herba.
Dum vero haec agitat, ſubito veſtigia preſſit.
Et ſaepe admirans, ſtupidam potuiſſe capellam

Caſibus

Caſibus humanis manſueſcere: grande putauit
Eſſe nefas hominem pecudi concedere: cui mens
Prouida, cui ratio eſt: gregibus cui cura regendis.
Continuo lachrymans puerum eſt miſeratus: et illum
Accedit properans, geminisque amplectitur vlnis:
Et labris libans roſeis mille oſcula, ſecum
Infantem laetus paruas portauit ad aedes.
Quem dedit vxori dono: atque inſignia parui
Condidit infantis: ſi quando poſceret vſus
Ei factura fidem, et forte oſtenſura parentes.
Phyllis at obſtupuit coniunx: dehinc talibus infit:
An generant caprae pueros? tunc ordine Lamon
Vxori narrat factum, Daphnimque vocarunt,
Dilectum agricolis nomen, pecudumque magiſtris,
Et notum pecori, et paſſim memorabile ſiluis.
Annus at interea proceſſerat vnus, et alter:
Cum Leuce eſt ſimili fortuna educta: Dryas quam
Infantem expoſitum vicino aſpexit in antro.
E ſaxo ſtabant muſarum vbi plurima ſigna
Agreſtum reſoluta comas, ſuccinctaque circum
Ilia, marmoreosque ſinus; ceu laeta iuuentus
Cum ducit ſacra ſolemnes luce choreas.
Fons erat in ſummo ſcatebris ſurgentibus: ex quo
Riuus aquae multo per concaua ſaxa fluebat
Murmure: et egreſſus muſcoſa e rupe rigabat
Florentes herbas circum, et vicina ſalicta.
Antrum erat hoc poſitum in ſilua, prope littora ponti
Siluicolis: calami enodes multaeque cicutae,
Munera paſtorum, pendebant fornice rupis.

Littoreis hic paſtor oues paſcebat in oris.
Qui nuper pecudem enixam cum ſaepe videret
Veſpere linquentem caulas: et mane petentem
Antrum illud, rubeae contorſit vimina virgae
Nexilis in faciem laquei, rupemque ſubiuit,
Quaeſitam et pecudem proſtratam vidit in herba,
Molliter infanti praebentem bina puellae
Vbera, vagitu quae non loca concaua rupis
Implebat: ſed labra mouens, mentumque, papillas
Alternas pecudis geminas tenero ore premebat.
At poſtquam labris tepidum lac hauſerat infans:
Tunc ouis obſequio materno ſedula ſenſim
Inuitae ſimilis ſurgit: collumque puellae,
Et faciem lingua tergit: blandoſque recedens
Saepius in Leucen oculos conuerſa reflectit.
* Picta aderant iuxta crines redimicula, nec non
Mitra auro effulgens laeui, gemmiſque coruſcis,
Velabat Leuces niueum latus aurea laena:
Candidaque aurati cingebant crura cothurni.
Hinc altrix vbi diſceſſit, caulaſque petiuit,
Infans confeſtim iacuit deuincta ſopore.
Suſtulit admirans Paſtor, caſuque repertam
Littoreas illam gremio portauit ad aedes.
Confeſtim, vxorique dedit, Leucenque vocauit.
Hos veluti proprios natos, Lamonque, Dryaſque
Nutriuere, greges ambo ſeruare docentes:
Et canere, et teneris ſtipulam percurrere labris.
Vicinas habuere domos, vicinaque prata,
Inter ſe noti, capras, et Daphnis in vnum

Et

Et Leuce pecudes ad paſcua compellebant
Concordes: quibus vnus amor, quibus vna voluntas,
Atque greges vna paſcendi ſola cupido.
At Lamon doctus capras educere, Daphnim
Alloquitur: paucis tempus, curamque, modumque
Paſcendi per prata greges te, nate, docebo.
Tuque animo haec memori, Leuce, praecepta reconde.
In primis fer ſacra Deo, qui condidit orbem,
Cum paſſim veſtit ſe verſicoloribus arbos
Floribus, et viridante coma, foecundaque tellus
Effundit varios e iacto ſemine foetus:
Et laeti carpunt ſiluis noua gramina tauri,
Aequaliſque dies ſomno eſt: et cum rubet vua
Collibus, et ſiluae laeto ſpoliantur honore.
Ne ſint a gelidis longe magalia ſiluis:
Ne longe ſint prata, tuo ſed proxima ruri.
Et tu praecipue quum Sol fugat aſtra, nouumque
Inducit terris lumen, noctemque reſoluit,
In nemus haud longe poſitum, fonteſque capellas
Tempore Veris ages: namque aether terque quaterque
Vno eodemque die diſcuſſa nube relucet:
Vel piceos interfundit vaga lumina nimbos
Terque quaterque ſimul, (*tunc*) et via lubrica multum eſt.
Tunc pluuia e caelo delapſa, et ſudor abundans
Ob perplexum iter, et longum per teſqua, nemuſque,
Lanigero pecori nocet, et nocet adueniens ſol:
Praecipue nuper detonſo vellera lanae.
Verum aeſtate greges vna cum ſole recenti
In ſiluas duc, nate: licet tua proxima linquas
Paſcua:

Paſcua: longinquosque petant pecuaria montes.
Namque ea grata magis ſunt gramina, quae nocturno
Rore madent, guttae dum per noua gramina lucent,
Fulgentes, veluti gemmae, quas mittit Hydaſpes.
Deinde bibant fontes vicina in valle repoſtos.
Quum vero argutis nemora inſonuere cicadis:
Atque aeſtus paſſim inſurgit: tu coge capellas
Iam paſtas ſubter ramos, vmbramque virentem:
Vt captent dulces ſomnos, ſtrataeque calorem
Euitent: ſed cum decedere coeperit aeſtus:
Perque nemus ſtrepit aura leuis: quae paſcere rurſus
Inuitet te proſtratas in valle capellas,
In ſiluas tu paſtor agas pecus omne: petat Sol
Heſperium donec ſero ſub veſpere littus.
Grex potet liquidos fontes, vndamue recentem.
Eſt ſimilis Veri Autumnus: quo, nate, teneto
Paſcendi ſimilem morem, ſed vitis honore
Quum fuerit ſpoliata ſuo: et folia ipſa iacebunt
Lapſa ſolo: tunc claude gregem ſub rupe tuoque
Impendes curam pecori, ne frigore primo
Laedatur, quamquam capris noceat magis aeſtus,
Atque ouibus noceat mage bruma: ſed aethera ſummum
Quum ſol adſcendet rapidus, compelle capellas
In frutices dumosque, et in alta cacumina montis.
Lentiſcum namque hircus amat cythiſumque rubosque
Arbutaque, et teneras ſalicis cum cortice frondes.
Tu, Leuce, pecudes cuſtodi in ouilibus: et non
Montanis ſpecubus: quas paſces planitiem per
Omnigenis florentem herbis: quae gramine pingui
Et

Et iunco careat: nam pinguia pabula villos
Efficient rigidos. lappas fuge, et aſpera prata,
Et ſiluis tribulos: nam tunc dumeta, rubique
Et paliurus oues ſpinis tondebit acutis.
Inſuper inuenies pro vellere vulnera centum:
Quae ſentes fecere: nemus ſi intrabis opacum.
Nec te poeniteat ſtabulis incendere cerui
Cornua, et egregios ſudantia Galbana ſuccos:
Atque acre Abrotani totum cum ſemine germen.
Quo nidore graues fugiunt diuerſa Chelydri
Per loca, vel reddunt animam ad praeſepia: nec ſe
Tollere humo poſſunt, vel ab ore effundere virus.

Has ſtabulis dum bruma riget ſcelerata tenebis:
Queis nec erunt vnquam foenilia clauſa, recedat
Donec hyems. ſtipulaque etiam, viridique geniſta
Sterne ſolum: et ſtabulis effer ſordesque ſimumque.
Atque locum ſternes iterum, paleaque, nouisque
Virgultis: carpant vt ſomnos mollius, et nec
Lanicium vligo corrumpat, ſcabraque ſiat
Vngula foecundi pecoris, dum nocte quieſcit.

At cum molle pecus duces aeſtate ſerena
In ſaltus, vallesque cauas, ſiluamque comantem,
Cum Sol ſe Eois oſtentat clarus ab oris,
Fer textos ſemper caſſes et retia tecum:
Queis pecudes paſtas, quum ſurgunt ſidera, claudes:
Ne nocturnus oues, qui ſemper obambulat atram
Per noctem, rapiat lupus, in ſiluasque reportet
Imbellem praedam: et furto te laedat iniquo.

Sit

Sit claro candore aries: ſit candida lingua:
Sint oculi lana tecti nigrique, ſimulque
Frontem hirſutam habeat, denſamque, et pectora lata,
Atque humeros, nec non clunes: ſitque auribus amplis:
Atque intorta gerat, procuruaque cornua fronti:
Ad roſtrum conuerſa tamen: naresque recuruas:
Et cauda longa, et lata veſtigia verrat.
Et quot habet nodos aries in cornibus albis
Exactas tot, ſcire decet, compleuit ariſtas,
Et ſit ouis molli, condenſo et vellere et alto:
Praecipue circa dorſum et fulgentia colla.
Amplum ſit corpus, ſint crura exilia, venter
Hirſutus, lanaeque color candore liguſtra
Alpinasque niues ſuperet. Mileſia tales
Fert tellus: tales per prata herboſa Galeſi
Paſcit oues alto nemorum ſub tegmine paſtor.
Infractas longasque aures, villoſaque terga,
Et ſimas multum nares tuus hircus habebit.
Sit collo et ceruice breui ſimilisque Elephanto
Sit villis. tamen ille duces erit optimus inter,
Nate, gregis, cui ſub malis verrucula duplex
Hinc atque hinc collo dependet: cruraque craſſa,
Et caput exiguum oſtendat, ſitque aſper in hoſtes
Cornibus, atque etiam pernix: ſint cornua in ipſos
Verſa humeros, quae conſpicuo ſint aemula vitro.
Tuque caue ſemper pinguem ne laedat iniquus
Dente oleam: namque arrodens caper improbus acri
Morſu infoecundam (dictu mirabile) reddet.
Sit corpus nitido adſpectu magnumque capellae:

Velabit

Velabit denſo candentia corpora villo,
Et molli ſumma ceruice lacinia duplex,
Hinc atque hinc dextro, et laeuo pendebit ab armo.
Ianua ne ſpectet Zephyrum, Boreamue, ſed Auſtros,
Vt bruma admittat ſoles adoperta ſerenos.
Sitque locus ſaxo inſtratus, vel concaua rupes:
Qua capras nocte includes! fruticumque maniplis
Saepius hanc verres: multo ne ſordida coeno
Atque immunda fimo nares offendat odore,
Caprigenoque gregi noceat, ſetoſa rigentes
Infuſcet variis maculis, et odore nocenti.
Molle pecus, ſi magnum aeſtum, frigusque laboremque
Eſt paſſum: ſubito ne carpat gramen, aquaſue
Hauriat: at paulum ſeptis, aut rupe quieſcat.
Quum tondere pecus fuerit tibi cura, memento
A molli duros lana ſecernere villos,
Et longa a breuibus, nec non et candida ab atris
Vellera velleribus. ſed cum iam fortior aetas
Venerit, et validis adoleſcent viribus anni.
Morborum cauſas, et eaſdem auertere, vimque
Herbarum expediam, namque experientia longa
Noſcere me has artes, et reddere poſſe ſaluti
Caprigenum pecus erudiit, catulosque furentes
Ex rabie, pecorique grauem depellere peſtem.
Ne puer expecta, dum te pecuaria proles
Deficiat: nam morbus eam penetrabilis aufert.
Paſtores ideo ante alios, o nate, quotannis
Progeniem ſortire gregi. Tu mitte capellas
In Venerem primus, dum candida capra ſuperbos

Inter

Inter ſe in ſiluis decernere cogit amantes:
Quos ſanguis iuuenilis alit, nec amara ſenectus
Tendere in aduerſos thalamis pro dulcibus hoſtes
Impedit, aut perferre die, vel nocte laborem.
Ipſe canis non ſit genitus de ſtirpe Moloſſa,
Qui domini a clauſo nocturnos limine fures
Arceat inuiſos, vel ſit cuſtodia tecti
Per noctem, totumque diem, non Tigride natus.
Sit catulus, cane et Hyrcano, Perſasque parentes
Aut Medos referam: quibus, animosque videre
Pugnantum placet: et ruere in certamina Martis:
Qui fuſum lacerant hoſtem, qui ſanguine gaudent.
Nulla tibi ſit cura canes nutrire Lacaenas.
Retia non etenim paſtori tendere ſyluis
Conuenit: atque lupo permittere ſepta rapaci.
Forma tamen tibi talis erit (nec fallor) vt albus
Sit canis: vt ſi forte lupus nocturnus ouile
Inuadat, rapiatque pecus: diſcernere poſſis
Hunc inter ſubluſtrem vmbram, nemorumque tenebras:
Ne catulum incautus ferias: dum figere telo
Pugnantem contra properas, furemue, lupumue.
Diſſimilis ſic ille feris erit acribus. At quae
Signa magis placuere mihi te, nate, docebo.
Non breue, nec longum catuli ſit corpus: at amplo
Pectore, villoſoque: latusque, humerique patentes.
Sint illi demiſſae aures longaeque, caputque
Non paruum, ſpirent nigrantia lumina flammas.
Sint vngues magni: ſetoſaque craſſaque crura:

Nam-

Namque humeris lupus interdum *rapit* improbus agnam
In ſiluas fugiens: ideo impiger, et robuſtus,
Sit canis, atque ſequi raptorem per nemus omne
Ne metuat: praedamque ablatam ex ore ferino
Eripiens voti compos ſub ſepta reportet.
Collo (*colla*) canis corio et clauis cingatur (*cingantur*) acutis.
Huic poſitum breue ſit nomen: namque ille vocantis
Audiet actutum vocem: curſuque citato
Adueniet. Pecudes etiam breue nomen habebunt.
Farra fero pingui tepidoque immiſta parabis:
Vt catulos paſcas, diſtento ventre voraces:
Atque addes coctumque (*fabae* *) cicerisque liquorem.
Sed tepidum, non feruentem: ſuperingere pingui
Hordea iam madefacta fero. Poſtrema nec eſto
Cura canum: nam cuſtodes ſunt ruris et horti.
Cuſtodes ouium ad caulas, ad paſcua, fidi,
Latratuque ſuo terrent furesque luposque.
Tum miro dominos ſtudio comitantur euntes,
Et nulla exacto poſcunt ſtipendia menſe.
Saepe canum Lycabas magni memorabat amoris
Exempla, atque fidem in dominos. ſat nunc erit, vnum
Si referam: vos autem animos aduertite veſtros.
Fors Methymnaeus Pterelas tendebat ad vrbem
Florenti aetate, et calamis confiſus, et arcu,
Et cane veloci genita de ſtirpe Melampi.

Ecce

†) Omiſſum: *rapit.* BODEN.

*) Ita ſuppleo lacunam ex *Colum.* R. R. L. VII, c. 12. IDEM.

Ecce autem multos nemoroſa in valle latrones
Vidit in inſidiis poſitos: ſubitoque reliquit
Coeptum iter, et retro flexit veſtigia, at illum
Praedones ſunt per diuortia nota ſequuti.
Sed miſer ille manus, coniectaque tela ſequentum
Effugere haud potuit: licet arcum intenderet, atque
Pro caro pugnaret hero canis aſpera in hoſtes
Conuerſa. infelix frondoſa in valle viator
Vulneribus iacuit multis confoſſus: et ipſa
Eſt etiam multos ictus perpeſſa Lyciſca,
Non animum concuſſa metu, non ſpicula vitans.
Impia turba artus ſpoliant: direptaque ſecum
Arma ferunt, zonamque grauem: miſerabile corpus
Alitibus iacet, atque feris immitibus eſca.
At quamuis Pterelas dominus iam mortuus eſſet:
Ipſa canis tamen haud corpus linquebat in alto
Aggere proſtratum, ſed funereos vlulatus
Ore dabat, quos paſtores hauſere, locumque
Actutum petiere, lupos vlulare putantes.
Hic ſubito ſueta arma manu ſumpſere, canesque
Latratu excitos ſecum duxere relictis
Armentis gregibusque, viamque per inuia carpunt.
Vt venere, vident proſtratum corpus, et atro
Sanguine reſperſum, traiectaque pectora telis,
Atque canem iuxta, (viſu miſerabile) quae tunc
Latratu diras volucres arcebat, at illi
Humana ſubito moti pietate, ſepulchrum
Foderunt, vbi membra viri poſuere tepentis.
Dumque illum iniecta tegerent tellure, canis ſe

Tunc

Tunc ſaltu dedit in foueam, dominique iacentis
Ad gelidos proiecta pedes ſe ſtrauit, et vltro
Seſe eodem condi tumulo gaudebat amore,
Et deſiderio domini. tunc moeſta iuuentus,
Hanc ſubito extraxit terra, pepulitque ſub altam
Vicini nemoris rupem, quae inuita receſſit.
Mox ipſum Pterelam canis haud oblita, reuiſit
Cum gemitu et queſtu nocte adueniente ſepulchrum,
Nuper et emotam tellurem extraxit acutis
Vnguibus: inque ipſum ſeſe coniecit hiatum.
Atque ibi vulneribus partim, partimque dolore
Afflicta, et pariter vitae pertaeſa, ſub auras
Vitalem effudit nemoroſa in valle calorem.
Paſtores, qui per ſiluas armenta virentes
Paſcebant, videre canem liquiſſe nitentis
Hoc caeli lumen ſpirabile, protinus illi
Tellurem iniecere, prius quam foderat ipſa.

Haec ſat erit, pueri, Lamonem audiſſe docentem,
Dum ſalices caprae ſiluis paſcuntur amaras.
Haec dixit ſenior: mox ſeſe in tecta recepit.
Gaudebant pueri haud ſecus, ac ſi regna potentum
Parthorum regerent. capras mage Daphnis amabat,
Et Leuce pecudes, quam mos paſtoribus eſſet.
Et merito: nam ſe pecudi debere ſalutem
Dicebat Leuce: Daphnis ſe munere vitam
Viuere nutricis caprae. Ver venerat, et iam
Irriguis herbae campis ſiluisque virebant:
Linquebant et apes aluearia et vda petebant
Paſcua, fragrantes et odoris floribus hortos,

Dumiſque, et ſiluis auiaria laeta canebant;
Et nuper geniti ſaliebant mollibus hoedi
In pratis, Leuceque greges, et Daphnis in vnum
Compulerant: circum et reſonare arbuſta videbant
Concentu variarum auium dulcedine Veris.
Fundebant et apes per florea prata ſuſurros.
Dumque agni vmbriferis in vallibus exultarent,
Et ludo inter ſe certarent frondibus hoedi:
Ipſi incompoſitas procurua in valle choreas
Plaudebant vna pedibus, niueosque legebant
Certatim et croceos flores, lectosque viciſſim
Alter in alterius gremium iactabat amantis.
Et multa arboreis texebant ſerta ſub vmbris.
Saepe et oues Daphnis paſcebat vallibus altis.
Saepe reducebat Leuce dumeta petentes,
Praeruptamque iugis rupem, vel ſaxa capellas.
Interdum caueam virgo texebat agreſti
Ex ſtipula, captamque inter carecta locuſtam
Stridentem queſtu, ſubito includebat inani
Carcere: et implebat caueam ſilueſtribus herbis.
At puer incidens operoſa haud arte cicutas,
Et molli cera adiungens, inflabat: et illae
Fundebant tremulos per paſcua proxima cantus.
Tunc puer, haec animum paſcunt vmbracula noſtrum
Diuerſusque color florum volucrumque ſuſurri.
Suaue mihi eſt examen apum ſpectare, per vmbram
Huc illuc volitare, parant dum praelia ſaeua
Miſcere inter ſe, murmur fit in aethere: vel cum
Tinnitu reuocantur apes, vel puluere iacto.

Incidit

Incidit in laxos ſero ſub veſpere caſſes
Muſca et apis, quas iam praedae curſuque parata,
Vt coecis latebris proſpexit aranea, ab antro
Proſilit, et telae medium procurrit ad orbem:
Concuſſitque plagas pedibus, et rete timentes
Implicuit morſuque ferox apis occupat ora,
Atque alas pedibus: ſed apis perplexa tenaci
Soluere ſe haud poterat nodo, ſuaque arma mouere.
In latebras tandem protraxit aranea praedam,
Et rurſum caeſo hoſte caua ſe promit ab aula,
Et curſu muſcam petiit, morſuque feroci
Semianimem arripuit, tectisque induxit auitis.
O ſi ſpectaſſes illam, chariſſima Leuce,
Sarciret miro dum ſciſſas ordine telas,
Atque cauos orbes retis, quibus inuoluuntur
Et muſcae nec non et apes catulique lacertae.
Interea inter ſe pueri dum talia ludunt
Intenti leuibus ſtudiis, euenit vtrique
Inſignis caſus, per quem puerilibus annis
Creuit amor, curasque nouas in pectore ſeuit.
Nuper erat lupa frondoſis enixa latebris
Ad littus partu catulos, et plurima paſſim
Damna dabat: ſtabulis pugnas ſtragemque ciebat,
Praecipue quum nox caeli micat ignibus, et quum
Implentur pluuia foſſae, et vaga flumina ſecum
Saxa trahunt, ideo agricolae, pecudumque magiſtri
Conuenere ſimul: partimque in littore, partim
In nemore vmbrifero, partim prope proxima ſepta
Effodiunt terram ferro, foſſaque patentes

 Efficiunt

Efficiunt, tranſuerſa tegunt quas mollia quercus
Brachia, et innumerae viuo cum ſtipite frondes.
Vt lupa ſi gregibus cunctis inimica pararet
Per noctem inſidias, caderet delapſa latentes
In foueas, aſt illa tamen non decidit vnquam
Praetenſos in tot caſſes: ſed ſaepius altas
In foſſas cecidere greges, prolapſus et ipſe eſt
In foueam incautus ſero ſub veſpere Daphnis
Turbidus, vt referam: niſi te cognoſcere vatum
Poeniteat tenues Antoni hoc carmine curas.
Inter ſe aduerſi incurſabant cornibus hirci,
Alter et effracto cornu fugiebat: at alter
Verſa ſequebatur victi veſtigia curſu
Ardenti et iamiam fugientis terga premebat:
At puer ob fractum cornu, pugnamque dolebat:
Et faſtus quum non poſſet perferre ſuperbi
Victoris: ſequitur per florida prata ſequentem,
Frondenti huic virga minitans, iraque tumenti
Concitus haud ſpectans, quo deuia ſemita ferret:
Ambo in ſubiectam foueam cecidere, ſed hircus
Iam victor, prior eſt lapſus, Daphnisque ſecundus.
Quumque puer caderet, caper illum tergore lato
Excepit, dorſoque ſedens ſeruatus ab illo eſt.
Diriguit Daphnis mentem formidine preſſus,
Non ſecus, ac ſi tunc foret atra in tartara lapſus.
Aſt vbi mens illi rediit, vocemque recepit:
Implorauit opem, lachrymansque in vota vocauit
Atque gemens ſuperos omnes. tunc pallida Virgo
Non ſubiti caſus fortisque ignara cucurrit

Ad foueam, viuumque iubet ſperare ſalutem.
Quaerit opem Virgo latos feſtina per agros:
Atque inuertentem foecundos vomere campos,
Intentumque operi Dorconem in valle recurua
Adſpicit, auxilioque vocat, qui protinus illi
Adfuit. illa enim (*etenim*) lachrymas fundebat, et altam
Implebat gemitu ſiluam exanimata dolore.
Ad foueam ardentes veniunt, nexisque repente
Zonis et virgis ſalicum extraxere, reducuntque
E tenebris claram in lucem ſub veſpere ſero:
Poſt etiam primis effractum cornibus hircum.
Dorconi immenſas grates puer egit: et ambo
Inde greges timidi ſiluis petiere relictis,
Et ſolitum ſubiere antrum. Dehinc margine fontis
Depoſuit veſtes, laticesque intrauit: et vda
Argilla immundum, canoque, (*coenoque*) hircique cruore
Ipſa ſuis manibus Leuce pulcherrima lauit.
    Suadebat iam veſper oues in ouilia paſtas
Ducere, noxque atris ſurgebat ſparſa tenebris:
Quum pueri ex agris redeunt: agit illa paternas
In aulas pecudes: agit hic in ſepta capellas.
    At Dorcon Leuces thalamos optabat, amore
Iamdudum magno accenſus: qui fertilis agri,
Qui nemorum quoque diues erat, magnaque Dryanti
Iunctus amicitia: patriis nam vallibus olim
Lanigeras vna pecudes pauere per agros.
Hunc adiit tentans, precibus ſed non ſine multis,
Non ſine muneribus: ſpondens aluearia centum,
Atque cados mellis totidem, et mulctralia ſeptem,

Bisque decem pecudes, oleae et plantaria centum
Paciferae; et tria terga boum, vitulumque quotannis
Vbera ſugentem matris, geminosque iuuencos
Aſſuetos tolerare iugum, atque inuertere ferro
Tellurem: iam iamque ſuo ſermone Dryantem
Ceperat, atque aliis cunctantem flectere donis.
At Leucen ſenior dignam meliore marito
Eſſe putans, ſpreuit taedas promiſſaque dona
Dorconis qui deſpectus ſe vertit ad artes
Occultas, vanamque animo ſpem credulus hauſit.
Namque obſeruabat cum Daphnis, et aurea Leuce
Alternis pecudes ad flumina nota diebus
Ducebant. ideo inſidias componere tales
Accingit ſeſe actutum: dum candida Leuce
Sola agit ad fontem pecudes ſub veſpere (namque
Saucius occultum ſub pectore vulnus alebat)
Decreuit tacitus vim pulchrae inferre puellae.
Atque lupi pellem arripiens, quem taurus aduncis
Cornibus in ſiluis dederat leto, aſpera miſcens
Praelia: frondenti in luco, quum nullus adeſſet
Nec Paſtor, nec fidus Hylax volucrisque Lyciſca,
Induit hanc humeris pellem, villoſaque ſetis
Crura ſuis aptat demens: pedibusque lupinis,
Brachia, nudatasque manus obnubit: et vna
Humanos vultus turpi tegit oris hiatu.
Tunc Dorcon tectus tali ſub imagine notum
Acceſſit ſubito fontem, dumiſque reſedit.
Aptus erat locus ille dolis, inculta tegebant
Nam dumeta vias connexaque vimina rupem,

Vepri-

Vepribus hic denſis ita circumſeptus alebat
Spem magnam capere hoc habitu ſe poſſe timentem
Omnes inſidias Leucen, hominesque, feraſque.
Hic ſtrepitum ſic ſtratus humi obſeruabat, et horam,
Pelleret ad potum pecudes qua candida Leuce.

Quid dicam? mora parua, greges ducebat ad vndam
Conſuetam liquidi fontis ſine Daphnide Virgo:
Qui virides ſalicum frondes, vlmique legebat
Pabula poſt. Sed dum ſiluae fontique propinquat
Cum grege lanigero Leuce, tunc aſpera Lachne
Ingrediens virides dumos, comitante Melampo,
Non obſcura dedit latratu ſigna latentis
In conualle Lupi. ſtratus tellure iacebat,
Ceu moles ſaxi, Dorcon. latrare Melampus,
Et Lachne mordere lupum: corioque reſecto
Certatim ardentes non vno vulnere membra
Laedere paſtoris. Virgo turbata ferino
Adſpectu, retro vertit veſtigia curſu
Praecipiti, et Daphnim clamore intenta ciebat.
Obſitus at ſpinis Dorcon vt vidit euntes,
Erexit ſeſe conſpecto Daphnide et vna
Suſtulit illacrymans e denſis vepribus ora,
Ora feri mentita Lupi, pectuſque, manuſque.
Et nota niſi voce illos, ſigniſque vocaſſet,
Flexiſſent retro celeri veſtigia curſu
Ambo: ſed poſtquam vocem nouere vocantis,
Accelerant ſubito ad fontem, et (*atque*) ſubire petenti
Auxilio, rabiemque canum preſſere furentum.

At lacerum Dorconem humeros, et brachia ducunt
Ad fontem: morſuque lauant frigentibus vndis,
Dehinc virides vlmi frondes ſub dentibus ambo
Contendunt: et tunſa ſuper folia ipſa ferinos
Imponunt morſus: tum lento cortice nudant
Frondentes vlmi ramos, quem vulnera circum
In ſpeciem vittae inuoluunt, nodoque tenaci
Adſtringunt. ſed nec Leuce, nec Daphnis in iras
Exarſere animis: pellem namque eſſe putarunt
Paſtorum luſus aliquos. aſſuetus amantum
Inſidiis nec Daphnis erat, nec candida Leuce.
Dorconem dictis moeſtum ſolantur: euntem
Quem ſunt vicinas comitati ad fluminis vndas.
Sed pueri pecus ob ſparſum ſubiere laborem
Non paruum, donec trepidi in ſua tecta redirent.
Cum primum terris inducere coeperat vmbras
Frigida nox, et ſubluſtris iam paene colorem
Abſtulerat ſolitum rebus, coelique nitorem.
Nam pecudes petiere maris caua littora partim:
Et partim ſubiere vias ad paſcua nota,
Pelle lupi, magnisque canum latratibus actae.
Non aliter nimbus volucrum, quum transuolat alta
Aequora, terretur aquila veniente per auras.
Nec poterant plauſu manuum, vel voce, ſonoue
Stridentis ſtipulae, timidas reuocare capellas.
Tunc puer ipſa pedum turbatus ſigna per arua
Nota ſequebatur fugientum per nemus omne.
Tandem ambo rediere domum: feſſique ſoporem
Coepere irriguum. Sed poſtquam lutea paſſim
Aurora

Aurorá effulſit, luxque alto eſt reddita coelo:
In ſiluas duxere greges, laetique ſerenos
Duxerunt ſoles inter ſe: purpureum Ver
Donec floreret campis, et cederet Aeſtas.
Iamque arbor grauibus ramis noua poma tenebat,
Vuaque in aprico mitis iam colle rubebat.

LIBER SECVNDVS.

Dum vero laeti paſcunt ad littora ponti
Molle pecus, ſtrepitus clareſcere coepit ab alto
Armorum, et magnus paſſim increbreſcere clamor
Paſtorum. nam Sidonii procurua tenebant
Littora, et ex agris vertebant ad mare praedas.
Praecipue grauidosqué greges, foetasque iuuencas,
Cumque ſuis noua mella fauis. hic vina ferebat,
Hic farra: ille ſenes ad littora nota trahebat.
Namque habitum induerat Sidonius hoſtis agreſtém,
Et circum indigenas tali deceperat aſtu.
Nec mora paſtores vna, pariterque coloni
Ad littus properi currunt; atque arma, manusque
Expediunt: linquuntque greges, ſiluasque virentes:
Et pugnam infeſtis committunt cominus armis.
Atque hinc atque illinc vicinas miſſa per auras
Tela volant: fugiunt Tyrii, quos ruſtica pubes
Paſtorumque manus ſequitur. ſed littora poſtquam
Sidonii tenuere, fugam vertere, nouoque
Nautarum auxilio freti: qui littore puppes
Seruabant, clypeos ſubito contra arma ſequentum

Ver-

Vertere: et multos Baratro miſere colonos,
Paſtoresque ſimul. cruor vndique fuſus arenam
Imbuit: illa nouum contraxit ſparſa colorem.
Non tuba, non litui, non belli ſigna ciebant
Bellica in arma viros: aſt ingens clamor vtrinque
Sublatus bellantem animos acuebat in hoſtes.
Dum vero triſtes ineunt in littore pugnas
Praedones: alii ſociis venere coloni
Vndique et indigenae multi, pecudumque magiſtri
Subſidio: et thalami conſortes ſaxa legebant,
Lectaque portabant gremio, patuliſque caniſtris.
Sternitur ante aciem paſtorum gloria, Thyrſis,
Et diues pecoris, cantuque inſignis, et arcu,
Atque auidus pugnae: ſed belli ignarus, et oris
In patriis tantum ſeſe exercere palaeſtra,
Et iaculo, et curſu aſſuetus: non cernere vultus
Bellantum ante oculos, non tela inimica cruore
Vndanti tepefacta ſuo: non quadrupedantum
Corpora mixta viris, gemituſque audire cadentum.
Haeſit enim niueo ſub pectore vulnus, et imas
Perfregit coſtas ictu: tunc deficiens cor
Aethereos hauſtus multo diffudit in oras
Cum gemitu aerias, corpuſque exſangue relictum eſt.

Euridamas ſenior armenti diues, et agri:
Paſtoresque inter primus, qui Lesbia circum
Littora paſcebant pecudes: properabat ad vndas
Littoreas hoſti inſidias vt tenderet aſtu.
Sed fuit in numero, paucis comitatus, ab hoſte

Depre-

Deprenſus: teloque femur traiectus acuto
Corruit, et ſocios, incoeptaque bella reliquit.
Aſpera pugna diu. ſed poſtquam ad littora praedo
Confluere ingentem numerum conſpexit agreſtum,
Paſtorumque: eſſet quamuis armatus, ad oras
Littoreas conuertit iter: ceſſitque furori.
Et praedae partem inuitus, multosque ſuorum
Vulneribus ſtratos per prata virentia liquit.
Dum vero fugeret Daphnis, tremebundaque Leuce,
Dorconem inueniunt ſtratum tellure plagisque
Contuſum, et ſpirantem animam cum ſanguine multo.
Qui vidit Leucen poſtquam aduentare per vmbram,
Confeſtim tenuis vigor in praecordia venit.
Haud ſecus apricis quam flos paene aridus aruis,
Ad canis aeſtiuos ortus, caelique calores
Deficit, et terram proſpectat languidus: at ſi
Nubibus e gelidis tenuis demittitur imber,
Tollere ſe ob lapſam pluuiam, et ſe credere caelo
(Sit quamuis radix extincta caloribus) audet:
Tum cubito innixus paucis affatur amicos:
En ego pro bobus moriar maris aequora iuxta,
Pugnando contra praedones: ſumite dono
Hos calamos, quibus egregium Didymaona vici.
Lumine me caſſum lacrimis decorate profuſis,
Et memores eſtote mei, quos ſemper amaui.
Dixit, et in Leucen oculos contorſit, et vna
Indignantem animam liquidas diſperſit in auras:
Sed tauri venere domum, quos fuſtibus actos
Egerat in naues praedo, namque obruta pinus
Turbine

Turbine ventorum piceo, pelagique procellis
Indutos armis omnes, et tela tenentes
Praedones traxit ſubito ſubter freta ſecum
Aſpera, et exanimes fundo ſubmerſit in imo.
Euaſere boues rapidis e fluctibus Auſtri
Auxilio: quos in littus rapida intulit vnda.
Et pueri rediere domum lacrimantibus vltro
Luminibus, partim paſtoris funera propter:
Partim quod poſthac accedere nota timebant
Littora. Sic triſtes petierunt tecta parentis
Dorconis: referuntque illi vidiſſe iacentem
Ipſorum ad littus natum, multiſque peremptum
Vulneribus. qui continuo ſua tecta relinquunt,
Nox licet aduentaret, et aurea ſidera veſper
Duceret, et trepidi multis comitantibus ipſum
Acceſſere locum: quo nati flebile corpus
Stratum erat, et totam noctem fleuere ſupremos
Implentes longe montes, et littora queſtu.
Dum Sol luce ſua caeli luſtraret Olympum,
Continuo pecudum multi venere magiſtri,
Quos inter Daphnis ſiue Leuce triſtior ibat.
Tum conſanguinei terram fodere ſub altis
Ilicibus, qua per ſiluam delabitur amnis:
Intus et extinctum corpus poſuere, ſuperque
Iniecere ſolum tumulo, manibusque racemos
Purpureae vitis ſuper expreſſere ſepulchrum.
Inſuper effudit lactis carcheſia Mopſus:
Funereaſque ſuper frondes coniecit Amyntas:
Et diuerſa Mycon ſeuit plantaria circum:

Et

Et ſeuit rubros flores: iuxtaque ſepulchrum
Depoſuit ſcrobibus lauros, tenerasque cupreſſos:
Atque alii fractis tumulum ſparſere cicutis.
    Alpheſiboea ſoror ſecuit moeſtiſſima crines
Extincti ſupra corpus: clamabat et ipſum
Nomine: pallentesque genas foedabat, et ora
Vnguibus, et geminis moerentia pectora pugnis,
Mugitusque boum eſt ſiluis auditus in altis:
Qui curſus incompoſitos per prata dederunt,
Dilecti flentes mortem, caſumque bubulci.
Aſt vbi ſub terra Dorcon eſt conditus alta,
Diſceſſit celerans non ſicco lumine Daphnis,
Atque domum rediit. Sed ſol vbi lumine primo
Perfudit terram, capros in ſueta reduxit
Paſcua: qua paſcebat oues moeſtiſſima Leuce
Dorconis mortem ob ſaeuam: quae poſt vbi Daphnim
Vidit, eam dolor omnis et anxia cura reliquit:
Et cari dulces amplexus laeta petiuit
Daphnidis: ille autem ſedit viridante ſub vmbra
Ad fontem: moeſtusque recenſuit ordine triſtes
Dorconis quondam exequias, gemituſque dolentum
Paſtorum, inſolitoſque boum nemora ardua ſubter
Mugitus, atque antra nouis pulſata querelis,
Tunc Leuce: fieri meruit ſibi talia Dorcon:
Nam nos (vt noſti) ſemper dilexit: et ipſam
Me iuuit, quum tu cecidiſti improuidus altam
In foueam, nec ſola tibi ſuccurrere poſſem
Exanimis: piceaeque inſtarent tempora noctis:
Et noſtrum pecus erraret cuſtode remoto

Per

Per nemus, et certe lupa te natique voraſſent,
Meque ſimul ſparſumque gregem. Subriſit amator:
Sed tamen indoluit recolens benefacta ſepulti
Paſtoris. Viuamus, ait, mea vita: ſimulque
His bene, qui vitam hanc caſte vixere, precemur.
Eſt hortus mihi non longe, quo ſaxea rupes
Pulſatur pelagi fluctu, ventoque ſalubri:
Qui flores, herbaſque ſuo fert tempore, et arbos
Tempore poma ſuo ramis pendentia ſeruat.
Huc matutino veniunt ſub ſole volucres.
Harum pars dulci reſonant loca frondea cantu:
Pars roſtro victum per mollia gramina quaerunt,
Humectant hortum terni (ceu flumina) fontes.
Et ſi quis circum ſepes euelleret altas:
Se ſpectare oculis ſiluamque, vmbramque putaret.
Et referam quum te paſtores per freta vectum
A nautis dixere, gregem prope cura (*curua*) profundi
Littora ſeruantem, ſed me deluſit Amyntas.
Ipſa ego tunc caſu inſolito turbata cucurri,
Littus adimpleuique tuo loca proxima circum
Nomine. nulla dabas tunc tu reſponſa: ſed ipſa
Antra remittebant frondoſa per auia noſtrum
Clamorem. heuce infelix ad ſepta redibat:
Et ſtipulam trunco ſalicis pendere, gregemque
Errantem ſilua ſine te cuſtode videbat.
Quid facerem miſeranda? metus concuſſerat oſſa,
Atque animum tanto caſu: exanimata videbar
Omnibus, et ſolitus color ore receſſerat omnis
Aſſidue ob ſuſos gemitus, ſpeſque ipſa fluebat.

Nam

Nam caſſum rebar te lumine, Daphni, dolorque
Hos maior ſubito miſeros inuaſerat artus:
Funera duxiſſem quam ſi lacrymoſa parentum.
At poſtquam te non captum mihi dixit Acarnan
Damoetas, ſubito fugit dolor omnis in auras,
Et ſolitae vires animo rediere, abiitque
Pallidus ore color, meque anxia cura reliquit.
An ſit amor dolor ille meus, quem copore toto
Te propter perpeſſa fui, dulciſſime Daphni,
Quis ſcit? et haec dicens puerum complexa ſilentem eſt.
Mox ſic Daphnis ait: Leuce mihi carior ipſis
Luminibus, vitaque eadem quae cura tenet te,
Illa eadem me cura tenet, nosque vrimur igne
Aequali: quem nulla dies exſtinguet, et omnis
Vnanimes aetas cernet, ambosque ſepulchro
Vno eodem poſitos aeuo veniente videbit.
Sic illi fando duxerunt molliter horas:
Verſarent pecudes dum nota ad littora Lesbi.

Iam grauis Autumnus foetu florebat in aruis,
Atque opere omnis ager feruebat: texere pandas
Hic intentus erat contorto vimine corbes:
Hic reparare lacus, et dolia tergere cultro:
Hic procudebat ferrum, qua falce racemos
Stringeret; aſt Clymene formoſa coquebat aheno
Defruta, odoratumque crocum, et contuſa premebat
Allia permiſcens mentam, et bene olens ſerpillum.
Iuſſu igitur ſubito Daphnis, Leuceſque parentum
Liquerunt capras, et oues, et dulcia tecta:
Et vineta ſimul magni petiere Lyconis:

Cuius agebatur iam tunc vindemia, multas
Poſcebatque manus, varias poſcebat et artes.
Carpebat Methymnaeo de palmite Daphnis,
Et Leuce mites in aprico colle racemos.
Lesbos habet vites, quas non ſuſtentat arundo,
Non vlmus, noſtris vt mos eſt priſcus in oris,
Aſt humilis tellure iacet cum ſtipite palmes.
In lintres vuas mites ſub ſole viciſſim
Vimineis Aegle calathis, Naisque ferebant.
At Lamon, Siculusque Lycon, Corylasque premebant
Certatim pedibus immiſſas lintribus vuas:
Et vinum expreſſum e lacubus portabat Amilcon
In domini ingentes cellas; aderantque puellae
Inſignes forma, quae proxima rura colebant.
Hae poſtquam puerum Daphnim videre, repente
Laudarunt faciem egregiam, crinesque fluentes,
Quarum vna ante alias accenſa cupidinis acri
Flamma animum, cunctis ſpectantibus, oſcula ſeptem,
Et totidem amplexus puero dedit. at dolor ipſam
In varias Leucen curas vrgebat amantem.
Qui vero ingeſtas calcabant lintribus vuas,
In Leucen varias iactabant vndique voces,
Atque greges fieri optabant, et Virgine ab ipſa
Ad liquidos duci fontes, perque humida paſci
Pabula, et obſcuram ſub noctem in tecta reduci.
At Leuce, quamuis nullo fucata colore,
Ora genaſque tamen, primo ceu roſcida ab ortu
Aurora enituit, ſtellis per inane fugatis,
Atque ſua effulſit tremulum mare luce coruſca.

Tunc

Tunc ſpectans Leucen Corylas ſic vinitor infit:
Quo properas? namque ipſa tuo ſine lumine linquis
Haec loca diſceſſu, dulceſque in vitibus vuae
Areſcent, nec iam noſtris vindemia votis
Succedet. Leucenque Lycon affatur, et inquit:
Te, Leuce, haud Corylas ridet: licet ille puellas
Agreſtes omnes laudat. mirabere nec tu
Tot laudes tribuiſſe tibi: nam vera locutus
Iudice me eſt Corylas. et tu nec voluere penſa,
Nec tu digna colo, pecudes nec paſcere ſiluis:
Namque efflas, dum tu loqueris, ſerpilla et amomum,
Ore refersque roſas, quas circumfuſa coronant
Lilia, odoratis cum tellus floret in hortis:
Componiſque tuos etiam mira arte capillos
Et comptos premis in nodum, nec flamina (*flammea*) curas.

At Lycidas Daphnin formoſum ſpectat, et inquit:
Flos vt odoratis decori eſt pulcherrimus hortis
Alcinoi Narciſſus, et alto vertice ſiluis
Fraxinus, vt ripis Eurotae conſita laurus,
Tu ſiluis decus es, decus es paſtoribus: et tu
Exhilaras cunctos tam laeta fronte colonos,
Luminibusque tuis ſtipulaque et carmine dulci.

Leuce igitur nullas poterat perferre puellas:
Non Daphnis iuuenes. Et erat vindemia, et omnis
Vinitor ambobus odio, pecudesque capraſque
Vt prius optabant in ſuetos ducere ſaltus:
Paſtoreſque audire vmbris, aut monte canentes,

Iamque omnes fructus Autumni, et muſta Lyconis

Condiderant cellis ingentibus: atque coloni
Iam ſua reddiderant caeleſtibus annua vota,
Quorum ope condiderant magno cum foenore fruges.
Et ſimul Autumni fructus hyblaeaque mella
Ipſa domum cum palmitibus Leuce attulit vuas,
Cumque ſuis pariter poma Autumnalia Daphnis
Frondibus, et trabibus nigris ea ſuſpenderunt.
Et cum luſtraſſet patrium Sol lampade littus,
In ſiluas duxere greges, laetique cicutis
Plaudebant: vocem Leuce intendebat acutam,
Fundebatque grauem Daphnis: ſimul et nouus altis
Concentus longe ſiluis reſonabat, et agris,
Quin, et vterque ſibi per laeta inſomnia capras
Saepe videbatur, pecudeſque in paſcua nota
Ducere: et interdum ſolitis ſuccedere ſiluis.
Aduentarat hiems iam frigida, et alba (*alta*) tegebat
Nix terras, ruriſque vias claudebat, et omnes
Agricolae tectis, ſtabuliſque armenta tenebant.
Non vllus pecudes ad paſcua ſueta, boueſque
Ducebat paſtor, nec tecto exibat agreſti
Agricola: aſt ipſos ſua ruſtica tecta tenebant.
Addebant et ligna focis. dehinc ocia noctis
Fallebant opere, aut cantu, praediceret ales
Aduentare diem donec plaudentibus alis
Excubitor. Lycabas linum intorquebat in vſum
Nautarum, fundam balearem ex cannabe paſtor
Intorta faciebat Acon: et lina Menalcas
Apta puer verna ad laqueos, pedicaſque parabat:
Damoetas ſtipulam, et ſilueſtria poma ferebat

Inclu-

Incluſis ſtabulo ſuibus: ſalicumque capellis
Seruatas frondes tecto: oblitique laborum
Paſtores gratos in noctem ducere luſus
Aut ſomno, partoque frui ſub culmine tecti.
Ipſa et hiems magis agricolis, pecudumque magiſtris
Grata videbatur, quam Ver, foetuque Autumnus
Diuerſo grauidus, vel ſpicis fertilis Aeſtas.
At non immemores Daphnis Leuceque virentum
Siluarum, quibus errantes per teſqua capellas
Paſcebant, vnaque cibos conferre ſolebant
In medium; inſomneſque dies nocteſque trahebant.
Et varios Veris flores, Veriſque ſerenos
Optabant ſoles, ſolitaſque in vallibus vmbras,
Inque manus quoties veniebat cantharus, vna
Quo biberant olim: vel fiſtula, munus Amyntae,
Quam ſiluis ambo denſis inflare ſolebant:
Cura ingens illorum animos, mentemque coquebat:
Fundebantque preces vno caeleſtibus ore:
Vt longum in tempus nollent producere ſoles
Hibernos, vellentque illos moerore, maliſue
Eripere. Interea Leuces pia mater amantum
Omnes inſidias metuens, fraudeſque, tenebat
Secluſam Leucen, thalamoque exire vetabat.
Et monſtrabat, vti deuoluere mollia poſſet
Penſa manu, et filo fuſum circumdare torto:
Inque globum lanam humentem glomerare docebat,
Tempora connubii memorans iam proxima, multoſque
Addebat monitus, praeceptaque. ſed puer alto

Corde gerens tacitum vulnus, perferre nequibat
Vlterius tardae labentia tempora Brumae.
Inuenitque viam demum, qua poſſet amantem
Cernere, colloquioque frui, cum clara rediret
Aurora, adducens ſecum lucemque diemque.

LIBER TERTIVS.

Tollebant ſeſe ante fores, cortemque Dryantis
Vertice frondoſo myrti, proceraque laurus:
Alba hedera has inter ſerpebat plurima eodem
Nata loco: atque vmbram late inducebat opacam:
Speluncae in faciem coniungens ſumma flagella,
Brachiaque, et virides dextra laeuaque corymbos.
Gratus erat locus hic auibus, quibus ipſa placebat
Bacca hederae, aut myrti: merula et non copia parua
Turdorum volitare loco, et conſidere denſis
Frondibus, et canere: haud aliter, quam Veris in ipſo
Tempore, et ad Solem ſurgentem pandere pennas,
Frigillaeque aderant ſolitae diffundere tantum
Solibus hibernis querulo de gutture cantus.
Aucupium ille igitur ſimulans deuenit ad aedes,
Quae non longe aberant, vbi Leuce cara manebat.
Et viſcum, et tenues calamos, liquidoque ferebat
Conditos cum melle cibos, et dulcia vina,
Aucupii clarum ſpecimen, teſtemque futuri.
Ille autem ſub faſce viam carpebat iniquo.
Deuenit poſtquam non recto tramite myrtos:
Ex humeris deponit onus, gelidumque cothurnis

Excu-

Excutit humorem, mox ſe ſub fornice condit:
Et tacitus validis aptat ſua retia truncis,
Et denſas inter frondes, vmbramque locauit
Ordine fallaces virgas, viſcoque tenaci
Obduxit lauri ramos, et prima flagella;
Nocte quibus volucres ſomnos captare ſolebant.
Aſt vbi compoſuit ſeſe, obſeruabat amantem,
Si forte exiret tecto, obſeruabat et ipſas
Hinc tacitus volucres dextra, laeuaque canentes:
Atque etiam aduentare alias in retia praedas.
Moeſtus erat Daphnis, quoniam nec foemina, nec vir,
Prodibat ſtabulo, aut foribus, nam ruſtica pubes
Ante forum ſtabat, et Daphnim nulla tenebat
Spes infelicem, ſe poſſe ſubire Dryantis
Tecta domus, Leucen aut illa luce videre:
Et trans in volucres crimen, culpamque ferebat.
Mox ſecum tales incepit fingere cauſas:
Singula ſubiiciens, quae contradiceret hoſpes.
Ignem ſumpturus veni. Tectumne Philetae
Igne caret, tuaque ipſe domus, vicinaque circum
Culmina tot? Vinum ne petam? Vindemia facta eſt,
Impleſtique cados albo, vinoque rubenti.
Prata ſequebatur celerans per proxima Mopſi
Me lupus. Aſt vbi ſunt veſtigia preſſa ſequentis
In niue? Sed pane indigeo. Tibi mantica plena eſt.
Captarem veni vt volucres. Cur retia poſtquam
Legiſti tot plena auibus, non tendis ad aedes,
Daphni, tuas praedamque patri oſtenſurus, et artem?
Conſpicerem, veni, vt Leucen, qua laetus abirem

Conſpecta. Occultos ignes, curaſque fatebor
Vnanimes an ſponte patri, Leuceſque; meaſque?
Non faciam, mihi connubium fortaſſe negabunt:
Forſan et immeritae dicent mala iurgia Leucae.
Et pueros decet eſſe domi, nec tecta paterna
Linquere, cum gelidi ſpirant mala frigora venti.
Dum vero haec animo voluit, conſurgit, aueſque
Captiuas laqueoſque leues, maculoſaque lina
Colligit, atque ſuas moeſtus ſe vertit ad aedes.
 Tunc puero caſus felix ſuccurrit, et illum
Detinuit mora nulla, canis prorumpit, et ambas
Fauce fores, pedibuſque aperit, quae pectus, et armos
Fumantes hoedi currens rabido ore ferebat,
Abſtulerat quos e domini canis improba tecto.
Tunc valido ipſe Dryas per cuncta cubilia furem
Fuſte ſequebatur: celeransque aduenit ad ipſas
Vicinas myrtos et Daphnin abire volentem
Atque humeris imponentem iam retia, praedamque
Adſpicit; accedenſque inquit: Puer optime ſalue.
Et Daphnim, tamquam natum, complexus in aedes
Duxit: et appoſitis iuſſit diſcumbere menſis
Sperantem nil tale vnquam, merulaſque palumbeſque,
Et turdos, et frigillas, et retia menſis
Depoſuit, narrans: quae taedia longa fuiſſet
Ob glacialem hyemem paſſus, clauſusque paternis
Sedibus ignauam non grata per ocia vitam
Duxiſſet, monſtrans volucres, quas retibus, et quas
Ceperat occultis laqueis, viſcoque tenaci.
Laudabant pueri ingenium Bauciſque Dryaſque:

Et

Et ſolers ſtudium aucupii: puerumque iubebant
Mandere. tunc matris iuſſu moeſtiſſima Leuce
Fictilibus ſuccos vuae fundebat amanti:
Phyllide multa Dryas ſuper, et Lamone rogabat:
Feliceſque illos dehinc terque quaterque vocabat,
Qui talem extrema puerum inuenere ſenecta,
Tutamen magnum ambobus requiemque ſenectae.
Poſt epulas carmen Daphnis modulatus ad ignem eſt;
Circumducta colo traheret dum vellera Leuce,
Filaque formaret digitis deducta ſupinis
In gyrum, et prono torqueret pollice fuſum.
Dehinc poſitis dulcem ſtratis petiere ſoporem.
Triſtis erat virgo: nam primo lucis in ortu
Non illi viſus Daphnis dilectus abibat.
Deſperabat enim, donec nix eſſet in aruis,
Viſuram ſeſe puerum, moeſtiſſima Virgo.
Orta dies ſine nube, Euri ſurgebat ab oris,
Et radiis Sol purpureis, et lampade fulua
Aureus Eoum ſpargebat lumine littus,
Et tantum Scythicis Boreas ſpirabat ab oris:
Et ſata adurebat gelidis afflatibus arua:
Quum ſurgunt alacres ſtratis, et fronde ſaligna
Contuſam ſaxo ſegetem tunc ſedula Baucis
Secernit cribro, ſalicis de vimine texto,
Quod premit, et tollit quatiens, manibuſque ſupinis
Colligit inuentas ſordes, tunicaſque refractas:
Omnia quae iacit in terram. dehinc illa petiuit
Agreſtem thalamum, cribrumque accepit equinis
Intextum ſetis, implenſque ſiligine fracta,

Suſpenſiſque tenens manibus, huc ducit et illuc,
Deinde foraminibus (detento furfure) florem
Tranſmittit tunſi farris, conchaque patenti
Delapſum vt vidit, tepidas ſuperingerit vndas,
Accenſam ad flammam, quas iam ſeruabat ahenum:
Atque ſale aſpergit ſolito, voluensque ſubacta
Triticea hac maſſa latum formauit in orbem,
Dulcia deinde facit charo pro Daphnide liba,
Et mentam miſcet ſerpillo, tritaque cinnama: (*et cinnama trita:*)
Detrahit atque focis lumbos fumoque iuuenci
Aſſueti non ferre iugum, non vertere glebas.
Mox inquit ſenior: Daphnis Leuceque laborem
Decurrant nobis aliquem cariſſima coniunx.
Ad pueros autem dehinc ſe conuertit, et infit:
Sumite vos calamos, et retia, dum coquit ignis
Agreſtes epulas, geminaſque accedite myrtos:
Ob frigus penetrale domo ne excedite: ſed vos
Fallite pennatas laqueis viſcoque volucres.
Nec mora, iuſſa citi faciunt: ſubeuntque viuentes (*virentes*)
Cum pedicis myrtos: et laeti retia tendunt.
Ille niuis geminos ferro conſtruxit aceruos
In medio cortis ſpatio: quam detulit altam
In foueam coniunctam horto, domuique Myconis.
Dehinc, et viminibus lauri, fruticumque maniplis
Verrit humum Leuce properans: dein ſpargit auena,
Et farre, atque acinis vuae, veterique faſelo:
Serpenteſque hederas inter, myrtoſque comantes

Aptarunt

Aptarunt laeti pedicas, ſummiſque flagellis
Decuſſere niuem, et trunco ſedere ſaligno.
Vt paulum tereti conſedit noctua trunco
(Illi quam dono dederat vicinus Alethes)
Erexit ſeſe ſublato pectore: et alas
Huc illuc volitans, pandit: nunc deſilit imam
In terram, nunc et laxat, nunc contrahit artus.
Saepe caput iactans huc atque huc detinet ipſas
Incautas ſaltu celeri, ludoque volantes:
Quae mirabantur coecis exiſſe latebris
Noctis auem, et media verſare in luce diei.
Suſpiransque puer ſic coram affatus amantem eſt:
Harum auium tu cauſa necis, non perdere veni
Has infelices volucres, mea vita, meique
Conſcia, duxque animi, ſolum mea tecta reliqui
Te propter. *Leu.* Scio, ſed ſine me crudelis abibas.
Daph. Haec fateor, non ſponte tamen, rediturus eaſdem
Ad ſedes, cum ſol pallentia redderet aſtra
Leuce noua. *Le.* Quantum poſt haec mihi candida Lachne
Cara erit haec, quae me fecit te cernere Daphnis (*Daphni:*)
Colloquioque frui optato. Sed dic, age, Quid vis?
Daph. Vt noſtri memor eſſe velis. *Leu.* Cum quippe nec vmquam
Sum ſine te, tuque es teſtis, ſuauiſſime Daphni.
Quum diſcedet hyems ventoſa hic Veris agemus
Imbriferi longos, per carmina et otia ſoles,
Gaudiaque in ſiluis pecudes, hirtaſque capellas
Paſcendo, nec erunt Autumni incommoda nobis

Tem-

Tempora, donec humum bruma intractabilis vret:
Sufficientque gregi frondes, et gramina ſiluae.
Dum vero inter ſe dulci ſermone loquuntur,
Conceſſumque trahunt per talia tempus amantes,
Cunctantes illos Baucisque, Dryaſque vocarunt:
Qui captam dorſo, praedamque, et retia portant.
Tum molli nudant pluma, penniſque volucres
Traiectas coryli virga, quas voluit ad ignem
Accenſum Leuce: dehinc menſis dulcia vina
Baucis anus, volucreſque aſſas, et liba reponit,
Ipſa ſuis manibus quae fecerat. Aſt vbi gaza
Agreſti eſt ſublata fames, tunc tecta Dryantis
Liquit amans, licet inuitus, praedaeque paternas
Attulit ad ſedes partem: dehinc cuncta recenſet
Lamoni, volucreſque refert captaſſe Dryantis
Ante fores, vbi ſunt myrtique, hederaeque corymbi.
Inuenitque alias fraudes artesque videndi
Dilectam Leucen, tegeret dum prata rigens nix.
Nocturnos ſtellarum ignes iam lucifer alto
Diſpulerat, iamque orta dies renouauerat orbem
Sole nouo, dum ros madido de gramine nondum
Decutitur, ſed adhuc reficit ſua pignora tellus,
Et late redolent laetiſſima floribus arua:
Coelumque tractusque ſoli, et vaſti aequora ponti
Lucis erant, quum diues agri pecudumque Lycormas
In ſua vicinos paſtores tecta vocauit:
Bina quibus poſitis fecit conuiuia menſis.
Inter quos ſenior Lamon cum Phyllide, Daphniſque
Et Leuce, atque Dryas vna cum coniuge venit.

Nec

Nec mora, conueniunt omnes, quos ille vocarat,
Atque parant iuxta patrium conuiuia littus,
Frugibus atque onerant menſas: dehinc viſcera tauri
Toſta ferunt infixa veru: geminosque iuuencos
Aſſuetos non ferre iugum, non vertere glebas.
Iamque dapes poſitae menſis, et fictilis vrna
Fictilibus pateris fundebat Lesbia vina:
Deinde coronati myrtoque, hederaque virenti
Diſcubuere toris, qua flumen currit in aequor.

Parte alia implebat Lygmon carcheſia, et Idas
Vina coronabat menſis: narrabat Amilcon,
Paſceret vt ſiluis florenti aetate iuuencos:
Et quos incurſus praedonum littore in ipſo
Sit paſſus Lycidas; Siculus iactabat Amyntas,
Agmina damarum ſe interfeciſſe, lupoſque
Innumeros: calamis poſt Demoloonta fuiſſe
Iudice ſe magno quondam Alcimedonte ſecundum:
Inque vicem Stimicon carmen referebat et Alcon:
Sparſa luto fuerit verno ſi terra, Camille,
Puluere et hiberno grandia farra metes.
Plurima nux quum floret agris foetuſque ſuperſunt:
Tunc calor aeſtiuus, magnaque meſſis erit.
Si folia at ſuperant, non agros Sirius vret,
Frumenta aut rumpent horrea tunſa tibi.
Dum gemmas vites trudunt, ſi non cadat imber
E caelo, vini copia larga fluet.
Solſtitiis ingens prouentus mellis erit, ſi
Florebant multo paſcua flore thymi.

Quum

Quum ſiluae frondent, et ſpirant leniter aurae,
Tunc nemora, atque horti plurima dona ferent.

CLEODEMVS ET MYRSON.

Quae tibi tempeſtas anni pulcherrima, Myrſon,
Ante alias omnes magis exoptanda videtur?
Autumnus? Aeſtasne? an Hyems? an purpureum Ver?
An ne Aeſtas prius Agricolae cum debita ſacra
Vnanimes faciunt ſuperis, et flauus ariſtis
Igneſcit color, et falcem ſeges arida poſcit?

An placet autumnus, cum proles ruſtica curat
Solari non glande famem, non tollere largo
Fonte ſitim; nam tam variis exuberat arbos
Fructibus, atque nouo redolet vindemia ſucco.

Ignauam cupis an ne Hyemem? clauſusque paternis
Sedibus ob gelidi penetralia frigora caeli
Ante focum partoque frui et conuiuia laeta
Ducere, et hybernos agere alta per otia ſoles?
Anne iuuant te nunc haec florea tempora Veris?
Da mihi, quoque ferat te nunc tua certa cupido.

Cum ſint, vt referunt vates, haec quatuor anni
Tempora diuini manibus diſtincta parentis,
Indicium facere haud licitum eſt mortalibus vllum.
Sed dicam, Cleodeme, tibi, quae gratior anni
Pars mihi ſit, vel chara magis. Mihi diſplicet aeſtas;
Nam me ſi breuis hora tenet ſub ſole, coquit me
Sol ſubitoque atque (*aeſtus*) vires et membra fatigat.

Eſt

Eſt pater Autumnus non gratus: namque recentes
Diuerſa effundunt morborum ſemina fructus.

Horreſco glacialem Hyemem, et reſonantia caeli
Murmura, perflanteſque Notos, pluuiaſque, niueſque
Non poſſum, Cleodeme, pati. Sed purpureum Ver
Terque quaterque mihi carum eſt: vtinamque rubenti
Floreret Vere aeternum pulcherrima Lesbos.
Quando non aeſtus grauis eſt, ſcelerataque Brumae
Tempora, praecipueque nocens Autumnus: at aether
Purior, et volucrum reſonant auiaria cantu,
Et paſſim veſtit ſe verſicoloribus arbos
Floribus, et viridante coma, foecundaque tellus
Effundit varios e iacto ſemine foetus,
Et laeti carpunt ſiluis noua pabula tauri,
Aequaliſque dies ſomno eſt, vmbraeque virentes
Inuitant dulcem captare in valle ſoporem.

Omnipotens pater, aethereas cum conderet oras,
Et molem hanc mundi immenſam, pecudeſque viroſque,
Ver erat, et dulces ſpirabant leniter aurae,
Et paſſim florebat humus bene olentibus herbis.

ALCAEVS ET SAPPHO.

Alcaei haec facies: qui non ceſſiſſet Homero,
Aſt illi ſaltem par et ſimiliſque fuiſſet,
Ni vigiles potius curas luſiſſet amantum,
Et forſan melius ceciniſſet; nam fuit armis
Inclytus, et victor totiens, atque vrbe tyrannos
Expulit, et pacem patriae, rebuſque ſalutem
Reſtituit. Non inferior haec proxima vates

Eſt

Eſt Sappho : namque illa ſuo de nomine certis
Verſibus impoſuit nomen, plectrumque poetas
Ante alios prima inuenit ſub flore iuuentae.
Audiſſet quam cum ſociantem carmina plectro
Mnemoſyne mentem ſtupefacta haec dixit: habentne
Mortales decimam Muſam? comitemque mearum
Aonidum, numeriſque parem, cantuque lyraque?
Conuerſus vero ad Lycabam ſic inquit Amyntas:
Dic mihi, cur homini fiat vox rauca repente,
Si lupus hunc prior aſpiciat? dehinc Methymnaeos
Paſtor eris tu paſtores mihi maximus inter,
Ingenioque acri, o Lycaba. Subiecit at ille:
Dic mihi, cum leo ſit cunctas fortiſſimus inter
Vngue, animo, morſuque feras, cur horreat omnes
Criſtatas volucres, ſi forte has cernit, et altos
Per montes celeres (*celeret*) rapidos per paſcua curſus?
Iudicio cedet noſtro tibi Lesbia cantu
Sappho inter Graios fama celeberrima Vates.
Venerat ipſe etiam calamis, et voce Philetas
Inſignis ſenior, qui mox tentare cicutam
Incepit digitis, bene ſi ſpiraret, et aures
Sibilus haud poſſet paſtorum offendere diſcos. (*diſcors*)
Ille modos ſtipulae varios monſtrabat, et artem:
Quique ſonus magis armento, pecorique placeret.
Principio longum inſlauit, paulum inde remiſit:
Et mox concordes ſonitus permiſcuit omnes.
Concentuque nouo dulcis reſonabat auenae
Tecta domus: quam dum inflaret, non fiſtula tantum
Vna videbatur, ſed plures Arcas, et Aegon

Inter-

Interdum canere, atque interdum plaudere iunctis
Solemnes pedibus priſco de more choreas.
Ipſe Dryas ſtipula modulari carmina Mopſum,
Et numeros ſociis gratos percurrere iuſſit.
Deinde choro iuuenum permiſtus, carmen agreſte
Fundebat laetus gratum paſtoribus ipſis.
Saepe erat, atque illi ſimilis, qui falce racemos
Demetit, atque illi, pedibus qui proterit vuas
Lintribus ingeſtas, aliquando muſta bibenti,
Implentique cados ſimilis, corbeſque ferenti.
Omnia, quae ſic ipſe Dryas, ſenior licet, egit
Ordine, et ante oculos poſuit, quo cuncta videre
Turba videbatur circumſtans, dolia, vites,
Corbeſque atque ipſum vere noua muſta bibentem.
Damoetas clamabat, Io Lesboa iuuentus;
Concinite agreſtes cantus, et dicite laudes
Paſtorum antiquas, feriant et ſidera voces,
Et terram alternis pedibus pulſate, Myconque
In morem Ionium choreas cum educat ouantes.
Inflatas frontis venas Meliboeus habebat
Ob ſuccos hauſtos vuae, repetitaque ſaepe
Pocula, fundebant tepidos fluitantia rores
Lumina: cumque forent pariter iuuenumque ſenumque
Paſtorum madefacta mero praecordia, motus
Diuerſos ſine more dabant, riſumque mouebant.
Pars exercebant cantus molleſque choreas:
Parſque grauabatur dapibus: pars caetera ſomno.
Quatuor hauribat dilectae cymbia Niſae
Euridamas ore egregius, primaque iuuenta.

Vertebat totidem Lydae carcheſia Teutras.
Et Pleuron epulas inter libabat in orbem
Pocula Lesboi redolentia nectaris hauſtus:
Atque hilaris circum vini certamen inibat.
Auſonius digitis Pterelas, Cononque micabant,
Et lucta Lymon, Doridas, Arunſque, Medonque
Seſe exercebant: alii curſuque ſagittisque:
Eurytion tenues diſcum iactabat in auras:
Paſtores alii aſtragalis, pictiſque tabellis
Ludebant taciti in thalamo, quos Alpheſiboeus
Increpuit, dixitque, diem vos, o mea pubes,
Polluitis, quam nos celebramus, et annua feſta.
Lymniace his feſtis aderat, Telethuſaque et Arge
Sed choreas non ducebant: Nam vere ſub vdo
Conſortes thalami illorum maria alta ſecabant
Heſperium ad littus: quae poſtquam multa locutae
Inter ſe, ſic Lymniace Lyrneſia coepit:
Infelix virgo, liquit quam miles amator,
Et praedas atque arma ſequi, rapidoſque calores
Saepe pati, longaſque hyemes, et frigora brumae
Maluit, et gelido captare ſub aethere ſomnos.
Interdum tamen et belli furor impius, et gens
Facta pace ſilet, victor direpta reportat
Hoſtibus arma domum, mox ſeſe ex ordine captos
Accingit memorare duces, longoque viciſſim
Contuſos bello populos: ſuperataque regna
Dum memorat, nunc ante ſui nota ora mariti
Laeta ſedet, fruiturque viri ſermone: nec vllis
Exercet curis vitam, nec pignora curat:

Et

Et nunc moeſta ſilet dubio in certamine coniunx,
Vulnera dum, bellique vices, et praelia narrat.
Piſcator pelago captat, ſeu flumine piſces,
Siue lacu ſtagnantis aquae: quum veſper amictu
Nigranti gelidae noctis ſe obnubit, ad vrbem
Cum praeda laetus properat: grauis inde reuertens
Aere domum, parto fruitur cum coniuge cara.
Et viſco qui fallit aues, ſeu retibus, et qui
Vertit humum ferro incuruo, ſeu mollia falce
Prata ſecat, frugeſque metit, quum ſacra ſacerdos
Indicit populis, redeunt ad dulcia tecta:
In triuiiſque agitant choreas, quas aeſculus vmbra
Ingenti tegit, et ramis frondentibus ambit.
Venator ſiluas prima ſub luce fatigat,
Inuoluitque feras laqueis, aut comminus haſta
Infenſa aggreditur: moriens cadit illa repente
Ante oculos: iuga ſumma petit vel ſaucia, et altis
Se condit nemorum iamiam moritura latebris.
At coniunx lecto carpit ſecura quietem:
Ille etenim laetus ſpoliis et caede ferarum,
Fert ſera ſe nocte domum, caroſque nepotes
Inuiſit, teneriſque diu complexibus haeret.
Infelix, quam paſtor amat, cui flumina cordi,
Et nemorum dulces vmbrae, qui montibus aeuum
Exigit, aut conualle caua, lentuſque ſub vmbra
Populea pecudum numeros et ſigna recenſet,
Et modo paſcit oues, viridi modo ludit in herba
Agreſtes calamis verſus: modo ducit ad alta
Flumina iam ſaturos herboſa in valle iuuencos.

Expectat tamen hunc reſidens in limine coniunx,
Et laſſum amplexu molli fouet: inde ſub altis
Claudit oues ſtabulis, dapibuſque epulatur ad vndam
Fluminis, aut viridi in luco, qua murmurat vnda
Frondentem ſubter pinum, ſiluamque comantem.
Infelix illa ante alias, quam torquet amator
Nauita: nam ſeu frigus habet terrasque fretumque,
Seu floret ver purpureum, ſeu meſſor in agris
Maturas ſegetes tondet, ſeu colligit vuas
Vinitor: ille tamen laetus tenet aequora puppi,
Miraturque nouas alio ſub cardine terras,
Littoreis capiturque locis, et gaudet ab alto
Proſpiciens humiles terras, atque inuia ponti
Tot ſpatia atque leues volitare per aequora puppes,
Oblitas patriam, et dilectae coniugis ora.
Quam ferus ille, vias pelagi qui primus et atro
Turbine commotum ſpreuit mare, ſeque procellis
Miſcuit: hunc Libycae genitum de ſtirpe leaenae
Crediderim, infernisque genus deducere ab oris.
Quid profunt mihi corallia (*coralia?*) et tua munera Telon
Heſperio deuecta ſinu, quoque altus in aequor
Se mergit late Ganges, vbi plurima toto
Littore gemma micat vario perfuſa colore?
Haec aure intenta poſtquam iam nubilis Arge
Hauſit, ad externos coepit conuertere amores
Ipſa animum, et ſocias ſic eſt affata ſilentes:
O comites, quos a teneris ego ſemper amaui,
Et quibus ipſa meos nudaui ſemper amores,
Me miſeram tenet alter amor, animoque recurſat
Cura recens, vruntque graues praecordia flammae.

Nam

Nam patriis notus paſtor Meliboeus in oris,
Taygeti cui mille greges paſcuntur in altis
Verticibus, totidemque imis in vallibus agnae,
Aſſiduis poſcit precibus connubia noſtra.
Hunc, etenim quum ſacra olim ſolennia ferrent
Paſtores, templi ante fores mihi Niſa ſedentem
Monſtrauit forma egregium, et iuuenilibus annis.
Iſque vbi me Lycida tendentem ad paſcua vidit,
Palluit, erubuitque ſimul comiteſque reliquit,
Et nos a tergo eſt per florea prata ſecutus.
Mecum erat Alcyone ſoror et noua nupta Medontis.
Quid dicam ? miſer ille dies nocteſque ſub vmbras
Vicini nemoris ſolus ſpaciatur, et omnem
Oblitus pecoris curam, me obſeruat euntem.
Luce noua ad Coriti fontes, et nocte paternam
Ante domum veniente ſedet: ſic proxima noſtris
Culminibus mihi nuper anus Lyrneſia dixit.
Nunc Stimicon meus ignis abeſt, qui per freta ponti
Armatos Lyciae pedites Orientis ad oras
Vexit, et in patriam rediturum rettulit Agmon,
Tranſierint concreta gelu cum frigora brumae.
Vos teſtes, quae dona mihi pulcherrima dudum
Attulerit, quum Sidoniis remeaſſet ab oris.
Quin (noſtri memor) extremo mihi munera miſit
Lecta mari, quae Threiicius puer attulit Haemon.
Sed tantum non dona mouent: quantum ipſa iugali
In thalamo moror, et dulci Stimiconis amore.
Quid faceret (*facerem*) Telethuſa? premunt hinc munera amantis,
Atque amor, et cara (*carae*) toties promiſſa parentis:

Parte alia (nam vera loquar) Meliboeus amari
Dignus et hic: cui multa ſoli ſunt iugera, quique
Me ſolam (ni fallor) amat, cui gratus in ore
Eſt color, intonſumque caput, nec lumina laeui
Fronte notant agreſtem animum: licet inter opaca
Taygeti iuga ſit genitus, laetaſque canendo
Inter oues primos florens expleuerit annos.

Tunc Telethuſa refert: anima mihi charior Arge,
Quiſnam hominum, cuicunque velis, te poſſe iugali
Connubio ſociare vetat, Stimicone relicto?
Exanimum hunc pelagi turbata per aequora forſan
Fluctus habet, ventique truces morientia verſant
Corpora per rapidos fluctus: percuſſaque fluctu
Littora, vota ferens dum tu perſoluis in acta.
Nec data ſaepe tua (*tuae*) ſine te promiſſa parentis
Vlla mouent: tu ſola etenim connubia firmas.
Ipſa ego quot mala ſum noctes perpeſſa dieſque,
(Annus enim tum me bis ſenus ceperat, Arge)
Ex quo ſum nautae taedas experta mariti.
Quis neſcit? meus Hippocoon nunc tendit ad ortus,
Et modo ad occaſum ſolis, modo torquet ad oras
Cannibalum longos immenſa per aequora curſus.
Quum vero in patriam rediit, naualia primus
Arma parat, quaſſamque ratem, et languentia curas
Corpora: ſed quum iam Zephyri leuis aura per aequor
Auditur, tranquilla tenet trabe marmora primus.
Semper amat ſeſe ſurgenti opponere fluctu,
Ignotoſque maris gaudet penetrare receſſus.
Tantus amor pelagi. tunc me ſine coniuge ſoles

Aeſtiui

Aeſtiui, longaeque hyemis ſine coniuge noctes,
In tenebris merſam adſpiciunt: nec fingere crinem,
Caeruleaue licet, niueaue inuiſere palla
Solemnes ſuperum ritus, vel proxima noſtro
Templa mari, miſeram tantus grauis vrget amator.
    Quin etiam merſaſque rates, ſubmerſaque ponto
Corpora ſaepe virum, ſi quis nouus aduena narrat,
Vel quoties caelo ſtrident venti, aut mare ventis
Tollitur, et gemitus pelagi late inſonat Euro,
Oſſa quatit toties gelidus tremor, oraque pallent
Frigore, et aſſiduus membris ſeſe implicat horror.
    Quid prodeſt, ſi rara domum fert munera coniunx
Oceani deuecta ſinu? qua concolor auro
Sol oriens ſeſe Eois attollit ab oris:
Et varios memorat ritus, inuentaque nuper
Tot maria et noſtris incognita ſidera nautis.
Alcimede, dic, cara comes (nam te quoque verſat
Sors eadem) dic, nonne tuus Chorinaeus Acarnan
Et Phlegyas, pelagique minis aſſuetus Helenor,
Et Tegeaeus Eryx, Libyae occubuere profundo?
Quem dolet aeternum Lirneſia Laodomia,
Et miſeram dolor angit: habet nam pignora ſecum
Hippocoon, maria alta docet quae currere, et alti
Noſcere ſigna poli, ventoſque et inhoſpita ponti
Aequora, tranquilloſque dies, hyemeſque futuras.
Quid tum? ſi patrias artes vorat vnda retortis
Vorticibus, natoſque ſimul? nec pignora matri
Flere licet: nec pelagi moritura ſub vndis
Cernere, nec tumulo cineres decorare recenti?

Quare, age, connubio iuuenem coniunge volentem,
Cui tot oliuiferi colles, tot paſcua, totque
Taygeti iuga celſa greges armentaque paſcunt.
Tu gelidos inter ſaltus, ſiluasque ſoporem
Saepe leuem ſecura petes: nunc laeta recumbens
Coniugis in gremio, viridi vel in ilicis vmbra
Gramineoue toro, vitreus qua fundit in aequor
Eurotas virides inter vaga flumina lauros.
Ille ſuos laetus patriis in ſaltibus ignes
Nunc tenui ſtipula, dulci nunc carmine, ludet:
Et circum vos verna puer, paruusque Palaemon,
Atque alii, quos ſaepe iuuat frondente ſub vmbra
Et calamis certare, et agreſti dicere verſu,
Aſtabunt, totosque dies per carmina condent.

Impulit his animum dictis Telethuſa labantem,
Seuit et ardentes accenſa in virgine curas.
Suſpiransque oculos tunc illa ad littora torſit,
Verſabat Meliboeus oues vbi paſtor ad vndam.

Mox ſtipulam inflauit paſtorum more Philetas
Compactam ſeptem calamis, quam quisque putaret
Illam ipſam, cecinit paſtor qua Tityrus olim
Ob Minci campos ad flumina nota receptos.

Deinde Dryas iuſſit puerum conſurgere Leucenque
Hunc Satyri effigiem ſimul ac effingere greſſus
Illius, et Leucen imitari iuſſit amatam.

Tunc paſtorales habitus, virgoque, puerque,
Deponunt, puer hic incinxit crura, pedesque
Pube tenus corio caprae candentis et hirci:

Deinde

Deinde caput capiti ille ſuo cum cornibus vna
Impoſuit, cornuque petit, velut hircus, et omnes
Aggrediens ſalit huc illuc, cunctisque timorem
Laetitia miſtum immittit ſub imagine falſa.
At Leuce in nodum crines innexa, latusque
Circumcincta pedum dextra, calathumque gerebat.
Hunc imitabatur Daphnis, Leuceque puellam:
Quae pellebat oues ſub noctem in ſepta paterna.
Cui ſe tunc comitem adiunxit: virgo innuba greſſus
Cum grege continuit, iuxtaque arbuſta reſedit.
Sedit et hic iuxta Leucen, quaerebat et ipſam
Flectere ſupplicibus verbis, pronuſque petebat
Connubia. At virgo maleolentia membra, pedeſque
Ridebat, talemque manu ſpernebat amantem:
In Satyrumque ipſum multis conuicia verbis
Fundebat, fugienſque viam carpebat ad imas
Conualles. puer hanc ſubito eſt per prata ſecutus,
Erectuſque pedum ſummos currebat in vngues,
Vt Satyrus, virgo vallem tendebat; erat qua
Conſitum arundinibus ſtagnum: quo ſe dare iactu
Tunc finxit properans Leuce: mox Daphnis adunco
Cannam vnam ſecuit ferro, quae ſecta dediſſet
Quum ſonitum, ſubito iunxit ſeptem ille cicutas:
Et labra adiungens digitis percurrere coepit,
Et modulabatur carmen lugubre per auras,
Vt ſpretus, moerenſque vt amator, amabile: nec non
Et dabat, vt ſuadens, ſtipula reuocabile carmen:
Tanquam orans, retro vt vellet conuertere curſum.

At poſtquam laeto finita eſt fabula plauſu:
Atque habuere ſuum (*poſtquam*) conuiuia finem:
Quiſque ſuas ſecuere vias ad ruſtica tecta.
Venerat et ver iam, atque vias luſtrabat Olympi
Luce noua ſol irradians, paſſimque rubebant
Paſcua odorati ruris, videſque vocabat
Purpureum ver in ſiluas herboſaque prata
Paſtores: Daphnis quos inter primus amore
Perditus exſiluit Leuce comitante, gregeſque
In ſolitum duxere nemus, laetique reuiſunt
Antrum antiquum ingens poſitum prope littora ponti.
Florebat violae omne genus, roſaque alba, rubenſque,
Et flores, inſcripta quibus ſunt nomina Regum:
Nutribat quos aſpirans late aura Fauoni.
De quibus innumeras ambo fecere coronas,
Dehinc veteres cantus imitati alterna canebant.
Qui poſtquam ad ſolitos ſaltus venere, ſub vmbras
Littoreas ſedere, et oues caprasque vocabant
Nomine, et inflatae ſonitu ſtridentis auenae.
Atque ibi ſub dumis frondentibus inuitabant
Fundere praedulces Philomelam e gutture cantus,
Oblitos ob longam hiemem, et mala frigora brumae,
Balatuque ouium reſonabant vndique valles:
Et paſſim ſubſternebant ſe matribus hoedi,
Vbera ſugentes labris, paſſimque procaces
Dum noua laſciuae tonderent gramina caprae.
Iam claro tepidum coelo ver ceſſerat, et ſol
Vrebat ſata culta ſuo ſiluasque calore,
Vicino Daphnis fluuio pelagoque natabat:

Candi-

Candida ſe Leuce liquidis ſub rupe lauabat
Fontibus, et caelo tollebant laudibus ipſam
Aeſtatem, longosque dies, et tempora noctis
Exiguae, et gelidae damnabant ſidera Brumae.
Nam glacialis hiems hos disiungebat amantes.
Haec venabatur per florea prata locuſtas:
Interdum argutas rapido ſub ſole cicadas
Siluarum annexa ramis capiebat opacis.
Concutere et Daphnis foecunda ex arbore poma,
Prunaque, et his veſci, nunc frontem pingere moris
Sanguineis, roſeasque genas, et brachia, et armos,
Et mox vnanimes ad viuos currere fontes:
Abluere et varium per laeuia membra colorem
Obductum, inque vicem ſeſe perfundere lymphis.
His actis ſolitum pariter gradiuntur in antrum:
Iuraruntque ſimul, ſincerum hunc ſemper amorem,
Perpetuumque fore, vt renouarent foedera, quae iam
Firmarent toties. tunc Daphnis talibus infit:
Da dextram, mea vita, mihi, da, candida Leuce.
Polliceor tibi nunc, non altera cura tenebit,
Quam tua me: non alter amor, nec te ſine viuam.
Inuiſam dabitur ſi me me hanc viuere vitam.
Subiecit pauca haec puero laetiſſima Leuce,
Dum ſedet ad nitidum fontem: ſum ſemper eodem
Quo tu, Daphni, animo; perque haec tua lumina iuro,
Et mea, quae laudare ſoles, dulciſſime Daphni.
Per capram hanc promitte mihi non linquere Leucen.
Nam tua ſum, et tua ſemper ero: ſi foedera ſoluam,
Ipſe tuis merito manibus me interfice, tamquam

Sim

Sim lupa, quae dederit pecori magnum improba damnum.
Haec Leuce. At puer e capris paſcentibus vnum
Arripuit, capramque ſimul, dextraque tenebat,
Et laeua amborum ſubridens cornua, et inſit:
Hanc tibi per capram promitto, hunc atque per hircum
Semper amaturum Leucen. quod ſi mea mens te
Poſthabita, malo ſana olim ſuſpiret amores
Forte alios, et noſter amor ſe ſoluet in auras.
Aſpera me ſors interimat, vel tu mihi mortem
Spreta dabis, nec corpus humo patiere reponi.
Virginis at Leuces tentabant gaudia mentem
Plurima, per capram poſtquam promiſit amator,
Quarum vna in ſiluis illum nutriuit opacis.
Mente puella fuit tam ſimplice, nec tamen illam
Eſt fruſtratus amans. Sed cum ſol pronus ad oras
Verteret Heſperias curſus, egere capellas
In caulas exinde domum ſub veſperis ortum.
Interea multi agricolae, pecudumque magiſtri
Saepe frequentabant dilectae virginis aedes
Littoreas, ſtipulaeque ſono, iuuenumque canentum
Extructa ad pelagus reſonabant ruſtica tecta
Sub noctem. Sed diues agris pecudumque boumque
Paſtores inter primus ſine dote petebat
Virginis inſignis forma connubia laeta
Leſbius Antileon, promittens magna parenti.
Obtulerantque alii indigenae iam plurima dona.
Sollicitat haec alto voluens ſub pectore Baucis

Omnia:

Omnia: decreuit Leuce ſociare iugali
Connubio paſtorem aliquem. namque illa timebat,
Ne quis amans natam raperet, laeſoque pudore
Intactos fructus legeret, floremque puellae.
At nec ſpernebat mater data munera Baucis:
Nec coniunx auidus, longumque trahebat amantes
In tempus, longasque moras, connubia nunquam
Deſpondens. Leuce tantarum haud inſcia rerum,
Triſtis erat, longe ſed Daphnis triſtior, ipſam
Adſpiciens deiectam animo, ſolitoque colore.
Non audebat enim factum, mentemque Dryantis
Detegere, occultoſque toros. Daphniſque rogabat
Aſſidue Leucen, vt amanti pandere vellet
Omnia: namque magis dolor ipſum augebat in horas,
Omnem quam ſi rem noſſet. tunc illa precantis
Mota prece, et multum illacrymans ex ordine rerum
Inuiſam narrat ſeriem, mentemque Dryantis,
Atque procos multos pecudumque, boumque magiſtros:
Agricolaſque ſoli dites, qui laeta petebant
Connubia, atque refert carae verba omnia matris.
Optanti taedas, nec tot data dona recuſat
Dicere: quae genitor cuncta acceptarat, et ipſos
Diſtulerat thalamos in proxima tempora, cum ſol
Aequaret lucem tenebris, atque vua ruberet
Pampineis ſpolita comis in collibus altis.
Tunc miſer atque amens ſubito finire dolorem
Orabat, Leuce amiſſa, capraſque canebat
Poſt mortem ipſius perituras. aſt vbi ſeſe
Collegit, dixit lugubri talia voce:

Pau-

Pauperies mihi ſola nocet, nocet et tibi. *Leu.* quid tum?
Vincemus: ſuperabit amor cuncta ardua, Daphni.
Daph. Lamonem timeo. *Leu.* placidam tu affare parentem.
Daph. Sic faciam. Alloquitur dehinc illam, ardere fatetur
Te pulchram a teneris Leucen: promiſſaque moerens
Iam toties data commemorat. tunc mater amanti
Spondet opem puero; Lamonem et nocte ſequenti
Aggreditur, factum et longis ambagibus ornat.
Daphnis (*Daphnidis*) vt vero audiuit connubia Lamon,
Indoluit, dixitque: Puer, mihi crede, parentes
Inueniet tandem iſte ſuos. E ſtirpe potentum
Indicia oſtendunt magnis et patribus ortum.
Hic capras, haec paſcit oues, atque hos premit ambos
Paupertas: ambo expoſiti ſub vere fuerunt,
Quid properas puerum vinclo ſociare iugali?
Hic olim Daphnis faciet me teque beatos.
Praeterea hanc animo ſine me ſpem paſcere, coniunx.
Poſtera ſe caelo quum lux diffudit aperto,
Et iubar exoriens diſcuſſit lumine noctem,
Surrexit ſtratis Phyllis, puerumque vocauit
Moerentem ad ſtabuli poſtes, mulcenſque ita fatur:
Daphni, ſumus tenues: vt ſcis tute ipſe, nuruque
Non eget inſigni forma mea, nate, ſenectus,
Lamoniſque tui. Leuce vix nubilis ipſa eſt,
Tu quoque, voſque ambo educti ſub paupere tecto:
Et quae connubii ſint, demens, praemia, neſcis:
Cum creſcit noua progenies, atque vrget egeſtas.

Non

Non poterat Daphnis materna refellere dicta:
Haec fateor, quamquam, et puerum me mobilis aetas
Fecerit: ipſe tamen ſiluis ſcio paſcere, meque
Scis bene quam ſtipula moduler, vel qualia fundam
Carmina, conqueritur noſtro nec de grege quiſquam
Vicinam ſepem quod fregerit arbuta rumpens.
Et domino pecudes duplicatas reddimus. Et tu
Scis etiam, cum iam noſtris crudeſceret oris
Peſtis atrox: me tunc ſtabulis tenuiſſe capellas
Lamonis iuſſu patris, ne noxius aer
Laederet errantes ſiluis: non perdidit vllas
Illa lues, inimica gregi, et paſtoribus ipſis.
Quae clauſae ſtabulis potabant vitea falſo
Pocula fermento permiſta, vndaque tepenti,
Et ſorbis incocta acidis. non mollia ſiluis
Gramina, ſed frutices illis, et veſca diebus
Carpſerunt folia in tectis agreſtibus vlmi,
Et ſalicum: nam caprigeno mutata nocebat
Herba gregi, fonſque irriguus, quo tempore valles,
Et ſummi montes, vicinaque rura ſonarent
Languentum balatu ouium, noſtraſque per oras
Tempeſtas furibunda ageret morboſque necemque.
Me quoque quis melius ſalientes ſanguine paſtor
Enſe ferit venas pecudum, et compeſcit acuto
Culpam omnem ferro: ſuffitque mapalia pingui
Verbena, atque arcet nigros ab ouilibus angues?
Me Leucenque etiam quondam expoſuere parentes.
Ne dubita, noſtros oſtendent tempora patres.
Phyllida et haec dicens liquit, ſepta ipſa reuiſens:

Capri-

Caprigenoſque greges in ſaltus egit apertos.
Mane nouo, Eoas cum ſol iam linqueret oras;
Ad quos compulerat cura turbata recenti
Iam Leuce pecudes, cui rettulit omnia Daphnis:
Dixerat heſterna quae mater luce: patriſque
Lamonis mentem aduerſam, taedaſque negantem.
Vnde ſuper thalamo ſermonem ſemper habebant
Inter ſe, obliti canere et ſe immergere lymphis
Perſpicuis, laetoſque dies producere ab ortu
Solis ad obſcuram noctem: ſuperoſque rogabant
Vt longum in tempus vellent extendere ſoles
Aeſtatis: quantoque magis pater accedebat
Autumnus, tanto magis inſurgebat amaror
Mentibus amborum impatiens. Spes ſola fouebat
Moerentes illorum animos, ſuſceptaque vota.
Pampineo grauis autumno iam ceſſerat aeſtas,
Atque coloratos in aprico colle racemos
Monſtrabant vites, poma et ſua mitia ſiluae.
Collegit Lamon fructus, quos ſilua tenebat,
Et domini impleuit Leſboo nectare cellas.
Atque omnes muſta agricolae ſpumantia tectis
Condiderant: nec non fructus, hyblaeaque mella.

Admonet interea Lamonem Thyrſis ab vrbe
Actoridem geminos cum luna peregerit orbes
Venturum rhedis, et equis cum coniuge cara
Regales quo ruris opes, fructuſque videret
Collectas, praedo et pecori quae damna tuliſſet,
Ex agris praedam conuertere ſuctus ad aequor.

Tum

Tum Lamon ſibi non parcit: namque ordine certo
Omnia, quae paſcunt animum, circumſpicit, atque
Dirigit, (*et*) ſiluas herbarum vellit in hortis:
Irriguoſque aptat fontes, et compita verrit:
E ſtabuliſque fimum conuectat in herbida prata.
Ille etiam mira arte locum ſtudioque colebat,
Vt foret in domini aduentu ſpectabilis hortus.
Hortus erat rege Alcinooque, et Adonide dignus,
In ſtadii ſpatium qui ſe extendebat, et alto
Cliuoſoque loco poſitus, magnaque virebat
Planitie, non littorea permiſtus arena,
Sed putri, nigroque ſolo, atque vligine dulci.
Pauſia fundebat baccas: hinc punica mala
Veſtibant ſepem lauro myrtoque virentem,
Non auri deerant imitantia poma colorem.
Intus erant plantae foecunda ex arbore natae,
Tamquam ſub tuto poſitae cuſtode: ſed hortum
Cingebant ſteriles annoſo ſtipite plantae,
In morem ſerti viridantis, et arbore; quamuis
Arbor ſat longe diſtaret ab ordine; ſumma
Attamen inter ſe iungebant brachia, qualis
Siluarum ſolet eſſe coma in conuallibus altis.
Collis erat iuxta culti placidiſſimus horti
Planitiem, de quo paſcens per prata videre
Proxima lanigerum pecus, atque armenta ſolebant;
Et quoſcumque nouum ver parturit aut autumnus,
Aut aeſtas, vel hyems flores, hic hortus habebat,
Longus vbi proſpectus erat, quo cernere poſſes
Per maria alta rates vaſtos proſcindere fluctus.

Hunc hortum longa Lamon aetate colebat
Iam ſenior, cui non vires, animique vigorem
Debilitat ſenium, aut mutat. dehinc pellere capras
In nemora alta iubet Daphnim, praeruptaque ſaxa
Ducere et ad liquidos fontes, et ad ilicis vmbram:
Vt grex in domini aduentu pulcherrimus eſſet.
Ille etenim ſpe ductus erat, ſummam fore laudem
Capturum pueri cura, aſſiduoque labore.
Namque gregem Daphnis domini duplicauerat omnem,
Iam ſibi commiſſum a teneris, atque efferus altis
In ſiluis, feroque lupus ſua veſpere nullas
Aut ſtabulis dederat leto, ſcabieſque capellas
Tentarat, non autumno, non vere tepenti.
Ille igitur tunc Lamonis mandata ſequutus,
In ſiluis modo frondiferis noua pabula, nunc et
Littoreis dumeta locis viridantia circum
Quaerebat, gelidumque cauis in vallibus vmbram.
Atque oleo vngebat caprarum cornua, pinguique
Aruina, et villis lappas vellebat in alta
Impexas olim ſylua, curabat et, atris
Ne maculis ſparſam immundus linguam hircus haberet.

LIBER QVARTVS.

At puer inſano iam pridem Daphnis amore
Perculſus, dulci proprias pingueſcere capras
Aſpectu atque opera Leuces credebat amantis.
Eſſe gregem magni paſtoris quiſque putaſſet,
Maenalii iuga paſcentis, colleſue Lycaei.

Moeſtus

Moeſtus erat longe Daphnis, primoſque timebat
Congreſſus ignoti hominis: conſuetus erat qui
Cum capris ouibuſque loqui. Nam Daphnis erat tunc
Illuſtrem viſurus herum, cuius ſibi tantum
Nomen erat notum, dicebat et: Heu! quibus ipſe
Coneniam dominum verbis? triſtiſque ſedebat:
Amplexus et erant timidi, et ſuſpiria crebra.

Interea peruerſo animo, prauoque et amore
Perditus, Actoridem cum Lampes ſenſit ad aedes
Venturum agreſtes, ſubito metuenſqne dolenſque
Connubium Leucen inter, Daphnimque futurum,
Inſidias animo varias voluebat amaro,
Atque dolos. ideo tacitus quaerebat, vt ipſum
Poſſet herum facere infenſum, pueroque patrique:
Inuiſos vt vtroſque ſuis expelleret agris.

Hortum igitur Lampes ingreſſus, cum tenet alti
Nox caeli medium, et denſa in caligine terras
Succidit teneros vna cum ſtipite ramos:
Atque ſilens calcauit humum, floreſque, toroſque
Herbarum attriuit pedibus, decuſſit ab ima
Radice euulſum tota cum cuſpide thyrſum,
Atque furens ferro non pauca aluearia fregit,
Margine et effracto curſus euertit aquarum.
Non aliter, quam cum perfracta ſepe iuuenca
Ingreditur virides hortos, atque obuia quaeque
Proſubigit pedibus, tellurem et ſpargit ad auras,
Aut catulis comitata ſuis ſus acta per agros.

Lucifer at cum iam terris infuſus apertos
Luſtraret pelagi campos, ſurrexit, vt imbres

Duceret irriguos per roſcida gramina Lamon.
Protinus vt vacuos proſpexit floribus hortos,
Et ſtratum omne ſolum foliis, et ſumma flagella
Fracta manu, atque aequata ſolo ſata culta, nec vllos
Proſpexit ſulcos hortis, riuumque fluentem
Margine perfracto curſum mutaſſe: rigauit
Pallentem vultum lachrymis, et voce vocauit
Vxorem, tunicam ſcindens. tunc territa coniunx
Proiecit radios, opera atque incepta reliquit:
Et celerant, qua clamor erat, Daphniſque cucurrit
E ſtabulo attonitus: deformatoſque videntes
Florentes hortos heſterno veſpere, plantaſque
Euulſas manibus tenera ab radice, genas tunc
Spargebat lachrymis, fuditque haec pectore Lamon:
Vos florum plantae, vos laeta roſaria, quis vir
Tam ferus euellit? cum ver aduenerit, heu non
Ad caelum vlterius ſolitos fundetis odores?
Nec ſua praecingent diuerſis tempora ſertis
Paſtores laeti vlterius, ruriſue puellae,
Vere nouo quoties redeunt noua gramina ſyluis?
Fracta iacet ſepes, atque eſt viduata liguſtris,
Et paſſim ſtrati languent per compita flores.
Hortum, delicias domini, et noua gaudia quondam,
Quo vultu miſer oſtendam? me forſitan vna
Daphnide cum puero pinu ſuſpendet ab alta,
Et dicit damnum capras puerumque dediſſe,
Eſt quarum Daphnis cuſtos. namque ipſe venenum eſt
Arboribus dens caprarum, pedibuſque capellae
Proculcant herbas, et culta afflatibus vrunt.

Parte

Parte alia vt paſſim perfracta aluearia vidit:
Contuſasque etiam pinus tiliasque virentes,
Dixit: Apes miſerae, vos nunc tenet aſpera ſylua,
Noxia vos nunc taxus alit: vel forſitan eſtis
Littoreis nunc praeda auibus, fors praelia veſtri
Inter ſe reges miſcent, dirimitque nec vllus
Accenſam hos inter coniecto puluere pugnam.

Feſſus erat flendo Daphnis, feſſique parentes:
Sed domini terror magis hoc angebat, et horum
Mutauit ſubito mentem. nam qui prius ipſum
Exoptabat herum Lamon comiteſque videre,
Voce precabatur magna, non amplius ipſum
Aduentare: timens, non ſolum iurgia, verum
Supplicia, atque graues torto ſub verbere poenas.
Atqui ideo cuncti non hortum: ſed ſua flebant
Corpora. Tunc Leuce caſu exanimata recenti,
Ante alios noctem inſomnem, lucemque trahebat:
Tamquam proſpiciens pendentem ex arbore Daphnim.

Interea dum lugentes torqueret amaror,
Deformiſque loci caſus, venturaque damna:
Actoridae conſanguineus diueſque potenſque
Venit in agreſtes multis comitantibus aedes.
Qui poſtquam deſcendit equo, tectumque ſubiuit,
Tunc celerans Lamon ſeſe tulit obuius illi;
Et coniunx, Daphniſque puer, veniamque rogabant
Suppliciter proni ante pedes, vt verteret iras,
Quas metuunt domini abſentis; cum viderit hortum
Informem. affirmant ſe inſontes eſſe ſimulque
Nocturnam memorant cladem: iuuenemque precantur,

Tam iuſtas audire preces, quas rite ferebant.
Haec dicens Lamon illum deduxit ad hortum.
Qui poſtquam florum vidit fruticumque ruinas:
Ne dubita, miſerande ſenex, tunc Hyrtacus infit,
Haec domino crudelis atroxque iniuria facta eſt,
Non tibi, quam nunquam patietur, ſi ſciet olim,
Qui ſcelus hoc tantum commiſerit. Haec vbi dixit,
Succedunt tecto. menſas iuxta atria Lamon
Ampla parat, gazaque onerat laetatus agreſti:
Et ponunt veteri carcheſia plena falerno,
Deinde epulas laeti gratas veſcuntur ad ignem.
Interea aduenit nox circumfuſa tenebris:
Atque vmbra picea coelum infuſcarat, et aequor.
At ſol exoriens terras vbi liquit Eoas,
Et luce infuſa tremuli maris vnda reluxit,
Et tenebris terram obductam, caelumque retexit:
Hyrtacus in ſyluis venari ſuetus, agebat
Auritos canibus lepores prope littora ponti,
Cui Dionyſophanes obſcuro haud ſanguine iunctus
Cornibus auratis geminos donauerat arcus,
Et celeres curſu catulos, et morſibus acres,
Addens Gnoſia tela, ſagittiferamque pharetram.
Parte alia laeti agricolae, pecudumque magiſtri
Syluarum extremas incingunt retibus oras,
Immittuntque canes, illi inſtar fulminis acti,
Accelerant rapidos nemoroſa per auia curſus:
Et nemorum latebras penetrant, incluſa ferarum
Agmina proturbant curſu, et fugientibus inſtant.
Aſt alius denſum nemus, aut loca peruia ſeruat,

Atque

Atque veru figit valido latratibus acta
Agmina ſaeua premens, aliuſque alta ad iuga montis,
Aut ſola ſub rupe canes tenet, aut tenet arma:
Quadrupedum obſeruans adituſque abituſque ferarum.
Dum vero lepores per littora curua fugaces
Hyrtacus inſequitur, ſequitur quem fida canum vis,
Paſtoreſque gregum multi, ruriſque coloni;
Turbatos fontis Lamon reparare liquores,
Reddere et ablatos horto curabat honores,
Area odoratos monſtrabat laeta colores.
Tantus amor, ſtudiumque horti, et noua cura, laborque;
Vt prius irrigui fontes ſata culta rigabant,
Atque ſatos circum frutices, herbaſque virentes
Clauſa ſenex tenuit; namque illis ſepta diebus,
Incepto incumbent operi: Daphniſque laborum
Tum ſocius Lamonis erat, Bauciſque, Dryaſque,
Auxilium moti caſuque, et clade ferebant:
Atque operi non laeta aderat pulcherrima Leuce.
Parte alia Meliboeus apes per rura vagantes
Tinnitu multo vacuas reuocabat ad aedes.
    Leſbius Actorides linquens ſua regia tecta,
Vt ſemel atque iterum latuit vaga luna, ſuoſque
Collegit rediens coniunctis cornibus ignes,
Innumera famulûm turba comitatus equorumque,
Agreſtes ſtrepitu ingenti deuenit ad aedes.
Hic ſexaginta nondum compleuerat annos:
At fidens animi, atque armis aſſuetus, et aequi
Obſeruans, ſuperum Regi ſua vota, preceſque
Fudit: dehinc agrum peragrans cum coniuge, ruris

Ad caelum tollebat opes, curamque colendi;
Vaſtati caſum cui dixerat Hyrtacus horti.
Quem tulerat herus aequo animo, dum rurſus et hortos,
Et ſepem, atque alios frutices reuireſcere vidit.
Vt vero Aurorae lux prima albeſcere coepit,
Tunc Dionyſophanes ſolers contendit ad vndam
Littoream, paſcebat oues vbi candida Leuce,
Et capras Daphnis tanta perterrita virgo
Turba hominum, ſubito in ſyluas aufugit: ibique
Delituit Daphnis paulum perterritus ore
Egregio, dorſumque, et pectus, et ilia caprae
Candentis pelle incinctus: laeuaque tenebat
Paſtorale pedum, nec erat caua fiſtula longe.
Tunc Lamon: Puer iſte tuae gregis optimus eſt dux,
Et cuſtos: cantu et clarus, pariterque cicuta.
Cui quinquaginta capras, geminoſque dediſti
Hos hircos: nunc ſunt bis quinque, tuamque capellae
Centum paſcuntur ſyluam, ſunt cornua quarum
Integra, tum longis villis, et corpore pingui:
Lilia quae ſuperant, atque alba liguſtra colore.
Has docuit parere modis, ſtipulaeque ſonanti.
Hic etenim haud coryli virga ſalicisue capellas
Paſcentes per prata regit, nemorumque ſub vmbras,
Sed cantu, et plauſu manuum, dulcique cicuta.
Si leuiter ſtipulam hic inflat, tunc protinus omnes
Circumſtant illum caprae capita alta tenentes.
At ſi voce canit, duci vel arundine ſyluis
Paſcuum in vmbriferis: lacta tunc protinus vna
Detondent ſolita dumos in valle virentes.

Sed

Sed ſi terrificos edit caua fiſtula cantus:
Tunc trepidae linquunt multa formidine lucos.
Non aliter, quam ſi per montes impius ipſas
Errantes ageret lupus, aut conualle reducta.
Si vero fundit reuocamen tibia ſyluis:
Ille ſuas reuocat magalia ad ipſa capellas.
Quin etiam dulci ſonitu commotus auenae
Grex tendit viridem in ſyluam, qua currit Anaurus:
Atque ibi fraxinea potus requieſcit in vmbra.
Tunc Dionyſophanis coniunx pulcherrima Daphnim
Alternis ſtipula digitis percurrere iuſſit:
Promittens ſagulum et veſtem, croceoſque cothurnos.
Obſtupuere omnes ſtipulae modulamen et artem.
Dum ſparſas reuocat capras, vel ducit ad alta
Flumina ſub certo ſonitu ſtridentis auenae.
Qui poſtquam videre gregem: tunc prata relinquunt,
Et ſyluas; aulamque petunt, queis prandia Teutras
Laeta parat. cantu reſonant, et plauſibus aedes,
Conualleſque cauae circum: referebat et Echo
Vicina de valle ſonos, voceſque canentum.
Tunc Lycabas primi ſolis ſub lumina fluctus
Verberat aequoreos funda, linoque tenaci,
Squamoſam inuoluens tranquilla ſub aequora gentem.
Et captam adducit contracto fune per vndas
Ad littus. fallit Coryneus arundine piſces
Saxoſum ad flumen, qua ſeſe immergit amaris
Fluctibus: aſt alii luna exoriente cruentam

Intra tecta ferunt praedam clamore, ferarumque
Eripiunt coſtis pellem, ſquamaſque natantum
Decutiunt ferro, calidiſque imponere prunis
Accingunt ſeſe famuli et carcheſia ponunt:
Atque onerant menſas epulis de more miniſtri.
Nec deerat variae cortis, nemorumque volucres:
Et, quas ſylua, ferae, vel florea pabula paſcunt.
Nec deerant piſces, quos circum flumina, quoſque
Littoreos circum portus, maris educat vnda:
Quoſque lacus liquidi ſeruant, altaeque paludes.
Hic aderat Lycabas clarus piſcator in oris
Aegeis, doctuſque maris cognoſcere gentes,
Quoque modo, quibus inſidiis, quaue arte latentes
Aequore ſub vaſto poſſet quis fallere piſces.
Leſbius hanc Acron docuit: quem fama ferebat
Horribiles ſolitum laqueis innectere phocas.
Quam circum pelagi rupes monſtrauit, et omnes
Scire dolos, arteſque dedit, quis retia ponto
Tenderet, aut longa captaret arundine piſces,
Et multas etiam varia ſub imagine formas
Se vidiſſe refert, ſcopulo et Tritona ſedentem,
Fluctibus in mediis pelagi, qua frangitur vnda.
Cui vaga caeſaries per ſquamea colla fluebat,
Glaucaque ſub viridi radiabant lumina fronte.
Os ſciſſum, deforme, cauum, nareſque recuruae,
Delphinum induerat caudam, qua parte reflectit
Hiſpida crura, quibus toto regit ordine curſus.
Ducebant alacres laetis conuiuia lectis.
Tunc Dionyſophanes conuertens lumina verſus
Venan-

Venantes menſa poſitos : carcheſia poſtquam
Lesboa vnanimes menſis vertere ſecundis ;
Huc ait a teneris venatu aſſuetus in altis
Vallibus his et planitie, pariterque paterno
Littore in hoc, breuiter quaedam praecepta docebo:
Non placeat mihi venator, qui luce relicta
Noctem amat, et ſemper ſero ſub veſpere tendit
Retia, cumque tenet terras, caelumque tenebris
Humida nox nemorum ſolitas petit impiger vmbras,
Expectatque latens in acuta carice praedas.
Hic mutat rerum ſeriem, conuertit et atras
In tenebras demens claram lucem haud ſine magno
Ipſius, pariterque canum, ſociumque periclo.
Eſſet nunc teſtis Dorilas, ſi viueret, et qui
Iugera multa ſoli prope littora curua tenebat,
Euridamas, quem dum famuli per florea quaerunt
Paſcua, perque nemus frondoſum ; tela cruore
Reſperſa, et laceras non vno vulnere veſtes
Diſcerptoſque artus, atque oſſa effracta ferinis
Morſibus agricolae ſylua inuenere ſub alta,
Vaſtatorque canis quondam, terrorque ferarum
Viſceribus late exemptis, ruptiſque iacebat.
Praeterea tibi ſit ſimplex atque aſper amictus,
Non laxus, non pictus acu, non textilis auro,
Non ſit verſicolor, Tyrio non ardeat oſtro,
Commoda, quae fuerit viridi ſaturata colore,
Veſtis erit : (ni fallor) amant viridantia talem
Prata habitum, viridi gaudet nemus omne colore,
Et viridi teretes ſuras include cothurno.

Tutior

Tutior ingreditur tali venator amictu
Frondentes ſemper ſyluas, fallitque ferarum
Lumina, ſaepe dolos meditans, dum delitet alta
Carice, et inſidias miſeris parat. At tegit alpes
Quum nix alta, rigentque gelu caua flumina, et omnes
Syluarum cecidere comae, nec gramina campis
Apparent, niueo incedes tunc tectus amictu.
Abde domo, criſtamque leuem, phaleraſque ſonantes,
Fraenaque quae late lucent auro, aut orichalco,
Et picturatis radiantia baltea ſignis.
Caerula vela ferunt malo ſuſpenſa feroces
Barcaei, Careſque dolo, pinguntque colore
Caeruleo antemnam, malum, funeſque, ratemque:
Quin etiam ſe caeruleo velamine velant:
Atque improuiſo vexant ſub ſole biremes.
Nam color hic pelago eſt ſimilis, caeloque ſereno,
Cernere nec puppim facile eſt procul alta ſecantem,
Nec certum, natet an puppis, vel ſit maris vnda.
Sit raucum cornu ſocios accire caneſque
Aſſuetum, laeuo ſemper quod pendeat armo.
Hoc dedit Antinoo vitam: nam littora propter
Influit in pelagi vicinus riuulus vndam,
Dum ſequitur foecunda leues per paſcua ceruos
Praeruptam in foueam cecidit, quam denſa tegebant
Viminaque lappaeque et acuta cuſpide ſentes:
Quid faceret? quum iam caelo ſurgentia ſigna
Monſtrarent nitidum noctis decus, et ſua rubro
Dirigeret ſol iam radiantia lumina ponto.
Hic tamen haud trepidus rerum ſpe nixus adunco

In-

Inflauit cornu: quo littora curua repente
Inſonuere ſonum comites, vocemque ſequuti,
Accelerant, foueaque trahunt, denſique latebris
Perfoſſum rigidis iuuenilia ſentibus ora.

Non ſint ſaeua tibi catulorum ſemina cordi:
Non alit Armenias tellus haec Lesbia tigres,
Non lynces, nec nos Lybicis venamur in oris.
Venatorque ſequens capreas, non territus horret
A tergo, aut patria depreſſum in rupe leonem.

Ne permitte canes graueolentem haurire lacunam,
Quae tepidum humorem ſudat, ſed flumina feſſi
Venatu, fonteſque bibant, riuoſque recentes.

Tu tectis ſuſpende plagas, et retia et arma
Venantum, vt catuli aſſueſcant haec cernere primum,
Inque canum ſonitus cornu ſtrepat auribus, illique
Aſſueſcant audire ſonos, plauſuſque virorum,
Et ſtrepitus ſimul armorum, et parere vocanti.

Nec collo innectes e duris vincula loris,
Nec coniunge pares, vt eant aequalibus ambo
Paſſibus; aut ſylua in magna, aut conualle: nec ipſos
Inuitos, et luctantes ſub fornice tecti
Includes, donec ſat firma aduenerit aetas.
Nam ſeſe torquent catuli, nituntur et arctis
Per noctem totumque diem ſe ſoluere vinclis,
Et tenero quaerunt praeſepia rumpere morſu.
Hinc canis obtuſum dentem venator, et vngues
Inualidaſque animi vires, et corporis artus
Inuenit, et tardos per proxima paſcua curſus

Mira-

Miratur, culpamque canes incautus in ipſos
Inſontes ſubito transfert, caeditque flagellis.
Exerce per prata canes, dum firmior aetas
Succedit, nec adhuc tenero ſtat corpore robur,
Et quoties vacuo celeres agis aequore damas,
Interſint, morſuque feras inuadere tentent,
Atque armos, atque ora lauent, fauceſque cruore.
Degeneres a ſtirpe caua memor occule terra,
Saxa ſuper cumulans; nec dulci ignoſce iuuenta (*tae.*)
Non equa te per prata ferat littuſque, viret qua
Venatrix ſylua: illecebris namque illa videndo
Dulcibus occulto penetrant fera corda veneno
Alipedum hinnitu, quorum nemus omne remugit,
Et circum caua ſaxa ſonant, fugit et fera dumis
Abdita, latratuſque canum ſpe ludit inani,
Venatorque ſequens non praedae aſpirat opimae.
Multi etiam Heroes laudem retulere, nec vnquam
Curarunt populi plauſum, faſceſque ſuperbos;
Sed ſtrati ſubter frondoſae vertice quercus
Inter odoratum ſerpilli gramen, et inter
Narciſſi calthaeque comas, qua ſylua rubentes
Effundit gremio flores, cepere ſoporem.
Veſcunturque canes inter ſocioſque, gregumque
Cuſtodes, niueique bibunt carcheſia lactis:
Et carpunt, quos ſponte tulit ſylua ardua fructus.
Dum paſſim ſtrepitant inter dumeta volucres,
Quam felix ille eſt, ſpreuit qui limina regum,
Et canibus ſectatur apros; aut inſtruit vrſis
Inſidias, et ab vrbe procul totum exigit aeuum,

Et

Et durata ſuis ſale terga, aut terga iuuencae,
Aut coctas menſis ſubter loca frondea ponit,
Et laetus parto fruitur, dapibuſque ferinis;
Leſboumque merum permiſcens dulcibus vndis,
Atque animis aequat Parthorum regna potentum.
Corporeas auget vires venatus, et audit
Ille magis, cito nec membris venit aegra ſenectus:
Quumque venit, virides annos, animique vigorem
Non aufert. nec vere nouo, quum ducit apum rex
Fulgentes per prata ſuos herboſa Quirites:
Queis virides halant Caſiae, et beneolens Narciſſus:
Herbarum haud ſumptis curat ſua corpora ſuccis,
Regalem aut ſcindit ferrata cuſpide venam:
Pratorumque color varius, nemorumque virentum
Delectant oculorum acies, acuuntque videndo.
    Moerebat Lamon metuens diſcedere Daphnim,
Quem Dionyſophanes vrbana ad moenia duci
Iuſſerat, vxori famulum vt daret, et dare velle
Se promittebat geminos pro Daphnide ſeruos,
Qui laetas agerent dumeta per aſpera capras.
In thalamum ille igitur lacrymanſque dolenſque vocauit
Phyllida: mox, inquit, miſeri ſumus, o mea Phylli.
Nam cum ruris herus dilecti celſa relinquet
Hoſpitia, vrbanaſque petet cum coniuge ſedes,
Abducet ſecum Daphnim: nouus aduena capras
Tecto nobiſcum paſcet permiſſus eodem.
Expoſitum ſylua Daphnim, inuentumque ſilebo?
Et facti ſeriem totius? dic, age. At illa:

Non

Non equidem. Sed tu poſita in penetralibus effer
Indicia, et primos inuenti infantis amictus.
Mox poſtquam ſublatae epulae et carcheſia menſis;
Ipſe aulam ingreditur, placito et ſermone profatur:
Quae Dionyſophanes referam tibi nunc ego, non ſunt
Ambages. non eſt e noſtro ſanguine Daphnis
Progenitus: mea nec coniunx eſt mater, at ille
Eſt alio natus genitore, aliaque parente.
Hunc etenim puerum ſylua expoſuere parentes:
Natorum queis turba domi, pariterque nepotum
Forſan erat. Daphnim hunc dumis, vmbriſque iacentem
Inueni: cui capra dabat bina vbera, tamquam
Vera parens, quam condidimus tellure ſub alta
Poſt mortem, pinos prope funeſtasque cupreſſos,
Suſtinuit quae matris onus. Sic fatus obortis
Impleuit lacrymis oculos, ſuſpiria Lamon
Longa trahens. turbatus herus non vera referri:
Callida ſed figmenta putat Lamonis. At ille:
Nunc, here, ſume graues de me et de Phyllide poenas:
Si non vera ſenex tibi rettulit omnia Lamon.
Tunc Dionyſophanis coniunx: tu dic mihi, Lamon,
Quid nunc damna times? geminos pro Daphnide ſeruos
Corpore praeſtanti accipies. Et ad ora mariti
Se vertens inquit: Hunc ſingere talia credas?
Eſt puer ille quidem praeclara ſtirpe creatus,
Non vili. Senior nos hic non ludit, at ipſum
Indicia haec proferre iube. Tunc Phyllis abiuit

Accele-

Accelerans trepido paſſu: ſubito omnia ſecum
Allatura, quibus poſſent ea credere, quae tunc
Audierant, rediensque tulit monumenta reperta.
Vt vero auratumque enſem, capulumque Elephanto
Candenti ornatum, Tyriumque intentus amictum,
Et paruum ex auro torquem proſpexit, ibi amens
Exclamat: Noſco gladium, puroque monile
Ex auro, et chlamydem Tyriam. Pro conditor orbis
Nota tegis rerum cuſtos et operta recludis.
Clamat et immiſcet lacrymis noua gaudia fuſis.
Ad caeli genitor tollebat ſidera palmas,
Oſculaque indiciis figebat multa repertis.
Tunc iuſſit natum acciri, miſitque Medonta
Ilicet in ſyluas, vt duceret ante parentis
Conſpectum capras paſcentem ad littora Daphnim.
Qui poſtquam magna famulum comitante caterua
Tendentem proſpexit iter caua littora verſus,
Proiecit ſubito calamos, veſtemque reliquit,
Atque ferebatur verſus caua littora curſu
Praecipiti, velut acta ratis ſpumoſa per alta,
Cum tempeſtates, Borea comitante, ſonoras
Diſcordes glomerant Eurus violentus et Auſter.
Nam pedibus volucres Boreae trucis anxius alas
Addiderat timor infuſus per pallida membra.
Imprudens puer inſidias horrere ſequentum
Atque capi metuens, in caerula lata volebat
Se iacere e ſcopulo, vitamque effundere in vndis.
Vt vero domino famulos, vocemque ſequentum
Agnouit, ſubito curſumque metumque remiſit.

Nam Rhodius clamabat Acon: Ah quid fugis? audi
Me, precor. ipſe tuus genitor, et ſedula mater
Expectat, iam ſiſte gradum, vanumque timorem
Pelle tuo, precor, ex animo: namque omnia nunc nunc
Detexit domino Lamon, vidi ipſe ego cuncta.
Ne credas tibi me modo ſomnia vana referre.
Tunc Daphnis ſiſtit procuruo in littore greſſus.
Quem famuli circumſiſtunt, dominumque ſalutant
Et Dionyſophanis ſub regia culmina ducunt.
Adductum vt natum gemini videre parentes:
Haeſerunt pueri collo, amplexuſque dederunt.
At mater gremio natum laetata fouebat,
Alloquiis mulcens blandis: nolebat et ille
Linquere complexus verae genetricis et ora:
Et paene eſt animo dilectam oblitus amantem.
Vſque adeo generis natura eſt credula noſtri.
Induit is veſtes, poſtquam deuenit in aulam,
Purpureas, auro illuſas: qui haud ſecus, ac ſol,
Effulſit, ſeſe Eoo cum tollit ab ortu,
Quas ſecum attulerat iuuenis Lycus, et puer Idas,
Actoridae clara conſanguinitate propinqui.
Nam matrem formoſam oculis referebat et ore:
Et claram virtutem animo, roburque parentis.
Audiit ille libens dicentem talia patrem:
O nate, vxorem duxi pubentibus annis:
Quae multos peperit natos, et te quoque, quem tunc
Expoſui, veluti foetum iam luce carentem.
Pars bello occubuere graui, partem abſtulit annus
Noxius; atque vrbem vaſtauit ciuibus, agroſque

Agri-

Agricolis paene extinctis. tu, nate, parentem
Ne me ipſum incuſa: ſic me impellebat egeſtas.
Et tunc te poſui inuitus. nec vallibus olim
In patriis, o nate, tuas pauiſſe capellas
Poeniteat. puer Aſſaraci de ſanguine, duxit
Ad liquidos fontes armenta in collibus Idae.
Non te maior auis opibusque eſt ciuis in vrbe,
Quam colimus, ſumptiſque tuo patre clarior armis:
Solus opes, noſtramque domum, nate optime, ſeruas.

Lamoni vero capras, quas Daphnis ad aequor
Paſcebas, partem et nemoris, ſtabulumque domumque
Conceſſit, pinguiſque ſoli tria iugera dono,
Et ſignata boum effigie centum dedit aera.

Tunc alacris puer exiluit, pauciſque parentem
Alloquitur: Percepi animo cuncta haec ego, quae tu
Dixiſti, ſed nunc ſitientes ducere capras
Ad ſolitos fontes tendo, nam ſueta propinquat
Hora die: quae me expectant notamque cicutam.
Lentus ego hic ſedeo capras oblitus et hoedos.

Riſerunt tunc ſuaue viri, quod ſepta gregeſque
Curaret proprios haeres inopinus: et illum
Detinuit Dionyſophanes: virideſque repente
In ſiluas ſeruumque (*ſeruum*) miſit, colleſque propinquos.

Fama rei cunctas Lesbi pentrauerat oras,
(Nam Dionyſophanes bello ſpectatus et armis
Clarus erat, proauiſque potens, et diuite cenſu)
Eſſe viro natum praeſtanti corpore nuper
Inuentum, ſimas paſcentem rure capellas.

 Audie-

Audierat patri grates egiſſe ſupremo
Actoridem, Daphnimque ſimul, moeſtiſſima virgo,
Mollia dum pecudes tonderent gramina morſu,
Quae ſub ſyluarum frondes vmbraſque ſedebat,
Quaeque ſolent laeſi, referebat, non ſine multis
Lamentis. Mox ſic dixit: Sors ſaeua nouauit
Hei miſerae mutata fidem: data foedera Daphnis
Perfidus hac ſylua rupit, qui non ſua curat,
Nec mea verba leuis, renouataque foedera quondam:
Me numquam deſerturum, capraſque reliquit,
Meque ſimul, voluitque nouas ſub pectore taedas
Forſitan ille ferus, noſtros exoſus amores.
Sed viuat Daphnis felix, ego Daphnide poſthac
Non viuam amiſſo, nec paſcam his vallibus vltra.
Ipſe Dryas ſed cum Daphnim inueniſſe parentes
Audiſſet Phrygio ex Lycaba, decreuit adire
Actore progenitum, ſeriemque exponere facti.
Nec mora, dum ſuaues auras captaret in vmbra
Arborea, Cleariſte vna cum coniuge, et ipſo
Daphnide, et aethereas iam ſol conſcenderet oras,
Et dextra laeuaque polum ſpectaret vtrumque,
Ipſe Dryas hortum ingreditur, ſicque ore profatur:
O Dionyſophane, ſimilis caſus mihi quondam
Euenit, qui Lamoni: cogitque fateri
Hac ignota tenus cunctis non eſt mea Leuce
Progenies: mea non illi dedit vbera coniunx:
Aſt illam nutriuit ouis. Namque illa puellas
Orſilochi inſignes forma, et florentibus annis
Ore refert roſeo: non matrem Baucida, non me

Paſto-

Paſtorem plenum rugis, turpique ſenecta.
Ipſe etenim, dum ſector ouem per prata, puellam
Inueni hanc antro expoſitam prope littoris oram.
Reſpice ad haec, quae ſunt monumenta reperta puellae:
Quae non conueniunt paſtori, ciuibus apta
Sunt magis. Interea vos veſtigate parentes
Pubentis Leuces, quae veſtro digna videtur
Daphnide, voſque illos ſociali iungite taeda.
Namque vna ſemper ſyluis, iuxtaque profundum
Pauerunt pecudes, et amatus amauit amantem.
    Haec illi ſenior ſic ore affatus amico eſt.
Nec Dionyſophanes ſenioris verba Dryantis
Negligit, et Daphnis ſupplex humiliſque rogabat
Actoridem, vt ſtabili vellet ſibi iungere Leucen
Connubio. Indicia et poſtquam pictoſque cothurnos
Atque auro illuſam, et picto ſub tegmine laenam
Vidit, et ornatam mitra: ſe vertit ad ipſam
Actorides laetus Leucen, dehinc talia fatur:
Fide animis tamquam caro ſociata marito.
Ne dubita: inuenies et tu quoque virgo parentes.
Forma erat inſigni Leuce, formoſior at quum
Induit auratas veſtes, auroque capillos
Implicuit, lymphaque manus, atque abluit ora,
Ornatus formam addiderat. ceu ſi quis in auro
Includit Parium lapidem, laeueſque Hyacinthos.
Quid dicam? vix hanc Lamon, Daphniſque Dryaſque
Ornatam gemmis, et talibus agnoſcebant
Veſtibus: atque huius genitorem haud eſſe Dryantem
Indiciis ſic, quis noſſet. Tunc inclytus vrbem

 Lesboam

Lesboam Actorides multis comitatus adiuit:
Atque ſuas vbi peruenit cum coniuge ſedes:
Mandauit fieri mediis conuiuia tectis.
Primoreſque vrbis, ciueſque, ſuoſque vocauit
Affines, facti euentum quibus explicat omnem.
Mirantur cuncti flagrantia Daphnidis ora,
Ore fremunt omnes, inuento et Daphnide gaudent.
Aurea ſed poſtquam menſis ſublata fuerunt
Pocula, regaleſque epulae, cunctique ſilerent:
Afferri calathum iuſſit, quo condita Leuces
Mitra erat, atque vna veſtis croceique cothurni,
Virginis expoſitae indicia, et monumenta reperta.
Quae Dionyſophanes ſumpſit, circumque ferebat
Conuiuas calathum, argento ſigniſque decorum,
Et caſum inuenti narrabat Daphnidis: vtque
Ipſe Dryas illi monumenta haec virginis olim
Expoſitae dederit, quam ſecum duxit in vrbem.
Quam tamen haud voluit: geniali accumbere menſae.
Spectabant intenti oculos aureſque reperta
Indicia; aſt manibus geminis ea ſaepe reuoluens
Agnouit tunc Theſprotus, mox talia fatur:
O ciues, mea ſunt haec omnia, et haec tua Leuce
Eſt, Dionyſophane, ſanguis meus. An mea nata
Viuit? an haec aliquis portauit munera ludens,
Inque tuas venere manus? tu dic mihi quando?
Ille autem: Referam, dixit. Tua filia quondam,
Non longe a pelago viridi eſt inuenta ſub antro,
Vbere quam nutribat ouis ſub rupe: Dryaſque
Suſtulit, atque aluit ſub agreſtis culmine tecti:
Huncque ouium demum cuſtodem fecit: at illa
Lanigeras ſyluis pecudes paſcebat in altis.
Poſtquam autem ſenior Daphnim inueniſſe parentes
Agnouit, ſubito properans me acceſſit, et omnem
Narrauit ſeriem facti, donoque puellam
Conceſſit, quae nata tua eſt, (vt dicis) et ipſam
E tha-

E thalamo iubet acciri, quae protinus illi
Adſtitit, atque genu flexo venerata parentem eſt.
Laetitia pater exultans ceruice pependit
Illius. At poſtquam natae illacrymantis inhaeſit
Complexu, tergens lacrymantia lumina dixit:
Ipſe ego diues eram iuuenili aetate, paternas
Sed mala ſors exhauſit opes, caſuſque ſiniſtros
Vos ſcitis: dederitque mihi quae damna triremis
Olim, cum Siculo facta eſt iactura profundo.
Tempore, quo tenues coniunx mea lucis in auras
Edidit hanc, ego triſtis eram: duramque timebam
Pauperiem, et varios caſus, atque aſpera bella.
Tunc natam expoſui moerens lacrymansque gemensque.
Priſtina ſed poſtquam redierunt tempora, noſterque
Aſſiduus labor in rebus ſucceſſit agendis:
Emerſi damno, et rediit res ampla, ſimulque
Affluere ipſe opibus coepi, ſed prole carebam,
Vnde meis mea nata bonis gratiſſima venit.
Tunc Dionyſophanes inquit: cape cuncta puellae
Indicia, et natam pariter. ſicque hunc ego quondam
Expoſui, tuque hanc, quos nunc inuenimus. Vtque
Lanigeros pauere greges hirtaſque capellas,
Vnanimes ſic hos iungemus foedere firmo
Connubii. Senior laudauit dicta loquentis
Theſprotus ſigna adſpiciens manifeſta: Peredim
Aduocat vxorem, dicens: haec noſtra Nealce,
Expoſita a nobis quondam, eſt inuenta, Dryas quam
Nutriit, at mater natam complexa, rigabat
Laetitia vultum lacrymis, gremioque fouebat.
Dein Leuce et Daphnis precibus petiere parentes,
Vt liceat ſyluas, et amata reuiſere rura,
Et notos olim fontes, rorantiaque antra,
Atque ſimul ruri taedas celebrare iugales.
Cederet aurorae ſed cum nox atra rubenti,

Quae ſecum informes tenebras, radiantiaque aſtra
Duxerat: actutum cuncti aſcendere quadrigas,
Inque ſuas venere domos, et agreſtia tecta.
Interea inſtituere altis conuiuia ſyluis.
Ipſe ſenex aderat Lamon, Phylliſque, Dryaſque
Et Baucis, conſors thalami, Damonque, Philetae
Filius, atque ſoror, taedas ſortita iugales,
Licenium, nigriſque oculis Theleſilla comiſque:
Dehinc Leuces genitor conceſſit tecta Dryantis
Ruſtica, quae ſpectant littus, pecudeſque, nemuſque
Vicinum ſtabulis, vinetaque proxima ponto:
Et partem haud tenuem campi, veſteſque hyemales.
At Dionyſophanes, Siculo non more, parabat
Regifico menſas luxu: ſed agreſtibus illas
Ornabat dapibus, pecudum quas virgea ſepta
Mittebat, famuli non hic argentea menſis
Pocula, ſed facta ex humili poſuere myrica,
Eſſe merum nectar dicebant Leſbia vina.
Et veteres cantus Lycidas memorabat arator;
Quos olim meſſor patriis cantabat in aruis,
Paſtoreſque alii laudabant priſtina ſaecla,
Et ſua: quos et tunc ritus ſeruare ſolebat
Ante aras paſtor, faceret cum ſacra quotannis;
Et quae ſubridens referebat vinitor, vuas
Alternis mites pedibus dum calcat, et haurit
Muſta lacu, dictis homines quoſcunque laceſſens.
Primi ducebant choreas Lamonque, Dryaſque;
Hoſque ſequebantur iuuenes teneraeque puellae
Atque ſenes alii, quamuis incurua ſenectus
Inſtaret, regeretque albos vitta alba capillos.
Interea pedibus choreas dum laeta iuuentus
Plauderet, atque Mycon ſtipula ſtrideret ad aures;
Ceſſabat tondere pecus prata herbida, tamquam
Laetitiae et feſtae lucis non inſcia turba.
Et Daphnis Leuceque greges, velut ante, ciebant
Nomi-

Nomine, quas Daphnis dextra mulcebat, et vlmi
Veſca dabat folia, et ſalicis cum cortice frondes.
Atque tenens manibus caprarum cornua, fronti
Oſcula multa dabat, recolens ſeſe vbera caprae
Suxiſſe, et vitam ſiluis duxiſſe paternis
Paſcentem per prata greges cum coniuge Leuce.
Quid dicam? iam tecta ingens agreſtia plauſus
Implebat: atque orta recens iam noctis imago
Caelum inuoluebat tenebris; lumenque nitentes
Amiſſum ob ſolis radios, curſuſque redibat
Sideribus; celſique decus remeabat Olympi:
Nam tunc fulgebat primis noua luna diebus.
Tunc Lycabas: Iam veſper adeſt, conſurgite menſis,
Et paſſim laetis reſonent clamoribus aedes;
Et totae ominibus (*ominibus*) reſonent felicibus aedes.
Nec mora, odoratis perfundunt ignibus auras:
Et Leucem inuiſunt Daphnimque torumque iugalem.
Qui prius intrarant, cum nox accederet, vda
Balnea, et abluerant ſeſe bene olentibus vndis.
Inde nuces prope veſtibulum de more miniſtri
Certatim ſpargunt. Damon Lycidaſque viciſſim
Diſparibus calamis ſocialia carmina fundunt.
Vt ſitiunt cane ab Icario ſemuſta calore
Gramina caeleſtes pluuias: ſic laeta iuuentus
Speratam hanc optant noctem, taedaſque iugales.
Vtque mari vaſto, nimiumque furentibus Euris,
Iactati huc illuc nautae, quum fulmina caelo
Cum ſonitu demiſſa cadunt, inuiſere portus
Exoptant: ita feſſus amans connubia laeta.
Vlmus amat, gaudetque incingi palmite vitis,
Vitis amat gaudetque adiungi frondibus vlmi.
Sic noua nupta nouo gaudet ſociata marito:
Sic et ſponſus amans complecti gaudet amantem.
Fert lolium non culta ſeges: dominatur et aſper

Carduus et denſis vepribus horret ager.
Totus odoratum fundit bene cultus Amomum:
Quicquid et Indorum fertilis ora parit.
Sic experta virum virgo, primoſque labores,
Optato patri pignora chara dabit.
Coniuge tu tali felix es Daphnis, et illa
Te tali felix eſt coniuge: pulcher vterque
Diues vterque etiam: parilique in flore iuuenta.
Parque illis fortuna fuit, parque exitus illis.
Sit matri ac patri ſimilis ventura propago:
Quae forma referat genetricem, et robore patrem.
Paſtores mixti agricolis diuerſa canebant
Carmina, tum vitreae Oenonis Paridiſque hymenaeos,
Dantque incompoſitos motus ſtridentis auenae
Ad ſonitum: aſt alii praecincti tempora myrto
Accenſas portant taedas ante ora canentum,
Agreſteſque ſonant laetae concentibus aedes.
Heroum quando celebrant connubia gentes,
Antoni PERENOTTE, ſolent arceſſere certos,
Inſignesque viros fidibus, qui carmine laudes
Sponſorum alterno referant nomenque genusque
Amborum, thalamo quos iunxit caelicolum Rex.
Pellibus incinctus pecudum nec diſplicet Alcon,
Lanigeri pecudis cuſtos in vallibus altis,
Dum ſedet, et tenui deducit arundine carmen,
Laudans ipſe etiam taedas, et facta parentum.
Sic ego nunc, PERENOTTE, tui non immemor vnquam,
Dum reget hos artus caeli ſpiralibus aura,
Poſt magnos vates, qui te coluere, coluntque,
Intexuntque ſuis merito tua nomina chartis,
Expoſitos cecini deducto carmine Daphnim
Et Leucen rapidum Tyberini ad fluminis amnem.

ADDEN-

ADDENDA
EX IVNGERMANIANIS.

Pag. 6. n. 10.

Καὶ ἄλλαι σπαργάνοις κοσμοῦσαι, παιδία ἐκκείμενα] Comma poſt κοσμοῦσαι deleui, ſententia exigente.

p. 10. n. 2. Πόλις ἐςὶ Λέσβου Μιτυλήνη, μεγάλη καὶ καλή] Pulchrae epitheto illam ornat quoque *Horat.* 1. epiſt. 11.

Incolumis Rhodos, et Mitylene pulchra facit, quod
Penula ſolſtitio, campeſtre niualibus aruis.

Strab. lib. 13, Ἔχει δ' ἡ Μιτυλήνη λιμένας δύο, ὧν ὁ νότιος κλειςὸς τριήρεσι, καὶ ἐν ναυσὶ πεντήκοντα. ὁ δὲ βόρειος μέγας καὶ βαθὺς, χώματι σκεπαζόμενος. πρόκειται δ' ἀμφοῖν νησίον μέρος τῆς πόλεως ἔχον αὐτόθι προσοικούμενον· κατεσκεύασαι δὲ τοῖς πᾶσι καλῶς. *Cicero* contra Rull. ad pop. orat. 1: Mitylenas vocat, *vrbem et natura, ſitu et deſcriptione aedificiorum et pulchritudine inprimis nobilem, agros iucundos et fertiles.* v. et *Muretus* 9. Var. 16. vbi locum hunc noſtri auctoris laudat. v. et *Diod. Sicul.* lib. 13.

p. 12. n. 7. Καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐν ἠϊόνι, ἐκτεταμένης ψυχαγώγιον μαλθακῆς] Moleſta remora in limine quaſi fuit obiecta. Locus enim omnino adfectus, cuius ſanandi ratio haut me torſit ſolum. Sed omnino veram puto lectionem, quae partim in C. Flor. partim in Vrſ. eſt: καὶ ἡ θάλασσα προσέκλυζεν ἐπ' ἠϊόνος ἐκτεταμένης ψάμμῳ μαλθακῇ. Et hanc in mea tralatione expreſſi. Eo magis, quod auctor infra L. 3. ipſam quaſi firmet, de eodem ſitu loquens. Eſt autem ſermo de Daphnide, in litore quaerente argenti plenum marſupium: κατῆλθεν ἐπὶ θάλασσαν, ὡς

ὡς περιῤῥάναϑαι ϑέλων, καὶ ἐπὶ τῆς ψάμμου πλησίον τῆς κυματώδους γῆς ἐβάδιζε ζητῶν τὰς τριχιλίας. Patet et ex libr. 2. vbi capellae Daphnidis a canibus Methymnaeorum agitatae ad mare procurrunt: ἔχουσαι δὲ, ait, οὐδὲν ἐν ψάμμῳ τρώξιμον. Quod ipſum mox Daphnis ἀπολογούμενος repetit: οὐ γὰρ εἶχον ἐν ψάμμῳ πόαν ἢ κόμαρον ἢ θύμον.

p. 12. n. 11. Λόχμη κάτω βάτων] Illud κάτω non eſt in C. Flor. Et bene, ſi quid iudico.

Ibid. Η αἲξ θέουσα] Similia plane illa Var. L. 4. Rer. diu. apud *Non.* in *Specus.* Ibi *cum amiſſam capram deſiderarent, animaduertiſſentque ſpecum tenebricoſum.*

p.16. n.17. Γνωρίσματα] *Heſych.* Γνωρίσματα, τὰ συνεκτιθεμένα τοῖς παισὶν ἔξω τῶν περιδεῤῥαίων. Talium ſaepe quoque mentio apud *Heliodor.* de Chariclea. v. doctiſſ. *Caſaub.* ad Theoph. Char. c. περὶ ἀρεσκ. vbi de γνωρίσμασι, quae *Cic. Plaut. Terent. crepundia* vel *monimenta* dixerunt.

p. 22. Αρήμασι καὶ θεάμασι] Legend. omnino εὑρήμασι. Sic mox: θεῖον δή τι νομίσας τὸ εὕρημα. Et ſtatim: τῇ γυναικὶ διηγεῖται τὰ ὀφθέντα· δείκνυσι τὰ εὑρεθέντα.

Νυμφῶν ἄντρον] Specus et ſpeluncae antiquae, quemadmodum luci, ſacrae et dicatae diis. *Senec.* Ep. 41. *Apul.* init. Florid. vbi P. *Coluius.* Orpheus hymn. Nymphar. eas inter alia vocat Αντροχαρεῖς.

Αὐλοὶ πλάγιοι] Πλάγια αὐλήματα *Heliodor.* L. 5. *Iul. Scalig.* 1. Poet. 20. *Hae omnes* (tibiae) *ab ſummo inflabantur directo flatu; Afri primi inuenerunt eam cui Plagion et Plagiaulon fecere nomen: non quod eſſet curua, vt quidam ſunt arbitrati.* (Ex Polluce namque referunt Lexicographi πλαγίαυλον fuiſſe obliquo ductu ex loto) *ſed quia ab latere inflabatur, quemadmodum et Germanica.*

p. 34. n. 2. Η δὲ τοσούτοιν δυοῖν ἀποδεόντοιν] An? τοσούτων.

p. 36. Δάφνιν καὶ τὴν Χλόην] Videtur leg. Δάφνιν τε καὶ etc.

p. 38. Σκιρτήματα ποιμνίων] *Heliodor.* L. 5. de anulo, cuius ſcalptura paſtoralis: ἐγέγραπτο καὶ ἀρνειῶν ἁπαλὰ σκιρτήματα, etc.

Ibid. Εβόμβουν] Apes in pratis bombitabant. Bombitare, non Bombilare, rectum puto, a Bombio. Vet. gloſſ. βομβῶ, *Bombio.* Auctor Eleg. de Philomela: *Bombilat ore legens munera mellis apes.* vbi *Bombitat* legendum puto. Quod et Giſanio Ind. Luc. in *Perſice* placuiſſe olim gaudeo.

Ibid. Τοσαύτης δὴ πάντα κατεχούσης εὐωδίας, οἱ παλαιοὶ] F. et V. εὐωρίας οἱ ἁπαλοὶ P. Et videtur haec lectio omnino vera et recta, vt fere omnes, quos κριτικώτατος ille Vrſinus approbauit.

Ibid. Στεφανίσκοις πλέκοντες] Gloſſ. *Plectitur*, πλέκεται. *Plecto*, πλέκω. Et hinc *corona plectilis* apud *Plaut.* Bacc. ſc. 1. vt intelligo, non conſuta vel conſerta, ſed tantum plexa ex nudis herbis et floribus.

p. 40. n. 4. Ακριδοθήραν] F. et V. ἀκριδοθήκην. Sed alterum rectius. Amat n. ſuauiſſ. Longus ſuauiſſ. Theocriti (quod Clariſſ. et amiciſſ. *Heinſius* adnotauit) verba vſurpare. *Theocr.* autem Idyl. 1. Αὐτὰρ ὅγ' ἀνθερίκεσσι καλὰν πλέκει ἀκριδοθήραν. Σχοίνῳ ἐφαρμόσδων, etc.

p. 44. Οργυιῶν . . . τὸ βάθος] Defectus, qui videtur tollendus, ſi legamus cum C. F. et V. ὀργυιᾶς τὸ β. etc. quod probat et Vrſ.

INDEX

INDEX

EORVM QVAE ANIMADVERSIONIBVS HISCE CONTINENTVR

a. PRIOREM COLVMNAM. b. POSTERIOREM NOTAT. a. ET b. VTRAMQVE.

A.

Accipiter, Marti ſacer, p. 152 b.
Ακριδοθήρα, p 40 a.
Adpectorari, quid. p. 464 a. et 465 a. b.
Αετός, p. 153 a.
Αηδών, p. 150 b.
Aloe, p. 364 b.
Αλσος, p. 5 a.
Altus ſopor, p. 70 b.
Αλουργὶς, p. 15 a.
Amantes rebus ſibi miſſis oſcula figunt, p. 78 a.
  Se inuicem malis petunt, p. 78 b.
  Miſeri, p. 162 a.
  Sunt proni in lachrymas, p. 484 b.
  Dicuntur ardere, p. 168 b.
  Dicuntur κακῶς φρονοῦντες, p. 166 b.
  Saepius mori optant, p. 477 a.
Amantibus tribuitur inſomnia, p. 161 b. 301 a. b. et 480 b.
Amantium nugae, p. 78 b.
  Illorum mos in bibendo, ibidem.
Amor, quid in puero, in virgine, in ſene, p. 307 b.
  Maximus furor, p. 166 b.
Amor zelotypiae et ſuſpicionis plenus, p. 476 a.
  Medicinam non admittit, p. 165 a. b.
  Magicis artibus conciliatur, abigitur, ibidem.
Amori ſunt pennae, ſagittae, faces, p. 169 b.
Amoris occulti multa indicia, p. 484 b.
Ανακλητικὸν, p. 439 b.
Anas, vnde dicta, p. 180 b.
Anchiſes quis, a Venere adamatus, p. 447 b.
Anima transfundi credebatur oſculis, p. 52 b.
Anima vndis pereuntium non credebatur ad inferos deſcendere, p. 226 b.

Anoma-

Anomalia caſus Graecis familiaris, p. 293 b.
Αἰθοσμίας οἶνος, p. 98 b.
Antra antiquis religioſa, p. 23 a. b.
In antro ſua carmina fecit Homerus, p. 23 b.
Ἄντρον, vnde dictum, p. 22 b.
Apes delectantur thymo, p. 197 b.
Apollo Laomedonti ſeruiuit, p. 435 a. b.
Ἑκάεργος vocatus ab Homero, p. 292 b.
Aqua ablui ſolebant, qui exſequiis interfuerant, p. 124 a.
Aquilae ſenecta, p. 153 a.
Ἀσπὶς, p. 266 b.
Ἄστυλος, nomen proprium, p. 421 a.
Athenienſes Pani immolabant hircum, p. 216 a.
Αὐλὴ, p. 286 b.
Αὔλοι πλάγιοι, p. 27 a.

B.

Bacchus ex India deuicta redux, ſublimis in elephante Thebas venit, p. 403 a b.
Baſium quid, p. 52 b.
Credebatur baſio anima poſſe transfundi, ibid.
Boeotia vniuerſa Baccho ſacra facit, p. 401.
Bombus apicularum eſt, p. 39 a.
Bos in ſtabulo, p. 451 a.
Boues fiſtulae ſonum ſequuntur, p. 105 a.
Lugent paſtorem, p. 122 b.
Bobus triturabant frumentum apud veteres, p. 377 a.
Βοὸς πόρος, p. 113 b.
Βράγχιος, p. 448 a.
Bryaxis, nomen Ducis, p. 228 a.
Bucephalus Alexandri publice elatus, p. 455 a.

C.

Calcei aurei, inaurati, p. 30 b.
Cameli calceabantur, p. 142 b.
Canes catenarii, p. 138 a.
Veſtigatores, p. 192 a.
Cantus, poſt ſublata fercula, p. 300 a.
Cantus et muſica conuiuii erat additamentum, ibidem b.
Captiuis a tergo ligantur manus, p. 188 b.
Καπυρὸν γελᾷν, p. 149 a.
Cariſſima in vita rogo iniiciebantur, p. 120 a.
Catamiti emaſculati, molles, concubini, p. 426 b.
Καταλέγειν, p. 266 a. b.
Catulire quid, p. 317 a.
Κήρυκες, quales fuerint aetate Homeri, p. 268 a.
Celeuſma, p. 339 b. et 340 a.b.
Κελευστὴς, p. 338 a. b.
Ceruorum cornua diis dedicata, p. 237 a.

Χλαμύδιον quid, quis eius inuentor, et vnde dicatur. p. 14 a.
Chloe, nomen puellae, quae nupſit Daphnidi, p. 34 a.
Χερήζων, p. 183 b.
Cibum de menſa mittere magnates olim ſolent iis, quos prae aliis diligebant, p. 440 a.
Κίχλη, p. 284 b.
Cicadae vnde generentur, p. 88 a. b. Quomodo ſonum edant, ibidem.
Cithara et lyra canebant vrbani, p. 108 a.
Claſſis, quid et vnde dicatur, p. 203 a. b.
Κλειαρίστη, nomen mulieris, vnde dicatur, p. 437 b.
Clinopale, p. 332 a.
Κνημίς, p. 111 b.
Cognati parentalibus intereſſe debent, p. 116 a.
Coenam in tres partes diuiſere veteres, p. 299 a. b.
Coenae ſine ſanguine, p. 495 a.
Coitio prima acerba, p. 332 b.
Comam oſculari, p. 334 a.
Comarus, ſcomaron caprarum pabulum, p. 196 b.
Compotatio, cujus finis, p. 241 a.
Concha, Panis tuba, p. 222 a
Κόψιχος, p. 283 a.
Cor ludicram artem facit, p. 162 b.
Corona quercina, p. 50 a.
Coronis in conuiuiis capita cingebant et quare, p. 308 b.
Coronis ornabantur ſtatuae, p. 312 a.
Corpus lauacris pulchrius redditur, p. 488 a.
Κόρυμβος, p. 397 a.
Crater quotuplex, p. 297 a. b.
Crater vltimus, p. 492 a.
Nouem hominum millia ex eodem bibiſſe cratere, p. 298 a.
Κρουσίθυρος, qualis cantus, p. 515 a.
Cupido, quo ſit colore, p. 145 a.
Deorum antiquiſſimus, p. 153 a.
Item deorum natu minimus, p. 154 b.
Alatum fingunt poetae, et quare, p. 157 b.
Gemini huic tribuuntur arcus, p. 158 a. b.
Iuuenta gaudet, p. 159 a.
Omnibus imperat, p. 160 b.
Sappho primum huic veſtem tribuit, p. 145 b.
Curſores ſerui, p. 407 b.
Cygni, an aetate confecti canant? p. 151 b.
Κύκνος, vnde dictus, p. 151 a. b.
Κυματωγὴ, p. 367 b.

D.

Daphnis, quale nomen, p. 22 a.

Defun-

Defunctis gratiſſima quae fuerant, vna flammis tradebantur, p. 122 b.
Delphin, deque eo fabula, p. 230 b. et 231 a. b.
Vtrum delphines tempeſtates praeſagiant, p. 231 b.
Dextra fidei teſtis: etiam ſymbolum amoris, p. 385 b. et 386 a. b.
Dionyſophanes, pater Daphnidis, vnde dictus, p. 457 a.
Dolia noui vini, quando aperiebantur, p. 134 a.
Δόναξ, quid, 248 b.
Dorco, nomen paſtoris, p. 55 a.
Drachma, quid ſit, p. 366 a.
Dryas, nomen proprium, unde dicatur, p. 22 b.
Δρυάδες et ἁμαδρυάδες, p. 345 a.
Duplex donorum genus, 409 a.

E.

Echo Nympha, mutata in ſaxum, amata a Narciſſo, 164 b.
Imago dicta, p. 342 a.
Quid ſit re vera, ibidem.
Echus imaginem egregie deſcripſit Auſonius, p. 350 a.
Εκφερων, p. 357 b.
Ελαιαι, p. 345 a.
Emaſculator, p. 426 a.
Εμπαροίνημα, p. 450 a. b.
Εμπύρευμα, p. 103 a.
Encomboma, p. 245 b.
Equi lacrymas fuderunt, p. 123 b.
Εὔριπος, vnde dictus, p. 11 a.
Euripus, quas ſignificationes habeat, ibidem b.
Euripis vino plenis nauales circenſes exhibuit Heliogabalus, p. 12 a.

F.

Facere aliquando obſcoenae ſignificationis eſt, p. 318 b.
Faces praeferebantur ſponſae, p. 513 a.
Has patrimi et matrimi praeferebant, p. 514 a.
Quinque in nuptiis accendi ſolitae, ibidem.
Quaenam harum materia, ibidem.
Faemina formoſa facile mouet ſpectantem, p. 490 b.
Omnibus ſimulacris emendatior, p. 491 b.
Fatale, verbum poetis magis vſitatum, p. 289 b.
Ferae, quando maxime ſaeuiunt, p. 43 b.
Ferarum pelles diis ſuſpendebant, p. 239 a.
Fiſtulae figura, p. 42 b. et 43 a.
Fiſtula obliqua, p. 27 a. b. et p. 28 a.
Qualis in nuptiis, qualis in moerore, p. 43 a.
Fiſtulas legare ſuis familiaribus ſolent paſtores, p. 107 a.

Fiſtulae in magno pretio apud paſtores, ibidem b.
Erat ruſticorum inſtrumentum, ibidem.
Forma acutior telo, p. 83 b.
Frater membrum tui corporis, p. 469 a.
Fratres ſe mutuo amare debent, p. 469 b.
Frigus vt Graecis ὑποκαίειν, ſic Latinis dicitur adurere, p. 302 a. b. et 303 a. b.
Quomodo vrat, ibidem.
Frugum primitias, quibus; et quomodo, obtulerint, p. 137 b.
Funeri, quotquot aderant, luſtrabantur aqua, p. 124 b.

G.

Galeas, qua forma geſtauerint veteres, p. 59 b.
Galli ter nocte canunt, p. 274 a.
Ganymedes, p. 448 b.
Gaulus, p. 76 b. et 77 a.
Genua amplectebantur, exorare volentes, p. 442 b.
habebantur ſedes miſerationis, ibidem.
Gladios geſtabant magnates, quorum capuli erant eburnei, p. 16 a.
Gnatho, nomen proprium paraſiti, vnde dicatur, p. 425 a.
Γνωρίσματα, p. 16 b.
Graeci infantibus expoſitis ſemper apponebant γνωρίσματα, et quo fine, p. 466 a. b.
Γυνὴ, pro foemina, non amplius virgine, accipitur, p. 333 a. b.

H.

Habeor, pro exiſtimor, credor, p. 481 a.
Hedera Baccho ſacra, et quare p. 308 a. b.
Amoris ſymbolum, p. 235 a.
Hemiola, p. 95, 96. et 97 a. b.
Heroes pelles geſtabant, p. 59 b.
Ἡμιθωράκιον, p. 98 a.
Hinnuli pellis Satyrorum geſtamen, p. 76 a.
Ἵππασος, proprium nomen Ducis, p. 267 b.
Hirci pili, p. 275 a.
Hirſuta pellis, veterum Graecorum geſtamen, p. 434 a.
Hirundines non admiſit Pythagoras, p. 87 a.
Sunt carniuorae, ibidem.
Hiſpanus inſtrumentorum omnium ſonum voce imitatur, p. 348 b.
Hortator remigum, p. 338 a. b.
Hyagnis primus in canendo manus diſcapedinauit, 418 a.
Hyacinthus, p. 446 b.
Hyeme conuiuia ruricolae agitabant, p. 279 a.
Hymenaeus, iuuenis formoſus, p. 492 b.
Carmen etiam nuptiale, et quod eius fuerit initium, p. 493 a. b.

Hyme-

Hymenaeus erat et felicioris vitae acclamatio, p. 495 a.
Vnde dictus, ibidem.
Hymnus, qualis fuerit, quem canebant manipulorum victores, p. 502 b.

I.

Ignis, flamma, ardor, incendium amantibus tribuuntur, p. 168 b et 169 a.
Imago, vnde dicta, p. 342 a.
Imitatio Homerica duplex, p. 292 b.
Infanti quando imponebatur nomen? quo nomine dies ille dictus? item, quae dona illi oblata? cuiuſmodi nomina impoſita? p. 20 b.
Inferiarum nomine quae continentur, p. 121 a.
Inſtrumenta, quibus inopes victum quaeritauerant, ad meliorem eue&ti fortunam, diis conſecrare ſolent. p. 473 b.
Inuenio pro adipiſcor, p. 272 a.
Ἰσόπιδον, p. 45 b.
Itys, quis, p. 312 a.
Iupiter, Seruator dictus, p. 471 a. b.

L.

Labrum, p. 48 a. b.
Lac offerebatur mortuis, p. 121 a.
Lac pingue, p. 328 b.
Lachrymare prae gaudio, prae moerore, quae cauſa, p. 461 a. b.
Lactis vſus in ſacrificiis, p. 210 a. b.
Lamon, paſtoris nomen, vnde dicatur: qui praeterea hoc nomine appellati, p. 35 a.
Lampis, nomen paſtoris, vnde dictus, p. 412 b.
Lares praeſtites vocati, p. 432 b.
Leaena pro catulis pugnans, p. 44 b.
Lecto in eodem accumbere, p. 318 a.
Λεπιδωτὰ, p. 110 a.
Λέσβος, vnde dicta, p. 4 b.
Lesbus, male audiit, ibidem a.
Lex aduerſus locuſtas, p. 41 a.
Ligurio a λιγυρός, p. 439 a. b.
Liquefieri per metaphoram de voluptatibus dicitur, p. 316 a.
Lityerſa, Midae filius, p. 506 b. ab Hercule interfectus, p. 507 a.
Locuſtae pernicioſae: earum deſcriptio, p. 40 a. b.
Longuriones, p. 2 a.
Longus, nomen auctoris paſtoralium, p. 2 a.
Stilum eius non nouerant quidam librorum cenſores, p. 4 a.
Lorica hamata, plumata, p. 110 b. et 111 a.
Lucus antiquis ſacer, p. 5 b.
Lupi ex ore ſeruatus, p. 66 a.

Lupus famelicus, p. 43 b.
rapinae addictus, p. 44 a.
Luſcinia, vnde dicta, p. 150 b.
Λυκαίνιον, p. 322 a.
Lycurgus vinctus, p. 400 b.
Lyra, cithara, inſtrumenta vrbanorum erant, p. 108 a.

M.

Mala in ſomniis rem veneream portendunt, p. 79 b.
Mali ἀγλαόκαρποι Graecis dicuntur, p. 388 b.
Malis ſe inuicem petere, amantium eſt, p. 78 b.
Malis ludere amicitiae ſymbolum, p. 80 a.
Malum amoris ſymbolum, 79 a.
Eſt in praeſidio Veneris, ibidem.
Manum oſculandam prehendere, humilitatis nota, p. 442 a.
Manus a tergo ligabantur captiuis, p. 188 b.
Manus porrigere, ſignum beneuolentiae, p. 149 a.
Marſyae fabula, p. 416 a. ſeq.
Matres apud Graecos ſolent δᾳδουχεῖν, h. e. faces praeferre in nuptiis, p. 514 b.
Μάδισμα, quid, p. 26 a.
Mel inſanioſum, p. 84 b.
Μελιάδες, quaenam et vnde dictae, p. 344 b.
Melle loco ſachari vſi ſunt veteres, p. 84 a.
Μέλος, quid, p. 252 b.
Menſam vacuam tollere nefas, p. 295 b. et 296 a.
Tres menſae apud veteres, p. 299 a. b.
Item quae ſecundae menſae, ibidem a.
In ſecunda menſa maiora adhibebantur pocula, p. 298 a.
Mercurio euntes cubitum libabant, p. 495 b.
Μισαιπόλιος, p. 431 a.
Meſſorum cantilena, p. 506 b.
Μετέωρος ναῦς, p. 218 b.
Methymna, p. 265 b.
Μνᾶσθαι, p. 358 a.
Mitra, quid, vnde dicta, p. 29 b.
Μιτύλήνη, quid, vnde dicta, 10 a.
Modula, p. 349 a.
Monimenta, monumenta, 16 b.
Quam variis nominibus appellentur, ibid. cur veteres addiderint illa expoſitis, p. 17 a.
Moribundi futura praedicere ſolent, p. 104 a. b.
Mors, quae aquis infertur, animae exitial. habebatur, 227 a.
Mortui ſepeliendi, p. 117 a.
Mulierum nomina, a floribus, herbis, arboribus deducta, p. 34 b. et 500 b.
Mulieris aſpectus telum eſt, p. 83 b.
Muſica epulis adhibita, p. 300 a.

Muſica inter paſtores primum nata, p. 348 a. b.
Μύριοι, p. 504 a.
Μυρτάλη, vnde, p. 296 a.
Myrtus ſacra Veneri, p. 148 b.

N.

Napeae, p. 6 b.
Νάπη, p. 368 a.
Narciſſo adamata nympha Echo, p. 164 b.
Nauis praetoria, p. 228 a. b.
Nauis cum auibus collata, 387 a.
Neceſſitas omnia docuit, 112 b.
Noctua, noctis domina dicta, p. 516 a.
 Cur antiquitas Aeſculapio noctuam appinxerit, ib. b.
 Eſtque noctua victoriae ſignum, prudentiae ſimulacrum, ibidem.
Nudare corpora laſciuorum eſt, p. 318 a.
NumaPompilius dolo cepit Faunum atque Picum, p. 489 a.
Νύμφη, quid, vnde dicta, p. 5 b.
Nymphae ἐπιμηλίδες, p. 261 b.
Nymphae pro ſtatuis, et ipſarum imaginibus, p. 503 b.
 nudis incedebant pedibus, p. 24 a.
 illarum brachia ad vſque humeros nuda, ibidem.

O.

Ocreis in bello quomodo vſi ſint veteres, p. 111 b.
Oculos in terram deiicere, verecundiae ſignum, p. 436 a. b.
Oop, p. 341 a.
Orgia Bacchi celebrata clamoribus, p. 310 b.
Ὀργυιά, p. 45 a.
Ornatrices quae, p. 81 a.
Ὡς ἄχι, p. 329 a.
Oſculum, quid, p. 52 b.
Oſculis vis quaedam ineſt arcana, p. 71 b.
Oſculum cor ferit, p. 53 a. b.
Oſculabantur olim comam, caput, pectus, oculos, p. 334 a. b.
Ὠτίδες, p. 181 a. b.
Ὀξύνη, Ὀξύα, p. 206 a. b.

P.

Paederaſtes, p. 426 a. b.
Παλάθη, p. 336 a.
Palumbes paſtoribus acceptus, p. 92 a.
Pan amauit Pityn, p. 163 b.
 Dicitur libidinoſus, ib. a.
Pan et Boreas corriuales, 162 b.
Pan, bellator, p. 214 a.
 Muſicus, p. 215 b. et 216 a.
 Primus calamos coniunxit, p. 42 a. et 249 a.
Pan, paſtorum numen, ſemicaper, p. 163 a.
 Offerebatur illi hircus coleatus, p. 216 a.
Panicus terror, p. 222 b.
Panis deſcriptio, p. 200 a. et 215 a. b.
Paradiſus, p. 477 a.

Paraſiti, quales ſeculo priori, quales poſteriori, p. 421 b. et 422 a b.
Ventres dicti, p. 425 b.
Paridis iudicium, p 390 b.
Paſtores legare amicis fiſtulas ſolent, p. 107 a.
Paſtor Hiſpanus omnes concentus, et ſonos accurate aemulabatur, p. 348 b.
Paſtorum tria genera, imo plura, p. 3 b.
Patratio, p. 176 a.
Patrimi et matrimi qui, 514 a.
Pax praeferenda bello, 272 a. b.
Paedico, p. 426 a.
Πεῖσμα, quid, p. 100 a.
Penthei fabula, p. 401 a.
Perdicum natura, p. 146 a. b.
Perdices doloſae, p. 147 a. b.
Periſcelis, quid ſit, et vnde dicatur, p. 31 b.
Perſarum veneratio regum, p. 296 a. b.
Pes vel crus perdicis, p. 146 b.
Phalangia, vbi attigerint hominem, a mente alienant, 71 b.
Φάττα, p. 285 a.
Philetas, nomen paſtoris, 243 b.
Item nomen poetae, qui, ne raperetur a vento, plumbum geſtare ſolebat, p. 244 a.
Φριμασσόμεναι, p. 126 a.
Pinus ſacra Pani, p. 163 b.
Piſces ſaxatiles, p. 180 a.
Pityn amauit Pan, p. 163 b.
Pitys mutata in pinum, ibidem.
Πλέθρον, vnde dictum, et quid ſit, p. 395 a. b.
Pocula capaciora adhibita in menſa ſecunda, p. 297 a. b.
Poetae implorant Muſas, p. 9 a.
Ποιμενικὰ, p. 3 b.
Πόρπη χρυσῆ, p. 15 b.
Πότον ποιεῖσθαι, p. 241 a.
Praetoria nauis, p. 288 a. b.
Pronubae quae, p. 513 a.
Propinqui ad exequias venire debent, p. 116 b.
Προτοφορήματα, p. 311 b.
Προξενεῖν, p. 359 b.
Ψάρος, p. 198 a.
Purpura quid, res magni pretii, p. 15 a.

R.

Ramos ſociare, p. 398 a.
Remos attollere, p. 338 a.
Reno, p. 139 a.
Retinacula, p. 101 a.
Rhode, nomen mulieris, vnde dicatur, p. 500 a.
Roſae credebantur habere vim quandam conciliandi amorem, p. 353 b.
Roſae laus, p. 354 b.
Ruſtici hyberno tempore conuiuia agitant, p. 279 a.
Ruſticorum vita felix et laus eius, p. 502 b.

Sal-

S.

Saltatio in honorem Bacchi, p. 253 a.
Saltator omnia geſtibus exprimens, p. 254 b. et 255 a.
Satyrorum et Silenorum geſtamen fuit pellis hinnuli, p. 76 a.
Satyri Epiſtatae Bacchi, p. 136 a. b. vnde nomen habeant, ibidem.
Σκαφίδες, p. 404 b.
Scommata apud quos olim in vſu, quomodo exercenda, p. 508 a.
Σκόπος, p. 445 b.
Scipionum cognomen vnde, p. 468 b.
Semele, mater Bacchi, p. 400 a.
Semicanus, p. 431 a.
Senes loquaces, p. 242 a.
Sepulchra floribus ornant, p. 118 b.
Cur ſerta amaranthi addita. p. 119 a.
Sepulturae vbique gentium honos tributus, p. 115 b.
Sepulchri honor adamatis beſtiis exhibitus, p. 454 a. b. et p. 455 a. b.
Sepulchris imponebantur, quae defunctis in vita maxime fuerant cara, p. 120 a.
Sepultura eſt mortuorum honor, p. 115 b.
Sepulchrum, quo maius, eo honeſtius, p. 117 b.
Iniicere terram cadaueribus, variis modis Graeci ac Latini dixerunt, p. 118 a.
Sepulchri modus, et menſura, ibidem b.
Seruus, quod ſuum eſt, nihil habet, p. 382 b.
Σισύρα, p. 139 a.
Σίττα, quid, p. 69 a.
Sol occidere dicitur miſeris, atque infelicibus, p. 281 b.
Σωφροσύνη, nomen mulieris, p. 461. a.
Σώρακος, p. 132 a.
Σῶστρον, p. 500.
Σπαργάνοις, nobiliores a plebeiis diſtinguebantur, p. 7.
Σφριγᾶν, p. 315 a. b.
Sponſa ad lectum deducebatur, inque eo a foeminis collocabatur, p. 511 a.
Sponſis ad thalamum deductis, et in eo collocatis, cur ad fores alta voce cecinerint, 115 a.
Stadium, quid, p. 245 a.
Statuae coronabantur, p. 312 a.
Στέλεος, p. 203 a.
Sturnus, p. 198 a. b.
Suſpendere, de re ſacra dicitur, p. 125 b.

T.

Teleſtes, ſaltator eximius, p. 244 b.

Θάλα-

Θάλαμος, quid et vnde dictus, p. 512 a.
Thales, irriſus, p. 47 a.
Θερμὸς, p. 419 b.
Thymus et thymum, p. 197 a. b.
Tibiae maiores ſacris, minores ταῖς εὐωχίαις, conuiuiis adhibitae, p. 244 b.
Tibiae nuptiales, p. 55 b.
Tityrus, paſtoris filii nomen, vnde dicatur, p. 240. a. b.
Vulgo paſtorum famuli hoc nomine notantur, ibidem.
Torus, vnde dictus, p. 505 a.
Super toris etiam epulabantur, ibidem b.
Tribula, et tribulum, quid, p. 375 a.
eius loco flagellis hodie vtuntur, ibidem.
Dauid tribulis vſus eſt ad plectendos homines, ibidem b.
Trierarchia, magna dignitas apud Athenienſes, p. 499 b.
Eſt munus publicum et ſumptuoſum, ibidem a.
Trierarchus fuit pater Demoſthenis, p. 499 b.
Triturandi modus, iumentis inactis, p. 378 a.
Tunica quadrata fibula conſtricta, p. 460 b.
Turdorum tria genera, p. 284 b.

V.

Veneris ſimulachrum, p. 79 b.
Venus, grata, dulcis, p. 320 a.
Eius dulcedinem amor in coniugio conglutinatur, ibidem.
Vento deſtitutus remos adhibe, p. 236 b.
Veſtalium virginum conſtupratarum ſupplicium, p. 467 b.
Veſtimenta lacerare, et disrumpere doloris et ſummae indignationis indicium, p. 414 a.
Veſtis virum ornat, p. 486 b.
Viam ire, p. 310 b.
Vicini in pretio, p. 380 a. et 381 a. b.
Videre, quod ante pedes, p. 46 b.
Vinum, amoris pabulum, p. 430 b.
Lac Veneris, p. 259 a.
Vinum Lesbium antiquis in pretio erat, p. 424 a.
Vinum nouum non guſtabant Romani, neque fruges nondum libatis ſacerdoti primitiis, p. 240 a.
Vinum nouum, quando guſtarint veteres, p. 134 a.
Vinum animum inflammat, et reddit hominem audaciorem, p. 258 a. b.
Vita vitalis, p. 441 b.
Violae duplices, p. 144 a. b.
Vlmi cortex, vim contrahendi habet, p. 65 a.
Vnus aliquis, p. 305 b.
Vocis calendarum deriuatio p. 411 b.
Vulnera, aqua abluebant veteres, p. 64 a.
Vuae, vel ollares, vel penſiles, p. 408 a.

Z.

Zona, quid, p. 25 a.
Erat in mundo muliebri, ib.

VITEMBERGAE

LITTERIS C. C. DÜRRII ACAD. A TYPIS

VA1
1554006

Digitized by Google

Digitized by Google